Eſicius. Querēduʒ eſt quare iſte liber Leuiticus dicat̄ q̄r. ſ. in hoc no-
mine totius libri argumentū manifeſtat̄. Tribus leui tabernaculi mi-
niſteriū ſortita eſt: in quo ſacrificia ⁊ p̄mitias p̄mogenitoꝝ oblationes
offerri p̄ceptū eſt: que oīa ſicut cetera ad leuitas ptinēt. A quib⁹ liber
iſte ꝯgruū ſortit⁹ eſt nomē: quib⁹ hec oīa digerit p ordinē. Uaietra. alſ vayſkra
hebraice: leuiticus grece: ⁊ latine offertorius vl' ſacrifica-
tiuus: q̄r de ſacrificijs ⁊ cerimonijs agit. Hic bñ poſt Exo
dū ponit̄. In eo eni tabernaculū ordinat̄: in hoc ea cōti-
nent̄ que dn̄s moyſi d̄ tabernaculo loquebat̄: ⁊ taberna-
culi cerimonie. ¶ Eſi. Si quis querat quare libri leg̃ di-
uiſi ſunt cū hiſtoria tpe indiuiſa ſit. Reſpondendū eſt: vt
faſtidium. ſ. lectori auferret librorū diuiſio: ſicut ⁊ vie ſpa
cia diuidit viator: tanq̄ȝ diuiſus minuatur labor. ¶ Hilb.
Rabban⁹ ab eſiciorū hieroſolymo epō (qui leuiticū ſat̄
plene expoſuit) multa collegit: ab alijs quoq̄ȝ patrib⁹ q̄
eius aliquas ſentētias expoſuerūt: quedā opi ſuo appo-
ſuit: ⁊ ex cōfuſo ſentētiaꝝ ordine quendam expoſitiōis or
dinem multorū doctorū ſententias alternando cōpoſuit.
¶ Eſici. Pre omnib⁹ neceſſe eſt interp̄tationē legis ad a-
nagogen trahi ⁊ ſpūalē intelligentiā in littera perſcru-
tari. Hoc eni nō cōtradicit legi: ſed eam defendit. Spūa-
lem quippe intellectū diligenter eſſe intelligendū: etiam
ip̄e xp̄s oſtendit: q̄ i parabolis ſuis agrū mūdū: agricolā
ſeminātem ſemē bonū iuſtos: ʒiʒania malignos: meſſores
quoq̄ȝ angelos: ⁊ inimicū ſupſeminantē ʒiʒania diabolū
appellauit. Quis ḡ vetat bouē eū q̄ opat̄ iuſticiā appellare? ſic ouē ſimplicē ⁊ in
Ezec. 19. a nocētē: colūbā ⁊ turturē ſblimius agētes ⁊ ꝯtēplatiōi vacātes? Nūq̄d n̄ ezechiel
hierlm leenā dixit: ⁊ catulū ei⁹ eliachim q̄ duct⁹ ē in egyptū: ⁊ aliū catuluȝ Joa-
chim i babylone ductū. Nō ſolū q̄ in pabolis dicta ſūt: ſȝ ⁊ q̄ ſm hiſtoriā ſūt: ad
Gal. 4. c ſblimiorē ducēda eſſe intellectū Paulus oſtēdit dicēs: Scriptū ē q̄m abraaȝ du.
f. ⁊c. poſt que addidit que ſunt per allegoriam dicta. hec enim ſunt duo. t. ⁊c. For
taſſis aūt noxia erit littera ſpoliata ſpirituali intelligentia: ⁊ varijs reprehenſio-
Ezech. 20 d nibus obnoxia. Unde per ezechielem ⁊ bonam legem ⁊ nō bonam dominus ap-
pellat dicēs: Dedi eis precepta mea ⁊ iudicia mea oſtendi eis: que faciat homo ⁊
viuat in eis. Et alibi: Dedi eis mandata nō bona: ⁊ iudicia in quibus nō viuant.
Patet ergo bona eſſe ⁊ non bona ⁊ in quibus viuant: ⁊ in quibus non viuant.
Qui enim cuſtodit ſm ſpiritū: viuit in eis. Qui aūt ſm carnem: moritur: q̄r vitā
non agnoſcit in eis. Deinde legiſlator non ſemper: ſed certo tempore voluit cuſto
Exo. 32. c diri legis ſuperficiem: vt reprimeret duram iudeorū ceruicem. Unde: Scio q̄ po-
pulus iſte dure ceruicis ſit. Oſeas aūt vocat iudeos vitulaȝ conternantē: que. ſ.
Oſee. 10. c nullo modo domat̄. Et alibi: Ephraim vitula docta diligere trituraȝ: tranſiui ſu-
per pulchritudinem colli eius in quo obedientia ſignificat̄. Jugum eni legis im-
poſuit: vt humiliati libenter ſuſciperent leue ⁊ ſuaue iugum euangelij. ¶ Orige.
Si ſm quoſdam etiam noſtrorū ſimplicem intellectuȝ ſequamur: ⁊ abſq̄ȝ vlla (vt
ipſi nos deridere ſolent) ſtropha verbi ⁊ allegorie nubilo vocem legiſlatoris ex-
cipiamus: ego eccleſiaſticus ſub fide chriſti viuens: et in medio eccleſie poſitus:
ad ſacrificandum vitulos et agnos: ⁊ offerendam ſimilam cum thure et oleo: di-
uini precepti auctoritate compellor. Ipſe ergo domin⁹: ipſe ſpirituſſanctus de pre
candus eſt: vt omnē nebulā peccati: que viſuȝ cordis noſtri obſcurat: auferre di-
gnet̄: vt ſpūalem intelligentiā intueamur: ſm illud: Reuela oculos meos ⁊ cōſi.
Pſ. 118. ⁊c. Iſid. Omnis hoſtiaꝝ diuerſitas: chriſti hoſtiam p̄figurabat. Unde veritate
oblata ceſſauit vmbra verum ſacrificium veri ⁊ eterni ſacerdotis prefigurās. Jō
autē hoſtijs animaliū propter emundationē oblatis vna vera hoſtia chriſti pro-
1. Cor. 15. f mittebat̄: in qua fieret remiſſio peccatorū: de carne ⁊ ſanguine cōtractorū qui re-
gnum dei nō poſſidebunt: quia ſubſtātia corporalis in celeſtem mutabit̄ qualita
tem. Chriſtus in vitulo ꝑpter virtutem crucis offerebat̄. In agno ꝑpter innocē
tiam. In ariete ꝑpter principatum. In hirco ꝑpter ſimilitudinem carnis pecca-
ti. In turture ⁊ columba: quia deus ⁊ homo. Mediator eni dei ⁊ hominū in dua-
rum ſubſtantiarum coniunctione monſtrabat̄. In ſimilaginis conſperſione cre-
dentium per aquam baptiſmi collectā eſſe eccleſiam. i. corpus chriſti oſtendebat̄.
Nos āt moralit̄ offerim⁹ vitulū cū carnis ſupbiā vīcim⁹. Agnū cū irratiōabiles
mot⁹ corrigim⁹. Hedū: dū laſciuiā ſupamus. Columbā: dū ſimplices ſum⁹. Tur-
turē: dū caſti ſum⁹. Panes azymos: cū nō in fermēto malicie: ſȝ in azymis ſince-
ritatis epulamur. ¶ Rab. Hiero. Singula ſacrificia īmo ſingulas pene ſyllabas
⁊ veſtes aaron: ⁊ totū leuiticū ordīnē: celeſtia dicit ſperare ſacramēta. Origenes
q̄ȝ ait: Quia ſic i nouiſſimis dieb⁹ v̄bū dei ex maria v̄gine carne veſtitū ꝓceſſit
in mūdū cui⁹ caro ab oīb⁹ videbat̄: diuinitas paucis ⁊ electis cognita tegebat̄:
ſic v̄bū dei p ꝓphas ꝓfert̄ ad hoīes ibi carnis: h̄ lr̄e velamīe tectum. Lr̄a tanq̄ȝ
caro aſpicit̄: ſpūalis ſenſus tanq̄ȝ diuinitas ſentit̄. ¶ Ca. I
Ocauit aūt ⁊c. Eſici⁹. Per ꝯiūctionē ſeq̄ntia iūgit p̄cedētib⁹
initiū. ſ. libri hui⁹ fine p̄cedēt̄. Uni⁹ ei ⁊ eiuſdē diei op⁹ i vtro
Num. 1. a q̄ȝ ꝯtinet̄. Liber q̄ȝ Nūeri: q̄r nihil hȝ mediū int̄ ſe ⁊ leuiticū
ſiſe ſortit̄ ꝓhemiū: h̄ ē: locutuſq̄ȝ ē dn̄s ad moyſen i deſto ſinai
⁊c. Nihil ḡ p⁹ hiſtoriā leuitici aū hiſtoriā nūeri ꝓls egit. neq̄ȝ
ei locū mutauerat: q̄r nec dū tabnaculū dedicauerat: nec mul
tū tpis p̄terierat. In p̄mo q̄ppe mēſe ſcd̄i anni eiuſdē mēſis ini
tio agere ceperāt. In Exodo aūt ⁊ Geneſi: q̄r mltū tp̄s mediū mort̄ ioſeph ⁊ egreſ
ſiōis filioꝝ iſrael fluxerat: cōiunctio nō obtinet p̄ncipiū: ſȝ oportunum diſpenſa-
tioni

¶ Incipit liber Uayſkra id eſt Le
uiticus. ¶ Ca. I

Lxx. reuocauit.
Ocauit autē moy[a†]
ſen et locutus eſt
ei dominus de ta-
bernaculo teſtimonij: dicēs: Lo-
quere filijs iſrael: ⁊ dices ad eos:

a ſ celo vel ſcp̄tura i q̄ imagies ⁊ figure myſterioꝝ i futurarū rerum teſtimoniuȝ.

ſ iudeis. a ſ carnalis vel ſpiritualis: non enim qui in manifeſto iudeus eſt: nec q̄ palaȝ i carne eſt circūciſio: ſed que in occulto cuius laus nō ex hominibus: ſed ex deo eſt.

¶ Incipit liber Leuitici. ¶ Ca. I
Ocauit autē moyſen ⁊c. Sicut
dictū fuit i principio Exo. Lex
diuina q̄ danda eſt pp̄lo aduna
to ſeu ſub cultu vni⁹ dei: duplr̄
dat̄. Uno mō ge-
neraliter ⁊ ſuccin-
cte. ⁊ hoc mō eius
datio deſcribit̄ in
Exo. a. xx. ca. et ci-
tra. ⁊ hoc q̄ȝtū ad A
p̄cepta moralia: iu
dicialia ⁊ cerimo-
nialia. vt ibidē fu-
it declaratū. Alio
mō dat̄ magis pti
culariter ⁊ explici
te. ⁊ hoc modo da
tur in hoc libro et
ſequētī: qui ſic ad-
inuicē diſtinguun
tur: q̄r omīa prece
pta legis diuie or-
dinant̄ ad dilecti-
onem dei ⁊ ꝓximi
ſm q̄ dicit aplus. j. Timo. j. Finis prece-
pti ē charitas. Et ſaluator Matt. xxij. dic̄
q̄ in duob⁹ p̄ceptis charitat̄. ſ. dei ⁊ ꝓxi
mi tota lex pēdet ⁊ ꝓphe. ⁊ in h̄ libro po
nunt̄ in ſpeciali p̄cepta ordinātia ad deū
In libro v̄o Nūeroꝝ ponunt̄ illa q̄ ordi-
nāt ad ꝓximū. iſta tñ diuiſio nō ē ita p̄ci-
ſa: q̄n i h̄ libro ponant̄ aliq̄ etiā ordinan
tia ad ꝓximum ⁊ i illo aliq̄ ordinātia ad
deū. Nec miruȝ: q̄r dilectio dei mouet ad
dilectionē ꝓximi. ⁊ dilectio ꝓximi ad di-
lectionē dei finalit̄ ordinat̄: ⁊ ſic illa q̄ or
dināt ad deū ⁊ ꝓximū: ſup ſe inuicē reſle
ctunt̄. q̄ȝtū v̄o ſpectat ad p̄ntē librū cōſi-
derādū q̄ hō ordinat̄ ad deū p debitū la
trie cultū: q̄ cult⁹ p̄ncipalr̄ ꝯſiſtit in actu
interiori ment̄: ſm q̄ dic̄ Aug⁹. in enchi-
ridion. Fide: ſpe: charitate colit̄ de⁹. ſcd̄a
rio v̄o ꝯſiſtit i q̄buſdā actib⁹ exteriorib⁹
q̄ ſūt q̄dā ꝓteſtatiōes iterioris cult⁹. ⁊ de
talib⁹ tractat̄ in h̄ libro. videlicet d̄ ſacri
ficijs ⁊ oblatiōib⁹ q̄ debebāt deo fieri in
recognitionē fidei ⁊ dilectiōis ad ip̄m: ꝓ
pter q̄d vocat̄ iſte liber Leuitic⁹: q̄r talia
offerre ad ſacerdotes leuitici generis pti
nebat. Hmōi v̄o ſacrificia i veteri lege fu
erūt multa. ⁊ hoc triplici rōne. Prima ē
q̄r fuerūt inſtituta ad reuocandū iudeos
ab idolatria: ad quā ꝓni erāt. ⁊ ideo rō-
nabiliter fuerūt multitudīe ſacrificioruȝ
onerati: vt eis nō vacaret idolis īmola-
re. Et ꝓp̄t eandeȝ rōnē. ſ. vt ab idolatria
elōgarent̄: fuerūt eis īpoſita ſacrificia a-
lia a ſacrificijs idoloꝝ ⁊ frequēter cōtra-
ria: vt patebit in ſequētibus. Scd̄a q̄r fu
erūt inſtituta vt iudei in cultu vnius dei
exercerent̄ ⁊ p tale frequēs exercitiū ha-
bit⁹ in eis generaret̄: quo ad dei cultū de
lectabiliter adducerent̄. Tertia ratio ē:
q̄r ſacrificia ve. le. fuerūt figura vni⁹ ve-
ri ſacrificij no. le. ſ. xp̄i in ara crucis īmo-
lati. illud aūt q̄d eſt p̄fectū p vnū vl' pau-
ca imp̄fecta nō pōt ſufficienter rep̄ſenta-
ri. ⁊ ideo ſicut perfectio diuina vnica exi-
ſtens in perfectionibus creaturarum va-
rie ⁊ multipliciter rep̄ſentat̄: ſic decēs fu
it vt ſacrificium noſtrū perfectiſſimū per
multa et varia ſacrificia in veteri lege fi-
guraret̄: q̄r illa erāt imp̄fecta: ſm q̄ dicit
Aplus ad Heb. vij. Nihil ad p̄fectuȝ ad
duxit lex. Igit̄ liber iſte qui ē de oblatiōi
bus ⁊ ſacrificijs diuidit̄ in quattuor par
tes p̄ncipales. in prima agit̄ d̄ ſacrificijs
⁊ obla.

tioni eoꝝ diſpenſat exordiū: hec ſūt noīa filioꝝ iſrl̄ q̃ ingreſ/
ſi ſunt egy. ¶ Eſici⁹. Uocauit aūt ꝛc̄. Scd̄m Lxx. reuocauit.
Sic ſm eos reuocauit de⁹ beçeleel ex noīe qñ p̄cepit fieri ta/
bernaculū ſm figurā q̄ oſtēſa eſt ī mōte: ḡ ꝛ nūc quādā ſacri/
ficioꝝ intelligibiliū imaginē dſcribere p̄cepit: hec reuocatio
quippe quandā diſpenſationē rerum
vel verboꝝ ad ſupiora reſpicientium
innuit. ¶ Orige. Uocauit aūt ꝛc̄. In
p̄ncipio leges ſacrificioꝝ ꝛ mūeꝝ pro
mulgās ait: Si hō munus offert deo:
offeret de bob⁹ vel pecorib⁹.i. agnis
et hedis. Si vo ex auib⁹ turtures vl̄
pullos colūbe. Si aūt nō hō ſ; aīa of
ferat mun⁹ deo: ex ſimila offerat açy/
mos panes coctos ī clibano: vel ſimi
lam ex ſartagine ꝯſperſa; in oleo aut
.Ḟ.2.c ex craticula. Deinde dic̄: q: fermenta/
tū nō oportet offerri: neq; mel ſacrifi/
cijs admiſceri: ſ; ſale oīe ſacrificium
Ibidem.d vel mun⁹ ſalliri. Scd̄o p̄mitiaꝝ ſacri/
ficia recentia ꝛ purgata offerri iubet.
Poſt hec ſub eade; legis ꝯtinētia de
ſacrificijs ſalutarib⁹ adiūgit. p̄mo ex
bobus. ſcd̄o ex ouib⁹ in quib⁹ liceat
vel in agnis vel in hedis mares vl̄ fe
minas offerri. Nihil aūt p̄ter hec in ſacrificijs ſalutarib⁹ of/
ferendū decreuit. Uidendū vo quid ſit ꝙ dixit: Homo ex vo
bis ꝛc̄. tanq̄ poſſit nō hō offerre: cum ſi qs ex vobis offerat
ſuffeciſſet dicere. In ſeqn̄tib⁹ aūt dicit: Si aīa offerat mun⁹.
In poſteriorib⁹ cū ſcd̄o ad moyſen loquit̄ deus de ſacrificijs
ꝓ peccato offerēdis adiūgit. Si pontifex peccauerit offerat
Ibid.4.e illud vel illud. Si autē oīs ſynagoga: ſi princeps: ſi aīa vna
peccauerit mandat quid offerāt ſinguli. Nō putem⁹ hanc di
ſtinctionē pſonaꝝ vel rerum inanē. Beati eni oculi qui abie/
cto velamine lr̄e ſpiritū pn̄t videre: ꝛ beati qui ad hec audiē
da interiores aures afferunt mundas. ¶ Orig. Uocauit aūt
ꝛc̄. Qr non diligat de⁹ iudeoꝝ ſacrificia. Eſaias oſtendit di/
Eſa.34.b cēs: Quo mihi multitudo victimaꝝ veſtraꝝ dicit dñs? Ple/
nus ſum: holocauſta arietū ꝛ adipē pinguiū ꝛ ſanguine; vi/
tulorū ꝛ arietū ꝛ hircoꝝ nolui. Quis queſiuit hec d̄ manib⁹
Amos.5.g vr̄is? Qd̄ ergo p̄ceperat: abnuit. Uñ Amos: Nūq̄d victi/
mas ꝛ ſacrificia obtuliſti mihi in deſerto. Frequēter tñ obtu/
lerāt: ſ; q̄ grata nō habebat: q̄ſi non oblata refutabat. Hinc
Hiero. Comedite carnes q: nō locutus ſum patrib⁹ veſtris:
et nō p̄cepi eis de verbo holocauſtomatū. Sed negat ide; q̄
mādauerat: q: intētionē datoris q̄ acceperāt p̄teribāt. Erat
eni ſubtilis lex: ꝛ ſub lr̄e abſconſa velamie: vt eam pſcrutan/
tes ꝛ ſeſe emendarēt ꝛ futura intelligerēt. Rationabiliū ḡ et
intelligibiliū ſacrificioꝝ imago deſcribit̄: ꝛ aperte hec voca/
tio diſpenſationē verborū: vel rerū reſpicientiū ad ſuperiora
Allego. innuit. a Homo qui obtulerit ꝛc̄. Orige. All. Hoīe; quē
primū ponit ad offerendu; dño (gen⁹ humanū intelligit: qd̄
Luc.15.e vitulū offert ſaginatū.ſ. quē pater ꝓ filio regreſſo) q̄ oē; ſub
ſtantiā ſuā delapidauerat iugulauit: magnū ꝯuiuiū fecit ꝛ le
ticiā habuit: vt letarent̄ ī celo angeli ſup vno peccatore pe/
nitentiā agēte. Iſte q: nō habuit ꝓpriā ſubſtātiā qua; offer/
ret: q: oīa diſſipauerat: obtulit vitulū celit⁹ miſſu;: de armē/
to.i. patriarchaꝝ generatiōe: maſculū nihil femie fragilitat̄
1.Pet.2.d hn̄tem īmaculatū: q̄ peccatū nō fecit: nec inuēt⁹ ē dolus ī ore
Job.1.a ei⁹. Ad oſtiū tabernaculi: nō intra: q: ī ꝓpria venit: ꝛ ſui eu;
Heb.13.b nō receperūt. Ad oſtiū q̄; oblat⁹ eſt: q: extra caſtra.i. ex ciui
Mat.21.d tatē paſſus eſt. Mali eni coloni filiū patriſfamilias extra vi/
neā eiecerūt ꝛ occiderūt. hic ḡ offert ad oſtium tabernaculi
teſtimonij: accept⁹ cōtra dñm. Quid eni tam acceptū deo q̄
hoſtia xp̄i q̄ ſeipm obtulit? Ponet manū ſuam ſup caput: q:
peccā hūani gener̄ poſuit ſup corp⁹ ſuū. Ipe ē eī caput corpis
eccl̄ie. Fortaſſis vo nō ſine cauſa fit qd̄ ſupradictū ē ad oſtiū
tabernaculi te. Et infra ad altare qd̄ ē ad oſtiū tabernacli te/
ſtimonij. Quaſi nō eundē locū ſemel deſignaſſe ſufficeret: ſ;
fortaſſe intelligi voluit: q: ſanguis xp̄i nō ſolū in hieruſalem
effuſus eſt vbi altare ꝛ baſis ei⁹ ꝛ tabernaculū teſtimonij: ſ;
et ſupnū altare qd̄ eſt in celis: vbi ē eccleſia p̄mitiuoꝝ aſper/
Coloſ.1.c ſit: ſm illud. Pacificauit ꝑ ſanguinē crucis q̄ in terra ſunt ꝛ
Heb.10.d que in celis: qd̄ ante duplex hoſtia fuerit Paulus ad hebre/
Ibidē.4.d os dicit: dum ꝑ velamen.i. carnem ſuam. Et iterū interi⁹ ve/
lamen celum interpretat̄ qd̄ penetrauit ieſus. Si ḡ duo vela
mina velut pōtifex ingreſſus eſt: Sacrificiū quoq; duplex ē
Allego. qd̄ et terrena ꝛ celeſtia ſaluet. ¶ Orige. Alle. Hō q obtu: ꝛc̄.
Homo

a ſ gen⁹ humanū. ſ hoīs.i. rōnalis ē deū offe/
rendo placare: q: non placet hoſtia ſine ratione.
ſ Eſici⁹. Poſſibile eſt eundē hoiem appellari:
et que ſunt iumētoꝝ agere vñ: Hō cū in hono/
re eſſet nō intellexit. b ſ actiue vite operib⁹ de
quib⁹ hic agit: de cōtemplatiōe vo in ſequētib⁹
vbi de auibus mandatur. ſ voluntarie.

a **Homo qui obtulerit ex vobis** a

a ſ hoſti a d: ab hoſte: vel ab hoſtio q̄ adduce/
bat. vel q: añ bellū immolabat poſt victoriā vo
ctima. b ſ quaſi q̄lia ſunt: talia offerunt.

hoſtiā domino de pecoribus.i.

a ſ pietatis operib⁹. b ſ innocētie ſimplicita
te ſ ouiū etiā noīe capraꝝ genus in cōcluſit.

b **bobus et ouibus offerens victi**

ſ opus.ſ. omnino perfectum.

c **mas: ſi holocauſtū fuerit eius** b+

Homo q̄ ad imaginē dei et ſilitudinē fact⁹ eſt rōnabilr̄ viuit.
¶ Moralr̄: offert vitulū: ouē: hedū: par turtuꝝ: ꝛ duos pulloſ Morali.
colūbaꝝ cū caſtū ꝯiugiū ſeruauerit: ꝛ myſteriu; intellexerit:
q̄ oculi ſpōſe ſicut colūbe dicunt̄ ad plenitudinē aquaꝝ: ꝛ col/
lū ei⁹ ſicut turturis. b De bobus ꝛ ouib⁹. Eſi. Simplicē de
ſignat hoīem q̄ nihil acuminis vel ad
maliciā habet vl̄ ad virtutē: ſ; ab alio
trahit̄. hec eni aīalia māſueta: ꝛ trahē/
tes facile ſequētia. Uñ iudeoꝝ tm̄ hec
pn̄t eſſe munera q̄ ſi virtutis aliq̄d non
operant̄: ſufficit mala nō facere: de qui
b⁹ hoīes ꝛ iumenta ſal.d. Prim⁹ ordo
hominib⁹ dat̄: iumētis etiā ſalus ꝯce/
dit̄. c Si holocauſtū ꝛc̄. Eſi. Mo. Morali.
Sacrificiū de⁹ exigit vt nobis ꝓficiat
nō ſibi. Uñ obſecro vos vt exhibeatis Rom.12.a
corpa veſtra hoſtiā viuā ſanctam deo
placentē: ꝛ rōnabile obſequiū veſtru;
ꝛc̄. Placēs eſt ergo ſacrificiū deo: cor/
porū noſtroꝝ mortificatio: q̄ ꝛ a pecca/
tis abſtinem⁹: ꝛ virtutes acq̄rim⁹: hoc
alq̄ pleniſſime: alij faciūt ex pte: qui ſe
oīno mortificāt ꝛ ſeculo renūciāt: ho/
locauſtū fiūt: dū ſe totos ꝑ intelligibi/
lē ignē deo offerūt: nō iam terreni: ſed
celeſtes effecti. Si ḡ talis iuſticia; legis fecerit q̄ eſt ſm lr̄am:
bos cōgrue noīat̄: q̄ portat iugū terrenoꝝ operū legem ſuſti/
nēs: q̄ſi iugū de quo petr⁹ ait: Quid tētatis deū imponere iu Act.15.d
gū ſup ceruiceſ ꝛc̄. Paulus q̄; ait: Nō alligab os bouis tritu 1.Cor.9.b
rantis. Qd̄ exponit ſic: Nūquid de bob⁹ cura ē deo? an ꝓpt̄ Ibidem
nos dicit: q: debet in ſpe q̄ arat arare. Maſculū debet eſſe mu
nus: ne opator leg̃ vllaten⁹ effeminet̄. Immaculatū: ne labē
iniq̄tatis vel ſimulatiōis admiſceat: ad oſtiu; tabernaculi te/
ſtimonij. In celo eni d; eē nr̄a ꝯuerſatio. Incōſcia q̄; cogita/ Phil.3.d
tiones habitāt: q̄ tādē ꝓ nob̄ aut cōtra nos teſtimoniū dicāt.
Ad placandū dñm: Iuxta ſeptuaginta aūt hoc acceptu; dicit
offerenti.ſ. Si eni acceptū nobis vere ſit: ꝛ cor noſtrū recte iu
dicās: nulliq; adherens paſſiōi: mun⁹ ad ſuſcipiendū dignu;
ꝓbauerit: tūc orare in cōſpectu dñi.i. remiſſionē poſſum⁹ obti
nere. Uñ corā ipſo ſuadebim⁹ corda noſtra: quia ſi rep̄hende/
rit nos cor nr̄m: ſcim⁹ q: maior eſt deus corde nr̄o: ꝛ cognoſcit
oīa ꝛc̄. Ponetq; man⁹ ſup caput hoſtie ꝛc̄. Qd̄ nos hoſtiam
dicim⁹ grece carponia dicit̄: in q̄ intelligibile holocauſtū ſigni
ficat̄. Spūaliter eni fructificat: q̄ ꝑ ſpūalē ꝯuerſationē efficit̄
holocauſtū: ꝓpter qd̄ qui offert: manū in caput hoſtie ponit:
qd̄ ſignificat initiū p̄dicte ꝯuerſatiōis: quā qui offert: ipe ſibi
cauſa ꝓmiſſionis eſt. Spōte eni offert: q: donū eſt: ꝛ oīe do/
nū volūtariū ē. Si eī ꝓmiſſionē ſuā trāſgreſſus fuerit: ſeipm
accuſat cū penas luerit. Sic aūt acceptabilis erit ꝛ ad expia/
tionē ſuā ꝓficiēs: cū poſitiōe man⁹ manifeſtauerit: q: ſponte
non neceſſitate obtulerit. De armēto

Nico. de lyra

ꝛ oblatiōib⁹. in ſcd̄a d̄ ipis offerētib⁹.ſ. ca. viij. ī tertia d̄ offerē
di tpib⁹. videl;. xxiij. ca. in q̄rta de votoꝝ ſolutiōib⁹ ꝛ redēpti
onib⁹. q̄ ſūt q̄dā oblatiōes ſpāles ca. xxvij. ¶ Circa primū agi
tur p̄mo de ſacrificioꝝ ꝛ oblationū actu. ſcd̄o d̄ eoꝝ vſu ca. vj.
ibi: Hec ē lex ſacrificij ꝛc̄. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ aliq̄ offerebā
tur intpolate. d̄ q̄b⁹ p̄mo agit̄. Aliq̄ vo ꝯtinue.i. oī die: cuiuſ
modi erat iuge ſacrificiū. d̄ q̄ agit̄ ī p̄ncipio. vj. ca. Circa p̄mū
ſciēdū ꝙ aliq̄ offerebant̄ ex mera deuotiōe. d̄ q̄b⁹ agit̄. j. ca. et
ij. Aliq̄ aūt ꝓ bñficij īpetratiōe. d̄ q̄b⁹ agit̄. iij. ca. Aliqñ āt fie
bat oblatio ꝓ pctī remiſſiōe. d̄ q̄ agit̄. iiij. ca. Circa p̄mū ſciēdū
ꝙ aliqñ fiebat oblatio de viuētib⁹. ꝛ talis oblatio vocat̄ ꝓp̄e
ſacrificiū. de qua p̄mo agit̄. Aliqñ aūt fiebat de nō viuētibus
vt de pane: farina ꝛ ꝯſilibus. ꝛ talis oblatio retinebat ſibi no
mē cōe oblatiōis. d̄ q̄ agit̄. ij. ca. ¶ Circa primū adhuc notādū
ꝙ viuētia hic accipiūt̄ aīalia greſſibilia. de q̄ꝝ oblatiōe agit̄ p̄
mo ꝛ volatilia de q̄b⁹ agit̄. ij. ibi: Si aūt de auib⁹. Adhuc cir/
ca greſſibilia p̄mo agit̄ d̄ oblatiōe maioꝝ. ſcd̄o minorum. ibi:
Qd̄ ſi de pecorib⁹. Circa p̄mū dicit̄: Uocauit aūt moyſen ꝛc̄.
ad oſtēdendū ꝙ leges iſte nō fuerūt a moyſe inuētē: ſed a deo
date. a Hō qui obtulerit. ex mera deuotiōe. b Si holo
cauſtū fuerit eius oblatio. d̄r holocauſtū ſacrificiū totalr̄ incē
ſum ad honorē diuinū ꝛ d̄r ab holon: qd̄ ē totū ꝛ cauma: qd̄ ē
incendiū: ꝛ ꝑ hoc deſignabat̄ ꝙ aīa offerētꝭ debebat totaliter
reſolui ſeu referri ad honorē diuinū. ſm ꝙ dicit̄ Deu. vj. Dili
ges dñm deum tuum ex toto corde tuo: et ex tota anima tua.
Ac de

a De armēto maſculū ⁊c. Iſi. All. Primū ſacrificiū eſt vitulus.i.xp̄s.de ar
mento.i.d̄ patriarcharū ſtirpe ꝓgenit⁹: q̄ aratro ſue crucis terrā carnis nr̄e ꝑ
domuit: ⁊ ſpūſſancti ſemen virtutū fruge ditauit. Vitulus ſupbus caro nr̄a
hāc offerim⁹: dū caſtā cuſtodimus. Ad oſtium tabernaculi: vbi diuinorū ſuſci
piet auditū. Maſculū ſit mun⁹: feminā neſciat cōcupiſcentiā: fragilitatē diſſo
lutionē ⁊ mollicię̄ fugiat. Ponit man⁹ ſup hoſtiā: vt
dn̄o ſit accepta: frenū.ſ. ꝯtinentie: ⁊ man⁹ diſcipline.
1.Cor.9.d ſm illud. Macero corp⁹ meū: ⁊ ſuituti ſubijcio ne cū
alijs p̄dicauero: ipſe reprob⁹ efficiar. Iugulat ꝯ dn̄m
dū mortificant mēbra. Filij aaron ſacerdotis offerūt
ſanguinē: ſacerdos in te eſt: ⁊ filij eius mens ⁊ ſenſus
ei⁹: q̄ ſoli intelligūt dn̄m: ⁊ capaces ſciē ei⁹ ſunt. Vult
ḡ vt rōnabilē ſenſum ⁊ carnē tuā caſtam offeras deo.
Rom.12.a Vñ hoſtiā viuā ſanctā deo placentē: rōnabile obſeq̄
um veſtrū. Hoc ē enī ꝑ ſacerdotez uel filios ei⁹ offerri
ſanguinē ad altare: cum q̄s corpe ⁊ ſpū caſtus efficit.
Sūt enī q̄ carnē offerūt ī holocauſtū nō ꝑ ſacerdotis
miniſteriū. Nō enī ſciēter nec ſm legē q̄ eſt ī ore ſacer
dotis: corpe caſti: aīo inceſti. Aut enī ꝯcupiſcētie glia
maculant: aut cupiditate: aut auaricia polluunt: aut
alijs vitijs vexant. Nō ē enī in eis ꝯſiliū ⁊ prudentia
q̄ ſacerdotio fungunt apud deū: ſz q̄ſi ſtulte v̄gines
ſunt q̄ corpe caſte fuerūt: oleū aūt charitat̄ ⁊ pacis ⁊
aliarū virtutum nō habuerūt. b Immolabitq̄ ⁊c.
Heſic⁹. Nō ſolū ei ꝓpriā ꝯſciaz ⁊ ꝯuerſationē deo of
ferre debem⁹: ſz etiā ſic placet ei mortificādo corp⁹ nō
ad īferiora ſz ad ſupiora tēdētes. H̄ ē eī corā dn̄o: filij
aarō occidūt: ⁊ ſanguinē offerūt: q̄ aūt offerat nō deſi
gnat ex noīe. Oblationē ei q̄libz adducere.i. ꝑmitte
re pōt: implere aūt ꝑmiſſa: q̄ſi bouē occidere ⁊ ſangui
nem effundere: filij aaron ſoli: ꝑ dignitate ſacerdotij.
Aaron v̄o arcan⁹ vel montan⁹ interp̄tat. Quiſq̄s ḡ
templū dei ⁊ excelſum virtutib⁹ ſe edificauerit: filius
aaron d̄bet dici ⁊ ſacerdos. Sacerdos eī vnctiōe effi
cit: ⁊ oēs ſacerdotes ſum⁹ q̄ myſtice vnctiōis dignita
1.Ioh.2.c tē ſeruam⁹. Vñ Ioh. Vos vnctionez habet̄ a ſancto.
1.Pet.2.b Et petr⁹: Vos aūt gen⁹ electū regale ſacerdotium ⁊c.
Hi ſanguinē fundūt.i. aīe nō parcūt: illud audiētes:
Mat.10.d Qui pdiderit aīam ſuā ꝓpter me inueniet eā. San
ibi.17.c guis nāq̄ aīam ſignificat: ſm illud: Aīa carnis ī ſan
guine eſt. In circūitu altaris.i. dn̄ici corpis q: ſic ſup
altare ſacrificiū ponit: ſic oēz aīe v̄tutē ſup corp⁹ xp̄i
Exo.20.c i. ad imitationē ei⁹ operant ſacerdotes. vñ: Altare de
Ibid.20.d terra fa.m. Chriſti enī corp⁹ de terra nr̄a ē. Et alibi ſi
altare lapideū feceris mihi: nō edificabis illud de ſe
ctis lapidib⁹. Si eī cultrū ſup illud leuauer̄ polluet.
Chriſti enī caro nec ſecta nec dolata manu hūana ad
oſtiū tabernaculi in circūitu: vt ī omib⁹ eū imitemur.
Per oſtiū aūt tabernaculi ap̄licaz doctrinā intelligi
mus: ꝑ quā introim⁹ ī celeſte tabernaculū: in q̄ habi
Eſa.63.d tat deus. Vñ Eſaias: Reſpice dn̄e de celo. Sic chriſt⁹
Ioh.10.b oſtium appellat: ſic doctrina ap̄lica quā largit.
c Filij aaron ⁊c. Orig. De genere aaron fuit anna ⁊
cayphas ⁊ alij q̄ xp̄m ꝓnūciauerūt eſſe reū mortis: et
effuderūt ſanguinē ei⁹ ad baſim altaris: ibi enī eſt oc
Luc.13.g ciſus: vbi altare erat ⁊ baſis ei⁹. vñ Nō capit ꝓphā
perire extra hieruſalē. d Detractaq̄ pe. ⁊c. Orig.
Allego. All. Sacerdos pellē detrahit qua tegunt mēbra qui
velamen littere a verbo ſeparat: ⁊ interna ſpūalis in
telligentie membra denudat: nec ponit ī loco humili:
ſed in altari. Indignis enī ⁊ terrenis myſteria nō pā
dit: ſed his qui ſunt altare dei: in quibus ſemp ignis
diuinus accendit ⁊ caro ꝯſumit. Membratim vitulū diuidit: qui ꝑ ordinem
diſtincte explanat quis ſit ꝑfectus: xp̄i fimbriā cōtigiſſe: pedes lachrymis la
uiſſe: ⁊ capillis exterſiſſe: ⁊ q̄nto poti⁹ caput vnxiſſe. vel quid habeat preroga
tiue in pectore eius recubuiſſe: horū cauſas differere. Alia incipientib⁹: alia ꝑ
ficientib⁹ in fide xp̄i coaptare. Alia v̄o iaz ꝑfectis ſcientia ⁊ charitate: vituli
dimembratio eſt. Qui etiā nouerit q̄ ſunt principia legis oſtēdere: quis ꝑfe
ctus in ꝓphetis: que perfectio in euangelijs: quo lacte alantur paruuli: quo
oleo foueantur infirmi: quo ſolido cibo impinguentur athlete chriſti. Holo
cauſtum vituli per diſcreta membra conuenienter diſponit: ligna ſubijcit alta
ri quo ardeat ignis: qui non ſolum virtutes corporales chriſti: ſed aliquate
nus diuinitatē oſtēdit. Deſurſuz eſt enī chriſti diuinitas: q̄ ignis iſte feſtinat.
Cōuenienter ḡ oīa q̄ in corpe ſaluatoris geſta ſunt: celeſtis ignis abſumpſit:
⁊ ad diuinitat̄ eius naturā omīa reſtituit. Lignis tñ adhibitis ignis iſte ſuc
cenditur: vſq̄ ad crucem enī paſſus eſt. vbi aūt in ligno ſuſpenſus eſt: diſpēſa
tio carnis finita eſt. Reſurgēs enī a mortuis aſcēdit in celū: qd̄ iter ei⁹ natura
2.Cor.5.d ignis oſtendit. Vnde: Si cognouim⁹ xp̄m ſm carnem: ſz iam nūc nō nouim⁹.
Holocauſtū

a ſ de ſtirpe patriarcharū. b ſ xp̄m nihil femi
nee fragilitat̄ habentē. ſ fortia ⁊ virilia opera.
a oblatio ac de armento: maſculū a b
a ſ qui peccatū nō fecit nec inuent⁹ ē dolus in ore
ei⁹. b ſ q: extra portā paſſus eſt ⁊ ī ꝓpria venit ⁊
ſui eū nō receperūt. ſ apoſtolicā doctrinā iuxta
quam nobis videndum eſt ⁊ operandum.
immaculatū offeret ad oſtiūz ta c d
a ſ fact⁹ ē ei maledictuz: vt nos a maledicto libe
bernaculi teſtimonij ad placādū e
raret. ſ Lex. acceptum ꝯtra dn̄m. a ſ pctā no
ſtra poſuit in corpe ſuo ſup lignū. ſ offerens qui
nō deſignat ex noīe. b ſ operationes.
ſibi dn̄m: Ponetq̄ manus ſuper f
a ſ initium bone cogitationis vt ſtatim ſequat ꝑ
fectio operis. ſ ipſe eſt caput corporis eccleſie.
ſ deo.
caput oſtie: et acceptabilis erit:
atq̄ in expiationē eius ꝓficiens.
a ſ fidē mortis chriſti habebit in mente. ſ frāget
carnis petulantiā. b ſ qui alacer leticiā ſignifi
cat ſpūalē. hilarē enī datorē diligit de⁹. c ſ ani
mi imperio vbi deus videt.
b †Immolabitq̄ vitulū corā dn̄o ⁊ g
ſ electi ſunt membra veri ſacerdotis.i. xp̄i vnde:
Vos eſtis genus electum ⁊c. ſa.
c offerēt filij aaron ſacerdotis ſan h
a ſ Sic. ſ in hac fide mūdātes corda. ſ Ori.
Quia nō capit ꝓphetā perire extra hieruſalem.
guinē eius: fundētes ꝑ altar̄ cir i
a ſ apoſtolicā doctrinam. b ſ a ſacerdotibus.
cūitū qd̄ eſt añ oſtiū tabernaculi.
a ſ Eſt.i. diuitijs ꝑ xp̄o diſperſis. ſ velamē lr̄e.
b ſ verbi dei. ſ oñdēdo qd̄ cuiq̄ conueniat q̄s ſin
gulorū ꝑfectus c ſ omēs ſenſus corporis dn̄o cō
ſecrando vel certa diſcretiōe ſingula examinādo.
d Detractaq̄ pelle hoſtie: artus in
a ſ cum vitā noſtrā deo dicam⁹ mēbra hoſtie fru
ſtatim cōciſa ſup ignē ponim⁹. b ſ tanq̄ fideles
diſpēſatores. ſ intermiſcētes ſermonē diuinitat̄.
fruſta concident: et ſubijciēt in al k
a ſ Spūſſancti q̄ opa ⁊ vota excoquēda ſunt et
examinā̄da. b ſ exemplis patrū ad q̄rū imitatio
nē omia facienda. ſ vſq̄ ad lignū crucis: paſſio
chriſti ibi finita eſt diſpenſatio carnis.
tari ignem: ſtrue lignorum ante
poſita: ⁊ mēbra q̄ ceſa ſunt deſup
a ſ nō infimis ⁊ indignis cōmunicātes. b ſ p̄n
cipale mentis ⁊ intelligentie ⁊ qd̄ precipue domi
no conſecrandū eſt. ſ i. mens que corporis ⁊ aīe
ſalute fouetur: ⁊ ī vnū vtriuſq̄ motus colligit nō
debet diuidi.
ordinātes: caput videlicet: ⁊ cun

a Ac de armento. armentū eſt cōgregatio
boum: ſic̄ grex eſt ꝯgregatio ouiū. ⁊ ſic pz q̄
hic loquit de oblatiōe boū: que ſunt maiora
aīalia imolaticia. b Maſculū. q: femina ē
mas occaſionatus: ⁊ q̄d īꝑfectū reſpectu ma
ſculi: ⁊ iō offerri non
poterat in holocau
ſtū: qd̄ eſt ſacrificiuz
ꝑfectiſſimuz: poterat
tñ offerri ī hoſtijs pa
cific̄: vt habet.j.ca.
iij. c Immacula
tū.i. abſq̄ d̄fectu mē
brorū. ⁊ etiā carēs a
lijs q̄ reddebant aīal
maculatū ⁊ ineptum
ad ſacrificiuz dn̄i: ſic̄
eſt aīal languiduz: ⁊
debile: ⁊ cōtaminatū
ex cōcubitu cuz aīali
alteri⁹ ſpēi vel ex cō
tactu rei īmūde poſt
q̄ꝫ venerat ad vnam
exedrā templi vbi re
ponebant aīalia mū
da quuſq̄ eſſet tp̄s et
hora offerendi.
d Offeret ad oſtiū B
tabnaculi. Dicūt ex
poſitores nr̄i cōmuni † Exo.19 b
ter q̄ per h̄ intelligit ij.3.4
oſtiū atrij ſacerdotū
vbi ꝓbabant aīalia
vtrū eēnt apta ad of
ferendū añq̄ ītrodu
cerent in atriuz. He
brei āt dicūt q̄ nō ꝓ
babant ibi: ſz ex̄ atri
um totalit̄ ī vna exe
dra ad h̄ parata. ⁊ iō
qd̄ d̄r hic: Ad oſtiuz
tabnaculi exponūt d̄
loco q̄ erat ex̄ atriuz.
⁊ ille locus erat ante
oſtiū tabernaculi: in
q̄ erat arca ⁊ ꝓpitia
toriū ⁊c. ⁊ h̄ maḡ cō
cordat lr̄e in qua ad
ditur: e Teſtimo
nij. q: arca teſtamēti
in qua cōtinebant ta
bule vocat teſtimo
nium. f Ponetq̄
manus ſup caput o
ſtie. ad denotandū q̄
offerens aīal renun
ciabat iuri qd̄ habe
bat ī eo. g Immo
labitq̄ vitulū. Oſtē
ſo q̄d debebat facere
laicus offerēs aīal in
holocauſtū: Hic ꝯñr
oñdit q̄d ꝑtinebat circa h̄ ad ſacerdot̄ offici
um.ſ. immolare: ſanguinē offerre: excoriare:
⁊ incendere. ⁊ hoc notat cum dicit: h Fi
lij aaron ſacerdotis ſanguinē eius. ipſi enim
erāt minores ſacerdotes ſub patre miniſtrā
tes. vnde in hebreo habet. Filij aaron ſacer
dotes. i Fundentes ꝑ altaris circūitum.
Dicit Ra.Sa. q̄ ponebant de ſanguine ī du
obus angulis altaris contradictorie oppo
ſitis. quilibet autem angulus reſpicit duo la
tera in eo cōiuncta: ⁊ ſic talis poſitio ſangui
nis reſpiciebat totum circūitum altaris.
k Et ſubijcient ⁊c. nō eſt intelligēdū q̄ ap
portarēt ignē aliunde: q: nadab ⁊ abiu offe
rētes ignē alienū ſtatī interfecti fuerūt a dn̄o.
vt habet. j. x. c. ⁊ iō qd̄ d̄r h̄: Et ſubijciēt ignē.
intellig

Holocauſtū nāq; carnis eiꝰ ꝑ lignū crucis oblatum: terrena
Morali. celeſtibꝰ ⁊ diuinis humana ſociauit. Mor. Inteſtina cū pe-
dibꝰ iubet aqua dilui ī ſignificationē baptiſmi. Inteſtina la-
uat: q̄ ꝯſciam purgat: pedes abluit: qui cōſūmationē ſuſci-
pit ſacramēti. Qui eni mūdus ē: nō indiget niſi vt pedes la-
uet: ſ; ē mūdus totꝰ: nec q̄ſq; pōt ha-
bere ꝑtem cū ieſu niſi lauerit pedes
Morali. eius. Eſiciꝰ. Mor. Detractaq; ⁊c.
Pellis detrahit̄ cū diuitijs ⁊ q̄buſq;
Job. 1. b ſecularibꝰ expoliamur. Vn̄ pellem ꝓ
pelle: ⁊ vniuerſa q̄ h; hō dabit ꝓ aīa
ſua. Mēbra cōciduntur: dū ſingulorū cō-
uerſatio in augmentū corꝑis in mēſu-
ra cuiuſq; mēbri edificat̄. Filij aaron
ignē ſubijciūt: dum ſpiritū accendūt:
cōponētes ſtruem lignorū: meditatio-
nes. ſ. ⁊ doctrinas ſcꝑturarū: q̄bꝰ ſpi-
ritus dei nutrit̄: ⁊ ꝯtinue accēdit̄: vt
1. Teſ. 5. d nullis turbinibus extinguat̄. Vn̄ ſpm̄
nolite extinguere: ꝓphias nolite ſpne-
re. Cōciſiōes vero aīaꝫ ⁊ corpꝰ ītelligi-
mus. Cū enī vniꝰ ſint aīalis inuicem
Gal. 5. c adūſant̄ ſibi. Caro ꝯcupiſcit adūſus
ſpm̄: ſpūs aūt aduerſus carnē ⁊c. Ca-
put aūt mentē ſignificat. Vn̄ Eſaias:
Eſa. 1. b Omē caput languidū ⁊ omē cor me-
rēs: hec enī ſibi cōpati inuicē dicunt̄
⁊ rōnale nr̄m ī vtroq; habitās: ī vtri-
uſq; ſalute fouet̄. Caput non diuidit̄:
q: mēs ꝑ diūſa nō d; vagari: ſ; a pa-
Phil. 4. b ce dei cuſtodiri: ſm̄ illud: Pax dei q̄
exupat oēꝫ ſenſuꝫ cuſto. c. v. ⁊. ⁊c. Cū
cta q̄ adherēt iecori: vl̄ adepſ iux. lxx.
q̄. ſ. d̄ſideriorū appetitꝰ mouent̄. Sup-
iacet enī renibꝰ ⁊ inguinibꝰ q̄ ſunt or-
gana coitꝰ. Hec aūt offerimꝰ: cū d̄ſide-
rijs nō corꝑalr̄: ſ; ſpūalit̄ vtimur. Su-
per altare lignis ſuppoſit̄ īponimuſ:
vt ſcꝑturis ſpūalibꝰ q̄ de altari dn̄ici
corꝑis dicte ſūt coaptemꝰ. Inteſtinis
i. abditis cogitatiōibꝰ lotis aq̄ baptiſ-
mi vl̄ pnīe lachrymis ⁊ pedibꝰ. i. acti-
onibꝰ. Sup altare ī h̄ fit dn̄o ī ſuauē
odorē. Sacrificiū nr̄m holocauſtū fit
dn̄o ⁊ odor ſuauitat̄: q̄n̄ oīa ſup ītelli-
gibile altare offerimꝰ xp̄m imitantes
Morali. ſicut poſſumꝰ. Grego. Mor. Detra-
ctaq; ⁊c. Pellē hoſtie detrahimꝰ: cū
ab oculis mentis ſupficiē virtutis a-
mouemꝰ. Artus in fruſta ꝯcidimus:
cū diſtinguētes ſubtilit̄ mēbratimq;
intima eius cogitemus. Si idcirco nō
nunq̄ꝫ in pulſu illicite cogitatiōis af-
fligimur: q: in quibuſdā terrene cogi-
tatiōis actibꝰ q̄uis licitis libēter oc-
cupamur: cūq; vel ī minimis terrena
actio ꝑ deſideriū tangit̄: creſcēte dia-
boli fortitudīe mens nr̄a tentatiōe in-
q̄nat̄. Vn̄ mēbra hoſtie fruſtratim cō-
ciſa: caput ⁊ q̄ circa iecur ſunt iubent̄
ignibus cremari. Pedes vero ⁊ inteſti-
na prius aqua dilui. Nos enī ipos ſa-
crificiū deo offerimꝰ: dū vite nr̄e opa virtutibꝰ diſtinguētes
īmolamꝰ. Caput ⁊ q̄ circa iecur ꝯtinent̄ incendimꝰ: cū in ſen-
ſu nr̄o q̄ omē corpꝰ regit̄: ⁊ in occultis deſiderijs flāma diui-
ni amoris ardemꝰ. Et tñ p̄cipit̄ vt pedes ⁊ inteſtina lauent̄.
pedibꝰ enī terra tangit̄: inteſtinis ſtercora geſtant̄: q: plerū-
q; iam ex deſiderio ī eternitatē ſuccēdimur: toto ſenſu deuo-
tiōis ad appetitū nr̄e mortificatiōis inhiamꝰ: ſ; q: adhuc ali-
q̄d terrenū ꝑ infirmitatē agimꝰ: inſita etiā q̄ iā ſubegimꝰ illi-
cita: ī corde toleramꝰ. Cūq; cogitatiōes nr̄as īmūda tētatio
inq̄nat: inteſtina hoſtie ſtercꝰ portāt: ſ; vt cōburi debeāt: la-
uant̄: q: īmūdas cogitatiōes fletꝰ diluit: q̄s ī acceptiōe ſacri-
ficij ſupnꝰ amor incēdat: ⁊ q̄cq̄d mēs vl̄ interpto certamīe vl̄
de p̄ſtine ꝯuerſatiōis memoria patit̄ lauat̄: vt tanto ſuauiꝰ
in ꝯſpectu dei ardeat: q̄to cū aſſiſtere cepit: nihil terrenū:
nihil lubricū in arca ſue oratiōis īponat. a Qd̄ ſi de pe-
coribꝰ. Eſicius. Paucis imutatis eadē dicit. Et notandū q;
nō ſolū

cta que adherēt iecori: inteſtinis a
a ſ in q̄ ſm̄ phiſicos eſt initiū omis deſiderij ⁊ ſe-
des caloris quo excoquunt̄ cibi. omis aūt interio-
noſtra ⁊ deſideria dn̄o ſunt deuouenda. b ſ cogi-
tationibus immundis. ſ conſcientia.
a ſ puluereis actibꝰ q: vix ſine petō aliq̄d agimꝰ
ſ aliter nō ſunt offerenda. ſ conſūmatiōe ſacra-
mēti ſuſcepta. ſ cōpunctionis lachrymis.

et pedibus lotis aq̄: adolebitq; b
ſ chriſtum.

ea ſacerdos ſup altare ī holocau-
ſ q: ſuper altare.

ſtum: ⁊ ſuauē odorem domino. c
ſ adhuc actiuam vitam inſtruit.

a **Qd̄ ſi de pecoribꝰ oblatio eſt: de** b
a ſ Simplicibꝰ. ſ quibꝰ innocētia ⁊ ſimplicitas
ſignificat̄. b ſ petōribꝰ. ſ aſperrimis caprarū pi-
lis penitētie habitꝰ ſignificat̄ q̄ dn̄o offerēdus eſt
c ſ Nō pctōrū opꝰ offerre debet ille q̄ penitet.

ouibus ſiue de capris holocau-
a ſ chriſtū q̄ oblatꝰ ē ī āno placabili dn̄o. vn̄: Be-
nedices corone an. b. tu. Et alibi: Erit aūt agnus
abſq; macula m. agni. ⁊c. b ſ vel abſq; c ſ quia

b **ſtum: anniculum et ſine macu-** e
peccatum nō fecit. a ſ ſi nō per directum.

c d **la offeret: immolabitq; ad latus** f
ſ chriſti. ſ memoriā dn̄ice paſſiōis in q̄ omē ſa-
crificiū offerendū ⁊ omē bonū ꝑagendū.
a ſ q: hec ꝑs vel res nebuloſa. ſ Sanctos timo-
re frigidos. verent̄ enī oīa opa ſua incerti ad quē
finem ꝑducant̄ ⁊ quō apud deū penſent̄.

altaris qd̄ reſpicit ad aq̄lonē co-
a ſ. i. aīas dn̄o conſecrabūt. ſedes enī aīe in ſan-
guine eſt. ſ animā: vn̄ aīa carnis in ſanguine eſt
huic nō debemꝰ parcere ſed ꝓ chriſto ponere.

rā dn̄o. Sanguinem vero illius
a ſ chriſtū. ſ vt omēs actꝰ ſuos memoria paſſio-
nis conſecrent. b ſ montani vel arcani.

fundent ſup altare filij aaron per
a ſ diſcernēdo. ſ oēs ſenſus vel vim cōtēplatio-
nis certa diſcretione cōponent. b ſ mentem.

circūitū: diuidentq; membra: ca-
ſ in quo deſiderium.

put ⁊ oīa q̄ adherēt iecori: et ipo-
a ſ patrū exempla. b ſ vt fundamentū omnis

nēt ligna q̄bus ſubijciendus eſt
boni. ſ Spiritusſancti.
a ſ Latētes cogitatiōes q̄ aliq̄n fimo peccati ſor-
dent. b ſ actiōes que ſepe terrā cōtingunt.

ignis. Inteſtina vero ⁊ pedes la-
a ſ baptiſmi vel compunctionis.
b ſ deo patri. c ſ igne ſpiritusſancti.

c **uabūt aqua: ⁊ oblata oīa adole-**

nō ſolū de bobꝰ: ſ; ⁊ d̄ ouibꝰ p̄cepit iſraelitā offerre. Holocau-
ſtū q̄ efficit̄ nō ſolū bos q̄ opat̄ mādata: ſ; ⁊ ouis. i. ſimplex ⁊
ſine malicia. Vn̄ Hieremias: Ego q̄ſi agnꝰ māſuetus q̄ portat̄
ad victimā ⁊c. De capris q̄ꝫ oblatio ſit: poſſibile ē enī peccato- Hiere. 11. b
rē operā dare ſimplicitati: ⁊ q̄ſi ouē factū holocauſtū cōuerſa-
tiōis ſue deo offerre iubēti: q̄uis h̄ nō
putarēt iudei: putātes filiū hereditare
peccatū patr̄. Vn̄ Filiꝰ nō portabit ini- Ezech. 18. e
q̄tatē patr̄ ⁊c. b Anniculum et ⁊c.
Iſi. Alſ. Agnꝰ oblatꝰ xp̄s inocēs cru- Heb. 9. g
cifixus. Vn̄: Ecce agnꝰ dei: ecce q̄ tol- Joh. 1. d
lit petā mundi. Bene hedus offert̄: q:
ꝑ mortē xp̄i iugulat̄ diabolus auctor
peccati. c Immolabitq; ad latꝰ. ⁊c.
Eſiciꝰ. Hoc de bobꝰ nō p̄cepit: ſ; corā
dn̄o īmolari. Vn̄ verba ꝯtrarietatē et
differētiā hr̄e videnť: cū vtrūq; ſit ho-
locauſtū: ſed habeāt differentē locum.
Scd̄m lr̄am q̄: vtriſq; eundē locū de-
dit. Altare enī holocauſtomatū añ ta-
bernaculū ex latere ianue erat cōſtitu-
tū: vt miniſtrātibꝰ nō obſtrueret̄ ſctō-
rū aditꝰ. Sicꝫ ī Exodo d̄r: Et īpoſuit ve- Exo. 40. c
lū ianue tabernaculi teſtimonij: ⁊ arā
holocauſtomatū poſuit circa hoſtiū ta-
bernaculi. Quecūq; q̄ ad ſacrificiū of-
ferebant̄ ex latere altar̄ ab aq̄lone ſta-
bāt: ⁊ ſic corā dn̄o celebrabat̄ ſacrificiū
i. in conſpectu ſctōrū. facies enī dei ſan-
ctūſctōrū d̄r: q: in ipſis glīa dei habita-
bat. Vn̄ in ipſa ſemel in anno ſacerdo-
tē ītrare iubebat̄. Verborū q̄ differētia
cōtemplatiōi fuit neceſſaria. Altare eſt
xp̄s oues ſimplicitati ſtudentes. Non
abſolute q̄ oblatio ouiū offertur in di-
rectū intelligibilis altar̄ ſicut boum:
ſ; ex latere. In directū enī offert q̄ mā-
data ꝑficit. Ex latere autē q̄ abſtinet a
malis: ſicut in aulā regiā meliꝰ eſt per
oſtium rectū ingredi: bonū tñ etiā ex
latere introire. Deo enim q̄libet mō of-
ferre bonū eſt. Ad aq̄lonē neceſſario
addidit. Nebuloſa enī fere ſemꝑ h̄ ꝑs
eſt. Obſcurant̄ ſiq̄dē nebula. i. ignorā-
tia: q̄ ſe oīno inocētie tradūt: ꝓpterea
holocauſtū d̄r etiā ſine operatiōe iuſti-
cie. d Ad latꝰ altaris ⁊c. Id eſt gen-
tilitatē altare reſpicit: q: ꝓ gentibꝰ ce-
lebrata eſt paſſio chriſti. Nos vero ad
aquilonarē ꝑtem altaris ſacrificiū of-
ferimus: dum memoriter paſſionē chri-
ſti pro gentibus factam credimus.
e Omnia adolebit ⁊c. Hec omīa ſup
altare offerentem ponere iubet: vt oēs
noſtrū hoīēs ſpūalibus ſcripturis que
de intelligibili altari dn̄ici corporis di-
cte ſunt coaptemus et ad imitationem
eius viuere ſtudeamus.
Et odorem

Nico. de lyra

intelligit̄ de lignis que imponebāt ad
nutritionē ⁊ ꝯtinuatiōē ignis d̄ celo dati. vt hr̄. ī. ix. ca.
a Inteſtinis ⁊ pe. ⁊c. q: inteſtīa ꝯtinēt ſordes: ⁊ pedes calcāt
lutū. b Adolebitq; ea ſacer. ſup al. in holocauſtū. i. combu-
rent in holocauſtū. c Et ſuauē odorē dn̄o. nō intelligendū
q; odor inde ꝓgrediēs eſſet ſuauis ſeu acceptꝰ dn̄o ex re obla-
ta: ſ; ex obediētia ⁊ fide offerentiū: inq̄ꝫtū illa ſacrificia figu-
rabāt xp̄m ꝓ ſalute hūani generis īmolandū. d Qd̄ ſi de
pecoribꝰ. Hic ꝯñr agit̄ de oblatiōe holocauſti in aīalibus mi-
noribꝰ: qd̄ notat̄ cū ſubſeq̄nter dicit̄: De ouibus ſiue d̄ capris
⁊c. Sequit̄: e Anniculū. iſta littera vitio ſcriptorū vel alio
mō videt̄ falſificata: tū q: hec lr̄a refert̄ ad ſpēꝫ ouis vl̄ capre:
fetus aūt capre nō pōt dici agnus: tū q: in holocauſtū offere-
bant̄ aliq̄n arietes magni ⁊ nō ſolū vniꝰ anni: vt pꝫ in pluri-
bus locis. vn̄ ī hebreo hr̄: Maſculū ⁊ abſq; macula offeret.
f Immolabitq; ad latꝰ al. ſ. holocauſti qd̄ erat ī atrio ſub di-
uo. vt dictū fuit Exo. xxvij. cetera patēt ex p̄dictis.
Si aūt

¶ a Et odorem ꝛc. Quando ſacrificiũ noſtruꝫ holocauſtum fit et offerimus oĩa ſuper intelligibile altare tanq̃ imitato res chriſti ꝯuerſationem vite noſtre cõformantes ei: tunc offertur dño odor ſuauiſſimus. b Si autẽ de auibus holo cauſti oblatio fuerit domino ꝛc. Iſid. All. Turtur caro chri-

Allego. Cañ. i. c
ſti ſm illud ſalomonis: Pulchre ſũt gene tue ſicut turturis. Columba ſpũſſctm̃
Job. i. c
ſignificat. Vñ: Sup quẽ videris ſpiritũ deſcẽdentẽ ſicut columbã: hic eſt filius me⁹. Turtur ergo ꝛ colũba caro chriſti ẽ ſpiritui ſociata. hec tria ſacrificia offert homo. i. chriſtus: de bob⁹. ſ. pecorib⁹ ꝛ auib⁹. Eſic⁹. Admirabilis verboꝝ ſubtilitas: nõ ſolũ qꝛ differẽtias cõuerſationũ deſcribit ſꝫ quaſdã ſm legem: quaſdaꝫ ſignificat ſupra legem. Scḋm legem enim ſunt boum ꝛ ouiuꝫ oblationes: q̃uis ſpontanee dicantur: quia ꝛ ſi offerre in poteſtate ſit offerentis. homo enĩ eſt liberi arbitrij: nõ tamẽ quale operatur. Neceſſe eſt ꝙ aut bouẽ offerre: aut ouem. i. aut iuſticiaꝫ opari: aut abſtinere a malis Vñ ſupra: Homo qui obtulerit ex vobis hoſtiã dño de pecorib⁹. i. de bob⁹ et ouibus offeret victimas. Predicte aũt oblatiõi nõ ſunt volatilia connumerata. Perfecti⁹ enĩ ꝛ maius eſt hoc ſacrificiũ ꝛ paucorũ. Volatilia eñ ſunt hoĩes contẽplationi vacantes: q̃ ſi neceſſitate terrenis negocijs ſe imi-
Luc. xij. c
ſceãt: moꝝ ad celeſtia reuolãt. vñ: Nõ ſeminãt neq; metunt: ꝛ pater cele. pa. illa. Talis de turturib⁹ ꝛ colũbis offerat. i. ſcia ꝛ mãſuetudine ſpiritua li: vt cognitio legis nõ excedat in vanis occupata: turtur nanq; cognitio
Hiere. 8. c
neꝫ ſignificat. Unde Hieremias: Turtur ꝛ hyrundo et ciconia cuſtodierũt tempus aduentus ſui: populus autẽ meus nõ cognouit iudicium domini. Columba aũt munda ꝛ ſimplex ſpiritũſanctum ſignificat et annunciat q̃les eſſe debent qui ſcripturis ſanctis contemplandis ſtudent. Vñ Ezechi
Ezech. 7. c
as: Meditabor vt columba. Vn⁹ ſacerdos offert: non multi: quia cõtemplatio paucoꝝ eſt. Unde offert ad altare: cum cetera ad tabernaculum teſtimonij offerãt. Cõtemplatiui enim poſtponũt terrena: ꝯtemplant̃ ꝛ ſapiunt celeſtia: vbi chriſtus ẽ in dextera dei ſedens. c Retorto ad collũ ꝛc.
Moral.
Mora. Caput ad collum retorquatur et nõ abſciditur: cum caro ita ieiunijs maceratur ꝛ vigilijs: vt non penitus
Rom. xij. a
vita rumpat̃. Unde dicit apl's: Hoſtiã viuentẽ ꝛc. d Ac rupto ꝛc. Abrupta. ſ. pelle que ſupiacet collo nõ valde ſepata a corpore. non p̃ecipit vt auis occidat̃ ſꝫ abrũpat̃ vl' refringatur. Paulatĩ eĩ caput. i. mẽs diuidẽda ẽ a pelle. i. a carne. Vñ nõ effundit̃ ſanguis: ſꝫ decurrit. e Ad orientalẽ plagam ꝛc. Prime cõditiõis noſtre reminiſci debem⁹. primus enĩ pater ad orientalem plagã in felicitate paradiſi factus eſt: ſꝫ exigente peccato in miſerias huius vite deuolutus: factus eſt vermis et cinis: dum hoc cogitamus ꝛ nos eſſe tales perpendim⁹: quaſi veſiculam ꝛ plumã in loco cinerum proijcimus. i. mentis diſcretionem qua nos felicitatem amiſiſſe ꝛ in cineres redditu ros non dubitamus. f Et non ſecabit nec ferro diuidet eam ꝛc. Non faciet auem ſicut bouẽ aut per diuiſiones. Cõtemplatiuus enim tantum celeſtibus inheret: nec caro eius
Ps. 83
concupiſcit aduerſus ſpiritum. Unde: Cor meum ꝛ caro mea exultauerunt in deum viuuꝫ. Integer enim ſuper intelligibile altare ꝛ ſuper ligna quibus ignis ſubijcit̃ offertur. Aliter ſacrificium non accipitur: niſi meditatione legis condiatur. Sic autem in holocauſtum ꝛ odor ſuauiſſimus domino efficitur: quia ſacrificiũ noſtrum adoratur: ſic cuiuſq; vita et cõuerſatio ſm legem ſibi offeratur.

¶ Anima

¶ chriſtum.
bit ſacerdos ſup altare i holocau
¶ cõtemplatiue vite inſtructo incipit.
a b ſtũ ꝛ odorẽ ſuauiſſimũ dño. Sin- a
¶ contemplatiuis.
aũt de auib⁹ holocauſti oblatio
a ¶ caſtimonie ſanctitate. b ¶ Scientia ſcꝫ et manſuetudine ſpirituali.
fuerit dño de turturib⁹ et pullis b
a ¶ Simplicitate. b ¶ vnus nõ multi paucorũ enim contemplatio.
colũbe offeret eam ſacerdos ad
a ¶ dominicũ corpus. b ¶ chriſt⁹ qui eſt noſtruꝫ caput nunq̃ eſt a corpore ſuo. i. eccleſia auulſus.
c altare et retorto ad colluꝫ capite
a ¶ vel collo. ¶ . ſ. pelle. b ¶ Lxx. excolet vbi ꝑ partes ſcꝫ ꝛ ꝑfecte curas deſpiciat preſentis vite qui totam ſuam animam vult deo offerre.
d ac rupto vulneris loco decurrere c
a ¶ alij baſim. i. euangeliũ in ꝙ oportet nos maxĩe deſpicere preſentem vitam.
faciat ſanguinẽ ſuper crepidineꝫ
a ¶ chriſti. b ¶ inflationẽ. ¶ vt inflationẽ ꝛ ſuꝑfluã oĩno indiſtiõne deponat vñ ſcia inflat.
altaris: veſiculam vero gutturis ꝛ b
a ¶ Superbiã. ¶ leuitatẽ ꝛ inſtabilitatẽ. ¶ altiora te ne quęſieris b ¶ extra. c ¶ quia nõ neceſſaria ſed ſuperflua.
e plumas pijciet prope altare ad c
¶ qꝛ indiſtio ſublimiũ ad orientem videtur eſſe.
orientalẽ plagam in loco in quo
a ¶ vt cognoſcat qꝛ hec digna ſunt cinere ꝛ in terra manere nõ in celũ aſcẽdere. b ¶ quia membra oportet conterere ꝛ affligere.
cineres effundi ſolẽt. Confringet
a ¶ aſcelle a motu dicte. i his enim brachia mouẽtur: nam allere mouere dicim⁹. b ¶ Lxx. ſicut bouẽ vel ouẽ. integer enĩ ſpũs ꝛ aĩa ꝛ corp⁹ ſine q̃rela cõſeruet. ¶ nihil ferro heretice prauitatis ſecandum ſed boni operis manu faciendum.
f q; aſcellas eius: et nõ ſecabit: nec ferro diuidet eam. et adolebit ſu
a ¶ doctrine. ¶ Spirituſſancti.
per altare lignis ignẽ ſuppoſito
¶ totum incenſum.
holocauſtum eſt et oblatio ſuauiſſimi odoris domino.

---

a Si aũt de auib⁹. Hic ꝯñr agitur ꝺ oblatione holocauſti facta ex deuotiõe in volatilibus. voluit enĩ lex imo dñs in lege ꝓuidere deuotioni pauperũ: vt qui nõ haberẽt aĩalia maiora poſſent offerre minora. ꝛ qui nõ haberent minora poſſent offerre auiculas. ꝛ h̓ eſt qḋ dicit̃: b De turturib⁹ ꝛ pullis colũbe. ꝛ dicit de turturibus qꝛ maiores turtures ſunt meliores ꝛ pinguiores. E cõuerſo aũt eſt de colũbis: q̃ñ minores plus valent. c Ac rupto vulneris loco. Dicit Ra. Sa. Qꝛ talis ruptio debebat fieri cũ vngue: nõ cũ ferro. d Veſiculã vero gutturis. vbi cõgregat̃ cib⁹. e Et plumas pijciet. dicit Ra. Sa. ꝙ h̓ erat: qꝛ volauerãt ad capiendũ cibũ de alieno: ꝛ p h̓ deſignabat̃ ꝙ ſacrificiũ de rapina nõ placet deo. cetera patẽt ex dictis. Circa h̓ ca. q̃rit̃ q̃re fiebat deo ſacrificiuꝫ ꝺ trib⁹ ſpẽb⁹ aĩaliũ tm̃. ſ. bouis ouis: ꝛ capre: ꝛ ꝺ duab⁹ ſpẽb⁹ auiũ. ſ. turturis ꝛ colũbe. Itẽ q̃re nõ fiebat ꝺ piſcib⁹ ſic de alijs viuẽtib⁹. Ad ſolutionẽ aũt iſtoꝝ ꝛ ꝯſilium ꝯſiderandũ ꝙ ſic p̃dictũ eſt: ſacrificia veteris legis fuerunt inſtituta ad tria. ſ. ad reuocãdũ iudeos ab idolatria: ꝛ ad inducendũ eos ad colẽdũ deũ: ꝛ ad figurãdũ xp̃i veꝝ ſacrificiũ ꝛ ex hac triplici rõe ꝯueniẽs fuit ſacrificiũ fieri de trib⁹ ſpẽb⁹ aĩaliũ p̃dict̃. ꝓpt̃ p̃mã: qꝛ idolatre egyptij int̃ q̃s iudei fuerãt ꝯũſati p̃dicta aĩalia colebãt vt deos: agnũ vl' arietẽ: qꝛ tal' forma q̃ſtũ ad aliq̃d ipſi⁹ iouis fingebat̃. vñ ꝛ cũ capite arietis pigebat̃. Bouẽ: qꝛ api qḋ maximũ numẽ apḋ egyptios reputabat̃ i ſpẽ tauri appebat. Hircũ: qꝛ demõ aliq̃ñ apparebat eis i ſpẽ hirci. ꝛ iõ nephas reputabãt dicta aĩalia imolare: ꝓpt̃ qḋ moyſes dixit Exo. viij. Si mactauerim⁹ ea q̃ colũt egyptij corã eis: lapidibus nos obruẽt. ꝛ iõ p oppoſitũ dñs p̃cepit iſta aĩalia ſibi imolari. Simil'r ꝓpt̃ ſcḋam rationẽ. tũc eñ hõ debite deũ colit q̃ñ bona q̃ hꝫ: ab eo ſe habere recognoſcit ꝛ de eis oblationẽ ei facit. ſm illud qḋ dicit dauid. j. Paral. xxix. Tua ſũt oĩa. ꝛ q̃ de manu tua accepim⁹ dedimus tibi. ꝛ ideo cõueniẽter ordinauit dñs ſibi ſacrificiuꝫ fieri de illis aĩalibus que cõmuni⁹ veniũt in eſum hoĩs: que ſunt tres ſpẽs p̃dicte. cetera aũt aĩalia vel ſũt ſilueſtria q̃b⁹ hoĩes cõiter nõ vtunt̃: vel ſi ſunt domeſtica: ſũt imũda: vt porc⁹ ꝛ ſilia que nõ debent deo offerri. Simili't ꝓpter tertiam rõnem: quia bos ſignificat chriſti fortitudinem: ouis eius innocentiã: capra vel hirc⁹ ſilitudinem carnis peccati. De turturibus vero ꝛ pullis colũbe fiebat ſacrificiũ: tũ qꝛ ſunt i magna abũdantia in terra ꝓmiſſiõis: ꝛ cadũt frequenter in eſum hominis: ſunt etiã mũdi nutrimẽti. Cetere vero aues vel ſunt magis ſilueſtres: vel ſi ſunt domeſtice veſcunt̃ in mũdo nutrimẽto: vt galline ꝛ anates ꝛ cõſimiles. Item quia turtur ſignificabat chriſti caſtitatem: colũba ꝙ felle caret eius dulcedineꝫ ſeu mititatẽ. de paſſerib⁹ vero fiebat oblatio tm̃ in emundatiõe leproſi. de q̃ dicet̃. j. xiiij. ca. de piſcib⁹ aũt nõ fiebat ſacrificiũ qꝛ non habitant inter homines: ſed latẽt in aquis. Iteꝫ qꝛ extra eĩ de aq̃ cito moriunt̃: ꝛ iõ nõ poſſent viui offerri ad tẽplũ: ob latio aũt nõ fiebat ꝺ mortuis. Itẽ qꝛ aliqui idolatre vtebant̃ piſcibus in ſuis ſacrificijs. ¶ Ca. I

Moraliter. a† Vocauit aũt dñs ꝛc. In h̓ libro ꝑncipalit̃ agit̃ de ſacrificijs offerendis domino inter que principalius eſt holocauſtum. igitur de ipſo agitur primo cum dicit̃: b† Si holocauſtum fuerit eius oblatio ꝛc. Holocauſtum vero dicebatur ſacrificium incenſum totaliter ad honoreꝫ diuinũ propter quod moraliter ſignificat op⁹ bonũ de genere factũ ex charitate ꝓpt̃ deuꝫ. ꝛ ſi tale

opus

opus ſit platoꝝ eccleſie vel doctoꝝ ſignificaꝫ p holocauſtuz de armento.i.de bobus.boues enĩ ſunt aĩalia in agro labo-rantia.ꝓpter qꝺ ſignificant platos et doctores qui laborãt in agro dominico.Propꝫ qꝺ dicit paulus.j.Coꝛ.iij.Dei ad iutores ſum⁹:dei agricultura eſtis.Si ꝟo bonũ op⁹ ex cha-ritate ꝓcedẽs ſit ſimpliciũ chriſtianoꝝ:ſignificaꝫ p holocau-ſtũ de ouib⁹ ⁊ capris eo ꝙ ſũt aĩalia ſimplicia.ꝓpꝫ qꝺ ſignifi cãt ſimplices chriſtianos:ſꝫm qꝺ dicitꝫ.j.Paral.xxj.Iſte aũt grex qd cõmeruit.Si ꝟo bonũ op⁹ ex charitate factũ ſit reli gioſoꝝ vel clericoꝝ ſignificaꝫ p holocauſtũ ex auib⁹.Nã re-ligioſi vel clerici deputati ſunt ad cultũ dei:⁊ ſic intẽdere de bẽt diuine ꝯtemplationi.Propter qꝺ ſignificanꝫ p aues vo lãtes.Diciꝫ aũt in textu ꝙ aues iſte debẽt eſſe turtures aut columbe.Per turtures que gemitum habẽt ꝓ cantu intelli gunꝫ ꝓpꝛie religioſi qui gemere debẽt ꝓ peccatis ꝓpꝛijs ac etiã populi.vñ diciꝫ i Decre.xvi.q.j.Monachus nõ docen-tis ſed plangẽtis habet officiũ.Per colũbas ꝟo clerici de-ſignanꝫ.nam in eoꝝ cõuerſatiõe debet colũbina ſimplicitas refulgere.Allegorice ꝟo põt totuz hoc exponi de chriſto. Nam ĩmolatus fuit ꝓ nobis ex maxima charitate dei patrꝭ Johis.iij.Sic deus dilexit mundũ vt filiũ ſuũ vnigenitũ da ret.Ipe etiã xpõs ex maria charitate mortẽ ſuſtinuit.Eſa.liij. Oblat⁹ eſt qꝛ ipſe voluit.Et ſic ptꝫ ꝙ chriſtus ꝑfectiſſime fu-it holocauſtũ.ꝓpter qꝺ figuratus fuit in triplici holocauſto predicto ſcꝫ de bobus ouib⁹ ⁊ auib⁹.diciꝫ enĩ bos rõne la-boris quẽ ĩ mũdo ſuſtinuit.⁊ ouis ꝓpter innocentiã quã ſp tenuit.diciꝫ etiã turtur rõne caſtitatꝭ.⁊ colũba rõne ſimplici tatis. Sequiꝫ additio.j.Pauli Burgeñ.ĩ pmũ capitulũ.

Additio.j.

Licet verũ ſit ꝙ ſacrificia ve.le.pꝛinci-paliter figurabãt ſacrificiũ chriſti ꝑfe-ctiſſimũ.⁊ ideo fuerũt multa vt in poſtilla diciꝫ:ſecundario tamẽ tãta ſacrificioꝝ multitudo:⁊ ſub tot modis ſignificãdi poteſt ĩtelligi fuiſſe figuratiua multitudinis ſacrificioꝝ mar tyrũ qui amore chriſti ⁊ in ſue fidei teſtimoniũ multipliciter ſanguinẽ ſuum fuderũt:ita tñ ꝙ ſacrificia illa:que per totaz multitudinem offerebanꝫ:vt agnus paſcalis:⁊ iuge ſacrifi-cium vel hmõi:ad ipm ſacrificiũ chriſti ſolũ referanꝫ:cuius meritũ ad totũ genus humanũ redimenduz fuit ſufficiens. ſacrificia ꝟo ꝑticularia que pro quibuſdã ſingularibus perſo-nis offerebantur:nõ ſe extendentes ad totius populi expia-tionem:referantur ad figuranda ſacrificia martyrum.quoꝝ merita nõ attingunt ſufficientiam vniuerſalis expiatiõis.Un de in ratione figurali multitudinis ſacrificioꝝ ve.le.ſicꝫ chri-ſtus caput pncipaliter figuraꝫ:ſic etiam mẽbꝛa:ſicut ſtatus ꝑ fectoꝝ figuraꝫ in holocauſtis:et ſtatus ꝓficientiũ in hoſtijs pacificis vt in pꝛima ſcꝺe.q.cij.ar.iij.in reſpõſiõe ad.viij.ar. In eodem ca.vbi diciꝫ in poſtilla:Ponetqꝫ manus ſuper caput hoſtie.

Additio.ij.

Per hãc manuũ poſi-tionem poti⁹ videꝫ denotari ꝙ hõ offe rens illud animal eſſet dign⁹ occiſiõe pro ſuis peccatis:⁊ ꝙ loco illi⁹ illud aĩal oblatũ vel immolatũ occidereꝫ:vt in pma ſcꝺa.q.cij.ar.iij.in rñſione ad.v ar.vñ.ꝫ.Geñ.xxij.dicitur de Abꝛaã ꝙ obtulit arietem loco filij:quez deus preceperat im-molari ⁊c. In eodem ca.vbi dicitur in poſtilla:Circa h̃ ca-pitulũ queriꝫ q̃re fiebat deo ſacrificiũ de trib⁹ ſpẽb⁹ aĩalium.

Additio.iij.

Omnia que in hoc ca.et in ſequẽtib⁹ a poſtillatoꝛe ponunꝫ de his que ꝑti-nent ad particulares rationes ſacrificioꝛum ve.le.cum multꝭ alijs ad rationẽ hmõi ſacrificioꝛum tam litteralẽ q̃ꝫ myſticam ꝑtinentibus tradunꝫ ad plenũ:in pꝛima ſcꝺe.q.cij.vnde qui de his plene vult inſtrui videat ibi.

Replica

correctoꝛij cõtra Burgeñ.ad ſaluandũ po ſtillatoꝛẽ in ca.pꝛimo. In pmo ca.Leui. cum poſtillatoꝛ exponeret impoſitionẽ manuũ offerentis ſuꝑ caput hoſtie per ſpontaneã ſui iuris reſignationem:Burgeñ. allegando ſanctũ Tho.dicit illam impoſitionez potius debe-re intelligi:ꝙ homo offerens ſe ꝓteſtetur ꝓ peccatis ſuis di-gnum moꝛte:⁊ ꝙ per occiſionem aĩalis per ipſum oblati vita eius redimeꝫ:ſed iſta expoſitio eſt falſa ⁊ cõtra Glo.oꝛdinari-am dicentẽ:ꝙ manus impoſitio ſignificat ꝙ ſponte fiebat ob-latio.Hec enĩ oblatio de q̃ hic ꝺꝛ erat ex mera deuotiõe nõ ꝓ pctõ:iõ nõ eſt neceſſariũ:vt ſic offerẽs ꝓteſteꝫ moꝛte dignuz: qꝛ deuotio ſic iudicari nõ debet:ſꝫ tranſgreſſio ſic iudicaꝫ:qñ fit oblatio ꝓ peccatꝭ.ꝺ q̃.j.ca.iiij.diceꝫ:nec exẽplũ qꝺ Burg. adducit de iſaac ẽ ad ꝓpoſitũ:qꝛ iſaac et ſi fuit ĩmolãdus ꝓpꝫ obedientiã nõ tñ propter peccatũ:neqꝫ fuerit dignus moꝛte.

Glo.oꝛdi.

Allego. Anima ⁊c.A meliori ꝑte totũ hoĩez ſignifi-cat.reqrit enĩ ſpũalẽ ⁊ ꝑfectũ auditoꝛẽ:qꝛ aĩa ẽ ſapiẽ tie capax nõ caro. Iſi.Alꝭ.Aĩa ⁊c.Quartũ ſacrifi-ciũ offert aĩa.Simila eccliaz ſignificat:q̃ de multꝭ ꝑſonis q̃ſi granis ẽ collecta:legis ⁊ euãgelij mola inter lr̃az ⁊ ſpm̃ ſe-parata:p aquã baptiſmi adunata chriſmate puncta:⁊ ſolida ta ſpũali igne:p humilitatẽ fit accepta hoſtia. Orige.Aĩa Que.ſ.nec vitulũ habet:nec ouẽ:nec hedũ nec par turturũ aut duos pullos colũbaꝝ:hic eſt aĩalis hõ:q̃ ſi peccatis nõ vrgeꝫ:nec p vitia p̃cipitaꝫ:nõ tñ hꝫ aliq̃d in ſe ſpũale:vel fi-

1.Coꝛ.2.d guraliter carnes verbi dei.Aĩalis hõ nõ ꝑcipit q̃ ſũt ſpiritꝰ

Ibidem dei.Spũalis aũt oĩa diiudicat.Hic ẽ q̃ aĩa notaꝫ:nõ põt of-ferre oĩa:qꝛ nõ põt examinare oĩa.Sꝫ ſolã ſimilã ⁊ panes a-zymos.i.cõez hãc vitã in agricultura:⁊ in ceterꝭ vite vſibus offert tñ ſimilã oleo cõſperſaz.Oĩs enĩ aĩa eget loco diuine miſericoꝛdie vel grẽ. Eſici.Aĩa cũ obtulerit ⁊c.Aĩa totuz

Geñ.46.c hoĩez ſignificat.Sicꝫ ibi:Cũcte aĩe q̃ ingreſſe ſunt cũ iacob in

Actꝭ.27.f egyptũ ⁊c.Lucas aũt ait:Eram⁹ aũt oẽs aĩe ĩ naui.cclxxvj. foꝛſitan p aĩam gentilẽ ſignificat.Supꝛa enĩ filijs iſrꝭ p̃cepit vt ſacrificia offerrẽt cũ ſanguine.Hic aũt q̃ eſt ſine lege offer re p̃cipiens:nõ dicit hõ ſicut.ꝫ.ſed aĩa.Aĩalis erat gẽtilis: nõ intelligẽs ea q̃ ſunt dei:ſꝫ vocat ad oblatiõem miſericoꝛ-dia dei:vt ꝑcipiat ſalutẽ cũ ꝓ pctis ſacrificia diſponit:q̃ nec hꝫ ouẽ nec caprã:turtu rem vel colũbã offerre p̃cipit.q̃ nec hꝫ illud:ſimilã.Nõ enĩ iã ex opib⁹:vt pauꝑ vir-tutib⁹:ſꝫ ſola cognitiõe dei ſaluaꝫ.q̃ lꝫ pncipiũ ſit ſalutꝭ:tñ thus ⁊ oleũ ſupponendũ

Act.10.a vt grã dei elemoſynis ⁊ oꝛatiõib⁹ miſceaꝫ.Unñ angelus ad coꝛneliũ ait:Orones tue ⁊ elemoſyne tue aſcẽderũt ad dñm.In thure interioꝛes curanꝫ paſſiões:⁊ fumo ei⁹ ſa-nanꝫ oculi ex infirmitate lachꝛymãtes.Oꝛatio q̃ppe aĩe paſſiões ſanat:oculos inte-rioꝛes curat ab ignoꝛãtia:lachꝛymas ex egritudine pcti accedẽtes fugat. b Filios Miniſtros ecclie.Quia q̃cq̃d offerim⁹ cũ ſanctꝭ ecclie doctoꝛib⁹ ꝯferre debem⁹.Unñ

Gal.2.a Paulus cũ aplis cõtulit euãgeliũ ne ĩ vacuũ cucurriſſet. c Quoꝝ vn⁹ ⁊c.Unitas ecclie pugillũ ſimile tollit:qꝛ ꝓ capacitate ſẽſus vnuſq̃ſqꝫ fideꝫ ſcꝑture ſciaz dꝫ appete

Rom.12.a re.Unñ nõ plus ſapeq̃ꝫ opoꝛtꝫ:ſꝫ ſape ad ſobꝛietatẽ. Moꝛa.Quoꝝ vn⁹ ⁊c.Notãdũ ꝙ pugill⁹ ſimile ⁊ olei:totũ ꝟo thus offerri iubeꝫ:qꝛ ſapĩa q̃ ĩ ſimila:⁊ charitas vꝭ mi

1.Coꝛ.13.d ſericoꝛdia q̃ ĩ loco ſignaꝫ ĩ hac vita nõ pñt eſſe plena.Unñ videm⁹ nũc p ſpeculũ ĩ eni-

Ibidem gmate.Et nũc cognoſco ex ꝑte.⁊c.Olei q̃ꝫ ps offerꝫ:qꝛ miſicoꝛdia nunq̃ꝫ ipleꝫ:qꝛ et ſi miſerearꝭ q̃tũ potes:pl⁹ tñ debes velle.Charitas etiã q̃ oleo figuraꝫ ĩ pñti ĩchoaꝫ: ⁊ ĩ futuro ꝑficieꝫ.Thus aũt totũ cremaꝫ:qꝛ ſp oꝛatiõi inſiſtiꝫ. d Simile.Scie vel ꝯ cognitiõis

[Interlinear gloss:] a ſ tria ſacrificia offert hõ.i.xp̃s:q̃rtũ aĩa.i.eccĩa. ſ pauꝑ quis. ſ nõ ho-mo. ſ eccleſia. ſ gentilis.

Anima cũ obtu-lerit oblationem ſacrificij dño:ſi-milã erit eius oblatio.Fundetqꝫ ſuper eã oleum:⁊ ponet thũs:ac deferet ad filios aarõ ſacerdotꝭ. Quoꝝ vnus tollit pugilluz ple-nũ ſimilẽ:⁊ olei ⁊ totũ thũs:⁊ po

[Interlinear gloss:] a ſ ſimila q̃ ẽ dlicatiſſima farina ex q̃ fit panis op timꝰ:hec ẽ ſapiẽtia inter dona dei optima ⁊ reqe-ſcet ſuꝑ eũ ſpũs dñi ſpũs ſapiẽtie ⁊ intellectus.

a ſ q̃cq̃d ſapit grẽ ſpũs imputãdo. b ſ elemoſy-nã. c ſ oꝛõez. ſ vt ſapiẽtia augeaꝫ corã deo vñ iacob⁹:Qui indiget ſapiẽtia poſtulet a deo.

ſ chriſtus qui nos offert deo.

a ſ miſericoꝛdie ⁊ charitatis. b ſ qꝛ ſemꝑ opoꝛ tet oꝛare:vñ ſine intermiſſione oꝛare.

Nico.de lyra

Capim: II

a Anima cuz ob tulerit. Hic ꝯñr agiꝫ de oblatiõib⁹ factꝭ ex rebus nõ viuẽtibus. voluit enĩ de⁹ ꝓuidere deuo tiõi pauperuz: vt q̃ nõ habe-rent aĩalia vel aues poſſẽt of-ferre farinam crudaz vel co-ctã vꝭ ſpicas.⁊ iõ pmo agiꝫ ꝺ oblatiõe farie crude.ſcꝺo de oblatiõe farie cocte.ibi:Cuz aũt obtuleris.tertio ĩterponunꝫ aliq̃ ĩ oĩ ſacrificio obſuãda.ibi:Oĩs obla tio.q̃rto ꝺ oblatiõe ſpicaꝝ.ibi:Si aũt obtulerꝭ ⁊c.In pma ꝑte ꝺꝛ:Aĩa cum obtu.⁊c.Dicꝫ h̃ Ra.Sa.ꝙ h̃ vbi agiꝫ ꝺ oblatiõe paupeꝝ ꝯueniẽnꝫ ꝺꝛ:Aĩa cũ obtulerit ⁊c.qꝛ oblatio paupis a-pud deũ reputaꝫ ac ſi obtuliſſet aĩam ſuã.i.vitã.Et ſiꝫcꝫ ſnĩam dicꝫ ſaluatoꝛ Mar.xij.de vidua paupere q̃ obtulit duo minuta. b Oblatiõez ſacrificij dño.Sicꝫ dictũ fuit ca.p̃ce.ſacrificiũ ꝓ pꝛie ẽ de viuẽtib⁹:ſꝫ h̃ accipiꝫ large ꝓ oblatiõe q̃libet. c Simila erit.ſimi la ẽ farina tritici purgata et delicata: qꝛ ꝺ melioꝛib⁹ ꝺbet fieri oblatio deo.

Memoꝛia

cognitionis dei. Accepta enī eſt ſcīa deo quā fides cōphēde re pōt. ⁊ ſicut q̄ pugillo vult plus cōprehendere: nihil ꝓficit: totū quippe decurrit. Sic fides eſt menſura ſcie dei. Credere
Ro.14.d enī oportet accedentē ad deū: ⁊ qđ nō eſt ex fide peccatū eſt.
a Memoriale ⁊c. Cognitiōis dei ꝑfectā ſciam: cuius memo res erimꝰ: q̄ nunq̄ deſtruiť: et eā que nunc ē nō vt ↄtrariā deſtruit: ſed par tē minimā eſſe ꝑ plenitudinē ſuā oſtē
1.Cor.13.c dit. Cū enī venerit qđ ꝑfectū eſt: eua cuabiť qđ ex parte eſt. b De ſacrificio ⁊c. Eſicius. De illa .ſ. ꝑfecta ⁊ in celis
Coloſ.2.a abſcōdita in chriſtoq; repoſita ſcīa: in quo ſunt oēs theſauri ſapīe ⁊ ſcīe ab ſconditi. c Aaron. Montanꝰ in terp̄tať .i. altiora de deo intelligens. Vel arcanꝰ q̄ſi in ſe legē dei ⁊ eloquia hñs: hic tale ſacrificiū offerre poteſt. Sctm̄ſctōꝝ eſt de oblatiōibꝰ dño. par tile enī eſt qđ reliquū eſt: oēs tñ ſcīas ſuꝑans ⁊ ad ꝑfectionē exaltat.
Allego. d Cū aūt ⁊c. Eſici. Allego. Sacrifi ciū xp̄s ꝓ nobis īmolatꝰ. e Coctū ī clibano. Virginis .ſ. vtero. Clibanꝰ enī panē ſuſcipit ⁊ ignē: ſic vterꝰ virgi nis panē vite .i. dei verbū: ⁊ ignē ſpūs
Luce.1.d ſancti de celo ſuſcepit. Vñ: Spūſſan ctus ſupueniet in te ⁊c. Si ḡ offers mu nus incarnatiōis xp̄i q̄ facta eſt ī ven tre virginis: nō eſt acceptū deo niſi de ſimila .i. de ſcīa vel noticia dei fiat. De hac re ſiquidē locutionē ab apl̄is ⁊ a ꝓphetis ſuſcipimꝰ. Verba aploꝝ ſunt panes: lagana ꝓphetaꝝ. Quanto enī panes laganis ad nutriēdū aptiores: tantū p̄cellūt verba aploꝝ verbis ꝓ phetaꝝ. Vtriq; aūt azymi ſine fermē to ſcīe ſecularis. Vtraq; tñ in oleo fi unt. ↄcorditer enī ab illis de xp̄i miſe ratiōe ſcriptū eſt: qꝛ apl̄i ⁊ ꝓphe ſcri pſerūt: ſed apl̄i plenꝰ ſcripſerūt: q̄ cō pletū oñderūt qđ illi nunciabant fu turū. f Lagana. Panis latꝰ ⁊ te nuis: qui ꝓphetiā ⁊ legem ſignificat. q̄ntū enī diſtat inť ſoliditatē panis: ⁊ tenuitatē lagani: tantū inter euāgeliū ⁊ verba legis ⁊ ꝓphaꝝ: hec tñ oleo li ta: qꝛ lex ⁊ ꝓphetia charitatē xp̄i p̄di xerunt: qua in ſalute hūani generꝭ ve
Allego. nit. g Si oblatio ⁊c. Eſici. Alleg. Oblatio de ſartagine. diſpenſatio paſ ſionis de cruce. Sartago igne ↄſumi tur: cibos ſuppoſitos aut ſtatim aut ñ lōgo īteruallo eſui reddit aptos. crux q̄ȝ ſuꝑ oīa fortis: oēm creaturā cruci fixo ſubiecit: ⁊ carnē que añ paſſionē eſui nō videbať apta: poſt aptā fecit. Si enī nō fuiſſet crucifixus: ſacrificiū corꝑis eius nō comederemus: qđ mo do in memoria paſſiōis eiꝰ facimꝰ. Vñ
Ezech.4.a ad Ezechielē đr: Sume tibi ſartaginē ferreā: ⁊ pones eā murū ferreū inť te ⁊ ciuitatē hierl̄m .ſ. q̄ maxime in cruce dñi offendit: ⁊ iō ab eius ſcīa receſſit. h Simile cō. ⁊c. Quia mortuꝰ eſt: ⁊ miſertꝰ nr̄i. i Abſq; ferm. ſine ma cula. k Diuides eā minutatī. vt ſer monē paſſionū eiꝰ q̄ ꝑ partes proceſſe runt: diuidamꝰ alapas .ſ. colaphos: ſputa ⁊ vulnera diligenť diſtinguamꝰ. Et fundes ſuꝑ eā oleū: vt quēadmo dū miſericorditer ꝓ nobis mortuus: nos quoq; ꝓ fratribꝰ vſq; ad mortem miſereamur. l De ſartagīe. Sicut enī ſartago media inter ignē ⁊ cibū: ſic quodāmodo crux in ter impaſſibilē diuinitatē ⁊ humanitatē q̄ igne paſſiōis ē aſſa ta. Et ſicut in ſartagine mollia dureſcūt: dura molleſcunt: ſic in paſſiōe crucis lapidea corda mollita: mollia ⁊ fluxa ſolida ta. De ſartagine ḡ ſacrificiū offerre: eſt de myſterio crucis cū veneratōe diſputare. m Sinaūt ⁊c. Eſici. Sicut in ſarta gine crucē. ſic in craticula mortē ⁊ ſepulturā accipimꝰ. Sarta go enī ſuꝑ ignē ardentē ⁊ accēſum. Craticula aūt ſuper carbo nes ardētes ⁊ olim accēſos poniť: ſic mors xp̄i nō fuit initiū paſſiōis: ſed ſubſiſtētia. Hoc munꝰ ex ſimila .i. ex dei cognitiōe ꝑficitur. Oportet enī xp̄m deū ⁊ īmortalē p̄dicari: q̄ ſm carnē mortuus eſt. In oleo fit munꝰ: qꝛ oportet diſputantem ⁊ de morte ⁊ de reſurrectiōe miſericordiā q̄ȝ addere: ex miſcōdia quippe mortē ſuſtinuit: ⁊ reſurrectionē diſpē
Moralit. ſauit. Morali. Sinaūt ⁊c. ſimilā offert: q̄ in aliq̄bus cōis vite vſibꝰ bene cōuerſari ſtudet. Hec oleo ↄſpergēda eſt: qꝛ oīs aīa oleo eget miſcōie: nec vitam p̄ntem euadere pōt: niſi miſericordia affuerit. Clibanꝰ aūt pondus tentationis exprimit. Sartago ↄſtantiā ⁊ robur animi. craticula multiplicem impugnationē. n Omnis oblatio
B ⁊c. Orige. Dicat aliq̄s: Melius fere agebať cū antiq̄s: q̄bꝰ diuerſis ſacrificijs venia p̄ſtabať: apud nos vna tm̄ venia pctōꝝ ꝑ baptiſmi lauacrū: nulla poſt peccati miſcōia. Decet enī diſtrictioris diſcipline eſſe xp̄ianū pro q̄ xp̄s mortuus eſt. boues: hirci ⁊ oues iugulabanť ⁊ aues: ⁊ ſimila oleo con ſpergebať: ꝓ te dei filꝰ iugulatus eſt: ⁊ iteꝝ te peccare delectat. Nō tñ deſperes: audiſti quāta in lege ſacrificia ꝓ peccatis: audi quāte ſunt remiſſiones in euāgelijs. Pria eſt ī baptiſmo. Secūda in martyrio. Tertia ꝑ elēoſynā.
Vñ: Date q̄ hēťꝭ: ⁊ ecce oīa mūda ſūt Luce.11.f
vobiſ. Quarta qꝛ fratribꝰ remittimꝰ.
Vñ: Si remiſeritis fratribꝰ ex corde: Mat.6.b
⁊ vobis remittet pr̄ vr̄ ⁊c. Quinta qꝛ ↄuertimꝰ pctōrē ab errore vie ſue: ſm
illud: Qui ↄuerti fecerit pctōrē ab er Jaco.5.d
rore vie ſue ⁊c. Sexta ꝑ abundantiam
charitatis. Vñ đr: Dimittunť ei pctā Luce.7.g
multa: q̄m dilexit multum. Et alibi:
Charitas operit multitudinē pctōꝝ. 1.Pe.4.b
Septima ꝑ penitentiā duram ⁊ laborioſam: cū peccator lauat lachrymis lectū ſuū: ⁊ fiūt ei panes die ac nocte: nec erubeſcit ſacerdoti dñi pctm̄ ſuū confiteri: ⁊ medicinā q̄rere. ſm illud qui ait:

Levitici Ca. II

a ſ chriſti bonus odor ſumꝰ in his q̄ ſalui fiūt ⁊c. ſ dei noticiā: ſm illud: Odorem noticie ſue manifeſtat per nos in omni loco.

a net memoriale ſuꝑ altare ī odorē a

a ſ Secretū myſterij qđ vulgus capē nō poteſt. ſ Sciencie in chriſto abſcondite.

ſuauiſſimū dño. Quod aūt reliquū

a ſ Eius .ſ. qui alta pōt intelligere: ⁊ legē dei q̄ſi arcana cōtinere alta recōdens myſteria: donec oportune auditoribꝰ proferr. b ſ imitatorū.

b c fuerit de ſacrificio: erit aarō ⁊ fi b

ſ omnem ſcientiam ſuperans.

lioꝝ eius ſanctūſanctoꝝ de obla

a ſ credendo: predicando: venerando.

d tionibus dñi. Cū autē obtuleris

a ſ chriſtū. b ſ virginis vtero. ſ de clibano offerimus cū de chriſti incarnatione diſputamus.

e ſacrificium coctum in clibano de

a ſ dei noticia. b ſ euāgelicā doctrinā q̄ ſolida ⁊ ꝑfecta. ſ aploꝝ verba. c ſ vel ſine. ſ ſecularī ſcientia.

ſimilā panes ſcȝ abſq; fermento

a ſ abundanter. b ſ chriſti miſericordia. d ſ propheraꝝ preconia.

f cōſperſos oleo: ⁊ lagana azyma

a ſ qꝛ qua charitate xp̄s incarnatus eſt: vel ſic ⁊ paſſus annūciat. b ſ nō cōſperſa. c ſ diſpēſatio

g oleo litā. Si oblatio tua fuerit d

a ſ cure. b ſ noticie dei. c ſ qꝛ gratia dei ꝓ nobis miſerando guſtauit mortem.

h i ſartagine ſimilē conſperſe oleo ⁊

a ſ exterioris doctrine. b ſ Singlas partes paſſionis diſtinguēdo proditionē .ſ. ſputa: colaphos: coronam ſpineam ⁊c.

i k abſq; fermento: diuides eam mi

a ſ xp̄s paſſus ē ꝓ nob: vt ſeq̄mur veſtigia eiꝰ.

nutatim ⁊ fundes ſuper oleum.

ſ de craticla ſacrificiū offerimꝰ cū mortē xp̄i pie remiſcimur. ſ morte ſepl'tura. In clibano ei natiuitas: ī ſartagīe paſſio: ī craticla deſignať mors.

m Sinaūt de craticula fuerit ſacrifi

a ſ noticia vl' ſcīa a palea ſeꝑata: trita vl' ſubtiliata. b ſ ex miſcōia enī mortuꝰ eſt ⁊ reſurrexit.

ciū: eque ſimilā cōſpergetur oleo c

quā offerens dño trades ī manibus ſacerdotiſ. Qui cum obtule

a ſ chriſti ꝑ quē offerimꝰ. b ſ altare qđ eſt ī cel'.

ſ abundantiā ſcientie vel cognitionis perfecte: cuius ſemper memores erimus quando eius capaces fuerimus.

rit eā: tollet memoriale de ſacrifi

ſ cuſtodiens apud ſe ⁊ in futurum.

cio: ⁊ adolebit ſuꝑ altare ī odorē

a ſ .i. ſcire q̄rtum nos ꝑſcrutari precepit: aaron ⁊ filiorum eius erit: eorum ſcilicet qui ſublimia de deo cogitare poſſunt vel ſentire.

ſuauitatis dño. Quicq̄d aūt reliquū eſt: erit aaron ⁊ filiorū eius:

ſ Sancta enī eſt oīs bona cōſcientia: vel ſancta ſanctoꝝ que de dei ſcientia ſicut oportet diſputat.

ſanctumſanctorū de oblatiōibꝰ

n dñi. Oīs oblatio q̄ offerť domi d

Nico. de lyra

a Memoriale .ſ. ꝑ totū qđ habȝ offerens hȝ a deo: ⁊ illud cedebat ī parteȝ dñi. b Erit aaron ⁊ filiorū eiꝰ ⁊c. qꝛ cedebat in vſus eoꝝ. Cū aūt obtuleris. Hic agiť de oblatione farine cocte. qđ poterat fieri q̄drupliciť. Vno
C mō ī clibano: ⁊ ſic erat oblatio panū. Alio mō in aq̄ calida: ⁊ talis oblatio notať cū đr: Et lagana azyma. ⁊ h̄ mō italici vocant lagana cibos factos de paſta ī aq̄ coctos. Tertio mō coq̄bať in patella. ⁊ q̄rtū ad h̄ đr: Si oblatio tua fuerit de ſartagīe. Quarto mō ſuper craticulā. qđ notať cū đr: Si aūt de craticula ⁊c. c Eque ſi. cō. o. .i. ſimila ſic cocta ↄſpergeť oleo: eodē mō ſic ⁊ alie ſimile p̄cedētes. d Oīs oblatio. Hic interponunť aliq̄ q̄ ī oī ſacrificio ⁊ oblatiōe ſunt obſuāda excluſiue ſiue īcluſiue: ītelligēdū tñ vt đr p̄mittūtur duo q̄ ab oī oblatiōe excludunť .ſ. fermētū ⁊ mel: qꝛ iſtis idolatre ī ſuis ſacrificijs vtebanť. Item qꝛ fermētum corruptiōem ſignat. ſm illud apl̄i .j. Coꝝ. v. Modicū fermēti totā maſſā corrūpit. Dulcedo xͦo mellis ſignificat laſciuiā carnis: q̄ nō dȝ eſſe in ſacrificijs diuinis. Dicit aūt Ra. Sa. ꝙ noīe mellis hic intelligiť oīs fructꝰ dulcis.

veneratio I Primitias

Ps.31. qui ait: Dixi ꝯfitebor aduſũ me ⁊c̄. Hinc Iacobꝰ. Si quis infirmatur
Iaco.5.c vocet pꝛeſbyteros eccl'ie. Tu ergo cũ venis ad grām baptiſmi vitulum
obtuliſti: qꝛ in moꝛte xp̄i baptiçaris. Cũ ad martyriũ duceris: hircũ ob/
tuliſti: qꝛ auctoꝛē peccati diabolũ iugulaſti. Cũ elemoſynā feceris: et er/
ga indigētes miſcꝺie affectũ impēderis: ſacrũ altare hedis pinguibꝰ ho
noꝛaſti. Si fratri tuo ex coꝛde dimiſeris: ⁊ iracũ/
die tumoꝛē depoſueris: mitem ⁊ ſimplicē animũ
habueris: arietē vel agnũ ſacrificaſti. Si diuīs
lectiōibꝰ inſtructus: meditādo vt columba: ⁊ in
lege dñi vigilando ꝯuerteris peccatoꝛē ab erro/
re vie ſue: ⁊ ad ſimplicitatē columbe reuocaue/
ris: ⁊ ſanctis adiūgendo ſocietatē turturis fece/
ris imitari: par turturũ aut duos pullos colum
barũ obtuliſti. Si aūt ꝓximũ tuum nō tantũ ſi/
Iob.15.b cut teipm̄ dilexeris: ſꝫ ſicut xp̄s (q̄ ait) Maioꝛē
hac charitatē nemo hꝫ: vt aīam ſuam ponat q̄s
pꝛo amicis ſuis ⁊c̄. panes açymos ſimilaticios
D charitatis oleo ſubactos ſine fermēto malicie et
nequicie: ſed in açymis ſinceritatis ⁊ veritat' te
obtuliſſe cognoſce. Si in amaritudine fletꝰ fue/
ris: ſi carnē tuā maceraueris: ⁊ multa abſtinen/
tia areſeceris: vt dicas: ſicut in frixoꝛio cōfrixa
ſunt oſſa mea: in ſacrificio ſimilam a ſartagine vl'
† a craticula obtuliſti. Hoc modo veriꝰ ⁊ ꝑfectius
De cōſe.di. ſm̄ euāgeliũ ſacrificia offers: q̄ iam ſm̄ legē non
4.ca.ſal. pōt offerre iſrael. a Fermēti ac ⁊c̄. Nihil vo
luptuoſum nihil ſuaue placet deo: ſed qꝺ habet
aliquid moꝛdacitatis ⁊ ſeueritatis. Vñ paſcha
cũ amaritudinibꝰ manducaꝛ. b Ac mellis.
Gentilis eloquētie: q̄ voce ſuauis eſt: nō re. vñ:
Pro.5.a Fauus diſtillans labia meretricis. Qꝺ autē di/
Cañ.4.c citur in canticis: Mel ⁊ lac ſub lingua tua: ꝑſen
tibus nō contradicit. Sub lingua enī diciꝛ non
in lingua: vt oſtendatur paganoꝝ ſapiētia ⁊ in/
decoꝛũ lr̄a lingue eccleſie. i. doctrine ſubiecta eē.
Hoꝛũ nō vult integrā doctrinaꝫ offerri. Vñ ait:
Non adolebiꝛ in ſacrificiũ. i. holocauſtũ: primi/
tias tm̄ coꝝ offeretis. Primitias enī illius ſapi/
Act.17.e entie offerimꝰ: nō totā ſicut Paulus ad athení/
enſes inquit: ſicut veſter poeta dixit: Huiꝰ ⁊ ge/
nus ſumꝰ. Qꝺ enī inuenit ꝯgruũ ſcīe dei: nō re/
ſpuit: nō tñ vltra teſtimonia multiplicauit: quia
1.Coꝛ.1.d placuit deo ꝑ ſtulticiā ꝑdicatiōis ſaluos facere
credētes. Vñ Moyſes ait. Sup altare vero nō
imponenꝛ. ⁊ cũ liceret dici nō ponenꝛ. dixit: Nō
imponenꝛ in odoꝛē ſuauitat': ſignificās qꝛ ſi ten
tauerimus de exterioꝛibꝰ diuinitat' adipiſci no/
ticiā: tale ſacrificiũ ad altare nō aſcēdit: ſed dep/
mitur in terrenis: qꝛ de terra eſt. c Sale con
Mat.5.b di. ⁊c̄. Apoſtolica ſapiētia. Vñ: Vos eſt' ſal ter/
re ⁊c̄. Sicut oīs cibus ſale condiꝛ: ita apoſtoli/
ca doctrina ſermo ꝑdicatiōis. Ideo ꝑcipiꝛ ſal in
omni ſacrificio offerri: vt ſm̄ apoſtolicā doctrinā ⁊ inſtitutionē ⁊ imita/
1.Coꝛ.4.d tionē opis viuamuſ. Vñ Paulus ait: Imitatoꝛes mei eſtote: ſicut ⁊ ego
Eph.2.b chꝛiſti. Et alibi: Supedificati ſup fundamentũ apl'oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ. Unde
⁊ legiſlatoꝛ nō dixit ſimpliciter ſal: ſed ſal federis dei tui. Sicut enim fe/
dus rationale: ſic ētiā ſal rationale. Teſtamēti ergo euāgelici ⁊ ſal' apo/
ſtolici nos cōmonere voluit. Oleũ in ſacrificiũ offerꝛ: ſi cũ hilaritate of
2.Coꝛ.9.b feramus: non ex triſticia aut neceſſitate: Hilarem enim datoꝛem diligit
deus. d Si autem ob. ⁊c̄. Orige. Secundo in loco primitiarũ: id eſt
de initijs frugum mandatur oblatio: qꝺ in die pentecoſtes lex dei iuſſit
fieri: ſed illis vmbꝛa data eſt: nobis veritas reſeruata eſt. In die autem
pentecoſtes oblato ſacrificio oꝛationum: ſpiritusſancti primitias apoſto
loꝛum ſuſcepit eccleſia. Et vere hec fuerunt recentia: quia nouum erat.
Act.2.b Unde ⁊ muſto pleni dicebantur. Igne toſta. Ignee nanq̄ lingue ſu/
pꝛa ſingulos conſederunt.

Eſicius. Si autem obtuleris ⁊c̄. Non modo precipit eos dei noticiaꝫ
ſine ſcientiam offerre: qui in ea permanſerunt. Sed ⁊ rudes. Unde Apo
1.Pe.3.d ſtolus: Mox vt vocatus eſt pꝛedicauit. Primitiuus deo eſt qui nouiter
credere cepit: qui dudum ei nullum ſcientie fructuꝫ obtulit. Tales quia
nec dum ſubtiliter myſteria pꝛoferunt: vt farinam offerant aut ſimilaꝫ:
neceſſe eſt vt virentia ac toꝛrida atq̄ confracta offerant. Quemadmo/
dum enim fructus humidos nec dum mole aptos vt fiant farina vl' ſimi
la: igne confringentes paleas ſeparamus: ſic qui nondum ſolidam ſcien
tiam habent nec ſubtilem theologiam: igne ſpiritusſancti indigent: vt lit
tere paleas ſeparent: quo ſufficientem dei ſcientiam poſſideant. Opoꝛ/
tet autem nos oleum ſupeffundere: ⁊ thus ponere. per elemoſynaꝫ quip/
pe ⁊ oꝛationem ſcientia diuina nobis ꝑficitur.

Quod ſi hoſtia

a ſ coꝛruptione heretica. ſ exterioꝛis doctri
ne. Attendite a fermento phariſeoꝛum.

no abſq̄ fermēto fiet: nec q̄cq̄
ſ philoſophice eloquentie.

a b fermenti ac mellis adolebitur in
a ſ elementa litterarum ⁊ alia que philoſophi re
pererũt que diuinis eloquijs neceſſaria ſunt: di/
ſcende ergo artes: vt ꝑ eas diuina ſcriptura qua/
ſi inſtrumento pꝛoferatur.

ſacrificio dñi. Primitiās tm̄ co/ a
ſ qꝛ terrena ſunt.

rũ offeret' ac munera: ſup altare b
vero nō īponenꝛ in odoꝛē ſuaui/
tatis. Quicq̄d obtulerit ſacrifi/ c
ſ vt quicquid ad chꝛiſti honoꝛem offerimus ſale
rationis ⁊ diſcretionis condiamus.

c cij: ſale condieſ: nec auferes ſal fe
deris dei tui de ſacrificio tuo† In
d oī oblatione offeres ſal. Sin autē d
a ſ Orige. de ꝑmis frugibꝰ vt ſimila ſit recens et
noua. ſ Initijs bonoꝝ operũ ⁊ doctrine.

obtuleris munus ꝑmitiārum e
ſ vel fructuum.

frugũ tuarũ dño: de ſpic' adhuc
a ſ rudibus. b ſ adurendo cōſecrare debes.
ſ ſpūſſancti.

virētibus: toꝛrebis eas igni: et
ſ ſeparando litteram a ſpiritu.

cōfringes in moꝛē farris: ⁊ ſic of/
feres ꝑmitias tuas dño: fundēs
a ſ miſericoꝛdie. ſ elemoſynā. b ſ chꝛiſti bonus
odoꝛ ſumus deo. ſ Orationē. Dirigatur oꝛatio
mea ſicut incenſum in conſpectu tuo.

ſup ea oleum: ⁊ thus imponens:
qꝛ oblatio dñi eſt: de quā adole/
ſ vt ſupꝛa.

bit ſacerdos in memoꝛiaꝫ mune
ris partem farris fracti et olei ac
totum thus.

a Primitias tm̄ coꝝ offeretis. vñ. ꝫ. xxiij. ca. duo
panes ſimile fermētate ꝑcipiunꝛ offerri ꝓ primitijs
ī feſto pentecoſtes. Itē. ꝫ. vij. ca. dꝛ: Panes q̄ꝫ fer/
mētatos cũ hoſtia graꝝ q̄ īmolaꝛ ꝓ pacificis: ex q̄/
bus vnꝰ ꝓ ꝑmitijs offerꝛ dño. b Sup altare
vero ⁊c̄. ſ. aliq̄d de ip̄is ibi
cremeꝛ. vñ. ꝫ. vj. ca. dꝛ de ſi
mila: cuiꝰ vna pars erat cre
mata in altari ꝙ totuꝫ reſi/
duũ cedēs ī vſũ ſacerdot' ſi
poterat fermētari. Cuiꝰ rō
ibidē aſſigꝛ ſic: iō āt nō fer/
mētabaꝛ: qꝛ ꝑs eiꝰ ī incēſuꝫ
dñi offerꝛ. Ex dict' ptꝫ ꝙ il
lud qꝺ dꝛ hic: Oīs obla. q̄
of. do. abſq̄ fer. fiet. intelli/
giꝛ tm̄ de oī oblatiōe que
ſm̄ ſe totā vel ſm̄ partē ſup
altare cremaꝛ. Cōſeq̄nꝛ po
nit tertiũ qꝺ in oī ſacrificio
includebaꝛ. cũ dꝛ:
c Quicq̄d obtul. ſa. ſale
ꝯdies. cuius rō eſt: qꝛ ſal a
coꝛruptiōe ꝑſeruat q̄ dꝫ eē
longe a dī ſacrificijſ. Itē qꝛ
ſal diſcretionem ſignificat:
ſm̄ illud apl'i. Col. iiij. Ser
mo vr̄ in grā ſꝑ ſit ſale cōdi
tus: ⁊ iō ponebaꝛ in oñi ſa
crificio: ad deſignādum ꝙ
nullũ ſacrificiũ deo placet:
niſi fuerit cũ diſcretione fa/
ctũ. d Si aūt obtuleris.
Hic agiꝛ de oblatiōe q̄ fie/
bat de ſpic' nōdũ ad matu/
ritatē deduct' q̄ debebant
igne toꝛreri ⁊ grana excuti
⁊ frāgi: ⁊ tūc ſacrificiũ fieri
ꝑ modũ q̄ in lr̄a exprimiꝛ: ⁊
ptꝫ intellectꝰ ex ꝑdictis.
e Munꝰ ꝑmitiaꝝ. Scien/
dũ ꝙ ꝑmitie ter ī anno red
debanꝛ. pꝛīo ī paſchate de
ſpic' virētibꝰ. ſcꝺo in pente
coſte de nouis panibꝰ: ⁊ de
his fiebat oblatio. tertio ī
feſto tabernaculoꝝ collect'
frugibus: ⁊ ille cedebāt in
vſuꝫ ſacerdotũ: ſicut decīe
in vſuꝫ leuitaꝝ. Ex dict' āt
in iſto ca. ⁊ dicēdis ī ſequē/
tibꝰ ptꝫ ꝙ q̄nq̄ offerebanꝛ
in ſacrificiũ de terrenaſcētibꝰ. ſ. panis ſub q̄ ꝯtineꝛ
oblatio farine ⁊ ſpicaꝝ: qꝛ ſūt materia panis. vinũ
de q̄ fiebat libatio in ſacrificijs: vt patebit. ꝫ. oleuꝫ
ſal ⁊ thus. cuiꝰ rō pōt accipi ex ꝑcedētibꝰ: qꝛ ſupꝛa
dictuꝫ eſt ꝙ oblatio debebat fieri deo de his q̄ cōi/
ter veniũt in eſuꝫ hoīs ad ſuſtētationē vite. De ter/
renaſcētibꝰ vero aliq̄ cōius veniũt in ſuſtētationē
hoīs ꝑ modũ nutrimēti: ⁊ iſta ſunt panis ⁊ vinuꝫ.
Aliq̄ ꝑ modũ ꝯdimēti. cuiuſmodi ſunt ſal ⁊ oleuꝫ.
Aliq̄ ꝑ modũ medicamēti: ⁊ q̄tũ ad h̄ ponebatur
thus: qꝺ eſt aromaticũ ⁊ ſolidatiuũ. Nō etiā ſpecia
lis ad h̄ eſt: qꝛ ꝑ thus ſignificaꝛ deuotio: ſm̄ illud
Ps. cxxxix. Dirigaꝛ oꝛatio mea ſicut incēſum ī cō
ſpectu tuo. ⁊ iō ponebaꝛ in oblatiōibꝰ: ad deſignā/
dũ ꝙ nō erāt accepte deo ſm̄ ſe: ſed tm̄ ex fide ⁊ de/
uotione offerentiũ. ꝓpter qꝺ in ſacrificio çelotipie
nō ponebaꝛ thus: vt habeꝛ Nume. v. qꝛ nō ꝓcede
bat ex deuotione: ſed ex ſuſpitione ꝯtra vxoꝛem.

Moraliter.

a† Anīa cũ Ca. II
obtulerit oblationem ⁊c̄.
In h̄ ca. deſcribiꝛ oblatio facta de panibꝰ ⁊ q̄buſ/
dam alijs q̄ reducunꝛ ad panē ſcꝫ farina q̄ eſt mate
ria panis ꝓpinqua: ⁊ dē granis adhuc exiſtentibꝰ
in ſpica q̄ ſunt materia panis mag' longinq̄. Mo/
raliter igiꝛ ꝑ panē intelligiꝛ verbũ dei. Deuꝛ. viij.
Non in ſolo pane viuit hō: ſed in oī verbo qꝺ pro/
cedit de

cedit de ore dei. Igiť farinā que eſt materia panis ꝓpinqua offerunt dño ſcholares theologi: q̄ ad hoc ſtudent vt de propinquo cōpetēter valeant ꝑdicare verbū dei. Panes coctos in clibano offerunt docentes ſacrā ſcripturā in ſcriptꝭ ex charitate occupati in ſtudio quaſi in clibano clauſo. Panes coctos in ſartagine: id eſt frixos offerūt docentes in ſcholis ex charitate. nā frigunť magna ſollicitudine ꝓponendi: ⁊ auditores ſollicitudine capiendi. Panes coctos ſup craticulaȝ q̄ ponitur in patenti loco offerunt predicantes populis in publico. Lagana vero que ſunt panes in aqua calida offerunt ꝯfeſſores qui bonis exhortatiōibꝰ pctōres inducūt ad lachrymas ꝯtritionis: que ſunt aque calide ꝓcedētes ex cordis dolore. Spicas autē adhuc virentes offerunt boni pedagogi q̄ pueros inducūt ad bonos mores ſm capacitatē illius etatꝭ: qꝛ ſm phm libro eth. non parū imo multum facit ad virtuteȝ aſſuefactio ad opera virtutis ab adoleſcentia. Prouer. xxij. Adoleſcens iuxta viam ſuā: ⁊ cū ſenuerit non recedet ab ea. Notandū aūt ꝙ in dictis ſacrificijs ⁊ oblationibꝰ tria generaliter includunť. ſcȝ thus: oleuȝ ⁊ ſal. ꝑ thus ſignificatur mētis deuotio. ꝑ oleū pietatis vnxctio. ꝑ ſal diſcretio. ⁊ duo generaliter

generaliter excludunť: ſcȝ mel ⁊ fermentū: quia mel ſignificat laſciuie diſſolutionē: ⁊ fermentū peccati corruptioneȝ. j. Cor. xv. Modicū fermenti totā maſſam corrūpit. Allegorice vero exponi pñt predicta de xp̄o. ipe nanq̄ ꝓ nobis oblatꝰ ꝯuenienter diciť farina molita mola tribulatiōis. panis coctus in clibano. i. in vtero virginali: vbi corpꝰ eiꝰ formatū fuit virtute ſpūſſancti. Similiter panis frixus in ſartagine. i. anxietate. nā imminēte paſſiōe factꝰ fuit eius ſudor ſicut gutte ſanguinis decurrētis in terrā: vt habeť Lu. xxij. Itē panis coctus in craticula. i. in ſancte crucis ara. Diciť etiā panis coctus ī aqua calida ſcȝ deuotiōis: qñ clamans ſpm̄ emiſit cū lachrymis. Hebre. v. Preces ſupplicatiōeſq̄ cū clamore valido ⁊ lachrymis offerens exauditus eſt ꝓ ſua reuerentia. Additio ca. ſcd̄i.

Additio. Frequētiſſime in ſacra ſcriptura accipitur anīa ꝓ ꝑſona humana. in qua anīa ē pars principalior: ſiue ſit pauper ſiue diues: ſiue offerat anīal: ſiue oues: ſiue ſimilia: vt patebit. j. ca. v. Anima ſi peccauerit ⁊ audierit vocem iurantis ⁊c̄. Anima que tetigerit ⁊c̄. Anima que iurauerit ⁊c̄. ⁊ ſic de multis alijs. vnde expoſitio Ra. Sa. in h̄ loco non videtur habere fundamentum.

Glo. ordi.

G Quod ſi hoſtia ⁊c̄. Orige. Tranſmiſſis ceteris de ſalutaribꝰ ſacrificijs. dicit que de aīalibus. i. bobus ⁊ capris ⁊ ouibꝰ offerūtur: ⁊ nihil vltra ad īmolandū ſubſtituiť. Nec aues q̄deȝ q̄ in offerēdis muneribꝰ ſubſtitute ſunt ſupius. Qui enī ſalutares offert hoſtias: ſalutꝭ ſue iam cōſcius eſt. Neceſſe ergo habet vt magna ⁊ ꝑfecta offerat. Unde

Heb.5.d Apls: Perfectoꝝ aūt ſolidus cibꝰ. Eſicius. Qd̄ ſi hoſtia ⁊c̄. Sunt ſm leges diuerſe hoīm cōuerſatiōes. ſunt in modū ſcalaꝝ ordinate virtutes: vt aliꝰ q̄ſdaȝ: alius aſſequať oēs: vt q̄ſq̄ ſubleueť a terra. Qd̄ ſignificat ſacrificioꝝ differentiā. Uñ hic holocauſtū. i. ſe to-

Gal.2.d tū offert. ſicut Paulus: q̄ xp̄o ꝯfigiť cruci. Alius ſacrificiū pacificoꝝ: vel ſalutare: qꝛ ſalutē deſiderat: nec pōt aſcendere ad ſublimia. Qui enī nō pōt eſſe virgo

Mat.5.b ſi in ſctō ꝯuerſať ꝯiugio vitā ꝑcipit a dño. q̄ ait: Non oēs capiūt verbū iſtud: ⁊ inter ſaluatos neceſſario ordinatur. Hoc ipm̄ de ꝯtemptu rex ⁊ iuſticia: de cibo cū grāȝ actione ꝑcipiendo. Magnꝰ eſt enī q̄ magna: paruus nō minimꝰ q̄ ſalutē pōt ꝯſequi. mediocria ſcȝ. Ergo ſm duas ꝯuerſationū ſpecies: duas ſacrificioꝝ

Exo.20.d ſpontaneoꝝ ponit diffinitiōes. Ait enī in Exodo: Altare de terra facietis mihi: ⁊ īmolabitis ſup illud holocauſtomata ⁊ pacifica vr̄a: oues et boues ⁊c̄. Subinfert pacifica: tanq̄ ſcd̄i ordinis ⁊ v̄tutis. Qui ergo ſibi putat ſufficere ſi laueť. ſiquidem de bobus offert. Boues aūt ſunt q̄ ea que legis ſunt faciūt: maſculū et feminā immaculatū offert munꝰ. Cū aūt qui holocauſtum offert: nō ꝑcipit offerre feminā: nō ꝙ femina priuetur a ꝯuerſatiōe: ſed qꝛ viroꝝ. i. fortiū eſt ꝑfecta ſape-

Pro.13.b re. Uñ: Mulierē fortē q̄s inueniet? fortitudo enī vir ī mulieribꝰ inueniť. Pacificoꝝ ſacrificiū viroꝝ eſt ⁊ mulieꝝ: oportet enī eas digne ꝯuerſari vt ꝑueniant ad ſalutē. b Marē ſiue ⁊c̄. Eſi. Supius in holocauſtū tm̄ mares offeruntť. Per holocauſtū ſ̄ ſumme v̄tutes deſignanť: virginē. ſ. eſſe: mūdo renūciare: ⁊ ſilia: q̄ paucoꝝ ſacrificia. Hoſte vero pacificorū v̄tutes minores: ⁊ cōia vota fideliū: q̄bus pacať deꝰ. Uñ femie offerunť cum maribꝰ. i. infirma opa cū fortioribꝰ. c Adipem. Eſi. Oportet intelligibilē adipem offerri. i. deſideriū. qd̄ greci epithimiā dicūt: qui operit ꝑus ſupioreȝ ventrē: deinde inferiorē: vt ⁊ cogitandi ⁊ faciēdi deſideriū offeramꝰ. precedit enī cogitatio: ſuccedit impletio. Hoc aūt in vētre. i. corde facimꝰ: in quo prius actiōes ꝓponimꝰ tanq̄ appetamꝰ: deinde ꝑficere feſtinamꝰ tanq̄ digeramus: Nihil ſ̄ prauū ꝓponamꝰ: nihil expleamꝰ. Bñ aūt ſup ventrē ſupiorē. i. appetitū deſcribit adipē: q̄ operit ventrē q̄ maxia pars deſiderij circa appetitū eſt vt ꝓpoſitū. Inferiori vētri duos renes ꝯiūxit: qꝛ affinitas q̄dā ē renū ⁊ cordis.

Ps.25. Uñ: Ure renes meos ⁊ cor meū. Alibi q̄ȝ ꝯiungunť: q̄ ꝓbas renes ⁊ corda.

Hie.11.d Motū ſiquidē iraſcēdi medici ponūt in corde: in renibꝰ aūt memoriā. huiꝰ rei dicūt iacere in q̄bꝰ ſemis cā eſt. Uñ etiā eis cū femoribꝰ cōmunio ē. Uult ſ̄ nuptiaꝝ deſideriū deo offerri: vt fiat cā ꝓlis: nō fornicationis: vt ſit honorabile ꝯiugiū ⁊ thorus īmaculatꝰ. Irā q̄ȝ dō offeramꝰ: vt ꝯtra pctm̄ iraſcamur. Uñ:

Ps.4.

Exo.32.d Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Hinc moyſes iratus valde ꝓiecit tabulas ⁊ ꝯfregit. Quia v̄o in epate ꝯcupiſcētia ē. pinnā. i. ſummitatē ꝑcipit cū renibus auferri: vt ꝑmitiua cogitationū nr̄aꝝ deo offeramꝰ: ⁊ ꝑ delibationē maſſam ſanctificemꝰ. d Uitalia. Lxx. Uentrē. i. cor. Cuiꝰ ſcd̄o facit mentionem iuxta Lxx. qꝛ duplicē habȝ opationē ſm medicos: qꝛ ꝑ vnā partem alimēta trahit: quā vocat ventrē ſupiorē. Per alterā purgationē diſcernit: quā vocāt inferiorē. Renes ſūt genitaliū ſeminū miniſteria cū ventre ⁊ femoribꝰ cōicātes. Primū ergo

a Quod ſi hoſtia pacificoꝝ fuerit eiꝰ oblatio: ⁊ de bo-
b bus voluerit offerre: mārem ſiue feminā: immaculatam offeret coram dño. Ponetq̄ manuȝ ſup caput victime ſue: q̄ imolabiť i introitu tabnaculi teſtimonij. † Fūdētq̄ filij aaron ſacerdotꝭ ſanguineȝ ꝑ circūitum altaris: ⁊ offerēt de hoſtia pacificoruȝ in oblatio-
c nem domino. Adipēm q̄ operit
d vitālia: et qūicq̄d pinguedinis ē

Interlinear glosses: a Orige. Salutari q̄ ex bobus tantum offertur ⁊ ouibꝰ vel capris. Nā pro peccatis anima generaliter iubetur offerre: ſed poſt hec ꝑ varias ꝑſonas itur: vt ſi pontifex delinquat et offerat ꝓ peccato offeret vitulū non ſicut ꝓ munere. — a i. fortia opera. b viroſq̄ enim digne oportet conuerſari ſi volunt ſaluari. — a infirma. b labe peccati. — a in beneplacito domini. b vt ſupra. — a iram: hec enim operit cor. b iram quā offerimus dum temperamus: vel cū pro deo iraſcimur: ⁊ iram in eius cauſam reflectimus. — a cor ⁊ iecur cordiq̄ adherētia. b Lxx. omnē adipem qui in ventre eſt.

Nico. de lyra

A Quod ſi hoſtia. Hic agiť de ſacrificio qd̄ fiebat ꝓ beneficij impetratiōe. et ſi illud bñficiū iā erat obtētū: tale ſacrificium habebat rōnem grāȝ actiōis. ſi auteȝ obtinēdum habebat rōnē poſtulatiōis: et idō vocabať hoſtia pacifica: qꝛ qñ deꝰ exhibet beneficiū hoī: vi-

Exo.26.b deť ei pacificarꝰ. Similiter hō recipiens bñficiū poſtulatū pacificať in aīo: qꝛ compleť ſuū deſiderium. Dicit aūt h̄ Ra. Sa. ꝙ vocabať hoſtia pacifica: eo ꝙ facit pacē reddendo cuilibet qd̄ ſuū eſt. ſ. deo ⁊ homini cuiꝰ eſt oblatio. et ſacerdoti offerēti: qꝛ huiꝰ ſacrificij vna pars incendebať ad honorem diuinū: vt hr̄. j. Alia aūt cedebat in vſum ſacerdotis. ſ. armꝰ dexter ⁊ pectuſculū: ⁊ etiā lingua cum genis. ⁊ vt dicit Ra. Sa. cetere carnes erāt offerentiū. Ex h̄ etiā pȝ ꝙ tale ſacrificium nō poterat fieri de auibꝰ: ſicut ſacrificiuȝ holocauſti fieri poterat: vt fuit dictū. j. ca. qꝛ hoc ſacrificiū diuidebať in tres partes. aues vero ī ſacrificijs nō diuidebanť: vt habetur Gene. xv. ⁊ ideo hoſtia pacifica fiebat de bobus ⁊ ouibꝰ vel capris: ⁊ ſm hoc iſtud ca. diuidiť in tres partes. ſcd̄a ibi: Si vero de ouibus. tertia ibi: Si capra fuerit: ⁊ q̄rto poniť correlariū rōne dictoꝝ in hoc ca. ibi: Omis adeps. Prima pars patet ex dictꝭ in hoc ca. ⁊ ſupra: qꝛ in diuerſis ſacrificijs eadē frequēter repetunť: vt patet ī littera. Aliqua tamē vocabula ſunt exponenda. b Marem ſiue feminā immaculatā offeret coraȝ dño ⁊c̄. iſtud ſacrificiū nō erat ita ꝑfectū ſicut ſacrificiū holocauſti. ideo in iſto poterat nō ſolum maſculus ſ̄ etiā femīa offerri. c Adipem q̄ opit vitalia. Adeps eſt pinguedo exiſtens in interioribꝰ partibꝰ aīalis. Aruina vero ē pinguedo q̄ eſt exteriꝰ inter cutem ⁊ carnem: que in porco vocatur lardus. vnum tamē vocabulum frequēter ponitur pro alio.

Glo. ordi.

R mũ ꝗ adipẽ q̄ ſupra vẽtrẽ eſt ⁊ duos re-
nes ⁊ adipẽ q̄ ſup eos ẽ.i.ſup femora q̄
B renibus ſunt vicina iubet offerri: in me
dio enĩ femoris ⁊ vẽtris ſunt poſiti.
a Reticulũ iecoris. Id eſt epatis: in q̄
delectatio vel ↄcupiã. Unũ iuxta. Lxx.
pinna epatꝭ cũ renibꝰ auferetꝭ. Iecur ei
in renibꝰ vim opationis miniſtrat.
b Si vero de ouibꝰ fuerit ⁊c. Eſicꝰ.
Quem precipiat offerre bouẽ: quẽ rur
ſus ouem: ⁊ quẽ capram: ſuperius dixi-
mus. Bos enim eſt qui legis mandata
operaꝭ. Oues: ſimplices. Capre quoq͂
ſimplices ante petõres: mõ penitentes.
Sꝫ ibi ouibꝰ capras miſcuit di. Nõ ſi
ð pecoribꝰ oblatio ẽ ð oui. ſiue ð ca. ⁊c.
Lxx. vero ſi ab ouibus munus eiꝰ ab
agnis ⁊ hedis imaculatũ offeret. ouis
enim ⁊ agnorum ⁊ hedorum genus eſſe
Amos. 7. d videtur. Unde Amos: E populis ego
ſum: Et ſuſtulit me dominus de gregi-
bus ouium: cum e populis proprie dica
tur: qui capris veſcitꝭ. Quia ergo lex q̄
dam agnos: quedã capras dicit: Agni
autẽ tm̃ ſimplices ſunt: qui nihil pecca
C uerunt. capre autẽ ſimplices qui pecca-
uerunt ⁊ conuerſi ſunt: recte quodãmo
do ſacrificium in holocauſtũ vnuꝫ eſt.
Qui enĩ poſt pctm̃ pfecta vult ſapere:
debet ↄuerſari ſicut q̄ nõ peccauerit an
te. In ſacrificio autẽ pacificorũ cum in
ouibus ⁊ capris ⁊ bobus cetera eadeꝫ
cuſtodiſſet: hoc vnũ plus in ouibus po
ſuit: qð nõ ſolũ adipem reticulũq͂ ieco
ris: vel ẜm. Lxx. pinnam epatis et re-
nes: ſed ⁊ caudam: vel etiã ẜm. Lxx. lũ
bum immaculatũ cum renibus iuſſit of
ferri. Quia enim vt ſimplex multa que
facere debuit omiſit: virtute ſua dꝫ vti:
in bonum faciendũ: nõ vt ſimplex ĩ ma
lum tm̃ vitanduꝫ: vt manifeſtum ſit: qꝛ
que ſcire poteſt non omittit. Iure cauti
redduntꝭ ſimplices: q̄ ex ſimplicitate fa
cile poſſunt ad voluntatẽ trahi: vt non
ſolum renes ⁊ adipem qui ſup ipos eſt:
ſed ⁊ lumbum offerant q̄ in renibꝰ eſt.
Lumbus enim virtuteꝫ ſignificat. Un
3. Re. 12. c de Roboam ait: Minimus digitꝰ meꝰ
D groſſior ẽ lumbis patris mei. Et alibi:
Eſa. 32. c Lumbos veſtros pcingetis. In lũbis
quoq͂ opatio generationis. c Et
caudam. Lxx. Lumbuꝫ ſine macula in
tegrum: ne. ſ. aliud offeratur deo: aliud
aduerſario. Sufficit enim huic ad veni
am que virtutis ſunt nõ agere: ſi autẽ
mala operaꝭ: veniã nõ ↄſequitꝭ. Unde:
Mat. 10. b Eſtote ſimplices ſicut columbe. Colum
be enim nimiam ſimplicitateꝫ habent:
maliciam nullam. Qui de bobus ſacri
ficiũ offert. Lumbũ ð offerre nõ eget:
quem in bonis operibus conſtringit et
exercet. Qui de capris immolat: nõ ha
bet lumbum immaculatum quem offe-
rat: quia cum olim peccato maculauit.
Qui ergo nõ fuit in peccatis: immacu-
latum lumbum offerre poteſt: non qui
peccator fuit. Hac cauſa in ſacrificio pa
cificorum ab agnis capras diſtinxit.
d Nec adipem ⁊c. Propriam concu-
piſcentiam. i. carnalem habere non de-
bemus. quiſq͂ enim tentatur a concupi
ſcentia ſua abſtractus ⁊ illectus. San-
guinem prohibet comedi: ne quẽq͂ in-
terficiamus. Sanguineꝫ enim edere be
ſtiarum. i. crudeliũ eſt. Ideo autẽ oĩno
additꝭ: vt et ꝓximis parcamꝰ ⁊ nobis.
deo aũt dꝫ aĩa imolari. vnde iuſſit ſan-
guinem fundi circa baſim altaris.

R Anima que

Leuitici Ca. III

a ſ in q̄bus vis libidinis. ſ in q̄bus vis generandi.
intrinſecꝰ: duos renes cũ adipe quo a b
a ſ in quo ſedes caloris ⁊ initiũ deſiderij: in quo appeti-
tus gule notatꝭ: quẽ offerimus cũ dei amore refrenamꝰ. c
a teguntur ilia: ⁊ reticulũ iecoris cũ re- d e
ſ ſupernum.
nunculis: adolebũtq͂ ea ſup altare i
ſ exemplis patrũ. a ſ ſpũſſancti. ſ ẜm mãdata ſpi
ritus cõuerſando. ſ qꝛ fundamentũ totius boni.
holocauſtuꝫ lignis igne ſuppoſito in
a ſ cui placet perficere fructum: nõ ſolum centeſimũ vel
ſexageſimum: ſed etiam triceſimum.
b oblatione ſuauiſſimi odoris dño. Si f
a ſ in oue innocentiã: ſicut ⁊ in agno figuratur.
vero de ouibus fuerit eius oblatio: ⁊
ſ fortia.
pacificoꝝ hoſtia: ſiue maſculũ ſiue fe-
ſ infirma opera. ſ a labe peccati.
minã obtulerit imaculata erunt oĩa.
Si agnũ obtulerit coram dño: ponet g
ſ vt ſupra.
manũ ſuã ſup caput victime ſue que h
imolabitꝭ in veſtibulo tabernaculi te-
ſtimonij. Fundẽtq͂ filij aaron ſangui
nẽ eiꝰ p altarꝭ circũitũ: et offerent de
a ſ deſiderij vel concupiſcentie.
pacificoꝝ hoſtia ſacrificiũ dño: adipẽ
a ſ cauda finis eſt corporis: hec imolatꝭ cum opus bonum
ad finem pducitur.
c ⁊ caudã totã cũ renibꝰ ⁊ pinguedine i
a ſ hec iam expoſita ſunt.
q̄ operit ventrẽ atq͂ vniuerſa vitãlia:
⁊ vtrũq͂ renũculuꝫ cũ adipe q̄ ẽ iuxta
ſ Lxx. pinnam.
vitalia: reticulũq͂ iecorꝭ cũ renũculꝭ: ⁊
adolebit ea ſacerdos ſup altare in pa
a ſ ſpũalis. ſ ignis abſumẽs ſacrificia: abſorbẽs mortẽ
victoria. b ſ ſimplex q̄ ante peccauit ⁊ penituit.
bulũ ignis ⁊ oblãtiõis dñi. Si capra k
ſ que habitum penitentie ſignificat.
fuerit eiꝰ oblatio: ⁊ obtulerit eã dño:
a ſ q̄ pniam offert in pncipio bonis opibus operã det.
ponet manũ ſuã ſup caput eiꝰ: imola- l
bitq͂ eã ĩ introitu tabernacli teſtimo
ſ vt ſupra.
nij. Et fundẽt filij aarõ ſanguiẽꝫ eiꝰ ſu-
p altarꝭ circũitũ: tollẽtq͂ ex ea ĩ paſtũ
ſ ſpũſſancti. a ſ iram vt ſupra. b ſ quia impedit
ira animũ ne poſſit cernere verum.
ignis dñici adipẽ q̄ operit ventrẽ ⁊ q̄
ſ Cor ⁊ iecur ⁊ que his adherent.
tegit vniuerſa vitalia: duos renuncu
los cũ reticulo q̄ ẽ ſup eos iuxta ilia:
⁊ aruinã iecoris cũ renũculis: adole-
bitq͂ ea ſup altare ſacerdos ĩ alimõiã
a ſ vt oĩe deſideriũ noſtrũ offeratꝭ dño nõ partim mũ-
do. Nemo militãs deo implicat ſe negocijs ſecularibꝰ.
ignis ⁊ ſuauiſſimi odoris † Oĩs ãdeps m †
a ſ non quod figura ſemper obſeruetur: ſed quod per eã
intelligitur. b ſ per ſingulas etates.
dñi erit iure ppetuo in generatiõibꝰ
a ſ eccleſijs vel quibuſlibet locis. ſ .i. omni cõuerſatio
ne ſiue ſociali ſiue ſolitaria. b ſ Carnis appeti-
tum vel deſiderium.
b ⁊ cunctis habitãculis vrĩs: nec ãdipẽ
a ſ omnis ratio ⁊ intellectus animi que ſanguis ſignifi-
cat: deo conſecranda ſunt. anima enim in ſanguine eſt.
nec ſanguinem oĩno comedetis. n

Nico. de lyra

a Duos renes. i. renũculos.
⁊ ſic eſt in hebreo. ⁊ iõ lrã videtꝭ
hic corrupta vitio ſcriptoꝝ: et ĩ
ſequẽtibꝰ vbi ponitꝭ renes ꝓ re
nunculos: qꝛ renes non crema
bantꝭ cũ adipe ſed renũculi. Di
cunt tñ aliq̄ q͂ hic per renes ẜm
lrãm nrãm intelligitꝭ quedam
pinguedo exiſtens circa renes.
b Quo teguntꝭ ilia. quedam
mẽbra ſunt adiacẽtia renibꝰ di
cta ab ilion: qð eſt inteſtinuꝫ. ⁊
inde dꝛ iliaca paſſio. c Et re
ticulũ. qꝛ q̄dã adeps eſt factus
ad modũ retis. d Iecoris. ĩ
hebreo hꝫ epatis: ⁊ ſic cõiter ex
ponũt doctores. e Cũ renũ-
culis. repetitio ẽ eiuſdẽ qð pdi-
ctuꝫ eſt. Intellectꝰ igitꝭ huiꝰ lrẽ
eſt q͂ pinguedo debebat aufer-
ri de partibꝰ interioribꝰ pdictꝭ
⁊ incẽdi ſup altare cũ renuncu
lis. f Si vero de ouibꝰ. Hic
agitꝭ de hoſtia pacifica de oui-
bus. g Si agnũ obtul. licet
aũt hoſtia pacifica fieret de ma
re ⁊ femina: ⁊ nõ ſolũmõ de iu-
uenibꝰ ſꝫ etiã de arietibꝰ ⁊ oui-
bus magnis: tñ ponitꝭ hic exẽ-
plũ de agno: qꝛ talis hoſtia pa-
cifica frequentiꝰ fiebat. ⁊ iõ qð
dꝛ hic de mõ oblatiõis ⁊ imola
tionis agni: intelligẽdũ eſt etiã
de alijs. h Immolabitꝭ in ve
ſti. tabernaculi. i. in atrio quod
erat añ tabernaculum. i Et
pinguedinẽ q̄ opit ventrẽ. non
a parte exteriori ſꝫ interiori. ce-
tera patẽt ex pdictꝭ. k Si ca
pra. Hic ↄñr ponitꝭ oblatio pa-
cifica q̄ fit de capra. l Immo
labitq͂ eã in introitu taberna-
culi. i. in atrio qð erat añ intro-
itũ tabernaculi. cetera patẽt ex
dictis. m Oĩs adeps. Hic
infertꝭ correlariũ: qꝛ in pcedẽn-
tibus dixit adipẽ eſſe incenden
dũ ad honorẽ diuinũ. iõ cõclu-
dit generalitꝭ: Oĩs adeps dñi
erit iure ppetuo. i. incendetꝭ ad
honorẽ dñi: ſꝫ tñ intelligẽdũ eſt
de ſacrificijs. n Nec ſangui-
nẽ nec adipeꝫ oĩno comedetis.
Occaſione huiꝰ dicti ſũt varie
opiniones de comeſtiõe adipis.
Dicũt enĩ aliq̄ q͂ ſꝫ tm̃ intelligẽ
dũ eſt de aĩalibꝰ imolaticijs. ſ.
adipe bouis: ouis et capre. A-
deps enĩ aĩalis morticini et ca-
pti a beſtia cedebat in varios
vſus iudeoꝝ: vtpote ad lucer-
nas vel vnctiões ⁊ hmõi: vt hꝫ
.ſ. vij. ca. Adeps xo aĩalis lici
ti ad comedendũ: nõ tñ ad offe
rẽdũ poterat comedi. ẜm q͂ hꝫ
.ſ. xvij. ca. vbi dꝛ q͂ ſi aliq̄s ve-
natione vel aucupio feram vel
auem accepit: dũ tñ eſſet fera li
cita ad comedendũ: vt ceruus
poterat comedi: ita tñ q͂ prius
ſanguis effunderetꝭ. ⁊ ſic de tali
beſtia vel aue videtur eſus ſan
guinis tm̃ eſſe ꝓhibitꝰ: ⁊ p ↄſe
quẽs adeps poterat comedi. et
eodẽ modo ſentiendũ videtꝭ de
alijs aĩalibꝰ nõ imolaticijs: tñ
licitis ad eſum. Cõfirmatꝭ etiaꝫ
hoc dictũ: qꝛ moderni iudei ſic
vtuntur.

a Anima cū pec. Orige. Recte aīam Ca. IIII
dicit quā peccare deſcribit: nō enī ſpm̄ vocaret: quē
peccaturū diceret: ſed nec hoīem in q̄ peccato inter-
ueniente imago dei nō ꝯſtaret. Non eſt ergo ſpirit⁹
Gal. 5. d q̄ peccat. Fruct⁹ enī ſpūs vt ait Apl's eſt charitas:
gaudiū: pax: patientia ⁊ ſilia.
Ibidē. 6. b Alibi vero ait: Qui ſeminat in
carne: de carne ⁊ metet corru-
ptionē: ⁊ q̄ ſeminat in ſpū: de
ſpū metet vitā eternā. quoniā
ergo alius eſt q̄ ſeminat: et ali
ud in q̄ ſeminatur. Seminatur
enī ī carne cū peccatur: vt in-
de metatur corruptio. Uel in
ſpiritu cū ſm deum viuitur: vt
vita eterna metatur. Conſtat
aīam eſſe que vel in carne vl'
in ſpiritu ſeminat: ⁊ q̄ in pecca
ta ruere poſſit: ⁊ ab eiſ auerti.
Corpus enī eſt ſequela ei⁹: ad
quecūq; delegerit: ⁊ ſpūs dux
ad virtutē: ſi eum ſequi velit.
Eſicius. Aīa cū peccaue-
rit ⁊c. Nihil neceſſariū legiſla
tor omiſit: differētias ꝯuerſa-
tionū aſſignauit: ⁊ in oblatione ſacrificioꝝ vias cō-
uerſandi: tandē xp̄i ſacrificiū exponit: ꝑ quod nobis
pctōꝝ remiſſio ⁊ redēptio data eſt. Et notandum ꝙ
pctm̄ aīe eſſe dixit cōtra eos q̄ accuſant corpus q̄ſi
cauſam peccati. Sed ſi aīa eſt immunis: nihil nocet
ei luxuria carnis. Immo ſi aīa bn̄ regit: ſtatim ceſ-
ſat ⁊ recedit. Si aūt peccat aīa ꝑ ignorantiā: non tn̄
a carne cogit̄: ſed negligētia ⁊ imitatione deterioꝝ:
ꝑ quā q̄ noxia ſunt vtilia putat. Notādū q̄ꝫ ꝙ ſacer
dotē in multis admiſcet q̄ſi ſilem alijs ꝓ peccat̄ of-
ferentē. Chriſt⁹ enī fratrib⁹ ſilis eſſe debuit: vt fieret
miſericors ⁊ fidelis ſacerdos. Sed legiſlator pecca-
tum ſacerdot̄ pctm̄ populi dicit. Sacerdos enī ſen-
ſibilis negligens aut peccans aut nō vindicans po
pulū peccare facit: intelligibil' aūt nullo mō pctm̄ fe-
cit. Scdm̄ tn̄ ꝙ poſſum⁹ q̄ dicūtur intelligibili ſacer-
doti coaptem⁹. Si eī patiētia dei q̄s abuſus fuerit:
Eſaie. 63. c videt̄ illi de⁹ licētiā dare peccādi. Vn̄ Eſaias. Qua
re errare feciſti nos dn̄e de vijs tuis: īduraſti cor no
Abac. 1. d ſtrū ⁊c. Abacuk quoq; ſilia querit̄: Quare nō reſpi
cis ſuꝑ inique agentes. taces deuorāte impio iuſtio
rem ſe ⁊c. videtur ḡ legiſlator ſignificare ſacerdotē:
Ps. 109. cui dictū eſt: Tu es ſacerdos in eternū ſm ordinem
Ibidē. 44 melchiſedech. Et q̄ a pr̄e vnctus eſt. ſm illud: Pro-
pterea vnxit te deus de⁹ tuus. Hic ꝓ pctīs noſtris
Heb. 9. g ſeipm̄ ſacrificiū obtulit. Vn̄ ⁊ Paulus ait: Chriſt⁹
ſemel mortu⁹ eſt: ad multoꝝ exhaurienda pctā. Of-
fert tamen ſe ꝓ pctō ſuo: q2 pctm̄ noſtrum in ſe ſuſce
1. Cor. 5. d pit. Vn̄: Qui neſciebat pctm̄ ꝓ nobis pctm̄ fecit.
b Si ſacerdos q̄ vnctus eſt ⁊c. Orige. Obſeruan
dum eſt ꝙ in pctō pontificis legiſlator non addit: ꝙ
ignorans aut nolens peccauerit: neq; enī ignorātia
in eū cadere pōt: q̄ vt doceret ceteros ꝓuectus eſt.
Orige. Si ſacerdos ⁊c. Terror ſimul ⁊ miſcōia ī
diuinis legib⁹ oſtentat̄: Ita ne nihil tutum: nec ipſe
pontifex quidē. Qui pontifex: q̄ vnctus eſt: qui ſa-
cris ignib⁹ diuīa ſuccēdit altaria: q̄ munera ⁊ ſaluta
res hoſtias īmolat: q̄ inter deū ⁊ homīes repropicia
tor interuenit: nec iſte īmunis a ꝯtagiōe pcti. Sꝫ vi-
Heb. 5. a de miſcōiam dei. Vn̄ Paulus. Omnis pontifex ab
hoīb⁹ aſſūpt⁹: ꝓ hoīb⁹ ꝯſtituit̄ ad offerēdas hoſti-
as. Et poſt: Lex hoīes ꝯſtituit ſacerdotes īfirmitatē
habentes: vt poſſint ſicut ꝓ ſua ita ⁊ ꝓ populi infir
mitate offerre: nō. ſ. q̄ oīno peccare nō poſſent: alio-
quin homīes nō eſſent: ſed qui imitentur euꝫ q̄ pctm̄
non fecit. In quo p̄cipue mirandum eſt: nō ꝙ ſacer-
dos non peccat: ſed cognoſcit pctm̄ ſuum. Nō enim
qui ſe peccaſſe nō putat: ſed emendat: ⁊ ꝙ facili⁹ in-
dulget peccantibus: q̄ conſcientia infirmitatis mor
Moralit̄ detur. Origenes. Morali. Si ſacerdos ⁊c. Pon-
tifex ſenſus pietatis ⁊ religionis: qui in nobis ꝑ ora
tiones quas deo fundimus quaſi ſacerdotio fungi-
tur: hic ſi delinquit: populum bonoruꝫ actuū delin-
quere facit

Locutuſq; ē dn̄s C. IIII a†
a ſ q2 hoc oib⁹ p̄cipitur.
ad moyſen dicēs: Loq̄-
a ſ hō general' vl' plati ecclie ⁊ pfecti. In ſequēti
bus aūt excipit dicēs: Si ſacerdos qui vnct⁹ eſt.
ſ non enim corpus tm̄ cauſa peccati.
a re filijs iſrael: Animā cum pecca- b
ſ boni.
uerit per ignorantiam: ⁊ de vni- c
uerſis mandatis domini que
p̄cepit vt non fierent quippiā fe
a ſ chriſtus q̄ eſt ſacerdos in eternū. ſ de gene-
re tranſit ad ſpecies.
b ſ Oleo leticie pre cōſortibus ſuis.
b cerit: † Si ſacerdos qui vnctus ē d†

vtuntur. Alij vero dicūt ꝙ eſus adipis erat generalit̄ iudeis ꝓhibit⁹.
ꝑ illud qd̄ d2 hic: Nec ſanguinē nec adipē oīno comedetis: ita ꝙ vnifor
miter ꝓhibeat̄ hic eſus ſanguinis ⁊ adipis. Eſus aūt ſanguīs generali
ter erat ꝓhibit⁹ de oīb⁹ aīalib⁹: etiā ſm iudeos. ⁊ iō idē videt̄ dicēdū
de adipe. Qui aūt vult tenere hāc viā q̄ eſt ꝯſona textui in h̄ loco: pōt
dicere ad id qd̄ obijcit̄ de adipe aīalis venati
one capti: ꝙ h̄ nō arguit ꝓpoſitū: ſꝫ magis op
poſitū: q2 Deut̄. xij. d2 ꝙ in loc̄ longinquis a
hierl'm poterāt occidi ⁊ comedi etiā aīalia im A
molaticia. de q̄b⁹ d2 ibidē: Sicut comedit̄ ca-
prea ⁊ ceruus: ita veſcer̄ eis abſq; eſu dūtaxat
ſanguinis. Ex q̄ ꝯcludit̄ ꝙ ſi argumētū indu-
ctū ꝓ eis valet ꝙ etiā de adipe aīalis imolati
cij in caſu iſto poterat comedi: qd̄ ipi negāt: et
pari rōne de adipe alioꝝ debēt negare. Qd̄ āt
obijcit̄ de iudeoꝝ eſu moderni tpis nō valet:
q2 a tpe xp̄i doctores iudeorū multa illicita in
lege relaxauerunt: ⁊ multa licita reſtrinxerūt
male interp̄tantes ſcripturā: vt h̄r a ſaluatore
Marci. vij. Si aūt velit aliq̄s tenere p̄mā viā
habet ꝯn̄r dicere ꝙ illud qd̄ hic d2: Nec adipē
oīno comedetis: nō eſt intelligenduꝫ ſic gene- †
ralit̄ ſicut de ſanguīe: ſed ē referendum ad adi De voto. c. magne.
pem aīaliū īmolaticioꝝ: de q̄ꝝ īmolatiōe litte-
ra p̄cedens loq̄tur. ⁊ huic dicto cōſonat illud
qd̄ habet̄. ī. vij. ca. adipem ouis ⁊ bouis ⁊ capre nō comedetis: ⁊ ſic adi
pes alioꝝ aīaliū videntur ꝯceſſi ad eſum. Sciendū tamen ꝙ ſm vtrāq;
opinionē eſus ſanguinis ⁊ adipis ꝓhibet̄ duplici rōne. Una eſt ꝓvita
tione idolatrie: q2 idolatre adipes ſuaꝝ hoſtiaꝝ comedebant: ſm ꝙ d2
Deut̄. xxxij. De quoꝝ victimis comedebāt adipes ⁊c. de ſanguine bibe
bant ſilr. Alia eſt q2 ſicut dictū eſt. ſ. de illis potiſſime debebat fieri deo
oblatio: q̄bus vita humana maxime ſuſtētat̄. ſanguis aūt ē huiuſmodi
in q̄ ꝯſiſtit vita aīaliū: adeps etiā cauſatur ex abundātia nutrimēti q̄
vita ſuſtētatur: et ideo vt hoīes recognoſcerent ſe hr̄e a deo vitam et ſu
ſtentationē: adeps ad honorē dn̄i cremabat̄: ⁊ ſanguis ad crepidinē al
taris effundebatur. Item ꝓhibebatur eſus ſanguinis ne ſi ſanguinē li
te comederent effuſionem humani ſanguinis non abhorrerent: ad quā
iudei erant proni. Similiter eſus adipis ꝓuocat ad luxuriā: et ideo ꝓ-
hibitus fuit iudeis: quia erant proni ad ipſam. Ca. III

Moraliter.

a† Qd̄ ſi hoſtia pacificoꝝ ⁊c. Per hanc au-
tem hoſtiā allegorice xp̄s intelligitur. naꝫ per
ipm̄ tanq̄ ꝑ hoſtiā pacificā. deus pater pacificauit ea q̄ in celis ſunt et
in terris vt d2 Col. j. Hoſtia vero pacifica fiebat in lege de bobus: oui-
bus ⁊ capris: ꝑ quas oēs figurabat̄ oblatio xp̄i facta in cruce: ſic̄ vnuꝫ
pfectū ꝑ multa impfecta. Figurat⁹ enī fuit ꝑ hoſtiā factā de boue ꝓpter
eius fortitudinē laborantē: ⁊ ꝑ hoſtiā de oue ꝓpter innocentiam pſeue
rantem. ꝓpter qd̄ in hoc ſacrificio ponebat̄ cauda: q̄ pſeuerantiā ſigni-
ficat: ſicut dicit Grego. Homel̄. xv. In cauda q̄ppe finis eſt corpis. Et il
le bene īmolat q̄ ſacrificiū boni opis vſq; ad finē debite pducit actiōis.
Itē ſignificat̄ ꝑ hoſtiā de capra ꝓpter carnē xp̄i ſileꝫ carni peccati. Ro-
ma. viij. Miſit filiū ſuū in ſilitudinē carnis peccati. Moraliter autem
nos deo hoſtiā pacificā de boue offerim⁹: cū fortitudinē nr̄am in diuis
laborib⁹ exercem⁹: ſed de oue cū cauda hoſtiā facim⁹ cū in innocentia
pſeueram⁹. de capris vero hoſtiā pacificā offerim⁹: cū carnem ꝓpriā ad
pctā pronā ꝑ penitētie rigorē coartam⁹. In fine vero hui⁹ capituli vbi
d2: m† Omīs adeps ⁊c. Eſus adipis ⁊ ſanguinis generalit̄ ꝓhibet̄.
Per adipē vero bonū tpale ⁊ etiā ſpūale deſignat̄. diuites enī tpaliter
dicunt̄ pingues. ſilr donū gr̄e pinguedo noīatur Ps. lxij. Sicut adipe
et pinguedine repleatur aīa mea ⁊c. Ille igit̄ adipem comedit q̄ bonuꝫ
tpale vel ſpūale ſuis meritis ⁊ nō deo attribuit. Similiter ſanguinē co-
medere eſt de labore alieno iniuſte viuere. Ca. IIII

Locutuſq; eſt. Hic ꝯn̄r agitur de hoſtia q̄ fiebat ꝓ peccati remiſſi
one: ⁊ primo de ea q̄ fiebat ꝓ peccato facto ꝑ ignorātiā. ſcdō de
ea q̄ fiebat ꝓ peccato facto ex paſſione vel negligētia. in p̄ncipio
v. ca. tertio de ea q̄ fiebat ꝓ pctō facto ꝑ maliciā. circa finē eiuſdem ca.
ibi: Locutuſq; eſt dn̄s. Circa p̄mū p̄mo loq̄tur in generali. cū dicitur:
b Aīa cū peccauerit ꝑ ignorantiā. q̄cunq; ſit illa. Et accipitur h̄ aīa
pro homīe: quia eſt pars principalis homīs. c Et de vniuerſis mā
datis dn̄i que precepit vt nō fierent quippiam fecerit. ex hoc qd̄ d2 hic:
vt nō fierent: dicūt aliqui iudei ꝙ intelligitur tm̄ de p̄ceptis negatiuis
ſi tranſgrediantur. Expoſitores autem noſtri dicunt cōmuniter ⁊ meli⁹
vt videtur: ꝙ intelligitur etiā de tranſgreſſione preceptorū affirmatiuo-
rū: vt ſi q̄s ꝑ ignorātiā omiſerit qd̄ p̄ceptū eſt fieri: q2 in ſacra ſcriptura
maxime in trāſgreſſione p̄ceptoꝝ ꝑ cōmiſſionē intelligit̄ omiſſio ⁊ econ
uerſo: aliter nō eēt inſtitutū ſacrificiū ꝓ pctō omiſſiōis: qd̄ videt̄ incon
ueniens: q2 ſic lex videret̄ inſufficient̄ data. d Si ſacerdos. Hic de-
ſcēdit in particulari: q2 tale pctm̄ pōt eſſe ſacerdotis vl' multitudīs: ſeu
p̄ncipis vl' pſone ſingularis. ⁊ ſm h̄ iſtud capl'm diuiditur in quattuor

partes.

R quere facit: q̄ intra nos eſt. Nec aliq̄d recte gerim⁹: ſi dux bonoꝝ operum de⸗
prauatur ſenſus. Ideo ad emendationē hui⁹ ſingularis hoſtia vitulus ſagina
tus req̄rit̄. Siſr ſynagoga.i. virtutū noſtraꝝ emūdatio xp̄i morte reparat̄.
a Vitulum immaculatū domino ꝛc̃. Secūdo inuenimus offerri a pontifice
vitulū ī holocauſtum ſemel pro munere: ⁊ ſemel ꝓ peccato: ſed qui ꝓ mune⸗
re ſup altare holocauſti cōſumit̄: qui vero pro peccato
extra caſtra ⁊ in loco mūdo: ſolis adipibus ⁊ renibus
oblatis in altari. Hic eſt forte ieſus q̄ ꝑ ſanguinē ſuū
pacificauit: ⁊ q̄ in terris ⁊ q̄ in celis. In celis ꝓ mune
re. In terris aūt vbi ab adā vſq; ad moyſen regnauit
pctm̄: oblatus pro pctō. Hoc autem eſt paſſum eſſe ex⸗
Gen.32.a tra caſtra.ſ. angelorum dei. Unde Iacob: Caſtra dei
hec ſunt. Extra hec eſt locus omnis hic terrenus: in q̄
habitamus: in quo paſſus eſt chriſtus. b Hauri⸗
et quoq; ꝛc̃. Sanguinē vituli in tabernaculū.i. in ce⸗
lum intulit: cum poſt reſurrectionē celos conſcēdens
vultui patris aſtitit: quaſi offerens ſanguinē paſſiōis
interpellans pro nobis. c Septies. Pro dimiſſio
ne.ſ. pctōrum: ⁊ ſubminiſtratione ſpiritaliū donoꝝ.
Mat.27.c Sanguis autē paſſionē ſignificat. ſm illud: Mūdus
Ibidem. ego ſum a ſanguine iuſti hui⁹. Et alibi: Sanguis eius
1.Pe.1.a ſup nos ꝛc̃. de hac aſperſione Petr⁹ ait: Et aſperſiōe
ſanguinis chriſti. d Uelum. Humanitatē chriſti.
Nam ſicut velū erat inter ſanctaſanctorū ⁊ exteri⁹ ta⸗
bernaculum. Ita caro chriſti eſt inter nos q̄ exterius
tabernaculū ſumus: ⁊ diuinitatē que ꝑ ſanctaſancto⸗
rum ſignificatur. Contra velum ergo teſtimonij ſacer⸗
dos ſanguinē vituli aſperſit: quia chriſtus carnē ſuā
ſanguine paſſionis cruentauit. e Contra velū ꝛc̃.
Multis noībus carnē dn̄i appellat: q: operatio ei⁹ mul
Ioh.6.c ta. Unde ipſe dn̄s ſeipm̄ modo ſacrificiū: modo paſto⸗
Ibid. 10.c rem: rurſus vitē: deinde panē vite: ⁊ granum tritici:
Ibid. 15.a trāſlatis vocabulis noīauit. Sic ⁊ Moyſes carnē ei⁹
Hebr.10.d velū appellauit. Un̄ Paulus: Initiauit nobis viā ꝑ
velamen.i. carnē ſuā. Uelum quoq; ſanctuarij ex hinc
appellatur: q: in eo ſanctiſſctōꝝ caro figurat̄. f Su⸗
per cornua ꝛc̃. Hoc altare ſedē dei.i. ſeraphin ſignifi⸗
Eſaie. 6.b cat. Un̄ Eſaias. Uolauit ad me vn⁹ de ſeraphin: et in
manu eius calculus: quē forcipe tulit de altari ꝛc̃.
Thymiama ſm. Lxx. cōpoſitiones omniū virtutum.
vbi eni decet cōpoſitas eſſe virtutes niſi in ſede dei? de
Iaco.3.d celo nāq; ad nos deſcēdunt. Un̄ Iacob⁹ ait: Que an
B tē deſurſū eſt ſapiētia. Quattuor aūt v̄tutes: ſapien⸗
tia: iuſticia: fortitudo: tēperātia (q: ceteraꝝ virtutum
genera ꝯueniēt) noīantur cornua. Has inungit deus
ꝓprio ſanguine: ꝯfortans.ſ. maiori ⁊ ꝑfectiori virtu⸗
te: vt poſſint contra aduerſarias poteſtates fortitudi
neſq; ꝑualere. g Altaris ꝛc̃. Angelicaꝝ virtutū.
Si eni homīes gratū deo odorē bonoꝝ opeꝝ reddūt:
q̄to mag⁹ ſancti angeli in puritate nature ꝑmanētes.
Si aūt pctm̄ qđ chriſti ſanguine piaret̄ nō admiſerūt:
per ſanguinē tamē eius nobis pacificati ſunt: ⁊ nume
rus eoꝝ reparat⁹. h In baſem. Baſis pars alta⸗
ris inferior: infirmos hoīes ſignificat. Sanguine eni
chriſti nō ſolus numer⁹ angeloꝝ reſtitut⁹: ſed ⁊ hō re⸗
dempt⁹: ideo angeloꝝ q̄q; redemptio chriſtus dicit̄.
i Altaris holocauſti. corpus xp̄i. Ipe eni ſacerdos:
ipe ſacrificiū: ipe ⁊ altare. Sicut eni multa operatur:
ita ꝯueniēter mult̄ noībus appellatur. Un̄ Paulus:
Hebre.13.c Habemus altare de quo non habēt poteſtatem edere
qui tabernaculo deſeruiūt: hoc eſt corpuſ xp̄i: de quo
nō licet edere iudeis: hoc eſt in introitu tabernaculi.i.
celi: q: ꝑ ip̄m ingreſſū habem⁹ in celū. k Et adipē.
Myſtice Myſti. Delectatiōes ⁊ deſideria carnis: q̄ tn̄ oīa nō
ſunt in xp̄m recipiēda: ſicut gule ⁊ coitus deſideriū: q̄
autem habuerat habuit ex nobis: vt ſitim: eſuriem et
huiuſmodi. hec autem patri obtulit: ad cuius tranſtu
lit gloriam: ⁊ nobis in exemplum protulit: vt ad deū
deſideria noſtra referamus. k Duos renunculos
ꝛc̃. Eſicius. Que ſunt ⁊ in ſacrificio pacificoꝝ vl̄ ſa⸗
lutari. Et in duo ſacrificium diuidit: vt ſacrificiū chri⸗
ſti liceat oībus imitari: tam his.ſ. qui inferioris ſūt cō
uerſationis: quib⁹ ſacrificium pacificorum ꝯuenit: q̄
his qui altiora ſequuntur: quibus ſufficit ſi ſequentia imitantur. Pellem ve⸗
ro ⁊ omēs carnes cum ca. ⁊ pe. ꝛc̃. Hoc precipit vt chriſtum nō diuidas: ſicut
quidam dicētes: q̄ de Maria paſſus: qui de deo paſſus non eſt. Nobis autē
vnus eſt deus Ieſus xp̄s: ꝑ quem oīa. Caro enim in domino oīs humani
Ioh.1.b tas eſt. ſm qđ dicitur: Uerbū caro factum eſt. Unde ait: Carnes eius cum ca
q̄ pite ⁊ pedi.

a ſ Chriſtus peccare dicit̄: dū nos peccam⁹ q̄ mē
bra eius ſumus. b ſ longanimitate patiētie. dū
eni nō ſtatim punit putat̄ hec vel non curare: vel
neſcire: ⁊ ita impij in peius animant̄. vnde patien
tia dei ad penitentiā vel ad patientiā te adducit:
tu autem theſaurizas tibi iram ꝛc̃.

peccauerit delinq̄re faciēſ ppl̄m: a b

a ſ patri. b ſ qđ in ſe ſuſcepit q̄ pctā nr̄a porta⸗
uit in corꝑe ſuo ſup lignū. c ſ carnē ſuā. ſ Lxx.
Addunt de bobus.i. de patribus q̄ in iuſticia le⸗
gis fuere glorioſi. ſ qui in cruce inimicos nr̄os
ventilauit. d ſ Qui peccatū nō fecit: nec inuen⸗
tus eſt dolus in ore eius.

a offeret pro pctō ſuo vitulū imacu c
latum dn̄o. Et adducet illum ad d

a ſ Crucē. ſ q: cruci ſe tradidit vn̄ oblatus eſt:
q: ipe voluit. ſ doctrinā ⁊ traditionē apoſtoloꝝ
ſm quā factū eſt ſacrificiū. hic eſt enim introitus
ad celum qđ eſt tabernaculū teſtimonij. vn̄ Eſai
as: Expandit celum ſicut tabernaculum ad habi
tandum. b ſ Inſpiciente patre cui dicit̄: Pa⸗
ter in manus tuas cōmendo ſpiritū meū.

oſtium tabernaculi teſtimonij cō

a ſ Seip̄m enim obtulit nemo coegit. vn̄: Pote
ſtatem habeo ponēdi aīam meā ꝛc̃. Ipſe opus
ſue paſſionis fecit: ipe cōſummauit.

ram dn̄o: † ponetq; manū ſuper e

ſ principiū paſſiōis. ſ pro peccatis noſtris.

caput eius: imolabitq; eū dn̄o.

b Hauriet quoq; de ſanguie vitu⸗ f

a ſ vn̄ Paulus. Per ꝓpriū ſanguinem introiuit
ſemel in ſcā. b ſ celum. Qui portans cicatrices
ſue paſſionis a mortuis reſurrexit: ⁊ ſic introiuit.

li: inferēs illū in tabernaculum

a ſ q̄ eſt virt⁹ dei: hic in ſanguie tingit̄: q: paſſio
dominice carnis virtute diuinitatis agit̄ qđ ꝓbat
ſolis receſſus: petraꝝ ſciſſura ⁊ multa ſimilia.

teſtimonij. Cūq; intinxerit digi⸗

a ſ Septies aſperſit cum pctā noſtra: ſui ſangui
nis effuſione plene deterſit: vel ſeptiformi ſpiritu
nos ditauit.

c tū in ſanguinē: aſpget eū ſepties h

a ſ coram domino hec facta ſunt: q: voluntatem
patris in oībus impleuit. b ſ humanitatem vel
carnem chriſti.

d corā dn̄o cōtra velum ſanctuarij: i
e ponetq; de eodem ſanguine ſup k

a ſ quattuor principales v̄tutes. b ſ ſeraphin.
c ſ Lxx. compoſitionis virtutum.ſ.

f cornua altaris thymiamatis gra

ſ celo.

tiſſimi dn̄o: qđ eſt in tabernacu⸗
lo teſtimōij. Dē aūt reliquū ſan

a ſ euangelium. b ſ corporis chriſti.

g h guinem fundet in baſim altaris
holocauſti ī itroitu tabernaculi.
i Et adipē vituli offeret ꝓ pctō: l
tam eū qui vitalia operit q̄ oīa
k q̄ intrinſecus ſunt. Duos renūcu
los ⁊ reticulum qđ eſt ſupra eos

ſ Lxx. pinnam epatis.

iuxta ilia: ⁊ adipē iecoris cum re

partes. ſcđa incipit ibi: Qđ ſi oīs turba. ter
tia ibi: Si peccauerit ꝓnceps. q̄rta ibi: Qđ ſi
peccauerit aīa ꝛc̃. Circa ꝓmū dr̄ ſic: Si ſacer⸗
dos q̄ vnct⁹ eſt. Hic eſt ſacerdos magn⁹: q:
inferiores ſacerdotes non vngebant̄: ſed tm̄
ex quadā cōmixtiōe
q̄ fiebat ex ſanguine
victime imaculate et
vnctiōis oleo: ipſi et
veſtes eoꝝ aſperge
bant̄: vt habet̄ Exo.
xxix. ⁊.ȷ̄. viij. vnde ī
veteri teſtamēto ſoli
reges ⁊ pontifices di
cuntur ꝓprie vncti.
a Peccauerit.ſ.ꝑ
ignorātiā: q: h̄ totū
refert̄ ad ꝓncipiū ca
pituli. b Delinq̄⸗
re fa. po. q: pctm̄ ſa⸗
cerdotis ē ꝑplo occa
ſio peccandi. vn̄ dicit
beat⁹ Grego. ī paſto
rali. Cū paſtor ꝑ ab⸗
rupta gradit̄: ꝯn̄s ē
vt grex ad ꝓcipitiū
ſequat̄. Aliter expo⸗
nūt hebrei. Delinq̄re
faciens ꝑpl̄m. ꝑ igno
rantiā: q: credit de
aliq̄ ꝙ ſit licitū: et ſic
facit ⁊ docet populū: † a.1.b a.3.a
qđ tn̄ poſtea percipit
eſſe illicitū. c Of
feret ꝓ pctō ꝛc̃. ī me⸗
moriam vituli ꝯflati
lis quem fecit aaron
Exo. xxxij. d Et
adducet illū ad oſti⸗
ū tabernaculi.i. ad
atrium quod eſt an⸗
te oſtium tabernacu
li. e Ponetq; ma.
ſu. ca. e. ad reſignan⸗
dū iuri qđ habebat ī
vitulo: ⁊ ad deſignā⸗
dum ꝙ ſicut vitulus
erat occidēd⁹ ꝓ pctō
ſuo: ita ipſe offerens
eſſet morte dign⁹ pro
trāſgreſſione ꝓcepti
dn̄i: niſi accepta eſſet
ei⁹ oblatio ex miſeri⸗
cordia dei. ⁊ idē intel
ligendū ē ī alijs ſacri
ficijs pro pctō.
f Hauriet q̄ꝫ ꝛc̃. in
vaſe ad hoc apto.
g Inferēs illū ꝛc̃. d
oſtijs aūt ſupradict̄
non inferebat̄ aliq̄d
de ſanguine intra ta⸗
bernaculū. h A⸗
ſperget eū ſep. ad de⸗
notandū ꝑfectā expi
ationē q̄ ꝑ ſeptenari⸗
ū ſignificat̄. i Cō
tra ve. ſan. corā alta⸗
ri thymiamat̄: q: il⸗
lud velū diuidebat
ſctm̄ et ſctm̄ſctōrum.
Sanguis enim iſte n̄
inferebatur ītra ſan⸗
ctumſctōꝝ. lō dr̄ hic: Cōtra velū: ⁊ nō intra:
vn̄ ſeq̄tur: k Ponetq; de eo. ꝛc̃. qđ altare
erat in illa parte tabernaculi q̄ dicebat̄ ſctā.
⁊ nō ī alia q̄ dicebat̄ ſcāſctōꝝ. l Adipē vi.
of.ſ. ſup altare holocauſti qđ erat ī atrio.

Pellem

Capite ⁊ pedibus vel extremis ſm alios: vt ꝑ hec verba eum q̇ ꝓ nobis paſſus eſt: ꝑmuꝫ ⁊ nouiſſimū eſſe credamus. Ipſe enim eſt ante omnia: ⁊ in ipſo cōſtāt oīa. Cum inteſtinis ⁊ fimo. Lxx. cū ventre ⁊ iecore. Uenter autē ſignificat mentem. Cum ergo q̇ pro nobis paſſus eſt: mentē humanaꝫ habuiſſe minime dubitemus ſm quoſdā hereticos q̇ chriſtum aſychen dixerunt. i. ſine mente. Fimus pctī humani generis qḋ crucifixus ī ſe ſuſcepit. Fimus cū ſit immūdus gerenteꝫ nō polluit: nec nature noſtre eſt: cuius ī nobis ſit: ſic peccata noſtra que dn̄s portauit aliena ab illo fuerūt: nec eum polluerunt.

a Inteſtinis ⁊ cū fi. ⁊c̄. Orige. Forte ad cōparationē celeſtiū corpoꝝ corpus humanū ſtercus appellaṫ. Sed ⁊ cophin⁹ ille ſtercoris qui ad radices ficulnee mittitur: myſteriuꝫ ſuſcepte in corpe diſpenſationis teſtaṫ: nec interiora deeſſe dicunṫ. Cuius enī vilem ſerui formā geſſerit: in eo tamē fuit plenitudo diuinitatis. Eadem q̄ꝫ de ſynagoge vitulo intelligenda ſunt. Cū ꝑ ſingula figura dn̄ice paſſionis appareat: pleni⁹ legiſlator ī ſequētibus figurat ei⁹ myſteriuꝫ. b Quod ſi omis turba ⁊c̄. Eſicius. Idem ꝑcipit in ſacrificio turbe ⁊ ſacerdotis vitulū. ſ. imolari ⁊ extra caſtra incendi: ⁊ ſanguineꝫ in tabernaculo offerri. Unde aptiſſime oſtēdit eadē eſſe peccata ſacerdotis ⁊ plebis: quare ideꝫ ſacrificium ꝓ vtriſqꝫ oblatum. Hoc quoqꝫ qḋ immutatū eſt oſtendit: quia ſacrificium vnum eſt. In ſacerdote enim nō dixit: Si cognouerit peccatū ſuum. Non enim peccatū deus ignorauit: qḋ vt ſuſciperet: carnē ſuſcepit. De turba autē. i. de ſynagoga: vl̄ de plebe adiunxit: ⁊ poſtea intellexerit peccatum ſuum. Prius igitur ignorauit: ſed poſtea co-

Joh. 15. d gnouit. Unde ſi non veniſſem ⁊ locutus eis fuiſſem: peccatū nō haberent: tanq̄ ignorātes. Nunc autem excuſationeꝫ non habent de peccato ſuo: tanq̄ cognoſcentes. Quī ergo ſuum cognouerunt peccatum: ad ſacrificium vnigeniti ſe verterūt. In ſacrificio q̄ꝫ ſacerdotis ipſe ſuper caput vituli manū ponit: hic autem ſacerdotes. In chriſti enī ſacrificio ſeniores populi ⁊ ſcribe ⁊ cayphas

Ibidē. 11. f (qui ait: Expedit vt vnus moriatur homo pro populo ⁊c̄.) agebant. ⁊ chriſtus qui ſeipſum pro nobis ad diſpenſandam remiſſionem noſtram. Unde ait: Sic facietis quomodo fecit ⁊ prius. Et rogante pro eo ſacer-

1. Joh. 2. a dote: propitius erit dominus. Chriſtus enī factus eſt pro nobis ꝓpiciatio in ſanguine

Luce. 23. e ſuo: pro ipſis enim crucifixorib⁹ orauit: Pater ignoſce illis: quia neſciunt quid faciunt ⁊c̄. c Uitulum efferet ⁊c̄. Eſicius. Sufficit nobis concluſio legis ad manifeſtanda preſentia. nihil enim precipitur hic mutari pro peccato multitudinis. Manifeſtum eſt q̄ idem peccatum plebis ⁊ ſacerdotis intelligit: ideo in vtroqꝫ idem ſacrificium ordinauit.

d Si peccauerit princeps ⁊ fecerit ⁊c̄. Eſicius. Sicut in ſpontaneis ſacrificijs ſm differentias conuerſationum differentias ordinauit ſacrificiorum: ita pro peccatis quoqꝫ ſacrificia ipſis iubet eſſe equalia: quorū magnitudo non modo ex peccato: ſed ex perſo-

Luce. 12. f na peccantium ponitur. Seruus enim ſciens voluntatem domini ſui ⁊ non faciens: vapulabit multis: neſciens paucis: quia cui plus committitur: plus ab eo exigitur. Hic eſt princeps: qui ſi peccauerit: hircū offeret: Si quis autem de populo: id eſt idiota vel popularis non qui diſtinct⁹ eſt forte ad meditādā legē dn̄i: (nā h̄ q̄ꝫ ꝑnceps eſt) ꝓ minori pctō caprū offert. Capra ḡ ſacrificiū ꝓ

ꝑ peccato

ſ vt ſuperius ſignificat eſſe intelligendum.

nunculis: ſicut offerṫ de vitulo hoſtie pacificorū: ⁊ adolebit ea ſuper altare holocauſti. Pel- a

ſ q̄ principiū. ſ q̄ finis.

lem vero ⁊ oēs carnes cū capite et pedibus et

a ſ Orige. Integre ſubſtantiā humanitatis xp̄m aſſumpſiſſe demonſtrat. ſ Lxx. cū ventre ⁊ ſtercore. ſ mēte. b ſ pctō hūani generī.

a inteſtinis ⁊ cū fimo et reliquo corpore efferet

a ſ q̄ extra caſtra paſſus eſt dn̄s. i. extra ciuitatē. b ſ golgotha. c ſ qui totū mundauit mundū. ſ q̄ ibi mundati ſunt. d ſ q̄ in eo extincta ſunt peccata humani generis: ⁊ calor peccati refrixit.

extra caſtra ī locū mundū vbi cineres ēffundi

a ſ. i. propheταꝝ dicta: q̄ ⁊ paſſio ⁊ cuncta humanitatī myſteria ſm propheταꝝ oracula completa ſunt. vn̄. Matthe⁹. Ut adimpleret qḋ dictum eſt ꝑ ꝓpheτas. ſ Scripturarū. quecūqꝫ enim in tpe paſſionis geſta ſunt ꝓphetias impleuerunt. Unde: Hoc autē totū factum eſt vt adimplerentur ſcripture ꝓpheταꝝ. ⁊ alibi: vt impleretur ſcriptura dixit: Sitio.

ſolēt: incendetqꝫ ea ſuꝑ lignoꝝ ſtruem q̄ in lo-

a ſ patet omnē ſynagogā poſſe delinquere ꝑ ignorātiā. vnde: Pater ignoſce illis q̄ neſciunt quid faciunt. ſ Synagoga: vel plebs q̄ clamauit: Crucifige crucifige. ⁊: Sanguis ei⁹ ſuꝑ nos ⁊ ſuꝑ filios no.

b co effuſoꝝ cinerū cremabūṫ. Quod ſi oīs turba fi- b+

a ſ Non ſcienter vt ſacerdotes. vnde Petr⁹: Scio q̄ ꝑ ignorantiaꝫ feciſtis ⁊c̄. Sacerdotes aūt ſciēter peccauerunt in ſcripturī ante omnia prenunciata videntes: ⁊ ideo grauius delinquētes.

liorū iſrael ignorauerit: ⁊ ꝑ imperitiaꝫ fecerit:

a ſ cōuerſa ad pn̄iam ꝑ ꝑdicationem apoſtoloꝝ. b ſ hoc de ſacerdote non dicitur.

qḋ contra mandatū domini eſt: ⁊ poſtea intel-

a ſ cū cognoſcens pctm̄ ſuum cōuertiṫ ad ſacrificiū xp̄i. ſ credendo in crucifixum qui redemit genus humanum. ſ chriſtum:

lexerit peccatū ſuū: offeret ꝓ pctō ſuo vitulū.

a ſ eadē quoqꝫ de ſynagoge vitulo intelligēda ſunt. ſ fidē ſuā. ſ. doctoribus eccl̄ie offerat ⁊ oſtēdat. b ſ vt ſupra.

Adducetqꝫ eum ad oſtium tabernaculi: et po- c

a ſ Sicut ſacerdos in ſacrificio ſuo. ſ q̄ principes iudeoꝝ ⁊ ſūmi ſacerdotes chriſtum pilato tradiderunt crucifigendum. ſ Collegerunt pontifices ⁊ phariſei cōciliū: vt ieſum morti traderēt ⁊ occiderent. vnde Cayphas. Expedit vt vn⁹ hō moriaṫ ꝓ populo.

nent ſeniores populi man⁹ ſuꝑ caput eius co-

ſ beneplacito.

ram dn̄o. Immolatoqꝫ vitulo in ꝯſpectu dn̄i:

a ſ chriſtus. b ſ Oleo leticie ꝑ conſor. ſuis. c ſ de ſanguine chriſti cornua altaris. i. brachia crucis reſperſa ſunt.

inferet ſacerdos q̇ vnctus eſt de ſanguine ei⁹

a ſ qḋ expoſitum eſt nō exponas: actum ne agas.

in tabernaculū teſtimonij: tincto digito aſpergens ſepties ꝯtra velum: Ponetqꝫ de eodem f

a ſ qḋ eſt gen⁹ humanū. qḋ ſanguine xp̄i aſperſum eſt ⁊ redemptuꝫ quo xp̄o quotidie ſaluaṫ ⁊ redemit. b ſ quattuor virtutibus.

ſanguine ī cornib⁹ altaris: qḋ eſt coraꝫ dn̄o in tabernaculo teſtimonij. Reliquū aūt ſanguinē fundet iuxta baſim altaris holocauſtoruꝫ: qḋ ē ī oſtio tabernacli teſtimonij. † Omēqꝫ ei⁹

ſ vt ſupra. ſ fidem crucis.

adipeꝫ tollet: et adolebit ſuper altare. Sic fa-

ſ aꝑte oſ̄dit hec eodē mō eē faciēda ⁊ intelligēda.

ciens ⁊ de hoc vitulo quomodo fecit ⁊ prius:

ſ chriſto qui interpellat pro nobis. ſ pr̄.

⁊ rogante pro eis ſacerdote: propitius erit do-

c minus. Ipſum autem vitulum efferet extra

a ſ q̄ extra portā paſſus eſt xp̄s: exeundum eſt ergo extra caſtra ⁊ portandum improperiū eius. b ſ q̄ xp̄s igne paſſiōis aſſatus.

caſtra atqꝫ cōburat ſicut ⁊ priorē vitulū: q̄ eſt

a ſ ſynagoge vel humani generis. b ſ Cui plus committitur ab eo plus exigitur.

b pro peccato multitudinis. Si peccauerit prin- g†

ſ Sapientia preditus qui ignorare non debet.

ceps ⁊ fecerit vnum e pluribus per ignorātiā

a ſ per ſe vel ꝑ alium. ſ aliter enim nō peniteret.

quod dn̄i lege prohibetur: ⁊ poſtea intellexerit peccatum ſuum: offeret hoſtiam domino: b+

ſ pro peccato. ſ non holocauſtum.

---

a Pellē vo ⁊ oēs car. ⁊c̄. ꝑ h̄ deſignabatur q̄ ſacerdos debebat eſſe elongat⁹ de cetero nō ſolū a peccato ſ̄ etiā ab occaſiōib⁹ ei⁹. b Quod ſi oīs turba ⁊c̄. Hic ſi agiṫ de hoſtia pro peccato multitudinis. cū dicitur: Quod ſi oīs turba ⁊c̄. Dicit Ra. Sa. q̄ intelligitur ꝑ turbā ꝯgregatio iudicuꝫ ordinarioꝝ qui erāt. lxx. ſenes ꝑpl̄i ad h̄ ꝑ impoſitioneꝫ manuū ordinati: ⁊ in iſtis totuſ ꝑpl̄s virtualiṫ ꝯtinebaṫ. Poteſt etiā intelligi de toto populo inq̄tum ꝑ ignorantiaꝫ ſenū ꝑpl̄s delinquebat. C

c Offeret pro pctō ſuo vitulū. i. memoriaꝫ vituli ꝯflatiliſ in q̄ peccauit popul⁹. Exo. xxxij. d Et ponēt ſeniores ꝑpl̄i man⁹ ſuꝑ caput ei⁹ ꝓteſtantes ꝓ ſe ⁊ tota mltitudine: illud dictū eſt. ſ̄. de ꝓteſtatione ſacerdotis. e Inferet ſacerdos q̇ vnct⁹ ē. i. ſacerdoſ magn⁹ vt. ſ̄. f De ſanguīe h̄ exponaṫ ⁊ totuꝫ qḋ ſeq̇ṫ q̄tuꝫ ad iſtā ꝑteꝫ ſic̄ expoſitū ē. ſ̄. in ſacrificio ꝓ pctō ſacerdotiſ. g Si peccauerit prin. D †ſ̄. 3. b

Hic agiṫ ḋ hoſtia ꝓ pctō ꝑncipis. b Offeret holo. co. do. ⁊c̄. in q̄ deſignaṫ ei⁹ ꝑncipatus: q̄ eſt dux ꝑpl̄i ſicut hirc⁹ capraꝝ. Intelligiṫ etiā ꝑ h̄ grauitas ſui peccati: q̄ hircus eſt aīal fetidum. E

peccato ſignificat. hircus maſculini generis: capra femi-
nini: vim diſtinguit ſacrificij. Lxx. chimarrum vel chi-
marram in greco: quod latine interpretať hedum ex ca-
pris maſculū. ſ. ⁊ capram de hedis femellā. Chimarr⁹ ve
ro ⁊ chimarra fetus caprarū ſunt chimarrini: qui circa tē
pus naſcuntur hyemis. pariunt enim bis. ſ. hyeme ⁊ eſta
te. In hyeme ſignificatur triſticia penitentie. penitēs eni
in triſticia ⁊ fletu filios facit: ſed nō ſunt a ſacrificio alie-
ni. Chimarros ergo offerunt penitētes vtpote fluctuan-
tes: ⁊ varijs pctōꝝ fluctibus repugnātes qui ſi ꝑſeue-
rauerint: nec deſperantes velut in tempeſtate gubernacu
Mat.24.b la reliquerint: liberabūtur. Unde: Orate ne fiat fuga ve-
ſtra hyeme vel ſabbato. hyeme penitētia deſignať. ſabba
to ocium bonoꝝ. Sabbatū enim ad ociū maloꝝ datum
Moraliť eſt. Orige. Mor. Princeps iſte poteſt dici vis ratio-
nis: que intra nos eſt: que ſi peccet vt aliquid ſtultū aga
Mat.5.b mus: ſententiā illā timeamus: Vos eſtis ſal terre. Si ve-
ro ſal infatuatū fuerit: ad nihilū valet: niſi vt proijciatur
foras ⁊ conculcetur ab hoībus. a Hircum. Nō capraꝫ
facilem. ſ. vel mediocrē: ſed difficilē ⁊ aſperā penitentiaꝫ.
quanto eni quis intellectu ꝓualet: tanto ſi peccat ꝓ ma-
iori culpa maiorem penam ſuſtinet. b Ponet manuꝫ
ſuam ſup ⁊c. Per ſemetipm pctm manifeſtans ⁊ offerēs
confeſſionem ſuā. ipe autē iuxta. Lxx. nō occidit. Sed alij:
q: illi eſt neceſſariū alioꝝ auxilium: vt penitētia ſuſcipia
tur: nec ſacerdos occidere ꝓcipiť. ait enim: Cūq; īmola-
uerit ⁊c. nec addit qui īmolare debeat. licet eni in ſacrifi-
Jaco.5.c cio penitentie alteri⁹ vti adiutorijs: vt Jacobus: Orate
pro inuicē vt ſaluemini. c Ubi ſolet ⁊c. Quia ſiēr pla
cent deo digna pctōꝝ pnīa ⁊ fortia iuſtoꝝ opa. d Cor-
nua ⁊c. Sup crucē offerunť primitie ſanguinis q̄ ꝓ pec-
cato offertur: q: opus crucis ⁊ effectus: peccatoꝝ noſtro-
rum ꝑfecta remiſſio eſt. e Et reliquū fun. Omnem. ſ.
penitentiā euangelice ꝓdicationi tribuens: cui⁹ intentio
eſt vt ſe corrigat ⁊ ſaluet q̄ penitet. Uñ in ꝓncipio euāge-
Mat.3.a lij dñs inquit prouidēter: Penitentiaꝫ agite appropinq̄-
bit enim regnuꝫ celoꝝ. f Q: ſi peccauerit ⁊c. Orige.
Faciens vnū ab oībus mādatis dñi: qd nō fiet: Diu me
in hoc ſermone ſtupor attonitū tenuit. Non eni conſequen
ter dictū video: Q: ſi peccauerit anīa: ⁊ fecerit vnum ex
mādatis dñi: qd nō fiet. Si eni mandatū dñi eſt: quō fie-
ri nō debuit cū mandata vt fiant ſint data. video tñ oīns
interpretes ſimiliter protuliſſe. Nō eſt ergo error interpre
tationis: ſed ſenſus ꝓfundus. Mandata eni dñi quedaꝫ
data ſunt vt fiāt: q̄dā vt nō fiāt: ſed q̄ fieri debent neceſſi
tas popoſcit humana: vt illis inſerta eſſent q̄ fieri nō de-
Exo.12.a bent. Agn⁹ īmolari in paſcha: iubeť nō vt agni hoſtiaꝫ ꝑ
ſingulos annos req̄reret deus: ſed vt deſignaret agnum
debere immolari: qui tollit peccata mundi. Hoc ergo vo
Esaie.1.c luit: illud noluit. Unde: Quo mihi multitudinem ſacrifi
cioꝝ veſtroꝝ ⁊c. Mandauit tamen quō hec fieri debe-
rent. Qui hec carnaliter obtulerit: aīa eſt de populo ter-
re: que peccat nolens: faciendo vnum de mandatis domi
ni quod nō fiet. Et cum notum fit ei pctm: munus addu-
cit ante dominū cum cognouerit ꝙ deus non querit tale
Ps.50. ſacrificium: quia ſacrificiū deo ſpūs contribulatus. et ma-
Osee.6.c uult deus miſericordiā q̄ȝ ſacrificiū. Adducit munus ſu
um cum agnoſcit immolare ſacrificium laudis.
g De populo terre ⁊c. Orige. Ad diſtinctionē eius qui
nō eſt de terra. Neq; ei pōt hoc conuenire illi qui dicebat:
Phil.3.d Noſtra conuerſatio in celis eſt ⁊c. Anīa eni nō eſt de popu
lo terre que nihil habet cū terra: que in celis conuerſatur:
Ibidē.1.d vbi xp̄s eſt in dextera dei ſedēs: q̄ cupit diſſolui ⁊ eſſe cū
xp̄o: ſed manere in carne ꝓpter nos neceſſariū ducit.
h Sinaūt de peco. ⁊c. Eſicius. Oblatiōi capre quā offe
runt q̄ de populo ſunt: ouē coniunxit. In populo enim pūt
eſſe ſimplices aliqui: q̄bus conueniat ſacrificiū ouis: qd in
holocauſti ſacrificijs ⁊ pacificoꝝ demonſtrať. Nō eni ſo
lum ꝓnceps. i. ſcientia ſublimior: vel popularis. Sꝫ ſi q̄s
eſt ī populo ſimplex: ſi forte peccauerit: penitere debꝫ ad
redemptionem peccati. Ideo autem nō arietem: ſed femi-
nam offerri precepit: q: popularib⁹ ſacrificiū feminarum
deputauit. In his euidenť conteſtās: vt ꝓnceps q̄ ſcīa ꝓmi
net nō ſolū exhibeat ſimplicitatē colūbe: ſꝫ ⁊ ſerpentꝭ aſtu
tiā. Qui vero in ꝑplo ē q̄ȝuis ſimplex: ſi forte peccet: non
ignoſciť ei niſi ꝑ oblationē pnīe pctm diluerit. Cetera ex
poſitione non indigent. Cum enim pro peccato ſacrifici-
um fit: de capra ⁊ oue ſimilia precipit.

Si peccaue

---

a ſ tanq̄ȝ maiorē hoſtiā ꝓ maiori pctō. ſ Lxx. chi-
marrum. ſ q: ſacrificium ꝓ peccato. b ſ immacu-
latam oportet eſſe penitentiā. i. ſine pctō cuius peni-
tet ne vel voto vel facto ſe ad aliud inclinet.

a b hircūm de capris immāculatū: po-
netq; manū ſuā ſup caput ei⁹. Cūq;
c immolauerit eū ī loco vbi ſolet ma-

a ſ in cōſpectu domini pctm neceſſe eſt con
fiteri: vnde: Delictū meū cognitū tibi feci.

ctari holocauſtū corā dño: q: ꝓ pec

a ſ opus paſſionis implens ꝑ quā pnīa ꝓfecit.
ſ Chriſtus.

cato eſt: tingēt ſacerdos digituꝫ in

a ſ xp̄i ꝓ nobis imolari. b ſ Crucē. vñ: Cornua in
manib⁹ eius vel angelicas virtutes hūanis altiores.

d ſanguie hōſtie ꝓ pctō: tangens cor- a

ſ dominici corporis.

e nua altarꝭ holocauſti: ⁊ reliquū fun

a ſ homines expiandos. b ſ vt oīne deſideriū peni-
tentis ſurſum aſpiciat. tunc enim penitētia offerentis
in ſacrificio pacificoꝝ pōt reputari. ſ reliquuꝫ vero
remanebit ſacerdotibus ad edendum.

dens ad bāſim eius. Adipēm vero

a ſ Eſicius. Quecunq; in vtroq; ſacrificio cōmunia
ſunt: cōmuniter intelligenda ſunt.

adolebit ſupra ſicūt ī victimis paci

a ſ Sacerdos. ſ. ſ nō eni ſum⁹ idonei dimittere pctā
nobiſmetipſis. xp̄s eni nobis ꝓpiciationē acquirit.

ficoꝝ fieri ſolet: Rōgabitq; ꝓ eo et b

a ſ finalē cām ſupponit eoꝝ. ſ. q̄ ſupradicta ſunt.

f pro pctō ei⁹: ⁊ dimitteť ei. Q: ſi pec c†

a ſ vna. b ſ q̄ nō occupať in meditatiōe legis.

g cauerit āīa ꝑ ignōrātiā de pp̄lo ter-

a ſ nō dicit: ꝙ ſi preuaricauerit in vno: omnium reus
efficitur vel ſit.

re vt faciāt quicq̄ȝ de his q̄ dñi lege
prohibenť atq; delinq̄t: ⁊ cognoue

ſ chimarram.

rit peccatū ſuuꝫ offeret capram im- d†

a ſ mediocrem penitentiā. ſ vt a pctō abſtineat dū
pctm mundat. b ſ. i. operationē addat: ſtatim pri-
me cogitationi penitentie.

macūlatā: ponetq; mānū ſup caput e
hoſtie que pro pctō eſt: et īmolabit

ſ vt ſuſcipiatur quaſi in holocauſtum.

eaꝫ ī loco holocauſti. Tolletq; ſacer
dos de ſanguine ī digito ſuo ⁊ tan
gens cornua altarꝭ holocauſti: reli-
quū fūdet ad baſim ei⁹. † Oēꝫ āt adi f
pem auferēs: ſic auferri ſolet de vi-
ctimis pacificoꝝ: adolebit ſup alta

a ſ his oblatis penitētia noſtra ⁊ oblatio nō ſufficit
niſi ſacerdos magnus oret pro nobis.

re ī odorē ſuauitatꝭ dño. Rōgabitq;
h ꝓ eo: ⁊ dimitteť ei. Sināt de pecori

a ſ q̄ ſimplex in pp̄lo ē. ſ q: ꝑ ſimplicitatē peccauit.

b⁹ obtulerit victimā ꝓ pctō: ouē ſcꝫ

a ſ vt penitētia ſit mūda. b ſ expoſita ne exponas:
grandis enim tibi reſtat via.

īmacūlatā: ponet mānuꝫ ſup caput
ei⁹: ⁊ imolabit eā ī loco vbi ſolēt ce-
di holocauſtoꝝ hoſtie. Sumetq; ſa-
cerdos de ſanguie ei⁹ digito ſuo: et
tāgēs cornua altarꝭ holocauſti: reli
quū fūdet ad baſim ei⁹. † Oēꝫ q̄ȝ au
ferēs adipē ſic auferri ſolet adeps q̄
īmolať ꝓ pacificꝭ: ⁊ cremabit ſup al
tare incēſum dñi: rogabitq; pro eo
⁊ pro peccato eius ⁊ dimitteť ei.

---

a Tangens
cornua altaris
holocau. San
guis ei hui⁹ vi
ctime nō īfere-
bať ītra taber
naculū: ſicut ī
duob⁹ ꝓdictis
ſacrificijs.
b Rogabit-
q; pro eo ſacer
dos ⁊ pro pec-
cato eius ⁊ di-
mitteť ei. ſ. pro
deuotione ⁊ o-
ratiōe ſacerdo
tis ⁊ ipſi⁹ offe-
rentis: que fie
bant ī fide xp̄i
venturi: nō āt
dimittebať vir
tute ipſi⁹ ſacri
ficij: ſm ꝙ di-
cit apl's ad He
bre. x. Impoſſi
bile eſt ſangui-
ne hircorum
aut vitulorum
auferri pecca-
ta. c Q:
ſi peccauerit.
Hic agiť de ſa-
crificio ꝓ pctō
ꝑſone ſingula-
ris. qd notať
cū diciť: de po
pulo terre:
d Offerat ca
pram. ad deno
tandū ignorā-
tiam ſuam.
e Ponetq;
manus ſup ca
put hoſtie. rō-
nibus ꝓdictiſ.
f Oēm autē
adipē auferēs
ſicut auferri ſo
let de victimis
pacificoꝝ. pro-
ut ſupra dictū
eſt. iij. ca. Cete † 8.3.d
ra patēt ex pre
dictis.

Ca. IIII

Mor.

a† Hic agiť
de ſacrificio ꝓ
pctō: ⁊ quoniā
ſacerdos q̄ ꝓ
alioꝝ peccatꝭ
offert ſacrifi-
cia debꝫ eē mū
dus a pctō. iō
primo agiť de
ſacrificio ſum-
mi ſacerdotis.
cum dicitur:
d† Si ſacer-
dos q̄ vnct⁹ eſt † 8.3.d
peccauerit de-
linquere faci-
ens populum.
nam a pecca-
catꝭ ſacerdotū
aſſumit ꝑplus
peccandi

peccandi argumētū d. Quare nō facerē h̄ ex q̄ ſacerdos me⁹ facit. Vñ Grego. in paſto. Cū paſtor ꝑ abrupta gradit̄: ꝯñs eſt vt grex ad ꝑcipitiū ſequat̄. c† Offeret ꝓ pctō ſuo vitulū. Vitulus eſt aīal guloſum. Hiere. l. Effuſi eſtis ſicut vituli ſuper herbā. Eſt ⁊ aīal geſticuloſū. Mala. iiij. Salietis ſic vitulus de armento. Sacerdos igit̄ vitulū īmolat qñ caſtrimargiā ꝑ abſtinētiā: ⁊ leues geſt⁹ ꝑ maturitatē fundit⁹ mactat. b† Or ſi oīs turba iſrl̄. Sicut ppl's ſequit̄ ſacerdotē in malū: ita ſequi debet in bonū: ⁊ iō poſt ſacrificiū ꝓ pctō ſacerdotis ponit̄ ſacrificiū ꝓ pctō multitudinis. Et ponit̄ ſile ſacrificiū cū d̄r: c† Offeret ꝓ pctō ſuo vitulū. ⁊ exponat̄ ei⁹ imolatio ſicut de ſacerdot̄ pctō: tñ maior gradus v̄tut̄ req̄rit̄ in ſacerdote ꝓpter excellētiorē graduz eccl'ie. g† Si peccauerit p̄nceps. hic agit̄ de ſacrificio ꝓ pctō p̄ncipis q̄d determinat̄ cū d̄r: h† Offeret hoſtiā dño hircū de capris. Nam hircus dux eſt caprarū: ſicut p̄nceps ſubditoꝝ. eſt etiā aīal fetidū: ⁊ ꝑ hoc ſignificat̄ q̄ pctm̄ principis eſt infamie ⁊ ſcandali plenū. ⁊ ideo princeps pro pctō ſuo hircum offert: quando ꝑ emendationem debitam ſcandalū ⁊ infamiā aufert: ſicut legit̄ Dauid feciſſe. ij. Reḡ. xij. ⁊ Manaſſes. ij. Paral̄. vlt̄. c† Or ſi peccauerit anima. Hic agitur de ſacrificio ꝓ pctō ſingularis ꝑſone. cū dicit̄: d† Offeret caprā. vel ouem vt dicitur infra eodem capitulo. hoc aūt moraliter facit qui ſtoliditatē vel ignorantiā que ſibi cauſa peccati fuit ꝑ attentionē diuine legis et impletionē eius cōtum ad ea que ſunt de neceſſitate ſalutis excludit. Allegorice vero pōt de chriſto totuz exponi. dicit̄ enī j. Ioh. ij. q̄ ipſe eſt ꝓpiciatio ꝓ peccatis noſtris: ⁊ nō pro noſtris tm̄ ſed etiā ꝓ totius mundi. propter quod figuratus fuit per ſacrificium ſacerdotis multitudinis principis ⁊ ꝑſone ſingularis. propter quod per vitulum immolatum figurat⁹ fuit rōne ſue paſſionis: ⁊ ꝑ hircum ⁊ capram ꝓpter ſimilitudinem carnis peccati: ⁊ ꝑ ouem rōne vite innocentis.

Glo. ordi.

Ca. V

B Si peccauerit aīa ⁊c̄. Aug⁹. Videt̄ dicere peccare hoīem: q̄ audit aliquē falſum iurare: ⁊ ſcit eū falſuz iurare: ⁊ tacet. Tūc aūt ſcit: ſi rei de qua iurat̄ teſtis fuit aut vidit. ſ. aut cōſcius fuit. i. aliq̄ modo cognouit: aut oculis ꝯſpexerit: aut q̄ iurat indicauit illi. Ita enim ꝯſcius eſſe potuit. Sed inter timorē hui⁹ peccati ⁊ ꝓditiōis nō parua extat plerūq; tentatio. poſſum⁹ enī paratū ad ꝑiuriū admonēdo vel ꝓhibendo a tam graui pctō reuocare. Sed ſi nō audierit: ⁊ corā nobis falſuz iurauerit vtrū ꝓdendus ſit etiā ſi ꝓditus incurrat periculū mortis: difficillima queſtio eſt. Sed q2 non expreſſit cui indicandum ſit: aut cui iuratur: an ſacerdoti: an cuipiā q̄ nō ſolū ñ pōt eū ꝑſequi irrogādo ſupplicium: ſed ꝓ illo pōt orare. Videt̄ mihi q̄ ſe a tali peccato exuit: q̄ talib⁹ indicat: q̄ magis periuro ꝓdeſſe q̄z obeſſe pñt: corrigēdo. ſ. vel orando: ſi ipſe ꝯfeſſionis ſibi adhibeat medicinam. Notandū tñ q̄ pro hoc pctō ſacrificium non iuſſit offerri ſed ſtatim ſubiunxit: Anima que tetigerit aliquid immundū ⁊c̄. Eſicius. Si peccauerit ⁊c̄. Non repetit que ſuperi⁹ dixit: generaliter de oī pctō agens: ⁊ que debeant offerre ꝑcipiens. Cū enī dixit: Si peccauerit anima de ꝑplo terre ⁊c̄. Carnalē iſrael oñdit: q̄ cognoſcens mandata legis dei: nō debuit quiſpiam trāſgredi: trāſgreſſus autē debuit penitere. Nunc autē dicens: Si peccauerit anīa: nō addit: de populo terre. Ait enī de pctīs q̄bus ſit neceſſe etiā gentes abſtinere. i. idolotitis ſuffocatis ſanguine ⁊ fornicatione: ſicut ⁊ in ſequētibus inuenies. Superius q̄z pctm̄ ꝑ ſemetipm̄ delinquentis: hic autē alienis pctīs cōtaminatū demonſtrat. hoc enī innuit tactus immūdi morticinij ⁊ a beſtia capti: apertiſſime oñdens: q2 alterius pctīs vel errori nō debemus ꝯſentire: ſed arguere. b Anima que

Moralit̄ tetigerit ⁊c̄. Eſicius. Mora. Non corporis: ſed

Mat. 15. b rei immundas tactiones oſtendit. Vñ: Q̄d intrat in os nō coinq̄nat hominem: ſed que exeūt a corde praue cogitatiōes. ſ. homicidia: adulteria: ⁊ huiuſmodi. hec ſunt que coinquinant hoīem: ideo immunda dicūtur.

Luce. 6. g Morticinū enim hominem in peccato mortuū ſignificat. Unde: Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos. A beſtia captus eſt: qui a diabolo ad peccandum illectus eſt. Lxx. addiderunt immundum. nō enim omnis q̄ a beſtia capitur: oñi modo occidit̄: vt Petrus: ſed poteſt dicere cū Da-

Ps. 123. uid: Anima noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo venantium.

Moralit̄ Grego. Mor. Iuramētū ꝓferre eſt voto nos diuīe ſeruituti alligare. cum bona ꝓmittimus: bene facere ſpondemus. cū abſtinētiā ⁊ cruciatū carnis vouem⁹: nobis male facere iuram⁹. Sz q2 nemo ē q̄ interdū inter pia vota non peccet: ꝓ pctō agna ſiue capra offerri ꝑcipit̄. ꝑ agnā actiue vite innocētiā. ꝑ caprā q̄ in ſūmis rupib⁹ paſcit̄ ꝯtēplatiua vita ſignificatur. Qui ḡ ſe aſpicit ꝓmiſſa nō īplere: ſeipm̄ dz v̄l innocētia boni opis: v̄l in ſublime paſtu ꝯtēplatiōis aſcēdere. Et notādū q2 agna de gregib⁹: capra vero de gregib⁹ nō iubetur offerri: q2 actiua vita multoꝝ eſt: contemplatiua paucoꝝ: ⁊ cū agimus que multos agere ꝯſpicim⁹: q̄ſi agnā de gregibus damus. Sed ſi offerētis virtus ad agnam capramq; nō ſufficit: in remedio penitentie duo pulli columbaꝝ vel duo turtures offeruntur. Pulli columbaꝝ gemitū habent ꝓ cantu. Ergo ꝑ duos pullos columbarum aut duos turtures duplex penitentium gemitus deſignat̄: q2. ſ. recta neglexim⁹: ꝑ praua fecimus: vnū turturē ꝓ peccato offerimus:

Et cum pro

Si peccauerit aīa: C. V — a ſ quelibet non de populo terre vt ſupra. ſ hic pro peccato ſacrificium nō precipitur offerri.

ſ falſum.

a† et audierit vocem iurantis: te-
ſ rei que iuratur.

b c d ſtiſq; fuerit q̄ aut ipſe vidit aut
ſ ſacerdoti vel ei qui profit non obſit.

e f conſcius eſt: niſi indicauerit: por-

b tabit iniquitatē ſuam. Anīa que g†
a ſ imitando. b ſ q̄d ꝓcedit de corde coinquinat hominem. c ſ peccatum alterius.

tetigerit aliquid imūndum: ſiue
a ſ ſpūaliter. ſ ſpūalia vitia ſignificat: que inſtigante diabolo ꝑpetrantur: vt eſt odium: inuidia ⁊ huiuſmodi. b ſ diabolo. ſ. c ſ propria concupiſcentia.

q̄d occiſum a beſtia eſt: aut per ſe
a ſ in carnalib⁹ peccatis q̄ ſunt gula: luxuria ⁊c̄. que ex hūana cōcupiſcētia ꝓcedūt. b ſ eos ſignificat qui tantū terrena cupiūt ⁊ curant: nihil de celeſtibus cogitant: ergo polluitur qui tales imitatur. c ſ q̄d pectore ⁊ ventre graditur.

mortuū: vel q̄dlibet aliud repti-
a ſ obliuio enim anime indignatio eſt. ſ patiens fluxum ſanguinis vel ſeminis et menſtruatas et quoſdam alios ſignificat: de quib⁹ paulopoſt ſubtilius legiſlator agit.

le: ⁊ oblita fuerit immūdicie ſue h
ſ conſentiendo vel faciendo.

rea ē et delīq̄t. Et ſi tetigerit q̄cq; i k†
ſ nō omnis immūdicia hoīs polluit tangentem.

de imundicia hoīs iuxta oēm im-

puritatē q̄ pollui ſolet: oblitaq; l

Nico. de lyra

Ca. V

Si peccauerit aīa. Hic ꝯñr agit̄ de oblatiōe ſeu ſacrificio ꝓ pctō ex paſſione vel negligētia facto. Et p̄mo in his que ꝯtingūt in cōuictu hoīm. Scd̄o in abuſu ſacrorū. ibi: Locutuſq; ē ⁊c̄. Aīa ſi. Prima diuiditur in tres partes ſm̄ tria genera pctōrum. ſcd̄a ibi: Aīa q̄ tetigerit. tertia ibi: Aīa q̄ iurauerit. Primū ꝯtingit ex inordinata affectiōe amoris vel odij v̄l hmōi: videlicet qñ req̄rit̄ ab aliq̄ iuramentum de dicēda veritate ī caſu teſtimonij: ⁊ tacet veritatē ex inordinato amore ad illum q̄ dānificaret̄ vel alia pena puniret̄: ſi ip̄e deferret teſtimoniū v̄itati: v̄l ecōuerſo: qñ tacet veritatē ex odio. ſ. in caſu in q̄ aliq̄s liberaret̄ a calūnia ſi v̄itatē diceret. ⁊ h̄ eſt q̄d d̄r: Si peccauerit aīa. ⁊ ſubdit̄ modus peccādi. cū d̄r: b Et audierit. ⁊ accipitur ⁊ pro id eſt. c Vocem iurātis. i. adiurantis ei⁹. ſ. qui requirit ab eo iuramentū. Vñ ī hebreo habetur: Vocem iuramēti: ſcz quod ab eo requirit̄. vnde ſubditur: d Teſtiſq; fuerit ⁊c̄. i. vocat⁹ in teſtem de eo quod vidit: aut ꝑ aliū modum ſciuit. e Ni ſi indicauerit. iudici requirenti: ita q̄ ꝑ eius taciturnitatem deficit declaratio veritatis. Ex quo patet q̄ iſta lex nō loquit̄ de occultis oīno que nō poſſunt probari. f Portabit iniquitatem ſuā. q2 ſi talis taciturnitas declararet̄ poſtea coram iudice debet ab eo puniri: ſi autē fuerit occulta: debz ꝓ peccato ſuo ſacrificiū deo facere: ⁊ cū hoc damnū reſtituere, primo: quod ꝑ ſuā taciturnitatē intulit. g Aīa que tetigerit. Hic ponit̄ ſm̄ gen⁹ peccati: ⁊ accidit ex negligentia. ſ. qñ aliq̄s ex tactu rei immūde polluitur: ⁊ negligit ad purificationē recurrere: ⁊ tunc oblit⁹ ſue immūdicie intrat atriū tabernaculi: vel comedit de ſanctificatis q̄ nō ſunt licita niſi hominib⁹ mūdis. ⁊ hoc eſt q̄d dicit̄: h Et oblita fuerit īmūdicie ſue. ⁊ ſic ingeret ſe intra atrium: vel comedet ſanctificatū. i Rea eſt et deliquit. Debet enim purgari ſacrificio ſi fuerit ignoranter factū. ſi aūt ſciēter debet puniri: vt d̄r. j. vij. ca. k Et ſi tetigerit quicq; de immun. ho. i. hominis mortui: vel ſeminiflui: vel menſtruate: v̄l aliorum q̄bus polluitur homo ex contactu. l Oblitaq; ſue immundicie. fecerit ea que predicta ſunt.

Cognouerit

K cum ꝓ culpa geminꝰ. de altero holocauſtū facimꝰ: cum ꝓ bonis neglectis noſmetipſos funditꝰ ſuccedētes igni doloris ardemꝰ. a Anima q̄ iura. ⁊c. Augꝰ. Quid ē qđ ꝓ tacito piurio: vel tacto morticino: vel aliq̄ imūdo nullū ſacrificiū p̄cipit. Pro eo vero ꝙ q̄ſqꝫ falſum neſciens iurat: agnā vel caprā offerri decernit: an ꝓ oibꝰ ſupradictis h̄ ſacrificiū oportet intelligi. Oibus enī enunciatis intulit ſacrificiū expiatiōis. b Intellexerit ⁊c. Eſicius. Notandū ꝙ delictū aliq̄n ſignificat qđ ꝯtra ſolū p̄ſumit̄ deū: vt in ſctis vel in iuramētis. Aliq̄n omne pctm̄ qđ ad ſciaꝫ puenit: legiſlator delictū dicit. Vbicūqꝫ aūt cognitio peccati ſiue preferat̄ ſiue ſubinferat̄: delictum vocat̄. Cū enī delictū cognoſcit̄ in deū delinquit̄. Non enī fruſtra legiſlator h̄ ſermone vtit̄: nā quēadmodū differētes ꝯuerſatiōes hoīm in exordio ꝑ holocauſta ⁊ ſacrificia ſalutaria deſignauit vt vias multas apiret: ita nō vnā ſed multas ſpecies oblationū ꝓ peccato ſanciuit: vt plures modos penitētie ꝓponeret: q̄m nō omia

Virgilius i buccolicis poſſumꝰ oēs: nec oīs pnīa oī pctō ꝯuenit. Vel congrua.

B Saccū nāqꝫ ieiuniū: lachrymas orōnē ꝯtinuā: ⁊ ſimilia. ſenex vel infirmꝰ quō ſuſtinebit: ſed hꝫ aliū penitēdi modū ſicut ſeq̄ntia oñdūt: Si aūt nō potuerit ⁊c. Eſici. Hoc adijciamꝰ vt ſi q̄d hoꝝ p̄nceps peccauerit: hircū offerat de capris: ꝯdignā. ſ. penitentiaꝫ ſibi: q̄ nec peccare debuit: nec cōicare alijs: nec ſubditos ad peccandū prouocare. Qđ ḡ euenire nō debuit: indiſcuſſuꝫ reliquit.

c Si aūt ⁊c. Eſici. Qui nō pōt affligere ſe ꝯtinue: cinerē vt panē manducare: potū cū fletu tēperare: ⁊ his ſimilia: ſemetip̄m ad ꝯtēplandū deū: legꝭ ſtudiū penitēdo offerat: totā mentē ſuā celeſti ꝯuerſatiōi ꝯſecrans: terrena pleniſſime deuitās: vnde ſperat̄ remiſſio pctōꝝ et iuſtificatio. Ideo vnū fit ꝓ pctō. i. ꝓ emūdatione peccati. alterū in holocauſtū: q: ſeip̄m pleniſſime deo ſanctificat.

Allego. d Retorquebit ⁊c. Grego. Allego. Mors xp̄i ad ꝯiunctionē ſui corpis. i. eccle nō ad ſeparationē valuit. Mediator enī eſt dei ⁊ hoīm ⁊ caput nr̄m: ⁊ vere mūdatiōis hoſtia: ⁊ dū ꝓ nobis hic mortē ptulit verius inheſit. Poſt ſectionē ḡ caput turturis ſuo corpi inheret: q: xp̄m ab eccleſia nec mors diuidere valet. Perſecutores intulerunt mortē: vt ab eo abſcinderēt fideliū deuotiōeꝫ: ſed inde fides creuit: cū crucifixū ⁊ ſepultū viderūt: cum ab amore oīm diuiſiſſe crediderūt. Sed caput turturis inciſuꝫ eſt: nec a ſuo corpe abſciſum. ex eo enī ꝙ ꝓ nobis mortē pertulit: omēs nos ſibi veriꝰ in ip̄am mortē ſuā coniunxit.

Moralit̄ Grego. Mora. Retorquebit ⁊c. In ſacrificio dei turtur eſſe debemꝰ: vt caput nr̄m ad pēnulas retorqueat̄. i. ſenſus ad virtutes. Per caput mentē intelligimꝰ: q: ſic caput corpus: ita ⁊ mens actiōes regit. Sed caput collo inheret: nec funditꝰ abſcindit̄: q: mens nr̄a a carnis delectatiōe eſt ſepanda: nō a carnis neceſſaria cura: ne curam carnis faciamꝰ in deſiderijs. caput ḡ turturis partim abſcīdatur: ⁊ partim collo inhereat. e Abrūpatur ⁊c. Vult nos nō ſeruire corpi: ſed abrūpi vel retorq̄ri: ne lex peccati regnet ī mēbris nr̄is. Quia vero corpꝰ nr̄m nō debemꝰ odio hr̄e: nec diaboli facturā ſm̄ hereticos extimare: ſed mēti ſupponere: nō p̄cipit ſeparari corpus a collo: vtrūqꝫ enī vnius eiuſdēqꝫ creatura eſt.

C f Fundamentū. Lxx. Baſim qđ eſt euangeliuꝫ: q: ſm̄ intentionem ſacrificij chriſti ⁊ euangelij debet ſacrificiuꝫ ꝓ peccatꝭ offerri. Unde addit: Quia pro peccato eſt. nihil enī ſic a pctō eripit quēadmoduꝫ imitatio xp̄i: ⁊ obedientia euāgelice predicatiōis. g Qđ ſi non quiuerit ⁊c. Quia nō oīe tp̄s ad pnīam facile q̄ſi. ſ. ip̄a penitentia abutimur: ⁊ fructū eius ad pctm̄ redeūtes abolemus: legiſlator innuit dicēs: Qđ ſi nō q̄uerit manꝰ eius ⁊c. Augꝰ. Querit̄ vtrū vbiqꝫ accipiēdū ſit qđ dictuꝫ eſt: ſi nō valet manꝰ eiꝰ offerre ouē eū debere par turtuꝝ aut duos pullos columbaꝝ. Et ſi hoc q̄ꝫ nō valet: certaꝫ ſimilaginis q̄ntitatē. Si enī vbiqꝫ intelligit̄: non pōt dici ſacerdotē nō hr̄e vitulū: aut ſynagogā aut principem nō hr̄e caprā aut ouem. Et ſi ita eſt: q̄d opus erat poſtea dicere tacitum piuriū: aut tactū immūdū. ⁊ piuriuꝫ ꝑ ignorantiā factū purgari ſacrificio agne vel capre: cū idē preceptū ſit in illa generalitate ad quā iſta potuerūt ptinere? Si aūt iſta diſcernunt̄ ꝙ licebat ꝓ eis turtures vꝉ columbas: vel ſi h̄ nō eſſet ſimilā offerri. vbi aūt nō dictū ē nō licebat: nō videt̄ ſubuētū eſſe paupibꝰ: q̄m multa p̄nt eē ðlicta n̄ ſpecialr̄ exp̄ſſa: q̄ ad illā ḡnalitatē r̄ferūt̄: vbi

grauarentur

a cognouerit poſtea ſubiacebit
ſ aperte ꝓnuncians.
b delicto. Anima q̄ iurauerit ⁊ pro-
a ſ Lxx. diſtinguens labijs ſuis. i. diffiniens ⁊ ſecernens a ceteris que ſolo dicto non tenentur. b ſ vt herodes herodiadis filie.
tulerit labijs ſuis: vt vel male
a ſ ⁊ nō fecerit. b ſ bene vel male facere.
quid faceret: vꝉ bene: et idip̄m
iuramento ⁊ ſermone firmaue-
a ſ prius ignorans. b ſ in oībꝰ q̄ dicta ſunt.
rit: oblitaqꝫ poſtea itellexerit
delictū ſuum: agat pnīam pro
ſ q: de populo.
peccato: ⁊ offerat de gregibus
a ſ perfectam innocentiā. ſ aptam ſimplicibus. b ſ pfectam penitentiam. c ſ patrem. ſ. i. orare nos faciet vel ſanctos ꝓ nobis.
agnūm vel capram: orabitqꝫ ꝓ
a ſ chriſtus. b ſ conſuetis vtitur verbis ad memoriam reuocans ea que in deprecatione pro peccatis accepit.
ea ſacerdos ⁊ pro peccatis eiꝰ.
c †Si autēꝫ nō potuerit offerre
a ſ agnam vel capram. b ſ cōtemplatiuam vitam ⁊ meditationē legis intentā. c ſ ſeculum relinquat. turtur enim ſoliuagus ſolitudinem ſignificat.
pecus: offerat duos turtures:
a ſ mundiciā ⁊ ſimplicitatē. b ſ iugem gemitum ⁊ luctum mente ⁊ corpore.
vel duos pullos columbarum
a ſ pro emundatione peccati.
dño. Unum pro pctō: et alteꝝ
a ſ q: tota cōuerſatio deo cōſecrat̄. ſ q: non offerebat̄ ſacrificiū pro peccato: cū aūt de holocauſto loquebat̄ turturem noīauit: ⁊ duos non dixit.
in holocauſtum: dabitqꝫ eos
a ſ chriſto: que enim ſm̄ ip̄m ſunt ⁊ eo mediante offerunt̄ accepta ſūt. b ſ nemo offerēs poteſt holocauſtum fieri: niſi prius a peccato liber fuerit: modum libertatis ſupponit dicens: retorquebit.
ſacerdoti. Qui p̄muꝫ offerens
ſ mentem.
b ꝓ peccato: retorquebit caput
a ſ Lxx. ſpondili: tori. ſ. corpori: q: colli firmitas ſanitas ⁊ ſubſtantia corporis eſt.
eius ad pennulas: ita vt collo
c adhereat: ⁊ nō penitus abrum-
a ſ vñ ait: Soluite templū hoc ⁊c.
patur: ⁊ aſperget de ſanguine
ſ corporis chriſti.
parietem altaris. Quicq̄d aūt
reliquum fuerit: faciet diſtilla-
f ri ad fundamentuꝫ eius: quia
a ſ omnino abrenuncians ſeculo.
pro peccato ē. Alteruꝫ vero in
holocauſtū adolebit vt fieri ſo-
a ſ admirabilis legiſlator deus qui humane imbecillitati condeſcendit: ⁊ modū reperit ꝑ quē nō minora mereantur infirmi.
let. Rogabitqꝫ ꝓ eo ſacerdos
⁊ pro peccato eius: ⁊ dimittet̄ b
a ſ Lxx. non inuenerit q: ſ. diuitijs potentie abutendo importune expendit.
g ei. Qꝫ ſi nōn quiuerit manus i
a ſ minus ergo hedum vel ouem offerre poteſt.
eiꝰ offerre duos turtures: aut
duos pullos colūbaꝝ: offeret ꝓ k+

a Cognouerit poſtea pctm̄ ſuū. ꝑ recordationē ſue immundicie. b Subiacebit delicto. modo p̄dicto. Cōſiderandū ꝙ in iſtꝭ duobus generibus peccatorū predictꝭ nō determinatur hic aliqđ ſacrificiū: quo debeāt expiari. ⁊ ideo dicunt aliqui ꝙ tale debꝫ fieri ſicut in caſu ſequēti: vbi ponit̄ forma ſacrificij ꝓ illo caſu ⁊ duobꝰ p̄cedentibus. Alij dicūt ꝙ ſacrificiū hic non determinat̄: q: debꝫ fieri ſm̄ arbitriū ſacerdotꝭ. c Anima que iurauerit. Hic ponit̄ tertiuꝫ genꝰ peccati qđ ſimiliter accidit ex negligētia. videlicet q̄n aliq̄s iurat ſe facturū aliq̄d: et negligit adimplere: ⁊ ex tali negligētia dat obliuioni: ⁊ poſtea recordatur. ⁊ hoc ē qđ dicitur: Anima que iurauerit ⁊c. Sequit̄: d Ut vꝉ male q̄d faceret. Dicunt hic aliq̄ ꝙ hoc intelligit̄ de malo pene ſibi infligende: vtpote ſi iurauerit ꝙ ſe affligeret ieiunio: vel alio modo ad carni mortificationem. Dicunt aliq̄ ꝙ hoc etiam pōt intelligi de malo culpe: vt ſi q̄s iurauerit dānificare ꝓximum iniuſte: vel aliquod huiuſmodi: non q: tale iuramentum ſit adimplendū: ſed q: ſic iurando peccauit. e Oblitaqꝫ poſtea intellexe. delic. ſu. ſ. male iurando: vel iuramentū licitū nō implendo. f Offerat de gregibꝰ agnā ſiue capram. ſi facultas eiꝰ ad hoc ſe extēdit. g Si aūt ⁊c. offerat duos turtures ⁊c. Cetera patēt ex predictis vſqꝫ ibi: h Et dimittetur ei. Dicit hic Ra. Sa. ꝙ ſi eſſet iuramentuꝫ de pecunia vel alia re que pōt pecūia mēſurari: vt ſi iuraſſet ſe daturū alteri. c. ſolidos vel hmōi: nō eſſet liber pro hmōi ſacrificijs: ſed teneret̄ implere iuramentum: niſi excuſaretur ꝑ impotentiam ſupuenientem: vel alio modo. i Qđ ſi nō quiuerit ma. eiꝰ: id eſt facultas ipſiꝰ offerre aues. k Offeret pro peccato ſimile ptē ephi decimaꝫ. Quāta aūt ſit mēſura ephi dictū fuit Exo. xvi.

† Ja. v. d Luce. i. d

Non mittet

G grauarent̄ inopes:ſi tm̄ caprā ⁊ agnā:nō etiā ⁊ illas auiculas:⁊ ſimilam offerri lice/
bat:niſi forte q̄s dicat:diſcerni iſta noīatim exp̄ſſa ab illis q̄ generalit̄ ſunt memora/
ta:qꝛ hic agnā dixit:ibi oue͂:vt etas aliquā faciat differentiā:dū tm̄ intelligat̄ paupe
rib⁹ ſubuētū:vt ſi nō habeāt illa q̄drupedia:memoratas aues vel ſimilaginē offerāt
ꝓ pctīs ignorātie. Si aūt mouet:q̄re cū generalit̄ oīa pctā ignorātie ꝯcluſerit:⁊ ſacri
ficia nō ꝓ diſtātia pctōꝝ:quā nō fecerat:ſed ꝓ diſtantia pſo
naꝝ diſtinxerit:poſteaq̄ voluerit etiā pctā diſtinguere:⁊ ſacrifi
cia ꝓ eoꝝ varietate ⁊ diuerſitate p̄cipere: Quaſi nō ad illā ge
neralitatē ptinerēt oīa:ſic factā poſtea exceptionē oportet in/
telligi:vt q̄cūqꝫ remāſerint his except̄ q̄ ſpecialit̄ memorata
ſunt in illa generalitate intelligam⁹:q̄ modus locutiōis ī ſcri
1. Cor. 6. d pturis tm̄ ſanct̄ repit̄. Tale eſt illud. Om̄e pctm̄ qdcūqꝫ fe/
cerit hō extra corp⁹ eſt. Nihil enī peccati p̄termiſiſſe videtur.
Ibidem poſtea tñ excipit: Qui aūt fornicat̄:in corp⁹ ſuum peccat. qd
ſm ꝯſuetudinē locutiōis ita diceret̄: Om̄e pctm̄ qdcūqꝫ fece
rit hō fornicatiōe excepta extra corp⁹ eſt. Qui aūt fornicat̄ in
corp⁹ ſuū peccat. ⁊ hic cū pri⁹ generalit̄ illa oīa ignorātie pec/
cata dixerit q̄ illis cōmemorauit ſacrificijs expiāda:poſtea ex
cepit illa q̄b⁹ diſtincte poſitis certā ſacrificioꝝ purgationem
adhiberet:vt cetera oīa ab iſtis ad illā generalitatē ptinent.
Allego. a Ephi. Eſt. Allego. Mēſura ē triū mēſuraꝝ.i.tres modi/
os ꝯtinens. Chriſt⁹ q̄ eſt q̄ ſacrificiū offert:⁊ ipe ſacrificiū ē.
Quia ephi mēſura triū modioꝝ trinitatē innuit:qꝛ vna mē/
ſura eſt:qꝛ ī ea vna deitas ē. Tres vero hꝫ mēſuras.i.tres ꝑ/
ſonas pfectas:⁊ totidē ſubſiſtētias:vt nō peccem⁹:ſi partem
carnē dñi dicim⁹ ꝓpter inſepabilē incarnati v̄bi vnionez:ps
aūt eſt trinitat̄:qꝛ glīa eius ⁊ virtus eſt indiuiſibilis. Unde
Coloſ. 2. b Apl's: In ipſo habitat oīs plenitudo diuinitatis corꝑaliter.
1. Joh. 2. c Et Johes: Qui negat filiū nec patrē habet. Qui ꝯfitetur ie
ſum:⁊ p̄rem hꝫ. Chriſt⁹ ergo eſt ephi hn̄s in ſe plenitudinem
trinitat̄. decima ei⁹ caro:in q̄ oñdit̄ ſublimitas diuinitat̄ ei⁹
humanitat̄ reſpectu. ꝓpter qd ⁊ ps d̄r:⁊ integro homī v̄bū
incarnatū eſt:q̄ ⁊ legē impleret. Denari⁹ pfect⁹ eſt:⁊ decē le/
Nu. 18. c gis ꝯtinet mādata. Uñ ⁊ decime decimā p̄cipuaz ſacerdoti.i.
xp̄o lex deputauit:q̄ſi maſſe nr̄e primitias hn̄ti. Qui q̄ poſt
Mat. 18. c preuaricationē penitētiā vult agere in ſpe xp̄i agat:q̄ ait: Nō
dico ſepties:ſed vſqꝫ ſeptuagies ſepties:in quo frequēter pec
cantibus ſpem penitētie nō aufert. ideo implet pugillū in me/
Joh. 10. f moriā eius q̄ obtulit.i.memor verbi ſui quo ait: Non peribunt
Deu. 32. f in eternum:⁊ nō rapiet eos quiſqꝫ de manu mea. pugillum.i.
monimentū.i.verbū ſm quod ꝓmiſit non perire eos qui ſub
manu eius fuerit. b Nō mittet in eā ⁊c̄. Quaſi:nō ē hec
pfecta penitētia:ideo oleū nō hꝫ.i.ſpūalē leticiā hilaritatis.
nec thus:qꝛ nec ꝯfidendū eſt ei in orōnibus. Sed tradat q̄ of
fert oblationē ſacerdoti.i.ſpem ſalutis cōmittat diuine pieta
ti. c Quia ꝓ pctō ⁊c̄. Quia neſcit vtruz boni odoris ſit
Johel. 2. c oratio ei⁹ q̄ frequēter p̄uaricat̄. Uñ: Quis ſcit ſi cōuertat̄ et
ignoſcat ⁊ re. p. ſe bened. Non ſinit ergo deſperare:nec tamē
preſumere ne iterum negligentes ſint. d Pugillum. In
Mat. 18. c pugillo ſcriptura ſignificatur q̄ ſcribit̄: Scriptū eſt autē: Nō
dico tibi ſepties:ſed vſqꝫ ſeptuagies ſepties. Per pugillū q̄
innuitur deum exorandū eſſe vt meminerit ſcripte miſericor/
die ſue:vt eā nobis donet ſicut fratrib⁹ donari iubet. hoc enī
orantē mundabit ſacerdos magnus. e Aīa ſi preuari/
cans ⁊c̄. Eſicius. Ab oīm peccato abſtinendū eſt. Sed maxi/
me ab eo qd cōtra ſancta cōmittit̄. Q̄tuz aūt ſit horrendū ob/
latio teſtatur: Nuſqꝫ enī a principio hiſtorie:niſi hoc in loco
aries offerri iubet in q̄ neceſſitas ⁊ vtilitas ſacrificij ꝓhibet̄:non offertur hic hircus:
non capra:non ouis:non par turturum:aut duo pulli columbarum. f Cerimo/
nias ꝑ er. ⁊c̄. Orige. Multe ſpecies ſanctificationis ſunt. Eſt oleum quo vngitur ſo/
lum tabernaculum. Et thymiama. de quo dicitur: Quicunqꝫ talem compoſitionē fe/
cerit peribit de populis ſuis. Panes quoqꝫ ꝓpoſitionis ſoli mares comedunt:qui
Myſtice ſunt de ſtirpe aaron. Myſtice autē in his que ſanctificata ſunt peccat q̄ in ſacro lo/
co aliquid irreuerēter vſurpat:vel res diuinas indigne tractat. g Duob⁹ ſiclis.
Duo ſicli:duo p̄cepta charitat̄ ſunt q̄bus peccator emit ſibi ꝯfidentiaz remiſſionis.
Nihil ei valet pnīa ſine grā remiſſiōis. Uñ iuxta. Lxx. Aries q̄nq̄gita ſiclis emit̄:qꝛ
ꝑ pniam ⁊ gemine charitatis obſeruantiā pfecta requies acq̄ritur:qñ remiſſio pecca/
torum dat̄. Lxx. Argēti q̄nq̄ginta ſiclis:ſiclo ſancto. nemo enim acquirit dñi ſacri
1. Cor. 12. a ficium niſi per ſpiritumſanctū:quia nec poteſt dicere dominus ieſus niſi ī ſpirituſan
cto. Quinquaginta vero ſpūſſancti aduentum ſignificat:quia die pentecoſtes.i.q̄n
quageſima ad apoſtolos venit. Lxx. ſiclo ſancto. In ſiclo vl' ſancto:ſpirituſſancti vir
Exo. 30. b tutem ⁊ operationem ſignificauit. Siclus. xx. obolorum eſt. vicenarius obnoxi⁹ pec
Nu. 14. d cati non eſt. Unde qui de egypto exierunt cum eſſent viginti annorum: peccati popu
li penā nō ſuſceperūt. Mundus quippe eſt ab oīm peccato ſpiritualis homo.
b Et quintā partē ⁊c̄. Eſicius. Qui vaſe ſancto vl' cibo vl' vngēto abutit̄:in ſancta
peccare dicitur:ipſum quoqꝫ reddat:⁊ quintam partez ei⁹ ſacerdoti tradat. Quinqꝫ
ſenſus habemus:ſi per quemlibet peccauerimus:ſi oculo in templo.ſ.⁊ in loco ſan/
cto adulterādo abuſi fuerim⁹. lingua in detrahēdo. aurib⁹ male audiendo. odoratu
male odorādo.

a ſ perfecte credendo in ſanctā trinitatez. Ephi nanqꝫ tres modios cōtinet:⁊ denari⁹ pfectus eſt.
a peccato ſuo ſimile partē ephi de/
a ſ timere debet ne forte non ſuſcipiatur cui⁹ penitentia maculatur quaſi miſericordia ⁊ cōpaſſione indignus. b ſ leticiaz hilaritatis.
b cimaz. Nōn mittet in eam oleuz: a
ſ nec ſpem ſalutis ponat in orationibus.
c nec thuris aliq̄d imponet:qꝛ pro
ſ chriſto.
pctō ē:tradetqꝫ eā ſacerdoti. Qui
ſ quo ſcripta ſignificatur miſericordia.
d plenum ex toto pugillū hauriēs
a ſ altare corp⁹ ei⁹ q̄ oē ſuſcepit pctm̄ etiā qd videbatur non purgandū. ideo addit:qꝛ ꝓ peccato eſt oſtendens:qꝛ chriſtus oīa peccata ſuſcipiet.
cremabit ſuꝑ altare ī monimētū
a ſ quia miſericors ⁊ fidelis ſacerdos eſt qui orat pro peccatis populi.
eius qui obtulit:rogans pro illo
ſ ſolus.
⁊ expiās:reliquā vero ꝑtem ipſe b
a ſ.i. gratia ſua offerentem ſaluabit. b ſ hic in pleriſqꝫ capitulum ſextum inchoatur.
habebit in munere. Locutuſqꝫ c
c eſt dñs ad moyſen:dicēs: Aīa ſi †
f p̄uaricans cerimonias ꝑ errorez
a ſ vſurpauerit.ſ. quod debetur ſanctis vel ſacerdotibus vel oblationibus.
in his que domio ſunt ſctificāta
a ſ firmiter credat:plenā fiduciā habeat in redēptione ſanguinis xp̄i. hic eſt enī aries īter vepres herens cornibus. b ſ delictum appellat qd in cōſcientia eſt. ⁊ quod in iurando aut in ſancta agendo cōmiſſum eſt:qꝛ eque contra deum eſt.
peccauerit: offeret ꝓ delicto ſuo †
ſ ſaluatorem. ſ qui peccatum non fecit.
arietē immaculatum de gregib⁹
ſ dilectione dei ⁊ ꝓximi cū innocentia.
g q̄ emi poteſt duobus ſiclis iuxta d
pōdus ſanctuarij: ipſumqꝫ qd in †
a ſ quinqꝫ ſenſus ſignificat quorum vnus quinta pars vt guſtus:in quo etiam lingua intelligitur:hanc penitens offerre debet:vt corde ⁊ lingua deum confiteatur ⁊ laudet.
b tulit damni reſtituet: et q̄ntām

a Non mittet in eā oleū neqꝫ thus. dicit Ra. Sa. q̄ oblatio ē ꝓ pctō:ideo nō debꝫ decorari. oleū aūt immiſſum decorat q̄tū ad colorē:qꝛ lucidū facit illud in q̄ immittit̄. Thus aūt qd ē aromaticū: decorat q̄tū ad odorem. Doctores aūt nr̄i aliam cauſaz aſſignāt. videlicet qꝛ ꝑ oleū deſignat̄ dei miſericordia. ꝑ thus vero qd ē odoriferū acceptatio diuina. et idō in oblatiōe ꝓ pctō non ponebat̄ oleum nec thus: qꝛ pctōr nō dꝫ ſeipm̄ aſſecurare q̄ peccatū ſit ſibi dimiſſum vl' munus ſuum deo acceptū: ſꝫ debet ſemꝑ timere. b Reliquā v̄o partez ipſe ha. in mu. rōne labor̄ ſui ī imolatiōe ſacrificij. c Locutuſqꝫ eſt dñs. Hic cōſequēter deſcribit̄ oblatio ꝓ pctō qd ꝯſiſtit ī abuſu ſacrorum. Circa qd ſciendum aliq̄ fuerūt ſacra q̄bus non erat licitū vti: ſicut thymiamate ꝓ delectatione odor̄:⁊ oleo vnctionis ꝓ medicamine infirmitat̄:⁊ de abuſu taliū ꝑ errorez fctō loq̄t̄ h̄ ſcptura vt dicūt aliq̄. alij āt dicūt q̄ loquit̄ hic de abuſu p̄mitiarū q̄ erant ſctificate dño: eo q̄ ſacerdotes dño miniſtrātes debebāt inde ſuſtentari:⁊ ideo ſi aliq̄s ꝑ errorem aliq̄d de talib⁹ ſuis vſibus applicaret: debebat facere ſacrificiū qd hic determinatur:⁊ huic dicto ꝯſonat littera ſequens. cū dicit̄: Ipſumqꝫ qd intulit dāni reſtituet. Et q̄ntā partem ponet ſu. trad. ſa. Ex quo ei reſtitutio iſta debebat fieri ſacerdoti: videt̄ q̄ illa quib⁹ homo abuſus fuerat ad vſuz ſacerdotis ptinebāt. d Duob⁹ ſiclis. ſ. argenteis. Q̄tum aūt valet ſiclus dictuz fuit Exo. xxx. Alia vero erant ſacra q̄ nō poterant venire in vſum hoīm modo p̄dicto ſicut vaſa ſanctuarij: peccabant tñ illi qui ea tangebāt niſi eſſent deputati ad illud officiū in q̄ erat neceſſarius vſus illoruz vaſoꝝ:⁊ de tali abuſu ꝑ ignorantiam facto loquit̄ hic ſcriptura. cum dicitur:

Anima

ꝯ male odorando.tactu male tangēdo.primū eſt ab illo pctō oīno abſtinere:ꝛ pniam ꝑ arietē offerre.i.xp̄m rogare:vt a pctō in ſe cōmiſſo eripiat nos.Deinde quintā partē.i.quēlibet ſenſum ꝗ pctm̄ commiſſum eſt.offeram⁹ xp̄o ne vltra in malo ſenſum illuꝫ exerceam⁹:ſꝫ deo ꝯſecrem⁹.Sic eni ꝓ pctō nr̄o dep̄cabitur. a Aīa ꝗ peccauerit ꝛc. Eſi.Videt̄ oblitus qđ p̄ceperat.

q̄bus enī peccat̄ caprā vel ouē offerri precepit:nunc arietem offerri precipe videt̄:ſed nec oblitus anteriora:nec ꝯtraria precepit: Ibi enī ꝑ aīam gentilē ſignificauit:hic autem eū qui ꝑ ignorantiā trāſgredit̄ mandata legis. Aug⁹. Querit̄ quō diſcernat̄ hꝰ delictum ab eis ꝗ generalit̄ cōplex⁹ eſt.certis enī generib⁹ pctōꝝ certa vident̄ adhibēda ſacrificia expiationū.Hic aūt nō ſpecialiter exprimit pctm̄:ſed videt̄ in generalitate verſari cui cōſtituit ſacrificiū.ſacerdoti vitulum:ſicut ꝛ ſynagoge ꝛ principi capram:et cuiꝗ aīe.i.homini vel caprā vel ouē:et tm̄ femininū pecus:deinde excipit quedā genera pctōꝝ:ꝛ noīatim exp̄ſſit q̄d ꝓ quibus ſit offerendū.Sicut de audito ꝛ tacito piurio.de tactu morticino ꝛ īmundo ꝛ iuratiōe falſa ꝑ ignorantiā agnā aut caprā aut par turturū aut duos pullos columbarū:vel decimā partē ephi ſimilā.Pro eo aūt ꝙ ꝑ obliuionē aliq̄d ſctōꝝ vſurpauit arietē ꝛ eiuſdē rei reſtitutionē ꝛ quintas.Nunc vero nō expreſſa ſpecie peccati generalit̄ addens:aīa ꝗcunꝗ deliq̄rit ꝛ fecerit ab oīb⁹ p̄ceptis domini:ꝗ nō oportet fieri(ſicut in illa generalitate dicebat)vnū ex p̄ceptis dn̄i qđ nō fiet.ꝛ nō cognouerit ꝛ deliq̄rit.i.ꝑ ignorātiā nolens peccauerit:arietē iubet offerri nō capram aut ouē femineā:ſicut in tali pctōꝝ generalitate cōſtituerat.Quid ſibi vult ꝫ iſta ꝑmixtio?niſi ꝙ hic dicit:deliquit enim delicto:delictū ante dn̄m.hoc qđ ait ante dn̄m:in his voluit delictū intelligi ꝗ fiūt ante dominū.i.q̄bus dn̄o in tabernaculo deſeruit̄. Unde ſupra:peccauit autē ſanctis.i.vſurpauit aliq̄d ſanctoꝝ ꝗ etiā reſtitui precepit:ac ꝑ hoc nō ſic tm̄ peccari pōt in his.Mult̄ enī alijs modis pōt quis ꝑ ignorantiā delinq̄re in his ꝗ ſeruituti dn̄i exhibent̄.hoc voluit poſtea gen⁹ delictoꝝ generaliter memorare:ꝛ ideo hic ꝛ illic arietem iuſſit offerri.Sepe aūt đr ante dn̄m:ꝛ intelligit̄ ꝙ dn̄o exhibet̄ ſacrificium.ſ.vel primitie:vel aliq̄ in ſacris ſeruitijs. b Offeret

Allego. arietē ꝛc. Allego.Superi⁹ p̄cepit:vt penitēs caprā offerret:hic arietem īmolari iubet:qꝛ nihil prodeſt aſperitatē pnīe īmolare:niſi ſtudueris in xp̄i īmolatione plenā ꝯfidentiā habere. Ca. VI

c Aīa que pec. Eſicius. Idem pctm̄ eſt qđ in ſancta ꝛ iureiurando cōmittitur.Quia eodē ſacrificio.i.ariete expiatur.Peccatū autem iuramēti:ꝛ qđ fit in ſancta coniunxit:qꝛ vtrūꝗ ꝑtinet ad dn̄m. Qui enī falſo iurat:nō ſolū ꝓximo ſed ipſi deo quē mediatorē conſtituit iniuriā facit:nec eſt parui reatus in cōſpectu dei fraudulēter negare depoſitū:vel vi aliq̄d extorquere:aut calūniari:aut rē perditam cum inuenerit quis abiurare.Multi enim putant hꝰ ſine peccato eſſe.Sed ſi quis inuentū nō reddat:ſimile eſt rapine.

Orige. Anima que peccauerit ꝛc.Ego puto ꝙ animā noſtram et corpus depoſitum accepimus a deo:ꝛ quod eſt depoſitum mai⁹ anime tue imaginē ꝛ ſimilitudinē ſuam cōmendauit:hoc tam integre reſtituendum eſt ꝗ̄ a te conſtat eſſe ſuſceptum. Si miſericors ſis ſicut ꝛ pater tuus miſericors eſt:imago dei in te eſt:et integre ſeruas depoſituꝫ.Et ſi perfectus ſis:ſicut ꝛ pater tuus ꝑfectus eſt:et ſimilia que in deo ſunt ꝑ naturam:tibi per imitationem aſſiſtant:depoſitum apud te diuine imaginis ſaluum eſt.Si econtrario fueris crudelis:impius:violentus ꝛ ſimilia:imagine dei abiecta:diaboli imaginem ſuſcepiſti:ꝛ bonum depoſituꝫ abnegaſti. Unde o Timothee

1.Thi.1.c bonum depoſitum cuſtodi.Ego quoꝗ illud addo:ꝙ chriſtuꝫ depoſitum ſuſcepimus ꝛ ſpiritūſanctum.videndū ergo ne ſancto depoſito non ſancte vtamur:et cum nos in conſenſum ſui peccata ſollicitant:iuremus non ſuſcepiſſe depoſitum.quod ſi haberemus:peccato conſentire non poſſemus.Senſus quoꝗ rationalis qui in me ē:cōmendatus mihi eſt:vt vtar ad intelligentiam diuinorum. Ingenium:intelligentia:memoria:iudiciū:ratio ꝛ omnes qui intra me ſunt motus cōmendati mihi videntur:vt in his vtar his que lex p̄cipit diuina.Si vero ad malas artes ſolers et perſpicax vertat̄ in

ꝯ genium

partē ponet ſupra tradens ſacerdoti:qui rogabit pro eo offerēs

a ſ ſimpliciter non de populo ꝗcunꝗ ſit gentilis vel iudeus:vel ſcientiā legis habens vel nō.

a arietē ꝛ dimittetur ei. Animā ſi a†

peccauerit ꝑ ignorātiā:feceritꝗ †

ſ quodlibet.

vnū ex his ꝗ dn̄i lege ꝓhibent̄:

a ſ cuiuſcūꝗ. b ſ poſtea. c ſ ſic enim peccatū in ſe relidit.

b ſuā:offeret arietē imaculatuꝫ de

ē t pcti rea intellexerit iniq̄tātem

a ſ qꝛ ꝓ qualitate ꝛ quātitate culpe mēſurantur flagella penitentie.

gregibus ſacerdoti iuxta menſuram eſtimationēꝗ peccati:ꝗ ora †

a ſ hoīe.ſ.aīam enī ꝓ hoīe poſuit ſicut ſolet.

b ſ iuxta illud:veniam conſecutus ſum:qꝛ ignorans feci.

bit pro eo ꝙ neſciēs fecerit:et dimittetur ei:quia per errorem deliquit in domino. Ca. VI

c L Ocutus ē dn̄s ad moyſen dicens: Anima que b c†

a ſ preceptis dn̄i:dum vel negligit vel non putat eum vlciſci.

peccauerit:et cōtempto domino negauerit proximo ſuo

ſ Orige.Qualibet rē ſibi cōmiſſam:vel animā ꝛ corpus a deo ſuſceptū:vel imaginē ꝛ ſilitudinem dei vel rōnabilem ſenſum:vel quēcunꝗ motum.

depoſitum qđ fidei eius creditū

a Aīa ꝗ peccauerit ꝑ ignorantiā ꝛc.vt dicūt aliqui.alij aūt dicūt ꝙ loq̄tur de abuſu decimaꝝ ꝗ leuit̄ debebant.ꝛ iō ſi aliꝗs ꝯuerteret eas in vſuꝫ ſuū debebat facere oblationē hic deſcriptā:ꝛ cū hoc reſtituere etiaꝫ dānum:licet nō exp̄mat̄ hic:qꝛ ſat̄ ſufficiēter intelligitur ꝑ illud qđ p̄mittitur de reſtitutione fienda ſacerdoti. Sciēdū tn̄ ꝙ ſm vtrāꝗ opinionē p̄dictā:abuſus p̄dictus circa ſacra ꝓueniebat ex negligētia.ſ.precauendi ſibi de abuſu vel tactu ſacrorū ſibi illicito:vl̄ ex negligētia ſeparandi primitias ꝛ decimas ab alijs reb⁹ ſuis:ita ꝙ ꝑ errorē nō accipet deo dedicata ī vſum ꝓpriū.Cōſiderandū etiaꝫ ꝙ cū đr:Aīa ꝗ peccauerit ꝛc. Non pōt ꝯueniēter dici ꝙ hoc intelligat̄ generaliter de peccatis ex ſimplici ignorātia factis:qꝛ de hoc dat̄ lex.ſ.iiij.ca.ideo exponit̄ modo dicto. Ca. V

Morali. a† Si peccauerit aīa ꝛc.Hic ſenſus litteralis eſt moralis.nā ille qui tenet̄ teſtificari veritatē quam nouit ꝛ tacet:peccat.de ꝗ debet ſatiſfactionē facere ꝑ debitā penitentiā.et ſi ꝑ taciturnitatē ꝓximū dānificauit tenet̄ ad reſtitutionem.

b† Aīa ꝗ tetigerit aliq̄d immūdū.nihil apud deū īmūduꝫ reputat̄ niſi pctm̄.ꝛ iō moralit̄ immunduꝫ tangit ꝗ pctō corde ꝯſentit:vel qđ peius eſt ope ꝑficit. k† Et ſi quippiā de immundicia homīs tetigerit.immūdiciam hoīs tangit ꝗ eo ſuadente verbo vel exemplo pctm̄ ꝯſimile facit. b† Subiacebit delicto.i.pene ꝓ pctō ſm arbitriuꝫ boni ꝯfeſſoris. c† Aīa ꝗ iurauerit.Hic agitur de trāſgreſſione iuramēti ꝑ obliuionem implendi.iō ſubdit̄: † Poſtea intellexerit.ꝑ recordationē. † Agat pniam.de omiſſione ei⁹ qđ iurauerat facere. f† Et offerat de gregib⁹ agnā.i.redeat ad innocentiā que ꝑ agnam ſignificat̄:ꝛ hoc facit cū fideliter implet quod omiſit. † Sine caprā.i.agat pniam corporalem:ſi ei⁹ qđ omiſerat nō habet implendi facultatem.

† Uel duos turtures.ſcꝫ corde ꝛ ore gemendo:ſi fuerit impotens ad penitentiā corpaleꝫ. † Uel duos pullos columbaꝝ.i.actus gemine charitat̄.nā vniuerſa delicta operit charitas.Prouer.x.ca. k† Uel ſimilā.i.farinaꝫ tritici que ꝑfectā ſignificat ꝯtritionē:eo ꝙ farina teritur inter molas. a† Aīa ſi p̄uaricās ꝛc.Hic agit̄ de ſacrificio pro pctō illius ꝗ res diuino cultui deputatas indigne tractat vl̄ ſuis vſib⁹ applicat.cū đr: † Offeret ꝓ delicto ſuo arietē īmaculatū.ꝑ queꝫ ſignificat̄ xp̄s ꝗ dux ē ſimpliciū ſicut aries ouiū.offert̄ autē xp̄s vno mō in eucharıſtie ſacramēto vel in orōne deuota ip̄m dep̄cando.ſeu quodcunꝗ aliud bonum amore ipſius faciendo.

† Ipm̄ꝗ qđ intulit dānū reſtituet:ꝛ q̄ntā partē ponat ſupra.ſi enī accepit res eccl̄ie reſtituere debet.ꝑ hꝰ aūt ꝙ pars q̄nta ſupaddēda đr:datur intelligi ꝙ q̄nꝗ ſenſus hoīs ad diuinū obſequiū debeāt applicari. a† Aīa ꝗ pecca.ꝛc.Hic agit̄ de ſacrificio ꝓ pctō ꝑ ignorātiā ꝛ generaliter ſumpto.qđ pꝫ ex hꝰ qđ ſubditur: † Feceritꝗ vnū ex his ꝗ in lege dn̄i ꝓhibent̄.ꝑ hꝰ aūt qđ ſubditur: † Iuxta menſurā eſtimationēꝗ peccati ꝛc.deſignat̄ ꝙ in noua lege ꝛ foro ꝯſcientie pene ſunt arbitrarie ſm iudicium diſcreti ꝯfeſſoris niſi ꝑ ſuperioreꝫ eccl̄ie aliud fuerit determinatum. Ca. VI

L Ocutuſꝗ eſt dn̄s.Hic ꝯſiter agit̄ de oblatiōe pro peccato ex certa malicia facto.qđ notat̄ cū dicit̄: c Aīa que pec.ꝛ ꝯtem.dn̄o ꝛc.ꝛ in fi. inſuper ꝑie,quia requirebatur a talibus iuramentum.

Coniuncta

ꝫ geniū: ⁊ reb⁹ dei abutat̄ in his q̄ nō vult: hoc ē abiu/
rare depoſituz et bn̄ficia vertere in ꝑfidiā. Raptores
ſūt boni ⁊ mali. Boni q̄ regnū dei arripiūt. Mali de
Eſaie. 3. c q̄bus d̄: Rapina pauperū ī domib⁹ vr̄is. Vn̄ rapto
1. Coꝛ. 6. b res regnū dei nō poſſidebūt. Aliqui etiā ſm̄ ſpūalez
intelligentiā culpabiliter rapiūt: ſicut alij laudabili
ter rapiūt regnū celoꝝ. Si q̄s a vicijs nondū purga
tus: nec a ſoꝛdidis actib⁹ nondū ſegregat⁹ velit ſe ce/
tui ſanctoꝝ latenter ingerere: ⁊ ſermonē quo ꝑfecta
⁊ myſtica tractant̄ audire: ſecretoꝝ ⁊ ꝑfectoꝝ ſcienti
Mat. 2. d am nō bene rapit. Nemo enī mittit vinum nouum in
vtres veteres. a Rem ꝑditā ⁊c̄. Orig. Lxx. ꝑditi/
onem. Laboꝛant heretici in ſcripturis ꝑditionē inue
nire: vnde poſſint erroꝛē aſtruere: ſꝫ foꝛte eccleſiaſti/
ca verba audiētes reſipiſcūt: ⁊ q̄d inuenerāt: ꝑditio
nem eſſe intelligunt ⁊ reddunt. i. erroꝛem alienū au/
ctoꝛi ſuo dimittunt. b Et q̄ntā inſuꝑ ptē ⁊c̄. Lin/
guam. ſ. in q̄ vnus de q̄nqꝫ ſenſib⁹: h̄ offert̄ vt de cete
ro nō peccet q: ꝑ ip̄am vnū quodqꝫ p̄dictoꝝ cōmiſſū
eſt. Orige. Lxx. Non q̄ntaz ꝑtem: ſꝫ q̄ntas vt bis
q̄nqꝫ in vno ſuꝑaddito reddant̄. Quinari⁹ ꝓ q̄nqꝫ
ſenſib⁹ accipit̄. Quinqꝫ aūt ſenſus hoc modo poſſūt
reſtitui: ſi eis in ſecularib⁹ abuſi fuerim⁹ ⁊ in his que
non ſunt ſm̄ deum geſſimus ip̄os ſanctis actib⁹ reſti
tuamus: ⁊ alios q̄nqꝫ: id eſt interioꝛis hoīs ſenſus:
Mat. 5. a vt mūdi coꝛde deū videam⁹: ⁊ audiamus que ieſus
2. Co. 2. d docet: ⁊ odoꝛem capiamus vt xp̄i bonus odoꝛ ſim⁹.
Ps̄. 33. guſtemus illum de quo dicit̄: Guſtate ⁊ videte quo/
1. Joh̄. 1. a niā ſuauis eſt dn̄s. Palpemus ſm̄ Johānē de v̄bo
vite. his omnib⁹ vnū addamus: ⁊ hec cūcta ad vnū
deum referamus. c Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen
dicens. Eſicius. Hic de iugi ſacrificio loquit̄: quod ī
Exo. 29. g Exodo quotidie ſacerdotes offerre p̄cipiūt̄. Ait enī
Hoc ē ſacrificium q̄d facies in altari: Agnos anni/
culos duos: per ſingulos dies iugiter. ⁊ paulopoſt:
Ibidem oblatione ꝑpetua in generatiōes vr̄as. Et addit: Fa
cies holocauſtū vnuz agnū mane: ⁊ alium facies ve/
ſpere. ꝑ hoc ergo intelligim⁹ ꝙ in eoꝝ qui ſunt d̄ ple/
be voluntate eſt: ſi volunt offerre holocauſtum. Vn̄
ſacrificiū illud munus eoꝝ quaſi ſpontanea oblatio
nominat̄: neqꝫ enī ab omnib⁹ ꝑfecta ſapiētia exigit̄.
Sacerdos aūt ꝑfecte debet ſaꝑe: qui ꝑpetuum ſacri/
ficiū. i. continuū holocauſtū mane ⁊ veſꝑe p̄cipit̄ of/
ferre: vt a ꝑfecta ſapientia incipiat: ⁊ in eadē finiat:
⁊ totā vitā ſuaz ad ꝑfectionē cōponat. d Lineis.
Exo. 28. g non laneis tunicā: ⁊ feminalia linea vult eſſe non la
nea. Veſtis enī linea habilis ⁊ mollis eſt ⁊ adherēs
coꝛpoꝛi. Lanea āt aſpera: q: habiles multūqꝫ coherē
tes ſunt anime iuſticia ⁊ caſtitas. Linea q̄ꝫ veſtis fa
cile pōt haberi: ſic ⁊ v̄tutes ſi q̄s voluerit ea ꝯſequi.
e Colletqꝫ cineres ⁊c̄. Cinis cōſūmatio boni opis.
Cineres extra caſtra efferet aaron: q̄ poſt hanc vitā
bona opa ꝑ xp̄m pōtificē magnū deo patri p̄ſentāt.
Et ibi in fauillā redigunt̄: dum aſſiſtit vultui dei pro
nobis. Caſtra enī ſunt p̄ſens vita: in q̄ ſemꝑ ꝯtrā ſpi
ritales nequicias pugnam⁹. Juxta altare ponūt̄: dū
ꝯſūmatio bonoꝝ operū in arca coꝛdis recondit̄. Al/
2. Coꝛ. 1. c tare enī in hoc loco coꝛ ſignificat. Vn̄: Gloꝛia veſtra
hec eſt teſtimoniū conſcientie veſtre. f Indutuſqꝫ
alijs extra ⁊c̄. Orige. Obſeruādum ꝙ alijs indumē/
tis vtitur ſacerdos in ſacrificioꝛum myſterio: ⁊ alijs
1. Coꝛ. 2. b quando ꝓcedit ad populum. Vn̄ Paul⁹: Sapienti
Ibidem. a am loquimur inter ꝑfectos. Et alibi: Lōge inferioꝛi
ſtola indutus nihil iudicaui inq̄t me ſcire inter vos
niſi ieſum xp̄m et hunc crucifixum. g Ignis in al
tari ⁊c̄. Aug⁹. Non vult ignem pꝛoꝛſus extingui: ſꝫ
cum vſqꝫ mane arſerit holocauſtū: ablatis reliquijs
iteꝝ renouari: quo ardeant alia q̄ imponuntur.
Allego. h Quē nutriet ſacerdos ⁊c̄. Alleg. Mane indicat⁹
eſt chꝛiſtus: veſpere crucifixus. ignis ergo mane ⁊ ve
ſpere ſubijcitur: q: charitas dei in nobis nutrit̄: dū
chꝛiſtum mane iudicatum: veſpere crucifixum recoli
Tropo. mus. Greg⁹. Tropologice. Altare dei coꝛ noſtrū
eſt: in quo iubet̄ ignis ſemꝑ ardere: quia neceſſe ē ex
illo charitatis flāmam indeſinenter aſcēdere. Cui ſa
cerdos ſubijcit ligna ne extinguat̄. Quilibet ſcꝫ pre/
dicatoꝛ xp̄i membrū ſūmi ſacerdot̄: ⁊ quiſqꝫ fidelis
ſāctoꝝ exempla et ſcripture teſtimonia in coꝛde ſuo
ꝫ congerere

a ſ rapina: raptoꝛes regnū dei nō poſſidebūt.
fuerat: vel vi aliq̄d extoꝛſerit:
ſ abſtineamus a fallacia: caueam⁹ auariciā.
a aut calumniā fecerit: ſiue rem ꝑ
ditam inuenerit: ⁊ inficians in
ſuper peierauerit: et quodlibet
aliud ex pluribus fecerit: ī qui
bus peccare ſolēt homīes: cōui a
cta delicti: reddet oīa q̄ ꝑ frau/ †
b dem voluit obtinere integra ⁊
a ſ contra ipſum enim qui damnum paſſus ē
et contra ipſum deum fallacia ⁊ ꝑiurio actū ē.
q̄ntā inſuꝑ ptē dn̄o cui dāmnū
intulerat. Pro peccato autem †
ſuo offeret arietem īmaculatuz
de grege: ⁊ dabit eum ſacerdo/
ti iuxta eſtimationez menſurā
qꝫ delicti: Qui rogabit pro eo
coꝛam domino: ⁊ dimittetur il
a ſ lauabo ꝑ ſingulas noctes lectum meum.
li pro ſingulis que faciēdo pec/
c cauit. Locutuſqꝫ eſt domin⁹ ad b+
moyſen dicēs: Pꝛecipe aarō et c
ſ iugis.
filijs ei⁹: Hec eſt lex holocauſti:
ſ id ē ignoꝛantia huius vite qui holocauſtum
dei aſacri ſumus: ignem accendam⁹: vt ſpūali/
ter viuam⁹. ſ preſentis vite obſcuritate.
Cremabitur in altari tota nō/ d
a ſ charitas omni tēpoꝛe in nobis debet ferue
re vſqꝫ mane future vite quo oꝛietur nobis ſol
iuſticie. ſ non q̄d in die non incēderetur. ſecū
do enim fiebat ſingulis diebus holocauſtum.
ſed diurnuz ignem quaſi manifeſtum tacuit no
cturnum addidit. ſ charitatis.
cte vſqꝫ mane: Ignis ex eodez e
a ſ quaſi in altari nutritur. ſ Sic.
b ſ iuſticie. c ſ quiſqꝫ perfecte ſapiens quia
ſacerdotium ē ꝑfectionis exemplum.
altari erit. Veſtiet̄ tunica ſacer f
a ſ caſtitate.
d e dos ⁊ feminalibus lineis: tol/
a ſ his indut⁹. b ſ cōſūmatas ope virtutes.
ſ ſpiritusſancti.
letqꝫ cineres q̄s voꝛans ignis
a ſ vt ſimile ſacrificiuz offeratur. Nos quoqꝫ
virtutes cooperante ſpiritu alternatim pona/
mus de virtute in virtutem aſcendamus: quia
aliter ad bꝛauium non perueniemus vnde cō/
ſummatū igne holocauſtū iuxta altare ponit̄.
b ſ chꝛiſtum qui reddet iuſtus iudex.
excuſſit: et ponens iuxta altare
ſ veteri conuerſatione.
ſpoliabitur pꝛioꝛibus veſtimē
a ſ non contenti precedentibus bonis alia ad
iungimus. ſ iuſticia veritate ⁊ ceteris virtu/
tibus: vnde ſacerdotes tui induant̄ iuſticia.
ſ preſentis ſeculi.
f tis: indutuſqꝫ alijs extra caſtra
ſ ante deum. ſ p̄mittēdo ad futuꝝ iudiciū
q̄ eſt locus mundus ab omni coꝛruptione.
efferet eos: et in loco mundiſſi/ g
a ſ aſſiſtens vultui dei ꝓ nobis.
mo vſqꝫ ad fauillaz conſumi fa
ſ qui ꝑfecte ſapientie operationem quaſi ho/
locauſtum vult offerre ignem ſpūſancti nō ſi/
nat ꝑ negligentiam deficere.
b ſ q̄d eſt coꝛpus chꝛiſti. ſ coꝛdis.
g ciet. Ignis autem in altari ſem †
a ſ igne ſpiritusſancti.
b ſ chꝛiſtus vel quilibet pꝛedica
toꝛ fidelis membꝛum veri ſacerdotis.
h per ardebit: quē nutriet ſacer/ b+

a Cōuicta delicti. h̄ non
habet̄ in hebꝛeo. ⁊ videt̄
male additum in trāſlati
one nr̄a ex ignoꝛantia ali
quoꝛuz expoſitoꝝ q̄ h̄ po/
ſuerūt in gloſa īterlinea/
ri. ⁊ poſtea ſcriptoꝛes ne/
ſciētes diſtinguere inter
gloſā ⁊ textū inſeruerunt
intra textū. ⁊ ſile factū eſt
ī plurib⁹ locis: ſm̄ oēs q̄
textū biblie diligenter vi
derūt ⁊ coꝛrexerunt: q: ſi
aliq̄s eēt ꝯuictus de tali
fraude nō ſoluz redderet
defraudato dānū: ſꝫ etiaz
duplū. vt habetur Exo.
xxij. Et id̄o videt̄ ꝙ lex h̄
loquat̄ de eo q̄ nō ē cōui/
ctus: ſꝫ penitens de pecca
to volūtarie reddit dam/
nū: et id̄o nō reſtituit niſi
ſimplū: ⁊ q̄ntā inſuꝑ ꝑtez
dat dn̄o. b Locutuſqꝫ
ē dn̄s. Supꝛius deſcripta
ſūt ſacrificia q̄ fiebāt iter
pollate. h̄ ꝯſiter deſcribit̄
ſacrificiū q̄d fiebat oī die
ideo vocabat̄ iuge ſacrifi
cium. ⁊ q̄ꝰtū ad h̄ dicit̄:
c Pꝛecipe aarō et filijs
eius: q: iuge ſacrificiū fie
bat ꝑ ſacerdotes miſtran
do: et ip̄m aīal ſacrificijs
exhibēdo vt dicūt aliq̄. ſꝫ
h̄ nō videt̄ verū: ſi intelli
gat̄ ꝙ ſoluerēt de ſuo: q:
ſacrificia q̄ fiebant ꝓ cō/
munitate ꝑp̄li: inter q̄ ma
xime erat iuge ſacrificiū:
fiebāt de ſūptib⁹ cōmuni
bus: vt dictum fuit Exo. B
xxx. verūtn̄ pecunia illa
tradebat̄ ſacerdotib⁹ vt
aīalia inde emerēt: q̄ et h̄
mō ſicut in lr̄a ꝑtꝫ exhibe
bāt: ſpeciali etiā mō in h̄
ſacrificio miſtrabāt. Itē
ioſeph⁹ dicit exp̄ſſe ī. iij. li
bꝛo antiq̄tatuz ꝙ iuge ſa/
crificiū fiebat de ſumptu
publico. d Cremabi/
tur in altari tota nocte.
Loquit̄ h̄ de ſacrificio ve
ſpertino ꝑ q̄d intelligitur
etiā matutinū. de q̄ habe
tur Exo. xxix. e Ignis
ex eodē altari erit. datus
a deo de celo vt habet̄ in
fra. ix. ca. in fine. f Ve/
ſtietur ſacerdos ⁊c̄. habe
bāt enī ſacerdotes ꝓpꝛi/
as veſtes q̄bus vtebant̄
in miniſterio tabernaculi
⁊ nō alibi. de q̄bus veſti/
b⁹ dictū fuit Exo. xxviij.
g In loco mundiſſimo.
iſte loc⁹ erat parat⁹ extra
caſtra q̄ꝰdiu filij iſrl̄ fue/
rūt in deſerto: ⁊ ſiliter ex/
tra hieruſalem q̄ꝰdiu ſte/
tit templū. h Quē nu
triet ſa. ſubij. ligna. Dicit
ioſephus ꝙ apponebant̄
ligna duo ꝑua quotidie
ꝓpter iſtud p̄ceptum: nō
ꝓpter neceſſariū q: ignis
ꝯtinuari poterat abſqꝫ ta

ꝗ cōgerere nō ceſſat: his ignē forte langueſcentē nutrire ⁊ excitare debemus. Mane ſubijciūt ligna: cū nox cecitatis extinguit. Uel qꝛ mane pͥma pars diei ē: poſtpoſitis terrenis cogitatiōib⁹ h in pͥncipio quiſqȝ fidelis cogitet: et impoſito holocauſto deſup adolebit adipes pacificoꝝ. Quiſqȝ enī ī ſe hūc ignē charitatis accēdit: ſemetipm holocauſtū deſup īponit: ⁊ omne vitiuȝ qꝺ ī ſe male viuebat exurit. Tūc enim interna ſua conſiderat: ⁊ vitā reprobam īmolatiōis gladio mactat: cū ſe in ara cordis ſui impoſuerit: ⁊ igne charitatis accēderit. De hoſtia pacificoꝝ adolebit adipes pacificoꝝ: qꝛ noue vite impinguatio īter nos ⁊ deū pacē facit: ⁊ ſuauiſſimum reddit odorē. Quia xͦo eadē charitas in cordib⁹ electorum inextinguibilis manet: bñ ſubdit: Iſte eſt ignis ꝑpetuus ⁊c. Ignis iſte de altari nō deficit: qꝛ in futuro ī mentibus ſanctoꝝ charitatꝭ feruor accreſcit. Eterna ꝗppe ꝯtemplatione h agit: vt ꝗ magis videt de⁹: magis diligat. a Et impoſito ho. Aug. Uidēduȝ ē vtꝝ nullus dies ꝑtermitteret ꝗ nō inueniret holocauſtū et adeps ſalutaris: an non imponeret niſi mane ꝗcunqȝ die imponeret. Si enī quotidie intellexerim⁹: ꝗd ſi null⁹ offeret. Si aūt tanqȝ de publico vel de ſuo ſacerdos quotidiana holocauſta ꝓcurabat ſup ipa imponebant ea ꝗ iuſſit dñs a ꝓpͥo oblata ꝓ pctīs ſup holocauſta imponi: ⁊ non erat neceſſe offerēti ſacrificiū ꝓ pctō etiā holocauſtū offerre ſup qꝺ illꝺ ī poneret: niſi vbi offerat par turturū aut duo pulli colūbaꝝ. Ibi enī diffinit vnum ꝓ pctō: ⁊ alterū in holocauſtū offerri. ⁊ pͥus ꝓ peccato: deinde in holocauſtū. Querit etiaȝ vtrū holocauſtū qꝺ mane iuſſit imponi: etiā p totaȝ noctē arderet vſqȝ ad alterū mane? an qꝺ ait tota nocte ardere debere: holocauſtū fiat veſpertinū? et inde cepit de lege holocauſti dicere: vt a veſpertino holocauſto inciperet: qꝺ mirū eſt ſi taceret: nec admoneret talia veſpere offerri. b Hec ē lex ⁊c. Uidetur legiſlator iterare ꝗ dixit memoriā renouans repetitionē mādati: ⁊ oſtendēs vtilitatē ⁊ neceſſitatē legis. Interponit tñ aliꝗd noui in ꝗ mādatū neceſſariū et inexcuſabile inuit. Sicut ergo de holocauſtis ſacrificia iterauit: pmiſcens eis aſſiduitateȝ vt ē illꝺ: Ignis in altari ſemp ardeat ⁊ nūqȝ deficiat. ſic in ſacrificio ſimile. i. theologie addit: quia opꝫ eam in loco tm̄ ſancto ⁊ a maſculis comedi.

C

c Et coram altari ⁊c. Scdm̄ qꝺ xp̄s reuelauerit ꝗ eſt verū altare. In his ergo theologiā cōſtituam⁹ que nobis tradidit xp̄s incarnat⁹: vt patrē in eo: ⁊ ipm̄ in patre cogitem⁹: ⁊ quia ſpūs ē filij ⁊ a pr̄e ꝓcedit. d Reliquā aūt ⁊c. Ut nō ex toto a theologia ceſſem⁹: qꝛ ſūma ſciētie in futurū ꝯſeruatur. e In loco ſā. Eccl'ia ꝗ ē introit⁹ et veſtibulū celi.

Ps. 67. ī ea opꝫ de diuinitate loꝗ. vñ in eccleſijs bñdicite deo: Eſt quiſqȝ ſibi domeſtica eccl'ia: dum a terrenis negocijs ceſſat. h ſibi de deo loꝗ ⁊ theologiā exercere pōt. Tales ſūt ꝗbus ꝑs ſacrificij dat ꝺ deo. ſ. meditari ⁊ loqui. f Sicut ꝓ pec. Sile inuit h ſacrificiū ei qꝺ ē ꝓ pctō atqȝ delicto: ſmō enī de deo maxime ad expiationē ⁊ emundationē aīe habet. qñ oleo ⁊ thuri. i. elemoſyne ⁊ oratiōi ſacrificiū verbi dei. i. theologie ꝯiūgūt. g Mares tm̄. Non ē oīm de deo diſputare: ſꝫ eoꝝ ꝗ nihil femineū: nihil fluxū in cogitationib⁹ vel opib⁹ habēt. Legitimuȝ ⁊ ſempiternū ē. de deo enī diſputare pͥſumere non debem⁹: dum p ſeculares fantaſias a maſculoꝝ dignitate declinam⁹. h Ois ꝗ te. Eſi. Hoc ad litteram ſtare non pōt. nunꝗd enī ſi tetigerit homicida aut ꝓphan⁹ ſanctificabit? nullus enim excipit. Sꝫ xp̄s in cui⁹ typo hec ꝑceſſerūt immolat: hui⁹ carnē qui tetigerit. i. qui fideli corde totam ſpem ſalutis in paſſione eius et reſurrectione poſuerit ꝯtinuo ſanctificabit. Eſi. Ois ꝗ ⁊c. Ois cōmemoratio dei ſanctificationē pͥſtat. vñ ſāctificat aūt p verbū dei et orationē. Sꝫ cum dicit tangentē ſāctificari: plane oſtēdit qꝛ diſputando de deo. i. theologiā do ſufficit nobis tm̄ tangere. Qui enim vult calefieri ſi manuȝ in ignē miſerit pro calefactione vſtionem ſuſtinebit. i Hec ē oblatio. Aug⁹. Alia

Exo. 29. f fiunt ſacrificia ꝗ cōmemorauit in Exodo ꝗbus p ſeptem dies ſāctificant ſacerdotes: vt fungant ſacerdotio. Aliud ē qꝺ modo cōmemorat qꝺ offerat ſummus ſacerdos qñ ꝯſtituit. i. qñ vngit. vnde addit: In die qua vnxerit eū non eos cū etiā ſecūdos ſacerdotes vngi pͥcipiat. h ſacrificiū ē ſempiternum p ſucceſſionē. ſ. ſacerdotū. Uel qꝛ qꝺ ſignat eſt ſempiternū. Hec eſt ⁊c.

h aaron mons

a ſ ſanctoꝝ exempla ⁊ ſcripture teſtimonia.
b ſ quo iudicatus. ſ fugata nocte cecitat.

dos ſubijciēns lignā mane p ſin/

a ſ ſeipſo.

a gulos dies: et impoſito holocau a

a ſ impinguatio noue vite pacem nobis cum deo facit ⁊ odorem ſuauiſſimum reddit.

ſto deſuper adolebit adipēs pa/

ſ qꝛ poſt hāc vitā in mētib⁹ ſanctoꝝ feruor charitatis ardeſcit. ſ cordis.

cificorum. Ignis eſt iſte perpetu

b us: qui nūqȝ deficiet ī altari. Hec b

eſt lex ſacrificij ⁊ libamentoruȝ: ꝗ

ſ Soli. a ſ Sublimes ī ſapia. b ſ Scdm̄ dei voluntatem non ſupflue in diuino eloquio diſputātes. ſ chriſtus.

c offerēt filij aārōn coram domio ⁊

corā altari: Tollet ſacerdoſ pugil c

a ſ qꝛ ſūma ſciētie apud deū. b ſ cū elemoſyna ſcꝫ ⁊ oratiōe ꝗb⁹ theologia cōparat nec excidunt a veritate ꝗ de celo loquuntur.

lū ſimilē ꝗ ꝯſpſa eſt olēo: ⁊ totum

thus qꝺ ſup ſimilā poſitū ē: ado/

a ſ qꝛ imperpetua manebit illa ſcientia: qꝛ pfecta non deſtruetur ſicut noſtra.

lebitqȝ illꝺ in altari in mōnimētū †

ſ nobis traditam.

d odoris ſuauiſſimi dño: Reliquaȝ d

ſ intelligēdo ⁊ operādo.

aūt ꝑtē ſimilē comedet aaron cū

a ſ iudaice doctrine vel gētilis. b ſ opabitur.

filijs ſuis abſqȝ fermēnto: ⁊ cōme

ſ celi in quo deus habitat.

e det ī loco ſanctuarij tabernaculi.

Ideo aūt nō fermentabit: qꝛ ꝑs e

eius in dñi offert incenſū. San/

ſ qꝛ ſanctiſanctoꝝ cōtēplationē poſſidebunt.

f ctūſanctoꝝ erit ſicut pro delicto

g atqȝ peccato. Mares tm̄ ſtirpis f

aaron comedēt illꝺ: Legitimū ac

ſempiternū eſt ī generatiōib⁹ ve/

h ſtris de ſacrificijs dñi. Ois ꝗ teti

gerit illa ſāctificabit. Locutuſqȝ ē g†

a ſ omne ſacrificiū ſacerdotꝭ ſignificat ſacrificiū

i dñs ad moyſen dicens: Hēc ē ob †

xp̄i. a ſ xp̄i. b ſ fideliū. ſ multoꝝ ſcꝫ ſacerdotū. Sed vno vncto offert qꝛ ois ſacerdotij firmitas eſt ſacrificium xp̄i.

latio aārōn ⁊ filiōrū eius quā of/

a ſ id eſt incarnationis qua vnxit euȝ ſpiritusſancto ⁊ virtute. vñ: Spiritusſanctus ſupueniet ī te.

ferre debent dño in diē vnctiōis b

li lignoꝝ appoſitiōe. a Et impoſito holo. ⁊c. h dꝛ de iugi ſacrificio matutino: qꝺ pͥcedebat omne aliud ſacrificiū illi⁹ diei. ⁊ idō adipes alioꝝ ſacrificiorū poſt ipm̄ ī altari cremabāt: ſic̄ ⁊ iuge ſacrificiū veſpertinū erat vltimū reſpectu oīm ſacrificiorum illius diei.

b Hec eſt lex ſacrificij. Poſtqȝ determinauit de ſacrificiorum ritu: hic cōſequēter agit de eorū vſu ſcꝫ a ꝗbus: ⁊ quādo: vbi ⁊ qualiter debeant comedi. et ideo pars iſta diuiditur ſm̄ varietatem materie ſacrificioruȝ: que cedebat ī eſum miniſtroꝝ. et primo agit de eſu materie inanimate. ſcdo ꝺ eſu animate. ibi: Locutus ē aūt dñs. Iſta tamē diuiſio non eſt ita pͥciſa: quin etiā in ꝑte ſequenti interponat aliꝗd de eſu materie inanimate. Sꝫ eſt iſta diuiſio a pͥncipaliori et a maiori ꝑte. Prima in duas. qꝛ pͥmo oſtendit que materia īanimata comedebat. ſcdo ꝗ nō: ſꝫ tota cremabat. ibi: Locut⁹qȝ ē dñs. Circa primū dicit ſic: Hec ē lex ſacrificij ⁊ libamentoꝝ ei⁹. Sicut ſupra dictū eſt: ſacrificium ꝓprie dicit de aīalibus: oblatio xͦo de aridis inanimatis: vt ē ſimila panis ⁊ ſimilia. Libamētuȝ xͦo ē ꝺ liꝗdis vt de vino et oleo: vnū tñ accipitur frequēter ꝓ alio. Uñ hic ſacrificiū accipit ꝓ oblatione: qꝺ patꝫ ex hoc qꝺ ſubdit: c Tollet ſacerdos pugillū ſimile. ꝗ cōſperſa eſt oleo: qꝛ in eius piſtatiōe ponebat oleū: ⁊ cōſequenter oſtenditur ꝗd de ea cedere debeat ī eſum ſacerdotuȝ. cū dicitur: d Reliquā auteȝ ꝑteȝ ſimile ⁊c. hanc tamē ꝑtem ſimile quaȝ accipiebāt ſacerdotes non poterāt fermentare: vt panis eēt aptior ad comedēdū. cui⁹ cauſa ſubdit cū dꝛ: e Quia ꝑs ei⁹ in dñi offert incenſū. ſicut enī dictum ē de tota ſimila oblata: ſacerdos pͥmo accipiebat pugillū. ⁊ cremabat cū thure in altari. f Mares tm̄ ſtirpis aarō comedent illud. propter enī ſanctitiateȝ ſacrificij non erat licitum comedi a mulieribus. ⁊ ex eadeȝ cauſa ſubditur: Omis qui tetigerit illa ſanctificabit. g Locutuſqȝ ē dñs. Hic ꝯſequenter oſtendit de qua oblatione non erat licitum edere. videlicet de illa quam ſacerdotes offerebāt ꝓ ſe. pͥmo tñ hoc oſtēdit de oblatione facta ꝓ eis tꝑe ſue cōſecratiōis cum dicit: Hec eſt oblatio aaron. et ſequit: h In die vnctionis ſue. ſ. ipſius aaron ꝗ ſolus dicebatur vnctus: vt ſupra dictum eſt. iiij. ca. Unde in hebreo habet ſic: In die qua vnxit eū. Sciēdū aūt qꝫ dies vnctionis hic vocatur dies octaua

a pͥncipio ſue

Aarõ mons fortitudinis.i.xp̃s. Filij ei⁹:oẽs fideles. Dies vnctiõis:tp̃s incarnatiõis q̃ vnct⁹ ẽ oleo leticie p̃ pticipib⁹ ſuis. a Ephi. Chriſti hũanitatẽ. Ephi q̃dez tres modios capiẽs:ſignificat trinitatẽ.ſi tñ ephi dñi caro eſt:vt demõſtreť diuinitatis eminẽtia:ꝛ dñice carnis cũ ea inſeꝑabilitas:nihilomin⁹ ĩ ſacrificium ꝑpetuũ eſt. Una eñi oblatiõe ↄſũmauit ĩ ſempiternũ ſãctificatos:vñ ꝛ ſaluare imꝑpetuũ põt.

b In ſacrificio. Orig. Lex moyſi ſacrificiũ ẽ ſacerdotũ:q̃ ĩ duas ptes diuidiť.ĩ lrãz.ſ.ꝛ ſpiritũ. Lr̃a offerť mane:pmo ſcʒ legis tp̃e:q̃ nouã lucẽ ꝛ nouũ ꝓtulit lux diẽ. Ueſpa datʼ ſpũs:ĩ xp̃i.ſ.aduentu. ſpiritalis legis intellectus oleũ miſericordiã ſignat:q̃ debet in ſacerdotib⁹ abũdare. In ſartagine:q꞉ multa ↄtinẽtia aridũ ꝛ torridũ vult eẽ ſacerdotẽ: in q̃ nihil ſit remiſſũ:nihil luxurioſum. c Mane.cepit paſſio dñi:ex q̃ ĩ atrio cayphe alapis ceſus ẽ:ꝛ vſqꝫ ad veſpeꝝ ꝓtelata ẽ.tenebris eñi eã interpollãtibus :a ſexta hora vſqꝫ ad horã nonã ĩ mane et veſpe diuidiť. d Que ĩ ſarta. Greg.

Moraliť Moraliter. Nullum tale ſacrificium eſt deo quale eſt çelus

Ps.68. aĩaꝝ.Vñ:Zel⁹ dom⁹ tue comedit me. Jdo ſimila ĩ ſartagine oleo ↄſpſa frigiť. Offert eñi calidaʒ in odorẽ ſuauiſſimũ dño ſacerdos q̃ pr̃i ſuccedit. Simila ĩ ſartagine frigiť: cum mũda mẽs iuſti ꝑ çelũ ſãcti odoris cremať. Que ↄſpgi oleo ꝑcipiť:q꞉ oleos grece miſcdia dr̃ q̃ in ↄſpectu dei ardet ꝛ lucet. Diſtrictio ğ ſãcti çeli: miſcdie ỽtute ardeat ꝛ clareſcat. Amat eñi etiã q̃ inſeq̃ť. Vñ:Calida ĩ odorẽ ſuauiſſimũ dño offerť. Si çel⁹ amorẽ nõ habet: ſimila ĩ ſartagine calorẽ amiſit. Sacerdos offert eã q̃ pr̃i ſuccedit:q̃.ſ. dei filiũ moribus oſtẽdit:nec ab eius nobilitate degenerat. In altari tota cremať vt holocauſtũ fiat. Holocauſtũ totũ ĩcẽſũ ẽ:ꝛ oẽ holocauſtũ ſacrificiũ:ſ nõ ↄuertiť.ſũt mľta bona q̃ agũť ſacrificia ſ nõ holocauſta. Qui eñi ſic oꝑanť q̃ ſũt dei:vt nõ relinquãt q̃ ſũt ſecli:ſacrificiũ offerũt nõ holocauſtum. Qui ỽo oĩa q̃ mũdi ſũt deſerũt:ꝛ tota mẽte igne diuini amoris accẽdunť:deo ſacrificiũ fiũt ꝛ holocauſtũ. Simila ğ ĩ ſartagine: mẽs iuſti ĩ ſpiritalis çeli afflictiõe q̃ ꝑ ſollicitudinẽ aĩaꝝ frigiť:ꝛ holocauſtũ deo deputať. e Sacerdos. Lxx. Sacerdos vnct⁹ ꝓ eo ex filijs ei⁹:faciat ea.xp̃s eñi ꝓ aarõ ẽ. nõ in loco ei⁹:q꞉ tranſtulit ĩ ſacerdotiũ ꝛ abſtulit aaron. Ex filijs ei⁹:q꞉ de iacob ꝑ mariã deſcendit:ꝛ ex eadẽ tribu. f Qui

Eph.4.b pr̃i. Vn⁹ dñs ieſus xp̃s ꝑ quẽ oĩa. Dñs eñi gl̃ie crucifix⁹ ẽ:

Phil.2.a ꝛ incarnati ỽbi paſſio ẽ:q̃ fuit ĩ carne xp̃i q̃ ſemetipm̃ totuʒ exinaniuit:formã ſerui accipiẽs:ꝛ obediẽs pr̃i vſqꝫ ad mortẽ crucis. g Oẽ eñi ſa. Quecũqꝫ ĩ ſacrificio pacificoꝝ ĩ h̃ q̃ʒ iubet fieri. h Nec quiſqꝫ ꝛc. Qđ comediť minuiť. Sa

1.Pe.2.b crificiũ xp̃i minuit:q̃ ꝓ pctĩs mortuũ dicit:cũ pctĩm nõ fecerit. Aug. Nec q̃ſqꝫ co. Sacrificiũ in h̃ loco:ỽbũ ipm̃ accipiẽdũ ẽ ꝛ doctrina de q̃ null⁹ edit.i.diſputet vel retractat :ſ holocauſtũ ẽ. Quicq̃d eñi dixit:q̃cq̃d ſtatuit:eterna ↄſecratione ꝑdurat. i Sacerdos q̃ ꝛc. Aug⁹. Nõ qđ ĩponet:illud enim igne ↄſumiť:ſ qđ inde remanet. Dicit aũt poſtea: Oĩa q̃ ꝓ pctõ ſũt ex q̃b⁹ illatũ fuerit a ſãguĩe eoꝝ ĩ tabernaculũ teſti.exorari:ĩ ſãcto non edeť:ſ igni cremabiť. Quõ ğ ad ſacerdotes ꝑtinẽt mãducãda q̃ remanent đ ſacrificijs ꝓ pctĩs. Quare ĩtelligẽdũ ẽ h̃ excepta eẽ de q̃ꝝ ſãguĩe tangiť altare ĩcenſi. Hoc eñi iuſſit fieri đ vitulo:quẽ ꝓ pctõ ſuo offert ſacerdos:ꝛ đ vitulo ꝓ pctõ ſynagoge:vt carnes q̃ remãſerint ex̃ caſtra cõburãť: hoc ꝛ modo breuiter cõmemorat. Aug. Quedã hoſtiaꝝ ſũt ſoli⁹ dei: q̃daʒ aaron et filioꝝ eius:q̃dã ipſius et filioꝝ et filiarũ ei⁹:vt etiaʒ vxori ſacerdotis edere liceat. Ex his q̃dam ſunt ſacerdotũ et filiorũ et filiarũ eorũ:ſed de q̃b⁹ edere liceat etiã filios iſrľ. In illis aũt q̃s edere licet filijs iſrľ:ꝑticipiũ habẽt ſacerdotes et filij eorũ nõ tñ ex oĩ hoſtia quã edit ſacerdos etiã filios iſrľ edere licet. Prima ğ hoſtia holocauſtum ẽ. Nõ eñi debet eẽ ꝑma:niſi q̃ oĩpotẽti deo offerť. Scđa eſt q̃ a ſacerdotib⁹ editur. Tertia de q̃ filios iſrľ q̃ offerũt edere licet mũdos.ſ.tm̃. Soli eñi mũdi iubentur

Myſtice edere de ſacrificijs. Myſtice. Has hoſtias ĩtra temetipʒ require: habẽs ĩtra temet ipm̃ greges boum:q̃ bñdicunť in abraã:et greges ouiũ et caprarũ:in q̃bus bñdicti ſũt ꝛ multiplicati patriarche. Sunt intra te etiaʒ aues celi. Ne mireris: intellige te

Gen.15.b eſſe aliũ mundũ:ꝛ intra temetipm̃ eſſe ſolẽ et lunã et ſtellas. Vñ abrae dr̃: Aſpice celum et vide ſtellas:ſi dinumerari poſſũt p̃ multitudine: Sic erit ſemẽ tuũ ſicut ſtelle celi:illi ſcʒ q̃ ex fide ei⁹ geniti rationabiliter viuũt : et diuinas leges p̃cepta cuſtodi

Mat.5.b unt. Saluator q̃ʒ ait: Uos eſtis lux mũdi. Nõ ğ dubites ĩtra te eẽ ſolẽ ꝛ lunaʒ:audi aliquid maius ne vitã tuã tanq̃ vilẽ negligas.habet hic mũdus gubernatorẽ ſuuʒ

Hiere.23.c q̃ in ipo habitat omnipotentẽ deũ. Unde dicit: Nõne celũ et terraʒ ego impleo. Au

Leui.26.b di q̃d de hoibus dicat omnipotẽs: Habitabo in eis et inambulabo. Addit ergo ꝑ

2.Re.7.c ſonam tuam aliq̃d plus: Ero eis in patrẽ et ipi erunt mihi in filios et filias: vbi holocauſtũ iugulať qđ ſoli deo offertur:ibi etiam hoſtia ꝓ pctõ:vt ſcʒ intelligat ſe qui peccauit et penitet et cõtriti ſpũs hoſtiã offert:ſtare in loco ſãcto et his q̃ ꝑtinent ad deum aſſociari. Coram dño offert:vel in ↄſpectu domini :qui nõ exit a cõſpectu ei⁹:

Gen.4.c ſicut Cain:ſed fiducialiter ſtat:nec aſpectũ eius peccati ↄſcientia declinat. Jdo hãc hoſtiam dicit eſſe ſanctũſanctoruʒ. Audi aliquid maius. Que eſt hoſtia q̃ ꝓ peccatis offerť:et eſt ſanctaſanctoꝝ niſi vnigenit⁹ dei domin⁹ meus ieſus chriſtus ipe eſt hoſtia ꝓ

a ſ q꞉ xp̃s poſt incarnationẽ ꝑfectionẽ bonorum operum in fide trinitatis offerre docuit.

a ſue. Decimã ptẽ ephi offerẽt ſimi

a ſ lex ſempiternũ ſacrificiũ ẽ ſm q̃ ſpũalis ẽ.nõ ẽ eñi in loco q̃ ſubuertiť aut in tp̃e quo imutatur ſʒ in fide offerẽtis ꝛ corde ſacrificantis.

b le ĩ ſacrificio ſempitẽrno. Mediũ

a ſ q꞉ ſtetit ante pſidẽ. b ſ q꞉ pacta paſſione in ſepulchro iacuit. c ſ cruce que dominicã carnẽ eſui noſtro aptam reddidit.

c d ei⁹ mãne:ꝛ mediũ vẽſpe q̃ ĩ ſartãgine oleo ↄſperſa frigeť. Offerẽt

a ſ Ex miſericordia paſſus eſt. b ſ aſtans patri et offerens paſſionem ſuã ꝓ nobis.

a ſ igne charitatis. b ſ q꞉ humano generi ſalutem dedit q̃ nihil creatori nature ſuauius fuit.

aũt eã cãlidaʒ ĩ odõrẽ ſuauiſſimũ

ſ xp̃s q̃ ſucceſſit ſacerdotio veteri ſicut euãgeliũ legi.

e f dño ſacerdoſ q̃ pr̃i iure ſucceſſerit

a ſ q꞉ paſſio xp̃i non temere diſcutienda: ſed ſpũi ſcientie reſeruanda. b ſ myſterium incarnationis nõ temere diſcutiendum ſed ſpũi reſeruandum. ſ q꞉ holocauſtum eſt.

g Et tõta cremabiť ĩ altari. Omnẽ eñi ſacrificiũ ſacerdotũ igne ↄſumetur:nẽc quiſqꝫ comedet ex eo.

a ſ Lxx.itegrũ erit. ſ .i.nõ diuideť:xp̃i eñi ſacrificiũ indiuiſũ:qđ eñi comediť dẽtib⁹ diuidiť.

h Locutus eſt dñs ad moyſen dicẽs: Loquere aãron ꝛ filijs eius.

a ſ q꞉ ꝓ peccato offerre ſacrificium.i.penitẽtiaʒ ſanctorum eſt. ſ in eccleſia.

Jſta ẽ lex hoſtie ꝓ peccato. In loco vbi offerť holocauſtũ:immolabiť cõram dño. Sãnctũſanctorum eſt. Sãcerdos qui offert eaʒ

ſ q꞉ qui offert penitentiaʒ iam imitatur eum qui offert totum ſeipſum.

a ſ cui placet qđ ſm ipm̃ offerť. b ſ ideo. ſ aliter non introduceret penitentem in ſanctũſanctorum q̃ expulſus eſt ꝑ peccatum.

a ſ chriſtus qui peccata noſtra ſuſcepit :recte noſtram offert penitentiam.

a principio ſue ↄſecratiõis: q꞉ tũc et nõ ante poterãt aaron ꝛ filij ei⁹ offerre :ſʒ filij aaron q̃ erãt inferiores ſacerdotes obtulerũt tũc ſimilã:aaron autẽ q̃ erat ſumm⁹ ſacerdos obtulit adipes ꝛ cetera que ꝑtinebãt ad maiorẽ ſacerdotem: vt dicit Ra.Sa. ſed hoc videtur cõtra textum ſequentem vbi diciť de oblatione huius ſimile. a Offeret ea calida ꝛc. ſacerdos qui iure patri ſucceſſit hic eſt ſumm⁹ ſacerdos. nec põt conuenienter dici vt videtur q̃ filij aarõ illa die obtulerunt niſi ꝓut erat eis licitum offerre poſt ea cuʒ eſſet dies incremationis ĩſtitutionum ipſorum ĩ ſacrificijs offerẽdis.et ideo qđ dr̃ hic: Hec ẽ oblatio quã offerre debẽt aarõ et filij ei⁹.poteſt dici q̃ h̃ diciť ꝓ tãto: q꞉ in oblationibus aaron filij ei⁹ miniſtrabant ei: nõ ſicut offerentes ſuper altare: ſed ſicut offerẽti miſtrantes.et patet per hoc quod habetur infra.ix.ca. vbi agiť đ ſacrificijs hui⁹ octaue diei et non dicitur ibi q̃ filij aarõ obtulerũt niſi miniſtrãdo patri. b Tota cremabitur ĩ altari : quia nihil de ea cedebat in vſum ſacerdotũ.et idem cõcludiť generaliter de oĩ oblatiõe quã faciebãt ſacerdotes ꝓ ſe.cũ dr̃: Omne eñi ſacrificiũ ſacerdotum ꝛc. c Locut⁹ ẽ autem dñs. Hic ↄſiter agiť de vſu ſacrificij ĩ re aĩata.et ꝑmo q̃ntũ ad ſacrificiũ ꝓ peccato. ſcđo q̃ntũ ad ſacrificiũ qđ vocať hoſtia pacifica ca.vij. Adhuc circa primũ agiť primo de ſacrificio ꝓ pctõ cõmiſſionis.ſecũdo de ſacrificio ꝓ peccato omiſſiõis. ibi: Hec quoqꝫ eſt lex hoſtie ꝓ peccato. tertio ponunť q̃dã regule cõmunes ad vtrũqꝫ.ibi: Ad ſacerdotẽ. Circa primũ oſtendiť ꝑmo vbi hoſtia ꝓ pctõ debeat ĩmolari cũ dr̃: d In loco vbi offerť holocauſtum ĩmolabitur.non ẽ intelligendũ de oblatiõe holocauſti ad incendendũ que fiebat ſup altare: ſed de oblatione holocauſti ad ĩmolandum q̃ fiebat ĩ atrio ante altare. Secũdo ſubdiť q̃s debeat eã comedere ꝛ vbi.cum dr̃: e Sacerdos q̃ offert eã comedet ꝛc.nõ ſub diuo:q꞉ ille loc⁹ erat ꝓ ſacrificijs et oblationib⁹: ſʒ in exedra ad h̃ parata.

Quicq̃d te.

¶ hoſtia ꝓ pctis ⁊ ſctaſanctoꝝ. Sacerdos q̄ offert illud:
Oſee.4.b edet. Hic ē ſacerdos q̄ pctā ꝑpli comedit ⁊ ꝯſumit: q̄ ē ſa
cerdos ī eternū. Et de⁹ nr̄ ignis ꝯſumēs ē pctā. ſ. hūana
Deu.4.d Illa abſumit: illa deuorat: illa purgat. Vn̄ alibi dı̄c: Et
purgabo te igni ad puꝝ. Ipe enī pctā nr̄a ſuſcepit: ⁊ ī ſe
metipo tanq̄ ignis comedit. Sa-
cerdos q̄ obtulerit edet illō ī loco
ſācto ī atrio tabernaculi. Conſe-
quēs enī ē: vt ſm eū q̄ ſacerdotiū
eccl'ie dedit: ſacerdotes eccl'ie ac-
cipiāt pctā ꝑpli: ⁊ imitātes magi-
ſtrum: tribuāt remiſſionē pctoꝝ.
Qui debēt ita eē ꝑfecti ⁊ ī officijs
eruditi: vt ī loco ſācto ipi ñ peccā
do ꝯſumāt pctā ꝑpli. In locū ſctm̄
Exo.3.b venerat moyſes. cui dictū ē: Loc⁹
ī q̄ ſtas t̄ra ſācta ē: ⁊ ī eccl'ia loc⁹
ſact⁹ eſt fides charitas ꝯſcia bo-
na. Sacerdos edet carnes ſacrifi
cij ī atrio tabernaculi teſtimonij:
cū ītelligere potuerit q̄ ſit rō vl' q̄
myſteria ī his q̄ ſcribūt de atrijs
tabernaculi teſtimonij: ad q̄ nul-
lus accedit: nulli niſi ſacerdotib⁹
patēt: q̄ ſciētia ⁊ myſtico ītellectu
poſſūt coꝝ ſecreta penetrare. Sūt
alia dogmata ī eccl'ia ſecretiora:
q̄ nec adire ſacerdotib⁹ licet: vbi
ſcz arca recondit ⁊ vrna ⁊ tabule
t. ſz vni tm̄ pōtifici: ⁊ huic ſemel ī
anno certis tpib⁹ et myſticis pur-
gatiōib⁹. Sūt alia ad q̄ poſſūt ꝑ-
uenire etiā leuite. Sūt ⁊ alia ad q̄
pn̄t accedere filij iſrael. i. laici: nec
tm̄ alienigene niſi aſcripti iam fue
Deu.23.a rit ī eccl'ia dn̄i. Egypti⁹ enī in ter-
tia generatōe ītrabit ī eccl'iaz dei.
id ē ī fide pr̄is ⁊ filij ⁊ ſ. ſ. q̄ credit
oīs q̄ ꝯſociat eccl'ie dei. Sciēdū ē
aūt ꝙ lz ex hoſtijs q̄dā ꝯcedāt ſa
cerdotib⁹ ad edēdū: nō tm̄ oīa.
Aliq̄ enī ps deo offert et altaris
ignib⁹ tradit: q̄ ſi cōcedit nobis
aliq̄ ex ſcriptur' cognoſcere: aliq̄
tm̄ deo reſeruātur q̄ ſupant nr̄os
A ſenſus: ne aliter a nob̄ q̄ veritas
habet ꝑferant: meli⁹ igni iſta re-
ſeruam⁹. a Quicquid teti. ⁊c.
Cuius oblatio fit alteri⁹. i. penitē
tis: ſāctificabit ⁊ ſi non peniteat.
Silr̄ ſi puul⁹ baptiçat⁹ fuerit: q̄ ꝑ ſe nōdū peccauit: mū
dat ab originali. b Si de ſanguine ⁊c. Id ē ſi ſubſtā-
Eſaie.9.a tia carnis peccatis fuerit īmaculata. Vn̄ veſtimentū mi
xtūz ſanguine erit in cōbuſtione: et cibus ignis inferna
lis ſcz lauabit in loco ſācto. i. ſpem habebit in baptiſmo
qui non ſolū ꝑterita abluit: ſed inſtruit vt de futuris pe
nitere poſſit. c Vas autē ⁊c. Lex. Infirmus ſcz imbe
cillis q̄ pacta penitētia relabitur ad peccata: hic cōfrin-
gendus eſt terrore iudicij. d Omnis maſculus ⁊c.
Sacerdos integrū ſacrificiū offerēs et comedens: xp̄s
eſt: qui noſtrā penitentiā offert et comedit peccatorū ſa-
lutem. Carnes autem ſacrificij: q̄ ꝑtinent ad penitētiā:
omnis maſculus: de ſacerdotib⁹ comedit fortis. ſ. et ſtre
Pſ.26. nu⁹ cui dr̄: Viriliter age et cōfortet cor tuū ⁊ ſuſti. dn̄m.
e Non comedet ⁊c. Quia ad epm̄ ꝑtinet: q̄ ꝓpria au-
ctoritate et propria diuinitatis v̄tute remiſſionē tribuit.
Eius enī paſſio ꝑ quam nobis ꝓcurat remiſſio: nō fuit
homis puri: ſed dei incarnati. Ideo non edit ab homi-
nibus ſz igne cōſumit: quia remiſſionē dare: dei eſt ſoli-
Deu.4.d us: q̄ ꝑ ignem ſignificat. De⁹ enī noſter ignis ꝯſumēs ē.
f Delictū. Eſicius. Aliq̄ dicit peccatū re- ¶ Ca.VII
cognitū. Aliq̄ qd̄ ī ipm̄ cōmittit deū: qd̄ difficile igno-
1.Re.2.e ſcit. Vn̄: Si peccauerit vir ī virū: ſacerdos orabit ꝓ eo.
Si v̄o in deū: quis orabit ꝓ eo? Neceſſario ergo aries
Joh.1.d in ſacrificio offert: eum ſignificans de quo dicitur: Ecce
agnus dei ecce qui tollit peccata mūdi: q̄ ſol⁹ qd̄ in ſe cō
miſſū eſt pōt relaxare. Aries autē nō omnis in holocau-
ſtum fit: ſicut vitulus oblatus ꝓ populo ⁊ ꝓ ſacerdote:
¶ qui xp̄m

a ¶ ad ſacerdotes ꝑtinet māducādū. ¶ q̄ xp̄s in ſe ſuſcepit ⁊ cōuertit pn̄iaz nr̄am. b ¶ Eccleſia in qua xp̄s penitentiā ſalutē operatur: que cib⁹ ei⁹ dicit: me⁹ inquit cib⁹ eſt vt faciā voluntatē patris q̄ miſit me. i. ſalutē humani generis.

comedet eā ī loco ſācto ī atrio ta-
a bernaculi. Quicq̄d tetigerit car- a

a ¶ penitētie ieiuniū vigilias cilicium lachrymas orationē elemoſynā: ex his pn̄ia cōſiſtit. hec q̄ tangit recte ſanctificat. b ¶ in baptiſmo. ſicut enī vita carnis ſanguis eſt ita penitentie vis baptiſm⁹ eſt ſine quo penitentia non ꝓdeſt.

b nes ei⁹ ſāctificabit. Si de ſāgui b

a ¶ caro que veſtis anime.

ne illius veſtis fuerit aſperſa la-

a ¶ ipa aſperſiōe. b ¶ eccl'ia gentiliū aſperſiōes extra ſūt. ⁊ ideo nō abluūt: vel q̄cūq̄ extra ſunt. c ¶ vnde in magno domo ſunt lignea ⁊ fictilia peccatores ſcz.

c uābitur ī loco ſancto. † Vas autē

a ¶ vn̄ tāq̄ vas figuli cōfringes eos. ¶ q̄ bona male ꝑcepit. ¶ terrore iudicij.

fictile ī quo cocta eſt cōfringet.

a ¶ fortē ⁊ ſolidus q̄ nō redit ad pctā hic fricat. i. calore ſpūſſancti inflāmat. b ¶ Nō franget.

Qd̄ ſi vas eneū fuerit: defricabit

¶ q̄ videns aliū penitentē monetur ad compunctionem. ¶ lachrymarum compunctionem.

d ⁊ lauabit aq̄. Oīs maſcul⁹ de ge- e
nere ſacerdotali veſcet carnibus

¶ vituli. ſ. ſynagoge vel pro peccato pontificis.

ei⁹: q̄ ſāctūſanctoꝝ ē. Hoſtia enī
q̄ cedit ꝓ pctō cui⁹ ſāguis infert
ī tabernaculū teſtimonij ad expi-
e andū ī ſāctuario nō comedet: ſed
cōburet igni. ¶ Ca.VII

¶ ſcz q̄ dicta eſt ꝓ peccato.

HEc quoq̄ lex eſt hoſtie ꝓ
f delicto. Sāctaſanctoꝝ e

a Quicq̄d tetigerit carnes ei⁹ ſāctificabit. Iſtud ſm aliq̄s refert ad hoīes q̄ ñ debebāt tāgere talia niſi ſāctificati. Scd̄z alios refert etiā ad alias res comeſtibiles: ⁊ maxīe eiuſdē gener' vel ſpeciei: q̄ ſi tāgerēt carnes ꝑdictas ex tali tactu ſanctificabant: nec poterāt comedi aliter q̄ dicte carnes ſacrificij. b Si de ſāguie illi⁹ ⁊c. Iſte dicūt ꝓpter ſanctitatē et reuerētiā hoſtie: quia ſi aliquid de humore eius per tactuz eſſet impreſſū iſtis reb⁹ debebat purgari modo q̄ hic exprimit. c Oīs maſculus ⁊c. q̄ nō ſolū ſacerdotes ſ; etiā filij eoꝝ poterāt de carnib⁹ hui⁹ ſacrificij comedere. Cōſequēter excipit oblationē ꝓ pctō de q̄ nō erat licitū comedere. ſ. hoſtiā: cui⁹ ſanguis inferebat ītra tabernaculum: cuiuſmodi erat hoſtia oblata ꝓ pctō pōtificis: ⁊ hoſtia oblata ꝓ pctō multitudinis vt dictum eſt ſupra. iiij. ca. ¶ Ca.VI.

Moraliter. c† Aīa q̄ peccauerit ⁊c. Hic agitur de pctō fraudis ī negatiōe depoſiti. et idē intelligit de q̄cūq̄ alio ꝑ fraudem vel violentiā habito. d q̄bus dr̄: † Reddet oīa. ⁊ h̄ ē de iure naturali. qd̄ aūt ſubdit: † Et q̄ntā inſup ꝑtē ⁊c. ꝑ h̄ dat ītelligi ꝙ nō ſolū reddēdū ē id qd̄ ē ablatum vi vel ſ.11.c
fraude: ſ; etiaz dānū qd̄ hō habuit ex ſubtractione rei ſue ſiue q̄nta pars fuerit ſiue alia pl⁹ vel min⁹. † Pro pctō aūt ⁊c. q̄ ꝑter dictā reſtitutionez tenet ſatiſfacē deo ſm arbitriū diſcreti ꝯfeſſoris: q̄ non ſolū peccauit in hoīez ſ; etiā ī deū. b† Locutuſq̄ eſt dn̄s ⁊c. Hic agit de cultu altaris holocauſti de quo dicit infra: e† Ignis aūt ī altari ſemꝑ ardebit. h̄ altare myſtice dicit cor humanū in q̄ debet offerri deuotionis ⁊ oratiōis holocauſtū. ⁊ in h̄ altari debet ignis charitatis ſemꝑ ardere ꝑ feruorē dilectiōis diuie. b† Quem nutriet ſacerdos. ſacerdos aūt accēdēs ⁊ nutriēs ignē charitat' ī cordib⁹ humanis ē ſpūſſanctus q̄ bñ dicit ſacerdos. i. ſacra dans q̄ dat ſacra dona. † Subijciēs ligna ⁊c. ligna v̄o nutriētia ignē charitatis ſūt diuina beneficia ⁊ ſanctoꝝ exempla ad dei dilectionē et ꝓximi inflāmātia que ſubijcit d† ſpūſſanct⁹ in altari cordis nr̄i nobis h̄ ad memoriaz reducēdo. ſicut dicit Joh. xiiij. Spūſſanctus docebit vos oīa ⁊ ſuggeret vobis oīa. a† Et īpoſito holocauſto deſuꝑ vt igne cremet. holocauſtum iſtud eſt opus bonū de genere. ſed tunc cremat in altari q̄n fit ex charitate. ideo dicit apl's. j. Cor'. xvj. Oīa veſtra in charitate fiāt. † In monimentū ſuauiſſimi odoris dn̄i. nam talis oblatio benigniter acceptat a dn̄o. g† Locutuſq̄ ē dn̄s ⁊c. hic agit de oblatiōe ſacerdotis in die ſue ꝯſecratiōis cū dr̄: h† Hec ē oblatio aaron et filioruz eius quā offerre debēt dn̄o in die vnctiōis ſue. et ſignificat oblationem quā moraliter debet facere ſacerdos noue leg' in die ſue ordinationis. Per ſimilā enī que ē farina tritici purgatiſſima intelligitur puritas vite q̄ maxime requirit in nouo ſacerdote. ſed hec ſimila debet oleo cōſpergi. nā puritati vite debet pietas adiungi et frigi in ſartagine ꝑ çelum iuſticie diuine ne pietas ſit nimis remiſſa et çelus ſine pietate eſſet nimis durus: debet etiā offerri calida: q̄ ſine calore charitatis non ꝓſunt opera iuſticie nec etiam pietatis. j. Cor'. xiij. Si diſtribuero ī cibos pauperꝝ omnes facultates meas: et ſi tradidero corpus meū ita vt ardeā: charitatē autē non habuero nihil mihi ꝓdeſt. d† Iſta ē lex hoſtie ꝓ pctō. Per hāc hoſtiaz penitentia deſignat per quam delictum expiat. et de hac hoſtia dicit: e† Sacerdos q̄ offert comedet eā. Hec aūt hoſtia a ſacerdote noue legis offert q̄n peccator in foro ꝯſcientie ab eo vere penitens iudicat. ſ; tūc ab ipo comedit quādo ꝑ abſolutionē debitam peccator chriſto recōciliatur et iterum ei incorporatur. ſicut Act'. x. dicitur: Surge petre occide et manduca. ¶ Ca.VII

HEc q̄z ē lex hoſtie ꝓ delicto. Hic ꝯſequenter agit de vſu hoſtie oblate ꝓ peccato omiſſionis ⁊ ideo vocat ꝓ delicto. delictū enī dicit q̄ſi derelictū: ⁊ hoc eſt q̄n aliq̄d omittit qd̄ q̄s facere tenetur. e Sanctaſanctoꝝ eſt. Non accipit hic ſanctaſanctoruz ꝓ illa ꝑte tabernaculi q̄ dicebatur ſanctaſanctoꝝ ſed ē ſenſus: ē de numero ſanctoꝝ q̄ omnia ſacrificia dicebātur ſancta in q̄tuz erant

ad diuinū

qui xp̄m ſimiliter ſignificat. Sed ibi generaliter remiſſio humani generis di/
ſpenſatur. Ideo neceſſario omne xp̄i ſacrificiū offertur. hic autem pro eis fit q̄
bus ſacrificium et remiſſio ꝓcuratur. Quecūq̧ ergo ſaluare poſſunt: ſuſcipi/
untur in xp̄i ſacrificiū: pax ſcꝫ et ſāctimonia: ſine qua nemo videbit deum. ob/
lationes enī interiorum cogitationes ſunt: q̄bus pacatis cum omnib9 pacem
habemus. Oblatio autem renū ⁊ pinnule epatis ⁊ fe/
morū ſāctimonia ē. Orige. Quidā dicūt eē delictū
cum nō facimus q̄ꝺ debem9: peccatū ꝟo cuꝫ facimus
q̄ꝺ non debem9: ſed nō vbiq̧ hoc obſeruaꝛ. a San
guis eius ⁊c̄. Eſi. Quecūq̧ in ſacrificio pacificorū in
hoc q̄ꝫ iubet fieri. b Sicut pro peccato ⁊c̄. Orige.
Peccatū ē ꝑpetratio mali: delictum deſertio boni. Si
cut enī aliud ē declinare a malo: aliudq̧ facere bonū:
ita et aliud abſtinere a bono: ⁊ aliud facere malū. Uel
delictū eſt q̄ꝺ ignorāter: peccatū q̄ꝺ ſcienter cōmittiꝛ.
Orige. Sicut ꝓ peccato ⁊c̄. Siſiter iubenꝛ adipes
arietis q̄ circa renes ſūt et q̄ interiora operiūt imponi
ſuper altare: vt quicq̄d in te craſſum eſt et operit inte/
riora tua: altaris ignibus offeras: vt purgatis interi/
Ps.102. oribus dicas: Benedic aīa mea dn̄o: ⁊ oīa q̄ in ſe ſunt
nomini ſācto ei9. Aliꝛ enī ſp̄ūalē ſenſū non poſſunt ha
bere: vel deum laudare. Si autē interiora purgaueriꝛ
ab omni vitio libidinis hoſtiam ꝓ delicto iugulaſti:
et ſacrificiū in odorē ſuauitatis obtuliſti. Sacerdotis
q̄ offert illud et repropitiauit ꝓ delicto: ipſius erit. Di
ſcant ſacerdotes: quia pars data ē eis cuꝫ his. ſ. quos
ad penitentiā adduxerint et tales effecerint: vt propi/
tius ſit eis deus. Meritū enī ſubditorū merces erit: et
gloria talium ſacerdotū. Intelligant ergo ſacerdotes
vbi ſit data vera portio: in hoc vacent: nec ſe ſupfluis
actibus implicēt: ſed ſciant ſe ī nullo alio habere par/
tem apud deum: niſi in eo q̄ꝺ pro peccato offerunt: id
eſt ꝙ a via peccati peccatorem conuertunt. c Ad ſa
cerdotem ⁊c̄. Chriſtum q̄ nobis ꝓpitiatio factus eſt.
In ipſo ergo omne ſacrificium miniſtraꝛ et agiꝛ: et q̄ꝺ
ex penitentia conſequiꝛ ad eum refertur. Ipſe enim vt
Mat.9.b nos ſaluaret venit dicens: Non veni vocare iuſtos ſꝫ
peccatores. d Holocauſti victimā ha. ⁊c̄. Eſi. Non
boum. ſ. aut ouiū. aut ſimilium ſed homīs: vbi enī nō
ab his qui offerunt ſed que offeruntur ſacrificia con/
ſideranꝛ: neceſſario animalia memorātur. hic autē qꝛ
apertius voluit introducere pſonam domini: ſacerdo
tem poſuit offerentē holocauſtum homīs. Intelligibi
lia enim holocauſta offert ſolus xp̄s: ad cuius imita/
tionem hoſtia noſtra et cōuerſatio formatur: in cuius
reſpectu patientiā habemus in paſſionibus. e Ha/
bebit pellē. Circūſtantiā diuitiarū quas debet offerre
vero ſacerdoti: q̄ volunt holocauſtū fieri. Sathan cir
Job.2.b cūſtantiā diuitiarū pellem nominauit dicēs: Pellem
ꝓ pelle: ⁊ oīa q̄ habet homo dabit ꝓ anīa ſua. Hāc de
dit Job vt pellem: id eſt patientiam retineret: que pel
lis diciꝛ: ex qua fiūt multa vtilia. f Et q̄cquid ī cra/
ticula ⁊c̄. Quia h̄ theologie incarnatiōis ꝓxima ſūt:
neceſſario offerentis ſacerdotis ſūt. i. xp̄i nati paſſi et
qui reſurrexit. g Siue oleo cōſperſa ⁊c̄. Orige. Sa/
crificium ſalutare iubeꝛ fieri in oleo. Sacrificio ꝓ pec/
cato non supponiꝛ oleum: qꝛ ꝓ peccato eſt. Ideo nec
oleum leticie: nec thus ſuauitatis habet. Luctus enī
conuenit peccantib9: non leticia vel odor ſuauitatis:
Ps.37. quia ex pſona peccatoris diciꝛ: Cōputruerūt et corru/
pte ſunt cicatrices mee a facie inſipiētie mee. Cor hoīs
clibanus ē: q̄ꝺ ſi vitia vel diabol9 ſuccēderint non co/
Luc.12.f quet: ſed exuret. Sed ſi ille ſuccenderit q̄ venit ignem
mittere in terrā: panes ſcripturarū non exurit ad ꝑdi/
tionem: ſed coquit ad ſacrificium. Fortaſſis ī clibano
coqui dicunꝛ: q̄ h̄n̄ recondita ſūt: nec facile ꝓferri ad
vulgus poſſunt. Sunt enī multa hmōi q̄ ſi in clibano
non coquunꝛ cruda ſūt: comedi nō poſſunt: ſicut ī vi/
Ezech.1. ſione Ezechielis. Non enī credēdū ꝙ ſit animal ī for/
ma leonis quo vehatur deus: vel vituli: vel aquile. Tria ſunt in quibus ſacri
ficia preparantur. In clibano: in ſartagine: in craticula. Clibanus ſm̄ ſui for/
mam profundiora in diuinis ſcripturis ſignificat. Sartago ea que ſi frequen/
ter verſentur: intelligi poſſunt ⁊ explicari. Craticula que palā ſunt. Eſt enī in
diuinis ſcripturis hiſtoria: moralitas: myſticus ſenſus: ſicut corpus et anima
et ſp̄ūs. Hoc quoq̧ caniſtrum pfectionis ſignificat: in quo tres panes haberi
mandantur. In ſcriptura enī diuina cibi auditorib9 tripliciter apponuntur.
Luc.11.f In euangelio quoq̧ diciꝛ: Amice cōmoda tres panes. Unus coquiꝛ in cliba
no: alter in ſartagine: tertius in craticula. Eſi. Conſperſum oleo ſacrificium
de ſimila

a qꝛ eque placet deo virt9 iuſtorū: ⁊ digna pnia
peccatorū q̄ reſtituit ī gradū priſtinū dauid ⁊ petrū.

ē: Idcirco vbi imolabiꝛ holocau/
ſtū: mactabiꝛ ⁊ victima ꝓ delicto:
a ſanguis ei9 ꝑ gyrū fundeꝛ altari.

a Greg9. Cauda finis ē corpis. ille ꝟo bene imo
lat q̄ ſacrificiū boni opis ad finē ꝑducit. b cū
ſcꝫ q̄ grauia cōmiſit ꝑcā xp̄s ſaluare deſcēdit.

Offerēt ex ea caudaꝫ ⁊ adipē qui

a vult xp̄s penitētis mūdari iteriorem hoīem ⁊
habere caſtitatē.

opit vitalia: duōs renunculos et

a Lxx. pinnā epatis. b vt ꝓpriā cōcupiſcen
tiam nō habeat ſed eā omnino offerat.

pinguēdineꝫ q̄ iuxta ilia ē: rēticu
lūq̧ iecoris cū renūculis: ⁊ adole
bit ea ſacerdos ſup altare. Incen

Nō mollis nō femine9 nō debilis.

ſū eſt dn̄i ꝓ delicto. Oīs maſcul9 a

legitima generatione ſuccedens vita: et ſcientia
ꝑcellens. ſ.

de ſacerdotali genere ī loco ſācto
veſceꝛ his carnib9: qꝛ ſanctūſan/

q̄ſi nō fruſtra differt h̄ ſacrificiū ab his q̄ ſūt ꝓ
peccatorū: qꝛ ꝓ delicto hoc. ſ. eſt q̄ꝺ in deū cōmiſſū eſt.

b ctorū eſt. Sicut pro peccato offer
tur hoſtia: ita et ꝓ delicto. Utri/ b
c uſq̧ hoſtie lex vna erit. Ad ſacer/ c d
dotem qui eā obtulerit ꝑtinebit.

a xp̄s. ſ. exteriorē ſubſtātiā ī mēbris ſuis. i. pau/
perib9 ſuſcepit. b hoīs nō enī addit boū vl' oui/
um vel ſimiliū ꝑ q̄ꝺ inuit ſp̄ūale holocauſtū.

d Sacerdos qui offert holocauſti
e victimā habebit pellem eius. Et

theologie

omne ſacrificiū ſimile q̄ꝺ coquiꝛ i

a in quo ſignificat partū virginis. b in qua
ſignificatur reſurrectio.

f clibāno: et q̄cq̄d in crāticula vel

que ſignificat crucem.

in ſartagine preparaꝛ eius erit ſa

a .i. ſi eloquēs fuerit vel nō. Oleū autē eloquen
tiā ſignificat. vn̄: Nitidi9 oleo guttur eius. .i. ſi
diuitis fuerit q̄ habet vnde miſericors ſit.

g cerdotis a quo offertur ſiūe oleo

.i. paupis q̄ q̄ꝺ largiaꝛ nō habet aut ſapia in/

conſperſa ſiue arida fuerit. Cun/

diget. a qꝛ ſimiliter accipit de9 bonam deuotio
nē paupis ⁊ diuitis ſimplicis ⁊ ſapientis.

ctis filijs aaron equā menſura p

a ſeptimum capitulū a pleriſq̧ hic incipiꝛ. ſa
lutare ſacrificiuꝫ in duas diuidit partes: vnā lau
dationis alteram voti.

ſingulos diuidetur. † Hēc ē lex ho et
ſtie pacificorū q̄ offertur domino.

ad diuinū cultum oblata. Cetera patent vſq̧
ibi: a Oīs maſculus. vbi determinaꝛ a q̄/
bus et vbi debeāt carnes huius hoſtie come
di. b Utriuſq̧ hoſtie. ſ. ꝓ peccato ⁊ ꝓ deli
cto. c Lex vna erit. ſ. q̄ꝫtum ad vſum. in plu
ribus tamē differūt.
d Ad ſacerdotem.
Hic ponūtur q̄ttuor
regule generales re/
ſpectu ꝓcedētiū. Pri
ma ē ꝙ carnes hoſtie
ꝓ peccato cōmiſſiōis
et omiſſionis erant ſa
cerdotis offerentis:
qꝛ illi ꝓ quibus offe/
rebāꝛ nō habebāt in
ea ꝑteꝫ aliquā: ad de
notāduꝫ ꝙ debebant
elongari a peccato ꝑ/
petrato: cauēdo a re/
cidiuo. Secūda eſt d̄
hoſtia holocauſti q̄
tota incendebaꝛ: ex/
cepta pelle. ⁊ illa erat
ſacerdotis offerentis
⁊ hoc notaꝛ cum dꝛ:
ſacerdos q̄ offert ⁊c̄.
Tertia ē de oblatiōe
ſimile que q̄litercūq̧
coquaꝛ ſeu piſteꝛ de/
bet eſſe ſacerdotis of
ferentis: vt notaꝛ cū
diciꝛ: et omne ſacrifi
ciū ſimile ⁊c̄. Quar/
to eſt ꝙ ꝑdicta q̄ ce/
debāt in vſū ſacerdo
tis: cūctis filijs aarō
equaliter diuideban
tur: q̄ꝺ notaꝛ cuꝫ dꝛ:
Cūctis filijs aaron.
que q̄dem equalitas
ſm̄ Ra. Sa. ſic ſerua/
baꝛ ꝙ quilibet de fi/
lijs aarō habebat ſi/
bi diem deputatū ad
offerendū. ⁊ oblatio/
nes illius diei ꝑtine/
bant ad ipm̄ pro ſe et
domo ſua. Alij ꝟo di
cūt ꝙ ibi ſeruabatur
equalitas ꝓportiōis
non tamen q̄ātitati
ua: qꝛ oblationes di/
uidebanꝛ ſic ꝙ vnuſ/
q̄ſq̧ qualibet die ac/
cipiebat ſm̄ ꝓportio
nem ſui laboris: h̄ di/
ctum Ra. Sa. magis
cōcordat textui prece
denti: vt ꝑꝫ intuēti.
e Hec eſt lex hoſtie
pacificorū. Hic conſe
quēter determinatur
d̄ vſu hoſtie pacifice.
et primo determinaꝛ
hmōi vſus. ſcd̄o offe/
rēdi modus. ibi: Lo/
cutuſq̧ ē dn̄s. tertio
poniꝛ epilogus. ibi:
Hec ē vnctio. Prima in duas. qꝛ p̄mo poniꝛ
dicti vſus determinatio. ſcd̄o circa h̄ poniꝛ q̄dā
expoſitio. ibi: Locutuſq̧ eſt dn̄s. Adhuc cir/
ca primū premittiꝛ vſus ex parte temporis. ſe
cundo ſubditur determinatio vſus ex parte
rei comeſtibilis et comedentis. ibi: Caro que
aliq̄d tetigerit. Circa primū ſciendū ꝙ hoſtia
pacifica dupliciter offerebaꝛ. vno modo pro
beneficio iam adepto. alio modo ꝓ beneficio
habēdo. Pri

B
†
Septimū
caplm ſm
aliquos h̄
incipit.

De ſimila dicit: qd̃ nec in clibano nec in ſartagine nec in craticula mittit: hec
eſt theologia q̃ ad humanitatem xp̄i non refert: ſ3 de patre eſt vel de ſpūſſan
cto: vel de ip̄o filio ſm̄ deitatē. Ideo hoc filijs aaron p̄ meditationez ſcriptu
rarum ad theologiam ꝓficientibus deputauit equaliter: vt omnes idem de
deo ſentiant. Hoc ſacrificiū heretici non guſtant: cum diuerſa ſapiant. Et ſa-
crificium non cōſperſū oleo de ſimila: quādo decima
ps ephi abſq3 oleo et thure ꝓ pctō offert: ab his. ſ. q̃
hircum aut ouē aut turtures aut colūbas offerre nō
poſſūt. Hoc et ſi ſacrificiū ſaluatoris ſignificat: quia
nō theologie grā: ſed ꝓ vtilitate offerentis p̄ceptum
filijs aaron deputauit. a Si ꝓ gratiarū actione.
Ad lrãm ꝓ gratiarū actione ſit oblatio cum quis de
magna tribulatione liberatꝰ grãs agit ſicut moyſes
poſt tranſituz maris rubri. Myſtice q̃3 qui maiora
crimina nō cōmiſit dei miſericordie laudes pſoluit:
qui ſe īmunem abhorrendis criminibus cuſtodiuit.
b Et lagana. Panem. ſ. tenuem et latum q̃ ſcientiā
ꝓphãꝝ ſignificat. Quātū aūt diſtat inter ſoliditatē
panis ⁊ teneritudinē lagani: tm̄ inter ſcientiaz ve. et
noui teſta. panes ergo ſpergunt oleo lagana vngun-
tur quia maius eſt lumen et gratia noui teſtamēti q̃
veteris. c Coctamq3 ſimilam ⁊c. Diuinam ſc3 ſa-
Gal.2.d pientiam que coquitur igne charitatis. Nam chriſtꝰ
dei ſapientia propter nimiam charitatez ſe tradidit:
ſcilicet morti. d Offert domino: et erit ſa. ⁊c. Lxx.
Et offeret de omnibus muneribus ſuis laudationē
deo ſacerdoti ꝓfundenti ſanguinē ſalutaris illi erit.
Rom.9.c Non enim volentis neq3 currentis. ſed dei miſerētis
eſt. Chriſto adminiſtranti et perficienti ſacrificiū pri
mitie offerende ſunt. e Cuius carnes eadez come. ⁊c.
Origꝰ. Solidus anime cibus: eſt cibus lactis: eſt
1.Cor.3.a cibus olerum: eſt cibus carnis. Vñ: Lacte vos pota
Ro.14.a ui nō eſca. Et alibi: Qui infirmus ē olus manducet.
Heb.5.d Et alibi: Perfectorū eſt ſolidus cibus. Carnes ergo
ſacrificij ſalutaris qd̃ offertur pro laudatione domi-
ni iubent eſſe ſacerdotis. Solidus enim cibus ⁊ per
fecta ſcientia ſacerdotibus deputatur: quia in omni-
bus debent eſſe pfecti: in doctrina: in moribus: ī vir-
tutibus: alioquin de ſacrificiorū non edent carnibꝰ.
Caro que ex ſacrificijs ſacerdotibꝰ deputat verbum
dei eſt: qd̃ in eccleſia dei docent. Admonent ergo ne
heſterna ꝓferant: ſ3 noua p̄ grãm dei et ſpūalia ſemp̄
inueniant. Si ea que heri a iudeis didiciſti hodie in
† J.2.c eccleſia ꝓferas: heſternā ſacrificij carnem ediſti. Su
pra quoq3 in oblatione primitiarū ſint inquit noua ⁊
vetera. f Vſq3 mane. Futurū ſeculum vbi erit ve-
rus dies qui nocti huius ſeculi ſuccedit: non vult no
ſtram vitam imperfectā relinqui: per quaz nos opor
tet ſaluari: in futuro enim non licebit operari.
g Si voto vel ſponte quiſpiā ⁊c. Omne ſacrificiuz
pacificorū: vel ſalutare ſpontaneū eſt. Unde inter do
na ſupius poſitū eſt. Sed gratiarū actiōis vl' laudis
ſacrificiū q̃uis ſpecies eius ſit: q2 rationabile eſt: vo
luntariū non dicit: quia cum rationales ſumus debi
tum quodāmodo p̄cipuum creatori debemꝰ rationa-
bile ſacrificiū. h Eadem ſimiliter ⁊c. Quia q̃daz
poſt huius vite finem aliam talē deſcripſerunt: intro
ducentes quoddam ſeculū mille annorū in quo hie-
ruſalē edificabit et templum eius: et ſancta ſanctorū
reſtaurabunt: ⁊ ſacrificia offerent. Sed ſi quis h̄ cre
dit et quodāmodo in mēte comedit: ſperans ſe eo tē-
pore comedere qd̃ eſt impoſſibile: oblatio eius nō ſu-
ſcipitur: quia polluta: peccatuz quoq3 contrahit. Vñ
ait: Quecūq3 anima taliſ ſe edulio cōtaminauerit ⁊c.
i Sed ⁊ ſi quid in ⁊c. Orige. Duos dies q̃bus licet
veſci carnibus ſacrificij: puto duo teſtamēta poſſe in
telligi: in quibꝰ liceat omne verbū qd̃ ad deum perti
net. hoc enī eſt ſacrificiū requiri et diſcuti. Si q̃d ſup̄
fuerit qd̃ diuina ſcriptura non decreuerit: tertiā ſcri-
pturā non debere ſuſcipi: q̃ hic dies tertia nominat:
ſed quod ſupeſt igni tradamus: id ē deo reſeruemus: quia ī preſenti vita de-
1.Cor.13.c us ſcire nos voluit omnia que nunc ſcimus ex parte: cum autem venerit qd̃
perfectum eſt: deſtruent que ex parte ſunt. Non ergo aſſumamus nobis cun
ctorum ſcientiam. k Tertius dies ⁊c. Futurum ſeculuz in quo generalis
reſurrectio quam chriſti reſurrectio ſignificauit. Mane facto tertij diei: tunc
quod reliquū eſt igne cōſumetur. Quodcūq3 enim ſalutare imperfectum re-
liquerimus aut malū fecerimus tanq̃ ligna aut fenum: aut ſtipulam igne cō
ſumetur, nos autem detrimentum patiemur.

Caro que

Lxx. laudatiōe. vñ: Immola deo ſacrificiū lau
dis: ⁊ redde altiſſimo vota tua.

a **Si ꝓ grãꝝ actiōe fuerit oblatio:**
.i. habeāt ſciētiā euāgelicā q̃ pfecta ⁊ ſolida.
b apl̄icos libros. c corruptiōe aliene doctrīe.
offerēnt panes abſq3 fermēto cō- a b
a vt q̃cquid ſapit imputetur gratie et dei miſeri
cordie. b ꝓpheticos libros qui non tam plane
annunciant miſericordiā dei permiſcētes minas ꝓ
importunitate iudaica proprie lagana non dicut
conſperſa ſed vncta.
b **ſperſos oleo: ⁊ lagana azyma vn** c
a theologiam. ſ. ſed cuz elemoſyna quam ꝓpter
ſubtilitatem ſimilam vocat.
c **cta oleo: coctamq3 ſimilam et col** d e
lyridas olei admixtione cōſpſas:
a pfectionem et firmitatē fidei. nā fermentū pa
nē roborat. .ſ. in moduz circini tortos. hi ſūt di
uine ſcripture expoſitores quorū expoſitiōis ſcie-
tiam habere debemꝰ. b nō azymos. Secu
lari ſcientia ſicubi neceſſaria eſt vt eſt grāmatica
rhetorica dialectica.
panes quoq3 fermēntatos cū ho f
ſtia gratiarum que immolatur ꝓ
a q2 vnꝰ dñs vna fides vnum baptiſma: vñ apo
ſtolus: Idē ſentiamus omnes in dño ⁊c.
pacificꝫ. Ex q̃bus vnus pro pri- g
a xp̄i ad quē ptinet vnꝰ panis: q2 fides nr̄a ad
eum et per eum ⁊ in ip̄o eſt.
d **mitijs offert dño: et erit ſacerdo-**
tis qui fundet hoſtie ſanguinez.
q2 incarnatiōis. ſ. myſteria in p̄ſenti vita pſeru
tanda ſūt ⁊ imitāda. nihil indiſcuſſuz debet rema
nere vſq3 in mane. i. initium alterius vite.
e **Cuius carnis eadē comedet die:** h+
f **nec remanebit ex eis quicq̃ vſq3**
a voto q̃s offert qñ ſe deo ſeruiturū ⁊ ſeculo re
nunciaturū vouet. Sponte qñ ſubito cōuertit: et
diuinitus inſpiratus compungitur.
g **mane. Si voto vel ſpōte quiſpiā** i
a p̄ſens vita p̄ſens ſeculū hodie dicitur. vñ: Ho
die ſi vocē eius audieritis: in p̄ſenti votum ſol-
uendum eſt: in futuro enim ſolui non poterit. vñ:
Quicq̃d poteſt manꝰ tua inſtāter operetur.
h **obtulerit hoſtiā: eādem ſimiliter**
a Craſtinꝰ dies tp̄s poſt votū ſignificat: vſq3 ad
finē eni vite votū noſtrū poſſumus implere.
i **edet die. S3 et ſi q̃d in craſtinum**
remāſerit veſci licituz ē. Quicq̃d
k **aūt tertiꝰ īuenerit dies: ignis ab**
ſumet. Si q̃s de carnibus victi- k
a id eſt ſcriptura preter duo teſtamēta.
b id eſt poſt hanc vitam tēpus bene
operandi ſperauerit. et ideo diſtulerit.
me pacificorum die tertio cōme-
derit irrita fiet oblatio: nec pro-
derit offerenti: quin potius que- l
cūq3 aīa tali ſe edulio cōtamina-

habendo. Prima vocabat hoſtia laudatiua.
et comedebatur eadem die qua offerebat. Se-
cunda vocabat votiua vel ſpontanea: q2 non
habebat rationem ita debiti ſicut prima: quia
ꝓ beneficio accepto magis tenet homo ad ſer-
uiendum deo q̃ ꝓ be-
neficio ſperato. et ideo
ſi de hoſtia votiua ali-
quid remanebat ī cra-
ſtinum: poterat come-
di ſecunda die. igitur
p̄mittitur conditio pri
me hoſtie. cuz dicitur:
Si pro gratiarū actiōe
⁊c. a Offerent pa-
nes. ī clibano coctos.
b Conſperſos oleo.
quia in piſtatione non
ſolum ponebat aqua:
ſed etiam admiſcebat
oleum. c Et lagana
facta de paſta cocta in
aqua calida. d Co
ctamq3 ſimilam. q̃dam
ſpecies erat panis pri-
mo cocti aliquātulum
in aqua calida: ⁊ poſt-
ea in clibano. e Et
collyridas. panes ſunt
valde tenues: et alibi
vocantur cruſtule: q2
totū erat quaſi cruſta:
et modicum aut nihil
erat ibi de mica.
f Panes quoq3 fer-
mentatos. hoc videtur
eſſe cōtrarium ei quod
dictum eſt ſupra. ij. ca.
Om̄is oblatio que of-
fert dño abſq3 fermen
to fiet. Dicēdum q2 ibi
loquit de oblatiōe po-
nenda ſup̄ altare. Vñ
ibi ſubdit: Super alta
re xp̄o non imponēt. ſ.
fermētati. hic autez lo-
quit de oblatione que
non ponebat ſup̄ alta
re. ⁊ ſic panis fermēta-
tus offerebat cum ho-
ſtia pacifica ad eſū car
nium. g Ex quibus
vnꝰ. In hebreo habet:
Ex omibꝰ vnꝰ. quia de
q̃tuor modis panū p̄-
dictꝫ plures panes of-
ferebāt. ⁊ de quolibet
modo vnus panis tra
debat ſacerdoti ꝓ pri-
mitijs. ⁊ ideo panis fer
mētatus poterat ſic of
ferri: quia de fermento
debebāt primitie dari:
vt dictuz ē ſupra. ca. ij.
h Cuius carnes co-
medentur eadez die. et
ideo ſi quid remanebat
in craſtinum: igne com
burebatur. Conſequē-
ter pſequitur d̄ hoſtia
votiua. cum dicitur: i Si voto vel ſpōte q̃ſ-
piam ⁊c. et patet littera ex predictis vſq3 ibi:
k Si quis de carnibꝰ victime pacifi. ⁊c. id eſt
non cōſequet effectuz ſc3 beneficiū a deo poſtu
latū: ꝓ quo impetrādo fuit oblata: q2 p̄ iſtud
petm̄ reddidit ſe indignū. ideo ſubditur:
l Quecūq3 aīa tali ſe edulio conta. prena. rea
erit. i. tranſgreſſionis legis huius.

Caro. Die

a Caro q̄ ꝛc. Orige. Carnes ſācte diuina ꝟba itelligūt. Sepe aūt accidit mūdanas carnes cōtingi ab aliq̄ īmūdo: vt ſi q̄s de deo patre atq̄ ei⁹ vnigenito ꝛ ſpūſancto dignū deitat̄ myſterio purū faciat ſincerūq̄ ſermonē: et de oīb⁹ rōnabilib⁹ creaturis tanq̄ a deo factis: vt ipm̄ itelligerēt: nec aſſerat ꝯſiter carnis reſurrectionē. Primo ſmo ei⁹ ſolidus cib⁹ ē: carnes ſūt ſācte. Qui ꝟo carnis reſurrectionē negat: q2 alienū a fide eſt: ſupiorib⁹ iunctū carnes ſuas polluit. Precipit̄ ḡ ne hmōi carnes mādEcent q̄bus īmūdicia infidelitat̄ adiūgit̄. Vn̄: Epulemur ī azymiſ
1. Cor. 5. c ſinceritatis ꝛ ꝟitatis. Scōm īmūdicie genus ē: ne q̄ carnes edit īmūdus ſit ꝛ īmundicia ei⁹ in ipo ſit: vt ſi ſit aliq̄s natura florentis et ardentis ingenij: nō ꝯtinuo aptus videbit̄ ad ſuſcipiēda dei ꝟbi myſteria. Separād⁹ ē ꝑus a ꝓphanis et īmūdis operibus: vt eruditiōis capax ſit: ſi prius capax fuerit ſācṫitatis. Tertia ſpecies ē īmūdicie: qua is q̄ mundus aliq̄d ꝯtingit īmundū: nec tam ſuo peccato q̄ aliena ꝯtagione polluit̄: vt ſi quis ſociet̄ inuido vl̄ iracūdo vel adultero et ꝓprijs actibus nō inſerat̄ ſcelerib⁹ eius: videat tn̄ cum fratrē odiſſe: inſidiari vxori aliene: ꝛ ſilia facere: nec diſcedat a conſortio ei⁹: hic ē qui ꝯtingit īmundū vel aīam vel auē vel morticinū et aliena īmūdicia pollut⁹ ē. b Vel iumenti ꝛc. Iumēta īmūda ſūt q̄ īmūdis et terrenis
Hiere. 5. c actiōib⁹ intenti ſūt. Vn̄ fornicatores equi emiſſarij dicti ſūt. c Adipē ouis ꝛc. Id ē nec fortis: nec innocētis: nec penitētis bona intētio vel deſiderium ſiniſtra interꝓtatiōe deprauādū tā q̄ ꝑ hypocriſim ſit factū: ne q̄s velit meritū alteri⁹ exterminare: ꝛ q̄ſi comedēdo īminuere. Aug⁹. Dixit ſupi⁹: Oīs adeps domino: et q̄ſieram⁹ vtrū oēs corꝑis mūdi dūtaxat: nā de īmūdis nulla q̄ſtio ē: et q̄d ď adipe fieret quē vetuit comedi? Nunc autem dixit q̄d fieret de adipe morticini et a fera capti: vt ſit. ſ. in omne opus cui tale aliq̄d neceſſariū ē. Vn̄ remāſit q̄ſtio q̄d fieret de adipe eorū q̄ mūda ſūt ad veſcendum? Sz cū dicit omnē aīam perire de ꝑplo ſuo q̄ ederit adipē eoꝝ ex q̄b⁹ offert̄ dn̄o: videt̄ tn̄ ꝓhibere adipem eorū ex q̄bus fit ſacrificiū. Iudei ꝟo nō inueniūt q̄d de adipe faciāt: vn̄ abſtinēt ꝛ quō ꝓijciāt? cū dictū ſit: oīs adeps dn̄o: ſi nō adipem ſacrificiorum tātū: ſz etiā eorū de q̄bus nō ſacrificat̄ q̄uis mundoꝝ hic volunt intelligi: q2 ꝑ quaſdā impudicitias vel cetera vitia ſibi elegerūt mortē peccati. d In varios vſus ꝛc. Non ſolū bonorū imitādo
Ps. 14. a opa: ſꝫ etiā maloꝝ nobis ī exemplū trahēdo. Legimus enī herodē natalis ſui diem celebraſſe: ꝛ epulas ſāguine fedaſſe. tale deſideriū in vſū habemus vt caueamus. ſed ecōtrario noſtri talis diem quo ī paradiſo fuimus: cū luctu et afflictiōe memorem⁹.
Luce. 18. b Phariſeus ſupbiens ait: Gratias ago tibi: q2 non ſum ſicut ceteri hoīm ꝛc. Nos econtrario dicam⁹: Domine miſerere mei: q2 non ſū ſimilis ſuis tuis: qui angelicam ducunt vitā in terris. e Si quis
Allego. adipem ꝛc. Orige. Allego. Quaſi nemo ſcandali-
Mat. 18. a zet vnū ex his minimis qui in me credunt ꝛc. Sanguis comedi ꝓhibet̄: quaſi ne glorieris aduerſus fractos ramos: ne tu excidaris: et illi ſi nō ꝑmanſerint in incredulitate: inſerant̄. Sanguis aūt iudeorum popul⁹ recte intelligit̄. Nō enī ex fide neq̄ ex ſpiritu abrae: ſed tantū de ſanguine eius deſcēdit. f Qui offert victimā ꝛc. Orige. Alia lr̄a: Qui offert ſacrificiū ſalutaris ſui domino: afferat mun⁹ ſuū domino in ſacrificio ſalutaris ſui. Man⁹ eius offerent ſacrificiū hoſtiam dn̄o: adipem qui ſuꝑ pectuſculū eſt pinnā iecoris: offeret ea ita vt ponat̄ donum ꝯtra dn̄m: et imponet ſacerdos adipē q̄ eſt ſuꝑ pectuſculū ſalutare: et erit pectuſculū aaron et filijs ſuis: ꝛ brachiū dextrū debetis: alias dabitis ſeparationē ſacerdoti a ſacrificijs ſalutaribus veſtris. Qui offert ſanguinē ſalutaris et adipem ex filijs aaron: ipi erit brachium dextrum in parte: pectuſculum enī impoſitionis et brachiū demptiōis accepi a filijs iſrael: a ſacrificijs ſalutarib⁹ veſtris: et dedi ea aaron ſacerdoti et filijs eius legitimū eternum a filijs. Et ſacrificium quod dicit̄ ſalutare nemo offert domino niſi qui ſanus eſt: et ſalutis ſue conſcius gratias domino refert. Orige. Sacrificium q̄ð dicitur ſalutare: ſan⁹ tantū ꝛ ſalutis ꝯſcius in gratias offert:
Mat. 13. a non eger animo: nō lāguidus in oꝑibus offerre poteſt. Leproſus ille cuā- gelicus nō

a ſ q̄liber virtus: vt caſtitas ꝛ iuſticia et hmōi.
a uerit: ꝓuaricatiōis rea erit. Caro a
ſ aliquid malum fecerit. ſ velut caſtitas habita ad vanam gloriam.
quē aliq̄d tetigerit imundū non
ſ nemo imitabitur. ſ futuri iudicij.
comedet̄: ſꝫ cōburetur igni. Qui b+
ſ hypocrita.
fuerit mundus veſcet̄ ea. Anima c
a ſ hypocriſi. b ſ fraudulenter operando.
c ſ .i. virtutib⁹ que deo ſunt dicate.
pōlluta quē ederit de cārnib⁹ hoſtiē pacificoꝝ quē oblata eſt dn̄o
ſ vt ň dicat̄ ouis ſꝫ lup⁹ rapax. a ſ imitāda. ſ cōſentiēdo.
ꝑibit de populis ſuis: ꝛ q̄ tētigerit d
a ſ ingenioſi. b ſ velut diuina
b rit imundiciā hōmis vel iumēnti
tionis ſomnioꝝ ꝛ ſimiliū. a ſ imūda oꝑando.
ſiue oīs rei q̄ polluere pōteſt: ꝛ comederit de huiuſcemōi carnibus
ſ de conſortio eorū qui ſunt ſaluandi.
īteribit ď populis ſuis. Locutuſ e
q̄ ē dn̄s ad moyſen dicēs: Loq̄-
a ſ deſideriū. ſ. q̄ð totum ad deū referendū eſt.
b ſ Simplicis innocētis. c ſ fortis. ſ qui operat̄ mādata leḡ. ſ q2 talium noxium ē deſideriū nec deo iubet offerri q2 deſideriū peccōꝝ ꝑibit.
c re filijs iſrl̄: Adipēm ouis et bōuis ꝛ capre nō comedetis. Adipē f g
ſ peccatorum penitentium. ſ q2 ꝑ capram ſignificant̄ que ꝑ peccatis fiunt ſacrificia.
ſ q2 ſpōte peccat nullo inſtigante.
cadauerꝭ morticini et eius aīalis h
a ſ diabolo inſtigāte. b ſ neglexit ſui cuſtodiā nec audiēs q̄ð ďr: Sobrij eſtote ꝛ vigilate ꝛc.
c ſ q2 trāſferre illud ad virtutē debem⁹: vt ad iuſticiā vel caſtitatē vl̄ elemoſynā vel quālibet operationē bonā reſoluētes. ſ. et ſubtiliantes.
q̄ð a bēſtia cāptum eſt hābebitis i
d e in varios vſus.† Si quis adipē k
qui offerri debet in incenſū dn̄i
ſ cogens vel ſuadēs ei q̄ ſeipſū obtulit nō ad ſupernū deſiderium incēdere: ſed ad voluptatē ſuā inclinari. ſ congregatiōe ſanctoꝝ.
comederit peribit ď populo ſuo.
ſ aīam quaſi nihil facias ad ꝓximi tui mortē.
† Sanguinē quoq̄ oīs animalis
a ſ iuſtis quoꝝ cōuerſatio in celis eſt.
nō ſumetis in cibo: tā de aūibus l
ſ peccatoribus qui obediunt veneri.
q̄ de pecoribus. Oīs aīa q̄ ederit ſāguinem: peribit de populis ſuis. Locutus ē dn̄s ad moyſen m
dicēs: Loquere filijs iſrael: Qui n
ſ hoſtie pacificoꝝ gratiarumactiones has charitate condire debemus qua conditur omne opus bonum.
f offert victimam pacificoꝝ dn̄o

a Caro. Hic ꝯſiter deſcribitur vſus ex parte rei comeſtibilis. cum dicit̄: Caro que aliquid tetigerit imundū nō comedet̄ ꝛc. et accipit̄ hic caro nō generaliter: ſed caro hoſtie pacifice tm̄. Cōſequēter determinat̄ vſus ex ꝑte comedētis. cum ďr: b Qui fuerit mundus veſcetur ex ea. Aliqui libri habēt imūdus: ſꝫ lr̄a talis ē falſa: q2 libri correcti habēt mūdus: ꝛ ī hebreo habet̄ ſic: Oīs mūdus veſcetur ea. Poſſet enī forſitan aliquis credere q̄ nō eēt licitum comedere carnes hoſtie pacifice niſi offerētib⁹. ꝛ ꝓpter h̄ dicit̄ h̄ q̄ oīs hō poterat comedere: dum tn̄ eſſet mūdus. Carnes enī hoſtie pacifice poterāt comedi ab offerētib⁹ vbiq̄: tn̄ intra hierl̄m et ad illud ꝯuiuiū poterat admitti q̄cūq̄ erat mundus. Sed ſi aliq̄s īmundus inde comederet ſciēter: puniri debebat morte. Iſta tn̄ īmūdicia poterat eē duplex. Una ab intrīſeco vtpote ſi aliquis eēt leproſus: vel ſeminiflu⁹ vel hmōi. ꝛ h̄ notat̄ cū ďr: c Aīa pol. ꝛc. i. hō pollut⁹: q2 ibi ps accipit̄ ꝓ toto. Alia ab extrīſeco: videlꝫ ex tactu rei īmūde. ꝛ h̄ notat̄ cum ďr: d Et q̄ tetigerit immū. ꝛc. ſ. e Locutuſq̄ eſt dn̄s. Quia dictum eſt q̄ carneſ hoſtie pacifice poterāt comedi a quolibet homie mūdo: ne igit̄ crederet̄ q̄ eſus adipis ꝛ ſāguinis ſiliter ꝯcederet̄. ideo excipit̄ cum dicit̄: f Adipē ouis ꝛc. Ex h̄ aūt dicunt aliq̄ q̄ adeps aīaliū alioꝝ: dū tn̄ eſſent licita ad comedēdū: erat iudeis veſci licit⁹. Alij aūt oppoſitū ꝓut dictū eſt ſupra. iij. ca. g Adipem cada. mor. i. aīalis. ꝑ ſe mortui. h Et eius aīa. q̄ð a be. cap. ē. i. iterfectū ſiue laceratum. i Habebitis in va. vſ. ſ. ad vnctiōes corioꝝ. ꝛ fomētū lucernaꝝ. et hmōi: q2 talis adeps etiā ſi eēt aīalis mūdi non poterat offerri dn̄o: nec etiam comedi. k Si q̄s adi. q̄ of. ꝛc. i. cremari ſuꝑ altare holocauſti. Cōſequenter ꝓhibet eſum ſanguiſ cū ďr: Sāguinem q̄z ꝛc. Sequit̄: l Tā de auibus q̄ de pecorib⁹. Ex h̄ dicit Ra. Sa. q̄ eſus ſanguinis piſciū ꝛ locuſtaꝝ nō ē iudeis iterdictus. Rōnes aūt q̄re eſus adipis et ſāguinis ꝓhibit⁹ ē: tacte ſunt ſupra ca. iij. m Locutuſq̄ eſt dn̄s. Hic ꝯſiter deſcribit̄ circa victimā pacificā offerendi modus. cum dicitur: n Qui offert victimā pacifi. ꝛc. iſtud addit̄ ad deſignandū q̄d ſignificat̄ ꝑ ſacrificiū. ſ. illa que ſimul offerebāt

† Ö. 3. b
† 30. di. ſi q̄s carnem

Mar.8.a gelicus non potuit offerre niſi curatus: ſed vbi a domino mū-
datus ē: iuſſus eſt offerre munera ad altare que p̄cepit moy-
ſes in teſtimoniū illis. Mūdus ergo offerre poteſt. Sed quō
manus eius offerēt hoſtias dño: nō homo: ſed manus. i. opa
Eccl.4.d eius. hec enī cōmēdant hoſtiā dño. Si enī ꝯtracta ſit manus
tua ad dandū: adhuc leproſus es: et
offerre nō potes. Ubi habem⁹ hoſtiā:
greci habēt holocarpomata: qđ ſigni
ficat omnē fructū quem nō pōt infru-
ctuoſus offerre: qui non affert fructū
iuſticie et miſericordie et ſimilia. Qđ
aūt ait: adipes qui ſupra pectuſculū
D ſūt. Pectuſculū cor intellige: de quo
auferēde ſunt oēs cogitationes male
Mat.5.a (Inde enī ꝓcedūt) vt poſſit cor mun
dū deū videre. Pinnā quoqꝫ iecoris
p̄cepit offerri: in quo iracūdia vel cu-
piditas. Offert pinnā iecoris qui irā
et furorē a ſe abſcidit. Adipes q̄ ſunt
ſuper pectuſculū imponunť altari. pe
ctuſculū aaron ⁊ filijs ei⁹ brachiū de
xtrum p̄cipit ſepari. Quale eſt pectu-
ſculū ſacerdotis plenū ſapiētia ⁊ diui
na intelligētia: q̄le et brachium qđ ei
offerūt filij iſrael ꝓ ſalute ſua. Forme
ſunt iſta que in eccleſia nō geruntť: ſed
leguntť. Non enī legerentť niſi ex his
edificatio audiētib⁹ p̄beretť. Si ergo
ſacerdos ꝑ doctrinā ꝑ multā ſollicitu
dinē: ꝑ vigiliarū laborē peccatorē cō-
uerterit meliora ſeq̄ docuerit: Si tale
opus inquā fecerit: debet q̄ in ipſius
labore ſaluatť deo gratias agere: ⁊ of-
ferre hoſtiā ſalutaris: q: ſalutem cōſe-
cutus ſit. Dicit aūt pectuſculū apoſi-
tionis: ⁊ brachiū demptionis. Cū enī
ablatū fuerit de corde tuo omne craſ-
ſum ⁊ mundatū fuerit ab omni operi-
mēto qđ igni tradēdū eſt: reſtat vt ap
ponatť ei gratia ſpūſſancti: et tunc fiet
pectuſculū appoſitiōis. Brachiū xō
ſeparatiōis erit. Si ſcias diſcernere q̄
ſūt opa lucis et tenebrarū. Si ſepaue-
ris opera tua a tenebris vt in lumine
ſint: brachiū tuū efficiť ſeparationis.
2.Tes.3.b Uel cū ſeparaueris te ab omni fratre
Eſa.52.c ambulāte inquiete. Ul cū exierint de
medio peccatoꝝ q̄ portant vaſa dñi.
a Tenebit manib⁹ adipē. Hiero. ad
fabiolā. Qui eſt ſup pectuſculū ⁊ pin
nam iecoris ⁊c. De victimis ſalutari-
bus adipē offerunt ſacerdotes: pect⁹
et brachiū dextrū in cibum accipiunt. Senſus ē in corde: cor
in pectore: voluptas ſm phyſicos eſt in iecore. Uñ Plinius
Pinnula aduerſa voluptāte: ⁊ ꝑ oculoꝝ feneſtras erumpen-
te. Poſtq̄ ergo pingue holocauſtū fecerint: et cōcupiſcētiaꝫ
libidinis igne ſpūſſancti cremauerint: pectus et brachiū acci
piunt in premiū. In pectore mūdas cogitatiōes: legis notici-
am. In brachio bona opatō: et pugna ꝯtra zabulū: ⁊ armata
Act.1.a manus: vt qđ mente ꝯceperint ope ꝓbent. Jeſus enī cepit fa
cere et docere. Pect⁹ q̄ꝫ appellatť additamentū vel p̄cipuum
Mala.2.b vel egregiū. Labia enī ſacerdotis cuſtodiūt ſciētiā ⁊c. hec de
bet eſſe p̄cipua: ⁊ additamēto ſpūalis gratie talem virū inſti-
tuit qui poſſit ꝯtradicētibus reſiſtere et in ſe nihil ſiniſtri ope
ris habere. Dextrū ſit brachiū et ſeparatū: vt opa ſacerdotꝫ
cōparatione xtutū a cūctis ſeparata ſint. Alia tria exceptis
primitijs hoſtiaruꝫ que danť ſacerdoti de priuato macello et
publico: vbi nō religio ſed virtus neceſſitatis: eſt brachiū de
quo iam dictū eſt. maxilla ⁊ vēter. Maxilla eloquentē et eru-
Nu.25.b ditū ſignificat: vt qđ pectore ꝯcipit ore ꝓponat. Uenter rece
ptaculū ciborū in ſcorto madianite ſacerdotali pugione pfoſ
ſus: omnes labores ⁊ momentanea blādimēta gule ſtercoris
fine cōdemnat: oſtendēs mentib⁹ deo ſacratis: totū in ſeceſſū
1.Cor.6.c ꝓici qđ voram⁹. Unde: Eſca vētri: ⁊ venter eſce: deus autē
Exo.32.c hunc et hanc deſtruit. Uituli puluerē quem adorauerūt filij
iſrael in cōtemptū ſupſtitionis in potum accipit: vt diſcat cō
temnere que ſe videt in ſeceſſum ꝓijcere. Lxx. Offerens ſa
crificiū ſalutare domino: offeret munus ſuū dño ď ſacrificio
ſalutari

ſ. i. charitatem.

offerat ſimul ⁊ ſacrificiū: id ē liba

a ſ. ipſe non alius ꝓ illo: q: iuſticia iuſti ſuper euꝫ erit. b ſ. Lxx. adipem q̄ eſt ſuper pectuſculum ⁊ pinnam iecoris. ſ. deſideriū.

a mēta ei⁹: Tenebit manib⁹ adipē a

a ſ. cogitationē vł fidem. b ſ. q: fides de xpo ⁊ mūda cogitatio ipſi cōſecrāda. ſ. fidem ⁊ confidētiam que fortitudini iuncta ſunt que in pectore ſignificantur: hec debet offerre q̄ ſaluari deſiderat: q: ſine fide impoſſibile eſt placere deo.

hoſtie ⁊ pectuſculū. Cumqꝫ ambo

oblata dño conſecrauerit tradet

a ſ. omne deſideriū noſtrū vult fieri holocauſtū.

ſacerdoti qui adolebit adipē ſup

b altare: pectuſculū aūt erit aarō ⁊

a ſ. qui vita ſublimes. b ſ. fidem ⁊ operationem offerat q̄ ſaluari deſiderat. ſ. quaſi chriſtus qui ſāguinem et vitā ꝓ nobis obtulit bonam operationem noſtram recipiet.

filioꝝ eius. Armus quoqꝫ dexter

de pacificorum hoſtijs cedet i pri

c d mitias ſacerdotꝫ. Qui obtulerit

ſanguinē ⁊ adipē filioꝝ aarō ipſe

habebit ⁊ armū dextrum in por-

a ſ. hec eſt fides recte: vł cognitio ſancta que nos de terrenis ad celeſtia ſubleuat. b ſ. quia ſcꝫ ꝑcellere debet ſcientia ſacerdotis.

tiōe ſua. Pectuſculū enī eleuatio

ſ. hec eſt opatio bona q̄ iuſtos a reprobis ſepat. ſ. q: opus ſacerdotis ſeparatū debet eſſe ⁊ vnicū.

nis et armū ſepatiōis tuli a filijs b

iſrael de hoſtijs eorū pacificis: et

dedi aarō ſacerdoti ac filijs eius

a ſ. quia ſignificatio eius in perpetuum durat.

lege ꝑpetua ab omi populo iſrł.

ſ. Supra dicta. a ſ. coꝝ. ſ. qui per ea que dicta ſunt ꝓficiunt ad dignitatem ſacerdotij.

e Hec ē vnctio aaron et filioꝝ eius c

ſalutari eius. Qđ exponens adiungit: Tenebit manib⁹ adipē
hoſtie. Ul iuxta. Lxx. man⁹ eius offerēt ex ea dño. Ipſum enī
oportet que ad ſalutē ſuā ꝑtinēt opari: Quia iuſticia iuſti ſup Ezec.18.e
eum erit: et impietas impij ſup eum erit. b Pectuſculū erit
⁊c. Iſid. Pectus datť ſacerdoti: vt cogitationē mundam ⁊ do
ctrine habeat noticiam. Brachiū de-
xtrum vel bona opa habeat: et ad pu-
gnam cōtra diabolū armata manu ꝓ
cedat: et qđ corde ꝯceperit opeꝝ exem
plo perficiat. Datť et de priuato maxil
la: vt eloquētia polleat. datť et venter
vt luxuriā extinguat: et gulam cōtem
nat. c Sacerdotis. Aug⁹. Chriſti
in ſacerdote figurati. Unde ſol⁹ ſacer-
dos pōt ſacrificiuꝫ ꝑficere. Incipe enī
noſtrū bonū eſt: ꝑficere et ad finē du-
cere diuine gratie eſt. Non ē volentis Rom.9.d
neqꝫ currētꝫ: ſꝫ dei miſerētꝫ dirigē actio
nes. Uñ et brachium dei nomiatť. Uñ
recte armū: Ul iuxta. Lxx. brachiū ac
cepit. d Qui obtulerit ⁊c. Chriſt⁹
eſt qui verū ſanguinem pacificorum ⁊
adipē. aīas. ſ. et deſideria ſalutariū of-
fert qui ē de filijs aaron ſacerdos ſcꝫ
ſingularis: et ī oībus p̄cipu⁹ cui cedit
armus dexter in portionē. i. oīs actio
bona et ꝑfectio. e Hec ē vnctio ⁊c.
Eſi. Uidentť q̄ h̄ ad vnctionē ſacerdo-
tū ꝑtinere: ſꝫ legiſlator h̄ in p̄ſenti nō
intēdit. Quā enī cuꝫ vnctiōe ſacerdo
tum ſocietatē habent p̄dicta ſacrificia
ſed tm̄ coꝝ dignitatē: et quē ꝓfectuꝫ
p̄ſtēt cuſtodiētib⁹ oñdere voluit. Qđ
enim ait: Hec eſt vnctio aaron et filio-
rum eius in cerimonijs dñi: ad ſuperi-
ora reddit: vt ſcias ꝙ ſi quis ea cuſto-
dierit: ꝑueniet ad eam dignitatē ſacer
dotis, nec aliter. Hec eſt enī vnctio in
cerimonijs dñi. Quaſi ex predictis ſa
crificijs acq̄ritur. Unde addit ī die q̄
obtulit eos moyſes vt ſacerdotio fun
gerentur: et que precepit dari eis a fi-
lijs iſrael. In his ergo nobis vnctio-
nem dedit. In his nos vocauit deus
die qua obtulit eos: qua die ſcꝫ vnxit
eos vt fugerentť ſacerdotio: per vncti
onem ſcꝫ que nunc dicta eſt. Qui enī
ſanctius et ſublimius viuunt excellen
tiores ſūt in populo. Unde oportune
ſubdit: religione ꝑpetua in generatio
nibus veſtris: vt ſcires quia apud de
um hec religio incōcuſſa eſt. Nemo di
gnitate vel ſapientia vel rebus ſublimib⁹ excellit: ſed qui fece-
rit que ſupius p̄cepit. Sic enī ſacerdos fit ſm cognitionē chri-
ſti veri ſacerdotis: qui īmaculatā et ꝑfectaꝫ demōſtrauit vitā.
Quid aūt ꝑ p̄dictam vnctionē ītellexerit in ſequētib⁹ oſtēdit.

Nico. de lyra

Iſta ē lex ſimul offerebantť cuꝫ animali īmolādo ꝓ pacifica hoſtia ſicut ſūt panes ſupradicti. lꝫ enī ꝓprie loquēdo ſacrificiū ſit de animali. oblatio de aridis inanimatis. libamētū de liq̄dis: tamē vnum frequenter ponitur ꝓ alio vt dictū eſt ſupra. a Tenebit manib⁹ adipē hoſtie et pe. Sacerdotes enī ſupponebāt manus ſuas manibus offerentis: ⁊ ſic illud ſuppoſitum eleuabatť verſus celum: ⁊ poſtea retrahebatť verſus terram: ⁊ poſtea ad quattuor partes orbis ad denotanduꝫ ꝙ offerebatť illi qui eſt dominus celi et terre et orbis. et poſtea ſacerdos accipiēs iſta de manu offerētis cremabat adipem ſup altare. Pectuſculuꝫ autem et armus dexter de hoſtijs pacificis cedebāt in vſum ſacerdotū. vt hic determinatť. cetere carnes cedebant in vſus offerentiū. b Tuli a filijs iſrael. ſ. pectuſculū et armū dextrū. ad euitandū quādā ſpeciē diuinationis que vocatť ſpatulomātia: qua vtebantur idolatre: quia in ſpatula et oſſe pectoris de ſuis ſacrificijs ſupſticioſe diuinabant. c Hec eſt vnctio. Hic ponitť breuis epilogus reſpectu precedentiū. cum dicitur: Hec eſt vnctio aaron et filiorū eius. i. oblatio in die vnctionis eorum: de qua dictum eſt ca. p̄cedenti qualiter debeat fieri. ſed eius executio ponitur ca. ix.

Iſta eſt lex

a Iſta ē lex holocauſti ⁊c̄. Orig. Cū ꝓpo
ſuerit legiſlator hec ē vnctio aaron ⁊ filio/
rū ⁊c̄. Nō ſubiūxit q̄ eēt: nec q̄liter vnxiſſet
expoſuit: ſꝫ h̄ q̄dem in ſequētib⁹ facit. Nūc
v̄o poſtq̄ꝫ dixit: hec eſt vnctio aaron nihil
de vnctiōe ſubiun
git: vt oſtēderet h̄
q̄ ſupra dixerat. ſ.
pectuſculū īpoſiti
onis: ⁊ brachiū ſe
paratiōis eē i paꝫ
vnctionē aaron et
filioꝝ ei⁹: ne puta/
rem⁹ illa ꝓ carni/
bus dicta: vt do/
ceret etiā ipſa ſub
ſacramēto inſerta
vnctionis: poſtea
repetit ea q̄ ſupra
expoſuerat dicēſ:
Hec ē lex holocau
ſti ⁊c̄. Hec eſt q̄ ſu
pra expoſita eſt: ⁊
videt̄ recapitula/
tio eſſe ſacramēto
rū: q̄ ſupra narra/
ta ſūt: ſicut et illō
ſcꝫ hec ē vnctio: ꝓ
libatio ſequētiuꝫ.
trāſiēs eni et alia
tāgit dicenda ⁊ di
cta. dicenda. ibi:
hec ē vnctō. dicta.
ibi: hec ē lex. Un
ctio xp̄i partim cō
munis ē ſuis. Sūt
eni et ipi ꝑticipeſ:
vnde et nos ꝑtici/
patione xp̄i dici/
mur xp̄iani. Sed
inextimabili dig/
nitate excellit. Ungit̄ ⁊ ipē ſubſtātialiter:
nos v̄o ei⁹ opatiōe ⁊ grā. vngunt̄ ergo cū
aaron filij eius: ſꝫ nō talia in vnctiōe eoꝝ:
q̄lia fiunt i vnctiōe aaron: qꝺ in ſequētib⁹
manifeſtat̄. de xp̄o aūt h̄ intelligit̄. Sciēs
enim legiſlator ad eccleſiā hec ꝑtinere my/
ſteria: p̄cepit conuocari oēm cetum vel ſy/
nagogā: quā greci eccleſiā dicunt. Syna/
goga enim non poteſt hanc legem habere
niſi ad eccleſiā conueniat in qua figurarū
veritas conſeruatur. Iſta eſt lex ⁊c̄. Eſi.
Uides differentes cōuerſationes que deo
cōiungunt. Honorē ſcꝫ ſapientie perfectū:
qui ſignificatur per holocauſtū. Uel iuſti/
ciam mediocrem: que operatur ea que ſūt
ad ſalutem. Sacrificia eni pacificorum vel
per holocauſtum vel ꝑ oblationeꝫ recte eē
vtilia ad ſacerdotalem dignitatem lex in/
tellexit. Unde in die qua legem vnctionis
mandauit: ſubdidit ea que ſunt de ſacrifi/
cijs: ſimulq̄ꝫ omnia breuiter memorauit.
b In monte ſinai. qui rubus vel tentatio
interpretatur. Similis eſt autem rubo ten
tatio: aſperum eni virgultuꝫ eſt et difficile
capit̄: ſic corona bone vite in tētationib⁹ et
Iaco. i. b tribulatiōib⁹ vir h̄r. Unde: Beat⁹ vir q̄ ſu
ſtinet tentationē: quia cum probatus fue/
rit accipiet coronam vite. Ca. VIII
c Duos arietes. Chriſti paſſio ſignifica/
tur qui eſt dux populi. Bene autē duo ari/
etes immolantur: quia chriſtus bis nobis
myſteria ſue paſſiōis cōmiſit. Primū quā
do agnum myſticum in cena comedit. Se/
cundo quando eadem myſteria in panis
et vini conſecratione conſtituit.
d Et cōgregauit. Cōuocauit moyſes oēm
ſynagogaꝫ q̄ꝫuis dn̄s elegiſſet ⁊ p̄cepiſſet:
cōuocat̄ tn̄

in cerimonijs dn̄i in die quo ob/
tulit eos moyſes vt ſacerdotio fū
gerentur: ⁊ q̄ p̄cepit dari eis dn̄s
ſ in concuſſa.
a filijs iſrael religiōe ꝑpetua i ge/
ſ ꝑfecte ſapientie.
a nerationib⁹ ſuis. Iſta ē lex holo a
ſ mediocris iuſticie.
cauſti et ſacrificij ꝓ pctō atq̄ꝫ deli
cto: ⁊ pro conſecratione et pacifi b
corū victimis: quas cōſtituit do c
b minus moyſi in monte ſinai q̄n
mandauit filijs iſrael vt offerrent
oblatiōes ſuas domino in deſer
to ſinai. Ca. VIII.
Locutuſq̄ꝫ eſt domin⁹ ad d†
moyſē dicēs: Tolle aarō e
cum filijs ſuis: veſtes
eorum et vnctionis oleum: vitu f
c lum ꝓ peccato: duos arietes ca/
a ſ vas ꝯplexo vimine factū ⁊ ſcripturam ſignifi
cat q̄ multiplici ſentētiarum conficit̄ textura.
b ſ diuina ſapia in aꝑ. ſin. ⁊ veri. c ſ hoc factū
eſt qn̄ p̄dicātibus aplis vna die crediderūt q̄nq̄ꝫ
milia poſt reſurrectionē: alia die duo milia.
d niſtrū cum azymis. Et cōgre/ g

a Iſta ē lex holocauſti ⁊ ſacrificij ⁊c̄. de quibus dictum eſt ca. precedenti.
b Et pacificoꝝ victimis. de quib⁹ dictū ē in h̄ ca. c Quā ꝯſtituit dn̄s moyſi
in monte ſinai. hoc addit̄ ad oſtēdendū locū in q̄ iſte leges date ſunt. Ca. VII

Moraliter. d† Hec q̄ꝫ ē lex hoſtie. Sequitur: e† Hec ē lex hoſtie
pacificorū ſi ꝓ grā ꝯactione ⁊c̄. Hec aūt hoſtia euchari
ſtiam figurauit ⁊ hic ponūt̄ q̄nq̄ꝫ modi panū ꝑ q̄s figura
tus fuit vn⁹ panis viuus et ꝑfect⁹ q̄ de celo deſcendit. ſi/
cut vnū ꝑfectū ꝑ plura imꝑfecta: vt ſupra dictum ē ca. ij.
Hūc aūt panē offert ſacerdos gratus de bn̄ficijs a deo ſi
bi collatis deuote celebrādo. ⁊ hō nō ſacerdos ſi ꝓ graꝝ
actiōe ꝓ bn̄ficijs ſibi collatis facit ſacerdotē celebrare: et
ſimiliter pauꝑ nō habēs vn̄ hec faciat nihilomin⁹ hūc panē
offert ſuo modo miſſā deuote audiēdo. ⁊ aliq̄n pl⁹ ꝓficit
ſibi q̄ꝫ ſacerdoti celebranti. Hic aūt panis dicit̄ ꝯſperſus
oleo. nā grā dei q̄ ꝑ oleū deſignat̄ cōfert̄ largiter in h̄ ſa/
cramēto: ꝓpter qꝺ noīat̄ euchariſtia. i. bona grā. cū pani
bus aūt p̄dict̄ offerebat̄ aīal imolaticiū: ꝑtꝫ ex h̄ qꝺ ſeq̄
tur: h Cui⁹ carnes eadeꝫ comedent̄ die. et ꝑ h̄ ſignifica/
bat̄ ꝙ ſub ſpeciēb⁹ panis vera caro xp̄i cōtinet̄. ſicut ipſe
dicit Ioh. vj. Panis quē ego dabo caro mea ē ꝓ mundi
vita: cui⁹ effectus ſugit̄ fide charitate formata q̄ non cōpa
tit̄ ſecū mortale pctm̄. ido ſubdit̄: h† Qui fuerit mūd⁹
veſcet̄ ea: ⁊ nō alius. q: ſcribit̄. j. Cor. xj. Probet autem
ſeipm̄ homo et ſic de pane illo edat et de calice bibat: qui
eni mādueat ⁊ bibit indigne iudiciū ſibi manducat ⁊ bi/
bit nō diiudicās corp⁹ dn̄i. Notādū aūt ꝙ hoſtia paci/
fica i tres ꝑtes diuidebat̄. nā tot⁹ adeps in ꝑtē dn̄i cede/
bat et ad ei⁹ honorē in altari cremabat̄. pectuſculū et ar/ A
mus dexter erāt ſacerdotis offerentis. relique v̄o carnes
cedebāt in vſū illoꝝ ꝓ q̄bus hoſtia pacifica offerebat̄: vt
ꝑtꝫ ex ſequētib⁹ et ꝑ hoc ſignificabat̄ ꝙ ſacramētū eucha
riſtie p̄mo et p̄ncipaliter ad honorē dei offert̄. ſcꝺo ad bo
nū ſacerdot̄ celebrāt̄. tertio ad bonū illoꝝ ꝓ q̄b⁹ offert̄.
In ca. vij. vbi dicit̄ in poſtil. Sꝫ ſi aliq̄s īmūdus inde
comederet ſciēter debeat puniri morte.

Additio. j. Duriſſimū eſſet dicere vt ꝑ talē co/
meſtionē hō puniret̄ capitaliter: ſꝫ
aliter ē dicendū: nā in h̄ loco dr̄ de tali trāſgreſſore. Peri
bit vel interibit de ꝑplis ſuis. ⁊ ſimiliter i multis alijs dicit̄.
ſimiliter qꝺ intelligit̄ ſm̄ glo. nr̄am vt nō dicat̄ ouis ſꝫ lup⁹
rapax. vn̄ in q̄ꝫpluribus locis vbi ſimiſ ſnīa ponit̄ ſm̄ he/
breos diuine vltioni itelligit̄ tale pctm̄ relinq̄: nō ꝙ ꝑ hoiem ad penā capitalē iu
dicet̄: ⁊ ē humanior ſnīa. nā de illo i cui⁹ domo iueniret̄ ſeu appareret q̄ꝫtūcunq̄ꝫ
modicū fermēti in tꝑe paſchali. ⁊ in q̄ꝫplurimis caſib⁹ leuiſſimis talia v̄ba in ve
teri lege legunt̄ in q̄b⁹ duriſſimū eſſet crimen capitale introducere.
In eodē ca. vij. vbi dicitur in poſtilla. Tenebit manibus adipem hoſtie ⁊c̄.

Additio. ij. Sacerdos i hmōi oblatiōib⁹ faciebat q̄ttuor mot⁹ tm̄. ſ.
eleuare v̄ſus celū. ⁊ retrahere v̄ſus terram: ⁊ mouere an
trorſum ⁊ retrahere retrorſum. et ſic in huiuſmodi motibus proprie fiebat ſignuꝫ
crucis: vt patet conſideranti ⁊c̄.

Replica. correctorij contra Burgen̄. In. vij. ca. Leuitici cum po/
ſtillator exponeret illum paſſum. Qui fuerit mundus veſce/
tur ex ea. Inter cetera cum dixit: Sed ſi aliquis īmundus inde comederet ſcien/
ter puniri morte debebat. Burgen̄. euꝫ notat inq̄rens. Duriſſimū eēt dicere vt ꝑ
talē comeſtionē hō puniret̄ capitaliter. Et dicit ſm̄ nr̄aꝫ glo. (vbi d̄ trāſgreſſori/
bus ſm̄ hebreos pena his v̄bis p̄figat̄. Peribit vel iteribit de ꝑplis ſuis) h̄ itel
ligi: vt tale pctm̄ diuine vltioni relinquat̄: vn̄ inq̄t. h̄ ē hūanior ſnīa. Quid ē tūc
qꝺ dr̄ Nu. xv. de homīe q̄ i die ſabbati ligna collegit: quē cū moyſes ⁊ aaron in
carcere icluſiſſent: neſciētes q̄d ſuꝑ eo facere deberēt: nūq̄d iuxta v̄bū qꝺ locut⁹
fuit dn̄s ad moyſen: vt ibi legit̄: aīa v̄o q̄ ꝑ ſuꝑbiaꝫ aliq̄d cōmiſerit ſiue ciues ſi/
ue peregrinus ſit ille: qm̄ aduerſus dn̄m rebellis fuit: peribit de populo ſuo ⁊c̄.
Dn̄s h̄ ipm̄ v̄bū moyſi et aaron neſciētibus quid cum eo tranſgreſſore agere de/
berent clarius expoſuit: vt ibidē ſubdit̄: Dixitq̄ꝫ dn̄s ad moyſen: Morte moria/
tur homo iſte: Obruet euꝫ lapidib⁹ oīs turba extra caſtra ⁊c̄. In quo eni magis
ille peccauit ligna colligēdo: q̄ꝫ q̄ ſcienter ex ꝯtēptu vel ꝑ ſuꝑbiam ꝯtaminatus
⁊ imūdus d̄ hoſtia pacifica veſceret̄. Nec poſtillator de eo qui ignorāter faceret
hoc dixit: cū apte inquit: ſꝫ ſi aliq̄s imūdus inde comederet ſcienter quaſi ex cō/
temptu vel ſuꝑbia diceret. Ca. VIII

Locutuſq̄ꝫ ē do. Suꝑi⁹ actū ē de ſacrificijs ⁊ oblatiōib⁹. Hic ꝯn̄r agit̄ de
ipis offerētib⁹. ⁊ p̄mo agit̄ d̄ offerētib⁹ rōne officij cuiuſmodi erāt ſacer/
dotes. ſcꝺo de offerētib⁹ ex ꝓfeſſione fidei. cuiuſmodi erāt alij inferiores: q: ſacri
ficia illa erant quedam ꝓteſtationes fidei offerentium: ⁊ de his agit̄ ca. xj. Pri/
ma in tres. quia primo deſcribitur circa ſacerdotes cōſecrationis ritus. ſecundo
conſecratorum vſus. ca. ix. tertio eorūdem caſus ca. x. Circa primum premittun
tur ea que erant ad conſecrationem ſacerdotum neceſſaria. cum dicitur:
e Tolle aaron cum filijs ſuis et veſtes eorum. quarū forma et materia deſcri/
pta fuit Exodi. xxviij. f Et vnctionis oleum. cuius confectio deſcripta fuit
Exodi. xxx. g Et congregabis omnem cetum. vt videat oīs popul⁹ ꝙ aaron

 nō īgeſſerit

conuocat tñ ſynagoga. Requirit etiã in ordinando ſacerdote
pñſentia ppli: vt ſciant oẽs et certi ſint: qꝛ q̃ pſtantioꝛ eſt omni
populo: doctioꝛ: ſanctioꝛ: virtute eminentioꝛ. ille eligitur ad
Eccl.45.a ſacerdotiũ. Lauit ḡ eũ ⁊ induit. Quali indumẽto: tunica: et
2.Re.13.d pcixit eũ ʒona. Et iterũ: Ueſtiuit eũ tunicã talarẽ: Uel vt ali
Mat.10.b bi legimꝰ interioꝛẽ. Uideo aũt duabꝰ
tunicis indutũ põtificẽ. Jeſus aũt ꝓ
hibet apłos duabꝰ tunicis indui: cũ
moyſes ⁊ ieſus. i. lex ⁊ euãgeliũ côue
nire debeãt. Dicunt alij vt qd ieſus p̃
cepit duas tunicas nõ habere nõ eſſe
ↄtrariũ legi: ſʒ pfectiꝰ lege: ſicut ⁊ cũ
lex homicidiũ vetat: ieſus xpo iracun
21.di.c.1. diã reſecat ⁊ cũ lex ꝓhibet adulteriũ:
in prin. ieſus xpo ↄcupiſcẽtiam abſcidit. Ego
nõ intro huiꝰ itelligẽtie anguſtiã: põ
tificalia ſacramẽta ↄcludo: amplíꝰ mi
hi aliq̃d ex iſta forma videtur oſtẽdi.
Sciebat põtifex ille quẽ tunc ordina
bat moyſes: qꝛ circũciſio eẽt ſpũalis:
ſeruabat tñ et carnis: qꝛ incircũciſus
eſſe nõ poterat. habebat ḡ duas tuni
cas: vnã carnalis myſterij: aliã intel
ligẽtie ſpũalis. Nõ eñi poterat eẽ põ
tifex eoꝝ q̃ tũc erãt: niſi carnalia opa
vł ſacrificia offerret: q̃uis ſpiritualia
eſſe debere ſciret. Cõuenĩẽter ḡ habe
bat duas tunicas. Apłi xpo q̃ dicturi
Gal.5.a erãt: Si circũcidimini xpo nihil vob
ꝓderit. ⁊ litteralẽ obſeruãtiã peniꝰ
reprobaturi: merito duas tunicas ha
bere ꝓhibent: ſufficit eis vna: ⁊ hꝰ interioꝛ. eã xpo q̃ foris ẽ le
gis tunicã noluit: qꝛ vnã ieſus et ipam interioꝛẽ habere pmit
tit. a Cũq; lauiſſet. Hiero. Jã tũc purgationẽ mundi ⁊ re
rũ oĩm ſanctitatẽ baptiſmi ſacramẽta ſignabãt. Nõ accipiũt
veſtes niſi loti: nec ornant ad ſacra niſi in xpo noui hoĩes re
Mat.9.a naſcant. Uinũ eñi nouũ in vtres nouos mittit. Moyſes la
Luc.16.g uat. i. lex. Unde habent moyſen ⁊ ꝓphetas audiant eos. Ab
Rom.5.c adã vſq; ad moyſen oẽs peccauerũt: pceptis dei lauamur: et
parati i aduẽtũ xpi tunicas pelliceas deponimꝰ: vt induamꝰ
veſtẽ lineã nihil in ſe mortis habentẽ: ſʒ totã cãdidã: vt de ba
ptiſmo ſurgẽtes ſtringamꝰ lũbos i veritate: ⁊ tota priſtinoꝝ
Ps.31. peccatoꝝ turpitudo celet. Uñ: Beati q̃ꝝ remiſſe ſũt iniquita
tes: ⁊ q̃ꝝ tecta ſũt petã. Poſt feminalia et lineã tunicã indui
mur hiacynthina veſte de t̃ra cõdeſcẽdẽtes ad alta: hꝰ ẽ ſubu
cula iuxta. Lxx. q̃ ſublimiũ rõnẽ ſignificat tñ patere maioꝛi
bus atq; pfectis. Hãc habuerunt ꝓphete moyſes ⁊ aaron et
Esa.14.b oẽs q̃bꝰ dr: In montẽ excelſũ aſcẽde tu q̃ euã. ſiõ. Nõ ſufficit
prioꝛ ablutio petõꝝ: baptiſmi grã: ſecretioꝛ doctrina: niſi ha
beamꝰ opa. i. ſuphumerale qd rationali copulat: vt nõ ſit la
xum nec diſſolutũ. Ratio eñi opibus ⁊ opa rõne indigent: vt
qd mente cõcipimꝰ ope ppetremꝰ. Orige. Lauet te moyſes:
id ẽ lex q̃ te lauat: ⁊ diluit ſordes tuas. Lex ſacerdotes cõſe
crat. Nõ põt eẽ ſacerdos quẽ lex nõ ↄſtituit. Si lotus fueris
p moyſen: poteris puenire ad indumẽta q̃ pfert moyſes: ſed
nõ ſolũ indumẽtis opꝰ ẽ ad ſacerdotales infulas: verũ ⁊ cin
Gen.3.d gulis. Tunicis pelliceis indutꝰ ẽ adam ⁊ vxoꝛ eiꝰ: talibꝰ pec
catoꝛẽ indui opoꝛtebat: q̃ eſſent moꝛtalitat̃ indicia: quã pec
cãdo ↄtraxerat: ⁊ fragilitatis que ex coꝛruptiõe carnis venie
bat. Sʒ ſi ab his purgatꝰ fueris p legẽ dñi: induet te moyſes
indumẽto incoꝛruptiõis: vt nuſq̃ appareat turpitudo tua: et
Exo.28.g abſoꝛbeat moꝛtale hꝰ a vita. Uideamꝰ q̃li ordine põtifex ↄſti
tuat. b Ueſtiuit. Hiero. Ad fabiolã. Diſcamꝰ prius cõmu
nes ſacerdotũ veſtes atq; põtificũ. Lineis femialibꝰ vſq; ad
genu verẽda celant: q̃ꝝ ſupioꝛ ps ſub vmbilico vehementer
aſtringit: ne dũ expediti victimas mactãt: onera poꝛtãt: caſu
femoꝛa reuelẽt: ⁊ pateat qd optũ ẽ. Jnde etiã gradus altar̃
Exo.20.d aſcẽdere ꝓhibent: ne aſcẽdẽtiũ verẽda ↄſpiciat inferioꝛ ppłs.
Hec ſm Joſephũ de byſſo retoꝛta ꝓpter foꝛtitudinẽ texebãt:
et inciſa ↄſuebant: qꝛ i tela nõ põt fieri hmõi opus. Hiero.
Scdã ẽ ex lino poderis. i. talaris duplici ſindone: quã Joſe
phus vocat byſſinã: hec adheret coꝛpi: ita arta ⁊ ſtrictis ma
nicis: vt nulla i veſte ruga ſit: ⁊ vſq; ad crura deſcendat. Ta
les ſolẽt habere milites lineas q̃s camiſias vocãt: aptas mẽ
bris ⁊ aſtrictas: vt ad oĩa expediti ſint: hac ſacerdotes vtunt
tunica: habẽtes veſtitoꝝ pulchꝛitudinẽ: et nudoꝝ celeritatẽ:
q̃ dr linea. Tertiũ cingulũ ſerpẽtis pelli quam i eſtate exuit
ſimillimũ: vt lõgũ marſupiũ i rotũdũ textũ: ſub tegmĩe cocci
purpure:

gabis oẽʒ cętũ ad oſtiũ taberna
culi. Fecit moyſes vt dñs impaue
rat: ↄgregataq; oĩ turba añ foꝛes
a ſ euãgelicꝰ. vñ petrꝰ: Hoc ẽ verbũ qd annũcia
tum eſt vobis: euangelica. ſ. myſteria.
tabernaculi ait: Jſte ẽſt ſmo quẽ
iuſſit dñſ fieri: † Statimq; obtulit a
a ſ xpm q̃ offert patri: vñ daniel: Oblatꝰ eſt in cõ
ſpectu eius q̃ nobiſcũ et ppter nos offertur.
b ſ qui imitãt eum: vñ: Jmitatoꝛes mei eſtote ſi
cut et chꝛiſti. c ſ quia hec oblatio per xpm cele
bꝛatur. baptizatus eſt enim chꝛiſtꝰ vt aqua baptiſ
mi ſanctificaretur.
a aãron et filiõs eius. Cũq; lauiſ b
a ſ pcedẽtia cõmunia ſũt aarõ ⁊ filijs eius. i. xpo
et nobis: hec aũt ſoli deo ⁊ vero ſacerdoti conue
niũt veſtiuit ponti. ⁊c. b ſ veſte imoꝛtalitatis.
b ſet eos vẽſtiuit pontificẽ ſubũcu c
ſ vt lumbi in veritate ſtringant ⁊ turpitudo pec
catoꝛum celetur.
la linea accingens eum baltheo.

purpure et hiacynthi et byſſi ꝓpter decoꝛem ⁊ foꝛtitudinẽ ita
polymite diſtinctũ: et diuerſos floꝛes ⁊ gẽmas artificis manu
non textas ſʒ additas putes: hoc baltheo inter vmbilicũ et pe
ctus linea tunica ſtringit: q̃ q̃ttuoꝛ digitoꝛũ habens latitudi
nẽ: et magna ex pte ad crura deſcẽdẽs cũ expeditiõe ad ſacrifi
cia opus eſt: in leuũ humerũ retoꝛque
tur. Jdem. Quartũ eſt rotundũ pi
leolum: qd greci ⁊ noſtri thyarã: non
nulli galerũ vocant: nõ habet acumẽ
i ſũmo: nec totũ vſq; ad comas caput
tegit: ſed tertiã partẽ a frõte nudã re
liquit: vitta ne labat ↄſtrictum: byſſi
num: et ſic fabꝛe lintheolo opertũ: vt
nulla ſint foꝛis acus veſtigia: his q̃t
tuoꝛ tam ſacerdotes vtunt q̃ꝫ ponti
fices. Quattuoꝛ reliqua ꝓprie pontifi
cum ſunt. Primũ qd et hic quintũ: tu
nica talaris tota hiacynthina eiuſdẽ
coloꝛis habens aſſutas manicas qua
induitur aptura: qd vulgo capitiũ di
citur: oꝛis firmiſſimis ne rumpat. Jn
inferioꝛi xpo parte. lxx. duo tintinna
bula ſunt: ⁊ totidem malapunica hiſ
dem cõtexta coloꝛibus q̃bus cingulũ
inter duo tintinnabula vnum malũ:
et inter duo mala vnũ tintinnabulũ:
vt cum pontifex in ſanctaſanctoꝛũ in
greditur ſit vocalis totus. ſi hoc non
fecerit ſtatim moꝛiturus. Sextũ he
bꝛaice ephot: id eſt ſuphumerale: vbi
cunq; enim in Exodo vel in Leuitico
ſuphumerale legit: in hebꝛeo ephot habet. Samuel tamẽ leui 1.Re.1.f
ta adhuc parue etatis: et dauid ante arcã ephot poꝛtauit. Sʒ 2.Reg.6.c
aliud eſt ex hiacyntho byſſo cocco purpura auroq; contextũ:
aliud in ſimilitudinẽ ſacerdotũ ſimplex et lineũ. Auri lamine
id eſt bꝛactee mira tenuitate tenduntur: ex quibꝰ ſecta fila toꝛ
quent: cum ſubtegmine triũ coloꝝ: hiacynthi: cocci: purpure
et ſtamĩe byſſi: vñ efficit palliolũ vermiculate pulchꝛitudinis
et miri fulgoꝛis in modũ caracallaꝝ ſed ſine cucullis: ↄtra pe
ctus nihil texit: locꝰ rationali relinquit: in vtroq; humero ſin
guli lapides clauſi: auro aſtricti: q̃ hebꝛaice dicũtur ſoom: ab
Aq̃la ⁊ ſymmacho et theodotiõe onychini. a. Lxx. ſmaragdi.
Joſephꝰ ſardios vocat: cũ hebꝛeo ↄſentiens vt coloꝛẽ lapidũ
vel patriã demonſtret. Jn ſingulis ſena patriarchaꝝ noĩa qui
bus iſraeliticꝰ populus diuiditur. Jn dextero humero filij Ja
cob maioꝛes: in leuo minoꝛes: vt põtifex ſãctaſanctoꝛũ ingre
diens populũ ꝓ quo rogaturꝰ eſt in humeris poꝛtet. Septi
mũ paruulũ eſt: ſed omniũ ſãctiſſimũ eſt: hebꝛaice lyoſin: grece
logion: latine rationale dicitur: pannus eſt breuis auro et q̃t
tuoꝛ textus coloꝛibus quibus ⁊ ſuperhumerale: habẽs palmi
magnitudinẽ per quadrũ: duplum ne rumpatur. Jntexti ſũt
ei duodecim lapides mire magnitudinis et pcij p q̃ttuoꝛ oꝛdi
nes ſingulis verſiculis terni lapides. Jn primo ſardiꝰ topaſiꝰ
ſmaragdus. Jn ſcdo carbũculꝰ ſaphyrꝰ iaſpis. Jn tertio lygu
riꝰ q̃ foꝛſitã ⁊ hiacynthus: achates: ⁊ ametiſtꝰ. Jn quarto chꝛy
ſolithꝰ onychinꝰ berillꝰ. Jn ſingulis ſʒ etateſ. xij. tribuũ ſcpta
ſũt noĩa

Nico. de lyra

nõ ingeſſerit ſe ad dignitatẽ ſacerdotij: ſed magis ſuſceperit ex
pcepto dñi. ſcdo ponitur cõſecrationis executio. cum dicitur:
a Statimq; obtulit aaron ⁊c. Et diuiditur in quattuoꝛ par
tes. quia primo ponit quedam cõmunia aaron ⁊ eius filijs cir
ca eoꝛum cõſecrationem. ſecũdo ptinentia ad ſolum pontificẽ.
ibi: Ueſtiuit. tertio filijs eius pꝛopꝛia. ibi: Filios quoq; eius.
quarto reuertitur ad cõmunia. ibi: Obtulit et vitulum ꝓ pec
cato. Circa primũ ponuntur duo cõmunia aaron ⁊ filijs eius.
Primum eſt eoꝛum oblatio. cum dicitur: Obtulit aaron et fi
lios eius ſtatuens coꝛam altari: quia applicabant diuino cul
tui. Secundũ eſt eoꝛũ lotio cum dicitur: b Cumq; lauiſſet
eos. per hanc lotionem datur intelligi q̃ debebãt eſſe coꝛde et
conuerſatione mundi: et ab omni imundicia peccati expediti.
c Ueſtiuit. Hic ponunt ea que erant ꝓpꝛia ipſius aaron quo
rum primũ erat induitio eius veſtimentis pontificalibus: qd
notatur cũ dicitur: Ueſtiuit pontificem ſubucula linea. Exo.
xxviij. vocatur tunica linea: vbi veſtimenta pontificis et mo
dus induitionis plenius ſunt deſcripta et expoſita. Scdm eſt
eius vnctio: pmittitur tñ vnctio tabernaculi ⁊ vaſoꝝ eiꝰ inter
que ẽ altare thymiamatis: et hec vnctio notatur. cum dicit:
Tulit ⁊ vn.

Apoc.21.c ſūt noīa. De his lapidib⁹ ī Apocalypſi ſtruiť hierl'm celeſtꝭ:
hoꝝ noīb⁹ vl' ſpecie ordo ꝟtutum vl' diuerſitas indicať. Per
q̄ttuor rōnalis angulos q̄ttuor anuli aurei habētes ꝯ ſe ī ſu/
per humerali alios q̄ttuor: vt anulus ꝯ anulū veniat: et ſibi
vittis copuleť hiacynthinis. Ne aūt magnitudo ⁊ pōd⁹ lapi
dū ſtamina rūpat: auro ligati ſūt ⁊ in
cluſi. Catene q̄ȝ ex auro fuēt: q̄ ob pul
chritudinē fiſtulis aureis tegūť: ⁊ ha
bēt in rōnali ſupra duos anulos ma/
iores q̄ vncinis aureis ſuphumeralis
nectūť: ⁊ deorſū duos alios. Nā poſt
tergū ī ſuphumerali ꝯ pect⁹ et ſtoma/
chū ex vtroq̄ʒ latere erāt anuli aurei:
q̄ cū rōnalis aureis anulis ꝯiūgeban
tur: vt rōnale ſuphumerali ꝯiungere/
tur: ⁊ vna textura videntib⁹ putareť.
Octaua ē lamīa aurea in q̄ ſcriptuȝ
ē nomē dn̄i q̄ttuor hebraicꝭ lr̄is ioth.
he. vau. heth. qđ apud illos ineffabi/
le dr̄ h̄ ſup pileolū lineū oīm cōmune
ſacerdotū ī pōtifice additur: vt vitta
hiacynthina ꝯſtringať ī frōte: totāq̄ʒ
pōtificis pulchritudinē dei nomen co
ronet ⁊ ꝓtegat. Mala aūt punica ⁊
tintinnabula in inferiorib⁹ poſita ful/
gura demōſtrāt ⁊ tonitrua: vel terraȝ
⁊ aquā ⁊ oīa elemēta inter ſe cōſonan
tia: ⁊ ſic ſibi ꝑplexa vt ſint in ſingulis
oīa. Hiero. Hebrei q̄ttuor colores
ad q̄ttuor elemēta referunt ex q̄b⁹ vni/
uerſa ſubſiſtūt. Byſſū terre deputāt:
q̄r ex terra gigniť. Purpurā mari: q̄r
ei⁹ cocleis tingitur. Hiacynthum aeri
ꝓ ſilitudīe coloris. Coccū q̄ hebraice thorach. i. vermiculus
igni ⁊ etheri. Periuſtū enī eē cōmemorāt vt pōtifex creatorē
nō ſolū ꝓ iſrl' ſ; ꝓ toto mūdo roget qui ex terra ⁊ aq̄ ⁊ aere et
igne ꝯſtat. h̄ enī oīm ſūt elemēta. Vn̄ primū lineū ē veſtimen/
tū: terrā ſignificās. Scōm hiacynthinū: aerē demonſtrans q̄
de terrenis paulatim ad excelſa ſuſtolliť: ⁊ veſtis hiacynthi/
na a capite vſq̄ʒ ad talos veniēs indicat aerē de celis vſq̄ʒ ad
terrā fuſū. Qđ ſupradicti colores auro interti ſūt id figura/
re volūt q̄ vitalis calor: ⁊ diuini ſenſus ꝓuidentia penetrat
Exo.28. vniuerſa. Orige. In Exodo vbi de ſacerdotalib⁹ mādať ve
ſtib⁹ īuenio octo eē ſpecies q̄ pōtifici ꝑparāť: h̄ ꝟo tm̄mō ſe/
ptē: octaua enī emiſſa ē: q̄ ē cāpeſtre: vel vt alibi legim⁹ femi/
nalia linea. Sȝ forte q̄r h̄ gen⁹ indumēti indiciū ē caſtitatis q̄
femora opiunť vel renes ꝯſtringūť: nō ſemꝑ ī ill' ſacerdotib⁹
he ptes erāt ꝯſtricte. aliq̄n enī ꝺ poſteritate generꝭ indulgeť.
Sȝ ī ſacerdotib⁹ eccl'ie aliud video ſacr'm. Poſſūt enī ī eccl'ia
Gal.4.c filioſ generare. Vn̄: Filioli mei q̄s iterꝝ parturio ⁊c. Et alibi:
1.Cor.4.d Nā ⁊ ī xp̄o ieſu ꝑ euāgeliū ego vos genui. In hmōi generati
onib⁹ aliq̄n femīalib⁹ vtunť: ⁊ abſtinēt cū ſe vidēt ī auditori/
bus fructū hr̄e nō poſſe: in q̄b⁹ ſemen ꝑiret: nec ſobolē faceret
Cū ḡ incapaces vidēt: aut ſimulatos ⁊ hypocritas īponunt
Mat.7.c cāpeſtre: vtūť femīalib⁹: ne ſāctū deť canib⁹ ⁊ margarite po/
nanť añ porcos. a Et induēs ⁊c. Rx̄. Induit tunicā et ꝑ
cinxit ꝫonā ⁊ veſtiuit eū ipoditim. Incarnationē xp̄i exeq̄ť.
Totū enī hoīeȝ ſuſcepit corp⁹. ſ. ⁊ aīam tunicā terrenū appel/
lauit: qđ de terra eſt: ipoditim celeſtē: q̄r ipoditis poderis ē.
Et hiacynthinas q̄ ē color celeſtis: vtrūq̄ʒ enī ſuſcepit ⁊ vtrū/
q̄ʒ ſaluauit. Hiero. In tunica hiacynthina malapunica et
tintīnabula: q̄r tāta debet eē pōtificis ſcīa vt greſſus eius et
mot⁹ oīa vocalia ſint: ⁊ ꝟitatē quā mente ꝯcepit habitu reſo/
net: q̄cq̄d agit q̄cq̄d loq̄ť doctrīa ſit. Sine tintīnabulis colo/
rib⁹ diuerſis gēmis floribuſq̄ʒ ꝟtutū nec ī eccl'iaȝ īgrediť nec
pōtifex ē. b Humerale ⁊c. Impoſuit moyſes pōtifici ſup/
humerale qđ ē humeroꝝ ex circūductiōe veſtis ornat⁹. hume
1.Tim.5.a ri aūt laboris ⁊ ōpis indicia ſūt. Vult ḡ pōtificē eē ī opib⁹ or/
Mat.5.c natū. Nō enī ſufficit ſola ſcīa: ſ; q̄ fecerit ⁊ docuerit magn⁹ vo
cabitur. Hiero. Suphumerale et duos lapides ſmaragdi/
nos vl' onychinos q̄ deſup humeroſ tegūt īterp̄tāť duo hemi
ſperia: q̄ꝝ aliud ſup terrā aliud ſb̄ terra vel ſolē ⁊ lunā q̄ deſu
per rutilāt. Hiero. Duo lapides ī ſuphumerali xp̄s ⁊ eccle/
ſia. xij. aploꝝ q̄ ad p̄dicationē miſſi ſūt continētes. Vel lr̄a et
ſpūs: in q̄b⁹ oīa legis myſteria: a dextris ſpūs: a ſiniſtris lr̄a.
Per lr̄as ad verba: ꝑ ꝟba venim⁹ ad ſenſum. Pulcher ordo
ipſo habitu ſacramēta ſignificās: in humeris oꝑa: in pectore
ratio. Unde et pectuſculuȝ comedunt ſacerdotes. c Qđ
aſtringēs

a ſ hec ē ꝓpria pōtificis et ſignificat ſublimiū eīm

a **et induēs eū tūnica hiacynthia:**

rōnem parere ꝑfectis. a ſ Rx̄. poſuit ſup illuȝ iponidē. In pler iſq̄ʒ iphonidē. alias ipoditim: et cinxit illū ſc̄m habitū iponidis ⁊ cōſtrinxit illum ad eā. b ſ opa. c ſ. i. iugū xp̄i ſuaue. i. euāgeli cāq̄ʒ ipe demonſtrās ſup humeros portabat. de q̄ ait: Tollite iugū meū ſup vos ⁊ diſcite ⁊c. d ſ vt ſibi coherentia auxilientur. ratio enim ope ribus ⁊ opera indigent ratione.

b c **deſup hūerāle ipōſuit: qđ āſtrin/**

ſ incarnationis myſterio qua ſuccincti ⁊ cōforta ti ſum⁹. ſ zona qua ſacerdotis pectus artatur ⁊ linea tunica. i. terra ⁊ oceanus putatur.

gēs cīgulo aptauit rōnali: ī quo d

a ſ vt ſibi coherētia auxilienť. ratio enī operibus ⁊ opa indigent ratione. ſ vt doceat qđ mēte con cepit. b ſ iuxta. Rx̄. mitram. ſ ſuper omnia ci/ daris ⁊ vita hiacynthina celum mōſtrans.

erāt doctrina et veritas. Cidāri

ſ chriſti caput eſt deus.

q̄ȝ texit caput: ⁊ ſup eā ꝯtra fron/

a ſ dignitatem incarnatiuerbi qui noſter ſacer/ dos factus eſt.

tē poſuit lāminā auream cōſecra/ e

aſtringēs ⁊c. Orige. Cinxit eum ſc̄m facturam humeralis. Iā
ſupius dixerat cinxit eum ꝫona ſup tunicam. Quod ē illđ du/
plex cingulum: conſtrictus in ꝟbo ſit: in opere expeditus ad
omnia: nihil habeat remiſſum: nihil diſſolutum. Accinctus ſit
animi virtutib⁹: cōſtrictus ſit a corpalibus vitijs: nullum ani
me lapſum: nulluȝ corpis timeat. vtro
q̄ʒ cingulo ſemꝑ vtatur: vt ſit ſanctus
corpore et ſpiritu. Scōm facturaȝ hu/
meralis cingiť: quia ſc̄m oꝑa ſua cin/
gulo virtutꝭ vtitur. d Aptauit ra
tionale ⁊c. Hiero. Rationale in me/
dio poſitū terrā indicat que inſtar pū
cti cum omnia in ſe habeat a cunctis
vallať elementis. Orige. Impoſuit
ſup eum logion: qđ eſt rationale: ⁊ ſu/
per logion manifeſtationē ⁊ veritatē.
Non ſufficit pōtifici habere ſapientiā
⁊ ſcire omniū ratiōeȝ: niſi poſſit popu
lo manifeſtare que nouit. Ideo impo/
nitur rationali manifeſtatio: vt poſſit
reſpōdere omni poſcēti ſe rationē ꝺ fi
de et veritate. Supponiť ⁊ ꝟitas: vt
non aſtruat qđ ꝓprio cogitauerit in/
genio. Sed qđ veritas habet. Addē/
dus eſt alius ornatus vn̄ neceſſe eſt vt
accipiat coronā. accipit ergo cidarim B
qđ eſt operimentū vel ornamētū capi
tis. poſt hec supponiť mitra ante faci
em. i. a frōte pōtificis lamina aurea ſā
ctificata: in qua ſculptū eſt vocabulū
dei: ſed iſte ornatus capitꝭ in quo po/
ſitum ē nomen dei poſt illa q̄bus infe/
riora corpis membra fuerāt exornata
ſupponiť. Super omnia enim que de mundo vel de creaturis
ſentiri vl' intelligi poſſunt ſcientia dei tāq̄ʒ omniū auctoris ex/
cellit. Et quia ipe caput omniū: ideo ornatus iſte capiti ſuppo
nitur ſup omnia. nihil enī poſt hec adijcitur capiti pontificis.
Hiero. Rationale duplex eſt: apertū et abſconditū: ſimplex
⁊ myſticū duodecī lapides habet: et q̄ttuor ordines. i. q̄ttuor
ꝟtutes: prudētiā: fortitudinē: tēperātiā: iuſticiā q̄ ſibi herēt:
⁊ dū mutuo miſcenť duodenariū faciūt. Vel quattuor euāge
gelia oculis plena ⁊ mundū illuminātia. In vno q̄ttuor et in
quattuor ſingula. vn̄ doctrina et ꝟitas in pectore ſacerdotꝭ ē. Exo.28.c
Cū q̄s inuolut⁹ ē veſte multiplici: ꝯn̄s ē vt ꝟitatē quaȝ corde
retinet ſermone ꝓferat. Ideo rōnale ē et ꝟitas. i. ſcientia ē vt
nouerit q̄ docēda ſunt: et manifeſtatio atq̄ʒ doctrina vt poſſit
manifeſtare q̄ mēte ꝯcipit. Ante ſuphumerale poſt rationale.
Vn̄: A mādatꝭ tuis intellexi: ꝑus facim⁹: poſt docem⁹: ne do/ Ps.118.
ctrina caſſis opib⁹ deſtruať. Seminate ī iuſticia: metite fructū Osee.10.d
vite: illumīate vob̄ ſciētiā. Prī⁹ ſeminādū: ⁊ poſt fructū metē
dū ē: vt nobis ſciaȝ vēdicem⁹. Nec h̄ ſufficit niſi ratio opib⁹:
⁊ oꝑa hereāt rationi: ⁊ his p̄cedētib⁹ doctrina ⁊ ꝟitas ſequať.
Idē. Duodecim lapides vel ꝫodiacū circulū: vel. xij. mēſes
⁊ in ſingulis ꝟſib⁹ ſingula tēpora: ⁊ ternos menſes. Pulchre
aūt qđ in medio ē appellať rationale. Rationale enī cūcta ſūt
plena: ⁊ terrena celeſtib⁹ herēt. Immo ratio terrenoꝝ ⁊ tēpoꝝ
caloris et frigoris: et duplex inter vtraq̄ʒ tēperies ꝺ celi curſu
⁊ rōne deſcendit. Unde rationale cuȝ ephot ſtringiť. In ratio
nali manifeſtatio et doctrina vel veritas: q̄r in dei rōne nunq̄ʒ
mendaciū ē: et ipa veritas multis ſignis ⁊ argumētis mōſtra
tur. Vn̄ factum ē vt rationē ſolis ⁊ lune anni menſiū ⁊ tēporū
et horarū tēpeſtatū ſerenitatis ⁊ vētoꝝ: ⁊ rerū oīm noſcerem⁹:
accipiētes a deo inſitā ſapientiā: ipo habitatore et doctore do
micilij ſui et fabrice nobis ſciētiā demōſtrāte. e Poſuit la
minā. Hiero. Nihil ꝓdeſt omniū eruditio: niſi dei ſcientia co/
ronetur: que ſemꝑ eſt ei cuȝ patre: Vn̄ laminā ſup cidarim im/
poſuit. Hiero. Impfecta ſunt oīa niſi currui querať auriga:
et ſuper creaturas creator inſiſtēs regat ipe qui cōdidit. Qđ
olim in lamina: nunc in ſigno crucis oſtendiť: precioſior ē ſan
guis euangelij auro legis: tunc iuxta Ezechielem ſignū gemē Ezech.9.c
tibus figebatur in fronte tauri: nūc portātes crucē dicimus:
Signatuȝ eſt ſuper nos lumen vultus tui domine ⁊c. Auri Ps.4.
lamina in fronte pōtificis et nomē inſcriptū omnia que ſuper
terrā ſunt dei arbitrio gubernari ſignificat. Iuſtū enī erat vt
pōtifex dei creaturaꝝ oīm typū portans in veſtibus ſuis indi
caret cuncta dei miſericordia indigere. ⁊ cū ſacrificaret expia/
retur conditio vniuerſalis: vbi non pro liberis parentibus ⁊
ꝓpinquis: ſed ꝓ omni creatura voce et habitu precaretur.

G a Tulit ⁊ vn. ⁊c̄. Jpſe ē fili⁹ dei q̄ vngit et q̄ vngit̄ vngens
v̄bo diuinitat̄ ſm̄ qḋ cū p̄re ⁊ ſp̄uſancto habet omnia cōia.
Pſ. 44. A p̄re vngit̄ ſm̄ illḋ: Unxit te de⁹ de⁹. t. o. l. Unxit eū ſp̄uſſā
Eſa. 61. a ctus ſm̄ Eſaiā: Sp̄ūs dn̄i ſup me: eo ꝙ vnxerit me ⁊c̄. Que
āt p̄r ⁊ ſp̄uſſanct⁹: h̄ eadē fac̄ ⁊ fili⁹. Ungit ḡ ſm̄ diuinitatē.
vngit̄ ſm̄ hūanitatē. Uñ ⁊ daniel oblatū illū videt: offerētē
nō videt: q̄ ſemetip̄m offert. Unxit ḡ moyſes ⁊ offert xp̄i fi-
gurā gerēs. b Sāctificās. Orige. Significat ſup̄nā crea
turā ſāctificatione nr̄a ditatā. i. p̄ carnē dn̄icā ex nob̄ ſūptā.
Uñ vt notū fieret p̄ncipib⁹ et poteſtatib⁹ p̄ eccleſiam ⁊c̄.
c Fundens ſup ca. Caput xp̄i diuinitas. Sicut enī caput a
pedib⁹ nō diuidit̄: ſic nec diuinitas xp̄i ab humanitate poſt
Pſ. 44. vnctionē. Uñ ait: Unxit te de⁹ de⁹. t. Sic ei deus vngitur et
ſāctificat̄. d Filios q̄z ⁊c̄. Orige. Attēde differētiā mino
rū ſacerdotū ad maiores. Jſtis nō dant̄ bina indumēta ne-
ꝙ humerale neq̄ȝ rationale neq̄ȝ capitis ornatus: ſ tm̄ cida-
ris ⁊ ȝona q̄ tm̄ tunicā ſtrīgat. accipiūt ḡ ſacerdotij grām: ⁊
fungunt̄ officio: ſ nō vt ille q̄ humerali ē ornat⁹ ⁊ rationali:
q̄ manifeſtatiōe ⁊ v̄itate ſplēdet: q̄ lamīe auree ornamēto de
corat̄. arbitror ḡ aliud eē ī ſacerdotib⁹ fungi officio: aliud ī-
ſtructū eē morib⁹ et ornatū. Quiuis enī p̄ōt ſolēni miſterio
fūgi ad p̄p̄lm: pauci aūt ſūt q̄ ornati morib⁹ doctrina: ſapien
tia: ad manifeſtādū v̄itatē idonei: ⁊ q̄ ſciam fidei nō ſine or-
C namēto ſenſuū ⁊ aſſertionū fulgore depromant: qḋ auree la
mine capiti īpoſit⁹ deſignat ornat⁹. Unū igit̄ ē ſacerdotij no
mē: ſ nō vna p̄ vite merito vel aīe v̄tutib⁹ dignitas. Jn his
ḡ q̄ lex diuina dicit velut ī ſpeculo inſpiciat ſe q̄ſq̄ȝ ſacerdoſ:
ſi videat ſe ī oīb⁹ ſupra dict̄ ornatuȝ ⁊ ī ſciā et ī actib⁹ vel in
doctrina talē ac tm̄ ſe ſciat ſūmū ſacerdotiū non ſolū noīe ſ
et meritis obtinere. Alioq̄n inferiorē ſibi gradum poſitū no
uerit etiā ſi p̄mi nomē accepit. e Ueſtiuitq̄ȝ tu. Filijs aarō
ſiles tunice et ȝone vel balthei ⁊ cidares vel mitre imponū-
tur: ip̄m enī induūt: ip̄o cingunt̄: ip̄m portāt in capite: lum
bi enī p̄cingūt̄ in veritate q̄ ē xp̄s: ⁊ induunt̄ lorica iuſticie:
Ephſ. 6. c xp̄s autē iuſticia ē: ſicut ⁊ galea ſalutis: ip̄e enim ē ſalutare
dei. f Obtulit et vitulū. Eſi. Que ſit huius legis v̄tus:
S. 4. quō in ſacrificio xp̄i accipiat̄: expoſitū ſup̄i⁹ ē. Jbi tm̄ aaron
imponit man⁹ vitulo. h̄ aūt ⁊ filij iā vncti. Qñ enī nos vngi
mur ī baptiſmo oblati: ſocij efficimur dn̄ice paſſionis: cuius
baptiſm⁹ imaginē gerit. Jn morte enī xp̄i baptiȝamur. ꝯſepe
limur enī ei p̄ baptiſmū ī mortē. Neceſſario aūt filij aarō tā-
ꝗ̄ cōmunicātes ei ſacrificio man⁹ īponūt. Aug⁹. Cū ſacri
ficia ꝓ pctīs memoraret vitulū dixit offerēdū ꝓ pctō ſacer-
dotis q̄ p̄p̄lm peccare fecit. poſtea v̄o cum dixit quō ea q̄ p̄ce
pit dn̄s geſta ſūt erga aarō ⁊ filios ei⁹: d̄r oblat⁹ vitulus pro
pctō. ſ ſupra de ſāguīe vituli cornua altar̄ icēſi p̄cepit tāgi:
⁊ aſp̄gi d̄ ſāguīe ꝯ velū. Reliquū v̄o fūdi ad baſim altaris
holocauſtoꝝ. poſtea v̄o cū ſāctificat̄ aarō de aſpſione ſāgui
nis ꝯ velū nihil d̄ cornib⁹ altaris d̄r ſ nō addit̄ incēſi. addit̄
aūt fūdēdū ſāguinē ad baſim altar̄. nec d̄r ad baſim cuius:
tāꝗ̄ neceſſe ſit illud accipe cuius cornua tacta ſūt ſanguine.
Uerū ḡ ambigue ſit poſitū: liberū ē ita ītelligere factū. ſicut
de vitulo ꝓ pctō fuerat p̄ceptū: vt non ei⁹ altaris cornua ta
D cta ītelligam⁹ ad cui⁹ baſim ſāguis ei⁹ ē fuſus: ſ altar̄ incē
ſi: ⁊ ſāguinē fuſū ad baſim altar̄ ſacrificioꝝ. g Obtulit ⁊
arietē. Eſi. Lex ſacerdotē ī multis xp̄m figurātē nūc vitulū
Heb. 13. b ꝓ peccatis p̄cipit īmolare ⁊ extra caſtra incendere. Sic enī
factum xp̄i ſacrificiū ē ad ablutionem nr̄oꝝ peccatorū. Nūc
autē arietē in holocauſtū: q̄ mūdus ei crucifixus ē: et renū-
ciās mūdo. cōuerſatio q̄ ē holocauſtū xp̄m habet doctorē et
Mat. 10. d exemplū: ꝓpter qḋ ait: Qui nō accipit crucē ⁊ ſequit̄ me nō
ē me dignus. i. q̄ ſic nō renūciat mūdo ſicut ego doceo (hoc ē
enī ſequi eum) nō ē me dignus. Quare ergo holocauſtū di-
uidat̄ pedeꝫ ei⁹ ⁊ inteſtina vel ſm̄ alios vēter lauent̄. Jnter
p̄tatio holocauſtomatis q̄ in p̄ncipio libri ē facta expleuit
ſufficiēter. Jbi autē p̄tes fieri oblationū dixit: ſignificās cor
pus et aīam deberi offerri: ſed etiā in nobis ſunt diuiſiones
Gal. 5. c he: q̄ caro concupiſcit aduerſus ſpiritū: ſp̄ūs aūt aduerſum
carnem: ſȝ nō in xp̄o. Jdeo nec diuiſionis mentionē lex fecit
in eo ſacrificio. Offert aūt ſacerdos vitulū ꝓ pctō: arietē in
holocauſtū: p̄ qḋ ſignificat̄: q̄ p̄fecta conuerſatio q̄ ē holo-
cauſtū in ariete offerat̄. hic quippe ducatum prebet ouibus
ingredientibus ⁊ egredientibus: ſicut chriſtus eſt dux perfe
cte ꝯuerſationis. ⁊ ideo intrare p̄ ſe et exire ouibus p̄cepit.
h Obtulit ⁊ arietē ſcd̄m in conſe. ⁊c̄. Myſterioꝝ traditio-
Mat. 26 b nē: ⁊ paſcha myſticū quod xp̄s celebrauit cuȝ diſcipulis ſu-
is: ſignificat aries. Scd̄s noīat̄: q̄ poſt agnū in cena īmola-
tū ſeip̄m obtulit. Uñ aarō ſup caput ariet̄ man⁹ īpoſuit cuȝ
G filijs ſuis

tā in ſāctificatiōeꝫ ſicut p̄ce-
a perat ei dn̄s. † Tulit ⁊ vnctio a
nis oleū q̄ liniuit tabernacu
lū cū oī ſuppellectili ſua. Cū
b q̄ȝ ſāctificās aſpſiſſet ad alta b
a ſ q̄ tota vnctio ē plenitudo ſp̄ūs q̄ in ſe-
p̄tē operationib⁹ deſignatur.
re ſeptē̄m vicib⁹: vnxit illud
a ſ ap̄los ⁊ imitatores eoꝝ ſicut de paulo
d̄r: Uas electiōis ē iſte mihi. b ſ vl̄ labrū.
⁊ om̄ia vāſa eius: lābium q̄ȝ
ſ penitentia q̄ eſt baptiſmo ſuppoſita: q̄
gratiā eius quā ſepe [illegible] conſecratus p̄ peni-
tentiā erigimus [illegible].
cū baſi ſua ſā[illegible]ficauit oleo.
c Qḋ fūdēs ſup caput aaron: c
d vnxit eum et ꝯſecrauit. Fili d
os quoq̄ȝ eius oblatos: ve-
e ſtiuitq̄ȝ tunicis lineis ⁊ cin- e
xit baltheis: impoſuitq̄ȝ mi-
f tras vt iuſſerat domin⁹. Ob f
ſ chriſtum.
tulit ⁊ vitulū ꝓ pctō. Cūq̄ȝ
ſ diuinitatem: hoc fit q̄ñ ſacerdotes ⁊ do-
ctores eccleſie de diuinitate xp̄i p̄dicant: ⁊
eam auditoribus annunciant.
ſup caput ei⁹ poſuiſſent aarō
et filij eius manus ſuas: im-
molauit eum hauriēs ſāgui
nem: et tincto digito tetigit
a ſ paſſionis xp̄i. b ſ incenſi. ſ.
cōrnua altār̄ p̄ gyrū. Quo
expiato ⁊ ſanctificato: fudit
reliquū ſanguinē ad funda-
a ſ altaris holocauſtorum. ſ. ſ doctrinaȝ
euangelij q̄ paſſio xp̄i ſm̄ euangeliū reci-
piēda ⁊ credēda eſt. b ſ vt ſupra.
mēnta eius. Adipē̄m v̄o qui
erat ſuper vitalia: ⁊ reticulū
iecoris: duoſq̄ȝ renunculos
cuȝ aruinulis ſuis adoleuit
ſuper altare: vitulum cū pel
le et carnib⁹ et fimo cremās
extra caſtra ſicut preceperat
ſ ducē p̄fecte cōuerſatiōis.
g dominus. Obtulit ⁊ arietēȝ
ſ vt ſupra.
ī holocauſtuȝ. Sup cuius ca
put cū impoſuiſſent aarō et
filij eius man⁹ ſuas immola
lauit eū: et fudit ſanguinem
ei⁹ ſup altare per circūitum
Jp̄mq̄ȝ arietē in fruſta con-
cidēs: caput ei⁹ ⁊ art⁹ ⁊ adi-
a ſ interiorib⁹ ſacramentis a fimo lr̄e ab-
lutis vt fiāt acceptus ⁊ ſalutaris cibus.
pem adoleuit igni: lōtis pri⁹
inteſtinis ⁊ pedib⁹: Totūq̄ȝ
ſ crucis.
ſimul arietē incēdit ſuper al-
tare: eo ꝙ eſſet holocauſtuȝ
ſuauiſſimi odoris domino: ſi
h cut p̄cepat ei: Obtulit ⁊ arie
tē ſcd̄m in cōſecratiōe ſacer-

a Tulit ⁊ vn. ole. ⁊c̄.
et ſubdit̄ vnctio alta- †De conſe. di. 1. in p̄n.
ris holocauſti ⁊ vaſo-
rū ei⁹: et labij enei que
erant extra tabernacu
lū. cū d̄r: b Cūq̄ȝ ſā
ctificās aſp. ⁊c̄. p̄mitti
tur aūt ꝯſecratio ⁊ vn
ctio iſtoꝝ cōſecrationi
ſacerdotū: q̄ miniſtra
ri nō poterat niſi in lo
co prius cōſecrato illō
miniſteriū qḋ debebat
fieri in cōſecratione ſa
cerdotū: vt patet de ſa
crificijs tūc fiendis q̄
poſtea ſubdunt̄. Con-
ſequenter ſubditur vn
ctio ip̄ius aaron. cum
dicit̄: c Qḋ fūdēs
ſup ⁊c̄. Modus auteȝ
hui⁹ vnctionis deſcri-
ptus eſt Exo. xxix.
d Filios quoq̄ȝ ei⁹.
Hic ꝯſequenter deſcri
bit̄ illud quod erat p̄
prium in cōſecratione
minorū ſacerdotū. cuȝ
d̄r: Filios quoq̄ȝ eius
oblatos veſtiuit. aliq̄
v̄o libri habēt: Conſe-
crauit et veſtiuit: ſed ſi
conſecrauit non eſt de
textu: q̄ nō habet̄ ī he
breo nec ī libris corre-
ctis: ⁊ p̄ h̄ excludit̄ di
ctum aliq̄ꝝ q̄ dicūt ꝙ
man⁹ minorū ſacerdo-
tū erāt vncte oleo ꝯſe-
cratiōis: eo ꝙ credunt
ꝙ h̄ v̄bū ꝯſecrauit ſit
de tex. Sol⁹ enī ſūm⁹
ſacerdos vngebat̄ il-
lo oleo ꝯſecratiōis: vt
dictum ē. ſ. iiij. ca.
e Tunicis li. ⁊c̄. De
iſtis ornamēt̄ minorū
ſacerdotū dictum fuit
Exo. xxix. Hic querit̄
quō moyſes ꝯſecrauit
aarō cum nō eēt ſacer-
dos. Dicēdū ꝙ h̄ fecit
ex mandato dn̄i q̄ per
quēcūq̄ȝ p̄ōt pontificē
ꝯſecrare. Jtē quō poſt
ea ꝯſecrati ſūt pontifi
ces. Dicūt aliq̄ ꝙ p̄ in
duitionē veſtimētoruȝ
pōtificaliū p⁹ mortē p̄-
deceſſor̄: nec aliud re-
q̄rebat̄: vt videt̄ d̄ ele-
aȝaro Nu. xx. Aliq̄ di
cūt ꝙ p̄ īferiores ſacer
dotes: ſicut et papa cō
ſecrat̄ p̄ inferiores ſe.
f Obtulit ⁊ vitu. Hic
ꝯſequēter reuertit̄ ad
deſcribēdū duo q̄ erāt
cōia ī ꝯſecratiōe aarō
⁊ filioꝝ ei⁹. Primuȝ ē
oblatio ꝓ eis fienda.
Scd̄m reluſio eis in-
iungēda. ibi: Cūq̄ȝ ſan
ctificaſſet eos. Circa
primū ponitur triplex
oblatio. Prima p̄ pec
cato. Secunda in ho-
locauſtum. ibi: Obtu-
lit ⁊ arietē

ꝶ filijs ſuis: qꝛ cōem cenā cū diſcipulis
ſuis xp̄s celebrauit: ſꝫ moyſes ſpeciali
ter h̄ ſacrificiū obtulit: qꝛ plus alijs fi
gurā xp̄i expꝛeſſit q̄ maxie ſacrificiū ſuū
fecit. a Tetigit extremū ⁊c̄. Si per
aarō xp̄m accipimꝰ: extremū auricule
eiꝰ ſāguine tactū fuit: qꝛ patri vſqꝫ ad
moꝛte obediuit. Si ſacerdotes eccl̄ie:
aures eoꝝ tangende ſūt polliceſqꝫ ma
nuū ⁊ pedū vt eminētiam actionum ⁊
greſſū dn̄o ꝯſecrēt. Tetigit extremū
⁊c̄. Quis ſit huiꝰ ſacrificij effectꝰ: vn
ctio auriū ⁊ manuū pedumqꝫ demon
ſtrat: ꝑ q̄ obediētiā q̄ ppe nr̄aꝫ actiōeſ
qꝫ bonas ⁊ ꝯuerſationē celebraꝛ: vt ī
obediētia ade carētes: vnigeniti obe
diētiaꝫ ꝯſeq̄mur. b Manꝰ eiꝰ dex.
Ut ī bona actiōe ꝯfoꝛtemur. Cōfoꝛtā
tur enī q̄ vnguntꝛ: deſtruūtꝛ q̄ non vn
Exo.12.d gūtꝛ. Ubi enī vnctio nō fuit ſāguinis
īmolati: ꝑcutiebatꝛ egyptꝰ. Sed pꝛius
ſacerdos ⁊ poſtea filij eiꝰ vngebātꝛ ſā
Mat.26.c guine: qꝛ xp̄s ꝑus ſāguinē accepit in
cena: deinde diſcipulis dedit. c Fu
dit ſup al. Cū enī bibit: ⁊ apl̄is dedit
bibere: ītelligibilē ſāguinem ſup alta
re. i. coꝛpꝰ ſuū fudit. Eccl̄ia aūt eſt coꝛ
pus xp̄i. Un̄ Marcꝰ: Et ſumēs gr̄as
agēs bn̄dixit eis: ⁊ biberūt ex eo oēs:
Mar.14.c ⁊ dixit eis: Hic eſt ſāguis meꝰ noui te
ſtamēti: q̄ ꝓ multis effūdetꝛ. d Adi
pem vo ⁊c̄. Quid h̄ ſignificet in ſalu
tari ſacrificio vel pacificoꝝ dictū eſt.
Lxx. vo ꝓ cauda lūbum: ꝓ īteſtinis
vētriculū: ⁊ ꝓ reticulo iecoꝛis pinnaꝫ
epatis ediderūt. nō fruſtra aūt etiam
nūc in ariete cōmemoꝛantꝛ. e Cani
ſtro. Lxx. Caniſtrū ꝯſūmatiōis: q̄ eſt
lingua dn̄i q̄ ꝑcipuā pfectāqꝫ doctri
Mat.5.b nā introduxit. Non enī venit ſoluere
legē: ſꝫ adimplere. hec bn̄ caniſtrū dr̄:
Mat.13.a ꝓpter textū doctrine eiꝰ: ſcū mlta ī pa
rabolis dixerat. Erat aūt ⁊ ferculū et
mēſa totius doctrine. Recte ḡ de cani
ſtro ꝯſūmationis myſticū panē ꝓpo
nit. f Panē. Apl̄icam doctrinā le
galemqꝫ ⁊ ꝓpheticā. Lex enī et ꝓphe
et apl̄i memoꝛiā eius faciūt. lex enī di
Exo.16.d cit: Hic ē panis quē dedit nobis dn̄s.
Eſa.55.c ꝓpha aūt: Panis ei datꝰ ē ⁊c̄. ꝓphica
aūt ⁊ legalis doctrina minꝰ nutriunt
1.Co.12.d q̄ꝫ apl̄ica. Un̄ Paulꝰ: Poſuit deus ī
eccl̄ia ꝑmū Aplos: deinde ꝓphas. apl̄i
aūt legꝭ ⁊ ꝓphaꝝ īducūt teſtimonia ꝑ
q̄ eis collyrida et lagana ſūt ſubiecta.
g Et armū dex. ⁊c̄. Gregꝰ. Sacerdos
ex ꝑcepto armū dextrū ⁊ ſepatū iube
tur accipe: vt non ſolū ſit opatio eius
vtilis: ſꝫ etiā ſingularꝭ: nec īter malos
tātūmodo recta faciat. Sꝫ bn̄ operan
tes ſubditos ſicut oꝛdinis honoꝛe: ita
moꝝ vtute traſcēdat. Cui pectuſculū
q̄ꝫ cū armo tribuitꝛ: vt qꝺ de ſacrificio
ꝑcipitꝛ ſumere: de ſemetiꝑo diſcat īmo
lare: vt nō ſolū pectoꝛe q̄ recta ſunt co
gitet: ſꝫ ſpectatoꝛes ad ſublimia opis
armo inuitet. Nulla ꝑſentis vite pꝛo
ſpera appetat: et nulla aduerſa perti
meſcat blādimēta mūdi reſpectu inti
mi terroꝛis deſpiciat: terroꝛes aūt ꝯſi
derato interne dulcedinis blādimen
to ꝯtēnat: qꝺ ⁊ in ſequētibꝰ moyſes di
cit: h Tuliteqꝫ pectuſcu. ⁊c̄. Augꝰ.
Supꝰ qꝛ generaliter ꝑcipiebat. Si ſa
cerdos peccaſſet ipm ſacerdotē vnctū
et ꝯſūmatū. i. ſūmuꝫ iſta iuſſit offerre.
Nunc aūt moyſes offert: ⁊ accipit pe
ctuſculū impoſitiōis dictū: qꝛ inde po
nebatꝛ

dotū: poſuerūtqꝫ ſup caput eiꝰ aarō
⁊ filij eiꝰ manꝰ ſuas. Quē cū īmolaſ
a ſet moyſes: ſumēs de ſāgunie eiꝰ te
a ſ in quo obediētia ſignatur. ſ vt in bonis obe
tigit extremū auricule dextre aarō
diamus. ſ operationis.
b ⁊ pollicē manꝰ eiꝰ dextre ſimiliꝭ e t
ſ bone voluntatis.
pedis. Obtulit ⁊ filios aarō. Cūqꝫ
de ſanguine arietis īmolati tetigiſ
a ſ vt finis in bono conſūmetur.
ſet extremuꝫ auricule ſinguloꝝ de
a ſ vt polleat opatio bona.
xtre: et pollices manꝰ ac pedes de
a ſ coꝛpus xp̄i. i. eccleſiam.
c xtri: reliquum fudit ſup altare ꝑ cir
ſ nullꝰ excipitꝛ. ſ deſideriū. ſ cōſūmationē.
d cūitū. Adipē vo ⁊ caudaꝫ omnēqꝫ
piguedinē q̄ opit īteſtina: reticulū
iecoꝛis: et duos renes cum adipi
bus ſuis ⁊ armo dextro ſeparauit.
a ſ qꝛ myſterium paſcha chriſti ſalutaris ē hoſtia.
e Tollēs aūt ꝺ caniſtro azymoꝝ qꝺ
f erat coꝛā dn̄o panem abſqꝫ fermē
to: ⁊ collyridā ꝯſperſā oleo: laganū
a ſ qꝛ omne deſiderium et opus bonuꝫ offerre in mi
niſterio neceſſe eſt. ſi vis illud ſm̄ deum ⁊ intentionē
legis ſuſcipere.
g qꝫ poſuit ſup adipēs ⁊ armū dextꝝ
a ſ pꝛius qꝛ chriſtꝰ inchoauit ſua myſteria ⁊ poſtea
nobis tradidit celebranda.
tradēs ſimul oīa aaron et filijs eiꝰ.
a ſ myſterium quod nobis tradidit cuꝫ carnem ſuā
in celum leuauit.
Qui poſtq̄ꝫ leuauerūt ea coꝛā dn̄o
rurſū ſuſcepta ꝺ manibꝰ eoꝝ: adole
uit ſup altare holocauſti: eo q̄ꝫ ꝯſe
a ſ oleū effuſum nomē tuū dn̄e.
cratiōis eēt oblatio in odoꝛē ſuaui
a ſ Sicut in ſacrificio pacificoꝝ ⁊ ita hic ītelligibi
li moyſi offertur pectuſculū arietis quo fides ⁊ cōſi
b tatis ſacrificij dn̄i. Tulitqꝫ pectu
dentia figuraꝛ. b ſ qꝛ eleuationis eſt.
ſculū eleuās illud coꝛā dn̄o de arie
te cōſecratiōis ī ꝑtē ſuā: ſicut ꝑcepe
a ſ ſpiritusſancti. ſ qꝛ vnctio ſpiritꝰ ⁊ ſanguis vni
geniti vnius ſunt operationis recte coniungitꝛ q̄bus
ſanctificantur omnes electi.
i rat ei dominꝰ. Aſſumenſqꝫ vngen
a ſ filij. ſ paſſionis xp̄i. b ſ coꝛpoꝛe chriſti.
tum et ſanguinēꝫ qui erat in altari
a ſ xp̄s ad ſanctificationē noſtram aſperſione pꝛo
prij ſanguinis ſeipſum ſacrificiū obtulit. b ſ pꝛius
quia ſummus. c ſ predicta.
k l aſperſit ſup aaron ⁊ veſtimēta eiꝰ: et
ſ poſt. ſ q̄cūqꝫ baptizati ſumꝰ xp̄m induimꝰ.
ſup filios illiꝰ ac veſtes eaꝝ. Cūqꝫ a
ſctificaſſet eos ī veſtitu ſuo: ꝑcepit b
a ſ oīa opa noſtra igne charitatis debēt excoqui.
eis dicēſ: Coq̄te carnes ante foꝛes
ſ in eccl̄ia q̄ introitꝰ celi ē nō extra ne ſancta publi
centur ꝓphanis. ſ celi in quo habitat deus.
m tabernaculi: et ibi comedite eas.
a ſ verbi dei. ſ Niſi enī xp̄s rogatꝰ oꝛe ſacerdotum
aduenerit ⁊ cenā ſanctificauerit nullatenus fit ſacri
ficiū domini.
Panes q̄ꝫ cōſecratiōis edite: q̄ po
ſiti ſūt in caniſtro: ſicut ꝑcepit mihi
dn̄s dicēs: aarō et filij eiꝰ comedēt

nebatꝛ adeps ſicut memoꝛauit de ſa
crificio ſalutaris. Cū ergo videatur
ab aaron ſūmuꝫ cepiſſe ſacerdotiū:
ſꝫ moyſes ſacerdos nō fuit. quō iſta
fecit: ſi āt fuit: quō ſūmū ſacerdotiū
ab aaron incepit. Pſalmꝰ tamen in
quo dictū eſt. Moyſes et aaron ī ſa Ps.98.
cerdotibꝰ eius: affirmat eū ſacerdo
tem fuiſſe. veſtē tn̄ ſacerdotalē q̄ ma
gnū ꝯtinet ſacramentū: aaron iube
tur accipe et ſucceſſoꝛes eiꝰ an̄q̄ꝫ ali E
quid de ſanctificandis et oꝛdinādis
ſacerdotibus ꝑcipiaꝛ: quādo moyſe
aſcēdente in montē iubenꝛ nō aſcen
dere ſacerdotes. i. filij aaron. nō qꝛ
iam erāt: ſed qꝛ futuri erant. Ambo
ḡ tūc ſūmi ſacerdotes erāt moyſes
et aaron an potiꝰ moyſes: aarō ſub
illo: an et ipē ſūmꝰ ꝑ q̄ veſtē pontifi
calē: ille vo ꝓpter excellētiꝰ miniſte
riū. a principio enī dr̄: Ipē tibi q̄ ad Exo.4.d
populū: tu illi q̄ ad deuꝫ. i Aſſu
menſqꝫ vngentū ⁊c̄. Augꝰ. Quæritꝛ
poſt moꝛtē moyſi q̄s vngebat ſacer
dotē: q̄ defuncto tn̄ ſuccedebat: an
q̄ iam vnctus erat inter ſecūdos ſa
cerdos: Ideꝫ enī oleū ſummi ⁊ ſcōi
ſacerdotis. Ueſtem ſumebat tn̄ ille
pōtifex cuius ſūmitas apparebat: ⁊
ſi ita ē vtrū ipſe ſumebat: an eū aliꝰ
induebat: ſicut poſt moꝛtem aaron
moyſes filiū fratris ſui. Si ergo ab Nu.20.d
illo veſtiebaꝛ: nūquid a ſecundo ſū
mus. Talis enim erat veſtis: vt ab
alio neceſſe fuerit indui: an ſic īdue
batur pꝛius vt poſteriꝰ. aliq̄n enī eā
ponebat et reſumebat. Poterant er
go ſcōi pꝛimū veſtire obſequēdo nō
excellendo. k Aſperſit ⁊c̄. Que
cunqꝫ in nobis ſūt bona: ad eū tāq̄ꝫ
caput noſtrū reducenda ſūt. Unde Joh.17.c
ꝓ eis ego ſāctifico meipm̄: vt ſint et F
ipi ſāctificati in vitate. Apte igitur
ſanctificationē paſſionē ſuam dixit:
q̄ ſāctificatio datur nobis. l Et ſu
per filios ⁊c̄. Augꝰ. Nō apparebat
q̄s filioꝝ ſummo ſacerdoti ſuccede
ret: non enī pꝛimogenitū vꝉ maioꝛē
diffinit ſcriptura: niſi aliquo diuino
iudicio fiebat: q̄ꝫuis ex ꝯtentiōe ve
niſſe videaꝛ: vt poſtea plures fierēt
ſacerdotes ſūmi quia cōtendentibꝰ
excellentioꝛibꝰ litis finiende cauſa
pluribus honoꝛ ipē tribuebatur.
m Ibi comedite ⁊c̄. Carnes cū pa
nibus comedi ꝑcepit: vt ītelligamꝰ
coꝛpus xp̄i qui caro eſt et panis qui Joh.6.e
de celo deſcendit: h̄ in eccleſia tn̄ de
bere celebrari. ꝶ Quicq̄d āt

Nico. de lyra

lit et arietem in holocauſtū. Tertia
pacifica ꝓ conſecratione ſacerdotū.
ibi: Obtulit et arietem ſcōm. Expo
ſitio autem iſtarū oblationum poſi
ta eſt Exo. xxix. vbi iſte oblationes
precipiuntur fieri eo modo quo po
nitur hic earum executio. a Cū
qꝫ ſanctificaſſet eos. Hic cōſequēter
deſcribitur ſacerdotum recluſio: vt
non cōmiſcerentur hominibꝰ vulga
ribus nec implicarenꝛ negocijs ſe
cularibus donec impleta eſſet conſe
cratio eoꝝ que durabat ſeptē die
bus: et hoc eſt qꝺ dicitꝛ: b Pre
cepit eis dicenſ: Coquite carnes ⁊c̄.
quia nec pꝛo comeſtione poterāt exi
re atrium ſacerdotum. G
ꝶ Quicq̄d aūt

Glo. ordi.

¶ a Quicq̄d aūt ⁊c. Hoc videm⁹ in eccl'ia fieri: ⁊ q̄ incōſumpta remā/ſerint ignib⁹ tradi. Nō dicit aūt quotq̄t dieb⁹ incōſūpta remāſerint: vt ſemꝑ ſi remāſerint tradanᵗ igni: innuens vt ſi a comeſtione ſacrifi/cij deficim⁹: nec ꝑſcrutari valemus: verū ea que videm⁹ ip̄m corpus dn̄i ſunt: non tn̄ relinquamus: ſed igni tradamus vt comedat ſpūſſā/ctus q̄d non poſſum⁹. Comedet aūt cū cogitamus ei poſſibilia eſſe q̄ nō poſſumus. b De

Moralit̄ oſtio. Moral'. Significat q: toto tp̄e p̄ſent' vite nō eſt de tabernaculo recedēdū: ſ3 dei ſeruitio inſiſtenduz. Aug⁹. Ad oſtiū tabernaculi teſtimonij ſedebitis ſeptē dieb⁹ die ac nocte ne moriamini. Notāda ē locutio ſcripturaꝝ q̄ ſeſſionē ꝓ habitatiōe ⁊ cōmoratiōe ponit. Nō

3. Reg. 2. f eīm q: dictū ē de Semei q: ſederit in hieru̅ſm annos tres. Ideo putandū ē ꝑ totū illud tp̄s in ſella ſediſſe ⁊ nō ſurrexiſſe. hinc et ſedes dicūt vbi cōmorationē habent hoīes: habitatio ꝗp pe hoc nomen accepit. c Septē eni diebus ⁊c. Eſi. Quinquageſima ſeptenario in ſe multiplicato vno adiecto perficiᵗ. Vn̄ Lucas ait:

Act. 1. a Quib⁹ et p̄buit ſeip̄m viuū poſt paſſionē ſuā in multis argumētis apparēs eis et loquens de regno dei: ⁊ cōueſcens p̄cepit eis ab hieroſolymis ne diſcederēt ⁊c. vide quō cōſecrabat vel ꝑficiebat eos apparens ⁊ docēs de regno dei et ꝯueſcens. Dicens aūt ab hieroſolymis nō diſcedere. nō ꝑmittit ianuam tabernaculi egredi: nō ꝑmittit p̄dicare: donec accipiant ꝓmiſſionē ſ̄actiſpūs q̄nquageſimo die. Quo i/

Act. 2. g A pleto petr⁹ mox p̄dicauit: ⁊ addunᵗ fidei aīe circiter tria milia. Illi aūt ꝑ ſingula mādatū custodierūt: et q̄d ſequiᵗ cōpleuerūt obſeruātes cuſtodias dn̄i. d Fecerūtq3 aarō ⁊ filij ⁊c. Aarō cōiungiᵗ filijs: nec exit de ianua tabernaculi. Ipe eni erat p̄dicandus: ⁊ in eis p̄dicaturus: ſicut ip̄e cōſecrat: ⁊ in membris cōſecratur.

Ca. IX

Facta aūt ⁊c. Octaua dies poſt dedicationē ſignificat diem pentecoſtes q̄ ſpūſſanctus aduenit. Septem v̄o a dedicatione dies innuūt ſepties ſeptem dies q̄ fuerunt a reſurrectione vſq3 ad pētecoſten ſc3. xlix. addito quaſi octauo ip̄o die pentecoſtes. Pētecoſte q̄ ꝯtigit die reſurrectiōis: q̄ gerit figuram futuri et cōſūmatiōis ſeculi p̄ſentis: q̄ ſeptem voluiᵗ dieb⁹. Oportebat ei vt eadez die adueniret ſpūs: quo reſurrexit xp̄s: tūc ait vocari aaron ⁊ filios ei⁹: ⁊ maiores natu. tūc eni

† 31. q. 1. §. ſ3 obijciat ꝯuocatuz eſt eccl'ie ſpectaculū: in qua ē aarō: id eſt xp̄s: et filij eius q̄ alte ſunt conuerſationis. et ideo ſacerdotij miſtri et maiores natu: id eſt p̄ſbyteri: ex his eni corpus eccleſie conſiſtit. f Tolle de armēto vi. ⁊c. Accipit aaron vitulum in holocauſtum et arietem: et offert dn̄o. Tunc eni xp̄s ſacrificiū ſuum notifica/

Act. 2. b uit: cu3 ſpūs aduenīēs parthos medos elamitas ⁊ omniū gentiū primitias ad apoſtoloꝝ cenaculū collegit. Vitulū offert aaron ⁊ arietem: quando doctores eccleſie myſteria paſſionis annūciant: et ꝓ ſalute humani generis celebrata inſinuant. g Tollite hircum. Hircum obtulerunt apoſtoli die pentecoſtes: quando petrus penitentiā

Ibidem. f annuncians inquit: Cōuertimini et agite penitentiam. Aug⁹. Accipite hircum ex capris vnū ꝓ peccato: et arietem et vitulum et agnū anniculum in holocarpoſim ſine macula: et vitulū a bobus et arietē in ſacrificium ſalutaris ante dominū: ⁊ similā cōſperſam oleo: quoniam hodie videbitur dominus in vobis. Quattuor genera ſacrificiorum de animalib⁹ ſupra cōmendauit. Holocauſtū: pro peccato: ſalutaris ⁊ ꝯſūmationis: ſed cōſūmationis ſacrificium ad ſanctificatiōez ſacerdotis ꝑtinet. reliqua tria hic p̄cipiunᵗ offerri. Et diciᵗ hec ſenioribus iſrl': vt ꝑtineant ad vniuerſum populū. S3 ſacrificiū ꝓ pctō habet hic tria pecora: hircū: arietez ⁊ vitulū. Ad holocauſtum pertinet agnus. Ad ſacrificiū ſalutaris: vitulus ⁊ aries. Non ē igiᵗ ſic diſtinguendum: vt ꝓ pctō non intelligatur niſi hirc⁹. Tria v̄o in holocauſtum: aries: vitulus: ⁊ agnus. ſ3 potius tria prima ꝓ peccato. hircus aries: vitulus: ⁊ agn⁹ in holocauſtū. q: ſupꝰ ꝓ pctō p̄ncipis hircum iuſſit offerri: ⁊ ꝓ pctō cuiuſq3 ꝓ̄prio cū peccat an̄ dn̄m faciēdo vnum ex his q̄ nō oportet fieri: arietē. ꝓ peccato vniuerſe ſynagoge: vitulū. Oportet ergo vt cum ſenatui loquaᵗ quid vniuerſus populus offerre debeat: et hircus iubeatur offerri propter principes: ⁊ aries ꝓ̄pter ꝓ̄priu3 cuiuſq3 pctm̄: ⁊ vitulus ꝓ̄pter pctm̄ ſynagoge vniuerſe: q̄d fit

¶ ſc3 cōmuni

Leuitici Ca. IX (textus)

ſ quaſi dicq̄d humana mens de diuinis mādatis capere non pōt ſpūiſancto relinquat.

a ca. Quicq̄d autez reliquū fuerit a
d carne ⁊ panib⁹ ignis abſumet.
b De oſtio q̄3 tabernaculi non ex/ †
ſ ibi. ſ. erit habitatio veſtra. ſ pētecoſtes.
c ibitis ſeptē diebus vſq3 ad diem b
ſ Spūſſancti infuſionis.
quo cōplebitur tēpus ꝯſecratio
nis vr̄e. Septez eni diebus finiᵗ
ꝯſecratio ſicut ⁊ in p̄ntiaꝝ factuz
eſt: vt ritus ſacrificij cōpleretur.
ſ ꝓſperitate ⁊ aduerſitate. ſ in ſeruitio dn̄i.
Die ac nocte manebitis in taber c
naculo obſeruātes cuſtodias do d
mini ne moriamini. Sic eni mihi
d p̄ceptū ē. Feceruntq3 aarō ⁊ filij ei⁹
cūcta que locutus eſt dn̄s ꝑ ma/
num moyſi.

Ca. IX

e Facta autez octaua die: e
vocauit moyſes aaron
⁊ filios eius ac maiores
f natu iſrael: dixitq3 ad aarō: † Tol f+
a ſ patriarcharū ⁊ ꝓphetaꝝ. b ſ xp̄m.
le de armento vitulum pro pctō
ſ de quo d̄r: Dux mihi eris ⁊ enutrics me.
et arietē in holocauſtuz: vtroſq3 g
ſ q̄ peccatū nō fecit nec iuēt⁹ eſt dol⁹ i ore ei⁹.
imaculatos: ⁊ offer illos corā do
a ſ maiores natu p̄ſbyteri. ſ. doctores q̄ inſtruunt vitam in eccleſia cōuenientium.
mino ⁊ ad filiōs iſrael loqueris:
a ſ Sacrificiū ꝓ pn̄ia. ſ xp̄m q̄ peccata noſtra tulit. b ſ hec offert ſacerdos qn̄ fortia ⁊ innocētie opera deo immolat.
g † Tollite hircum ꝓ pctō: ⁊ vitulū h i

Nico. de lyra

a Quicquid aūt ⁊c. q: oblatio erat pacifica ꝓ gr̄aꝝ actiōe: eo q̄ dn̄s ꝓmouerat aarō ⁊ filios ei⁹ ad dignitatē ſacerdotij. ⁊ ideo nō poterat in craſtino comedi: vt dictū fuit ca. p̄cedēti. b Septē eni diebus ⁊c. Dicit Ioſe. q̄ q̄libet die illi⁹ ſeptenarij reiterabāᵗ eadē ſacrificia: ſic̄ ⁊ p̄ma die. c Die ac nocte ⁊c. i. intra atriū vbi erat tabernaculū. dicunt tn̄ aliq̄ q̄ ꝓ ſecreto neceſſitatis nature poterāt inde exire. Alij aūt dicūt q̄ erat ibi loc⁹ parat⁹ ꝓ tali neceſſitate. Primū videᵗ rationabile ꝓ ſanctitate loci.

d Obſeruātes cuſto. do. i. q̄d precepit cuſtodiri circa fi. viij. ca. ⁊ p̄ncipiū. ix. Pōt enim poni breuis moralitas ꝑ h̄ q̄ pōtifex nou⁹ ⁊ ſacerdotes recluſi fuerūt ſeptē diebus: et octauo die obtulerūt: vbi itelligūᵗ ſeptē a q̄b⁹ debēt abſtinere pōtifices ⁊ ſacerdotes de nouo cōſecrati. ſ. plixitas dormitiōis: voluptas comeſſatiōis: inutilitas actionis: multiplicitas diſtractiōis: vanitas ꝯfabulationis: varietas fictiōis: vilitas affectiōis: q̄ facto debet offerre rigorē pn̄ie ⁊ auſteritat': q̄ ſignificaᵗ ꝑ vitulū ꝓ pctō. Vigorē patiētie ⁊ ſoliditat' ꝑ vitulū i holocauſtū. Decorē innocētie ⁊ ſimplicitat' ꝑ agnū ānicuſū. Laborē induſtrie ⁊ ſedulitatis ꝑ bouē. Splēdorē prudētie ⁊ ꝑſpicacitat' ꝑ arietē ꝓ pacificis. Nitorem ꝯſcientie ⁊ puritatis ꝑ ſimilā. Dulcorē leticie et ſuauitatis ꝑ collyridā ꝯſperſam oleo miſc̄dīe pietat'. † Exo. 29. a

Morali. Ca. VIII

d† Locutuſq3 eſt dominus ad moyſen ⁊c. In hoc capitulo agiᵗ de induitione aaron ⁊ filioꝝ ei⁹ veſtibus ſuis ⁊ eoꝝ conſecratiōe eo modo q̄ p̄cipiᵗ ſupra Exo. xxviij. et. xxix. et ibi poſite fuerunt expoſitiōes myſtice. ꝓ̄pter q̄d non oportet eas h̄ repetere ſ3 ibi recurrat q̄ voluerit videre: tn̄ in fine hui⁹ capituli vnū addiᵗ cū d̄r: † De oſtio q̄3 tabernaculi non exibitis ſeptē dieb⁹. Septenario dierū totu3 tēpus reuoluiᵗ. ꝑ hoc ergo q̄ ſacerdotes ſeptē diebus ſue ꝯſecratiōis in tabernaculo debēt manere: ſignificaᵗ q̄ ſacerdotes noue legis toto tp̄e vite ſue recedere nō debent a ſanctitate vite. Vnde d̄r Luc. ix. Nemo mittens manū ad aratrum ⁊ aſpiciens retro aptus eſt regno dei.

Ca. IX

Facto aūt octauo die. Poſt h̄ deſcripta eſt ſacerdotū ꝯſecratio. h̄ ꝯnter deſcribiᵗ officij ſui executio. Circa q̄d p̄mo poniᵗ p̄ceptum moyſi. ſcd̄o impletio p̄cepti. ibi: Tulerūt ergo. tertio approbatio dn̄i. ibi: Apparuitq3 gloria dn̄i. Circa primu3 p̄mittiᵗ tempus. cum dicitur: Facto autē. viij. die. Dicit Ra. Sa. q̄ iſta dies fuit prima dies anni ſecūdi egreſſionis de egypto. Alij dicūt q̄ fuit octauo dies eiuſdez anni. Ratio autē diuerſitatis dictorū iſtorū tangeᵗ li. Nu. vij. ca. vbi habet locū. Cōſequēter ſubdiᵗ p̄ceptū moyſi factū ip̄i aaron cū d̄r: f Tolle de ar. i. ꝓuide de ſūptibus tuis. Vitulu3 ꝓ pec. i. imolandum ꝓ pctō tuo. i memoriā vituli ab aaron fabricati. Exo. xxxij. g Et arietem. in memoriā arietis immolati ꝓ Iſaac. Gen̄. xxij. ſecūdo ſubdiᵗ p̄ceptum factum populo iſrl'. cum dicitur: h Tollite hir. ꝓ pec. ⁊c. eo q̄ hirc⁹ eſt aīal fetidū. ad denotādū ꝗuitatē peccati multitudinis ꝓpli: q: ſic̄ bonū cōe ē diuini⁹: ita pctm̄ cōe peius.
i Et vitulū. ꝓ vitulo ꝯflatili i q̄ peccauit multitudo.

¶ Atq3 agnū

ſcȝ cõmuni volũtate oĩm. Q̃ð ꝟo ĩ ſacrificio ſalutarꝭ vitulũ et arietẽ: offerri iubet q̃ ꝓcipua ſũt. Precipiẽs aũt de ſacrificijs ſalutarꝭ vñ libet iuſſit offerri ſiue maſculũ ſiue feminã: dũ tñ non niſi de ouib⁹ ⁊ capris offerent. Si q̃rit q̃re duo ꝓcepit: vitulũ et arietẽ: difficile eſt iuenire: niſi forte vitulũ voluit ſacrificiũ ſalutaris vniuerſi ꝑplĩ. arietẽ ꝟo ꝓ vnoquoq;: tã q̃ꝫ ꝓ ſingulis q̇buſ q;. Videt̃ ſupius duo genera ſalutaris ſacrificij ꝓcepiſſe. Vnũ q̃ð velut vniuerſoꝝ noĩe appellauit ſalutaris ſacrificiũ. Alteꝝ vbi dixit: Si q̃ſq; obtulerit ſacrificiũ ſalutaris ſui. Ubi differẽtiam repim⁹: q꞉ in illo q̃ð appellauit ſalutaris: non dixit adipẽ pectuſculi offerẽdã dño. Pectuſculũ q̃ȝ ⁊ brachiũ dextrũ dãda ſacerdoti: ſicut in illo q̃ð dixit ſalutaris ſui: q꞉ ꝓ ꝑplõ vniuerſo obtulit ſacrificiũ ſalutaris. Nec dictũ eſt ſalutaris ſui: q̃ð forte intelligit̃ priuatũ ſinguloꝝ: nõ publicũ vniuerſoꝝ. Moyſes enĩ obtulit ſacrificiũ ſalutaris: nec dictũ eſt ſalutaris ſui: q꞉ ꝓ pplõ vniuerſo obtulit. Ubi aũt vniuerſi: ibi ⁊ ſinguli: ſꝫ nõ ꝯuertit̃.

Iſte eſt ſermo ⁊c̃. Sermonẽ. ſ. rẽ impatã: Hoc facite ĩ meam cõmemorationẽ. Sermonẽ aũt dicit: q꞉ plus ĩ ſermone ꝯſiderat̃ vel ꝯſiſtit hui⁹ diſpenſatio myſterij: ⁊ maxĩe dñico ꝟbo ea q̃ apparẽt in alio mai⁹ ⁊ ĩtelligibile trãſferẽte. Vñ ⁊ d̃ mãna ait: Hic ẽ panis quẽ dedit vobis dñs ad comedendũ: hic ẽ ſermo quem cõſtituit dñs. In his q̃ſ ſignificat q꞉ ſanctũ myſteriũ illis agentibus: ⁊ dñicam cenã celebrantib⁹ aduenit ſpũſſanctus. Erat enĩ dies dñic⁹ in quo oportebat apl̃os ſacra celebrare myſteria: q̃ꝫ ſequentes traditiones dñicam diẽ diuinis ꝯuentib⁹ deputam⁹. Similiter ⁊ xp̃m poſt reſurrectionẽ ꝑ myſticã cenã: ⁊ panis fractionẽ inuenim⁹ manifeſtatũ. b Et imola ꝓ pctõ ⁊c̃. Aug⁹. Alia lr̃a: Fac pctõ tuo: ⁊ holocauſtũ tuũ ⁊c̃. Mirũ ẽ quõ prius dicat faciendũ ꝓ pctõ: deinde holocauſtũ: cũ ſacrificio ꝓ pctõ ſup holocauſtũ ſupi⁹ iubet imponi: excepto ꝙ de auib⁹ ꝓcipit. Forte ꝙ pri⁹ fiebat. i. holocauſtũ: poſteri⁹ dixit: Fac ꝓus illud: poſtea illð. Quid aũt ꝓus faciẽdũ ſit ſupi⁹ indicat̃: cũ d̃r: Sup holocauſtũ impone ſacrificiũ ꝓ peccatis. Quis moueat ꝙ ita dicit ſcriptura feciſſe aaron: vt ꝓus memoret ꝓ pctõ: deinde holocauſtũ q̃ð vtrũ ꝓus fecerit: an ſcriptura h̃ ꝓpoſterauit: ĩcertũ ẽẽt: niſi q̃ð dixit ꝓceſſiſſet. Quõ enĩ poſſet ſup holocauſtũ imponi: niſi holocauſtũ ꝓus imponeret̃. Precepit aũt hoc ⁊ de ſacrificio ſalutaris: ſꝫ q꞉ h̃ nõ vbiq; dicit: nõ ꝑ oĩa ſacrificia ſalutarꝭ: nec ꝓ pctõ ꝑ oĩa. Põt forſitan dici nõ hoc regulariter fuiſſe ꝓceptũ: ſꝫ tm̃ ĩ ſacrificio ſalutaris cũ fit de bob⁹. Ibi id ꝓcipit. ⁊ in ſacrificio ꝓ pctõ: cũ fit de femĩa ex ouib⁹. Cetera ꝟo vl̃ ſalutarꝭ vel ꝓ pctõ non ẽ neceſſe ſup holocauſtũ ĩponi. c Offer holocauſtũ ⁊c̃. Nõ dicit holocauſtũ ꝯſũmatiõĩs vt. ſ. qñ oblatũ vt ſãctificatione ꝯſũmaret̃: vt ſacerdotio fungeret̃ q̇ fungebatur. Notandũ ſane cũ ꝓ ꝑplõ offerũt̃ ſacrificia ⁊ ꝓ pctõ ſacrificia eẽ iuſſa offerri ⁊ holocauſtũ ⁊ ſacrificiũ ſalutarꝭ. Pro ſacerdote ꝟo oblatũ fuiſſe ꝓ pctõ ⁊ holocauſtũ cõſũmatiõĩs: nõ ſalutarꝭ. Sꝫ ꝯſũmatiõĩs oblatũ ẽ: qñ ſãctificati ſunt ſacerdotes. Et h̃ obtulit moyſes ꝓ aaron ⁊ filijs ſuis. Poſtea ꝟo aaron iã ſacerdotio fungẽs ꝓcipit̃ ꝓ ſe offerre vitulũ ꝓ pctõ: ⁊ arietẽ in holocauſtum: nõ ꝯſũmatiõĩs: tũc enĩ offerebat̃: vt ſãctificatione ꝯſũmaret: ⁊ ſacerdotio fungi poſſet: quo cũ fungebat̃ non erat neceſſe iterũ ꝯſũmare. d Statimq; aaron ⁊c̃. Eſi. Qua cauſa h̃ etiã h̃ ſacrificia pagunt̃: ſupi⁹ diximus: nec neceſſe ẽ iterũ dicere q̃ per ordinẽ diſcuſſim⁹ in dñi ſacrificio: q̃ð cum vnũ ſit: nõ tm̃ nobis ꝓſtat remiſſionẽ pctõꝝ: ſed ⁊ vitã ꝑfectã in ꝓbia ⁊ ꝯſũmatã. Neceſſario q̃ſ in vitulũ q̇ ꝓ pctõ eſt: ⁊ in arietẽ q̇ in holocauſtũ ĩmolat̃ debet reputari. Vñ in ꝑſona ſacerdotis vtrũq; ꝓſpicim⁹ oblatũ. Aug⁹. Mouet etiã ꝙ cũ faceret aaron dona ꝑplĩ q̃ ſupra memorant̃: nõ oĩa dicũt̃ ĩmolata q̃ fuerũt ꝓdicta: ſꝫ tm̃ hircũ ꝓ pctõ ⁊ holocauſtũ: vbi tñ agnũ illũ non exꝓſſit. Duo ꝟo alia q̃ ad ſacrificium ꝓ peccato potius q̃ꝫ ad holocauſtum ꝑtinere dixim⁹ tacuit. i. arietẽ ⁊ vitulũ. Ubi a parte totum intellexit: vt in ſolo capro etiam q̃ ſubſecuta ſunt accipemus. Cum de ſacrificijs ſalutaris populi narraret quõ aaron ea fecerit de vitulo et ariete ait: Et occidit vitulũ et arietẽ ſacrificium ſalutaris populi: ⁊ obtulerũt filij aaron ſanguinẽ ⁊ fudit ad altare in circũitu: ⁊ adipem a vitulo: ⁊ ab ariete lumbũ ⁊ adipẽ tegentẽ ſuper ventrem ⁊ duos renes ⁊ adipẽ qui ſupra ĩpos eſt: et pinnã que ẽ in iecore: ⁊ poſuit adipes ſup pectuſcula: ⁊ impoſuit adipes ad altare: et pectuſculũ et brachium dextrũ obtulit aaron oblationẽ ante dominũ. Nũc ſingulariter nõ pluraliter loquit̃: cũ de duobus animalib⁹ loquat̃. Q̃ð q̃ſ dic̃ duos renes ab vtroq; aĩali ĩtelligẽdũ ẽ: ⁊ ita q̃ttuor fiũt ſic ⁊c̃. Q̃ð ꝟo ait: Et poſuit adipes ſup pectuſcula: cũ ĩpa nõ ĩpoſuerit altari (Sacerdoti enĩ debebant̃ cũ brachijs dextrꝭ) an ĩtelligẽdũ ẽ poſuit adipes q̃ ſũt ſup pectuſcula. Has enim poſuit q̃ſi imponeret altari a pectuſculo ꝺ̃ptas. Nã ita ſupi⁹ ꝓcepat. Deinde ſequit̃. Et ĩpoſuit adipes

ſup altare

a ſ q̇ tollit peccata mundi. b ſ ꝑfectã conſũmatã vitã. c ſ per hec holocauſta cõſũmat̃. ſ hoc ad omnia refertur.

atq; ãgnũ ãniculũm ⁊ ſinẽ ma- a

a ſ Mediocrem cõuerſationẽ que tamẽ ſalua re poſſit offerentes intelligit.

cula ĩ holocauſtum: bõuem et b arietem pro pacificis: ⁊ immo-

a ſ oportet omne virtutꝭ op⁹ tãq̃ꝫ deo vidẽte peragi nec corrũpi nec vllo modo viciari.

late eos corãm domino: in ſa-

a ſ diuinã. ſ. ſapientiam que in omnib⁹ bonis operibus adhibẽda ſiue ſint fortia ſiue penitẽtie ⁊ innocentie congrua.

ſ theologiam cum elemoſyna.

crificiõ ſingulorum ſimilã oleo

ſ vel offeretis. ſ in die pen

conſperſam offerentes: Hodie c

tecoſtes ſpũſſanct⁹ apparebit dñs aũt ſpũs ẽ.

eni domin⁹ apparebit vobis.

Tulerunt ergo cuncta quę iuſ d

a ſ ad eccleſiã quippe omnes cõueniũt qui dei miſcðiam querũt q̇ ſe ab errore corrigũt nõ ſolum de plateis ⁊ vicis: ſꝫ de vijs quoq; ⁊ ſepibus vt regalis cena impleat̃.

ſerat moyſes ad õſtium tabernaculi: vbi cũ omnis multitu-

a do aſtaret: ait moyſes: Iſte eſt e

ſermo quem ꝓcepit domin⁹: facite et apparebit vobis gloria

ſ Spũs vñ paul⁹: Nos reuelata facie gl̃iã dñi ſpeculãtes trãſformamur ſicut a dñi ſpũ.

eius. Et dixit ad aarõ: Accede

b ad altare ⁊ immola pro pecca-

a ſ q̃ð ſuſcepiſti. b ſ teipſum.

c to tuo. Offer holõcauſtũ ⁊ de

a ſ Pater in man⁹ tuas cõmẽdo ſpiritũ meũ. b ſ qui peccatum ſuſcepiſti. c ſ cui fact⁹ es ꝓpiciatio. ſ pater ignoſce illis: quia neſciunt quid faciunt.

precãre pro tẽ et pro põpulo.

Cũq; mactaueris hoſtiã populi: ora pro eo ſicut ꝓcepit dominus. Statimq; aaron accedẽs f+

d

ad altare: ĩmolauit vitulum ꝓ

ſ filij aaron populus fidelis qui offert ſãguinem vituli quãdo paſſionem chriſti digne reminiſcitur ⁊ veneratur.

peccato ſuo: cuius ſanguinem obtulerũt ei filij ſui: In quo tingens digitũ: tetigit cornu altaris: ⁊ fudit reſiduum ad baſim g eius: Adipẽq; et renũculos ac reticulũ iecoris q̃ ſũt ꝓ peccato adoleuit ſuper altare: ſicut ꝓcepe perat dñs moyſi: Carnes ꝟo ⁊ † pellẽ ei⁹ extra caſtra combuſſit igni: ĩmolauit et holocauſti vi-

ſ vt ſupra.

ctimã: Obtulerũtq; ei filij ſui ſãguinẽ eius: quẽ fudit ꝑ altaris circũitum. Ipſam etiam hoſtiã in fruſta conciſam cum capite ⁊ membris ſingulis obtulerũt: quę omnia ſuper altare crema-

a ſ cogitationibus q̃ ſepe maculantur.

uit igni: lotꝭ pri⁹ aq̃ inteſtinis

a] Atq; agnũ. in memoriã agni paſchal̃. ꝓ cuius ĩmolatione fuerũt ſaluati ab angelo ꝑcutiente ꝓmogẽitos egypti. b Boue ⁊ arietem pro pacificis. ita ꝙ d̃ omni animali ĩmolato fieret oblatio. c Hodie enim dominus appa. ⁊c̃. hoc additur ꝓ cauſa ſacrificiorum predictorum: ac ſi dicatur: iuſtũ eſt ꝙ talia ſacrificia fiant hodie: q꞉ dominus apparebit ꝑ effectũ dando ignẽ de celo ĩ altari holocauſtorum ꝓut habetur infra. ſciebat enĩ moyſes per reuelationem diuinam hoc eſſe futurum eadẽ die. d Tulerunt ergo cũcta que iuſ. ⁊c̃. Hic conſequẽter ponitur impletio precepti et primo q̃ꝫtũ ad populũ: cũ dicitur: Tulerunt ergo cuncta que iuſſerat moyſes ei obediendo. e Iſte eſt ſermo: id ẽ res ſermone ſignificata. ſcðo q̃ꝫtũ ad aaron. cum dicitur: Et dixit ad aarõ accede ad altare. et ſubditur ei⁹ obedientia cũ dicit̃: f Statimq; aaron accedens ad altare immo. ⁊c̃. tetigit cornua altaris: ſcȝ holocauſti: q̃ð patꝫ ex hoc q̃ð ſubditur: g Et fudit reſiduũ ad baſim eius. Non enim fundebat̃ ſãguis ad baſim altaris thymiamatis ſꝫ tantũ ad baſim altaris holocauſti. Cetera patent ex ſupradictis vſq; ibi:

B

C

¶ ſup altare:⁊ pectuſculū ⁊ brachiū dextrū obtulit aaron oblationē ante dn̄m. Modo ſingularit̄ inferēs pectuſculū dicēs: vtrūq₃ ex vtroq₃ aiāte: q̄ſi pectuſcula dixerit. a Et ꝓ pctō ppl'i ⁊c̄. Eſic. Cuius hec figurā habeant ⁊ quō hirc⁹ ꝓ pctō pn̄ie ſacrificiū ſignificet. holocauſta xp̄o crucifixā ꝯuerſationem: theologiā ſimila: ſalutare xp̄o ſeu pacificorū ſacrificiū vitā q̄ nos ſaluare pōt etiā mediocriter ſapiētes: ſacrificioꝝ diſcuſſio precedēs vnctionē ſacerdotis oſtēdit. Ergo q̄ hui⁹ ſanctionis explanationē neſcit: illic ſubtiliter ꝑquirēs ꝑ ſingula īueniet. Hec aūt neceſſariū ad-
Act.2.a dim⁹: qꝛ ſpiritūſc̄tū in pētecoſte deſcēſurum ꝯgregat' ī vnū apl'is ⁊ oīa ſc̄m legē agētib⁹ cōſiderauit legiſlatoꝛ. Vn̄ recte precedere ſacrificia ſacerdot' ⁊ ppl'i ſeq̄ p̄cepit. Oꝑtet enī eccl'ie doctrinā a ſacrificio vnigeniti inchoare: vt introducāt ſacerdotes docētes q̄d nobis paſſio dn̄i ꝑfecerit. deinde inferat̄ ſc̄mo pn̄ie oib⁹ neceſſari⁹. Vn̄ ⁊ dn̄s vnā p̄dicat doctrinā: id eſt pn̄iaꝫ: ꝑfectaſq₃ ſubinferri ꝯuerſatiōes: ⁊ theologiā ex q̄b⁹ ſaluari poſſum⁹: etiā q̄uis non ſublimiter ꝯuerſent̄ ī his: oꝑtet etiā eccl'iam ꝯgregari: ⁊ manifeſtationē dei ſuſcipe. H̄ ſine dubio ī pētecoſte agebant diſcipuli. ꝓpt̄ quod erāt ī vnū ꝯgregati: ⁊ ſi enī palā nō p̄dicabāt qꝛ de hoſtio tabernaculi nō exibant donec induceret̄ xp̄tute ex alto ī ſemetipis h̄ agebāt: et que docerēt eccl'iaꝫ meditari nō ceſſabāt.

D b Extēdēs manū ⁊c̄. Aug⁹. Ad altare ſtās
Exo.27.a deſeruiebat. Inde ḡ deſcēdit vbi ſtabat. Altare xp̄o trib⁹ cubit' altū erat: nec gradum habe-
Ibi.20.d bat: qꝛ deus vetuerat: ne reuelaret̄ virilia: qd̄ vtiq₃ fieret ſi ps altaris gradus eſſet. i. ſi cōpactus adhereret. Vnū enī eēt altare cū gradu: ſed qꝛ altar' altitudo tanta ē: ꝙ niſi ſacerdos ſup aliq̄d ſtet: miniſtrare apte nō pōt. Intelligēdū ē ꝙ ad horā miniſtratiōis īponebatur ⁊ auferebat̄ qd̄ nō erat ps altaris: nec ꝯ̄ p̄ceptū dn̄i erat: q̄ ibi gradus ꝓhibuit eē. c Sicq₃ non cōpletis ⁊c̄. Eſi. Euidēter oēm figurā eccleſie vult exponere. Vn̄ dꝛ ꝙ his expletis deſcēdit: q̄ſi expoſitis ſacrificijs deſcendit de cathedra magiſterij: ſic ſolēt facere ſacerdotes: q̄bus veri aaron figura credita eſt. Et orando
1.Tim.2.c man⁹ ad celū leuauit. Vn̄ Paul⁹: Volo viros oꝛare in omni loco leuātes puras man⁹. Tendens ergo ſiue leuās manus bn̄dixit illos: qꝛ ꝑ oꝛationē ſacerdotes populo benedicunt: ſed vnde benedictionē p̄ſtāt: ſequētia demōſtrāt. d Ingreſſi aūt moyſes ⁊ aaron ⁊c̄. Quia de telligibili tabernaculo. i. de celo benedicūt ſa-
Eph.1.a cerdotes: dicentes cū Paulo: Bn̄dict⁹ de⁹: ⁊ pater dn̄i nr̄i ieſu xp̄i q̄ benedixit nos in bene
Ioh.6.a dictiōe. ſ. ī celeſtib⁹ in xp̄o. Dn̄s q̄ꝫ quinq₃ pa
Mat.15.d nes vel ſeptē benedicēs ad celum reſpexit. Notandū aūt ꝙ non ſolus aaron: ſ₃ cuꝫ moyſe benedicit. Sacerdotes enī non ꝓpria xp̄tute benedicūt: ſed qꝛ figurā xp̄i gerunt ⁊ ꝑ eum qui in ip̄is eſt bn̄dictionis plenitudinē tribuunt. nec ſolum is qui ſacerdotiū ſoꝛtitus ē: ſed quicunq₃ xp̄m in ſeip̄o habet ⁊ eius gerit figuraꝫ ꝑ ꝯuerſationē bonā quēadmodū moyſes: idoneus eſt: vt p̄ſtet bn̄dictionē. Ingreſſi aūt. Pꝛemiſit ingreſſi ⁊ ſubdidit egreſſi: qꝛ ſacerdos ingreditur tabernaculum quando pro ſe et ꝓ populo oꝛat vl' diuine cōtemplationi vacat. Egreditur cum docet vel benedicit populo: cum ad conſcientiam redit perſcrutando ſe ne foꝛte in pꝛedicatione offenderit. e Appa
Act.2.a ruitq₃ gloꝛia domini. In ſpecie ignis ſicut in die pētecoſtes. Vnde ſub-
Ibidem.e dit: Et egreſſus eſt ignis a domino. Vnde Lucas. Apparuerūt illis diſpertite lingue tanq̄ꝫ ignis. f Omni multitudini ⁊c̄. Cui ſimile Lucas ait: Facta autē hac voce ꝯuenit multitudo: ⁊ mente cōfuſa eſt. non ſolum conuenit: ſed expauit. Vnde hic ſequitur: Obſtupebāt autem et mirabantur ⁊c̄. g Qui erant ſup altare. Innuit quia neceſſe ſit predicta ſacrificia et eoꝛum expoſitiones ſupponere intelligibili altari coꝛpoꝛis chꝛiſti: vt illic ſuſpiret noſtra imitatio: ⁊ tūc nutrimenta intelligi-
Deu.4.d bilis ignis: id eſt ſpiritusſancti aderunt: de quo dictū eſt: Dominus deus noſter ignis conſumens eſt.

ſ q̄ terrā contingūt: ⁊ puluerē contrahunt: quos dn̄s diſcipulis ſuis a p̄dicatione reuerſis lauit.

a ⁊ pedib⁹. Et ꝓ pctō ppl'i offerens †
mactauit hircū: expiatoq₃ altari
fecit holocauſtū: addēſ ī ſacrificiū
a ſ Similā oleū ⁊ cetera: que in ſacrificio hoſtie adduntur.
libāmēta q̄ pariter offerūt̄: ⁊ ado
lens ea ſup altare abſq₃ cerionijs a
ſ agno. ſ. q̄ quotidie mane ⁊ veſpe offerebatur.
holocauſti matutini. Immolauit †
⁊ bouē atq₃ arietē hoſtias pacificas ppl'i: Obtuleſt̄q₃ ei filij ſui ſāg
uinē quē fudit ſup altar' ī circūitū
ſ deſideriū bonū. ſ opus ꝑfectum.
Adipes āt bouis et caudā ariet'
renunculoſq₃ cū adipib⁹ ſuis ⁊ re
ticulū iecoꝛ' poſuert̄ ſup pectoꝛa. b
ſ igne ſp̄ūſancti.
Cunq₃ cremati eſſent adipes ſup
a ſ crucis vel coꝛdis. b ſ hec oīa deo in fide ſunt offerenda quā pectus ſignificat ſine hac nulla placent ſacrificia.
altāre: pēctoꝛa coꝝ et armos dextros ſupauit aaron eleuās corā
b dn̄o: ſicut p̄cepat moyſes. Et extē c†
dās manū ad populū bn̄dixit ei: †
c Sicq₃ completis hoſtijs pꝛo pctō
a ſ de loco vbi ſtabat ſeruiens altari.
et holocauſtis pacific' dēſcēdit. d
a ſ anteq₃ benediceret. b ſ xp̄s ꝑ quem bn̄dicit aaron. c ſ celum de quo benedicunt.
d Ingreſſi autē moyſes et aarō tabernaculū teſtimonij: ⁊ deinceps f
e egreſſi: bn̄dixerūt populo. Appa- g
ſ aperte
f ruitq₃ gloꝛia dn̄i oī multitudini
ſpiritūſc̄tū oſtēdit q̄ ī igne apparuit. a ſ Symmachus cōſumpſit. ſ gratanter ſuſcepit.
⁊ ecce egreſſus ignis a dn̄o dēuo †
ſ vota aploꝝ. ſ ꝓ peccato et pacificoꝝ.
g rauit holocauſtū ⁊ adipes q̄ erāt
ſup altare. Quod cū vidiſſent tur h
a ſ hoc impletū ē qn̄ varijs linguis loquebantur apl'i ⁊ ſtupebāt oēs q̄ eos audiebant ⁊ laudabant
be: laudauerunt dominum ruen-
dn̄m. a ſ humiliter penitētes: dicebāt enī quid faciemus viri fratres. ſ in facie ruebant. i. faciem mentis ad terram pꝛoſternebant quidaꝫ: dicētes quia muſto pleni ſunt hi.
tēs in faciēs ſuas.

a Abſq₃ cerimonijs holo. matu. id ē iugis ſacrificij qd̄ nūq̄ꝫ ꝓpt̄ ali q̄ alia ſacrificia intermittebat̄: ita tn̄ ꝙ iuge ſacrificiū matutinū p̄mo offerebat̄ an̄ oīa alia: ⁊ veſpertinū vltimo poſt oīa alia. b Poſuerūt ſuper pe. ⁊c̄. ſ. illa q̄ erāt cremāda ī altari ad h̄ ꝙ cū pectoꝛib⁹ eleuarēt̄ coꝛam altari mō ſupꝛa dicto. vij. ca. et poſt talē eleuationeꝫ adipes ⁊ illa q̄ cremāda erāt ponebāt̄ ſup altare vt cremarēt̄: et pectoꝛa et armi dextri remanebāt pꝛo vſu ſacerdotū. c Et extēdēs manū ⁊c̄. qꝛ cōpleto ſacrificio ſacerdoſ debet bn̄dicere ppl'o. d Deſcēdit. qꝛ aſcēderat ad faciēdū officiū ſup altare holocauſtoꝝ. d mō aūt hui⁹ aſcēſus dictū fuit. Exo. xx. ꝙ non pōt eē ꝑ gdus. ⁊ iđo dicūt aliqui ꝙ hoꝛa miſtratiōis ſuper altare ponebat̄ qđdā ſcabellū iux̄ altare: ſup qđ aſcēdēs ſacerdos miſtrabat. Ra. Sa. dicit ꝙ erat ibi q̄dam aſcēſus lōgus paulatim aſcēdēs ſine gradib⁹ ꝓcedēs xſus altare ita ꝓpe ſic poterat dum tn̄ nō tangeret altare. e Ingreſſi aūt moyſes ⁊ aaron taber. duplici enī ex cauſa īgreſſus fuit moyſes cū aaron. vna fuit vt oſtenderet ei modū offerendi thymiama ſuper altare thymiamatis: quod erat intra tabernaculuꝫ: qꝛ l₃ ſacrificia eſſent cōpleta q̄tū ad ea q̄ fienda erāt ī altari holocauſtoꝝ: vt dictū ē. ſ. tn̄ nō erant oīno ꝯſūmata donec poſt oblationes factaſ ī altari holocauſtorū ſacerdos ītraret tēpluꝫ ad offerēdū īcēſū. ſc̄m ꝙ dic̄ apl's ad Heb. ix. In poꝛi q̄dē tabernaculo ſemꝑ ītroibāt ſacerdotes ſacrificioꝝ officia ꝯſūmātes. Alia aūt cā fuit vt ambo ſil' ītra tabernaculū oꝛarēt deum ꝓ datiōe ignis. f Et deinceps egreſſi bene. po. qꝛ tūc erāt ſacrificia ꝑfecte ꝯſūmata g Appruitq₃ glīa. Hic ꝯ̄nter deſcribit̄ ip̄i⁹ dei approbatio circa ſacerdotiū aarō ꝑ hoc ꝙ ignis deſcēdit dat⁹ a deo ꝯſumēt̄ ſacrificia. h̄ enī fuit ſignū acceptatiōis diuīe ſic ⁊ Gen. iiij. d ſacrificio abel. ⁊. iij. Re. xviij. de ſacrificio helie in mōte carmeli. h Qđ cū vidiſſent tur. lau. do. de tanto bn̄ficio ſue grē. hic āt ignis abſq₃ extinctiōe fuit ꝯſeruat⁹ a tpe q̄ fuit dat⁹. ſ. āno ſcđo egreſſionis de egypto vſq₃ ad captiuitatē babylonicaꝫ. ⁊ tūc fuit abſcōdit⁹ in puteo ꝓfundo ⁊ ſicco ꝑ ſacerdotes ill'⁹ tpis. et tpe neemie iterū rehabit⁹: vt hr̄. ij. Machab. j. Ca. IX

Moraliter.

† Dixitq₃ ad aaron ⁊c̄. P⁹ ꝯſecrationē aaron et filioꝝ eius. hic ꝯſequēter ponit̄ executio ſacerdotalis officij in qua aaron pꝛimo obtulit ſacrificium pꝛo peccato ſuo cum dicit̄: f† Statimq₃ aaron accedens ad altare immolauit vitulum ꝓ peccato ſuo. per quod ſignificatur ꝙ ſacerdos noue legis accedens ad altare pꝛimo debet confiteri ſe peccatoꝛem eſſe: ꝓpter quod dicit confiteoꝛ in principio miſſe. per vitulum autem īmolatum intelligitur

¶ Arreptiſq₃

ip̄e chꝛiſt⁹

Ipſe chriſtus cuius ſanguine mũdantur cõſciẽtie noſtre. Heb. ix. Sanguis chriſti emundat conſcientias noſtras ad ſeruien dum deo viuenti. † Carnes vo et pelle ʒ eius extra caſtra cõbuſſit. quia chriſtus extra hieruſalem paſſus fuit; vt habet iohãnis. xix. ⁊ Heb. xiij. † Immolauit ⁊ holocauſti victimam: ſcilicet arietem qui ſignificat chriſtum: eo ꝙ chriſtus eſt dux fidelium. ſicut aries eſt ouium. † Et pro peccato populi offerens mactauit hircum. qui eſt animal fetidum: ad ſignificandum peccati communis grauitatem. Naʒ ſicut bonũ quãto eſt cõmunius tãto eſt diuinius. ſic peccatum quãto eſt communius tanto eſt peius: ceteris tamen paribus.

† Immolauit et bouem atqꝫ arietem hoſtias pacificas populi: ſcilicet pro gratiarum actione ex ſacerdotum conſecratione. Nam magnum bonum eſt populi quando ſacerdotes ſũt boni: quia medij ſunt inter deum et populum. ideo ſubdit: c† Et extendens manum cõtra populũ. ſ. aaron. † Benedixit ei: ſcilicet im precando bona populo. ⁊ multo fortius ſacerdos noue legis debet bona populo ſibi ſubdito imprecari. † Et egreſſus ignis ⁊c. Per hoc dſignatur ꝙ gratia ſpiritusſſãcti qui ſuper apoſtolos in ſpecie ignis apparuit datur populo chriſtiano per benedictiones et orationes pontificum ⁊ etiam ſacerdotum.

Glo. ordi.

B Arreptiſqꝫ nadab ⁊c. Aug⁹. Excũte a do Ca. X mino igne: mortui ſũt filij aaron: qꝛ auſi ſũt adhibito igne alieno incenſum ponere dño. qꝺ nõ licebat: quia igne diuinitus in altari accẽſo ⁊ deinceps cuſtodito: omnia erãt accẽdenda. que in tabernaculo accendi oportebat. Mortuis ergo illis ait moyſes: hoc eſt qꝺ dixit dñs ⁊c. Appropinquãt dño qui in tabernaclo fungũtur ſacerdotio. Sãctificatur aũt in eis domin⁹ ⁊ vindicãdo: vt ſciat᷑ qꝛ min⁹ alijs parcat ſi illis nõ parcit: ſm illꝺ.
1. Pe. 4. d Si iuſtus vir ſaluus erit: peccator ⁊ impi⁹ vbi parebunt.
Luce. 12. f Vel potius ſm illud. Cui plus dat᷑ plus ab eo exigit᷑. Et illud: Seru⁹ qui cognouit voluntatẽ dñi ſui ⁊ nõ facit va
Sap. 6. a pulabit multis. Et exiguo cõcedet᷑ miſericordia. Potẽtes autẽ potentiora tormẽta patient᷑. Iſiꝺ. Arreptiſqꝫ ⁊c. Alienũ ignẽ offerũt: qui traditione dei cõtempta. alienas doctrinas appetunt: et magiſteria humane inſtitutionis inducunt. Quibus dicitur: Reijcitis mandatum dei ꝓpter traditionem veſtram. Ignem quoqꝫ alienum accendit: qui corpore vel ſecularis cupiditatis ignem in ſacrario cordis nutriens audet altaribus domini appropinqre que non recipiunt accenſionẽ: niſi illius ignis quẽ dominus venit mittere in terram qui ſemper nos accendit: vt ſenſibus nos illuminemur: ne vitijs flagremus.

Eſi. Hic eos qui aliena nos docent: qui in ſpiritũ blaſphemant: qui inſpiratã ab eo ſcripturã praue interpretãtur: igne inuiſibili punire intelligit. Qui filij aaron dicũtur. doctorũ. ſ. habentes habitũ: ⁊ mentiẽtes ſpiritale magiſteriũ. Unde ⁊ lingue eorum ignis dicte ſunt: quia ĩ ſpecie ignearũ linguarũ ſpiritus aduenit. Thymiama arietẽ ⁊ thuribulis vel ignibus linguarũ ſupponũt: legalia. ſ. ⁊
Can. 4. c ꝓphetica dogmata. de quib⁹ dicit᷑: Odor vngẽtorũ tuorũ ſuper omnia aromata. Sed ignẽ alienũ offerunt: quia nõ ſm intentionem ⁊ virtutem ſpiritus interp̃tãt᷑. His ergo egreditur ignis a domino non qui ſacrificia incendat qui dicatur domini gloria: ſed penalis. Utrũqꝫ enĩ habet eccleſia: hunc ad illuminationẽ iuſtorũ et perfectionẽ ſacrificiorum: illum ad penam impiorum. Que blaſphemantibus ſacerdotes inducunt ſubminiſtratione ſpiritus (qui in eis requieſcit) ſuccedentes. ſicut Paulus Hymeneum punit ⁊ alexandrum aliena docẽtes. Coram domino vidente. ſ. taliter damnantur: ne exemplo ſuo alijs prebeant cauſam mortis. Coram domino res miranda vbi debuerant viuere ibi moriuntur: quia. ſ. male interpretantes diuinas ſcripturas inde ſubiacent maledictioni: vnde vitam poterant promereri. b Hoc eſt quod locutus eſt domin⁹. Quando dixit dñs moyſi: Deſcende ⁊ conteſtare populũ: ne forte appropinquet ad deum: ⁊ cadat ex
Exo. 19. d eis multitudo. Et ſacerdotes qui appropinquant domino ſanctificentur: ne forte recedat ab eis. Populus non appropinquat: quia vim contemplationis non portat. Sacerdotes appropinquãtes ſanctificari iubent᷑: vt digni fiant videre ⁊ cõtẽplari. Unde Paulus: Sequimini pacem cũ omnibus: ⁊ ſanctimoniã ſine qua nemo videbit deum. Aug⁹. Alia littera. hoc eſt quod dixit domin⁹. In eis qui mihi appropinquant ſanctificabor: qui. ſ. in tabernaculo ſacerdotio fungebant᷑. Sãctificatur etiã vindicando: vt hinc ſciretur quia minus parcat alijs. ſi illis non pcit:
1. Pe. 4. d ſm illud: Si vix iuſtus ſaluabit᷑: impius et peccator vbi parebunt. Vel ſm illud:
Luc. 12. f Cui plus datur plus exigit᷑ ab eo. Seruus qui cognouit voluntatẽ domini ⁊ non facit vapulabit mltis. vbi aũt hoc dñs ſupra dixit: nõ inuenit᷑ ſed in Exodo dicit
Exo. 33. c moyſes dño: Tu dixiſti. Scio te pre omnibus. qꝺ inuenit᷑ nõ antea ſed poſtea dixiſſe. Sed quia mendaciter nunqꝫ moyſes hoc diceret. intelligitur etiam ante dixiſſe: qꝫuis ſcriptum nõ fuerit. Unde apparet non omnia ſcripta eſſe que dominus locutus eſt eis: per quos nobis ſcripturam dedit.

c Uocatis autem moyſes miſabel ⁊ eliſaphan ⁊c. Miſabel dei attrectatio. Eliſaphan dei illuminatio vel dei ſpeculũ. his iure precipit᷑ vt tollant nadab ⁊ abiu extra caſtra. hi enim ſanctos ſignificant: qui a deo illumĩati ip̃m manib⁹ fidei attrectant ⁊ deũ pfecta fide cõtẽplant᷑. Uñ hũ filij oziel dicuntur: qui ſignificat euãgeliũ. Unde patruelis aaron fuiſſe dicitur: quia magna cognatio eſt euãgelij ⁊ leg̃: euangelium nanqꝫ expoſitio ẽ legis. filij autem euangelij hereticos vere mortuos a caſtris eccleſie detrudunt. Vel miſadai et eliſaphan primus attrectatio dei. i. miſadai. Eliſaphan interpretatur ſpecula dei mei. Quicunqꝫ ſcit attrectare deum et

F ſpeculari xp̃i

Leuitici Ca. X

(a ſ hi hereticos ſignificãt ꝗ alienũ ignẽ cupiditat᷑. ſ. ⁊ praue doctrie.)

† Arreptiſqꝫ nadab Ca. X

(in eccl̃ia accẽdũt: ⁊ igne diuĩe vltionis abſument᷑.)

⁊ abiu filij aaron thuribulis poſuerunt ignem ⁊ incenſum deſuper offerentes corã dño igneʒ

(ſ qui nõ eſt egreſſus a dño deo noſtro.)

alienũ qꝺ eis p̃ceptũ non erat. b

(ſ penalis.)

Egreſſuſqꝫ ignis a dño deuorauit eoſ: ⁊ mortui ſũt corã dño. Di c d e
b xitqꝫ moyſes ad aarõ. Hoc ẽ qꝺ f

(a ſ purgãdo eos. ſ hoc ẽ ſcrũs apparebo ĩ his qui mihi miniſtrãt vlciſcendo delicta eoꝝ ⁊ nõ ꝑcendo.)

locut⁹ eſt dñs: Sctificabor ĩ his

(ſ miniſtrando multitudine ſcientie: vel aliquo miniſterio.)

ꝗ appropiquãt mihi: ⁊ ĩ ꝯſpectu

(a ſ laudabor et magnificabor. vnꝺ dicit dauid: Juſtus domin⁹ ⁊ iuſticiam dilexit equi. vi. v. c.)

omnis ppl̃i gl̃ificabor. Qꝺ audi g

(ſ compunctus eſt. a ſ eccleſia que eſt corp⁹ veri aaron.)

c ens tacuit aarõn. Uocatis autẽ i

(ſ vel miſadai.)

moyſes miſabel ⁊ eliſaphã filijs

Nico. de lyra

A Arreptiſqꝫ nadab ⁊ abiu ⁊c. Hic cõſequẽter tãgit᷑ cõſecratoꝝ caſus. vbi tria tangunt᷑. Primũ ẽ euẽtus cobuſtionis. ſecundũ eſt actus correptiõis. ibi: Dixitqꝫ moyſes. tertiũ defectus cõmeſtiõis. ibi: Locutuſqꝫ. eſt Circa p̃mũ dic Ra. Symeõ ꝙ cã mortis nadab ⁊ abiu fuit eo ꝙ potati etiã plus debito ĩtrauerũt ad miniſtrandũ. ⁊ ꝓ tali irreuerẽtia mortui ſunt: ⁊ h̃ videtur ex l̃ra p̃cedenti. cũ ꝺr: Arreptiſqꝫ nadab. ⁊c. ex quo videt᷑ ꝙ impetuoſe ⁊ ſine diſcretione ex calefactione vini ĩgeſſerẽt ſe ad miniſtrãdũ. h̃ etiã videt᷑ ex l̃ra cõſequẽti: qꝛ ĩmediate p⁹ factũ iſtꝺ dñs dixit ipſi aarõ: Uinũ ⁊ omñe qꝺ ĩebriare põt nõ bibet᷑ tu ⁊ filij tui ⁊c. b Qꝺ eis p̃ceptũ nõ erat. min⁹ dicit ⁊ pl⁹ ſignificat. qꝛ nõ ſolũ eiſ p̃ceptũ nõ fuerat: ĩmo ẽt ꝓhibitũ ne alio igne vterent᷑ qꝫ illo ꝗ datus fuerat a deo. c Egreſſuſqꝫ ignis a dño. i. ab altari holocauſti vbi erat ignis datus a deo. d Deuorauit eos. i. interfecit: qꝛ corpora eorum nõ fuerũt cõſũpta ĩmo nec etiã eoꝝ veſtimẽta: vt habet᷑. j.
e Dixitqꝫ moyſes. Hic ponit᷑ act⁹ correptionis. ⁊ p̃mo ipſius moyſi. ſcꝺo dei. ibi: Dixitqꝫ dñs. Circa primũ ponit᷑ correptio moyſi reſpectu p̃teriti. cũ ꝺr:
f Hoc eſt qꝺ locut⁹ eſt dñs: ſctificabor in his ꝗ appropinquãt mihi. q. d. nõ eſt mirũ ſi iſti ſũt mortui: qꝛ illi ꝗ appropiquãt ad miniſtrandũ dño debẽt eſſe ſcti ⁊ ꝓuidi ⁊ diſcreti. Nõ enĩ de⁹ ſctificat᷑ in ſeipo: cuʒ de neceſſitate ſit ſanctiſſimus: ſʒ in ſibi ſeruientib⁹. ꝓpter qꝺ dicit᷑ Exo. xix. Sacerdotes qui accedũt ad me ſanctificẽt᷑ ne ꝑcutiã eos. g Et in ꝯſpectu oĩs po. glo. qꝛ ppl̃s vidẽs ꝙ vĩdicta dei nõ parcit maioribus. ⁊ his ꝗ deo ſũt ꝓpinꝗ: timens retrahit᷑ a malo: habẽs ex hoc argumẽtũ ꝙ dei vĩdicta ñ p̃ceret ſibi. h Qꝺ audiẽs tacuit aarõ. patient᷑ ſuſtinẽs dei punitionẽ. ⁊ moyſi correptionẽ. Cõſequẽter põit᷑ correptio moyſi reſpectu p̃ñtis. cũ ꝺr:
i Uocatis autẽ moyſes myſabel ⁊ eliſaphã filijſ oziel patrui aarõ: qꝛ oziel fuit f̃r

A amrã p̃ris

(Margin, right:) A † De. pe. di. 3 c. inter hec hircum. 1. Nu. 3. a. et 26. g

ſpeculari chriſti ſcilicet carnē et diuinitatem: ſicut Thomas qui manu contrectās
Joh.10.g carnē dicebat: De⁹ meus ⁊ dñs me⁹. pōt ignē aliene doctrine auferre a facie ſctō/
rū.i.ſacerdotū. Tunice ſacerdotū: conuerſatio ⁊ vita qua ſacerdotij induūtur ha
bitu. Abijciunt ergo cū ſacerdotio a cōſortio ſacerdotū ⁊ ēt populi. Unde addit:
extra tabernaculū.i.eccleſiā ppli. Filij patrui aaron hec faciūt. a Aaron. Id
eſt dauid per quē ꝓphetie intelligunt: que chriſtū mani
feſtū faciunt: ⁊ quodāmodo ignorātib⁹ pariūt. Frat āt
ꝓphetie euangeliū eſt: que eī in euāgelijs facta ſūt a ꝓ/
phetis ṗdicta ſūt. filij ergo fratris patris aaron.i.euan
i.Joh.c gelij tales eijciunt. Unde Johes: Si qs vēit ad vos ⁊ hāc
doctrinā nō affert: nolite recipe eū in domū. b Capi
ta ⁊c. Ad lrām. Quia nuꝑ fuerāt deo cōſecrati: ṗcipit
vt ſancta veſtimenta nō deponāt ſed parati ſeruire deo
Allego. aſſiſtāt. Allego. aūt. Ne in xpo diuiſionē pſonaꝝ fa/
ciāt. Caput enī xpi de⁹ eſt. xps aūt ex diuinitate ↄſtat ⁊
humanitate: capitis enī.i.diuinitatis thyara humani/
tas eſt: qua tecta fuit velut pileo diuinitas. hec nō ē au
ferēda: nec diuiſio pſoarū in xpo ṗdicāda: ſʒ duaꝝ ſub/
ſtantiarū vna pſona. Aug⁹. Capita vrā ⁊c. Ne.ſ.ci/
B dares deponāt q̄ ſunt tegmīa capitū. faciebāt eī lugen/
tes contra ornatus conſuetudinem. Sicut in noſtra cō
ſuetudine caput qđ apertū habetur in luctu operit. ꝓ/
hibet ergo ne lugeant eos: in quorū pena ſanctificatus
eſt dominus. cōmendatus eſt.ſ.timor eius. Lugere ta/
men illos alios pmittit: ſʒ hi nūc lugere nō debent: non
dum completis ſeptē diebus quibus de tabernaclo exi
turi nō erāt. Pōt aūt videri ꝙ illo oleo ſanctificati ne/
minē debeāt lugere. Unde addit: Fratres veſtri ⁊ omnis
dom⁹ iſrael plangāt incēdiū. Eſicius. Nō ignoram⁹
i.Cor.11.a quid cidares ſignificent: quia oīs viri caput chriſtus:
caput chriſti de⁹ eſt. Neceſſario cidaris xpi humanita/
tē ſignificat. Oſtendit ergo que debeāt cuſtodire ſacer/
dotes ⁊ doctores.i.ne diuinitatem xpi negēt: humani/
tatē nō cōtradicāt: qꝛ de⁹ eſt ex deo: ⁊ verbum ex patre.
Hoc eſt enī cidarī nō auferri a capite: ſed nec xpi diſpē/
ſationē renuāt aut blaſphemēt: tanq̄ rūpētes ſtolā ſa/
Gal.3.d cerdotalē. Omnes enī qui baptiçati ſumus xpm indui
mus. Precipue ſacerdotes h̄ agāt ne moriant ne pplo
irā dei inducāt. Uitia enī ṗpoſitoꝝ ſubiectis ſūt offēdi/
culū. Domū iſrl.i.omnē ecclīam plāgere iubet incēdiū.
Si enī cuiuſlibet ꝑditio eccleſie damnū eſt: q̄tomagis
ſacerdotū. Uos aūt nō egredimini fores tabernaculi.
Superi⁹ ſeptē ſolos dies nō egredi de tabernaculo ṗ/
cepit: his expletis octo dies agunt. hic rurſus intermi/
nat ne egrediant. Nō eſt tñ ſibi cōtrari⁹: qꝛ alius ē iſte
egreſſus. Unde addit: Ut non moriamini. qđ nō ſupi⁹.
Quia enī ignē aliene doctrine offerentes perierūt. Di/
cit alijs ne exeāt ianuas ſciētie xpi: ſed ꝑ oīa ṗceptū ei⁹
ſequi ne moriant. Hoc ſacerdotib⁹ ṗcipit: quibus ver/
bi myſteriū ſpūſancti dono creditū ē. Unde ſequit: Ole
um quippe vnctionis eſt ſuper vos. de qua Johes ait:
i.Joh.2.d Unctio eius docet nos de omnibus.
35.di.c.i.c c Uinum ⁊ omne quod inebriare poteſt ⁊c. Eſi. Uſq̄
vinolētus. nunc hanc legē eccleſia cuſtodit. Neq̄ enī omnino a vi
no abſtinere ṗcepit: ſed quando ad tabernaculum teſti
monij: vel ad altare aſcēdimus.i.quando myſteriū do
ctrine celeſtis cōtingim⁹ cuius altare figura eſt: ſicut ta
i.Tim.5.d bernaculū celeſtiū rerū ↄtrectatiōis. Unde Paul⁹ Thi/
motheo: Uino modico vtere ꝓpter ſtomachū ⁊ frequē/
tes infirmitates. Qui aūt modico vtit tpe myſterij et
doctrine a vinolentia ⁊ ebrietate abſtinet. Sacerdotes
q̄ʒ idē cuſtodiūt. Unde filijs q̄ʒ aarō.i.ſublimiora adept̄
Eph.5.d tradit h̄ mādatū. Et paul⁹ epheſijs ſilīa ſcribit: Noli/
te inebriari vino: in q̄ eſt luxuria. Ebrietas q̄ʒ ſobrieta/
tē ſubuertit: mentē ꝑuertit: vt nō ītelligat q̄ agit. Unde
Eſa.5.c Eſaias: Ue qui cōſurgitis mane ad ebrietatem. ⁊ poſt pauca addit: Uinum in
conuiuijs vrīs: et op⁹ dei nō reſpicitꝭ. Qui aūt opera dñi nō reſpiciūt: quō iter ſā
cta et prophana ⁊ munda ⁊ immunda diſcernunt. Ut quomodo exhortari ⁊ il/
luminare populum de ſcripturis poſſunt: cuius mandati auctoritatem oſtēde/
re cupiens. dicit hoc deum locutum fuiſſe: id eſt ſpiritualiter inſpiraſſe.
Uinum et omne quod ine. ⁊c. Ab his qui ſtatum mentis deijciunt vel euer/
tunt abſtinere iubentur quando tabernaculum ingrediuntur. Nos autem nū/
q̄ inebriemur ſed ſemper mente ⁊ corpore ſobrij ſimus. d Quando intrabi
tis in tabernaculū teſtimonij. Aug⁹. Quando ergo eis licebat bibere quos q̄/
tidie neceſſe erat in tabernaculū introire: ⁊ accedere ad altare ꝑ continuā ſerui/
tutem. Si quis enim dicit non omni die ſacrificia imponi ſolere: quid dicet de i/
greſſu tabernaculi quotidiano propter candelabrum ⁊ panes propoſitionis ſu
ꝑ mēſā ponendos? Si reſpondetur tabernaculum teſtimonij illud eſſe ītellige/

dum i q̄

a oçiel patrui aarō: ait ad eoſ: Ite a
a ſ a cōſortio fideliū ſacerdotū.
et tollite fr̄es vr̄os de ↄſpēctu ſā
ſ eccleſiam.
ctuarij: ⁊ aſportate extra caſtra. b
Cōfeſtimq̄ ꝑgētes tulerūt eos c
a ſ paratos.i. ad ſacrificandū: qꝛ ſolent heretici ſanctitatis habitū anteferre: ſed eijciūtur extra caſtra eccleſie cū tunicis lineis.i.cū ſimulatione et hypocriſi.
ſicut iacebant veſtitōs lineis tu
nicis: ⁊ eiecerūt foras vt ſibi fue
rat ipatuʒ. Locutuſq̄ ē moyſes
ad aarō ⁊ ad eleaçar ⁊ ithamar
ſ quaſi nolite mortuos lugere. ſ cidari.
b filios ei⁹: Capita vr̄a nolite nu/ d
a ſ diſpenſationē chriſti. b ſ .i. gradus in pſo/ nis facere. vel ecclīam ꝑ hereſes ſcindere.
dare: ⁊ veſtimētā nolite ſcidere: e
ſ ſicut illi. a ſ peccāte principe vel ſacerdote populus ſepe punitur.
ne forte moriami: ⁊ ſuꝑ oēʒ cētū f
ſ ex peccato magiſtrorum.
oriatur indignatio. Fr̄es veſtri h
a ſ eccleſia b ſ cum aliquem pro peccato vide/ mus diuine vltione puniri dolere debemus ⁊ cō/ pati ei.
⁊ oīs domūs iſrael plangānt in
a ſ qꝛ nuper cōſecrati myſtice innuitur: qꝛ et ſi cōpatimur ꝓximis: debemus tamen concordare diuinis iudicijs.
cendiuʒ qđ dñs ſuſcitauit: Uōs
ſ ſcientiā doctrine.
aūt nō egrediemini fores taber
ſ quaſi ſacerdotes domini eſtis.
naculi: alioq̄n ꝑibitis. Oleū q̄p/ g
pe ſctē vnctionis eſt ſuper vos.
a ſ q̄ moyſes ſpūalis ṗcepit ecclīa cuſtodit.
Qui fecerī oīa iux̄ ṗceptū moyſi
a ſ nolite inebriari vino in quo eſt luxuria: qđli/ bet ſingulare vitium. ſ quaſi ne grauentur cor/ da veſtra crapula et ebrietate ⁊ curis. b ſ omne vitium quod mentem euertit.
c Dixit dñs ad aarō: †Uinūʒ ⁊ ōm i k+
ne quod inebriare poteſt: nō bi/
a ſ ſacerdotes ſuccedentes. b ſ nota qđ omni tpe ꝓhibet vitium.
d betis tu et filij tūi qñ intrābitꝭ i
a ſ celeſtium rerum contrectatiōes. b ſ ſpiritua liter.
tābernaculum teſtimonij ne mō
riami: qꝛ ṗceptū ſēpiternū eſt in

amrā patris aaron: vt habet Exo.vj.ca.
a Ite ⁊ tollite fr̄es vr̄os de ↄſpe. ſan. ne
ſint occaſio miſcēdi luctū cū gaudio ſolē/
nitatis dñi. ſcđm ꝙ hr̄ Neemie viij. Dies
ſctūs dñi eſt: nolite cōtriſtari. b Et aſ/
portate extra caſtra
ad ſepeliēdū. c Tu
lerūt eos ſicut iacebāt
veſtitos lineis tuni/
cis: ⁊ eiecerunt foras
vt ſibi fuerat ipatuʒ.
Ex quo ptʒ ꝙ ignis
nō cōbuſſit corpa eo/
rū: nec etiā veſtes: q̄
uis eſſent linee. Et ex
h̄ habet argumētum
ꝙ nadab ⁊ abiu fue/
runt ſaluati: ſicut. iij.
Reg. xiij. de ꝓpha il/
lo q̄ ſeduct⁹ a falſo ꝓ
pheta redijt ī bethel:
⁊ ꝓpter hoc interfe/
ctus fuit a leone: leo
tñ cadauer ei⁹ non te
tigit. Aliq̄ñ enī deus
in pn̄ti vita ſctōs ho/
mines punit graui pe
na: etiā ꝓ leui culpa
ſuo iuſto iudicio licʒ
occulto. Ex hoc autē
ꝙ nadab ⁊ abiu fue/
rūt ſepulti cū veſtib⁹
ſacerdotalib⁹. inole/
uit ↄſuetudo ꝙ ſacer
dotes noue legis cū
veſtibus ſacerdotali
bus ſepeliūt. Tertio
ponit correptio moy
ſi ad cautelaʒ futuri.
cū dicit: Locutuſq̄ ē
moyſes ad aaro ⁊c. ⁊
ſubdit: d Capita
vr̄a nolite nudare.
In hebreo hēt: Capi
ta vr̄a nō augmētabi
tis.ſ. dimittēdo capil
los creſcere vltra mo
dū ↄſuetum: ſic facie
bant gētiles in mor/
te amicoꝝ ī ſignū triſ
ticie. e Et veſti/
menta nolite ſcinde/
re. qđ faciebāt iudei
qñ erāt ī magna tri/
ſticia poſiti. f Ne
forte moria ⁊c. cui⁹
cā ſubdit poſtea.
g Oleū q̄ppe ſācte
vnctiōis eſt ſuꝑ vos.
erāt enī de nouo ↄſe/
crati. ⁊ iō nō licebat
eis ad talē luctū igre
di. ⁊ h̄ ad extirpādū
idolatrie cultū. ſacer
dotes enī idoloꝝ vte
bant in ſuis ritib⁹ oſſib⁹ ⁊ carnib⁹ mortuoꝝ.
⁊ ideo ne ſacerdotes dei eis aſſimilarent ṗce
pit dñs vt ſacerdotes minores nō inquinarē
tur in mortibus niſi valde ꝓpinquoꝝ: vt ha
bet. ſ. xxj. ca. Unde in nouitate ſue cōſecrati
onis debuerūt multomag' a talib⁹ elōgari.
h Fr̄es veſtri ⁊ oīs dom⁹ iſrael plan. Ex q̄
patet ꝙ pſone cōes maxime ad dei cultū de/
putate a toto pplo ſūt lugēde. i Dixitq̄ do
min⁹ ad a. Hic ↄñr pōit correptio dñi. cū dꝛ
k Uinū ⁊ omē qđ ī. p. nō bi. ⁊c. Et ideʒ in/
telligitur de ingreſſu atrij ad miſtrādum in
altari holocauſtoꝝ.

Et habea

G dum in quo erat arca teſtimonij: etiã illud neceſſe erat intrare ſummũ ſacerdotẽ propter incenſi conſummationẽ. Non enĩ ſemel in anno intrabat: ſed cũ ſangui ne purificationis ſemel in anno. ꝑpter incenſum autẽ quotidie intrabat. An p̃ cepit deus vt vinũ omnino non biberent. Cur ergo breuiter non dixit: Vinum non bibetis. ſed addit: Cũ intrabitis tabernaculũ teſtimonij ⁊c̃. an quia cauſa non bibendi tacenda non erat: ⁊ maxime: qꝛ deus preſcie bat multos poſtea: et ſummos ſacerdotes futuros vno tẽ poꝛe non per ſucceſſionem: qui vniuerſo illi miniſterio vi ciſſim deſeruirent: quando vtiꝗ illi non bibebant quorũ locus erat ſeruiendi. alij autẽ bibebant. Non aliud hic i telligendum eſt: quoniam cuꝫ vinũ ⁊ ſicerã ſacerdotes bi bere ꝓhiberet. ait: Legitimum eternum in ꝓgenies vr̃as
Ez.10.a ambiguũ ẽ vtrũ ſuperioꝛi ſenſu cõnectat̃: id ẽ vt nõ ad bi bendũ vinũ pertineat an inferioꝛi. vbi ſubſequit̃: Diſtin guere inter medium ſanctoꝛum ⁊ ꝯtaminatoꝛum mundoꝝ ⁊ immundoꝝ ⁊c̃. vt hoc ſit officium ſacerdotũ legitimum eternum in ꝓgenies eoꝛũ. a Vt habeatis ſcientiã diſ cernendi ſanctũ ⁊ ꝓphanũ. Aug⁹. Hoc et ambigue poſitũ eſt: ꝙ ait: Diſtinguere inter mediũ ſanctoꝝ ⁊ cõtaminato rũ mundoꝛũ ⁊ immũdoꝛũ: vtrũ ab eo ꝙ ſũt ſancta ⁊ mun da: vel inquinata ⁊ immũda: an ab eo qui ſunt ſancti ⁊ i mundi: id eſt vtrũ inter ipſa ſacra que rite vel non rite fie rent diſtinguere voluit ſacerdotes: an inter ipſos homi nes probandos vel improbandos: an potius ad vtrun ꝗ referendum eſt. b Tollite ſacrificiũ ⁊c̃. Eſi. Qd̃ pe ctuſculũ cõfidentiã offerentiũ ⁊ fidẽ ſignificat. ⁊ brachiũ ꝓmiſſe ab eis ꝯuerſationis actionẽ ⁊ coꝛrectionẽ: cuꝫ de ſacrificio pacificoꝝ ſeu ſalutari tractaremus mõſtratũ ẽ. Et quare deputet̃ aaron ⁊ filijs ſuis ſacrificiũ quod rema net de oblatione. hoc eſt qd̃ ſup̱ ẽ de ſimila abſꝗ fermẽto iuxta altare. Sacrificiũ ſimile quod ſignificat vbicũꝗ do ctrinã theologie: ſine fermento vult eſſe: ne admiſceat̃ exte rioꝛi doctrine. Oſtendit ꝗ̃ꝫ ꝙ ꝑtialis eſt nr̃a theologia: i celo quippe eſt plenitudo eius. idẽ qd̃ remãſit. i. quod ſupẽ comedi p̃cepit: vt oſtendat ſũmã apud eũ eſſe atꝗ ſerua ri iuxta altare. i. coꝛpus chꝛiſti: ex eo enĩ nobis oĩs theo logia miniſtratur. Sed quod remãſit de ſimila aaron erit et filioꝝ eius. Quod v̱o de ſacrificijs pacificoꝛum aarõ et filioꝛum ⁊ filiarum eius. Vel iuxta. Lxx. dom⁹ eius. i. om nis populi. Theologia enĩ paucoꝝ eſt ſublimiũ. ſ. ⁊ domi no appꝛopinquãtiũ ⁊ ſequẽtiũ xp̃m. Que aũt ad pacifica ⁊ ſalutaria ꝑtinẽt toti⁹ populi ſunt. Tollite ⁊c̃. Arcana .ſ. ⁊ ꝓfunda ſcripture ſacramẽta: que vulgus nõ capit re tinenda ac comedenda ſunt ꝑfectis iuxta altare. i. iuxta dominice paſſionis fidẽ ⁊ auctoꝛitatẽ. c Pectuſculũ ⁊c̃. Aug⁹. Pectuſculũ ſegregatiõis ⁊ brachiũ oblatiõis comedetis in loco ſancto. Cuius ſingulis ſingula nomĩa data ſint: vtrunꝗ tamẽ poſſet dici ſegregationis: quia ſa cerdoti ſegregatur: ⁊ vtrũꝗ ablationis ⁊ demptionis: qꝛ demitur ⁊ auferẽ eis ꝓ quibus offertur: vt ſacerdoti det̃. Pectuſculũ impoſitiõis ſane ſupꝛa legim⁹. ⁊ brachiũ ab lationis: quia de brachio nihil impõebat̃ altari. Adeps autẽ de pectuſculo ĩponebat̃ altari. Inter hec hircum. Eſi. Quia omne peccatũ per penitentiã delet̃: ⁊ qui p̃di ctum pctm̃ alterius doctrine ⁊ blaſphemie cõmiſerũt: ſal uati non ſunt. cauſam moꝛtis eoꝛum legiſlatoꝛ expõit. In ter hec hircũ ⁊c̃. ſ. quia non comederunt filij iſrl̃ ⁊ aaron quod pꝛo peccato erat in loco ſancto. i. penitentiã peccati cõmiſſi in eccleſia peragi non fecerunt. Quibus hoc pꝛe ceptum eſt quos chꝛiſtus in eccleſia vicarios ſuos conſti tuit. Ipſe enim oblationis ſue ſanguinem q̃ pꝛo noſtro ſã guine oblata eſt in ſanctũ. i. in celũ. in conſpectu patr̃ ob tulit. Debet autẽ comedi hoc ſacrificiũ in loco ſancto. i. ec cleſia in pꝛopitiationẽ peccatoꝝ. Unde addit: Quemad modum pꝛeceptum eſt mihi: id eſt ſicut pꝛecepi. Moyſes enim gerit perſonam chꝛiſti. Exuſtum repperit: quia in ſpiritumſanctũ peccaue rant: ab intelligibili igne ſpirituſſancti oblatio pꝛo penitentia ablata eſt. Volũ tarie enim peccantibus non relinquitur hoſtia ꝓ peccato. Nam ſicut vera pẽi
Sap.1.b tentia veniam pꝛomeretur: ita ſimulata deum irritat: Quia ſpirituſſanctus diſ cipline effugiet fictum: hoc autem ſancti patres irremiſſibile peccatũ ⁊ blaſphe miam in ſpũmſanctũ dixerũt: in ſceleribus vſꝗ ad finem vite pſeuerare. de ſalu te ſua deſperare: de potẽtia ⁊ miſericoꝛdia redẽptoꝛ̃ diffidere. d Inter hec hircum ⁊c̃. Adamãtius. Non peccare ſolius dei eſt: emendare ſapientis: ſꝫ ra ro inuenies qui ſe coꝛrigat rara cõfeſſio peccati: rara penitentia repugnat natu ra ⁊ verecũdia: qꝛ obnoxia eſt culpe oĩs caro. Et quiſꝗ erubeſcit peccatũ ꝯfite ri: dum magis pꝛeſentia cogitat ꝗ̃ꝫ futura. Vult moyſes peccati vacuã reperire animã: vt exuuias erroꝛis depõat: ⁊ culpe nuda ſine ſui pudoꝛe diſcedat: ſed ir rationabilis imper⁹ ꝑuenit: ⁊ flamma celerrimi motus animã depaſcitur: ⁊ exu

G rit ei⁹ in

a generatiões vr̃as: ⁊ vt habeatĩ a
ſ quã nõ põt habere ebꝛius: qꝛ ebꝛietas aufert
ſciaꝫ diſcernẽdi int̃ ſctm̃ ⁊ ꝓpha b
coꝛ coꝝ. ſ a peccato.
nũ: iter pollutũ ⁊ mũdũ: docea c
ſ qꝛ ebꝛi⁹ neſcit ſe regere nec alios docere.
ſ nõ enĩ hẽatĩ ſciaꝫ. ſ ſacerdotũ ẽ docere ⁊ ſub iectos iſtruere. b ſ diuina iſpiratiõe. ſ auctoꝛitat̃ p̃cepti. ſ non ait que locutus ſum de ſe tanꝗ̃ de alio loquitur.
tiſꝗ filioſ iſrl̃ oĩa legitĩa q̃ lo͛cut⁹
a ſ viua voce dicẽtis ⁊ ſcribentis.
ẽ dñs ad eos ꝑ mãnũ moyſi. Lo d
cutuſꝗ ẽ moyſeſ ad aarõ ⁊ ad ele
açar ⁊ ithamar filioſ ei⁹ q̃ erãt re
a ſ aqla: donũ qd̃ reliquũ ẽ de frumẽto.
b ſidui: Tollite ſãcrificiũ qd̃ remã e
ſ ſimila.
ſit de oblatiõe dñi: ⁊ cõedite illd̃
ſ eterne doctrine. ſ coꝛpus chꝛiſti.
abſꝗ fermẽto iuxta altare: qꝛ ſã f
ctũſãctoꝝ ẽ. † Comedetis ãt i lo
ſ vt ſupꝛa.
co ſctõ qd̃ datũ ẽ tibi ⁊ filijſ tuis g
de oblatiõib⁹ dñi: ſic̃ p̃ceptũ eſt
ſ cõfidẽtiã ⁊ fidẽ offerẽtiũ ſignificat.
c mihi. Pectuſculũ q̃ꝫ qd̃ oblatuꝫ
ſ actionem conuerſationis ⁊ coꝛrectionem.
ẽ ⁊ armũ q̃ ſeparatus eſt: edetĩ i
ſ mente eccleſia. a ſ foꝛtes enĩ infirmiꝗ in fi de paſcendi ſũt ⁊ roboꝛãdi vera fide ⁊ bona ope
loco mundiſſimo tu ⁊ filij tui ⁊ fi h
ratione. ſ maioꝛib⁹. ſ minoꝛibus.
lię tuę tecũ. Tibi enĩ ac liberĩ tuis
a ſ ſalutẽ acq̃rẽtib⁹. ſ q̃ ſũt. ſ. ſaluatoꝛĩ. i. xp̃i d̃ quo d̃: Viderũt ocli mei ſalutare tuũ.
repoſita ſunt de hoſtijs ſalu͛tari
ſ qui. ſ. deum vident.
bus filioꝝ iſrael: eo ꝙ armũ ⁊ pe
ctus ⁊ adipes q̃ cremãt̃ i altari
eleuauerint corã dño: ⁊ ꝑtineãt i
ad te ⁊ ad filios tuos lege ꝑpe
b tua ſicut p̱ceꝑit dñſ. Inter hec k
a ſ oblatiõem. ſ. pnĩe. ſ peccatoꝛẽ. b ſ quãdo penitentia iniuncta.
hircũm q̃ obla͛tus fuerat ꝓ pec
a ſ ab intelligibili igne ſpũſſcẽ̃ in quẽ pecca uerunt. ſ quia nõ bene penituit.
cato cũ q̱reret moyſes exu͛ſtũ l

a Vt habeatĩ ſciam diſ. quã potatio vini exceſſiua aufert: ⁊ qꝛ homĩes ſũt ꝓni ad bi bendũ vltra mẽſurã: idõ ꝓpt̃ piculũ exceſſus ꝓhibit⁹ fuit eis ſimplr̃ vini pot⁹: nõ tñ ꝓ ſp̄ ſꝫ ſingularit̃ ꝓ tp̱e q̃ debebãt ad miniſteriũ tabernaculi ⁊ alta ris accedẽ. b In ter ſctm̃ ⁊ ꝓpha. i. ꝙ ſacrificiũ ⁊ mini ſteriũ ſit licitũ vl̃ il licitum ex ꝯditione ſua. c Inter pollu tũ ⁊ mũdũ. i. ꝙ ſit li citũ vel illicitum ex circumſtãtia: qꝛ a liqñ ꝯtingit ꝙ aĩal mũdũ ad imolãdũ ſꝫ ſe polluebat̃ ex tactu rei imũde.

L

d Locutuſꝗ eſt moyſeſ. Hic ꝯſr̃ d̃ ſcribit̃ defect⁹ cõe ſtiõiſ. Circa qd̃ p̃ mo reꝑhendit̃ re tardatio. ſcd̃o tota lis omiſſio. ibi: In ter h̃ hircũ. Cir ca primũ ſciendũꝫ ꝙ aaron ⁊ duo filij eius tardabant co medere hoſtias ꝓ pter moꝛtẽ nadab ⁊ abiu. idõ moyſes dixit eis: e Tol lite ſacrificiũ qd̃ re mã. de ob. dñi. qꝛ il lud d̃bebat a ſacer dotib⁹ comedi.

† De pe. di. 5 c. inter hec hircum. 2.

f Iuxta altare. i. in exedra ad h̃ pa rata in atrio vbi e rat altare. g Qd̃ da. eſt ti. ⁊ fi. tu. qꝛ de hoſtia ꝓ pctõ ſo li mares cõedebãt. Pectuſculũ q̃ꝫ ⁊c̃. Sequit̃: h Tu ⁊ filij tui ⁊c̃. qꝛ de ho ſtia pacifica mulie res poterant come dere: ⁊ nõ qꝛ habe rẽt ibi ꝑtẽ ſibi debi tã ex determĩatiõe legis: qꝛ ſic ſolũ cõ petebat maſculis. vñ ſubdit̃: i Et ꝑti. ad te. ⁊c̃. ſꝫ ma res de ꝑtib⁹ ſuiſ da bãt eis: k Int̃ h̃ hircũ. Hic repꝛehẽ ditur totalis omiſ ſio: qꝛ aaron ⁊ filij ei⁹ turbati d̃ moꝛte nadab ⁊ abiu omi ſerũt hircũ ꝓ pctõ in incendio. Et dicit hic Ra. Sa. ꝙ illa die fuerant tres hirci oblati: vnus in oblatiõe naaſon p̃ncipis tribus iude: qꝛ illa die cepe rũt p̃ncipes offerre ſm ipm̃: vt pleni⁹ dicet̃ in p̃ncipio libꝛi Numeroꝝ. ali⁹ fuit ꝓ ſolen nitate diei: qꝛ erat dies octauus cõſecratio nis ſacerdotum. Tertius fuit ꝓ p̃ncipio mẽ ſis in quo offerebat̃ hircus ꝓ pctõ ppl̃i: et illa dies fuit p̃ma dies mẽſis pꝛimi ſm ipꝫ. ⁊ de iſto tertio hirco d̃ hic: l Moyſes exuſtũ repperit. ⁊ deſerẽs aarõ ꝓpt̃ ei⁹ tur bationẽ cõuertit ſe ad arguendũ eleaçar et ithamar filios eius.

D

rit eius innocentiã. Prepõderãt enĩ futuris pſentia: ſerijs io/
cunda: et leta triſtib⁹: ⁊ pꝓpera tardiorib⁹: velox enĩ iniq̃taſ
q̃ ad nocendũ occaſione ſuggerit. lenta virt⁹ ⁊ cũctatrix añ iu/
dicat q̃ꝫ incipit q̃d decoꝝ: q̃d honeſtũ. Iniq̃tas oĩa pcipitat.
Pigra vo ⁊ verecũda penitẽtia: q̃ pſentiũ pudore puniť: ſoľ
enĩ intẽdit futuris: q̃ꝝ ſpes ſera: ⁊ tar/
dus fructus. Interi pcurrit ipudẽtia
⁊ ſpe pſentiũ pẽitẽtia excludiť: ⁊ affe/
ctus ei⁹ exuriť ⁊ aboleť. Querit enĩz
lex ⁊ nõ inuenit. Exuſta eſt ei feruore
et fumo iniquitatis. Inde iraſciť ⁊ di/
cit deuorandã fuiſſe penitẽtiã in ſãctiſ
ſanctoꝝ. Sacerdotes quaſi ſegnes in/
crepat. Rñdet aaron ꝓuidñ debere eſ
ſe ſacerdotale iudiciũz: nec male ſane
cõſcientie facile eẽ credendũ id nume/
ris: nec fiat nouiſſimus error peior p̃/
ore. Vaſe enĩ fetido vel oleũ vel vinũ
facile corrũpiť. Quõ aũt poterat vbi
ignis alien⁹ erat peccatũ exuri in con
ſpectu dñi cui cuncta apta? Quaſi nõ
placet deo q̃ iuſticiã corde incluſaꝫ te/
net. et ſe penitẽtiã agere ꝓhibet. Ignis
alienus libido: auaricia ⁊ oĩs praua
cupiditaſ: hic ignis exurit: nõ mũdat.
In quib⁹ ei eſt ſi offerãt ĩ ꝯſpectu dñi:
ignis eos celeſtis abſumit: ſić nadab
⁊ abiu: cũ his q̃ ꝓ pctõ fuerãt oblata.
Qui ergo mũdari vult ignẽ alienũ re
moueat. illi igni ſe offerat: q̃ culpã ex/
Mat. 9. c urit nõ hoĩeꝫ. hic ignis ſiccauit emor/
Luce. 23. f roiſſe ſãguinẽ ꝓfluentẽ: h̃ ſiccauit cul
Deu. 4. d pã latronis: ignis enĩ ꝯſumẽſ ẽ: ſanat
enĩ ſimpliciť ⁊ pure cõfitẽtes. Iudas
Mat. 27. a inq̃t: Peccaui tradẽſ ſãguinẽ iuſtũ: ſꝫ
ĩ pectore habuit ignẽ alienũ: q̃ inflam
mãte cucurrit ad laqueũ. Indign⁹ ãt
remedio fuit: q2 nõ pura mẽte penitu/
it. Culpã vo ei⁹ nõ auferť ſacerdotes:
q̃ doloſe offerũt: nec in eo pñt epula/
ri: q̃ꝝ cib⁹ eſt pctõꝝ remiſſio. vñ verus
Job. 4. e ſacerdos ait: Me⁹ cib⁹ eſt vt faciã vo
lũtatẽ patris mei. i. vt pctõres cõuerſi
⁊ penitẽtes ſaluenť: nõ eſt acceptũ deo
ſacrificiũ niſi veꝝ ⁊ ſinceꝝ. Aug⁹.
Sane qm̃ ſex pecora pcipiunť offerri
pro populo: quoꝝ prius quattuor me
morauit hircũ: arietẽ vitulũ ⁊ agnũ ãniculũ. quoꝝ manifeſtuꝫ
eſt hircũ ꝓ pctõ: mãifeſtũ ⁊ agnũ ãniculũ in holocauſtũ. duo
vo media arietẽ ⁊ vitulũ ambigue poſita videam⁹: vtrũ ad ſa
crificiũ ꝓ pctõ ptinerẽt ⁊ hirco adiungerenť? an poti⁹ agno:
vt in holocauſtũ offerenť. Vñ q̃d nobis videreť expoſuimus.
Poſtea vo vt ſex aĩalia cõplerenť: vitulũ ⁊ arietẽ memorauit
in ſacrificiũ ſalutaris: nec tñ in ſequẽtib⁹ cũ imolata ſũt ⁊ me/
morata ſit mẽtio arietis vituliq̃ꝫ: q̃ inter caprũ ⁊ agnuꝫ poſue
rat: ſed tm̃ ille vitul⁹ ⁊ ille aries memoranť: q̃s in ſacrificiũ ſa/
lutaris offerri iuſſerat: vt nõ duo pecora ſꝫ q̃ttuor fuiſſe credã
tur. Forſitan illa duo q̃ prĭ⁹ inter hircũ ⁊ agnũ poſuerat: iterũ
nominauit: nec ali⁹ vitul⁹ ⁊ alius aries in ſacrificiũ ſalutaris:
vt cũ dixiſſet hircũ ꝓ pctõ: ⁊ arietẽ ⁊ vitulũ ñ dicẽs in quã rẽ:
agnũ vo in holocauſtũ: poſtea dicere voluerit q̃d de vitulo fa
ciendũ eſſet ⁊ ariete. i. nec ꝓ pctõ ſicut hirc⁹: nec in holocauſtũ
ſicut agn⁹: ſꝫ in ſacrificiũ ſalutari incẽſi iubebať offerri. Sed
manebit q̃ſtio quare ꝓ pctõ ſynagoge hirc⁹ oblat⁹ ſit: cũ ĩ ſa
crificijs q̃ ꝓ pctõ offerẽda erãt ab initio dñs loquẽs vitulum
offerri iuſſerit ꝓ pctõ ſynagoge: ſicut ꝓ pctõ ſacerdotis nõ ca
prũ ſed vitulũ: cuius vituli ſãguie ſicut ꝓ pctõ ſacerdotis tã/
gebanť cornua altaris incẽſi: q̃ cã fuerit vt ꝓ pctõ aarõ ⁊ moy
ſes vitulũ offerret: ⁊ ipẽ aarõ alteꝝ vitulũ: ſicut ꝓ pctõ ſacer/
dotis ſm̃ pceptũ dñi fieri oportebat. Pro pctõ aũt ppli nõ vi/
tulus ſicut pceptũ fuerat: ſed hircus offerť. Viſũ eſt ergo nob
nõ ſol⁹ hirc⁹ ꝓ pctõ ppli: ſed ⁊ aries ⁊ vitul⁹ offerri iuſſus ẽ: vt
ad iſta tria ſubaudiať pro pctõ: q2 ⁊ pncipes erãt ĩ pplo ꝓ q̃b⁹
hirc⁹ fuerat offerendus: ⁊ ſinguli habere ꝓpria pctã potuerũt:
ꝓ quib⁹ aries: ⁊ vnũ aliq̃d pctm̃ oĩs: ꝓ quib⁹ vitulũ ſicut ab
initio pceptum eſt ꝓ pctõ vniuerſe ſynagoge vitulum offerre
oportebat. Ideo aũt qñ imolata ſũt hircũ tm̃ nominatũ vľ no
minauit: vt alia etiã intelligerẽtur a pte totũ: q̃ oĩa fuerãt pro
pctõ

a ſ q2 ea q̃ ꝓ pctõ offerũť a pplo edenda erãt ſa/
cerdotib⁹ adipib⁹ inde ablatis ⁊ renib⁹. b ſ q2
forte ad eos ſuggerẽdi miſteriũ ptinebat.

reperit: iratuſq̃ꝫ contra eleaçar et
ithamar filios aaron q̃ remanſe/ a
ſ quaſi cur nõ feciſtis penitẽtiã celebrari cõmiſſi
rãt ait: Cur nõ cõediſtis hoſtiam
peccati. ſ eccleſia.
pro pctõ in loco ſãcto que ſancta
ſ vicarijs chriſti
ſanctoꝝ eſt: et data vobis vt po2 b
tetis iniq̃tatem multitudinis: et
rogetis pro ea in cõſpectu domi/
ſ q2 ſãguis xpi illat⁹ eſt in cõſpectu patris ꝓ ſan
guine noſtro in celum.
ni: preſertim cũ de ſanguie illius c
non ſit illatũ intra ſancta: ⁊ come
dere debueratis eam in ſanctua/

a ſ. i. ſić pcepi. moyſes enĩ figura eſt xpi. b ſ pla
cide: q2 moyſen iratum vidit.

a rio ſicut preceptum eſt mihi? Re/ b
ſpõdit aarõ: Oblata eſt victima e
ſ xpe gratie. ſ de quo: Hodie ſi vocẽ ei⁹ audieri
tis nolite obdurare corda veſtra.
b hodie pro peccato ⁊ holocauſtuꝫ
corã domino: mihi autem acci/
dit q̃d vides: Quomodo potui/
comedere eã: aut placere deo ĩ ce
rimonijs mente lugubri? Quod f
ſ eccleſiã ſcꝫ doctrinã ſuã cuſtodientem.
cum audiſſet moyſes recepit ſatiſ
factionem.

pctõ. a Reſpõdit aarõ ⁊c. In pſona eccľie cui⁹ figurã ge/
rit ſicut ⁊ xpi. videť aarõ dicere h̃. Quaſi q2 p⁹ aduẽtũ ſalua
toris deputati ſunt miniſtrare ⁊ ꝓ penitẽtia offerre: ⁊ ꝓpheti
cã vitã exponere. aliter docẽtes perierũt ⁊ in eis h̃ eccľie acci
derũt: vt ſacerdotuꝫ ⁊ magiſtroꝝ lugeret mortẽ. Vñ cõedere
hodie ꝓ pctõ nõ potuit nec orare: do/
mino autẽ diſplicebat. Aug⁹. Rñdit
aaron ⁊c. Si hodie obtulerũt que ꝓ
pctõ illoꝝ ſũt: ⁊ holocauſta ſua añ do/
minũ: et cõtigerũt mihi talia. ⁊ come/
dã q̃d eſt ꝓ pctõ. Nũq̃d placitũ ẽ do/
mino ⁊c. Videť dixiſſe aarõ q̃ cũ pri/
mũ obtulerint filij iſrľ ꝓ pctõ ſuo: nõ
debuit a ſacerdotib⁹ mãducari: ſꝫ to/
tũ incẽdi. nõ inde regulã faciẽs ad ce/
tera. Deinceps enĩ ſacrificia ꝓ pctĩs
ipſi edebãt. Credendũ eſt aũt aarõ h̃
diuina inſpiratiõe dixiſſe: q̃ tanq̃ꝫ di/
uinitus dictum moyſes approbauit.
Quid ergo de ceteriſ eiuſdẽ diei ſacri/
ficijs. i. de ariete ⁊ vitulo: q̃ diximſ eti
am ꝓ pctõ offerri: an de vitulo nulla
queſtio eſt qm̃ oportebat ſic fieri: vt d̃
eius ſanguine offereť in ſctã: vñ tãge
renť cornua altaris incẽſi: ⁊ ꝯñs erat
vt tot⁹ arderet? Quid ğ de ariete: an
q2 primũ caprũ q̃ſiuit moyſes q̃d d̃ ca
pro rñſũ ẽ: etiã eſt de ariete itelligẽdũ
q̃ ex ordie fuerat q̃ſitur⁹: niſi ſacerdo/
tis placuiſſet rñſũ. De vitulo aũt quid
q̃reret: cũ ea lege fieri potuerit: q̃ꝫ d̃ vi
tulo ꝓ pctõ vniuerſe ſynagoge pcepe/
rat dñs. ſicut de vitulo ꝓ pctõ ſacer/
dotis. i. vt totus arderet extra caſtra.
Irat⁹ enĩ moyſes ait: quare nõ come/
diſtis illud q̃d fuit ꝓ pctõ in loco ſan
cto? Qm̃ enĩ ſctã ſctõꝝ ſũt. h̃ vob ede/
re licuit: vt auferatis peccatũ ſynago/
ge: ⁊ exoretis ꝓ ea añ dñm. Nõ enĩ il/
latũ eſt a ſãguie ei⁹ in ſctm̃ añ faciẽ: in
tus edetis illud in loco ſctõ ⁊c. Cũ di/
cit: Nõ ẽ illatũ a ſãguine ei⁹ in ſan. añ
faciem. diſcernit illud q̃d fit ꝓ pctõ ſa
cerdotiſ vel ſynagoge nõ d̃ hirco: de q̃
ſãguis qm̃ nõ erat iuſſus inferri ad tã
genda cornua altaris incenſi: non de/
buit tot⁹ incẽdi: ſed a ſacerdotib⁹ mã
ducari: hoc aũt quare ſit factũ. Rñdit aaron ⁊ placuit moyſi
b Hodie. Quaſi ſi añ remiſſionẽ ſaluatoris h̃ peccaſſẽt for
ſitan ignoſcereť cũ nõdũ mũdo ſciẽtia manifeſtareť. Vnde ſi Job. 15. d
non veniſſem et locutus eis fuiſſem peccatum non haberent.
Nũc ãt excuſationẽ nõ habẽt de pctõ ſuo. Eſt. Quic.

Nico. de lyra

a Qui remanſerãt. Dicit Ra. Sa. q̃ h̃ fuit ex dei miſericor/
dia ad pces moyſi: q2 aaron ꝓ pctõ vituli cũ ſua poſteritate
meruerat mori ſicut diciť Deuť. ix. Aduerſus quoq̃ꝫ aaron
vehementer iratus voluit eũ cõterere. In hebreo habeť. Vo/
luit eũ diſpdere. in quo deſignať mors alicui⁹ cũ ſua poſteri/
tate ſm̃ cõem modũ loquẽdi ſacre ſcripture: vt habeť in pluri
bus locis vete. teſta. ſed oratio moyſi impediuit mortẽ aarõ:
⁊ medietatis filioꝝ eius. vnde ibi ſubditur: Et ꝓ illo quoq̃ꝫ
deprecat⁹ ſum. b Data vo. vt po2. ini. mul. ex hoc arguit
Ra. Sa. q̃ pdictũ eſt ſm̃ ſuã opinionẽ. ſ. q̃ hircus quẽ moy/
ſes repperit cõbuſtũ fuerat oblat⁹ ꝓ pncipio mẽſiſ: quia offe
rebatur ꝓ expiatione peccati ppli. c Cũ de ſan. il. nõ ſit il
latũ ⁊c. ſi enĩ illatũ fuiſſet deberet tot⁹ incendi. d Reſpon
dit aaron. licet eleaçar ⁊ ithamar eſſent hoĩes diſcreti ad re
ſpõdendũ: noluerũt tñ rñdere in pñtia patris ſui. e Ob/
lata eſt ho. victima. ſ. ꝓ me principaliter: ꝓ filios autem meos
tm̃ miniſterialiť. ⁊ iõ illõ q̃d accidit ſibi erroris debet mihi pn/
cipaliter imputari ⁊ nõ eis. f Qd cũ au. ⁊c. tñ q2 aarõ hu
militer recognouerat defectũ ſuũ: tũ q2 moyſes videbat eum
in afflictionẽ poſitũ: ⁊ afflicto nõ ẽ dãda afflictio. Ca X

Moraliter. a† Arreptiſq̃ꝫ nadab ⁊ abiu ⁊c.
Per iſtos offerẽtes ignẽ alienũ co/
ram dño figurati fuerunt ſacerdotes noui teſtamenti: q̃ cum
igne cupiditatis vel luxurie miniſtrant in altari: ꝓpter quod
penitũť

Moraliter

peutiunt morte culpe:poſtea peutient morte gehēne:q̄ꝛ grauiter nimis peccāt. Ūn̄ dicit Hiero. in quodā ſermōe: Dic ſacerdos: dic clerice q̄d tibi cū femis q̄ quotidie ad altare cū dn̄o ꝯfabularis. quō eiſdē labijs deoſcularis filium virgīs q̄bꝰ deoſculatꝰ es filiā meretricis. O iuda oſculo filiū hoīs tradis? Per hoc aūt ꝙ veſtes nadab ⁊ abiu remāſerūt intacte: ſignificat ꝙ in noua lege res ſacre ex abuſu maloꝝ ſacerdotū nō ſūt cōtaminate. Per hoc aūt ꝙ nadab ⁊ abiu extra caſtra filioꝝ iſrael fuerunt ſepulti: ſignificat ꝙ mali ſacerdotes noue legꝪ a ſctoꝝ ꝯſortio ſūt excluſi: ⁊ cū diuite epulōe ſepiliēdi. de quo dicit Luc. xvj. Mortuus eſt diues ⁊ ſepultꝰ eſt in inferno.

† Dixit q̄ȝ dn̄s ad aaron: vinū ⁊ omne qđ inebriari pōt non bibetis q̄n intrabitis tabernaculū teſtimonij. ꝑ hoc oſtendit q̄nta ſobrietas in ſacerdotibꝰ noue legꝪ req̄rit. Nā tabernaculū illꝰ tꝑis nō fuit niſi vmbra ⁊ figura eccliaſtice dignitatꝪ.

In ca. x. vbi dicit ī poſtil: Capita vr̄a nolite nudare ⁊c.

Additio. j.

Hebraica lr̄a in hoc loco penitꝰ eſt ꝯformis nr̄e trāſlatiōi: verbū eni qđ hic ponitur nihil aliud ſignificat q̄ȝ nudare. ⁊ eſt ſenſus ꝙ nō euellerent capillos a capite vt fieret caluiciū: ꝑ qđ caput nudabat: qđ ꝯſueuerūt facere gētiles ſuꝑ mortuos ſuos. vn̄. j. Deut. xiiij. Nō facietis caluiciū ſuꝑ mortuo ⁊c. In eo. ca. vbi dicitur in poſtil. Filios eiꝰ q̄ remāſerūt. dicit Ra. Sa. ⁊c.

Additio

Additio. ij.

Peccatū aarō in fabricatiōe vituli nō fuit tāte grauitatꝪ vt ip̄e cū poſteritate ſua deberet diſꝑdi. n̄ eni idolatrauit nec ꝯſenſū idolatrie p̄buit: vt latiꝰ oſtenſū fuit. ſ. Exo. xxxij. in additiōe. vn̄ nō merebatur deleri cū poſteritate ſua. p̄ſerti cū filij eiꝰ fuiſſēt de tribu leui: et ſic fuerūt imunes a pctō vituli: vt. ſ. Exo. xxxij. in additiōe. vn̄ orō moyſi ſolū ꝓ aarō intelligit ꝓut ſonat lr̄a Deu. ix. cū dꝛ: Pro illo q̄ȝ dep̄catꝰ ſū. nō dicit ꝓ poſteritate: nec ꝓ filijs. qđ aūt h dꝛ ad Eleaçar ⁊ ithamar filios eiꝰ q̄ remāſerūt. nō idiget vlteriori declaratiōe: niſi ꝓut vba ſonāt: q̄ꝛ. ſ. ꝓtūc ī ea dē p̄ma die illi tm̄ duo remāſerūt de filijs aaron.

Replica Correctorij contra Burgen.

Replica.

Septio ca. nō ſūt multa pōderāda q̄ Burgē. mouet vſq̄ ad. x. ca. vbi Bur. nitit alleuiare pctm̄ aarō in fabricatiōe vituli ꝯ rotūdā lraȝ. j. Deut. ix. vbi de h pctō dꝛ: Iratꝰ dn̄s vehemēter voluit aarō ꝯterere: niſi moyſes ēt ꝓ eo dep̄catꝰ fuiſſet: nō putet igit pctm̄ aarō leue ꝓpt qđ dn̄s dꝛ vehemēter iratꝰ: niſi dicat deū ipiū ꝓ modico pctō vehemēter iratū. vn̄ puto in ꝓpoſito duos filios aarō parti ꝓ pctō vituli punitos: vt tm̄ duo eiꝰ filij dicant remāſiſſe. Peccatū eni h ꝑ duos filios punitos factū ꝑ aſſūptionem ignis prophani: non videtur ita graue fuiſſe ſicut fabricatio vituli.

Glo. ordi.

G Eſi. Ca. XI Quicq̄d a dn̄o factū ipa inſtitutiōis auctoritate mūdū ē. In aīalibꝰ eni mores pingūt hoīm ⁊ actꝰ et volūtates: ex quibꝰ ſiūt mūdi vł imūdi.

Eſi. Dixit ad noe: Om̄e qđ mouet et viuit erit vob̄ ī cibū ⁊c. In Gen̄. q̄ȝ dictū ē: Uidit deꝰ cūcta q̄ fecerat et erant valde bona. h aūt q̄dā ꝓhibēt velut mala ⁊ imūda decernunt. Non ſūt tn̄ iſta ꝯtraria ſibi. nā ⁊ iudeoꝝ caſtrimargiā ad modicū dn̄s repmit: ⁊ ſp̄ūalis p̄ceptoꝝ expoſitio q̄les debeāt eſſe inſtruit. Lex eni nutrimentū eſt aīe rōnalis rōnalit itellecta. Sicut aūt in ſuꝑioribꝰ ꝑ oblatiōes figurauit offerētes. ſic nūc ꝑ ea q̄ cōedunt exp̄mit cōedētes. a Diuiſā vngulā. vngulā diuidūt q̄ h̄ȝ duo teſtamēta firmo ſe gradu īnocētie ⁊ iuſticie ſtatuūt. Iudei rumināt verba legis: ſȝ vngulā nō findūt: q̄ꝛ duo teſtamēta nō recipiūt: nec ī patrē ⁊ filiū ⁊ ſp̄ūmſctm̄ credunt. fidei greſſū diuidūt heretici: vngulā findūt ī patrē ⁊ filiū credētes: ſȝ doctrinā veritatꝪ n̄ rumināt. b Camelꝰ. Iudeꝰ ſuꝑbia tumidus. q̄bꝰ dꝛ: Liquātes culicē camelū āt glutiētes. Hi rumināt: q̄ꝛ in lr̄a meditant: ſȝ nō diuidūt vngulā: q̄ꝛ lr̄am a ſp̄ū non diſtinguūt. In camelo ſuꝑbia deſignatur: q̄ ꝓp̄ie ſtultoꝝ eſt: ⁊ ſapiētie ſtulticia contraria eſt. Lepus vt timidus fortitudini cōtrarius eſt. Cirogryllus vt rapax iuſticie. Sus vt ſordibꝰ caſtitati. Horum carnes nō comedamꝰ: q̄s videntur habere virtutes non ſequamur. per has autem quattuor genera

Gen̄. 9. a.

Ibid. 1. d

Mat. 23. c

Ca. XI

1 Locutus eſt dn̄s ad moyſen ⁊ aaron dicens: Dicite filijs iſrael: Cuſtodite omnia q̄ ſcripſi vobis vt ſim deus veſter. † Hec ſunt aīalia q̄ cōedere debetꝪ de cunctis animantibus terre.

a Omne qđ h̄ȝ diuiſam vngulam et rumiat in pecoribus cōedetis. Quicquid aūt rūminat et habet vngulā ſed nō diuidit eam: ſicut

b camelus ⁊ cetera: nō comedetꝪ illud: ⁊ inter imunda reputabitis.

Interlinear: a ſ q̄ꝛ cōe mādatū eſt totiꝰ ppli. — a ſ ad differenciā celeſtiū. ibi eni eſt leo: vitulꝰ et aquila: ⁊ homo ſ̄ȝ viſionē Ezechiel: ſed ibi omnia munda et ſancta. — a ſ nō pecora ſȝ mores hoīm diſcernit: hi āt mūdi ſunt q̄ rumināt. i. ſꝑ p̄cepta dei in ore portāt. — ſ vitā iformē ⁊ criminibꝰ tortuoſā damnat.

Nico. de lyra

Ca. XI

1 Locutꝰ eſt dn̄s. Poſtq̄ȝ actū eſt de offerētibus rōe officij cuiuſmodi ſūt ſacerdotes. hic ꝯſr agit de offerentibꝰ ex ꝓfeſſione fidei: cuiuſmodi ſūt alij inferiores: q̄ꝛ oblationes erāt q̄dā ꝓteſtatiōes fidei vnīꝰ dei ⁊ xp̄i vēturi. ex qua fide oblatiōes erāt accepte. iſti aūt offerētes debēt eſſe mūdi ⁊ in actibꝰ ſuis ordinati. ⁊ ideo p̄mo agit de ꝯſeruatiōe mundicie. ſcđo de ordinatiōe vite. xvij. ca. ⁊ ī vtroq̄ debebant a ſacerdotibꝰ informari ⁊ foueri. Circa primū ſciendū ꝙ mūdicia conſeruat in h ꝙ cauet ab īmundicia: ⁊ ſi cōtingat purgat. Pōt aūt cōtingere ſpecialit q̄ȝtū ad aliq̄s ꝑſonas. de quo p̄mo agit. Alio mō generalit q̄ȝtū ad totū populū et de huius purgatiōe. agit ſcđo. ſ. xvj. ca. Adhuc p̄mo agit de vitatiōe īmūdicie q̄ ꝓuenit ab extrinſeco. ſcđo de vitatiōe illꝰ q̄ ꝓuenit ab intrinſeco. xij. ca. Circa pn̄s ca. in q̄ agit de mūdicia ⁊ imundicia aīaliū piſciū ⁊ auiū: cōſiderādū ꝙ duplex ē īmūdicia. ſ. ſp̄ūalis ⁊ corporalis. Sp̄ūalis aūt immūdicia q̄ idē eſt qđ peccatū: nō pōt eſſe in brutis: q̄ꝛ peccare nō poſſūt cū careāt intellectu ⁊ volūtate. pctm̄ tn̄ pōt redundare in ipſa inq̄ȝtū hoīes talia īmolāt idolis vel vtūt eis ad alia maleficia. ſicut. j. xx. ca. pecus cū q̄ aliq̄s coierit p̄cipitur occidi cū eo in deteſtatione pcti qđ hō exercuit cū pecore. Immūdicia vo corpalꝪ p̄t eē ī brutꝪ. ⁊ h duplr. Uno mō ſubiectiue ſic̄ aīalia venenoſa ⁊ abomiabilia. ⁊ illa q̄ ex nutrimēto immūdo ⁊ abomiabili nutriūt: vt porcꝰ. vł in loco īmūdo habitāt: vt aīalia habitātia ſub terra: vt talpe ⁊ mures ⁊ hmōi. vn̄ ⁊ ex talibꝰ fetorē ꝯtrahūt. Alio mō effectiue inq̄ȝtū accepta in cibū faciūt malū nutrimentū. ⁊ hoc ex nimia humiditate vł ſiccitate ſeu alijs circūſtantijs. Aliqua aūt aīalia ſūt immūda vtroq̄ mō ſicut bufones ⁊ ſerpētes. igit ꝓpt p̄dictas immūdicias multa de aīalibꝰ piſcibꝰ ⁊ auibꝰ reputata ſūt īmūda ⁊ ꝓhibita iudeis: q̄ꝛ idolatre eis vtebant in ſacrificijs ſeu alijs maleficijs. vel q̄ꝛ erāt mali nutrimenti: vel corruptiua vite: ſicut venenoſa ⁊ abomiabilia. Sūt ēt p̄ter h alie rōnes ꝓhibitionis myſtice et figurales: vtpote q̄ꝛ ꝑ aliq̄ aīalia figurant vitia q̄ ſūt ab hominibus fugiēda: ſicut porcꝰ ſignificat īmūdiciā luxurie: lepꝰ timiditatē ignauie: camelus ꝓpter gibbū quē habet in dorſo tumorē ſuꝑbie. ⁊ ſic de alijs q̄ de facili pn̄t applicari a quocūq̄ intelligēte: ꝓprietatibꝰ aīaliū piſciū ⁊ auiū ꝯſideratis. ꝓpter qđ iſtas rōnes myſticas intēdo dimittere: et ſenſui iſiſtere litterali. Preſēs igit ca. diuiditur in duas ptes: q̄ꝛ p̄mo oſ̄dit q̄d debeat mūdū ⁊ īmūdū iudicari. ſcđo p̄cipit īmūdiciā vitari. ibi: Nolite ꝯtamiare aīas vr̄as ⁊c. Adhuc p̄mo agit đ īmūdicia ꝯcta ex greſſibilibꝰ ⁊ volatilibꝰ. ſcđo ex reptilibꝰ. ibi: Om̄e qđ reptat ⁊c. Adhuc p̄mo agit đ mūdicia ⁊ īmūdicia circa p̄dicta ꝑ cōparationē ad eſū. ſcđo ꝑ cōparationē ad tactū. ibi: Quicq̄d aūt ex volucribꝰ. Pria ī tres: q̄ꝛ p̄mo agit de mūdicia ⁊ īmūdicia circa greſſibilia. ſcđo circa aquatica. ibi: Hec ēt ſūt q̄ gignunt in aq̄s. tertio circa volatilia. ibi: Hec ſūt q̄ de auibꝰ ⁊c. Circa p̄mū p̄ponit iductio ad ſeruādū ſequētia. cū dꝛ:

b Cuſtodite oīa q̄ ſcp̄ſi vo. ⁊c. ſ. ꝑ ſpealē ꝓtectionē: q̄ꝛ ip̄e ē deꝰ oīm ꝑ generalē gubernationē. Sciēdū tn̄ ꝙ h nō ē in hebreo: Cuſtodite oīa q̄ p̄ce. vo. vt ſim deꝰ vr̄. Cōſequēter ſubdit generalꝪ regula circa mundiciā aīaliū greſſibiliū. cū dicit: c Om̄e qđ h̄ȝ diui. vn. ⁊ ru. in pe. co. ex quo ptȝ ꝙ nō loq̄t h ſcptura de mūdicia aīaliū ad immolādū ſȝ ad eſū. Multa eni ſūt mūda ad eſū q̄ nō ſūt mūda ad imolādū. Fiſſio aūt vngule pedis ſignū ē in aīalibꝰ tpate cōplexiōis: q̄ꝛ vngula oſ̄dit ꝙ carnes coꝝ non ſūt nimis hūide: q̄ꝛ aīalia exceſſiue hūida nō h̄nt vngulas. fiſſio aūt vngule deſignat ꝙ nō ſūt nimis terreſtres ⁊ ſicce: q̄ꝛ ꝯtinuitas vngule ſignū ē nimie ſiccitatis. Similiter ruminatio ſignū eſt tpate cōplexiōis: eo ꝙ alimētū bn̄ digerit. ⁊ iō aīalia carentia vtroq̄ vel altero immūda reputant. cū ſubdit: Quicq̄d aūt rumiat ⁊ habet vngulā

A

† Deu. 14. a

les virtutes omnes intellige. Morticina eoꝝ non tangamus. i. peccatis non cõmunicemus. a Chirogylius q̄ ꝛc. lepus ꝛc. In populo iudeo
Pro. 30. d rũ vtrunqꝫ accipit. Debilia enĩ dicũt eſſe hec aĩalia. Vñ Salomõ: Lepu
Ps. 103. ſculus plebs ĩualida. Et dauid: Petra refugiũ herinatijs ſiue chirogyli us. vnũ velox eſt ꝛ timidũ. aliud q̄dẽ debile ſꝫ rapax: ſꝫ mortiferũ. dicũt. i. chirogyliũ: quod conuenit populo iudeorũ. de
Ibi. 13. quibus dicitur: Veloces pedes eorum ad effundendum ſanguinem. b Hec ſunt ꝛc. Eſi. Quẽ admodũ in ſpõtaneis ſacrificijs q̄ ꝛ dona vocãt: operatores legis ꝛ ſimplices vel cõtẽplatores p varias oblatiões ſignificauit: ꝛ qui ſaluant̄ ex gentibus quib⁹ ſacrificiũ de ſimila: vt ſimplicib⁹ deputat̄: qḋ innuit. dicẽs: Si anima obtulerit dño. nec addidit de pplo terre: ſicut in alijs ſacrificijs. ſic p ciboꝝ abſtinentiã quales debẽt eſſe q̄ legem meditant̄ oſtendere cupiẽs: p ruminare ꝛ vngulã diuidere in deũ expreſſit: q̄ debet mandatũ leg̃ ĩplere: et a ſpũ lr̃am diuidere: et legẽ ſpũalit̄ intelligere. Per hec aũt q̄ in pñ̄ti capitulo dicunt̄ oſtẽdit ſe de gentibus loqui. Vnde nec piſciũ nomia poſuit: q: ſuoꝝ nomina ſcribi ſup terrã non cupit
Ps. 101. eccleſia. Vñ: Scribãt̄ hec ĩ generatione altera. ꝟ eſt in celis. c Omne quod ꝛc. Iſid. In piſcibus quicq̄d pennulas ꝛ ſquamas nõ habet abominabile eſt. aſpera p mundis habentur. Hiſpidi enĩ et hirſuti firmi ꝛ graues hominũ mores approbantur. Qui ſine his ſunt ĩmũdi dicunt̄: q̄bus leues ꝛ lubrici infirmi ꝛ effeminati mores adijciuntur. Pẽnulas quoqꝫ cõiũgit ꝛ ſquamas. Quicũqꝫ enĩ piſces pennati ſũt ꝛ ſquamoſi. Sic quibus
B ignorantia ſolubilis eſt: his ꝛ cognitio ſublimis ꝛ vita celeſtis. Qui aũt tales nõ ſũt cũ his nec ci
Moralit̄ bũ ſumere. Grego. Mor. Piſces qui pennulas habẽt ꝛ ſquamaſ dare ſaltus ſup aquas ſolẽt. In pennatis ergo piſcib⁹ electe anime figurant̄ q̄ ſole in celeſtis eccleſie corpus trãſeunt: q̄ pennulis virtutũ fulte: p celeſte deſideriũ ſaliũt ad cõtẽplationẽ: q̄uis in ſe relabant̄ p carnis fragilitatem. Soli ergo in electoꝝ corp⁹ quaſi cib⁹ elect⁹ trãſeunt: qui dũ ĩmis ſeruiũt mentis ſaltib⁹ ſupna conſcẽdũt: ne ſemp in pfũdis curarũ lateãt: vbi nullã amoris ſũmi quaſi liberi aer̃ curã habẽt. Qui ergo reb⁹ tpalib⁹ occupãt̄: tũc bñ exteriora diſponũt: cũ ſollicite ad interiora refugiũt. nec ꝑturbationis ſtrepit⁹ diligũt: ſed apud ſemetipſos ĩtus in tranquillitatis ſinu requieſcũt. d Quicq̄d ꝛc. Sunt etiã piſces teſtã p pelle habẽtes quorũ ſquama auferri nõ poteſt: quia nec ꝟbo dei ſquamas ignorãtie dponũt: nec cultrũ ſpũs ſuſcipiũt: ꝛ q̄uis in mari baptiſmi inueniant̄: vel in penitẽtie fluminib⁹ abominabiles ſunt in his q̄ mouẽtur ꝛ viuunt in aquis: q: regenerationeꝫ ꝛ vitam quã in baptiſmo acceperũt: viuẽdo male corrumpunt. e Carnes ꝛc. Eſi. Cũ ſuẽ phibet vitã ſcenoſã ꝛ ſordibus gaudentẽ reprehendit. Cũ ꝟo leporẽ: viros effemiatos damnat. Quis muſtelam cibũ faciet? ſed furtũ notat. Quis lacertã? ſed vite odit incõſtãtiã. In ſtellione maculas mentium execratur. Accipitrem miluum: aquilã odit. i. raptores violentia viuentes. Vulturẽ abominatur. p̄dam. ſ. de aliena morte querẽtes. Coruũ phibet. i. nigras voluptates. Cũ paſſerẽ interdicit: ĩtẽperãtiã arguit. Cũ noctuã lucifugas varietates. Quãdo charadrion ligue ĩtẽperãtiã. Qñ cygnũ phibet. alte ceruicis ſupbiã phibet. Qñ veſptilionẽ querẽtes tenebras noctis. f Hec ſunt q̄ da aui. ꝛc. Que ad cõtẽplatiuoꝝ vitam ptinent adiungit. Sicut enim in oblatione ſacrificiorũ ꝓpriũ capitulum eis deputauit: ſic ꝛ in cibis. Vere enim abominandũ quẽlibet cõtẽplationi vacantẽ ſpõte tales habere maculas quales in his auib⁹ legiſlator ſignificat. ait enim aquilã ꝛ gryphem ꝛc. p hec raptores. ꝛ cibũ alienum male ſectantes: et iniuſtis queſtibus gaudentes figurat. Quedã ex his rapto viuunt. alia domos penetrãt ꝛ diripiũt q̄ reperiũt. his ſimiles ſũt qui domos penetrant et captiuas ducunt mulierculas peccatis oneratas. g Vulturem iuxta genus ſuum. Qui bellis gaudet. Unde ſeq̄tur: exercitum expectans cadauera mortuorum: non debet enĩ alieno luctu paſci: qui dat operam contẽplationi.
h Struthionem. Struthio auis eſt: ſed volare non poteſt: et ſemper circa terram eſt: ſicut quidam deo militantes et ſecularibus negocijs ſe implicantes. i Noctuam. Hanc aiunt in nocte acute videre: et parum in die: tales ſunt qui legis gloriantur cõtemplatione ꝛ euãgelij lu- ce capere

ſ animal ſpinoſum maius herinatio.
a Chirogylius q̄ ruminat: vngulã a
a ſ effeminatoſ reprobat. Vñ comicus: Tute es lepus et querẽ palpamẽta. ſ timidus infirm⁹. vñ: Recordibus trepidis et manibus remiſſis.
qꝫ nõ diuidit immundus eſt. Lepus quoqꝫ: nã et ipſe rumiat ſed
a ſ illos ſignificãt q̄bus dicit̄: Canis reuerſus ad vomitũ ſuũ: ꝛ ſus lota in volutabro ſceni.
vngulaꝫ nõ diuidit: ꝛ ſũs q̄ cum vngulã diuidat nõ ruminat: ho-
ſ ſimulatis virtutibus.
rum carnibus nõ veſcemini: nec b
ſ peccata.
cadauera cõtingetis: q: ĩmunda
b ſunt vobis. Hec ẽt ſũt q̄ gignun- c
ſ baptiſmi. de q̄b⁹ Eſa. Ecce gẽtes q̄ſi ſtilla ſitule. Apr. Sicut aque multe gẽtes.
tur in aquis et veſci licitum eſt.
a ſ vitã ſublimẽ et celeſtẽ. b ſ ignorãtiã: ſꝫ q̄ facile auferat̄. ſic de Paulo dicit̄: Ceciderũt ab oculis eius tanq̄ ſquame: et viſum recepit.
c Om̃e qḋ habet pennũlas ꝛ ſquamas tã in mari q̄ in fluminibus d
b ꝛ ſtagniſ cõedetis. Quicq̄d autẽ e
pẽnulas ꝛ ſquamas nõ habet eorum q̄ in aq̄s mouent̄ et viuunt: abominabile vobis execrãdũqꝫ
ſ vt ſupra.
e erit: Carnes eoꝝ nõ comedet̃: et morticina vitabitis. Cũcta q̄ nõ hñt pẽnulas ꝛ ſquamas ĩ aquis
f polluta erunt. Hec ſunt q̄ de auibus cõedere nõ debetis: ꝛ vitan- f
a ſ q̄ viuit de morte et rapina aliaꝝ auium.
da ſũt vobis. Aquilã ꝛ gryphez g
a ſ auis magna. b ſ auis ſilis aq̄le: maior tñ.
g ꝛ alietũm ꝛ miluum ac vulturẽm h i
a ſ qui eſt expers affectiõis. vñ coruus ſemel emiſſus a noe nõ reuertitur: cui ſilis iudas.
iux̃ gen⁹ ſuũ: ꝛ oẽ coruini gener̃
h i ĩ ſilitudinẽ ſuã: ſtruthionẽ ꝛ no- k l

ſed eã nõ diuidit ꝛc. a Chirogyli⁹. dicũt expoſitores nr̃i cõiter q ẽ idẽ q herici⁹. ꝛ ẽ aial ſpinoſuꝫ. Aliq̄ tñ dicũt q accipit̄ hic p cuniculo: ꝛ concordat ꝟ dictũ cũ hebreo: in q̄ habet̄: Cunicul⁹. b Nec cadauera cõtiget̃. Dicit Ra. Sa. q iſtud iiũgit̄ ſolis ſacerdotib⁹: qḋ pbat ex ꝟ qḋ hẽt̄. ĩ. xx. ca. vbi ſilr̃ phibet̄ cõtaminatio ex mortuo: ꝛ tñ phibet̄ ſacerdotibus tm̃: q: ibi p̄mittitur: Loquere ad ſacerdotes filios aaron ꝛ dices ad eos: Non cõtaminet̄ ſacerdos ĩ mortuis ꝛc. Sed hoc videt̄ cõtra tex. q: hic premittit̄: Dicite filijs iſrael. Ex quo patet q loquit̄ generaliter toti pplo. ꝛ eodeꝫ modo Nu. v. vbi loquit̄ ꝺ pollutiõe ex mortuo in p̄ncipio ca. ꝛ iõ Ra. Sa. accipit falſũ: vt videtur ad probationem ſui dicti: maxĩe quia. ĩ. xx. ca. ponit̄ phibitio ſpũalis facta ſacerdotibus ne ĩgrediant̄ ad luctũ mortuoꝝ: niſi in paucis pſonis: ꝛ hoc q: debebãt eẽ parati ad diuinũ cultuꝫ: vt videbit̄ dño ꝯcedẽte q̄ſi veniemus ad locũ illũ. Sciẽdum tñ q ex tactu cadaueris hmõi aĩaliũ nõ ꝯtrahebat̄ talis immũdicia quaꝫ oporteret purgari per modũ q̄ dr̃ infra de tactu aliorũ: vt videbit̄. ĩ. eo. ca.
c Hec ẽt ſũt. Hic ꝯñr oſtẽdit quid ſit mũdũ ꝛ immũdum circa aquatica. ꝛ põit circa hoc generalẽ regulã. dicẽs: d Omne qḋ habꝫ pẽnulaſ ꝛ ſqua. tã in ma. q̄ in flu. ꝛ ſtagnis. ꝛ p hoc cõp̄hendit omne gen⁹ aquarũ in quib⁹ piſces pñt viuere. e Comedet̃. tãq̄ mũdũ. piſces aũt carẽtes vtroqꝫ vel altero ĩmũdi ſunt reputãdi. Ratio lr̃al̃ p̄dictorũ eſt: q: ſquame et pennule ĩ piſcib⁹ ſunt ſignũ q carnes eoꝝ nõ ſũt nimis humide: ſed cõplexiõis tpate: et p ꝯſequẽs magis ſane. Itẽ q: piſcib⁹ carẽtib⁹ ſquamiſ ꝛ pennulis vtebant̄ aliqui idolatre in ſacrificijs ꝛ alijs maleficijs. f Hec ſũt q̄ de auib⁹. Hic ꝯñr põitur ſeu oſtẽdit̄ q̄d ſit ĩmundũ circa volatilia. ꝛ p̄io in ſpeciali. ſcḋo in generali. ibi: Om̃e de volucrib⁹.
Circa p̄mũ inter ĩmunda ponit aues rapaces: q: rapacitas in eis ſignũ eſt nimie caliditatis ꝛ ſiccitatis. Itẽ q: ſignificãt vita rapine ꝛ furti. ꝛ hoc ẽ qḋ dicit̄: g Aquilã ꝛ gryphez. gryphus ſeu gryphes habet caput ꝛ alas aquile: reliquũ corp⁹ leonis: ꝛ eſt quadrupes: ita q p terrã currit ꝛ p aereꝫ volat eſt infeſtus equis: ita q aliq̄ñ equũ cuꝫ equite rapit. vt dicit Huguici. h Et alietum. gallice eſmerillon. i Ac vulturẽ iux. ge. ſuũ. q: tales aues nutriunt̄ cadauerib⁹ mortuoꝝ: ꝛ iõ carnes earũ ſũt abomiabiles et infirme: q: virtus nutrimenti aliqualit̄ manet in nutrito. talib⁹ etiã auib⁹ vtebant̄ gẽtiles ĩ ſacrificijs ꝛ augurijs. k Struthionem. q: nimis terreſtris eſt. qḋ patet ex ei⁹ põdere: q: q̄uiſ habeat alas: nõ tñ p eas põt eleuari ad volandũ: ſꝫ tm̃ iuuari ad veloci⁹ currẽdũ ſup terrã.
l Et noctuam. quia eſt auis abominabilis nõ ſolum hõi

Glo. ordi.

Ꝟ [cem] capere non valent. Nicticorax in nocte tm̃ ra/pit: taleſ ſũt gẽtes noct[is] opib⁹ inhiãtes q̃ ſũt: forni/catio: imũdicia: ĩpudicitia. a Larũ. lar⁹ ẽ aĩal tã ĩ aqua q̃ in terra habitãs: volat eniꝫ ⁊ natat: huic aſſimilanꝭ q̃ circũciſionẽ et baptiſmũ venerant.

b Accipitrẽ. Accipiter inter rapaces ẽ aues. ſed mãſueſcit: ⁊ rapinã cũ hominib⁹ operaꝭ: hunc imitanꝭ qui manſueti vi/denꝭ: ſed cũ potentib⁹ ⁊ aua/ris ac rapacibus rapere nitun/tur. c Mergulũ ⁊ ibin. hec longi colli ſunt: ⁊ cibũ ex ꝓfũ/ditate terre vel aque (vt dici/tur) trahũt: nec imitanda ſũt. Qui enĩ ꝯtẽplatiõi vacat ad ſupiora debet tẽdere: nec ꝺ in/ferioꝛib⁹ ſollicit⁹ eẽ. d Vpu/pã. ħ lugibris ẽ ⁊ luctũ amãs. Seculi aũt triſticia moꝛtẽ opa/tur. Qui aũt deũ diligit debꝫ

1. Teſ. 5. d gaudere: ſine intermiſſiõe oꝛa/re: in omnibus gratiaſ agere. e Veſpertilio. que circa ter/ram volat: pennis pro pedib⁹ vtitur: quod alienũ eſt ab eis qui contemplanꝭ: ne contẽpla/tio eoꝛum in terrenis occupe/tur. f Omne de volucrib⁹ quod gradiꝭ ſup quat. pe. ⁊c̃. Qui contẽplatiuis videnꝭ eſ/ſe ſimiles: ſed tã q̃ reptilia ter/renis inherent ꝯcupiſcentijs: etiã ſi in quattuoꝛ pedib⁹ am/bulent. i. ſi euãgelicã predica/tionẽ ſimulent q̃ vocat ad pe/nitentiam: quia non vere ſoci/alem amplectuntur vitam vo/luptatibus ſeruientes abomi/nabiles ſunt. g Quicq̃d aũt ambulat quidẽ ſup quat/tuoꝛ pedes: ſed habet longio/ra retro ⁊c̃. Quia cum ſint in carne non ſm carnem ambu/lant: ſed a ſoꝛdidis actionib⁹ exiliunt: ⁊ terrenis hominib⁹ permiſcentur vt inſtruãt ⁊ do/ceant ſicut dominus cũ pecca/toꝛibus ⁊ publicanis. Habere nos opoꝛtet crura ſublimioꝛa pedibus ne claudicemus vtro/q̃ pede ſicut iudei in lege ⁊ ꝓ/phetis: ſed crura habeam⁹ re/cta ſicut cherubin. de quibus

Ezech. 1. b dicitur: Crura eoꝛũ recta ⁊ pẽ/nati pedes eoꝛũ. h Bruch⁹ Qui exilit: ſed minus q̃ ata/cus vel locuſta: qui magis exi/liunt: tales ſunt qui cuꝫ pecca/toꝛibus conuerſãtur: ad ꝯuer/ſationem non ad conſenſũ vel imitationem. i Ophiomachus. Qui pu/gnat cum ſerpentibus: nobis autem pugna eſt cum antiquo ſerpente et angelis eius. k Et poꝛtet quippiam hoꝛũ moꝛtuum. Sicut

Eſa. 5. c qui dicit malũ bonũ: ⁊ amarũ dulce. laudãdo eĩ malum a quo ꝓhibere debuerat: ſuũ facit et poꝛ/tat. l Omne animal q̃ꝺ habet quidem vngu/lam ⁊c̃. Eſici⁹. Nullũ peccatum preterit lex. que/

2. Coꝛ. 13. a cunq̃ in euangelio ꝓhibentur legis enigmati/bus exprimũtur: vt in oꝛe duoꝝ teſtiũ ſtet omne verbum. et in vtraq̃ lege laudes deum: ⁊ ſicut ꝓ/hibet fugias malum. m Quod ambulat ſu/p ma. ⁊c̃. Qui ad euangelicã doctrinã cõuerſati/onẽ ve migrat: ſꝫ manib⁹ ambłat. turpis. ſ. lucri cã man⁹ ĩponẽs. ħ recte oĩb⁹ beſtijs cõpanꝭ: vt vł adulteriũ dicas vł auarũ vł homicidã ⁊ ſilia. omnib⁹ enĩ ꝑ prauã ĩpoſitionẽ cõicat.

Ꝟ Qui poꝛ

Leuitici Ca. XI

ſ Lxx. glaucum.

a b [No]ctuã ⁊ larꝫ ⁊ accipitrẽ iuxta gen⁹ a b

c ſuũ: bubonẽ ⁊ mergulũ ⁊ ibin ⁊ c d

a ſ auis eſt in aphꝛica habẽs longũ roſtrũ.

cygnũ ⁊ onocrotalũ ⁊ poꝛphyrio e f g

nẽ: herodionẽ ⁊ charadrion iu/ h i

d e xta gen⁹ ſuũ: vpupã q̃ꝫ ⁊ veſpti k l

f lionẽ. Om̃e de volucrib⁹ q̃ꝺ gra m

ditur ſup quattuoꝛ pedes: abo/

g minabile erit vobis. Quicq̃d ãt ambulat q̃deꝫ ſup quattuoꝛ pe/des: ſed habet lõgioꝛa retro cru/ra: ꝑ q̃ ſalit ſup terraꝫ cõedere

h debet[is]: vt ẽ bruch⁹ ĩ genere ſuo

i ⁊ athacus: atq̃ ophiomachus n

ſ ſcꝫ omniũ iſtoꝛũ animaliũ.

ac locuſta ſingula iuxta genus

ſ .i. q̃ abutunꝭ euãgelica ꝑdicatiõe: et inquinã/tur ſoꝛdibus terrene vite.

ſuũ. Quicquid aũt ex volucrib⁹ o

q̃ttuoꝛ tm̃ hꝫ pedes: execrabile

ſ actiones in quib⁹ moꝛs.

erit vobis: et q̃cunq̃ moꝛticina

ſ participando.

coꝝ tetigerit pollueꝭ: ⁊ erit imũ

a ſ vſq̃ dũ agat penitentiã. vn: Ad veſpeꝝ de/moꝛabitur fletus. ſ vt ſupꝛa.

dus vſq̃ ad veſpũ. Et ſi neceſſe p

k fuerit vt poꝛtet q̃ppiã hoꝝ moꝛ

a ſ coꝛpus ad actionem. vnde: Beatus qui vigi/lat et cuſtodit veſtimenta.

tuum: lauabat veſtimẽta ſua ⁊ immũduſ erit vſq̃ ad occaſũ ſoł.

l Om̃e aĩal q̃ꝺ hꝫ quidem vngu/ q

a ſ ſicut iudei nõ diuidũt ſrãm a ſpũ.

lam ſed nõ diuidit eam: nec ru/

a ſ verbum dei aſſidue meditando.

minãt immunduꝫ erit: ⁊ q̃cquid tetigerit illud contaminabitur.

m Quod ambulat ſup manus ex r cunctis animantibus q̃ ince/dunt quadrupeda ĩmundũ erit. s

Nico. de lyra

lum hominibus: ſed etiã alijs auib⁹. vñ volat de nocte: ⁊ ſi ab alijs aui/bus videꝭ de die ĩpugnãt eã. a Et larũ. q: eſt auis nimis hũida. ꝓpꝭ q̃ꝺ cõiter habitat in aqua. b Et accipitrẽ. gallice oſtoyr: q: eſt auis ꝑ/dalis ⁊ rapax. ſicut ꝑdictũ eſt de auib⁹ rapacib⁹. c Bubonẽ. eadẽ rõe q̃ noctuã. d Et mergulũ. mergul⁹ ẽ auis q̃ immergiꝭ aq̃s: iõ ſic noĩata a mergo is. e Cygnũ ⁊ onocrotalũ. gallice coꝛmorãt: q: carnes eaꝝ ſũt nimis humide ex inhabitatione aque. f Et ibin. i. ciconiã: q: comedit ranas et ſerpẽtes. ideo abominabilis et mali nutrimenti g Et poꝛhyrionẽ. i. pelli/canũ: ſm tranſlationẽ. Lxx. interp̃tũ: q̃ immũ/da eſt: q: comedit ſerpentes ſicut et ciconia: ꝓ/pter q̃ꝺ ſerpentes odiũt pellicanuꝫ: ⁊ ideo q̃n pulli ſunt in nido: ſerpentes exploꝛãt hoꝛã q̃n pater et mater ſĩt abſẽtes: ⁊ tũc repente aſcen/dunt et intoxicant pullos: q̃s pater rediẽs cũ inuenerit moꝛientes: de ſanguine ꝓpꝛio eos ſa/nat. h Herodionẽ. i. falconẽ: q: eſt auiſ ra/pax. i Charadrion. i. graculũ: q: ĩmũdo ve/ſcitur nutrimẽto. k Vpupã. q: immũda eſt auis ⁊ nidificat in ſtercoꝛib⁹: ⁊ ideo abomĩa/bilis. l Et veſptilionẽ. q: eſt quaſi media ĩ/ter beſtias et aues: ⁊ habet in ſe quandã fedi/tatẽ: ſicut ⁊ mus cui aſſimilaꝭ in coꝛpoꝛe ⁊ iõo abominabilis eſt ad eũ. Reputanꝭ ẽt aues ꝑ/dicte immũde: et etiã ſequẽteſ: ⁊ alia ſequẽtia: q: ipſis ſaltẽ aliquib⁹ idolatre vtebanꝭ in ſa/crificijs vel augurijs. m Om̃e de volucri/bus. Hic ꝯñr determĩat ꝺ mũdicia ⁊ ĩmũdicia auiũ magis in generali. dicẽs: Om̃e de volu/crib⁹ q̃ꝺ gradiꝭ ſup q̃t. pe. abomi. erit vobis. q: ſt q̃dã mõſtruoſa ꝑticipãtia de auib⁹ ⁊ aĩa/libus ⁊ talib⁹ mõſtruoſis maxĩe vtebanꝭ gẽti/les ĩ maleficijs. Excipit tñ ab hac generalitate illa que habent crura retro lõgioꝛa ꝑ q̃ ſaliunt ⁊ talia ſunt mũda. Vt eſt bruch⁹ atacus ⁊ locu/ſta. varie ſunt ſpecies locuſtarũ vt dicũt aliq̃. vel potius ſm alios diuerſi gradus eiuſdẽ ſpe/ciei: q: bruch⁹ eſt fetus locuſte anteq̃ habeat alas: ſed cũ incipit volare diciꝭ arthelab⁹ vel atac⁹. cũ aũt ẽ in ꝑfectione volãdi ꝺ: locuſta ⁊ talib⁹ veſcebaꝭ iohãnes baptiſta in deſerto vt habeꝭ Marc. iij. n Ophiomach⁹. ꝺ: ab ophis vel ophi q̃ꝺ eſt ſerpẽs ⁊ machia q̃ꝺ eſt pugna: q: pugnat ꝯtra ſerpẽtes. ⁊ ex hoc vide/tur q̃ eoſ cõedat: q: aĩalia pugnãt ꝓ cibiſ ⁊ ve/nereis ⁊ fetibus: vt dicit phus. ⁊ iõ mali nutri/menti eſt et periculoſi. o Quicquid autem ex volucribus. Hic ꝯñter oſtendiꝭ qualiꝭ ĩmũ/dicia ꝯtrahiꝭ ꝑ tactũ. ⁊ primo in hominib⁹. ſe/cũdo in alijs reb⁹. ibi: Et ſup q̃ꝺ cecidetit. Itẽ circa hominẽ oñdit p̃mo quõ cauſaꝭ ĩmũdicia ex volucrib⁹. ſcꝺo ex aĩalib⁹. ibi: Omne aĩal.

Circa primũ ꝺ: ſic: Quicq̃d aũt ex volucri/bus ⁊c̃. q: nõ dꝫ comedi vt ꝑdictuꝫ ẽ. ⁊ q: tale quid nõ ſolũ ĩq̃nat ꝑ eſũ ſꝫ etiã ꝑ tactũ. iõ ſub/ditur: Et quicũq̃ moꝛticina coꝝ tetigerit pol/lueꝭ. ⁊ q: plus ẽ poꝛtare q̃ tãgere. iõ ſubdiꝭ: p Et ſi neceſſe fuerit vt poꝛtet ⁊c̃. ꝓ q̃ cõſide/randũ q̃ hic accipiꝭ moꝛticinũ ꝓ eo q̃ꝺ ẽ moꝛ/tuũ ꝑ ſe: ⁊ iſtud eſt abominabili⁹ q̃ illꝺ q̃ꝺ in/terficiꝭ vt comedaꝭ. vñ ⁊ de moꝛticinis aĩaliũ mũdoꝝ nõ erat licitũ come/dere. ⁊ iõ ĩ ĩmũdicijs cõtractis ꝑut tractaꝭ in hoc ca. erant graduſ. q: plus erat tangere moꝛticina q̃ interfecta: ⁊ plus poꝛtare moꝛticina q̃ tãgere. et iõ tangẽs moꝛticinũ erat ĩmũdus vſq̃ ad veſpũ. poꝛtãs ãt cũ ħ debebat la/uare veſtimẽta. Sciendũ tñ q̃ lotio hec nõ erat niſi q̃dã aſpſio ex aqua in qua cõmixti erãt cineres vacce rufe. de qua cõmixtiõe hꝭ Nu. xix. ſicut mõ nos aſpgimus aqua bñdicta. Sciẽdũ ẽt q̃ iſte ĩmũdicie nõ erãt niſi q̃dam irregularitates q̃b⁹ hõ reddebaꝭ iept⁹ ad ĩtrãdũ [illegible] vbi erat loc⁹ ſacri/ficij donec eſſet purgat⁹ ꝑ ablutionẽ ꝑdictã: vel ꝑ trãſitũ tpis in illis ĩmun/dicijs de quib⁹ ꝺ: Erit ĩmũdus vſq̃ ad veſpeꝝ. ⁊ ſi addiꝭ aliq̃ ablutio ſeu aſpſio veſtimtoꝝ. q Om̃e aĩal. Hic ꝯñr oñdiꝭ q̃liꝭ ꝯhiꝭ ĩmũdicia ꝑ ta/ctũ ex aĩalib⁹. ⁊ pꝛio ex aĩalib⁹ illicitis ad eſũ. ſcꝺo ex licit[is]. ibi: Si moꝛtuũ fuerit animal. Circa pꝛimũ agiꝭ de ĩmũdicia ꝯtracta in hoĩb⁹. ſcꝺo ĩ ali/is reb⁹. ibi: Et ſup q̃ꝺ ceciderit. Circa p̃mũ ꝺ: r Q̃ꝺ ambulat ſup ma/nus. ſic̃ eſt ſimia ⁊ vrſus: quoꝝ pedes anterioꝛes ſũt quaſi man⁹. s Im/mundũ erit. i. illicitũ ad comedendũ. vrſus enĩ excoꝛiatus ⁊ ſimia habent magnã ſimilitudinẽ cũ hoĩe ⁊ puero excoꝛiat[is]. ⁊ iõ fuit vn[de] rõ ꝓhibitiõis:

a Qui portauerit ⁊c̃. Falſa dicẽdo teſti-
monia. dignũ dicẽdo idignũ: ⁊ mũdũ im-
mundũ. b Omnia ⁊c̃. Nõ accuſat aia-
liũ naturã: ⁊ nõ nature actionẽ aialibꝰ cõ-
uenientẽ: ſed q̃ ꝑ hec ſignificant᷑ vob̃ omni
no ꝓhibent᷑: quoꝝ cõtactu iquinant᷑: q̃bꝰ
datũ eſt in celũ reſpicere: rectos incedere:
nõ repere: ſed ſordida ⁊ terrena deſpicere.
c Mus. ingluuiem. Mus enĩ ꝓ vẽtris i
E gluuie nulla vitat pericula. d Crocodi-
lus. Qui dure cutis ⁊ malicioſus luto pa-
ſcit᷑. e Came. Mireſcet ⁊ pre infirmita
te mãſuetũ fingit ſe cũ crudele ſit. f Tal-
pa. Aial cecũ de terra genitũ. Creat᷑ ei vt
aiũt de terra cõpluta ⁊ lutulẽta: ſꝫ pꝰ cor-
rupta. g Qui te. ⁊c̃. Si naturalit᷑ eſſet
immũda: immũdus eſſet viuẽtia etiã q̃ tã-
geret. Morticina taliũ actiões ſũt. i. doluſ
furtũ duplicitas ⁊ hmõi i quibꝰ mors aie.
h Et ſup ⁊c̃. Eſi. Admirabili diuiſiõe vti
tur legiſlator. Alij ei peccãt ex negligẽtia.
Pro. 23. b alij ſtudio. vñ Salomõ: Ve his q̃ ſtudẽt vi
no: ⁊ calicibus vacãt epotãdis: q̃s recte in
ter eos qui tãgũt morticina poſuit. Qui
do per negligentiã et ſtuporẽ anime defe-
2. Re. 11. a ctũq; virtutũ delinquũt: ſic dauid videns
vxorẽ vrie ſe lauantẽ ſpecie renitentẽ inci-
dit i adulteriũ. Sup eos morticina cadũt.
Non enĩ ad peccandũ ſtuduerũt: ſed inci-
derũt: quaſi deſup cadẽs ſuſcipientes mor
ticinũ. Qui aũt omnino ſuſceperũt nec re-
ſtiterũt: immũdi ſunt: tã vas ligneũ q̃ ve-
ſtimentũ. i Omnis cibꝰ ⁊c̃. Cibũ ⁊ po-
tum opa bona intelligit. ideo dixit: Cibꝰ
quẽ comeditis: ⁊ liquens qd̃ ⁊ bibitur ⁊c̃.
q̃r malaꝝ actionũ ⁊ cibus ⁊ potus ꝓhibe-
tur: ne quis pticipet. Si ergo bonis actio-
nibus q̃ ſunt in omni vaſe. i. in omni ho-
mine quodlibet morticinũ inciderit: neceſ-
F ſario immũda actio erit. Si enĩ bone actio
ni. i. ſupbia: dolꝰ: hypocriſis vl̃ q̃dlibꝫ mor
ticinũ. i. pticipãti mortiferũ inciderit: ⁊ hic
immundꝰ erit. bonã enĩ actionẽ mala inci-
dẽs intentio polluit. k Si fuſa ⁊c̃. Au-
guſ. De vaſe. ſ. qd̃ factũ ẽ imundũ. de mor-
ticinis imundis: ſi forte aquã habuit.
l Aqua. Baptiſmi. Eſt enĩ ſermo de ba-
ptiçatis: de infidelibꝰ aũt mẽtionẽ nõ facit.
1. Cor. 5. c Vñ Paulꝰ: Scripſi vob̃ nõ cõmiſceri for-
nicarijs: nõ vtiq; fornicarijs huiꝰ mũdi ⁊c̃.
m Siue cli. Per hoc magiſtri deſignant᷑
in q̃bꝰ cibi ſacre doctrĩe coquunt᷑ opatiõe
⁊ igne ſpũſſcti. Nec mirũ. Moab enĩ lebeſ
appellat᷑. Moab olla ſpei mee. Sytrope-
Ro. 2. c des. Quia q̃ docẽt nõ furari furant᷑: ⁊ q̃ ꝑ
dicãt nõ mechari: mechant᷑. doctrĩa tñ mũ
da eſt. Unde fõtes ⁊c̃. n Si cecide. ⁊c̃.
Eſi. Nihil indiſcuſſum relinquit. Oĩa diſ-
cutit ad pfectionẽ ſpũalis legis: ⁊ ſi impfe
cta eis videat᷑ q̃ ſolã legis litterã intuent᷑:
differentiã ergo infideliũ q̃ nõdũ baptiça
ti ſunt exponit. Semẽ appellãtur q̃cũq; ꝑ-
Mat. 13. c dicationẽ ſuſcipiũt. Vñ dñs ait: Bonũ ſe-
mẽ ſunt filij regni. Semẽtis ẽ q̃ ſeminãda
eſt: hi ſũt nõdũ baptiçati q̃ baptiçãdi ſũt.
Sup hos ſi ceciderit morticinũ: q̃r cautelã
myſterioꝝ nõdũ accepert: nec integrã dei
cognitionẽ: vt poſſint ſibi cauere a pctis
mundi eſſe dicunt᷑: q̃r ꝑ ignorãtiã excuſan
tur. Sup q̃s fuſa fuerit aq̃ baptiſmatis: ſi
quodlibet morticinum ſup eos ceciderit ſi
unt imũdi. o Quia cadauer ⁊c̃. Iniq̃ꝝ
vitã debemus abominari: iuſtoꝝ imitari.
Qui enĩ vitã maloꝝ tetigerit imũdus erit
donec penituerit. Qui comederit. i. quaſi
aduocatus defenderit: ⁊ in ſe auxiliando
tranſtulerit lauet veſtimenta ſua. i. actiões
prauas donec penituerit.

Omne qd̃

quibꝰ manꝰ ĩpoſitiõe mors ipoꝝ cõicata.
Qui tetigerit morticiã eoꝝ pollue a
donec agat penitentiã.
a turvſq; ad veſpuꝫ: Et q̃ portauerit
a lachrymiſ pẽitẽtie: Lauabo ꝑ ſingulas noctes le
ctum meũ: lachrymis meis ſtratũ meũ rigabo.
huiuſcemodi cadauera lauabit ve-
ſtimenta ſua: ⁊ imũdus erit vſq; ad
b veſperꝝ: q̃r oĩa hec imũda ſũt vobiſ.
Hec q̃ꝫ iter polluta reputabũt᷑ õ his
furtũ ꝓhibet ingluuiem.
c q̃ mouent᷑ in terra: muſtela ⁊ mus b
d ⁊ crocodilus: ſingula iuxta genꝰ ſu- c
a animal eſt natũ ad deridẽdũ doloſũ rapax iglu-
uioſũ. b aſcolopotis: puulꝰ quidẽ ſed venenoſus.
c que habitat in ſepulchris. d
e um: migãle cameleõ ⁊ ſtellio ⁊ lacer e f
non ſola ſed maxime.
f g ta talpa: oĩa hec imũda ſũt. Qui te
tigerit morticina eoꝝ imũdus erit
vt ſupra.
h vſq; ad veſperꝝ: Et ſup qd̃ ceciderit g
q̃cq; de morticinis eoꝝ pollluet᷑: tã
a vita leuis et mediocris. b qd̃ ſufficit ad tegẽ
dum c patiens.
vas ligneũ ⁊ veſtimẽtũ: q̃ꝫ pelles ⁊
a penitẽs. b virtutis. c lauacri vel lachry-
marum.
ciliciã ⁊ in quocũq; fit opꝰ: tingẽt᷑ h
aqua: ⁊ polluta erũt vſq; ad veſpe-
a qui totus terrenus eſt.
rũ: ⁊ ſic poſtea mũdabunt᷑. † Vas aũt
a morticinũ. i. pctm̃ ad mortẽ. b vt interiori do
fictile i q̃ hoꝝ q̃cq; itro ceciderit pol
minetur. a q̃r immũdicia eiꝰ nõ põt facile purga
ri et labore mxto et cõtritiõe et q̃dã reformatiõe eget.
i luet᷑: ideo frãgẽdũ eſt. Oĩs cibus i
k l quẽ cõedetiſ ſi fuſa fuerit ſup eũ aq̃:
ſi quicq; horum inciderit.
imũdus erit: ⁊ oĩe liquẽs qd̃ bibi- k l
quolibet homine.
tur de vniuerſo vaſe immũdũ erit.
Et q̃cq̃d de morticinis iſtiuſmodi
m ceciderit ſup illud imũduꝫ erit: ſiue
vaſa quedam.
clibani ſiue ſytropodeſ deſtruẽt᷑: ⁊ i m n
a opulentas doctrias. b lingue mediocria loquẽ
tes et doctrinã mutuã habentes.
mũdi erũt. Fõtes do ⁊ ciſterne et o
a doꝝ affluẽtia vñcũq; ꝯgregata. b in ſe
õmnis aquarũ cõgregatio mũnda
vt ſupra. Que enim tales dixerint debemus fa-
cere: non que fecerint.
erit. Qui morticinum eorũ tetige-
baptizandos
n rit pollluet᷑. Si ceciderit ſup ſemẽtẽ p
a quos ignorantia excuſat b baptiſta c ba-
ptiſmi.
nõ pollluet eã. Sin aũt q̃uiſpiã aq̃ua q
ſementẽ perfuderit ⁊ poſtea morti
quia excuſationem non habent.
cinis tacta fuerit: ilico pollluet᷑. Si r
in peccato. i. viuẽti ꝯuerſatiõi ſociari.
mortuum fuerit animal quod licet
imitando.
o vob̃ cõedere: q̃ cadauer eiꝰ tetigerit
donec pcti feruor deficiat. defenderit.
imũdꝰ erit vſq; ad veſpũ. Et q̃ cõe-
derit ex eo q̃ppiã ſiue portauerit:

ne ꝑ talẽ eſũ inclinarent᷑ ad eſũ
a carniſ humane: ſicut ⁊ aliq̃ bar
bari: qd̃ tñ ẽ horridũ. a Qui
tetigerit mor. eoꝝ pol. mõ ꝑdi-
cto de volatilibꝰ hñtibꝰ q̃ttuor
pedes. b Muſtela ⁊ mus. q̃r
habitãt ſub terra: ⁊ inde ꝯhũt
fetorẽ. c Crocodilꝰ. dic̃ Pli
nius q̃ eſt aial q̃drupes in ter-
ra ⁊ flumĩe ĩfeſtũ: ⁊ ſolꝰ int᷑ ani-
malia habet ĩferiorẽ mãdibulã
immobilẽ: ⁊ mouet ſupiorẽ.
d Migale eſt aial natũ ad de-
b ridendũ: doloſũ: rapax: inglu-
c uioſum. vt dicit glo. In hebreo
habet᷑ heriticꝰ. e Cameliõ.
ẽ aial qd̃ variat᷑ in diuerſos co
d lores: vt hr̃. j. Ethic̃. f Stel-
e f lio. eſt aial diuerſis maculis pi
cturatũ. ⁊ idõ d̃r ſtellio a ſtella
quaſi ſtellatum. In hebreo hr̃
lacerta. Et vbi ꝯñr habemꝰ la-
certa. Hebreus hꝫ limica. ⁊ om
nia iſta nõ ſolũ ſũt immũda ad
g eſũ: ſed etiã coinq̃nãt ꝑ tactũ.
g Et ſup qd̃ ceciderit. Hic cõ-
ſequẽter oñdit᷑ quõ ex ꝑdictꝭ im
mũdicia cõtrahit᷑ etiã in rebus
inanimatis. cũ dicit᷑: Polluet᷑
tã vas ligneũ ⁊c̃. Et ꝯñr oñdit᷑
qualit᷑ debeãt mũdari. cũ d̃r:
h b Tingent᷑ aqua. i. aſꝑgent᷑
aqua ꝑdicta: q̃r ꝑ talẽ aſꝑſionẽ
reſ etiã ĩanimate purgãt: vt hr̃
Nu. xix. Vas tñ fictile dꝫ fran- † Ʒ. 6. d. et
gi. i Oĩs cibꝰ quẽ co. ſi fuſa Ʒ. 15. b
fu. ſu. eũ aqua. ſ. ꝯtẽta in vaſe i
q̃ imũdũ ꝑdictũ ceciderat.
i k Immũduſ erit. i. ex h̃ reddi
tur illicitꝰ ad cõedendũ: q̃ꝫuis
pꝰ eſſet licitꝰ. l Et omne li-
quẽs. q̃r nõ ſolũ aq̃ ꝑdicta mõ i
ficit᷑: ſꝫ etiã oĩs liquor ꝯtẽtꝰ in
vaſe vbi cadebãt talia fiebat i-
k l mundus. m Sytropedes.
vaſa ſunt tres pedes habẽtia. ⁊
dicit᷑ ſytropes a ſyn qd̃ ẽ con: ⁊
tris qd̃ eſt tres: ⁊ pes dis: ⁊ idõ
initialis lr̃a dꝫ eſſe. ſ. n De
ſtruent᷑. tñ ꝓpter mũdiciã: tuꝫ
ꝓpter idolatrie ⁊ ſupſtitiõis de
m n teſtationẽ. Gẽtiles enĩ aq̃s ⁊ a-
lios liq̃res vbi inueniebant᷑ ta-
lia aialia reputabãt dijs grati-
o oſos: ⁊ eis offerebãt: ⁊ inde tra
ctũ eſt q̃ aliq̃ vetule ſortilege di
mittũt de nocte vaſa in q̃bꝰ eſt
aqua diſcoopta: vt numina no-
cturna q̃ vocant bonas res ad
ꝓſperãdũ illuc veniãt ad bibẽ
dum. o Fontes do ⁊ ciſter-
ne ⁊c̃. i. nõ polluet᷑ ꝑ talia. rõnẽ
p huiꝰ aſſignant hebrei: q̃r tales
aque cõtinent᷑ in terra: ⁊ imedi
ate adherẽt ei. ⁊ idõ ſicut terra n̄
q polluit᷑ ꝑ ꝑdicta: ſic nec aq̃ iſta
p Si ceciderit ſup ſementẽ. i.
ſup granũ anteq̃ꝫ ſit in terra ſe-
minatũ. q Si aũt q̃ſpiã aq̃
r ⁊c̃. q̃r granũ humefactũ ẽ mag
receptiuũ impſſiõis q̃ꝫ ſiccũ. et
idõ magis polluit᷑. r Si mor
tuũ fuerit aial. Hic agit᷑ de im-
mundicia ꝯcta i hoĩbꝰ ex tactu
aial' liciti ad cõedẽdũ: videlicet
qñ tangit᷑ vl̃ portat᷑ cadauer ta
lis aialis ꝑ ſe mortui. ⁊ ptꝫ litte
ra ex precedentibus.

Oĩe qd̃

Glo.ordi.

G a Omne quod reptat ſup terrā. ꝛc. Hoc ſupius legiſlator ex/poſuit: ſed ad frequentationē meditande legis monēdo audi/torem repetit. b Animas veſtras. In quibus imago: que pollutionē nō patitur: nec ſociari infirmiſ animalibꝰ: qꝛ ſuper omnia dominant. c Et ſciatis q̄d come. Nō hi cibi nos mū/dāt vel polluūt: ſȝ noſipſi. viuificamꝰ enī q̄ cōedūt: ꝛ quēadmodū oīs cibꝰ bonꝰ: ꝛ nihil reijciēdū ꝙ cū gratiarū/actiōe pcipit: ſic ea q̄ cōedunt. i. q̄ nu/triūt animā: bonas. ſ. actiōes nos vi/uificamꝰ ſi bn̄ viuimur: ſi male mortifi/camus. Qui enī ex rapīa fac elemoſy/nā mortificat eam: ꝛ aufert ei potenti/am: ꝛ q̄ abſtinēt a cibiſ: fratribꝰ vō ꝺ/trahūt: mortificāt abſtinētiā.

b Mulier ſi ſu. ſe. Iſiō. Ca. XII Septimana ē pſens vita: qꝛ in ſeptia/na dieꝝ cōſūmatꝰ ē mūdꝰ. in q̄ ad liq̄/dū puri eſſe nō poſſumꝰ: ſed in octauo die. i. futuri ſcl̄i tpe ille mūdꝰ erit: qui viriliter egerit. Mūda enī efficit mat eius q̄ genuit maſculū. Qui vō nihil virile habuerit: ſed remiſſus ꝛ effemi/natꝰ pmāſerit nec in pſentis ſcl̄i heb/domada nec in futuro purgabit.

c Immūda erit ꝛc. Quia. ſ. ſator im/mundꝰ vt heres ade: q̄ p tranſgreſſio/nē immūdus: ꝛ ita vxori mixtꝰ. Poſt q̄ enī exijt de paradiſo cognouit vxo/rē ſuā: ꝛ ita ꝓpagat hūanū genus.

Septē die

Nico.de lyra

a Omne qꝺ rep. Hic agit de īmun/ditia cōtracta ex reptilibꝰ: q̄ ſūt in du/plici gradū: qꝛ aliq̄ pedibus carēt: vt vermes ꝛ ſiſia: que affixo ore terre tra/hunt reliquū corpis: ꝛ ſic mouēt ſup terrā. ꝛ h̄ eſt qꝺ ꝺr: Omē qꝺ reptat ſu/p terrā abominabile erit ꝛc. Alia ſūt pedes habētia (tn̄ breues) quoꝝ aliq̄ ſunt quadrupedia ꝛ ſup pectꝰ gradiū/tur. Alia multos pedes hn̄t: ꝛ cū hoc trahūt ſup terrā. ꝛ h̄ ꝯtigit ꝓpt breui/tatē pedū. ꝛ oīa talia ſūt abomīabilia ꝛ illicita ad cōedēdū ꝓpt cās ſupiꝰ di/ctas. ꝛ hoc tangit cuȝ dicit: Quicq̄d ſup pectꝰ ꝛc. b Nolite ꝯtaminare. Oſtenſo quō imūdicia ex p̄dict̄ ꝯtra/hit. h̄ ꝯr ꝯtrahi ꝓhibet. cū ꝺr: Noli/te cōtamiare aīas ꝛc. ex tactu enī p̄di/ctoꝝ immūdoꝝ polluebāt hoīes cor/poralit: vt de ſe ptȝ. Polluebant etiā ſpiritualit faciēdo illꝺ qꝺ erat eis ꝓ/hibitū. c Sancti eſtote. aīa ꝛ cor/pore: d Quia ego ſū. ſ. diligēs vtrā/ꝙ mūditiā. e Ego eī ſū dn̄s q̄ edu. ꝛc. de ſuitute graui. q. d. nō dȝ vob̄ eſ/ſe graue obedire mihi in hiſ ꝛ in alijſ. Una eī cā q̄re iudeis fuerūt tot data p̄cepta fuit: vt p illa exercerent ī obe/diētia ad deū. Cōſeq̄nt recapitulat q̄ dicta ſūt. d. Iſta ē lex ꝛc.

Moraliter. a† In h̄ ca. agit (ꝛ ptȝ. Ca. XI de cib̄ mūdis ꝛ imūdis ſm legē. Cir/ca qꝺ ſciendū ꝙ ſicut ꝺr. j. Timo. iiij. Oīs creatura dei bōa et nihil reijciēdū qꝺ cū grārūactione pcipit. Et ad Timo. j. Om/nia mūda mūdis. Et iō ꝙ aliq̄ aīalia dicūt h̄ immūda: vel pi/ſces vel aues rōnes myſtice ſūt: qꝛ figurāt aliq̄ vitioſa q̄ ſūt a nobis euitāda. ꝛ ecōuerſo aliq̄ dicūt mūda: qꝛ figurāt aliqua virtuoſa q̄ ſūt nobis icorpanda. Generalit aūt de greſſibilibꝰ aīalibꝰ illa dicunt mūda q̄ diuidūt vngulā ꝛ rumināt. Immū/da vō dicūt q̄ carēt vtroq; vl altero. Per diuiſionē vngle diſ/cretio boni ꝛ mali deſignat. Per ruminationem vō q̄ ē redu/ctio cibi ad ſupiorē gutturis ptē: ſignificat applicatio boni p̄/cogniti ad opationē: ꝛ vtrūq; requirit ad opus virtuoſuȝ: qꝛ diſcretio n̄ valet ſine opatiōe: nec aliqꝺ opꝰ bonū ē ſine diſcre/tiōe. Preter aūt hāc regulā generalē aliq̄ dicunt imūda: qꝛ ſi/gnificāt aliq̄ vitia ſpecialia: vt camelꝰ: qꝛ ſignificat ſupbiā ꝓ/pter gibbū

pter gibbū quē hȝ ſup dorſū. ꝛ chirogryllꝰ terenā cupiditatē: eo ꝙ in terra habet habitationē. ꝛ lepus qꝛ ſignificat timorez irrationabilē: ꝛ ſus: qꝛ ſignificat luxuriā ꝓpter ſui imūdiciā. De piſcibꝰ aūt illi dicunt mūdi q̄ pēnulas ꝛ ſquamas habēt. nā p pēnulas deſignat cōtēplatio celeſtiū: ꝛ p ſquamas q̄ ſūt aſpere mortificatio motuū carnaliū. carētia vō iſtis immūdi dicunt. De auibꝰ aūt dicunt immūde q̄ ſequūt: Aquila q̄ ꝺr rex auiū ꝛ viuit de p̄da. iō ſignificat rapinā potētū. Gryphe q̄ volat ꝛ pedibꝰ gradit. iō ſignificat ra/pinā malicioſoꝝ ſub ſpecie liciti rapiē/tiū bona ſimpliciū. Alietꝰ q̄ rapit par/ua. iō ſignificat rapinā officialiū q̄ nō pn̄t rapere tā magna ſic dn̄i eoꝝ. Mil/uus q̄ pullis inſidiat. iō ſignificat ra/pinā latronū. Vultur q̄ ſequit exerci/tū vt paſcat carnibꝰ occiſoꝝ. ſignificat illos q̄ mortē deſiderāt alioꝝ. Aialia coruini generꝰ illos ſignificant q̄ q̄rūt carnalia diſcurrētes extra clauſtrum ſꝫ habitu religiōis. Struthio q̄ cū ſit auis tn̄ volare nō pōt: ſignificat religi/oſū negotijs ſecularibꝰ implicatum. Noctua de nocte videt et non de die. ideo ſignificat aſtutos in tēporalibus ꝛ in ſpualibus hebetes. Larꝰ in aere volat ꝛ in aquis natat. iō ſignificat q̄/rentes vitā voluptuoſā ſub ſpecie cō/templatiue. Accipiter deſeruit ad aui/um p̄dam. ꝛ ideo ſignificat illos q̄ ra/ptoribuſ prebēt miniſteriū. Bubo qui ꝺ nocte paſtū q̄rit ꝛ de die ſe abſcōdit: ſignificat luxurioſū. Un̄ dicit Iob. x/xiiij. Oculꝰ adulteri obſeruat caligi/nem ꝛc. Mergulꝰ q̄ in aq̄s mergit: ſi/gnificat guloſū: qui ſe mergit in aquiſ voluptatū. Ibis ſerpentibꝰ paſcit. iō ſignificat mundū q̄ delectat in malis alioꝝ. Cygnus cādidus eſt ꝛ lōgo col/lo ꝛ roſtro: cibū trahit de aque ꝓfun/do. ꝓpter qꝺ hypocritā ſignificat q̄ cā/dorē ſāctitatis oſtentat exteriꝰ: ſed q̄/ſtū intēdit interius. Onocrotalꝰ q̄ ſp eſt famelicꝰ ſignificat auarū q̄ ſp anhe/lat ad magis acquirendū. Unde dicit poeta: Creſcit amor numi quantū pe/cunia creſcit. Porphyrio omnē cibuȝ ſuū aqua tingit: et ſignificat hominez ſingularē qui nihil vult facere niſi qꝺ tingit aqua ꝓprie voluntatis. Hero/dion. i. falco: velociter volat ad inter/ficiēdū alias aues: ideo ſignificat ho/mines pronos ad humanum ſangui/nem effundēdum. Charadrion auis ē garrula: ꝓpter quod ſignificat perſo/nam loquacē. Upupa in ſtercoribus nidificat: ideo permanentes in fetore luxurie deſignat. Gregoriꝰ. In ſterco/re putreſcere eſt in fetore luxurie vitaȝ finire. Veſpertilio volat circa terraȝ: ideo ſignificat ſola terrena querentem. Volatile quadrupes dicitur immundum: quia ſignificat abuſum quattuor euan/geliorum. munda tamen dicuntur que habent crura retro lō/giora per que ſaliunt: quia ſignificant homines a tali abuſu per veram penitentiam reſilientes.

G

† ꝗ. 19. a 1. Pe. 1. c

A

† 5. di. §. 1. et c. cū enixa 25. q. 1. c. iō ꝗ. irē cū iu/ge. De pu/rifi. pꝰ par/tū. c. vnico

[Textus]

ſ actiones.
lauabit veſtimēta ſua: ꝛ imūdus
a erit vſq; ad veſperū. Omē qꝺ re/ a
ſ terrena ſapiens.
ptat ſup terrā abominabile erit:
nec aſſumet ī cibū. Quicquid ſu/
a ſ alij ſup vētrē. ſ euāgelioꝝ p̄dicatione abutēſ luxurioſe viuendo. ſ caſtrimargie ſtudens.
per pectus quadrupes gradit: et
a ſ etiam ex alijs ſcripturis ꝛ varia doctrina ſibi ſalutem futuram affirmans.
mūltos hȝ pedes: ſiue p humum
ſ vitandum.
trahitur: nō cōedetis: qꝛ abomia/
b bile eſt. Nolite contaminare aīaſ b
veſtras: nec tāgatis quicq; eoꝝ
a ſ ſicut illa ſi tetigeritis. b ſ ad cuiꝰ imaginē facti eſtis vt celeſtia ſapiatis.
nē imundi ſitis: Ego ſuȝ dōminꝰ
deus veſter† Sctī eſtote quoniaȝ c d
a ſ notat nō eſſe pollutionē in mortuis corporibꝰ
ego ſanctus ſū: ne polluatis ani/
a ſ humiliari hominē bonū eſt: ſȝ ad terrenā ſapiē/tiā declinare malum eſt. vnde addit: quod moue/tur ſuper terram.
mas vr̄as in omni reptili qꝺ mō/
uetur ſup terrā. Ego enī ſum dn̄s e
ſ malis operibus tenebraꝝ.
q̄ eduxi vos de terra egypti: vt eſ/
a ſ cui ſi vultis adherere ſancti debetis eſſe ſicut ego.
ſem vobis in deuȝ. Sancti eritis
qꝛ ꝛ ego ſctūs ſū. Iſta eſt lex ani/
mantium ac volucrū ꝛ oīs anime
viuētis que mouet in aqua ꝛ re/
ptat in terra: vt differētias noue/
c ritis mūdi et imūdi: ꝛ ſciatis q̄d
cōedere ꝛ q̄d reſpuere debeatꝪ.

Locutuſq; eſt Ca. XII f†
dn̄s ad moyſē dicēs: Lo/
quere filijs iſrael ꝛ dices
ſ illā excipit que nō ſuſcepto ſemine cōcepit ꝛ pe/perit ſ viri.
b ad eos† Mulier ſi ſuſcepto ſemine g
c pepererit maſculuȝ immūda erit h

Nico.de lyra — Ca. XII

Locutuſq; eſt dn̄s. Hic ꝯr agit de īmūditia q̄ ē ab i/trinſeco: q̄ eſt q̄druplex. ſ. puerpe: lepre: fluxꝰ ſemīs: ꝛ fluxus ſāguinis. ꝛ ſm h̄ diuidit in quattuor ptes. ſe/cūda incipit ca. xiij. tertia. xv. in pncipio. q̄rta vltra medium eiuſdē ca. ibi: Mulier q̄ redeūte mēſe. Circa pmū agit pmo de puerpere pollutione. ſecūdo de eiꝰ purificatiōe. ibi: Cumq; expleti fuerint dies ꝛc. Circa primū dicit ſic: g Mulier ſi ſuſcepto ſemīe peperit. ex hoc ptȝ ꝙ btā virgo q̄ cōcepit et pe/perit ſine virili ſemine exempta fuit ab iſta lege. h Immū/da erit. vij. die. ꝛc. de q̄ hr̄. j. xv. ca. Ibi enī ſic iudicat imun/da: ꝙ nō pōt cōicare cū aliquo ī lecto aut cibo. ꝛ q̄cq̄d tāgit ī/mūdū efficit. ꝛ eodē mō ꝺr h̄ de. vij. diebꝰ pmis poſt ptum.

Et dei

a ſeptẽ dieb⁹ iuxta dies ſeꝑationis
b mẽſtrue: ⁊ die octauo circũcidet̃ i a
ſ. vt fiant. xl. adiectis ſeptẽ.
c fãtul⁹: Ipa ỽo trigĩtatrib⁹ dieb⁹ b
a ſ Lxx. Sedebit. i. manebit. nõ ei ꝑ tot dies ſurgere nõ licebat. b ſ non inquinationis.
mãnebit in ſanguine pũrificatio
d nis ſue. Omẽ ſanctũ nõ tanget: c
nec igredietur ſanctuarium: do / d e
nec impleant̃ dies purgationis
ſ que duplo mulctatur.
ei⁹. Sin aũt feminam peperit im f
munda erit duab⁹ hebdomadib⁹
iuxta ritum fluxus menſtrui: et ſe g
xagintaſex diebus manebit in ſã
e guine purificationis ſue. † Cũcꝫ h
expleti fuerint dies purificatiõis
a ſ qd hec ſignificẽt in ſuꝑioribus dicũ eſt
ei⁹ pro filio ſiue pro filia: deferet i
agnum anniculũ in holocauſtũ:
ſ meditationem legis. ſ cõtemplationem.
⁊ pullũ colũbe ſiue turturem pro k
pctõ ad oſtium tabernaculi teſti /
moniȷ: ⁊ tradet ſacerdoti qui of /
feret illa coram dño: ⁊ rogabit ꝓ l

a Septẽ dieb⁹. qꝛ adã (de ſemine cuius ſuſcipit imũdiciã) polluit vitã nr̃am ſeptẽ diez numero reuoluendã. Polluit ãt vitã: inducẽs maledictionẽ ⁊ miſeriã: auferẽs beatitudinem.
Gen. 3. c Vñ: Maledicta terra in oꝑe tuo ⁊c̃. Unde legiſlator addidit: ſm diem ſeꝑationis menſtrue. Lxx. ſm diẽ ſeparatiõis ⁊ purgatõis mẽſtrue. Symmachus ſm diẽ ſeparatiõis afflictiõis. Aquila: ſeꝑationis miſerie. Theodocion: ſeꝑationis doloris eius. Miſeria aũt ⁊ afflictio et dolor eſſe cepit qñ adã ſeꝑatus a paradiſo in hãc miſeriã decidit.
b Die octauo ⁊c̃. Dies octau⁹ qñ ſeptimo q̃ eſt imago ꝑ̃ſentis vite ſuccedit figura eſt futuri ſeculi: in quo carnẽ ꝑ̃putij circũcidem⁹: oĩa oꝑa carnis deponẽtes nõ amplius peccaturi: nec manducaturi nec bibituri aut nupturi: qꝛ erimus ſicut angeli dei. Qð enĩ
1. Cor. 15. f ſeminat̃ in corruptione ſurget in icorꝛptione. Seminat̃ corp⁹ animale: ſorget ãt ſpirituale. Incircũciſus peribit de populo ſuo: qꝛ ſine circũciſione caro abominabilis ⁊ imũda. Mũdat ẽ circũciſio: i qua ꝑ̃ſignat̃ reſurrectio. Notãdũ ỽo qꝛ lex circũcidi ꝑ̃cipiẽs imundiciã ei⁹ tacuit. Matrẽ imũdam
L † 25. q. 1. §. His ita. v. Item cũ iu ge. dixit vſcꝫ ad circũciſionẽ: forte: qꝛ inobedientie cauſa eua ſeducta fuit. Inobedientia autẽ immundiciã nob̃ ſordemcꝫ contraxit. c Triginta trib⁹ diebus ⁊c̃. Septem additis. xl. fiunt. Quadraginta diebus formari dicit̃ maſculus. Duo aũt per hec probant̃ qꝛ ſcꝫ ſubſtãtia hũani gener̃ eſt munda: qꝛ a deo creata ẽ. Ideo ait: In ſãguine mũdo: ſiue purificatiõis ſue mulierẽ ſedere: ſed qꝛ ꝑ ſucceſſionẽ tranſgreſſionis ade ſemẽ ſuſcepit ⁊ cõcepit: omne ſanctũ nõ tanget: ⁊ in ſanctuarium nõ ingredict̃ donec cõpleant̃ dies purgationis. i. quadraginta quib⁹ puer formatur: dei quippe imagine mũdatur natura noſtra ꝗ̃uis ſordidata. Non precipimur ergo ingredi in ſanctuarium vel tangere ſanctũ: niſi qꝛ imago dei ſemel data noſtro generi ſanctoꝝ prebuit ingreſſũ: ꝓpter quã ſaluandã dñs incarnat⁹ eſt. quã cõpletis quadraginta diebus ad celũ ſuſtulit: ſic̃ hominem in vulua formauit cui eã donauit: tũc ad verũ ſãctuariũ natura noſtra aſcendit. Aperte hec probantur per ea q̃ de genere femineo ſequuntur: quia enim octogeſima die in vtero formari femine dicunt̃: eundẽ numeꝝ ad impletionẽ purgationis vel purificatiõis eaꝝ q̃ ſemẽ ſuſcipiũt ꝑ̃cepit ſic: Si feminã peperit immũda ⁊c̃. Et notandũ ꝙ noluit dicere quattuordecim diebus: ſed duabus hebdomadib⁹: vt in ſeptẽ dieb⁹ humanã vitã in fluxu menſtruo afflictionẽ eius dolorẽ ⁊ miſeriã intelligamus. Duas enĩ hebdomadas hñ dixit: quia femineũ genus duplo mulctatur. habet enim totã ade maledictionem: ⁊ additur ei: In dolore paries filios tuos ⁊c̃. Sexaginta ⁊ ſex diebus in ſãguine purificatiõis ſedet. vſcꝫ dũ cõpleant̃. lxxx. Quattuor enĩ et decẽ ſuꝑ. lx. ſex addita faciũt octaginta quibus formatur femina. Maledicto ergo ſordidatũ nr̃z gen⁹ nõ intrat in ſancta: niſi ꝑ imaginem dei. Propterea mulieres ſemen ſuſcipientes diebus formationis paruulorũ a ſanctis arcentur. dũmodo in vtero habent arceri non debent. Incertũ ẽ enĩ an feminã an marẽ pariãt. Aug⁹. Que differentia ẽ inter ſeptem dies quibus eam dicit immundã: ⁊ triginta tres q̃bus in ſanguine mundo ſedebit. An hoc intereſt: qꝛ adhuc in ſanguine eſt licet mundo: vt hoc diſtet: quia cũ immũda ẽ vbicuncꝫ inſederit ĩmundũ facit. Cũ ỽo iam in ſanguine mundo ſedet: tñ qð ſanctũ eſt non licet ei tangere ⁊ in ſanctuarium intrare. Hoc enim eſt ꝙ ait: ſm dies ſucceſſionis purgatiõis ſue. qñ dic̃ alibi ĩmudiciã femĩe q̃ mẽſtruis purgat̃ ſeptẽ diez eẽ: qñ oĩe ſuꝑ qð ſederit immundũ erit. Seceſſiõis aũt ſue dicit: qñ ſecedebat aliquãtulũ ne oĩa inq̃naret: cũ pageret illos dies ĩmũdicie eius. Si feminã pareret lex duplicat: ⁊ quattuordecim faciebat: reliquos quib⁹ ſedebat in ſãguĩe mũdo ẽt duplices faciebat. lxvj. vt oẽs eſſent in partu maſculi. xl. in femĩe lxxx. d Omne ſctñ non tanget nec ingredietur. Quid ſãctuarium vult intelligere cum tabernaculũ nõ niſi ſacerdotes debeant ingredi ⁊ vſcꝫ ad velũ ſcõi: vltra velũ ãt vbi erat arca ſũmus tñ ſacerdos introibat. Forte ante tabernaculũ vbi altare ſacrificioꝝ eſt potuit dici ſanctuariũ. Nam ſepe ſanct⁹ locus appellat̃ etiã atriũ. cũ dicit̃: In loco ſãcto edent ea. Illuc forſitan intrabãt mulieres dona ſua offerentes q̃ altari iponerent̃. e Cũcꝫ expleti fu. ⁊c̃. Intentionẽ apit: qꝛ. ſ. pollutionẽ naturales motus nõ faciũt. Sed pctm̃ de q̃ dicit dauid: Ecce enĩ in iniquitatibus cõcept⁹ ſũ ⁊c̃. matrẽ naturã appellãs: ⁊ imundiciã pctĩ ade ⁊ eue in totũ genus humanũ deſcẽdiſſe ſignificãſ. Jõ moyſes cõplet̃ dieb⁹ purificatiõis holocauſtũ ꝓ pctõ ꝑ̃cepit ĩmolari: euidẽter oſtẽdẽs qꝛ imago dei ꝑfectionẽ tribuit generi nr̃o. Nã formationẽ dies mundationis oſtendunt: ꝑfectionem holocauſtũ. Aug⁹. Nũquid peperiſſe peccatũ eſt: an hic oſtendit̃ illa ꝓpago ex adam. de qua dicit Apl̃s: Ex
Ro. 5. b vno in cõdemnationẽ: ⁊ qꝛ ꝑ vnũ hominem peccatũ intrauit in mũduz ⁊c̃.
Ps. 50. Vñ: Ecce enĩ in iniq̃tatib⁹ ꝯce. ſũ ⁊c̃. Cur nõ ergo id qð natũ eſt purgari dicit ſcriptura: ſꝫ qð pepit̃: ad ipm vnð origo trahebat̃ relata purgatio ẽ ꝓpt̃ fontẽ ſãguis: nõ poterat tñ ſine fetus purgatione fieri q̃ de ſanguĩe ort⁹ eſt. Quo enĩ pertinet qð ait ſuperius: ſuꝑ filio aut filia offeret agnũ anniculũ ⁊c̃. ſi nihil ꝑ hoc ſacrificiũ fiebat ꝓ eis q̃ naſcebãt̃. Si q̃s aũt diſtinguere conat̃: vt dicat nõ eſſe iũgendũ ſuꝑ filio aut filia offeret agnũ anniculũ ⁊c̃. Sꝫ
Luce. 2. b potius ita legendũ: Cum impleti fuerĩt dies purgationis eius ſuper filio: aut ſuper filia: vt ſequatur alio ſenſu: offeret agnũ ãniculũ ſine macula i holocauſtũ: ⁊ pullũ colũbaꝝ ꝓ pctõ. i. ꝓ pctõ ſuo cũ cõpleti fuerĩt dies purgationis ſuꝑ filio aut ſuꝑ filia. Qui ẽ ita diſtinguẽdũ putauerit ex euãgelio cõuicet̃: vbi cũ tale aliq̃d nato ex virgĩe dño facerẽt magis ꝓ cõſuetudine leg̃ ꝗ̃ ꝓ neceſſitate expiati pctĩ. Sic legit̃: vt facerẽt ſm ꝯſuetudinẽ leg̃ ꝓ eo. nõ ẽ dictũ ꝓ matre ei⁹: ſꝫ ꝓ eo ꝗ̃uis ea fierẽt q̃ hic ꝑ̃cipiunt̃ de duob⁹ turturib⁹ aut duob⁹ pullis colũbaꝝ. Sic enĩ ⁊ baptiçat⁹ eſt baptiſmo iohãnis q̃ erat baptiſm⁹ penitẽtie in remiſſiõe peccatoꝝ: ꝗ̃uis nullũ pctm̃ haberet. Merito ẽ hoc quidã ita

Nico. de lyra

a Et die octauo circũcidet̃ infantul⁹. ſm ꝑ̃ceptũ qð habet̃ Gen. xvij. b Ipſa ỽo. xxxiij. di. ma. in ſan. pu. ſue. i. in ſãguine ſuo aliquãtulũ purificato: nõ tñ ꝑfecte: ⁊ iõ in in illis. xxxiij. dieb⁹ poterat cõmunicare cum alȷs in cibo nõ tñ in lecto: nec illud qð tãgebat fiebat ꝓpter hoc ĩmunduz. c Omne ſanctũ nõ tãget. i. nõ comedet de ſctificatis. d Nec ingredict̃ in ſan. i. atriũ in quo erat ſctũariũ. e Donec impleantur dies pur. ſ. xl. primi videlicet. vij. maioris ĩmũdicie. ⁊. xxxiij. minoris. f Sin aũt feminã peperit ⁊c̃. i. duplo tp̃e ꝗ̃ ꝓ maſculo: qꝛ in ꝯceptu femine eſt mĩor caliditas. ⁊ iõ tardi⁹ digerit materiã: ⁊ ſic materia ĩmũda tardi⁹ purificat̃. g Iuxta ritũ fluxus mẽſtrui ⁊c̃. exponat̃ vt ꝑ̃dictũ eſt de maſculo. hoc excepto ꝙ tp̃s duplicat̃. h Cũcꝫ expleti. Hic ꝯñr agitur de puerpere purificatõe: q̃ q̃dẽ purificatio fiebat ꝑ oblationẽ. ⁊ ideo p̃ıo determinat̃ oblatio diuitũ. cũ dicit̃: i Deferet agnũ anniculũ in holocauſtũ. qð totũ incẽdebat̃ in honorẽ diuinũ. k Et pullũ colũbe. ſ. ꝓ pctõ. l Orabit ꝓ ea ſacerdos ⁊ ſic mũdabit̃. ſ. a culpa q̃ nõ ꝯtrahit̃ in ptu: ſꝫ i cõceptu in quo de cõi curſu eſt aliq̃ libido inordinata. licet enĩz actus matrimonialis poſſit exerceri ſine peccato: freq̃nẽter tñ cõtingit ibi inordinatio. Aliqui aũt dicũt ꝙ offerebat̃ ꝓ culpa originali ꝯtracta in puero: qꝛ licet per circũciſionẽ eſſet remiſſa in maſculis ⁊ in femina ꝑ aliud remediũ ſibi cõueniẽs: tñ mater in die purificatiõis offerebat ꝓ remiſſione pctĩ ꝑ̃teriti. ſed hoc dictũ nõ cõſonat textui. qꝛ dicit̃ hic: Orabit ꝓ ea. ⁊ ſic mũdabit̃ a ꝓfluuio ſanguĩs ſui. ex q̃ ptꝫ ꝙ loquit̃ ð mũdatiõe mulier̃ ⁊ nõ fetus. Cõſequẽter determĩat̃ oblatio pauꝑeꝝ. cũ dr̃: Qð ſi nõ inuenerit man⁹ ei⁹ ⁊c̃. ⁊ ſubdit̃:

Sumet duo

quidam ita interpretati ſunt: non vt diceret
ſuper filio aut ſuper filia: ſed ꝓ filio aut filia.
Notandū autē ꝙ paup dñs naſci voluerit:
vt nō pro illo offeretur agnus ⁊ pullus colū-
binus aut turtur: ſed par turturum aut duo
pulli colūbaꝝ ſʒ euā
geliū: qḋ ſcriptura le
uitici tūc iuſſit offer-
ri: ſi ñ habuerit agnū
manus offerentꝭ: qḋ
ſatis eſt magnū.

Bed. Dñs noſter
nō ſolū hō cū de⁹ eēt:
ſed etiā paup cum di-
ues eſſet ꝓ nobis fa-
ctus eſt: vt nos diui-
tiarum ⁊ diuitatꝭ ſue
donaret eſſe partici-
pes. Libet aūt intue-
ri cur he maxime vo-
lucres in hoſtiā iube-
bātur offerri: Nā et
abraam multo añ le-
gē eas in holocauſtū
obtulit: ⁊ in pleriſqꝫ
legis cerimonijs qui
mundāduſ eſt ꝑ has
iubetur mūdari. Co-
lumba ergo ſimplici-
tatē. turtur idicat ca-
ſtitatē. Si ei turtur cōiugem caſu ꝑdiderit:
(Can. i. c) aliū vltra nō q̄rit. Unde in cātic. Pulchre
(Ibidem. 5) ſunt gene tue ſicut turturꝭ ⁊c. Et alibi: Ocu-
li tui colūbaꝝ. Utraqꝫ auis ꝓ cantu gemitū
habet: ⁊ ſanctoꝝ in hoc triſticiā ſignificat q̄-
bus dicitur: Plorabitis et flebitis ⁊c. flebi-
tis vos: mūdus aūt gaudebit. Simplex er-
go ⁊ pudica fideliū ɔuerſatio gratū ſacrifici-
um eſt dño. Qui aūt laborat in gemitu: qui
lachrymis ſtratū lauat: acceptā deo victimā
mactat. Sed qꝛ turtur ſolinagus colūba gre-
gari gemit. Iſte ſecretas orōnū lachrymas:
illa eccſie ɔuent⁹ ſignat. Puer ieſus primo
circūcidiṫ: ⁊ interpoſitis dieb⁹ hieroſolymā
cū hoſtia deferṫ: qꝛ iam iuuenis pri⁹ oēꝫ car-
nis corruptionē moriēdo ⁊ reſurgēdo calca-
uit. Deinde interpoſitis dieb⁹ cū ipſa carne
iā i mortali quā ꝓ nobis hoſtiā fecit ad ſup-
nam hieruſalem aſcendit: ⁊ vnuſquiſqꝫ nrm
prius aqua baptiſmi a peccatis omnib⁹ qua-
ſi vera circūciſione purgaṫ ⁊ ſic ꝓficiēte gra-
tia noue lucis ad altare ſanctū hoſtia corpo-
ris et ſanguinis chriſti conſecrandus ingre-
ditur: que ſingulariter ſimplex ⁊ caſta ꝑ im-
molationē colūbe ⁊ turturis figuraliter ex-
primitur. Omnis quoqꝫ in fine mūdi eccle-
ſia primum cōmuni reſurrectione labē morta-
litatis ⁊ corruptionis exuet: et p⁹ in celeſteꝫ
hieruſalē bonoꝝ operū victimis dño cōmē-
data perueniet. a A ꝓfluuio ⁊c. Tanq̄
aliq̄s querat vnde mūdabitur que legitime
generauit: ait a ꝓfluuio ſanguinis ſui: h̄ eſt
inobedientia vnde immundicia ⁊ pena ꝓflu-
xit ꝑ meditationem ⁊ cōtēplationē legis: cu-
ius negligentia homib⁹ īmundiciā inuexit.

L Ocut⁹ eſt dñs. Semel Ca. XIII
loquitur deus ⁊ duo audiuntur: ſpi-
ritū audit moyſes: vt ſublimior litte-
rā aaron: vt inferior q̄ lrām nūciat populo.
Uñ ipe loq̄ṫ ad ppl̄m. Et erit os tuū: tu aūt
eris in his q̄ ad deū ꝑtinēt. c Hō. Aliq̄n
excellenṫ accipiṫ q̄ dei imagīeꝫ ⁊ nature ſer-
uat dignitatē. Aliq̄n pctōr: in q̄ dignitas de-
formaṫ ſic h̄. d In cui⁹ car. ⁊c. In carne ⁊
cute leprā portat: qui carnalia vel exteriora
ſuaderē certat: vt corinthiāi q̄ putāt reſurrecti-
onē futurā i voluptate carnis: ⁊ i fide manē-
tib⁹: q̄uis carnaliter viuāt nō iputari pctā.

Aut q̄n

a ea: ⁊ ſic mundabiṫ a ꝓfluuio ſan-
guinis ſui. Iſta eſt lex parientis
maſculū aut feminā. Q ſi nō iue-
nerit man⁹ eius nec potuerit of-
ferre agnū: ſumet duoſ turtures a
vel duos pullos colūbaꝝ: vnuꝫ
i holocauſtū: ⁊ alteꝝ ꝓ peccato.
Orabitqꝫ pro ea ſacerdos: ⁊ ſic
mundabitur.

Ca. XIII

b L Ocutus ē dñs ad moy- b
c ſen ⁊ aaron dicēs: † Hō c
a ſ carnali voluptate. b ſ interiori
ſ exteriori.
d in cuius carne ⁊ cute or-
a ſ cicatrix ſignificatiōis. i. pctm̄ in
carne: qḋ ſignificat aīam cōpati corpori.
tus fuerit diuerſus color ſiue pu- d

a Sumet duos turtures aut duos pullos colūbaꝝ. Iſte enim aues abūdāt
in terra ꝓmiſſionis: ⁊ ſunt mundi nutrimēti. ⁊ ideo de his fiebat oblatio pau-
perum: quia de facili poterant haberi: et erant cōuenientes oblationi in ſacri-
ficio dei. Circa iſtud ca. poteſt pōi breuis moralitas. Iſta mlier ſignificat ani-
mam bonuꝫ ꝓpoſitum concipientem. Que ſemen ſuſcipit verbum dei audien-
do: quia ſemen eſt verbum dei: vt diciṫ Luce. viij. Cō-
cipit meditando: parturit conſentiendo: parit operan-
do: lactat ⁊ nutrit aſſueſaciendo. ſed debet reputare ſe
immundā ⁊ intendere purificationi. vij. diebus. ꝑ q̄s
ſeptem vitia deſignanṫ: vt vbi regnauit ſuperbia inſe-
ratur hūilitas: vbi auaricia largitas: vbi luxuria ca-
ſtitas: vbi inuidia charitas: vbi ira mititas: vbi acci-
dia virtuoſitas: vbi gula parcitas. Cetera patent.

Moraliter. †† Hic agiṫ ō imū Ca. XII
dicia ⁊ emūdatione puerpere
ꝑ quā ſignificaṫ mens hūana que tunc parit q̄ñ aliq̄d
ꝑcōceptū exteri⁹ ꝓducit. Iſte xō ɔcept⁹ pōt eſſe dupli-
citer. Uno mō ex inſtinctu ſpūſſcti: ⁊ tūc mēs hūana
parit bonū opus: quo nō polluiṫ ipa mēs ſʒ magꝭ ſan-
ctificatur. Alio mō ex iſtinctu ſpūs maligni: tūc pa-
rit opus malū: quo mēs polluiṫ. hoc tñ opus pōt eſſe
maius peccatū vel minus. ſi ſit maius ſignificaṫ ꝑ par-
tū femine quo mulier pariens magis pollui diciṫ. ſi āt
minus: ſignificatur ꝑ partū maſculi quo mater diciṫ
minus pollui. ab vtroqꝫ tñ peccato emūdaṫ mēs hu-
mana ꝑ oblationem agni turturꝭ ⁊ colūbe: vt diciṫ in
littera: Agnus aūt q̄ dṙ animal ſimplex moraliṫ offerṫ
q̄ñ humane menti pctm̄ ꝑpetratū vere diſplicet ⁊ nō ſi-
mulatorie tm̄. Turtur aūt q̄ habet gemitū ꝓ cātu tūc
offerṫ q̄ñ peccatū nō ſolū vere diſplicet: ſed etiā menſ
acriter gemit ⁊ dolet. Colūba xō q̄ ſpūmſctm̄ in baptiſmo xp̄i repſētauit tunc
offertur q̄ñ ꝑ ſpiritusſancti gratiā peccatrix anima reformatur.

(A) († De. pe. di. i. § deniqꝫ)

In ca. xij. vbi diciṫ in poſtilla: Mulier ſi ſuſcepto ſemine peperit.

Additio. j. In h̄ qḋ dṙ: Mulier ſi ſuſcepto ſemīe peperit. nō ſolū ītel-
ligiṫ excepiſſe illā q̄ nō ſuſcepto ſemīe pepit: ſʒ ēt ītelligi-
tur aſſeruiſſe: ꝙ aliq̄ mulier abſqꝫ ſuſceptiōe ſemīs erat paritura. aliṫ eni ɔdi-
tio ſupaddita. ſ. cū dṙ: Si ſuſcepto ſemīe peperit: eēt oino ſupflua. vñ. j. eo. ca.
cū de partu femīe agiṫ: nō pōiṫ talis additio: ſed ſimpliciṫ dicit: Sin aūt femi-
nā peperit: qꝛ nulla mulier feminā peperit niſi ſuſcepto ſemine ⁊c.

In eo. ca. xij. vbi diciṫ in poſtilla. Et rogabit ꝓ ea ſacerdos ⁊ mūdabiṫ.

Additio. ij. Hec mūdatio nō videṫ intelligēda de culpa q̄ frequen-
ter ɔtrahitur in actu matrimoniali ex libidine inordia-
ta ꝓut in poſtilla. qꝛ ſi ſic: nō min⁹ indigeret tali mūdatione vir q̄ꝫ mulier. Si-
militer mulieres q̄ nō cōcipiūt. ⁊ tñ in tali actu viris ſuis cōiunguntur: ſimiliter
tali emundatiōe indigerēt. vñ meli⁹ videṫ dicendū ꝙ hec mūdatio fit ꝓpter
imundiciā flux⁹ ſāguinis mēſtrualis q̄ cōiter fit in ꝑtu: ex q̄ fluxu ɔtrahiṫ q̄-
dā irregularitas immūdicie: ſicvt. j. ca. xv. dṙ: Mlier q̄ patiṫ multis dieb⁹ flu-
xum ſanguinis ⁊c. imūda erit. ⁊ hoc ſonat lrā cū dicit: Orabit ꝓ ea ſacerdos:
⁊ ſic mundabiṫ a ꝓfluuio ſanguinis. Replica correctorij ɔtra Bur.

Replica. In ca. xij. vbi poſtillator expōit illū paſſū: Orabit ꝓ ea ſa-
cerdos ⁊ mūdabiṫ: de mūdatiōe a culpa ɔtracta ex libidi-
ne inordīata i actu ɔceptiōis: ɔtra quā expoſitionē Bur. arguit ex eo: qꝛ tunc
viri idigerēt hmōi mūdatiōe ſicͭ mulieres q̄ i eodē actu ⁊ libidīe ꝑticipāt: hac
rōne mot⁹ expōit illā mūdationē de ꝓfluuio mēſtrui ɔtigēte in ꝑte: ſʒ videṫ ꝙ
rō Bur. nō cogat cū iſta lex ꝓ parietib⁹ ſpēaliṫ poſita ſit: iō ad viros ⁊ ad aliaſ
mulieres nō extendiṫ: nec eſt veriſimile fluxū mēſtrui i pariēte maſculū ꝑ. xl.
dies: ⁊ in pariēte feminā. lxxx. dies duraſſe: ꝓ cuius ceſſatiōe ſacerdos oraret
cū mulier in tēplū igrederet: nec videṫ verū illā irregularitatē rōne flux⁹ illi-
us ꝑ tātū tp̄s duraſſe: cū lex mēſtruate certū tp̄s talꝭ irregularitatꝭ ⁊ imūdicie
p⁹ ceſſationē aſſignat: Leui. xv. tp̄s ſeptē dieꝝ. Sꝫ ri i h̄ ca. Stat igiṫ expoſitio
ꝙ ſacerdos legaṫ orare debuit vt mulier tēplū igrediēs mūdareṫ a culpa quā
pariēdo ⁊ ꝓfluēdo ɔtraxit: nō vt parere aut ꝓfluere culpa eſſet: qꝛ naturale vꝭ
penale: ſed qꝛ lex pctm̄ arguebat in ea q̄ ꝑturijt ⁊ fluxū paſſa fuit. Cōfirmatio
hui⁹ expoſitiōis haberi pōt ex canone vnico de purgatiōe p⁹ ꝑtū. vbi xp̄iane
mulieri ɔcediṫ hui⁹ legꝭ remiſſio ex cā ibi poſita: ne videlicet pena quā pariē-
do ſuſtinuit: in culpā verti videaṫ. Obſeruātia igiṫ hui⁹ legꝭ fuit ꝓpter culpā:
⁊ ſi nō mortalē tñ venialē. de qua ꝓcedit expoſitio poſtillꝭ.

L Ocutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen ⁊ aaron dicens. Hic cō- Ca. XIII
ſequenter agitur de immundicia lepre: ⁊ primo q̄ſtum ad eius cogniti-
onē. ſecūdo q̄ſtū ad eius mūdationē. ca. xiiij. Circa primū prio agi-
tur de lepra q̄ eſt in homīe. ſcḋo de ei⁹ ſeparatiōe. ibi: Quicūqꝫ ergo maculatus
fuerit. tertio de lepra q̄ eſt in veſte. ibi: Ueſtis lanea. Circa primū ſciendū ꝙ
lepra eſt aliq̄ñ in cute: aliq̄ñ in viua carne: aliq̄ñ in vlcere: aliq̄ñ in vulnere: ali-
q̄ñ in barba ⁊ capite: aliq̄ñ in capillis ⁊ ceſarie. ⁊ ſm h̄ ſūt ſex ptes q̄ patebūt
ꝓſequēdo. Circa ꝑmā ꝑtē ꝑmittit occaſionē ſuſpitiōis lepre ɔtra aliquē. cuꝫ
dṙ: c Hō in cui⁹ cute ⁊ car. ort⁹ fu. diuer. co. i. notabiliter variat⁹ a colore na-
turali ꝑſtino. d Siue puſtula. q̄ dṙ a pus qḋ ē putredo. qꝛ ē q̄dā collectio pu-
tredis egrediētꝭ ab intra i ſupficie corpis ꝑ modū cuiuſdā eleuatiōis ſup cutē.

Aut q̄ñ

G a Aut q̄ſi lu. Lepra alia nimis
vł moderate obſcura:nōdū effer/
uēte paſſione q̄ nimia indiget deli
beratiōe. Alia nimis clara ⁊ pſpi/
cua:cui⁹ apta cognitio. b Pla
ga lepre ⁊c̄. Iſid. Lepra falſa do/
ctrina:leproſi heretici: qui vnita/
tē vere fidei ñ habētes varios do/
ctrine ꝓfitenꝰ errores:vera falſis
admiſcentes: ⁊ eccleſiam ſicꝰ lepra
corpora irradiando cōmaculat.
In corpe leprā gerit qui eccſie
detrahit:ſicut Carpogratiāi :qui
negāt reſurrectionē carnis:⁊ No
uaciani qui nuptias dānāt :⁊ pec
cantib⁹ auferūt penitentiā.
c Vł ad vnū quē. Cognatoꝝ ƀꝫ
ſpūm a q̄ hūt ſacerdotiū : q̄b⁹ ieſt
pfecta ⁊ plena phia: vt diſcernere
poſſint ſubtilia ⁊ aie mor⁹ abſcon
ditos. d Pilos.cogitatiōes
q̄b⁹aia ornaꝰ:menſq̄ ꝯregiꝰ : a q̄
generanꝰ:ſicut caput capillos ge/
nerat q̄b⁹ ornaꝰ ⁊ tegiꝰ. Vñ capil/
li capitꝭ vr̄i numerati ſūt. Inde na
ʒarei caput nō tōdēt : q: ſupflluas
cogitationes nō hñt:ſctās aūt de
ponere ſanctū damnū eſt. e Hu
milior carne ⁊c̄. Hūilior ſeipō. vñ
recte veniā nō mereꝰ. Vinci enim
ab alio maiori portabile eſt:bonū
āt a deo p̄ceptū nō opari. diuidit
enī dñs ꝓut vult:vt ſeipō q̄ſpiaꝫ
deterior fiat:h̄ iportabile eſt.
f Recludet eū. Secūdo recludi/
tur vt ſtudioſe inſpiciaꝰ:⁊ duplici
ꝓbatiōe trāſacta diſtrictū iudiciū
B fiat. Manifeſtū ei erat petrm̄ ſacer
doti ſed animum conſentire paſſi/
oni neſciebat:ſed cōijciebat. ideo
iterum inſpiciebat. Hinc domin⁹
poſt negationē animū petri quo/
modo ſe habeat tertio interrogat
vt nō cito iudicemus:ſed frequē/
ter inq̄ram⁹. Septē dieb⁹ recludi
tur. Septenari⁹ eniꝫ p̄ſentis vite
plenitudinē ſignat:que ſeptē die/
bus agitur:quo cōpleto peccatuꝫ
⁊ ſeruitium ceſſabit. Unde ſeptia
in diuinis ſcripturis requies no/
minatur. g Mundabit eā q:
ſcabies eſt. Sic Paulus eum qui
in corintho fornicatus eſt:q: ma/
nifeſta erat paſſio a ſanctorum ta/
bernaculo remouit et ſathane tra
didit:quem cum inſpexiſſet ſecun/
do et penitere vidiſſet ſuſcipi iuſ/
ſit. h Cunq̄ color albus i cu/
te fuerit ⁊c̄. Manifeſta tranſgreſ/
ſio littere legis:que propria iude/
is ſicut in ſacrificijs ⁊ purgationi
bus:⁊ in huiuſmodi. Eſt eniꝫ ⁊ cō
munis gentibus de adulterio:ra/
pina:auaricia et ſimilibus.
i Sin autem efflorue. Eſi. Oſtē/
dit iudaicum ppl̄m partim lepro/
ſuꝫ:vt in parte tranſgreſſorē legꝭ.
vnde eū ſacerdos expellit tanq̄ i/
mundū. Sed toto corpore leproſū
gentilē:qui totā trāſgrediꝰ legē:
ſed eum mundum iudicat:quia le
gis iugo ſubiectus non erat.
Hierony. Sin autem efflorue/
rit ⁊c̄. In hac lepra quaſi florenti
⁊ alba diuerſa crimina deſignat.
Quia cum mundialis vite volu/
ptas quaſi cādida eſtimatur ⁊ flo
rens:tunc graue vitiorum conta/
giū graſſaꝰ

a ſtula:aut quaſi lucens quippiaꝫ: a
a ſ que eſt trāſgreſſio legis:leproſus enī ꝓ parte
leproſa a tabernaculo eijcitur:ſic qui in vno offen
dit omnium reus eſt.
b id eſt plagā lepre : adducetur ad
c aaron ſacerdotem vel ad vnum
quēlibet filioꝛuꝫ eius. Qui cū vi b
a ſ .i. cogitationes in apertā cognitionē peccati.
b ſ lepra alba fuſcata et male munda hereticoꝛuꝫ
conſcientia.
d derit leprā in cute ⁊ pilos i albuꝫ c
mutatos colorē:ipſamq̄ ſpeciem d
ſ oſficiēte naturali virtute et apparēte iſirmitate
e lepre hūilioreꝫ cute ⁊ carne reliq̄ e
plaga lepre ē:⁊ ad arbitriuꝫ eius f g
ſ ſuſpicio peccati.
ſeparabitur. Sin aūt lucens can/ h
ſ ſeipſa.
dor fuerit in cute:nec hūilior car/
ſ cogitationes. ſ prioris modi
ne reliqua ⁊ pili coloris priſtini:
a ſ ꝓbatiōis et emēdatiōis cā. ſ nō remouebit
q̄uis peccatū in ſuſpitionē venit.
f recludet eū ſacerdos ſeptē dieb⁹: i
⁊ cōſiderabit die ſeptio. Et ſi qui k l
ſ ſpiritum.
dē lepra vltra nō creuerit nec trā m n
ſierit i cute priores termiōſ:rurſū o
includet eum ſeptem diebus ali/
is:et die ſeptimo contemplabiꝰ.
ſ iniquitate qua obſcuramur in mente.
Si obſcurior fuerit lepra:⁊ nō cre p q
ſ quaſi medicus.
g uerit in cute mundabit eū: q: ſca r s
ſ baptiſmo vel penitentia.
bies eſt : lauabitq̄ hō veſtimēta
ſua et mundus erit. Qđ ſi poſtq̄ t
ſ cui non eſt abſconditū peccatū.
a ſacerdote viſus ē ⁊ reddit⁹ ē mū
dicie iterū lepra creuerit adduce
tur ad eū:⁊ immūdicie cōdemna
biꝰ. Plaga lepre ſi fuerit i homie v
adduceꝰ ad ſacerdotē : ⁊ videbit
ſ manifeſta preuaricatio.
h euꝫ. Cunq̄ color albus in cute fu x
ſ ex ſtudio animi geſta.
erit ⁊ capilloꝛuꝫ mutauerit aſpe/ y
ſ q: in aliquo legem offendit.
ctuꝫ:ipſa quoq̄ caro viua appa/ z
ſ q: ꝯſeneſcit petō nec corripiꝰ: q: in ſe ꝯtinuā ri/
xam gerit dū parti legē defēdit partim deſpicit.
ruerit:lepra vetuſtiſſima iudica/
a ſ ꝯtamiatū oñdit ñ ꝛcludet: q: māifeſta imūdi.ē
biꝰ:atq̄ iolita cuti. Cōtāminabit
itaq̄ eū ſacerdos ⁊ nō recludet : a
i q: pſpicue imundicie eſt. Sin au/ b c
ſ per totum. ſ puaricatio legis.
tem effloꝛuerit diſcurrēs lepra in d
a ſ q: ſabbati circūciſiōis vel talium trāſgreſſio:
littera enim exteriorem coercet hominem: aīm non
ledit. b ſ vt omnino quis a legis littera recedat
a capite vſq̄ ad pedes:id eſt a primo vſq̄ ad vlti
mum mandatum.
cūte:et ōportuerit omnē carnē a
capite vſq̄ ad pedes q̄cquid ſub
aſpectu oculoꝝ cadit:cōſiderabit
ſ chriſtus cui placet.
eū ſacerdos: ⁊ teneri lepra mun/ e

a Aut quaſi lucēs q̄ppiā. i. trāſparens ſicꝰ
pergamenū:qđ diciꝰ gallice verrim. Conſe/
quēter oſtendit q̄d agēdū ſit q̄ñ ſigna lepre
ſunt manifeſta. cū diciꝰ: b Qui cū vide
rit leprā in cute. tribus enī ſignis cōcurrēti/
bus iudicād⁹ erat aliq̄s leproſus. videlicꝫ
mutatiōe coloris naturalis piloꝝ in albuꝫ:
⁊ ſimiliter mutatione naturalis coloris ipſi
us carnis in albū colorē habentē quādam
trāſparentiā et lucē:et corroſionē muſculo/
rū ſub cute ex qua depaſciꝰ caro: ⁊ ſic demiſ
ſior eſt q̄ꝫ in alijs locis:qđ eſt certi⁹ ſignū le
pre. ⁊ hoc ē qđ diciꝰ: Qui cū viderit leprā.
p mutationē coloris naturalis. c Et pi/
los in al. muta. co. ſ. a colore p̄cedēte: vtpo/
te q: prius erāt nigri vel crocei. d Ipſā
q̄ ſpeciē lepre. i. locū cutis ⁊ carnis vbi ap/
paret aliqđ ſignū lepre. e Humiliorē. i. di
miſſiorē: vt habeꝰ in hebreo. f Plaga le
pra ē. ſ. certa. g Et ad arbitriū ei⁹. i. ad
iudiciū ſacerdotis. h Sepabiꝰ. ſ. a coha
bitatiōe alioꝝ. q: ille q̄ eſt leproſus iudicat⁹
debet extra caſtra manere: vt hr̄. j. Cōſeq̄n/
ter oñdit q̄d ſit agendū q̄ñ ſigna nō ſūt māi
feſta. ſ. q̄ñ tria p̄dicta deficiūt: vł aliq̄d eoꝝ.
qđ notaꝰ cū dr̄: Sin aūt lucēs cādor fuerit
nec hūilior ⁊c̄. i Recludet eū ſacerdos.
ne alios inficiat ſi ſit percuſſus lepra. ⁊ ne
ex anhelitu alioꝝ lateat eius lepra. k Et
ꝯſiderabit eū die ſeptimo. ad videndū ſi eſt
aliquid immutatū circa eum p qđ dep̄hēda
tur leproſus vel ſanus. l Et ſiquidem le
pra. i. ſignū lepre. m Ultra nō creuerit.
intenſiue. n Nec trāſierit in cute prioreſ
terminos. i. non creuerit extenſiue.
o Rurſum includet eū. ad diligentius cō
ſiderandum. p Si obſcurior erit lepra.
i. ſi color cutis nō fuerit trāſparens ⁊ lucēs
modo predicto. q Et non creuerit. in/
tenſiue nec extenſiue. r Mūdabit eū. i.
mūdū iudicabit. s Quia ſcabies eſt. i.
puſtula illa vel aliđ ſignū vnde habebaꝰ ſu
ſpectus:infirmitas eſt curabilis ſicut ſcabi
es. Verūtamē ſi poſt tale iudiciū ſacerdotiſ
apparuerint ſigna manifeſta lepre debet cō
dēnari: q: ſacerdos potuit in iudicio decipi
ꝓpter latentiā lepre. vel q: lepra potuit ei e/
uenire de nouo. ⁊ ideo ſi aliquis erat ſemel
iudicatus mund⁹: nō ꝓpter hoc erat dimit
tēdus habitare inter ſanos liber de cetero:
ſed debebat iudicari ⁊ ſeparari: ſi in eo appa
rerēt de nouo ſigna lepre manifeſta. ⁊ hoc ē
quod dicitur: t Qđ ſi poſtq̄ a ſacerdo
te viſus eſt ⁊c̄. ⁊ patet lr̄a ex dictis.
v Plaga lepre. Hic ꝯñr agiꝰ de lepra ꝓ/
ut iudicaꝰ in carne viua. ⁊ primo in caſu cer
to: ⁊ p̄ponūtur ſigna exteriora de mutatiōe
coloris cutis ⁊ capilloꝝ. cū diciꝰ: x Cū/
q̄ color alb⁹ ⁊c̄. Et accipiꝰ hic albedo ſicut
ſupra. y Et capilloꝝ mutauerit aſpectū.
i. colorē naturalē priſtinum. z Ipſa quo
q̄ caro viua apparuerit. hoc habet locū q̄ñ
cutis exterior rupta eſt ⁊ caro apparet infe/
cta lepra. ⁊ hoc eſt certuꝫ ſignū lepre vere. et
ideo ſubditur: a Non recludet. ſ. ad ma
iorem inquiſitioneꝫ. b Quia perſpicue
immundicie eſt. que de ſe claret. Conſequē/
ter oſtendit quid ſit agendū in caſu dubio.
cum dicitur: c Sin autem effloruerit. i.
ſuper cutem ſe effuderit.
d Diſcurrens lepra. i. ſcabies: que ē ſignū
lepre. e Et teneri lepra mundiſſima iu/
dicabit ⁊c̄. hic accipitur lepra equiuoce pro
eo quod videtur eſſe lepra ab ignorantib⁹:
⁊ tamen non eſt: et ideo vocatur lepra mun
diſſima: q: talis ſcabies vniuerſalis in cor/
pore trahit putredinem humorum ab inte/
riori ad extra: ⁊ ſic p eam caro mundatur.
Quū ꝯo

R ginum graſſatur in corpore. nam aut auaricie aut libidinis pateſcunt macule. Sed auaricie crimẽ
Luc.xi.f facile poteſt reſecari. Unde: Date elemoſynam: ⁊ omnia munda erunt vobis. Libido quoq; ie/iunijs ⁊ abſtinentia mundatur. Sed omnibus per ſacerdotem medela adhibeatur. Alia enim ſacrificiorum oblationibus emundatur. Alia eſt que facilius: alia que extra caſtra poſita munda tur: alia que omnino non mũdatur. a Caro viuens ⁊c. Judaicum mandatũ quod viuere di citur: ꝗ̃tum ad mandantem: vel quia bene intel lectum affert vitam. b Caro enim viua ⁊c. Iſido. In carne viua lepram geſtat qui de anĩa que vita carnis eſt aliquid falſum exiſtimat: ſi/cut luciferiani qui dicunt animam de carnis ſub ſtantia propagatam: ⁊ arabici qui animã cũ cor/pore mori putant. c Cicatrix ⁊c. Iſido. In cicatrice ſanati vulneris lepram portant: q̃ poſt agnitionem fidei ⁊ medicinam dei quam in chri ſto ſuſcipiunt: rurſus aliquod indicium erroris aut perfidie veteris dogmatis oſtendunt.
d Alba. Quia ex vulnere legalis tranſgreſſio nis. lex enim alba: ⁊ a ſole iuſticie nõ calefacta.
e Subruſa. Quia de preuaricatione euangeli ca: ſicut idolotitum ſanguinem vel ſuffocatũ co/medere: vtrũq; autem fit contra chriſtum cuius eſt lex ⁊ euangeliũ. f Contaminabit. Quia in habitu eſt peccatum: ⁊ anime mala depaſtio ꝑ vlcus incubuit. Unde lepram ex vulnere efflo/rentem vocauit. g Caro autem ⁊c. Supra/dicta videtur repetere: ſed partim eadem dicit: partim adijcit. alteram quippe paſſionem: ſꝫ ean/dem ponit indicationem. Egit enim de vlcere q̃d aliqua egritudine neglecte carnis generatur et proficit. Ulcus ergo carnis noſtre eſt voluptas: ebrietas: caſtrimargia ⁊ huiuſmodi: que luxuri ante corpore in ſemetipſo pruriente proueniunt. Nunc autem de plaga maiori. i. exuſtione ignis.
Eſa.47.d De quo dicitur: Ignis aduerſarios conſumet.
Heb.10.c h Quia plaga lepre ⁊c. In cicatrice exuſtiõis lepram habent manichei: qui in abſtinentie cru/ciatu corpora ſua exurũt: ⁊ per infidelitatem nõ mundiciam inde ſed lepram gignunt.
i Uir ſiue mulier. Qui ſcilicet in diuinitate er rat ſicut heretici: qui non ſolum patrem factorẽ mundi negant: ſed etiam actorem malorum affir mant: vt manicheus. k Uel barba. Iſido/rus. In barba lepram gerunt: qui de apoſtolis ⁊ diſcipulis chriſti peruerſe ſentiunt ⁊ falſa pre/dicare confingunt. barba enim ornamentum vi ri: ⁊ apl̃i doctores corporis xp̃i. Iſido. Sex ſpe cies lepre inuenimus legiſlatorem poſuiſſe. Pri/ma eſt capitis ⁊ barbe. Secunda caluicij ⁊ recal uationis. Tertia carnis ⁊ cutis. Quarta cutis ⁊ corporis ⁊ cicatricis albe cum rubore. Quin/ta vlceris et cicatricis. Sexta vlceris in capite. In capite lepram portat: qui in diuinitate patrꝪ vel in capite ipſo quod eſt chriſtus peccat. Ca/put enim chriſti deus. caput viri chriſtus. hanc portãt iudei valentiniani: qui ĩ caluaria quoq; lepram gerunt: quia erroris ſui perfidiam aper/ta prauitate defendunt. Iſido. Diuerſos co/lores lepre ſupponit: pallidam: rubeam ⁊ albã: liuidam: nigram ⁊ floreſcentem. Pallida imbe cillem ⁊ fragilem fidem notat: cum quis perdi/to colore integre ſanitatis langueſcit infirmita/te erroris. Rubea mentem oſtendit infectã cruo re homicidij. Alba hereticos qui ſe mundos ap pellant: vel qui de falſis virtutibus gloriantur. Liuida inuidiam. Nigra fumo idolatrie deni/gratam conſcientiam. Floreſcens toto corpore ſi/gnificat auariciam: que omne genus hominum quaſi corpus totum commaculat. Eſt autem et lepra que habet ruborem cum pallore: iracundi/am ſcilicet et furorem cum mentis imbecillitate. Quidam enim puſillanimes leuiter iraſcũtur: peierant: mentiuntur. Pallor autem linguam mendacem ſignificat ⁊ imbecillitatem.
Recludet

diſſima iudicabit: eo ꝙ oĩs cutis in
a ſ. claritatem euangelice conuerſationis. ſm illud: Luceat lux veſtra coram hominibus.
b ſ. relictis ſordibus legis.
cãndorẽ v̄ſa ſit: ⁊ idcirco hõ mũndꝰ
a erit. Quñ vero caro viuẽs in eo appa a
ruerit: tunc ſacerdotꝪ iudicio pollu/ b
b etur: ⁊ iter imũdos reputabiꝉ. Caro c
eni viua ſi lepra aſꝑgaꝉ: imũda eſt.
a ſ. in ſpũalem intellectum.
Qđ ſi rurſum verſa fuerit ĩ albõrẽ ⁊ d
ſ. vt nihil retineat carnalis legis.
totũ hoiem operuerit: ꝯſiderabit eũ ſa
cerdos: ⁊ mũdum eẽ decernet. Caro e
ſ. pctm̃. ſ. ꝑ penitentiã.
⁊ cutis in q̃ vlcus natũ ẽ ⁊ ſanatũ:
a ſ. actione vel cõſilio quo peccatũ geritur.
c ⁊ in lõco vlcerꝪ cicatrix apparuerit f
a ſ. ſecta peccati. b ſ. lucida ⁊ manifeſta.
d e ãlba ſiue ſubrũfa: adduceꝉ hõ ad ſa g
a ſ. i. mentẽ ſeipa humiliorẽ vel inferiorem.
cerdotẽ. Qui cũ viderit lõcum lepꝛe g
a ſ. i. manifeſte animũ ad maliciã mutatum.
hũiliorẽ carne reliq̃: ⁊ pilõs verſos
f in cãdorẽ ꝯtamiabit eũ: Plaga eni
ſ. penitentꝪ.
lepꝛe orta ẽ ĩ vlcere. Qđ ſi pilꝰ colorꝪ i
eſt priſtini: ⁊ cicatrix ſubobſcura et
vicina carne ñ ẽ hũilior: relucet eum
a ſ. q̃bus ſuſpitio diffiniaꝉ. b ſ. vel effloruerit. ſ. i. pctm̃ ſuũ predicauerit ⁊ multiplicauerit.
ſeptẽ dieb°. Et ſiquidẽ creuerit adiu k l
a ſ. immundicie que creuit poſteriori actione.
dicabit eũ lẽpꝛe. Sin aũt ſteterit in
a ſ. vt nihil amplꝰ peccet ſuꝑ hoc quod penitet.
b ſ. Que oñdit ꝙ paſſus eſt nõ ꝙ patiaꝉ. vnde raab adhuc vocatur meretrix: paulus ꝑſecutor.
locõ ſuo: vlcerꝪ ẽ cicãtrix: ⁊ hõ mun
ſ. inuidie.
g dus erit. Caro ⁊ cutis quam ignis m
a ſ. ꝑ penitentiã. b ſ. ex iracundia ⁊ homicidio.
exuſſerit: ⁊ ſanãta albã ſiue rũfam ha
buerit cicatricẽ: ꝯſiderabit eã ſacer/
dos. Et ecce ſi v̄ſa ẽ in alborẽ ⁊ locꝰ
a ſ. contaminatũ iudicabit.
h eiꝰ reliq̃ cute hũilior: contãminabit
eũ: q2 plaga lepꝛe ĩ cicatrice orta ẽ.
ſ. i. ſi non redierit ad iniquitatem.
Qđ ſi pilorum color nõ fuerit imutatꝰ n
nec hũilior plaga carne reliq̃: et ipa
lepꝛe ſpecies fuerit ſubobſcura: re/
cludet eũ ſeptẽ diebꝰ: ⁊ die ſeptimo
ſ. poſteriori actione.
ꝯtẽplabiꝉ. Si creuerit in cute lepꝛa
ſ. contaminatũ iudicabit.
ꝯtamiabit eũ. Sin aũt ĩ loco ſuo cã/
dor ſteterit nõ ſatis clarꝰ: plaga cõ/
cõbuſtiõis ẽ: ⁊ idcirco mũdabiꝉ: q2
ſ. ſemel ꝑ penitentiã mũdatus eſt.
i cicatrix ẽ cõbuſturꝛe. Uir ſiue mlier ĩ o
ſ. chriſto quem ꝑfectiviri etas decorauit.
k cuiꝰ capite vꝪ barba germiauerit le p
pꝛa videbit eos ſacerdos: ⁊ ſiq̃dem
ſ. miſerior preſumptio ex blaſphemia.
humilior fuerit locuſ carne reliqua:
ſ. i. ſi modicũ ad blaſphemiã animum intenderit: ſic pilus ſubtilis nec floreſcit ſed flaueſcit.
et capillus flauus ſolitoq; ſubtilior

a Quñ vero caro vi/uens in eo apparuerit. infecta lepra modo pre dicto carne rupta.
b Tũc ſacerdotis iu dicio pollueꝉ. i. pollu/tus iudicabiꝉ. cuiꝰ cau ſa ſubditur cũ dicitur: C
c Caro enĩ viua ſi le pra aſpergiꝉ immũda eſt. littera plana eſt.
d Qđ ſi rurſum ver/ſa fuerit in alborem ⁊c. modo ꝓdicto de ſcabie florente iudicabiꝉ.
e Caro et cutis. Hic ꝯſ̃ter agiꝉ de lepra in vlcere: ⁊ primo in caſu certo. Eſt aũt vlcus ru ptio cutis ex putredie egrediente exteriꝰ: ſed vulnus eſt ruptio cutꝪ ab exteriori. vnde ver ſus: Illatũ vulnus: in/natum diciꝉ vlcꝰ. Poſt ſanationem vero vlce/ris ſi appareat.
f Cicatrix alba. albe dine lucente mõ predi/cto. g Siue ſubru/ſa. ꝑ mutationẽ colorꝪ priſtini: et ſi cũ iſtis ſit corroſio carnis mõ ſu/pradicto: ⁊ mutatio co loris pilorum iudicãdus leproſus eſt: ⁊ h̃ notaꝉ cũ dꝛ: h Qui cum viderit locũ lepre hu. ⁊c. Cõſequenter oñdiꝉ q̃d agẽdũ ſit ĩ caſu du/bio. cũ dꝛ: i Qđ ſi pi. eſt co. pri. ⁊c. et ptꝫ lr̃a ex ſupradictꝪ. k Et ſiquidẽ cre. lepra. intẽ/ſiue vꝪ extẽſiue ita nota biliter ꝙ ꝑ h̃ poſſit iu/diciũ certũ haberi. D
l Adiudicabit eũ le/pre. ſicut ꝓus. m Ca ro ⁊ cutis. Hic ꝯſ̃r agi tur de lepra q̃ eſt ĩ vul/nere: ⁊ accipiꝉ hic lar/ge vulnꝰ leſio facta ab exteriori. ſ. ꝑ aduſtiõem ignis: ⁊ ꝓpoſuit caſum certũ: q2 ſi poſt ſanatio nem apparuerit in cica trice macula alba vel ruſa declinãs notabiliꝉ ter a naturali colore: ſi ſit ibi albedo tranſpa/rens: ⁊ corroſio carniſ modo ſupradicto: iudi cãda ẽ lepra. Cõſequẽ/ter ponit caſum dubiũ. n Qđ ſi pilorum co. ⁊c. ⁊ ptꝫ lr̃a ex ſupradictꝪ. o Uir ſiue mlier. Hic ꝯſ̃r agiꝉ de lepra in ca pite: ⁊ ꝓmittiꝉ certum ſignũ. cũ dꝛ: p Ger/miauerit lepra. i. puſtu la aliq̃ orta fuerit: vꝪ a/liud vñ ſit ſuſpicio le/pre: et ſi videat ſacer/doſ ꝙ ibi ſit carniſ cor/roſio mõ ſupradicto et capillorum mutatio a na/
M turali

Ka a Recludet eum ⁊c̃. Non tam pro
pena ꝙ̃ diſtricte ꝓbationis cauſa:
E temꝑ enim in oĩbꝰ ſeruandū: di/
ſtrictius in his quorum lingua circa
diuinitatẽ ſe effrenat. b Si die
ſeptimo. Quia verbū in quo delin
quitur ſi ſemel negat qui peccauit:
diiudicari non oportet. quis eni͂ reū
iudicat: ꝙ quod cõfeſſus eſt lingua
voluntate ſe protuliſſe negat.
c Lotiſq̃ veſtibus ⁊c̃. Hieronymꝰ.
Alia ante baptiſmum cõmiſſa in ba/
ptiſmo diluunt. Alia poſt baptiſmū
perpetrantur: que ſiue grauiora ſiue
minora ſint: viſus tamen emūdat ſa/
cerdotis. quod enim modicū eſt a ſa
cerdote venia relaxari poteſt. Que
grauiora ſunt diſciplina eccleſiaſti/
ca ⁊ oratione ſunt purganda. Que
inſanabilia ſunt deo iudici reſeruan
Mat. 12.c tur. Inde eſt ꝙ vnuſquiſq̃ ſm ꝙ ha
bet iubetur pro emundatione ſua of
ferre: id eſt ſm ꝙ ſe deliquiſſe cogno
ſcit: prout potuerit ſatiſfacere nõ ceſ/
ſet. Eſt lepra que omnino mūdari nõ
poteſt: ⁊ ideo extra caſtra pellenda:
hoc eſt crimen blaſphemie quod in
ſpiritūſanctū cõmittitur. de quo dici
tur: Qui peccauit in ſpiritūſanctū
nõ remittetur ei ⁊c̃. d Capilli ni
gri: id eſt ſi luxerit impietatẽ ſuam
⁊ veram egerit penitentiā: lugẽtes
enim ⁊ penitentes nigro habitu de/
formantur. e Uir ⁊ mulier ⁊c̃.
In preuaricatione diuini dogmatis
maxima diſtinctione vſus temperan
tius agit: loquens de iudaice legis
dogmatibus: cuiꝰ tranſgreſſionẽ ſub
obſcurū alborẽ dicit ⁊ lucẽtẽ. Sicut
ergo tranſgreſſiões legalis littere al
F bam cicatricem dicimus: ſic eiꝰ igno
rantiam ſubobſcurum alborem dica
mus. nõ omniū. ſ. neq̃ eorū que com
munia ſunt cū euãgelica lege vel na/
turali. hec enim venialia nõ ſunt: ſed
quorundã partialiū paruorū q̃ man
L.12.a datorum: velut de mūdatione men/
ſtrue: de oblatione puerpere. hanc
ergo ignorantiā quaſi cicatricẽ par
uam ſubobſcurum alborẽ vocauit.
qui talis ignorantie eſt nõ habẽ mū
dari. hec enim nõ ad iuſticiam perti/
Ezec.20.d nent. Unde: Dedit eis deus ꝓcepta
nõ bona: ⁊ iuſticias in qbꝰ nõ viuãt.
f Caluus ac. Simplex nõ ſtultus.
nemo enim eſt cui ſaltem pauci nõ re
maneant capilli. g Quicū q̃ er
go ⁊c̃. Iſido. Heretici ab eccl'ia eiici/
untur donec purgent. Diſſutis tuni
cis. i. manifeſtatis ſecretis ſedere iu/
bentur. Capite nudato: vt nuditas
eorum a cūctis videatur. Ore clau/
ſo: ne vlteriꝰ impia loquant.
2.Joh.c b Habitabit extra ⁊c̃. Sic Johan/
nes intelligibilem leproſum ab intel
ligibili habitaculo excludit: ꝙ hanc
doctrinam nõ affert nõ recipiatis eū
in domum: et aue ei nõ dixeritis.
Eſicius. Ridicula ſunt hec ſm lit
teram interꝑtata. vt quid eni͂ de ca/
ſtris eiicitur leproſus: ꝙ magis ſola/
tio indiget ⁊ miſericordia: qꝛ miſer?
Cur veſtimẽta eiꝰ diſſuunt et caput
nudat: os velat? Sed leproſus pec/
cator eſt: cuiꝰ diſſoluta veſtimẽta vir
tutes anime ſignificant diſſolutas:
que eū ab eſtu geluq̃ peccati cuſto/
dire poterãt. Caput nudat: qꝛ galea
salutis

ꝯtamiabit eos: qꝛ lepra capitꝭ ac a
ſ qꝛ ſepe cõtingit cõtra voluntatẽ loqui impia.
barbe ẽ. Sin ãt viderit locū macu b
ſ vt non exuberet temeraria impietas.
le eq̃lẽ vicine carni ⁊ capillū nigrū: c
a recludet eū ſeptẽ diebꝰ: ⁊ die ſepti
ſ impietas.
mo ītuebit. Si ñ creuerit macla ⁊
a ſ non poteſt. ſ. cognoſci cogitatio verū ſponte an
econtra egerit impie.
capillꝰ ſui colorꝭ ẽ: ⁊ locꝰ plage car
a ſ. i. alia vba ꝯſiderent vt poſſit cognoſci verū ꝑ
ſurreptionẽ ſicut ſolet an maligne ⁊ ipie locutꝰ ſit.
ni reliq̃ eq̃lis: radet hõ abſq̃ loco b
macule: ⁊ icludet ſeptẽ diebꝰ aliis. e
b Si die ſeptimo viſa fuerit ſtetiſſe
ſ impietas.
plaga i loco ſuo: nec hūilior carne
a ſ ꝑ penitentiã. b ſ qꝛ ſtolã baptiſmatis polluit.
c reliq̃ mūdabit eū: lotiſq̃ veſtibꝰ
mundus erit. Sin autẽ poſt emū
ſ vt rurſus impie loquatur.
dationẽ rurſuſ creuerit macula in
a ſ quo animo impia ſit locutus.
cute: nõ q̃ret ampliꝰ vtrũ capillus
in flauū ſit colorẽ cõmutatꝰ: qꝛ ap
ſ qꝛ rediit ad vomitum.
te imūdus ẽ. Porro ſi ſteterit ma/
a ſ vt de mente exeat lucꝰ ſicut de capite capillus.
b cula et capilli nigri fuerit nouerit
hoiẽ eẽ ſanatū: ⁊ ꝯfident eū ꝓnū
e ciet mūdū. Uir ſiue mlier i cuiꝰ cu f
ſ qꝛ hec plaga nõ ꝑuenit ad animam.
te cãdor apparuerit: ītuebit eos ſa
ſ ignorantiam legalium.
cerdos. Si deꝑhẽderit ſubobſcurū g
a ſ qꝛ hec nõ ſūt data i iuſtificationẽ ſꝫ in futurẽ
alborẽ lucere i cute: ſciãt non eẽ le
prã: ſꝫ maculã coloris cãdidi: ⁊ ho
ſ mente.
minẽ mūdū. Uir de cuiꝰ capite ca h
ſ cogitatiões rareſcūt. ſ ſine duplicitate fraudis.
f pilli fluūt: caluus ac mundus eſt.
a ſ. i. ſi in parte anteriori ꝑ ſimplicitatẽ gloriam
virtutū prodiderit quas melius fuit abſcondi: tole
rabilis paſſio eſt ⁊ proxima venie.
Et ſi a frõte ceciderit pili: rẽcalua/
ſ. ſ. ſi ex ſimplicitate. b ſ oĩmoda ſimplicitate.
ſter ⁊ mūdꝰ ẽ. Sin ãt i caluicio ſiue i k
a ſ particulari. b ſ qꝛ cõtra regulã legis. c ſ qꝛ
contra euangelium.
in recaluatiõe albus vel rūfus co/ l
lor fuerit exortꝰ: ⁊ hoc ſacerdos vi
a ſ nẽc ei tã ſimplex ꝙ nõ nouerit malū. ſ vel bic.
derit: ꝯdẽnabit eū haud dubio le/ m
ſ vel pre. ⁊ vacat eſt. ſ ſimplicitatis.
s pra eſt q̃ orta ẽ in caluicio. Quicū n†
q̃ ꝙ̃ maculatꝰ fuerit lepra: ⁊ ſepa/
ratꝰ ad arbitriū ſacerdotꝭ hẽbit ve o†
a ſ qꝛ virtutes diſſolute. b ſ qꝛ galeã ſalutis ami
ſit. c ſ ne fetorẽ peccati loquendo diffundat: ne do
cere preſumat.
ſtimenta diſſutã: caput nudū: os †
veſte ꝯtectū: ꝯtamiatū ac ſordidū p
a ſ intentione cordis. ſ peccatum confitendo.
ſe clamabit. Omi tpe q̃ leproſus ẽ
a ſ vt confundatur: ⁊ ne tabes in alios diffunda/
tur: vnde: Sit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus.
b ⁊ imundus: ſolꝰ hitabit extra ca q

turali colore in album: ⁊ a groſſicie in
ſubtilitatem ⁊ mollicie͂. a Conta/
minabit eos. i. indicabit cõtamiatos
lepra. Conſequẽter ponit caſus dubi
us. cū dicit: b Sin aūt viderit lo/
cū macule equalem vicine carni. quia
nõ apparet ibi corroſio carnis ꝑ aſpe/
ctum nec ꝑ tactū. c Et capillū ni/
grum. In hebreo habet: Et capillus
niger nõ eſt i eo. i. dato ꝙ capillus nõ
ſit niger: nõ tamẽ iudicãdus eſt lepro/
ſus: ſed recludẽdus ad diligẽtius cõ/
ſiderandū: ſi poſt hoc aliqua mutatio
fiat ꝑ quam poſſit diſcerni lepra clari/
us. Et ſi ꝑ hoc nõ appareat: tunc oſtẽ/
ditur quid agendū ſit. cū dicitur:
d Radet homo abſq̃ loco macu/
le. ad hoc eni͂ relinq̃tur locus macule
intactus: vt habeat candẽ virtutẽ in/
ficiendi ſicut prius: ⁊ reliqua loca ra/
dant: vt ꝑ hoc magis appareat ſi infe
ctio macule ad alia loca diffundat.
e Et includet ſeptem diebꝰ aliis. vt
videat ſi fiat aliqua mutatio ꝑ quam
poſſit diſcerni veritas lepre vel non le
pre. ⁊ pꝫ lr̃a ex ſupradictꝭ. f Uir ⁊
mu. i cuiꝰ. hic remouet quoddã dubi/
um: qꝛ frequẽter dictū eſt ꝙ macula ẽ
ſignū lepre: ⁊ qꝛ poſſet eſſe deceptio in
iudicio macule: ideo oſtendit que ma/
cula nõ facit lepram. dicẽs: g Si
deꝑhenderit ſubobſcurū alborem lu/
cere in cute ſciat: nõ eſſe lepram: ſꝫ ma/
culam coloris candidi: ⁊ hominẽ mū/
dū. In hebreo habet: Si viderit ſub
obſcurū alborem lenticuloſum ⁊c̃. ⁊ ꝭ
f eſt q̃ñ in cute alba apparent macule ni
gre vel rufe ad modū guttarū: que di
cunt gutte roſacee: ſicut ſolet eſſe i ru/
fis hominibꝰ: ⁊ ex talibꝰ nõ debet ho/
mo iudicari leproſus. h Uir de cu/
g ius capite capilli fluūt: caluus ⁊ mun
dus eſt. Hic ꝯñter agit de lepra in ca/
pillꝭ ſeu ceſarie: vbi dicit ꝙ ex defluxu
capillorū ſiue ſit in parte anteriori ex
quo dicit caluꝰ: vel poſteriori ex quo
h dicit recaluaſter: ex hoc nõ debet iu/
dicari leproſus ſed mūdus. i Sin
aūt in caluicio. i. in anteriori parte ca/
pitis caluata. k Siue in recalua/
tiõe. i. i poſteriori. l Albus vl' ru
fus color fuerit exortus. diuerſus a co
lore naturali priſtino. m Cõdem/
i nabit eū. ſubintelligẽdū tñ ꝙ cū ꝭ cõ/
k currat aliud ſignum de corroſione car
nis modo ſupradicto. n Quicū/
q̃ ꝙ̃ maculatꝰ fuerit lepra ⁊ ſeparatꝰ ẽ
ad arbitriū ſacerdotis ⁊c̃. Hic ꝯñr agi
l tur de leproſi ſeparatiõe et diſtinctiõe
ab aliis. ⁊ pmo q̃tū ad habitū. cū di/
cit: o Habebit veſtimẽta diſſuta.
m id eſt in lateribꝰ apta: ⁊ etiã in ſupio/
ri parte circa ſcapulas: vt de facili poſ
ſit indui ⁊ exui abſq̃ leſiõe. Secõo q̃tū
n† ad caput. cū dicit: Caput nudū. Ter/
tio q̃tū ad os. cū dicit: Os veſte cõte
o† ctū. ⁊ ad q̃d iſta fiant: oſtẽdit cū dici/
tur: p Cõtaminatū ac ſordidū ſe
clamabit: oĩ tpe q̃ leproſus eſt ⁊ imū/
dus. i. ꝑ predicta apparebit manifeſte
† oĩbꝰ ipm eſſe leproſum: ac ſi hoc vo/
ce clamaret: vt ſic q̃libet poſſit vitare
p ipm. Quarto q̃tū ad locū. cū dicit:
q Solꝰ habitabit extra caſtra. erãt
aūt in exercitu hebreorū tria caſtra. ca/
ſtra deitatis. ſ. atriū: in q̃ erat taberna
culū: et hoc erat in medio exercitꝰ: vt
q pꝫ Nume. ij. ⁊ caſtra leuitarū q̃ erant
circa taber

ſalutis amittitur. Os contegitur: ne loquendo odoꝛ hoꝛrendus diffun
datur: nec docere alios preſumat: cuius apparet ſtulticia. ne dicatur ei:
Ro. 2.c Qui predicas non furandū furaris. peccatori dixit deus: Quare tu e
Ps. 49. narras iuſticias meas ⁊c. a Ueſtis lanea ſiue linea ⁊c. Eſicius. La
nea precioſa ⁊ animā calefacientia. linea vilis ⁊ parū calida. Lanea vir
ginitas. Linea cōiugalis caſtitas. Lanea mū
do abrenunciare: in heremo philoſophari: ꝓ
veritate vſqꝫ ad moꝛtem certare. Linea poſſeſ
ſionis largitas: in ciuilitate honeſtas vel mo
Pro. 3.b deſtia. Unde: Queſiuit lanam et linum ⁊c. et
ſtragulatam veſtem fecit ſibi ⁊c. E ſtamine ve
ro ⁊ ſubtegmine veſtes fiunt: ſubtegmen intē
tio noſtra. Stat enim dei gratia cui intexatur
intentio noſtra vt fiat veſtis precioſa: virtutes
ſcilicet et bona opera. b In ſtamine atqꝫ
ſubtegmi. ⁊c. Hieronym⁹. Stamen anima eſt:
que cū tentationis fuſo in filoꝛum tenuitatē
toꝛquetur: firmioꝛis v̄tutis ſoliditate cōſtrin
gitur. Stat ergo anima vt ſtamen erecta: coꝛ
poꝛis ſenſus ſubiacet vt trama. alia ſunt coꝛ
poꝛis: alia anime peccata.

Eſicius. Qui ſolam litteraꝫ attendunt: mi
rantur quare de ſtamine ⁊ ſubtegmine legiſla
toꝛ loquatur: ⁊ ea que edificare poſſunt: relin
quātur dicentes: Quid ſtamen aut ſubtegmē
aut huiuſmodi lepꝛa ad anime edificationem
pertinent aut nocent? Queramus ergo fru
ctum intelligentie qui latet ſub folijs vinee.
Intantum enim legiſlatoꝛ nos excolit: vt non
ſolum nos cautos faciat de lepꝛa que naſcitur
ex predict̄: ſed et de ea que circa virtutes eue
nire conſueuit. Lepꝛa in veſte linea: peruer
ſitas moꝛum in mente amara vnde quidā qua
ſi per iuſticiā ſeuiūt: ⁊ peccatoꝛem plus ad de
ſperationem ꝙ̄ ad ſanitatem trahunt. Lepꝛa
in veſte lanea ſignificat illos qui ꝑ adulatio
ne delinquētes coꝛrigere nolunt: ſed conſenti
unt: vel qui molliter viuūt. Lepꝛa in ſtamine.
Sicut enim ſtamen textrinū opus: ſic aīa ſu
ſtētat coꝛp⁹. Lepꝛa in ſubtegmīe peccata que
per coꝛpus cōmittunt̄. aīa enim in coꝛpe: ve
lut ſtamen in ſubtegmine. Pellis exterioꝛ eſt
carnalis cōuerſatio: vnde pꝛimis parentibus
poſt peccatū tunicas pelliceas fecit dominus.
Lepꝛa in pelle: malū exemplū in cōuerſatione
hui⁹ vite. c Pellis vel quicq̄d ⁊c. Tenta
tio tribulationis que hominē moꝛtificat: ſed
ſicut ex pelle moꝛtua fit vtenſile aliquod: ſic ex
moꝛtificatis patientia: humilitas et pꝛobatio
conficitur. Pꝛohibet ergo in perfecta virtute
(que eſt veſtimentum) magna vel mediocri:
(quod eſt laneum vel lineum) maculam inue
niri albam aut rufam: in ſtamine ⁊ ī ſubtegmi
ne: tentatiōes quoqꝫ ſine his nos ſuſtinere de
ſiderat. Si tale quippiam contigerit: ſacerdos
inſpiciat: nec mox repellat: nec ſupbe ex ſuſpi
tione immūda decernat: nec ſicut munda teme
re ſuſcipiat. d Si alba ⁊c. Lxx. Uiridans
atqꝫ flāmaſcēs: id eſt ſuperbia que ad modicū
Ps. 16. floꝛet. Unde: Sicut olera herbarum ci. de. aut
cenodoxia. vult enim chꝛiſtus virtutes eſſe ſi
ne vana gloꝛia. e Abꝛumpet eum. Per
penitentiam abſcidet paſſionem. ſuperbia ab
rumpit̄. amota humilitate. vana gloꝛia. amo
ta adulatione ⁊ vana laude.

f Lepꝛa vo. Aliqñ nos mala egiſſe cognoſci
mus ⁊ vitamus. Sed ipſa culpa in alijs acti
bus ſurrepit: q̄ nos in alijs tenuit. Sunt enī q̄
carnali imūdicie ſubiecti ad ſe redeūt: reatum
agnoſcūt: ⁊ cū ſe coꝛrexerint: de bono caſtita
tis eleuant̄: ⁊ q̄s immūdicia opis tenebat in coꝛpe: imundicia elatiōis
tenet in mēte. Lepꝛa enī volatilis nō plene veſtimētū deſeruit: ſed locū
mutauit. Ueſtimentū vero eccleſie q̄ſqꝫ fidelis. Sic qui diuitijs ſupbit:
coꝛrectus pauperib⁹ oīa diſtribuit: ſed ⁊ inde in coꝛde elationem ſu
mit: ⁊ lepꝛa volatilis locū mutauit. Alius ſepe immoderatis verbis: ⁊
inepte leticie dedit⁹ a p̄dicatoꝛe coꝛripit̄: ⁊ dū vult eſſe grauis ⁊ īmode
rate a gaudio conſtringit̄: iracūdus efficit̄. Uitium ergo inepte leticie
per immoderatā continentiā ad iracūdie vitiū tranſit.

a ſ coꝛpus. ſ veſtimenta aīe ſemꝑ opoꝛtet eſſe
mūda. vñ Salomon: Omi tpe ſint veſtimēta tua
candida. b ſ que vilioꝛ. c ſ que minus.

a ſtra. Ueſtis lanea ſiue linea que a†
a ſ anima. ſ diuina gr̄a. b ſ ſenſu coꝛpꝛis. ſ in
b lepꝛā habuerit in ſtāmie atqꝫ ſub c
tentatione noſtra.
c tegmie: aut certe pellis: vl' q̄cq̄d
d ex pelle ꝯfectū eſt: ſi alba vel rufa b
ſ nō iudicabit̄.
macula fuerit infecta lepꝛa repu
tabit̄: oñdeturqꝫ ſacerdoti. Qui
ſ nihil ſuperbe: nihil indiſcrete agens.
ꝯſideratā recludet ſeptē diebus:
et die ſeptio rurſus aſpiciēs ſi de
p̄hēderit creuiſſe: lepꝛa pſeuerās
erit: pollutū iudicabit veſtimētū
⁊ oīe in q̄ fuerit inuenta: ⁊ idcir
a ſ in futuro iudicio. ſ futuro tpe innuit.
ſ ſignificātib⁹ flāmas gehenne.
co cōbureť flāmis. Q ſi eam vi d
ſ per penitentiā.
derit ñ creuiſſe: p̄cipiet ⁊ lauabūt
a ſ poſt ablutionē. ſ vt dep̄hendat ſi macula
ſuperbie vane gloꝛie permaneat.
id in q̄ lepꝛa eſt: recludetqꝫ illud
ſeptē diebus alijs: ⁊ cum viderit e
ſ non tranſiſſe ad penitentiā.
faciē q̄deꝫ pꝛiſtinaꝫ nō reuerſaꝫ:
nec tñ creuiſſe lepꝛā: immūdū iu
ſ qꝛ non coꝛrigitur.
dicabit ⁊ igne cōburet: eo ꝙ infu f
ſa ſit ī ſupficie veſtimenti vel ꝑ to
ſ incerta. ſ. ⁊ dubia lepꝛa.
tū lepꝛa. Sin aūt obſcurioꝛ fuerit g
e loc⁹ lepꝛe poſtq̄ veſt' eſt lota: ab h
ſ a veſtimento virtutis ſolide.
rūpet euꝫ et a ſolido diuidet. Q
a ſ poſt ablutionē ⁊ penitentiā. ſ veſtimēt' ſta
mine: ⁊ alijs predictis.
ſi vltrā appuerit ī his locis q̄ pri
f us imaculata erant: lepꝛa vola
ſ gehenne.
tilis et vaga: dꝫ igne cōburi. Si
a ſ Semel enim mundatus iterum vult lauari:
vt videatur mundari.
ceſſauerit: lauabit ea q̄ pura ſunt
ſ ſecunda penitentia.
ſecūdo: ⁊ munda erūt. Iſta ē lex
lepꝛe veſtimēti lanei ⁊ linei ſtami
nis atqꝫ ſubtegminiſ: omiſqꝫ ſup
pellectilis pellicee: quō mundari
debeat vel contaminari.

circa tabernaculū ⁊ caſtra ppl'i q̄ erāt extra circūitū
leuitarū. lepꝛoſus aūt eÿciebat̄ ab oīb⁹ iſtis caſtris.
Sciendū tñ ꝙ hec dictio ſolus nō excludit ſocietatē
lepꝛoſoꝝ: ſed ſanoꝝ. a Ueſtis lanea. hic agit̄ de
lepꝛa in veſte: ⁊ p̄mo ponit caſum certū. cum dicit̄
b Si alba vel rufa macula
fuerit infecta. ⁊ hoc notabili
ter diſcrepante ab alio colo
re non ex aliq̄ ſupeffuſo a ca
ſu: ſed ex h̄ ꝙ talis macula ꝓ
cedit ex materia veſtis. ⁊ hoc
notat̄ p hoc q̄ō ꝑponitur.
c In ſtamine vel ſubtegmi
ne. dr̄ aūt ſtamē ipa tela: ſub
tegmen autē eſt ipa trama q̄
intexitur. Si poſt ſeptēꝫ dies
recluſiōis inuenit̄ creuiſſe ta
lis macula. lepꝛa iudicat̄: qꝛ
infectiua eſt ⁊ coꝛroſiua: ⁊ ve
ſtis eſt cōburenda. Cōſequē G
ter ponit̄ caſus dubius. cum
dicit̄: d Q ſi eā viderit
nō creuiſſe ⁊c. i. illaꝫ partē in
qua eſt lepꝛa: ⁊ accipit̄ hic ſi
cut ⁊ in alijs locis frequēter
lepꝛa ꝓ ſigno lepꝛe: vt ptꝫ in
tuenti textū. e Et cum vi
derit faciē ⁊c. ex q̄ ptꝫ ꝙ oꝛie
batur ex interioꝛib⁹ ⁊ nō ab
exterioꝛibus: ex q̄ p lotionem
macula nō receſſit. f Eo
ꝙ infuſa ſit in ſupficie ⁊c. iſte
text⁹ videt̄ eſſe coꝛrupt⁹: vel
p ſcriptoꝛes vel p aliā viā: qꝛ
manifeſte ptꝫ ex p̄cedenti lr̄a
ꝙ loquit̄ de lepꝛa q̄ videtur
eſſe in parte veſtimēti ⁊ nō in
toto. vñ ⁊ īmediate dr̄: Nec
tñ creuiſſe lepꝛā: qꝛ poſt lotio
nem part' in q̄ videbat̄ lepꝛa
nō creuit vltra extendēdo ſe
ad alias partes. vñ ī hebꝛeo
ſic habet̄: Eo ꝙ cauata ſit in
caluicio ſuo vel feneſtra ſua:
⁊ accipit̄ hic cauacio ꝓ infe
ctione lepꝛe: qꝛ eſt coꝛroſiua:
vt. ſ̄. dictū eſt. Caluitiū vero
accipitur ꝓ vetuſtate: ⁊ fene
ſtra ꝓ nouitate. loquit̄ enim
ſcriptura metaphoꝛice de le
pꝛa veſtis. ſ. p ſimilitudinem
lepꝛe hoīs que eſt in calui
tio: quia feneſtra dicit pꝛinci
piū vel inchoationē caluitÿ:
qꝛ qñ hō incipit decaluari di
cit̄ habere feneſtras vel fene
ſtram in capillis. Caluitium
aūt dicit̄ pfectio vel finis flu
xus capilloꝝ. Per hanc er
go ſīlitudinem intelligit̄ ꝙ ſi
talis macula appareat in ve
ſte ꝓpe nouitatē ſuā vel ī ve
tuſtate: iudicāda eſt lepꝛoſa:
⁊ debet comburi. g Sin
aūt obſcurioꝛ fuerit locus le
pꝛe. i. magis dubi⁹: ſm ꝙ di
cit glo. h Abꝛūpet eū. ſ.
locū in q̄ eſt macula: et faciet
q̄ō ſequit̄. ⁊ ptꝫ lr̄a. i Iſta
eſt lex. hic ponit̄ recapitula
tio breuis precedentiū: ⁊ ptꝫ lr̄a. Ca. XIII

Moꝛaliter. b† Hic agit̄ de imūdicia
lepꝛe: q̄ triplex hic deſcribi
tur. ſcꝫ in hoīb⁹: in veſtib⁹: in domibus: ⁊ hec tertia
ponit̄ ca. ſequēti. Scđm doctoꝛes catholicos per le
pꝛā intelligit̄ falſa doctrina hereticoꝝ in moꝛib⁹ vel
in fide. ⁊ ideo ſm ipſos lepꝛoſi dicunt̄ q̄ de numero
ſunt eccl'ie: ꝗ varias ſequunt̄ maculas erroꝛis. Igit̄

lepram in carne ⁊ cute incurrerūt manichei qui verā carnem in dño noſtro ieſu chriſto negauerūt fuiſſe. quoꝝ aliqui dixerūt ipm carnē tm̄ fantaſticā habuiſſe. Alij vero dixerunt habuiſſe carnē celeſtē: ⁊ iſti incurrerūt leprā in vulnere: q2 negauerūt chriſtū fuiſſe paſſuz. natura eni celeſtis eſt impaſſibilis. Leprā aūt in capite incurrerūt. Arriani. d. chriſtū nō eſſe deum: ſed purā creaturā. Dicit enī. j. Coꝛ. xj. Caput chriſti deus. ꝓpter qḋ in capite patit leprā q̄ negat chriſti deitatē. Capilli ⁊ barba ſunt ad decorē humane nature. ꝓpter qḋ lepraz in capillis ⁊ barba incurrerūt heluidius ⁊ ſui ſequaces q̄ decorem virginitatis beate marie q̄rū in ipſis fuit fedauerūt: dicētes ipam poſt xp̄i natiuitatez a ioſeph eius ſponſo fuiſſe carnaliter cognitā: ⁊ de ipo filios genuiſſe: q̄ in euāgelio xp̄i fratres noiant. Per h̄ aūt qḋ ſubdit: n† Quicūqꝫ ſ̄ maculatus fuerit lepra ⁊ ſeparat' ⁊c. ſignificat q̄ heretic' eſt ab eccleſia ꝑ excōmunicationē ſeparādus. ꝑ h̄ aūt qḋ dicitur: o† Habebit veſtimēta diſſuta. ſignificat q̄ heretic' ſcindit fidei vnitatē. ꝑ h̄ qḋ ſeqtur: † Os veſte ɔtectū. ſignificat q̄ heretic' docere ꝓhibet. Lepra vero veſtis ſignificat exteriora ſigna hereſis q̄b' heretici vni' ſecte mutuo ſe cognoſcūt et ab alijs ignorant: ne in ſuis maleficijs capiantur. per lepram domus ſignificatur locus occultus in quo conueniūt hereſiarche cum diſcipulis ſuis ad ſimplices ſubuertendum: ⁊ talis locus cum eccleſie notificatus fuerit eſt totaliter ſubuertendus.

In ca. xiij. vbi dr̄ in poſtilla. Vñ in hebreo ſic habetur.

Additio. In hebreo in hoc loco nō fit mentio de feneſtra: ſed ſic dicit: eo q̄ ſit cauata in caluitio ſuo vel in recaluitio. ⁊ eſt ſenſus: quia ſicut homo cuius capilli fluunt a parte anteriori dicitur caluus: ſic ſi fluunt a parte poſteriori dicitur recaluaſter. i. retro caluus. vnde et ſimili modo in lepra veſtis accipitur caluatio ⁊ recaluatio ꝓut lepra contingit in facie veſtis vel in dorſo ei'. Et videtur hec diſtinctio magis propria q̄tum ad hec ⁊c.

Glo. ordi.

Ca. XIIII

a Locutus ē do. Quia maculas inter v̄tutes ſuboriētes purificare docuit: quomō leproſus curet ſubiungit: vbi oſtendit: quia de lepra anie superi' egit. Locutus eſt dominus ad moyſen. Nota q2 ſoli moyſi: non etiam aaron q̄ de mūdationibus ſunt loq̄tur: precipue ei chriſtum ſignificat q̄ omnem leprā ſolus emūdat. Hic enim nō de ſpeciali: ſed de generali lepra agitur. vnde ſimplicit ait: Hic eſt ritus leproſi: ipſe enim omne peccatuz curauit. b Duos paſſeres. Diuinitatem. ſ. ⁊ humanitatez chriſti. Que mūda: q2 pctm̄ non habuit. Et viua: q2 ex peccato non fuit obnoxia morti. c Quos

Job. 6. f veſci ⁊c. Quia v̄bū caro factum eſt: ⁊ niſi manducauerimus carnem filij hois nō habebimus vitaz in nobis. d Lignū cedrinum. Crucez q̄ contra omnia fortiſ: ſicut cedrus fortis et imputribilis.

e Vermiculū. Lxx. Coccinum tortum paſſionem ſcilicet. quia coccinum rubeum eſt: tortum paſſibilitate et impaſſibilitate contextum. f Hyſopum. Gratiam ſpiritus que noſtre emundationi cooperatur. Vñ: Aſperges me dñe hyſopo ⁊ mūdabor ⁊c. Super aquas ⁊c. Baptiſmatis. Quicunqꝫ in chriſto bapti ati ſum': in morte ipſi' bapti ati ſum'. g Tinget in ſa. ⁊c. Quia cōprehenduntur omnia in virtute baptiſmi. Viuens paſſer in ſanguine occiſi paſſeris tingitur: quia nō in hois tm̄ paſſione: ſed dei ⁊ homis bapti amur. h Septies. Pro ſeptiformi ſpū in q̄ oīs mundatio ⁊ remiſſio. Al' vt purget aīa a ſeptez demonib'. i Et dimittet paſ. Quia quodāmō tenet ſub ɔtēplatiōe hūani itellect'. k Veſtimēta. opa. ⁊ ſi q̄s v̄tutes habuerit: q2 ⁊ has pctm̄ pollnit.

Pſ. 50.

Rom. 6. a

Purificatuſqꝫ

Textus

a Locut' ē dñs (ſolum.) C. XIIII
† ad moyſen dicens: Hic (ſimpliciter.)
eſt ritus leproſi quando mūdandus eſt: (chriſtum.) Adducetur ad ſacerdotē. b
(chriſtus ad nos venit qui extra caſtra eramus.)
Qui egreſſus e caſtris cum inue c† d
(a nos. ſ. mūdatos ab errore. i. paratos mūdari.)
nerit lepram eſſe mūndatā: preci
piet ei q̄ purificat vt offerat pro
b c ſe duos paſſeres viuos quos ve e f
(incorruptā mentē ⁊ ſtabilē fidez.)
d ſci licitum eſt: ⁊ lignum cedrinuz g
(orationē ſanctorū.)
e f vermiculūqꝫ ⁊ hyſopū. Et vnum h i k
(quod. ſ. paſſibile eſt ⁊ occidi poteſt.)
e paſſeribus imolari iubebit in
(pro nobis qui de luto facti.)
vaſe fictili ſup aq̄s viuentes: ali l m
um aūt viuum cū ligno cedrino
(martyrio.)
g ⁊ cocco ⁊ hyſopo tinget i ſangui n
ne paſſeris imolati: Quo aſpget o
h illū qui mundandus eſt ſepties
(a diuinitatē impaſſibilē.)
i vt iure purgetur: et dimittet pāſ p
(latitudinē cōtemplatiōis.)
ſerem viuum vt in agruz auolet.
(penitentia.)
k Cunqꝫ lauerit homo veſtimenta q
(cogitatiōes que omnes erant immunde.)
ſua radet omnes pilos coꝛporis r

Nico. de lyra

Ca. XIIII

a Locutuſqꝫ eſt dñs. Hic ɔſ̄ter agit de leproſi mūdatione: ⁊ pmo oñditur quid in ea ſit agendū. ſcđo agit de lepra circa domum. ibi: Locutuſqꝫ eſt dñs. Circa pmū oñdit pmo q̄d agēdū ſit prima die purificatiōis leproſi. ſcđo q̄d ſeptimo die. ibi: Et die ſeptima. tertio q̄d octaua. ibi: Die octauo. Circa pmū ſciendū q̄ aliq̄s ꝓpter leprā ſegregat' ab alijs dicebat aliq̄n ſanari dupliciter. Vno mō ſm̄ apparentiā. videlicet q̄n ſacerdos iudicādo eum leproſum fuerat decept': q2 ſigna ꝑ que fiebat tale iudiciuz fallibilia ſunt. q̄n igit illa ſigna tranſibāt ⁊ curabant dicebat ſanari a lepra ſm̄ apparentiā inq̄tuz ſanitas prius latens apparebat: q2 nō fuerat leproſus ſm̄ veritatē. Alio modo dicebat ſanari ſm̄ veritatē. ſ. q̄n iudiciū ſacerdotis fuerat verū: ſed aliq̄n ɔtingebat talē ſanari miraculoſe: aliq̄n vero virtute nature: ſi eſt aliqua ſpecies lepre ſic curabilis: ⁊ tūc purificabat leproſus. ꝑ quā quidē purificationē oñdebat eſſe mūdus. Prima igit die purificatiōis fiebat qḋ dicitur hic: b Adducet ad ſacerdotē. nō q̄ intraret ad atriuz ſacerdotū: q2 adhuc nō erat ei licitū ingredi etiaz caſtra ꝑpli: vt dicet. j. ſed ſacerdos exibat aliq̄ntulū extra caſtra ⁊ leproſus veniebat ibi ad eū. ⁊ hoc eſt qḋ dicit: c Qui egreſſus de caſtr. ſ. ſacerdos. qḋ ptz ex lr̄a ſequēti. cū dr̄: d Cū inuenerit le. eē mū. ⁊c. ꝑ ſe. nō ad locū tabernaculi: ſ ibidē extra caſtra manib' ſacerdotis. e Duos paſſeres. vi. ⁊c. cui' eſt: q2 lepra aufert viuacitatē ſenſuū. ⁊ ꝓpter h̄ ille q̄ oñdebat mundus offerebat ꝑ oppoſitū paſſeres viuos ſenſibiles et mobiles. ad deſignādū in ſe viuacitatē ſenſuum. f Quos veſci licitū ē. hoc dr̄ ad differētiā aliq̄ꝝ paſſerū exiſtentiū in terra illa q̄b' nō erat licitum veſci. ⁊ ſunt alteri' ſpeciei: licz ɔueniāt in noīe. Vel aliter pōt dici q̄ h̄ dr̄ ad excludendū paſſeres eiuſdē ſpeciei q̄b' nō erat licitū veſci ꝓpter aliqḋ accidēs ſuperueniens in eis: ſicut ⁊ aīal mūdū aliq̄n erat illicitū ad comedēdū ex aliq̄ caſu ɔtingēte. g Et lignū cedrinū: q2 lepra affert putredinē: ⁊ iō ꝑ oppoſitū offerebat lignū cedrinū qḋ ē imputribile. ad deſignādū q̄ in eo nō erat putredo lepre. h Vermiculūqꝫ. i. filū rubei coloris. i Et hyſopū. q2 lepra aufert viuacitatē coloris ⁊ affert fetorē carnis. ⁊ iō ꝑ oppoſitū filū rubeū offerebat: q2 color rubeus eſt color viuidus. Et hyſopum q̄ eſt herba odorifera ad deſignandū q̄ in eo nō erat color lepre neqꝫ fetor. k Et vnū ex paſſerib' immo. iu. in vaſe fictili. i. terreo. l Sup aquas viuētes. dicunt aūt aque viue: q2 hn̄t quodāmō in ſe pncipiū mot' ſicut ſunt aque fontiū ⁊ fluminū: ſicut aīal dicit viuū qḋ mouet: ⁊ hoc fiebat ad deſignandū in eo q̄ purgabat mūdiciā ⁊ viuacitatē. q2 aque viuētes vtrūqꝫ deſignāt. m Aliū autē viuuz cum ligno cedrino ⁊ cocco. i. filo rubeo. n Et hyſopo tinget in ſanguine paſſeris imolati. Fiebat eni q̄ſi quoddā aſperſoriū cui' manubriū erat lignū cedri oblatū cui alligabant hyſopus ⁊ paſſer viuus cū filo coccineo p̄dicto: ⁊ iſta duo ſic alligata ligno cedrino tingebant in aqua viua: poſita tm̄ in vaſe fictili: ⁊ cui mixt' erat ſanguis paſſeris imolati. o Quo aſperget illuz qui mūdandus eſt ſepties. ad deſignandū in eo ꝑfectam mundiciā: quia ꝑfectio numero ſeptenario deſignat. p Et dimittet paſſerē viuum vt i agrū auolet. ad deſignandū q̄ homo ſic purgatus reſtituebat cohabitationi hominum: ſicut paſſer cohabitationi paſſeruz. q Cunqꝫ lauerit homo veſti. ſua. ad amouendū imaginationem ex quacunqꝫ occaſione immundicie p̄cedentis. r Radet oēs pilos corpis. q2 lepra eſt corroſiua pilorum.

† Mat. 8. a
Mar. 1. d
Luce. 5. c
et. 17. d

Et lauabitur

a Purificatuſq̄. Ucre. ſuperius tamen dictū eſt lepram mundatā: ſed ſic intelligendū eſt mū dari aptam. b Extra taberna. Conſortium ſanctorū a quo excludunẗ peccatores? Unde cū huiuſcemodi nec cibū ſumere. c Capillos. Cogitationes que ornatū homini vt rationali ꝛ multa diſceptanti prebent ſicut capilli capiti. d Totius corpis. Etiā verendarū partiū: vt nulla remaneat veterū cogitationū: vt tot⁹ no‑ uus ꝛ q̄ſi modo genit⁹ veterē hoīem exuat: no‑ uum induat. quō enim raſis pilis ſuccedunt no ui: ſic noue cogitatiões ad meliora pullulāt ve‑ terib⁹ raſis. e Et ſupcilia. Que hoīem con templatiuū de ſublimib⁹ ꝛ diuinioꝛib⁹ ↄſtituūt: qđ ſupcilia in altioꝛibus ſita ſignificant.

f Die octauo. Quo dn̄s ſurrexit: quo lepro‑ ſus ingrediẗ caſtra que patriarcha iacob vidit occurrentibus ſibi angelis: vnde locum caſtra dei appellauit. Poſtq̄ꝫ prima die qua egredi tur ſacerdos extra caſtra imolari ad emundati‑ onem leproſi precepit: octaua die alia ſacrificia ſubſtituit. Hec eni candez vim hn̄t q̄ꝫ prima: q: oīie temp⁹ in hebdomadib⁹ terminaẗ. Octaua ergo ꝛ prima eſt q̄ ſubſeq̄tur. Et notandū ꝙ le‑ pra. i. peccatuꝫ ſumopere vitandum oſtendit: ꝙ tam diligenẗ purgari precipit. g Agnos i‑ macula. ꝛc̄. Oīa hec figurāt ſacrificia ſaluato ris q̄ ꝑ nobis hoſtia fuit. Ex vtroq̄ꝫ ſexu ſacri‑ ficiū fit: q: vtrūq̄ꝫ ſexum ſaluauit. Hiero. In duob⁹ agnis duo aduẽtus xp̄i q̄b⁹ credendum eſt a lepra petōꝝ mūdari. pmo eni venit et paſ‑ ſus eſt. ſcđo in glia ventur⁹ eſt. h Anniculā. Anniculū iubet eſſe ſacrificiū tanq̄ꝫ pfectū. pfe cta eni in p̄dictꝭ aīalib⁹ annicula ſunt. Unde ꝛ tunc generatiōi apta ſunt. i Et tres. d. Qui eni mūdaẗ i ſacrificio vnigeniti: dꝫ fide trinita tis ſignari. tres decimas ſimile. i. trinitatē: p̄rēꝫ ꝛ filiū ꝛ. ſſ. habentē in vnaquaq̄ꝫ pſona pfectio‑ nem. denarius enim pfectus eſt. k Simile. Unigeniti. Cuis enim vnigeniti paſſio fuerit: opus tn̄ eſt toti⁹ trinitatis. vn̄ in noīe p̄ris et fi‑ lij ꝛ ſp̄ūſſancti bapticamur: dū in moꝛte xp̄i ba‑ pticamur. Iſido. Eſt lepra peti q̄ ſacrificioꝝū oblatiōib⁹ mūdaẗ. i. coꝛde ↄtrito ꝛ humiliato. Eſt idolatrie q̄ aqua baptiſmi diluiẗ. Eſt hereti coꝝū q̄ ſeptē dieb⁹ extra caſtra arcenẗ: vt ꝑ ſepti foꝛmi ſpirit⁹ agnitionē purgenẗ. Eſt lepra q̄ vi‑ ſu ſacerdotis auffertur ꝑ doctrinam. Que vero oīno mundari non poteſt: eoꝝ. ſ. qui in ſp̄mſctm̄ peccant ꝛ nolūt penitere ꝛ cōſequi veniam.

l Olei ſextariū. Quia fide intelligiẗ ꝛ agitur vnūquodq̄ꝫ p̄dictoꝝ. Sextari⁹ nāq̄ꝫ mēſura eſt: nec plus nec minus capiens. qđ eni plus eſt ef‑ funditur: ſi min⁹ eſt nō ē ſextari⁹. Sic fides ad mētis nr̄e mēſurā daẗ: nec capit plus aut min⁹ q̄ꝫ a deo diſtribuiẗ. qđ eni plus eſt aut min⁹ ex‑ tra fidem eſt. Olei ſextarium. Pinguedi‑ nem dei miſericoꝛdiā ꝛ gratiaꝫ: ꝛ ſi clariſſimam ſanctimonie faciē p̄ferre nō valuit lucernam fi‑ dei nō extinguat. m Supra extremū. Ut au ditū muniat ꝛ cautū reddat: ne ampli⁹ vocē ſer pentis audiat. n Et pedis. Ut in ↄſpectu dei motio nr̄a ꝛ via dirigaẗ. his eni ſupradictis cu‑ ſtoditis ꝑ ſanguinē agni ꝛ fidē ei⁹ q̄ nobis ꝑ mi ſericoꝛdiā ꝛ cōpaſſionē ipſi⁹ donaẗ: intelligibiẗ lepra fugaẗ. o Et aſpget ꝛc̄. Preſumit talis ſacerdos apud deū q̄m̄ mūdare ꝛ dimittere po tuerit. vn̄ ſepties aſpergit: quia numerus eſt re‑ miſſionis ꝛ gratie. p Qđ autē ꝛc̄. Ut fides ſacerdotis in operibus oſtendaẗ. Nō enim ali‑ ter vim ſuam exercit: niſi manu aſſumpta. i. actio ne confirmata ꝛ ſignata. Mittit autē oleum in ſiniſtra manu: ꝛ intingit digitū dextrum in oleo

2. Cor. 6. b vt per arma iuſticie a dextris ꝛ a ſiniſtris cōuer ſetur per gloꝛiā ꝛ ignobilitateꝫ: ꝑ infamiā ꝛ bo nā famaꝫ. q Et faciet. ſ. ꝛc̄. Per ea q̄ dicta ſunt de delictis: p̄ſit ea q̄ ꝑ peccato ſunt cōuin‑ cti: vicina eni ſunt ꝛ cōia tanq̄ꝫ in cōi materia.

Holocauſtum

ſ lachꝛymarū baptiſmi.

a ꝛ lauabitur aqua: purificatuſq̄ꝫ ingredietur caſtra: ita dūtaxat

a ſ q: paulatim ad melioꝛa prouehiẗ. b ſ in q̄ cenat cum deo ſicut ſponſa cum ſponſo. ſ my‑ ſterioꝛum adeptionem.

b vt maneat extra tabernaculum ſuū ſeptē diebus: ꝛ die ſeptimo

a ſ que diſcretionem cōtinet. barba enim inter vtrūq̄ꝫ ſexum diſcretio eſt.

c radat capillos capitis: barbāq̄ꝫ
d e ꝛ ſupercilia: ac totius coꝛpoꝛiſ pi

ſ penitentia non baptiſmo. vnus enim dominus: vna fides: vnum baptiſma.

los. Et lotis rurſum veſtibus ꝛ
f coꝛpoꝛe: die octauo aſſumet du

a ſ Unde: Erit agnus abſq̄ꝫ macula maſculus anniculus.

g h os agnos imaculatoſ: ꝛ ouē an
i niculam abſq̄ꝫ macula: et tres
k decimas ſimile in ſacrificium q̄

ſ q: miſericoꝛditer pro nobis paſſus eſt.

conſperſa ſit oleo: et ſeoꝛſum

ſ q: fides ex miſericoꝛdia dei eſt ꝛ gratia.
ſ Lxx. coꝛhilam.

l olei ſextarium. Cumq̄ꝫ ſacerdos purificans hominem ſtatuerit

a ſ quia ad ingreſſum ſcientie dei qui mundatur adducitur.

eum: ꝛ hec omnia cōram dn̄o in oſtio tabernaculi teſtimonij: tol

ſ chꝛiſtum. a ſ illius cuius aures leproſe.

let agnum ꝛ offeret eū pro deli‑ cto: oleiq̄ꝫ ſextariū. Et oblatiſ an te dominum oībus: immolabit agnū vbi immolari ſolet hoſtia pro peccato ꝛ holocauſtū: id eſt in loco ſancto. Sicut eni ꝑ pec‑

ſ verum.

cato: ita ꝛ pro delicto ad ſacer‑ dotem pertinet hoſtia: ſancta‑ ſanctoꝛum eſt. Aſſumenſq̄ꝫ ſacer dos de ſanguine hoſtie que im‑
m molata eſt pro delicto: ponet ſu pra extremum auricule dextre eius qui mundatur: ꝛ ſuper pol
n lices manus dextre et pedis: et de olei ſextario mittet in manū ſuam ſiniſtram: tingetq̄ꝫ digitū
o dextrum in eo: ꝛ aſperget ſepti‑
p es contra dominum. Qđ auteꝫ

ſ ſicut ſupꝛadictum eſt.

reliquum eſt olei in leua manu: fundet ſuper extremum auricu‑ le dextre eius qui mundatur: et ſup pollices man⁹ ac pedis dex tri: ꝛ ſuper ſanguinē q̄ fuſus eſt

a ſ in capite totum coꝛpus ſignificat: ꝛ chꝛiſtum deum cum q̄ mun datus eſt hac vnctione oſtentat.

pro delicto ꝛ ſup caput ei⁹. Ro‑
q gabitq̄ꝫ ꝑ eo corā dn̄o ꝛ faciet ſa crificiū ꝑ petō. Tunc imolabit

a Et lauabiẗ aqua. ad amo‑ uendū immundiciā piloꝝ ꝛ a‑ lioꝝū q̄ poſſent eſſe in coꝛpoꝛe.
b Purificatuſq̄ꝫ ingredietur caſtra. tūc ꝛ nō ante. Nō caſtra dei ſiue tabernaculū nec etiam caſtra leuitaꝝ ſed caſtra popu‑ li tm̄: Ita dūtaxat vt manet ex tra tabernaculū ſuū ſepteꝫ die‑ bus. cui⁹ rōnem aſſignat Ra. Sa. q: act⁹ matrimonialẗ erat ſibi interdict⁹ vſq̄ꝫ ad diē octa‑ uam: in qua pficiebaẗ ſua puri ficatio: ꝛ ideo interdictum erat ei ingredi tabernaculū ſuuꝫ ad manendū cū vxoꝛe ſua. c Et die ſeptima. Hic ↄn̄r oñdiẗ q̄d agendū erat circa purificatio‑ nem leproſi die ſeptima. ꝛ patet lr̄a ex predictꝭ. Iſta aūt que di‑ cta ſunt de purificatione lepro‑ ſi fiebāt in purificatiōe tā pau‑ peris q̄ꝫ diuitꝭ. d Die octa uo. Hic ↄn̄ter oñdiẗ quid erat agendū die octaua: in qua pfi‑ ciebatur purificatio leproſi: et in hoc differebant diues ꝛ pau per. ꝛ ideo pmo oñdiẗ q̄d tene‑ banẗ facere diuites. ſcđo quid paupes. cū diciẗ: Qꝫ ſi paup ē. Circa pmū deſcribiẗ oblatio diuitis. cū diciẗ: e Sumet duos ag. ꝛc̄. ꝛ pꝫ lr̄a ex ſupra‑ dictis de ſacrificijs vſq̄ꝫ ibi: B
f Et ſeoꝛſum olei ſextariuꝫ. i. abſq̄ꝫ oleo qđ ponebaẗ in con‑ ſperſione ſeu piſtatiōe ſimile. di cunt aūt aliq̄ q̄ diligenti⁹ conſi derauerūt dicta Iſidoꝛi ꝙ ſexta‑ rius in liq̄dis de q̄ eſt hic ſmo cōtinet duas dragmas q̄ valēt quaſi q̄rtā partē q̄rte pariſien‑ ſis: ꝛ ſm̄ h̄ ſextari⁹ erat valde paruus. addebaẗ aūt oleuꝫ in ſacrificio: ad deſignādū ſanati onē illi⁹ q̄ purificabaẗ. tum q: oleū hꝫ vim ſanatiuā puſtulaꝝ ꝛ apoſtematū in coꝛpe. tum q: oleū in ſcriptura ſignificat diui nam gratiā ſeu miſcdiaꝫ ꝑ quā leproſus aliq̄n ſanabaẗ miracu loſe: vt. ſ. dictū eſt. g Tol‑ let agnū ꝛ offeret eū ꝑ delicto: C q: plaga lepre frequēter infligi tur homini ꝑ petō: ſicut pꝫ de maria ſoꝛoꝛe moyſi Nume. xij. ꝛ de Ocia rege iuda. iiij. Reg. xv. ꝛ. ij. Paralꝭ. xxvj. Aſſumēſq̄ꝫ ſacerdos de ſanguine. Seq̄‑ tur: h Ponet ſupra extre‑ mū auricule ꝛc̄. q: in iſtis par‑ tibus dinoſciẗ lepra. i Et aſpget ſepties corā dn̄o. i. ↄtra altare holocauſti in q̄ imolaba tur dn̄o. k Fundet ſup ex‑ tremū auricule ꝛc̄. exponatur ſicut. ſ. dictum eſt de poſitione ſanguinis in partib⁹ illis.
l Et ſup ſanguinē. i. in eiſdeꝫ locis in q̄b⁹ iam poſuerat ſan‑ guinem. m Et ſuper caput eius. q: ſupra dictū eſt de lepro ſo ꝙ debebat habere caput nu dum vt appareret leproſus om nibus. et ideo hic vngiẗ caput eius oleo: vt deſignetur pfecte mūdus. n Tunc imolabit holocauſtū: qđ totū icedebaẗ.

 Et ponet

Glo.ordi.

H a Holocauſtū ⁊c. Chriſti ſacrificium. prius nos a delictis ⁊ a peccatis mūdat: ⁊ tūc nr̄m ɔficitur holocauſtū. cū enim intelligibili emundatione corpus nr̄m ⁊ aīam ſctificantes facti ſum⁹ ſpūales: tunc digni ad aſcenſionē altar̄ efficimur. tunc enī plenā emundationē accipimus: nec alia indigem⁹. Sūt nāq̄ȝ emundationū ꝓfect⁹. quedā enī a pollutiōe lepre liberat: alia inducit in caſtra: alia pleniſſime mundatos ad altare p̄ſentat. b Qꝫ ſi paup ⁊c. Hiero. Si diuitias celeſtiū chriſmatū nō habet (verbi grā) Si virginitatē ſeruare non valuit: thorū cuſtodiat imaculatū: ſi martyrij nō potuit portare tropheū: ſe ſaltē ſeruet inuictū. Qꝫ ſi paup ē ⁊c. Mirabiliter ɔdeſcēdit veniā tribuens paupertati: cōgrua paupi ſacrificia p̄cipit: ne obſtupeſcat ſi maiora virib⁹ ſacrificia exigant̄. Qui tn̄ nō hȝ panē aut pecuniā vn̄ emat agnū aut columbaȝ aut turturem? Ad ſpūalia ergo hoꝝ occaſione vocamur: vt leprā maliciā: penitentiam emundationē intelligam⁹. Penitentie ſunt opa neceſſaria: q̄ valeant delere peccata. Unde: Facite fruct⁹ dignos penitētie. Sunt autē plures q̄ non pn̄t ſoluere qđ exigit diſtrictio penitētie. Exigit eī orōnē aſſiduā elemoſynā vigilias ſacrum ieiuniū. ⁊ vt poſſit dicere: Facte ſūt lachryme mee panes die ac nocte. Et: Lauabo p ſingulas noctes lectum meū: lachrymis meis ⁊c. Et: Cinerē tanq̄ȝ panē manducabā ⁊c. Ignoſcit his q̄ volūt ſed non pn̄t: aliam viā penitentie. i. alia ſacrificioꝝ genera exquirit. c Ponet ſup ex. ⁊c. Orige. Uides quō vltime ⁊ ſumme purificationis eſt aurem purificari: vt purus ⁊ mūdus ſeruet̄ audit⁹. Et manū dexterā vt munda ſint opa nullis ſordib⁹ admixta. Et pedes vt ad opus bonuȝ tm̄modo dirigant̄: nec vltra lapſū iuuentutis incurrant. Septies reſpergit ſacerdoſ ɔtra dn̄m ex oleo. poſt omīa enī q̄ ꝓ purificatiōe celebrata ſunt: poſtq̄ȝ ɔuerſus ⁊ recōciliatus eſt deo. poſt imolatas hoſtias ordinis erat vt virt⁹ in eū ſeptēplicis ſpūs intraret. ſm illud: Redde mihi leticiā ſa. t. ⁊ ſpi. pn̄. cō. me. Uel qm̄ petōꝝ corda dn̄s in euāgelio teſtat̄ a ſeptē demonib⁹ obſideri. Cōpetēter ſepties ante dn̄m ī purificatiōe reſpgit: vt expulſio ſepteȝ ſpirituū malignorum de purificati corde ſepties excuſſo digit̄ oleo declaretur. Sic ergo cōuerſis a peccato purificatio p oīa ſupradicta datur. dat̄ aūt donū grē ſpūs q̄ p olei imaginē deſignat̄: vt nō ſolū purificationē ɔſequat̄ q̄ cōuertit̄ a peccato: ſed ſctōſpū repletus priorē ſtolā ⁊ anulū recipiat: ⁊ p omīa patri filius reparet̄. d Chanaan. Eſi. Terra chananeoꝝ abrae ꝓmiſſa ē: quā poſſidebāt ſeptē gētes immundos ſpūs ſignificātes. De qb⁹ dr̄: Aſſumit ſeptē ſpūs neq̄ores ſe: ⁊ inha. ibi: poſſident terrā abrae gētes q̄ erāt ei ꝓmiſſe. cui dictū eſt: Patrem multarum gentium poſui te.

Mat.3.b
Ps.41.
Ibidem.6.
Ibidē.101
Ibidē.50.
Luce.8.a
Luce.11.d
Gen.17.a

Q̄ui ergo

Leuitici Ca. XIIII

a holocauſtum: ⁊ ponet illud in altari cū libamen a b
ſ debilis corpore vel animo.
b tis ſuis: ⁊ hō rite mūdabit̄. Qꝫ ſi pauper ē et nō c
a ſ cū velit qꝫ vel ſenex vl̄ infirm⁹. b ſ ſacrificia diſtricte pnīe apta.
pōteſt manus eius inuenire que dicta ſunt: ſu
a ſ oportet enim penitentem ante omnia benignum eſſe.
met agnūm pro delicto ad oblationeȝ vt roget
a ſ qui a malis abſtinet decimam partem ſimile conſperſe oleo facile habet. ſ chriſti theologiam qui miſericorditer noſtre cōrēperat⁹ eſt carni.
pro eo ſacerdos: dēcimamq̄ȝ partem ſimile conſ
ſ fidem. a ſ hec faciſle reperiuntur. ſ continentiam. ſ legis meditationem. hec et corpus et animā a terrenis retrahunt operibus: ſicut ea que in diſtricta penitentia aguntur: vnde pro illis inducuntur.
ſperſe oleo in ſacrificiuȝ: ⁊ olei ſextariū: † duoſq̄ȝ
turtures ſiue duos pullos columbe: quoꝝ ſit
vnus pro peccato ⁊ alter in holocauſtum. Offeretq̄ȝ ea die octauo purificatōiſ ſue ſacerdoti ad
oſtium tabernaculi teſtimonij coram domino.
Qui ſuſcipiens agnum pro delicto ⁊ ſextarium
ſ coram domino.
olei leuabit ſimul: immolatoq̄ȝ agno: de ſangui
ſ vt ſit mundus auditus.
c ne eius ponet ſuper extremum auricule dextre
ſ vt ſunt opera munda.
illius qui mundat̄: et ſup pollices manus eius
ſ ne gradiatur ad malum.
ac pedis dextri. Olei vero parteȝ mittat in manum ſuā ſiniſtrā: in quo tingens digitū manus
a ſ vt recipiat ſpiritūſanctū: vel vt eijciantur ſeptem demonia.
dextre: aſpērget ſepties ɔtra dominū: tangetq̄ȝ †
extremum auricule dextre illius qui mundat̄: ⁊
pollices manus ac pedis dextri in loco ſanguinis qui effuſus eſt pro delicto: Reliquā aūt partem olei q̄ eſt ī ſiniſtra manu mittet ſuper caput
purificati vt placet pro eo dominū: et turturem
ſiue pullum columbe offeret vnum ꝓ delicto et
alterum in holocauſtū cum libamētis ſuis. Hoc
eſt ſacrificium leproſi: qui habere nō poteſt om
ſ qꝫ hec ad vtroſq̄ȝ pertinent.
nia in emundationē ſui. Locutuſq̄ȝ eſt domin⁹ d
ſ legem. ſ prophetas.
ad moyſen ⁊ aaron dicens: Cum ingreſſi fuerit̄
a ſ gentium que abrae promiſſe ſunt. ſm illud. Patrem multarū gentium poſui te. b ſ predicantibus legem ⁊ prophetiam ſicut apoſtolis qui docuerunt gentes.
d terram chānaan quā ego dabo vōbis in poſſeſ
a ſ domeſticis eccleſije. ſ cōgregatiōib⁹ hereticoꝝ.
ſionem: ſi fuerit plaga lepre in edibūs ibit cui⁹
a ſ ſicͭ nimpha vl̄ priſcilla. b ſ Petro vel paulo q̄ poſſit iudicare petā.
eſt dom⁹ nūncians ſacērdoti ⁊ dicet: Quaſi pla
ſ impie doctrine. ſ eccleſia.
ga lepre videtur mihi eſſe in domo mea. At ille
a ſ .i. recedant qui in domo erant: et ſe a malo illo immunes oſtendant. ne participes pene fiant. hoc eſt enim quod ait: ne immunda fiant omīa que in domo ſunt.
precipiet vt ēfferant̄ vniuerſa de domo priuſq̄ȝ
ingrediat̄ eā ⁊ videat vtrū leproſa ſit: ne imūda e
fiāt oīa q̄ in domo ſunt. Intrabitq̄ȝ poſtea vt cō
a ſ diuerſis ordinib⁹ quib⁹ eccleſia ſuſtentatur: vnde iacob⁹ ⁊ iohānes ⁊ cephas colūne dicunt̄ eccleſie tanq̄ȝ miniſtri ſacroꝝ ⁊ doctores.
ſideret dom⁹ leprā: ⁊ cū viderit ī pārietib⁹ illius f
a ſ opinionē. ſ. miniſtroꝝ vileſcentē ⁊ ex peccato hūiliorē. b ſ Lxx. virore. i. vana gloria: que quaſi herba cito vaneſcit.
q̄ſi vālliculas pallore ſiue rūbore deformeſ ⁊ humiliores ſupficie reliq̄: egrediet̄ oſtiuȝ dom⁹ et
a ſ moderata increpatiōe corrigens vt penitens veniā mereat̄ ⁊ abſoluatur. ſeptenarius enim veniā in ſeptiformiſpiritu ſignificat.
ſtatim claūdet eā ſepteȝ diebus. Reuerſuſq̄ȝ die g

Nico.de lyra

a Et ponet illud in altari. ſ. holocauſtorū: qꝫ ibi cremabat̄. b Cū libamētis ſuis. i. cum illis que ſimul cremabant̄ in liq̄dis. ſm q̄ determinatur Nume. xv. c Qꝫ ſi paup ē. hic ɔſiter agit̄ de oblatione paupis in purificatione ſua a lepra. ⁊ ptȝ lr̄a ex his q̄ dicta ſunt ſupra. d Locutuſq̄ȝ eſt dn̄s. Hic agit̄ ɔſr̄ de lepra domus: ⁊ ponit̄ vltimo q̄ſtū ad ea q̄ ptinent ad leprā: qꝫ leprā hominis et veſt̄ hēbāt ſacerdotes diſcernere cū adhuc eēnt ī deſerto. ſ circa leprā domus nō habebāt officiū ſuuȝ exercere donec vēiſſent ad terrā ꝓmiſſiōis. ⁊ h̄ notat̄ in textu cū dr̄: Cumq̄ȝ ingreſſi fuerit̄ terraȝ chanaan ⁊c. Sciēdū aūt q̄ ꝓprie loquēdo lepra n̄ pt eē ī domo: qꝫ ſolū aīal eſt ſuſceptiuū ſanitat̄ ⁊ infirmitatis: ſed aliq̄ corruptio exiſtēs in domo dr̄ lepra ſilitudinarie: in q̄ſtū pōt habitantes in ea inficere: ⁊ talis domus q̄n̄ erat corruptio pſeuerans iubet̄ hic dirui duplici de cauſa. vna eſt ne inficeret habitāteſ vt dictū ē. Alia qꝫ in talib⁹ domibuſ aliq̄ gētiles idola colebant ⁊ inuocatiōes demonuȝ exercebāt: ne filij iſrl̄ q̄ erant ad idolatriaȝ ⁊ ad tales ſupſtitiones ꝓni: ad conſilia declinarent. Circa igit̄ leprā domus p̄mo agit̄ de ei⁹ iudicio et diſcretiōe. ſcđo de ei⁹ purificatione. ibi: Qꝫ ſi introiens. Circa p̄mū oſtēdit̄ q̄d dn̄s dom⁹ debebat facere. cuȝ dr̄: Ibit cui⁹ eſt domus nūciās ſacerdoti ⁊c. Et q̄d ſacerdos debebat facere. cū dr̄: At ille p̄cipiet vt efferantur vniuerſa de domo. cui⁹ cā ſubditur: e Ne immūda fiāt ⁊c. qꝫ ſi dom⁹ iudicaret̄ leproſa p ſacerdotē: oīa q̄ eēnt ī domo tpe ſui iudicij eēnt facta īmūda. f Et cū vide. ī pa. ⁊c. qꝫ talia ſūt ſigna corruptiōis corroſiue ⁊ infectiue. g Claudet eā ſeptē

† 3.5.b. et.3. 12.d

diebus

Glo.ordi.

g Qm̄ ergo Moyſes et aaron.i.lex ⁊ ꝓphe ingrediunē inē gentes: expellit de nus ꝑ eos chananeos intelligibiles: ⁊ dat eis terrā ī hereditatem: vt ibi regnet lex ⁊ ꝓphetia: ⁊ qui ꝑdicāt ea. Tūc vadit cui⁹ domus eſt ⁊ nūciat ſacerdoti: q: lepra videē eē in domo ſua. Tales dom⁹ ſunt domeſtice eccl'ie ſingl'orū.

Ro.16.a Vn̄ Paul⁹: Salutate priſcillā ⁊ aquilā: ⁊ domeſticam eoꝝ eccl'iaꝫ. Vadit ꝙ ad ſacerdotē q̄ diſcretiōiſ hꝫ iudiciū. Aliq̄n enim ſacerdos non eſt: cui⁹ dom⁹

Colo.iiij.d eſt: qḋ ibi patet. Salutate nymphaꝫ ⁊ domeſticā ei⁹ eccl'iā. a Extra ciui. Non tm̄ extra domum: q: de vniuerſali eccleſia ſunt eijciendi: que ē ciuitas dei viui. b Domū āt ipaꝫ ⁊c̄. Domū radūt q̄ ſcripturas ītelligūt ⁊ diſcernūt: ⁊ quod doloſe fuſcatū eſt nouacula diiudicationis radunt. c Lapideſq; alios. Dogmata veritat'.

Zach.9.d de quibus dicitur: Lapides viui voluuntur ſuper

1.Cor.3.c terram. Et alibi: Quicūq; edificauerit ſuper fundamentum aurum ⁊ argētum ⁊ lapides p̄cioſoſ ⁊c̄. d Reuerſam leprā ⁊ parietes ⁊c̄. Id eſt ſi eiectis prauis dogmatibus: ⁊ expoſitiōe ſubtili rurſus impietatis doctrina inuenia tur aſperſa. e Q; ſi introiens ⁊c̄. Memento que legeris in mundatione leproſi. Manifeſte enim apparet: quia eccleſiam hereticorum exprimit: que contra diſpenſationem incarnationis chriſti agit: et iō ad domum mundandam talia ſacrificia adijcit: in quibus myſteria carnis ⁊ paſſiōis chriſti poſſunt exprimi: ⁊ peccata in ſe commiſſa ſanare. f Iſta ē lex. Quia late leges lepre expoſuit: neceſſario recapitulauit. prius gen⁹: deinde et partes exponit.

g Lepre. Impie doctrine: que contigit etiam laicis. ideo additum eſt: vir aut mulier in q̄ fuerit plaga lepre ⁊c̄. Si enim ſacerdotes tm̄ intellexiſſet: mulierē nō addidiſſet. Poſt hec lepram que eſt in virtutibus poſuit. hec enī ſūt anime veſtimenta. Inde que eſt ſcilicet ī eccleſie doctoribus: qui ſunt parietes domus. Tandem cicatricis ⁊ erumpentium papularum memoriaꝫ facit: leprā verā deſcribens caꝫ q̄ eſt in peccatis vl' in dubijs vel manifeſtis.

g Vir qui

Leuitici Ca. XIIII

ſeptimo ꝯſiderabit eam. Si inuenerit a
  ꝟ dogmata impietatis.
creuiſſe leprā: iubebit erui lapides in b
a qb⁹ lepra ē: ⁊ proijciet eos extra ciui
  a ꝟ inter hereticos: qui omnia impietatis opera vel dogmata recipiunt.
b tatē in lo͛co immūdo: domū aūt ipaꝫ
radi intrinſecus ꝑ circūituꝫ: et ſpargi
  a ꝟ particularē doctrinā. ꝟ reliquias vt nihil omnio remaneat. b ꝟ generalē eccleſiā. c ꝟ inter hereticos tanq̄ immunda ⁊ ab immundis inuecta.
pulu͛erē raſurę extrā͛ vrbē in lo͛co imū
c do: lapideſq; alios reponi ꝓ his qui
  a ꝟ expoſitione que legem exprimit.
ablati fuerit: ⁊ lu͛to alio liniri domū. c
Sin aūt poſtq̄ eruti ſūt lapides ⁊ pul
uis elat⁹: ⁊ alia terra lita ingreſſus ſa
  a ꝟ non auditu ſed inſpectione cognoſcens. b ꝟ miniſtrorum ordines.
d cerdos vid͛erit reuerſaꝫ leprā: ⁊ pa͛rie
tes aſpſos maculis: lepra ē ꝑſeuerās
  a ꝟ Odiui eccleſiā malignantiū. b ꝟ non tantuꝫ cōdēnabunt dogmata ſed ipſos auctores.
⁊ imūdā͛ dom⁹. Quā ſtati deſtru͛ent:
  a ꝟ quoꝝ doctrina conſtitit ipſa eccleſia.
⁊ lapides ei⁹ ac lignā͛ atq; vniuerſum
  a ꝟ ciuitatem ſanctam hieruſalem.
puluerem proijci͛et extra o͛ppidum in
  a ꝟ hereticorū. b ꝟ in quibus cōmunicans. c ꝟ conuenticulum hereticorum.
lo͛co immūdo. Qu͛i intrauerit do͛muꝫ
  a ꝟ que pene ſubiecta eſt. b ꝟ ad veſperū demorabitur fletus. ꝟ penitentiam.
qn̄ clau͛ſa ē: imūdus erit vſq; ad ve͛ſpe
  a ꝟ in tali doctrina requieuerit. b ꝟ panem luctus. ꝟ myſteria deſtruere eccleſie.
rū: et qui do͛rmierit ī ea et co͛mederit d
  a ꝟ penitētia vel baptiſmo. ꝟ opera.
e quippiā: laua͛bit veſtimēta ſua. Q; ſi e
introiens ſacerdos viderit leprā non
creuiſſe ī domo poſtq̄ denuo lita eſt:
purificabit eā reddita ſanitate. Et in
purificatione ei⁹ ſumet duos paſſereſ
lignūq; cedrinū ⁊ vermiculū atq; hyſopum: ⁊ imolato vno paſſere in vaſe
fictili ſuꝑ aquas viuas: tollet lignū cedrinū ⁊ hyſopū ⁊ coccum ⁊ paſſerē viuū: ⁊ intinget omnia in ſanguine paſſeris imolati: atq; in aq̄s viuentibuſ:
⁊ aſperget domū ſeptie: purificabit
q; eam tam in ſanguine paſſeris q̄ in
aquis viuentib⁹: et in paſſere viuo ligno q; cedrino ⁊ hyſopo atq; vermiculo. Cumq; dimiſerit paſſerē auolare in
agrum libere: orabit pro domo ⁊ iure
  a ꝟ recapitulatio. b ꝟ genūs prepo nit. ꝟ impie doctrine que peior eſt omnibus.
f mūdabitur. Iſta e͛ſt lex o͛mis leprę ⁊
  ꝟ virtutum. ꝟ eccleſiarū.
g ꝑcuſſurę leprę veſtium et domorum:
cicatricis ⁊ erūpentiū papulaꝝ: lucen f
tis maculę ⁊ ī varias ſpecies colorib⁹
  a ꝟ qn̄ ignoranter peccatur. vn̄: Si ceci eſſetis peccatum non haberetis.
immutatis: vt po͛ſſit ſcire quo tempo
  ꝟ qn̄ ſcienter peccatur.
re mu͛ndū quid vel immundū ſit.

Nico.de lyra

a dieb⁹. q: ꝑ talē clauſionē citi⁹ apparet corruptio: eo ꝙ nullus ibi hītat. vn̄ ⁊ domus nō habitate citi⁹ peiorant̄. a Si inuenerit creuiſſe leprā. notabilit̄ intēſiue vl' extēſiue. b Iubebit erui lapides. in qb⁹ ſūt macule ad vidēdū ſi corruptio poſſit amoueri cū minori detrimēto dom⁹. c Et luto alio li.do.i.alio cemēto. d Qui dormierit ī ea ⁊c̄. ille enī q̄ dormierit in tali domo vel comederit mag' pōt infici q̄ ille q̄ ſolū ingredit̄. ⁊ iō ingrediēs nō indigebat veſtiū lotiōe: ſ; ſolū erat imundus vſq; ad veſperā: ⁊ ſic purgabat̄ ſolo tranſitu tpis. Cetera patēt. e Q; ſi ītroiēs ſacerdos. h̄ agit̄ de lepre dom⁹ purificatiōe. ⁊ ptꝫ ſententia ex his q̄ dicta ſunt de purificatione hoīs. Cōſequēter recapitulat breuit̄ que dicta ſunt. cū dr̄: Iſta ē lex lepre. Sequitur: f Et erūpentiū papulaꝝ. papule ſūt vlcera minuta in cute naſcētia: q̄ dolorē ⁊ ſcabiem afferūt. Cetera patēt ex. ſ. dictis. F

Moraliter. Ca. XIIII

a† In hoc capitulo agit̄ d' leproſi emūdatiōe: ꝑ quā ſignificat̄ reuerſio ab heretica prauitate. vbi p̄mo deſcribit̄ ſacerdot' diligens inq̄ſitio. cū dr̄: c† Qui egreſſus d' caſtris cū inuenerit leprā eſſe mundatā ⁊c̄. ꝑ qḋ deſignat̄ ꝙ prelat⁹ dꝫ reuertentē ab hereſi diligent̄ examinare de fide ⁊ eccl'iaſticis ſacramētis: ⁊ ſi inuenerit eū fidelit̄ credentē: p̄cipiat ei vt offerat duos paſſeres viuos ⁊c̄. ꝑ q̄s intelligunt̄ corp⁹ et ſpūs. q̄s talis reuertēs offerre debet dn̄o in obſequiū fidei chriſtiane: ⁊ vnus ſcꝫ ille ꝑ queꝫ ſignificat̄ corpus imolari dꝫ ꝑ carniſ mortificationē ſuꝑ aq̄s viuentes. i. baptiſmales. ꝑ qḋ ſignificat̄ ꝙ debet oēm hereſim abiurare. ⁊ ali⁹ paſſer: ꝑ quē ſignificat̄ ꝙ ſpūs dimitti debet vt libere volet. ꝑ qḋ ſignificat̄ celeſtiū meditatio: cui reuertēs ab hereſi debet intendere de cetero. ſm illud ad Phil. iij. Nrā autē ꝯuerſatio in celis eſt. r† Radet oēs pilos corpis ſui ⁊ lauabit̄ aqua. ꝑ hāc raſionē ſignificat̄ reſecatio oīm circūſtantiaruꝫ hereſis. ꝑ lotionē vero corpis ⁊ veſtiū pura ⁊ ꝑfecta cōfeſſio deſignat̄. e† Aſſumet duos agnos īmaculatos ⁊ ouē annicu lam ⁊c̄. ꝑ ouē anniculā ſignificat̄ intelligētia q̄ ꝓ petō p̄cedēti dꝫ in obſequiū dei captiuari. ꝑ duos agnos intelligunt̄ volūtas ⁊ memoria: q: volūtas offerri dꝫ in holocauſtū ꝑ incendiū charitatis. ⁊ memoria recolendo gratant̄ beneficia diuie largitat'. debet etiā offerre ſimilā q̄ eſt farina tritici purgatiſſima. ꝓpter qḋ ſignificat puritatē conſcientie. ⁊ oleum qḋ ſignificat opa miſericordie. † Tangetq; extremū auricule dextre ⁊c̄. ꝑ h̄ ꝙ ſacerdos tangere dꝫ auriculaꝫ ei⁹ q̄ mūdat̄: ⁊ pollices man⁹ ⁊ pedis dextri: ſignificat̄ ꝙ reuertens ab hereſi dꝫ de cetero obediēs eē eccl'ie ei⁹ mandata audiendo: qḋ ſignificat̄ ꝑ tactū auris. ⁊ ope adimplēdo: qḋ ſignificat̄ ꝑ tactuꝫ man⁹ q̄ eſt organū organoꝝ: vt dr̄. iij. de aīa. ⁊ ꝙ ꝓcedat de bono ī meli⁹. ſm illud Ps. lxxxiij. Ibūt de virtute in vtutē: videbit̄ de⁹ deorū in ſion. Et talis ꝓceſſus de bono in melius: ꝑ tactū pedis ſignificatur. G

In ca. xiiij. vbi dicit̄ in poſtilla: Sciendum autē ꝙ ꝓprie loquendo.

Additio.

Licet aīal ſuſceptiuum ſit ſanitat' vel īfirmitatis: tn̄ cib⁹ dr̄ ſan⁹ vl' medicina ſana: inq̄tū ſanitatē ꝯſuat vl' efficit: ⁊ tal' modus dicēdi nō ē metaphoric⁹ ſeu ſiīitudinari⁹: q: ſanitas q̄ ſignificat̄ ꝑ cibū ſanū vl' medicinā ſanā eſt vera ſanitas aīalis q̄ a p̄dict⁹ cau

N a Uir q̃ patit̃ ⁊c. Ca. XV
A Lxx. Sic. viro viro cui factus fue/
rit ⁊c. Quotiẽs aliquid legiſlator
duplicat: q̃ꝫtũ inde ſollicit⁹ ſit mon
ſtrat vt nemo illud mandatũ prete
6.di.ca.1. reat. Sicut ibi: homo hõ de filijs iſ
43.di.c.1. rael ⁊c. Notandũ aũt ꝙ dicit: viro
ante fine. viro. nõ homini hoi: fortitudinẽ ſi/
gnificat in eo q̃ legem precipit. Uiri
eni appellãt̃ pfecti. Un̄ Salomon:
Pro.20.a Uirũ aũt pfectũ quis inueniet. Et
Eph.4.c Paulus: Donec occurram⁹ in vi/
rum pfectũ ⁊c. Grego. Uir q̃ pa/
titur ⁊c. Quid eſt ſermo niſi ſemẽ.
Qui dũ ordinate mittit̃: audiẽtis
mens quaſi ↄcipient̃ vterus ad bo
ni opis prolẽ fecundat̃. Si impor/
tune: polluens emittentẽ generãdi
pdit virtutẽ. Semẽ incõpetenẽ flu/
ens corpis mẽbra inq̃nat: cum ſer/
mo p quẽ in audientib⁹ naſci ſcien/
tia debuit: ſi inordinate pdeat etiã
que recte ſenſerit fedat. Immũdus
eſt ergo q̃ hunc fluxũ patit̃: q2 mul
tiloquio inquinat̃. Un̄ Paul⁹ di/
ſcipulo dicturus importune premi/
2.Thi.4.a ſit oportune dicens: Inſta oportu/
ne importune. Qr aũt dicit: Tũc in
dicabitur huic vitio ſubiacere ⁊c.
tunc. ſ. pbabitur immũdicie flux⁹
ſeminis. i. nociue doctrine ſubiace/
re: cũ frequẽtius prauitat̃ ſenſus ⁊
ſupflue verboꝝ effuſioni operã de/
derit: quo magis temporalẽ gloriã
querat q̃ꝫ ppetue mercedis fructũ.
B Eſicius. Quia multe ſpecies ſũt
praue doctrine: cũ legiſlator alios
in ſanatione lepre: alios in differen
tia ciboꝝ ſignificaſſet: alioſ q̃ ex im
pudentia docẽt: p hoc mandatũ ex
ponit. Sunt q̃ ſm pprias paſſiões
ſermonẽ doctrine temperãt: ⁊ alijs
quos ipi diligũt cõmendant. Qui
ergo ſic docet: doctrinã ſuaꝫ corrũ/
pit: nec deo filios facit. ideo fluxuꝫ
ſeminis pati dicit̃: ſtratuꝫ in q̃ dor/
mierit inquinat̃. i. diſcipul⁹ in q̃ di/
ligenter obediẽte reqeſcit magiſtri
ſpirit⁹. Un̄ Paulus de Tito dixit:
2.Cor.7.d Spũs ei⁹ requieuit in oib⁹ vobis.
Eorũ ergo qui impudica docent: et
filiorũ procreationem: ⁊ legitimas
nuptias ſpernũt: ⁊ ſic fornicationẽ
introducũt: ⁊ ſemine fluunt. Qui/
dã obediendo ſtratũ fiunt: q̃ intan
tũ immũdi ſunt: vt moyſes ñ pcipi/
at mundationẽ eorũ: quos ita affe/
ctos morbo nouit: vt penitentiam
agere nõ poſſunt. Si quis tetigerit
lectum ei⁹. i. ſi particeps fuerit do/
ctrine eius ſeques diſcipulos ipi⁹.
b Sagma. Lxx. Aſini. Per qd̃
negligentior diſcipulus ⁊ molli cor
de cõmutandus intelligit̃. Sagma
ta enim mollia ſunt.
c Numerabit ſeptem dieſ. Quia
per ſeptiformem ſpiritum datur re/
miſſio peccatorum: cuius ſepteꝫ do
nis indigent qui perfecte mundari
debent. d Duos turtures. Di/
gnum doctoribus ſacrificiuꝫ. Tur
tur ſiquidem meditationeꝫ: colum
ba frequenter generans et ſimplex
ſpiritumſanctum deſignat. Opor/
tet enim doctorem ſpiritualiter ge
nerare. digne ergo hoc ſacrifici/
um ſacerdotibus et magiſtris dedi
cauit.

Corã dño

Locutuſq; eſt dñs Ca. XV a
ad moyſen et aaron dicens:
Loq̃mini filijs iſrael ⁊ dicite
a ſ qui fortis debet eſſe. b ſ ſupfluitatẽ verbi. c ſ q2 in multiloquio non deerit peccatum.
a eis: † Uir q̃ui patit̃ fluxũ ſemis imũn b†
dus erit: Et tunc iudicabit̃ huic vitio c
a ſ cũ frequẽter prauitati ſenſus ⁊ effuſioni verboꝝ operam dederit. ſ ſemen.
ſubiacere: cũ p mõmẽta ſinglã adheſe d
rit carni illi⁹: atq; ↄcreuerit fedus hu/
a ſ diſcipuli: in quoꝝ obedientia quieſcunt magiſtri.
mor. Oĩe ſtratũ in q̃ dormierit imũ/ †
a ſ in cathedra peſtilentie.
dum erit ⁊ vbicũq; ſederit. Si qs ho/ †
a ſ qui audierit diſcipulos eius. ſ penitentia.
minũ tẽtigerit lectũ eius lauabit ve/
ſ lachrymarum.
ſtimenta ſua: ⁊ ipẽ lot⁹ aqua immun/
a ſ cõſummationẽ pnie. b ſ in cathedra male doctrie.
dus erit vſq; ad vẽſpeꝝ. Si ſedẽrit vbi
ſ penitentia.
ille ſederat: ⁊ ipſe lauabit veſtimenta
ſ lachrymarum. ſ vſq; dũ
ſua: ⁊ lot⁹ aqua imundus erit vſq; ad
compleatur penitẽtia. a ſ carnalem eius doctrinam.
veſperũ. Qui tetigerit cãrnẽ ei⁹: laua
bit veſtimẽta ſua: ⁊ ipẽ lot⁹ aqua im/
a ſ fluentem doctrinã.
mũdus erit vſq; ad veſpeꝝ. Si ſaliuã
ſ ſe ingerendo.
huiuſcemodi hõ iecerit ſup eũ q̃ mun
dus eſt: lauabit veſtẽ ſuã ⁊ lot⁹ aqua
ſ ſtratura.
b imũdus erit vſq; ad veſpeꝝ. Sagma e
ſ diſcipuli doctrine tali ſubiecti.
ſup qd̃ ſederit immũdũ erit: ⁊ q̃cq̃d ſb
ſ ſub eius doctrina.
eo fuerit q̃ fluxũ ſemis patit̃: pollutũ
ſ obediendo. a ſ in ſemetipõ pctã ſuſcipiens.
erit vſq; ad veſperuꝫ. Qui portauerit
hoꝝ aliq̃d lauabit veſtẽ ſuã: ⁊ ipẽ lot⁹
ſ non ſemper. ſ deſperationem aufert.
aqua imũdus erit vſq; ad veſperu m.
ſ ſe miſcendo. ſ p pniam.
Oĩs quẽ tetigerit q̃ talis ẽ: nõ lotiſ
ſ operibus.
ante manibus: lauabit veſtimenta
ſua: ⁊ lotus aqua immunduſ erit vſq;
a ſ quod doctrina eius impletum.
b ſ Omnino ter/renum ⁊ tendens ad lutum quod facile corrumpitur.
ad veſperum. † Uãs fictilẽ quod teti/ †
a ſ Non ſuperſederit: quaſi totam doctrinam ſuperponens: ſed quandam partem. b ſ quia totum corruptuꝫ nec penitentie aptum. c ſ quod fortius.
gẽrit cõnfringetur: vas auteꝫ lignẽũ †
a ſ quia nõ ſic infirmatur vt per penitentiã nõ ſanetur.
b ſ ab hac corruptione ne vlterius ſuſtineat.
laũabitur aqua. † Si ſanãtus fuerit q̃ f†
c huiuſcemodi ſuſtinet paſſionẽ: nũera g†
bit ſeptẽ dies poſt emundationẽ ſui:
a ſ de quibus dicitur: Flumina de ventre eius fluẽt aq̃ viue. i. doctrine: q̃ ducit ad vitam.
⁊ lotis veſtib⁹ ac toto corpe in aq̃uis † h
a ſ gratia chriſti que octauo die reſurrectionis emicuit ſine qua ſacrificium offerre non proficit.
viuentib⁹ erit mũdus. Diẽ aũt octa/ i†
b uo ſumet duoſ turtures aut duoſ pul

ſatur. ⁊ lõ cũ dr: Dom⁹ lepre: non
ſilitudinarie dr ſed effectiue: quia
cauſat leprã in his q̃ i ea habitãt
ſi ſint ad h̃ diſpoſiti ⁊c.

Replica Correctorij cõtra Burg. In
ca. xiiij. vbi poſtillator dicit: do/
mũ improprie dici leproſam: q2 p/
prie ſolũ viuũ q̃d eſt ſuſceptiuũ ſa
nitatis ⁊ infirmitat̃. Burgẽ. p eq̃
uocationẽ putat h̃ bene dictũ im/
pedire dicẽs cibũ vl̃ medicinã di/
ci ſanã. Ad qd̃ rñdeo ꝙ poſtil/
lator loq̃tur d̃ ſanitate formaliter
inherente: ⁊ ſic nihil pprie ẽ ſuſce
ptiuũ ſanitat̃ ⁊ ei⁹ ↄtrarij niſi vi/
uum aĩal. cib⁹ aũt ⁊ medicina ⁊ ſi
ſint cauſatiua ſanitat̃: nõ tñ ſuſce
ptiua dicunt̃. dicunt̃ igit̃ ſane eq̃/
uoce put oẽs ⁊ phi ⁊ theologi te/
ſtãt̃. dicẽs igit̃ cibũ ſanũ dic eadẽ
rõne ſolẽ calidũ: ſed ptꝫ ꝙ ſecũdũ
nõ ẽ ppriũ: cũ corpa celeſtia ñ ſint
capacia taliũ ipreſſionũ: igit̃ pmũ
ẽt erit ſꝫ ſilitudinẽ. ⁊ videt̃ ad ppo
ſitũ de lepra dom⁹ accipiẽda mala
q̃litas i loco dom⁹ exuberãs lepre
cauſatiua: et ſic loc⁹ poti⁹ ẽ dicẽd⁹
leproſus q̃ꝫ dom⁹: ⁊ ſic accipet̃ ↄti
nẽs p ↄtento: q̃ eſt v̄a metaphora ſm logicos ⁊ grãmaticos.

Locutuſq; ẽ d. ⁊c. Ca. XV
Hic agit̃ de imũdicia flux⁹
ſemis. ⁊ pmo de imundicia
ex fluxu innaturali. ſcd̃o ex natu/
rali. ibi: Uir de quo egreditur. ad
huc primo agitur de dicti fluxus
pollutione. ſecũdo de eius purga
tione. ibi: Si ſanatus fuerit. Cir/
ca primũ dicit̃: b Uir qui pa/
titur fluxum ſeminis: immundus
erit. q2 nõ poterat ingredi locũ ſa
crificij. ⁊ ex tactu etiã ipſi⁹ ↄtrahe
batur imundicia: vt dicet̃ poſtea.
Conſequẽter oñditur qualiter de
bebat iudicari talis ĩfirmitas. cũ
dicitur: c Et tũc iudicabitur
huic vitio ſubiacere: cũ p ſingula
momẽta. i. frequẽter. d Adhe
ſerit carni illi⁹ atq; creuerit fedus
humor. generatus ex ſemine dicto
modo fluente. Conſequẽter oñdit
qualiter ex eo deriuet̃ immũdicia
ad alia inanimata ⁊ aĩata. ⁊ ptꝫ
lrã vſq; ibi: e Sagma. i. ſella
vel quodcũq; aliud qd̃ ponit̃ ſup
aĩal ad ipm equitanduꝫ. Un̄ in
hebreo habet̃: Equitatura. Cete/
ra patent ex ſupra dictis. f Si 3.6.d.ca.3 †
ſanatus fuerit. Hic ↄſequẽter agi 11.e
tur de ipſius purgatiõe. et primo
q̃ꝫtum ad tempus. cum dicitur:
g Numerabit ſeptẽ dies. ab illo
die q̃ ceſſauit paſſio illa: ⁊ tunc lo/
to corpore ⁊ veſtib⁹ mũdus erit.
h In aq̃s viuẽtib⁹. Ex hoc vide
tur ꝙ iſta lotio non ſit intelligen/
da per aſperſionem aque in qua
erant cineres vacce rufe: ſed p ab/
lutionem in aquis accept̃ de fon
te vel flumine: que dicuntur viue
ppter motum: vt dictũ eſt ca. pce/
denti. ſecũdo q̃ꝫtum ad ſacrificiũ
deo offerendũ pro gratiarũ actio/
ne rõne beneficij ſibi collati. ſ. ſani
tatis a pdicta paſſione. cum dici/
tur: i Die autem octauo ⁊c. ⁊
patet littera ex. ſ. dictis.

Uir de quo

a Coram dño ⁊c. Secūdm voluntatem ⁊ legem dei ſup que peccauit penitēdo: ⁊ ſacrificia orationum offerendo: ⁊ deinceps recte viuēdo ⁊ pfecte ſapiendo.
Joh. 3. a b Uir de q̄ ⁊c. Eſiel[9]. Niſi qs renat[9] fuerit ex aqua ⁊ ſpūſctō nō intrabit in re. ce. Quia peccm̄ vni[9] trāſiuit in oēs.
Ps. 50. Uñ dicit Dauid: In peccatis meis ↄcepit me mater mea. Jdeo legiſlator virū de quo egreditur ſemen pro generādis filijs: ſed ⁊ mulierem que ↄcepit lauari precepit. Corpus enim ab originali ſordidum ſemen trāſfundit immundū. Sz immūdus dicit̄ vſq͂ ad veſperū: quia ī fine ſeculorū chriſt[9] aqua mundauit genus humanum. Quia multi iudeorū luxurioſi erant tot et tanta precipit vt ſaltē coacti ſanctimoniā querant. Sicut autē qui ſeminis fluxū patitur corruptorem doctrine intelligimus: ſic de quo ſemen coitus egreditur doctrinaʒ iudeorū ſeminantē. Sicut enim immundus originaliter qui ſemen naturale et ſanum effuderit: ſic eorū ſana doctrina ꝓpter legē munda videt̄: ſed nō eſt: qꝛ ſm̄ lrām docet: ⁊ lex nemini ad plenuʒ auxiliat̄. Judeos vero ꝑ mulieres coeuntes accipim[9]: qui ſemꝑ adherēt doctorū ſuorū traditionib[9]. c Ueſtem ⁊ pellem. Miſeriaʒ exprimit originalis peccati: quo genus humanū pollutuʒ: etiam inſenſata polluit. Mulieres etiā exprimit que libidinis cauſa miſcent̄ viris ad temporalē vſum quē preſtat ⁊ veſtimentū: pelles quoq͂ veterate proijciuntur: ⁊ muliebris ↄſuetudo veteraſcēte amicitia reſpuitur. d Mulier q̄ ⁊c. Per menſtrua praue cogitationes deſignant̄. Que eni menſtrua patitur alienā carnē non tangit: ⁊ ꝓpria ſe polluit. Sic inique cogitationes ⁊ volūtates q̄uis opere nō cōpleant̄: apud deum ꝓ factis habent̄ ⁊ puniunt̄. Mulier que rede. Jntendit tam mulieres q̄ viros a libidine reuocare: ⁊ occaſioneʒ inuenit: que per varia ⁊ plurima tpa a mulierib[9] viros arceat. Que ſingulis menſib[9] nature reddunt tributa: ſeptē diebus dicit eſſe imūdas. Qui aūt ſimpliciter tangūt: imūdos eſſe vſq͂ ad veſperū. Qui vero cū eis dormierit: non vna die ſed ſeptē immūdi ſunt. Neceſſario ergo vtriſq͂ interim ↄtinētia indicitur ſm̄ hūc ſenſum: ⁊ in carne iude[9] ꝑ lrām iuuari pōt. Sed fluxus ſanguis anie quaʒ effeminata mulier ſignificat idolatria eſt que corruptio humani generis eſt. e Septē die. Uniuerſitatē temporū ſignificat vſq͂ ad cōpletiōeʒ q̄ declaratū ē euāgelū. ſepati eni erant hoīes a deo vſq͂ q̄ ↄiūgeret eos euāgelica ꝑdicatio. f Qui tetige. ⁊c. Sic oportet ab idolatria abſtinere: vt nec idolatras: nec eorū diſcipulos vel fautores q̄bus q̄ſi lectis vl' vaſis vtunt̄. cōtingam[9]: nec cōioneʒ cū eis habeam[9].
g Mulier q̄ ⁊c. Quia fluxū ſeminis patientē obſcena ⁊ corrūpētia docentē dixim[9]: ⁊ iudaica vtentē doctrina. de q̄ ſemen coit[9] egredit̄: reſtāt q̄ gentilium doctrinā ſpargūt: q̄ oportune flux[9] ſanguinis d̄r: quaſi ſeductio idolatrie: gaudent eni demones ſanguine. h Offeret. p. ſ. ſ. Supi[9] fluxū ſanguis patientē ſumere duos turtures: aut colūbas ī ſacrificiū ꝓcepit: qꝛ magiſtri locū occupauit. ⁊ hic quoq͂ cū q̄ patit̄ fluxū ſanguinis: qꝛ idolatrie magiſter fuit.

G Docebitis.

los columbe: ⁊ veniet in ↄſpectu dñi ad
a ſ apoſtolicam doctrinam ne deinceps tranſgrediatur eam.
oſtiūm tabernaculi teſtimonij: dabitq͂
a ſ vt alij cedat ſacerdoti qui ſacerdotiū polluit. b ſ praue doctrine diuine legi contrarie.
eos ſacerdoti: q̄ faciet vnū ꝓ peccato ⁊
ſ vt ſapienter agat in futuro.
a alterū in holocauſtū: rogabitq͂ ꝓ eo coram dño vt emūdetur a fluxu ſeminis
ſ etiā fortis. a ſ ad generandos filios.
b ſui. † Uir de quo egreditur ſemē coitus a†
a ſ quia in peccato gignit. b ſ totum hominem: ſicut alibi per animam totus homo ſignificatur.
lauabit aqua omne corpus ſuū: ⁊ imun
a ſ finē ſeculorū. b ſ mulieres vel iudeos.
c dus erit vſq͂ ad veſperū. Ueſtem ⁊ pel †
ſ bapiſmi vel penitentie.
lem quā habuerit lauabit aqua: ⁊ imū
ſ anima effeminata.
da erit vſq͂ ad veſperū. Mulier cum qua b
coierit lauabit̄ aqua: ⁊ imunda erit vſq͂
ſ anima effeminata.
d ad veſperū. Mulier que redeunte men c†
a ſ corruptionē idolatrie. b ſ vniuerſitatē temporum.
e ſe patit̄ fluxum ſanguinis: ſeptē diebuſ †
ſ particeps factus.
ſeparabit̄. Omīs q̄ tetigerit eā immun †
ſ obedientie.
dus erit vſq͂ ad veſperū. Et loc[9] in quo
ſ requieuerit. ſ magiſtrando.
dormierit vel ſederit diebus ſeparatio
ſ al's lectum.
f nis ſue pollueт̄: Qui tetigerit veſtimentum ei[9] lauabit veſtimenta ſua: ⁊ ipſe lo
ſ vt ſupra expoſita exponere ocioſi eſt.
tus aqua imūdus erit vſq͂ ad veſperū.
Omne vas ſup qd̄ illa ſederit quiſquis attigerit: lauabit veſtimenta ſua: ⁊ ipſe lotus aqua pollut[9] erit vſq͂ ad veſperū.
ſ communicando: aut immolando: aut conſentiendo.
Si coierit cū ea vir tpe ſanguis mēſtrua b
a ſ omni tempore vite ſue.
lis: immūdus erit ſeptē diebus: et omne e
a ſ Hec eſt que in euangelio fluxū ſanguinis patiens: omnē ſubſtantiam ſuam in medicos expendit.
g ſtratuʒ in q̄ dormierit: pollueт̄. Mulier f†
ſ immolando idolis vel idem ſuggerendo alijs.
que patit̄ multis dieb[9] fluxū ſanguinis
ſ Quo obtinebat idolatria ſed etiam poſtq͂ doctrina euangelij lux pietatis effulſit.
nō in tpe menſtruali: vel q̄ p[9] menſtruū
a ſ Errorem idolatrie docere. ſ paſſioni
ſanguineʒ fluere n̄ ceſſat: q̄diu huic ſubiacebit paſſioni immunda erit q̄ſi ſit in
ſ memento que legeris.
tempore menſtro. Omne ſtratū in quo dormierit: et vas in q̄ ſederit: pollutum erit. Quicūq͂ tetigerit eā: lauabit veſtimēta ſua: ⁊ ipſe lot[9] aq̄ imūdus erit vſq͂ ad veſperū. Si ſteterit ſāguis ⁊ fluere ceſ g†
ſauerit: nūerabit ſeptē dies purificatio h†
h nis ſue: ⁊ octauo die offeret ꝓ ſe ſacerdoti duos turtures vl' duos pullos colūbarū ad oſtiū tabernacli teſtimōij: q̄ vnuʒ faciet ꝓ pctō: ⁊ alterū in holocauſtū: rogabitq͂ pro ea coram dño: et pro fluxu

a Uir de quo egredit̄ ⁊c. Hic ↄñter agit̄ de imundicia q̄ ꝓuenit ex fluxu naturali ſeminis. ſ. in coitu etiaʒ in actu mrīmoniali. in emiſſione eni talis humiditat̄ ſemꝑ eſt pollutio corporal': vt de ſe patet. ⁊ frequenter etiā eſt ibi īmundicia ſpūalis etiā ī actu mrīmoniali: qꝛ licet poſſit ſine pctō exerceri: tñ frequēter eſt ibi libido inordiata. b Mulier cū qua coierit ⁊c. qꝛ ſicut eſt ibi pollutio a pte viri: ita etiā a parte mulieris: ⁊ maior cum mulier ſit frigidior: ⁊ ꝑ ↄñs humores ī ea ſunt min[9] digeſti. c Mulier que redeunte mēſe. Hic ↄñr agit̄ de immūdicia fluxus ſanguinis. Et pmo q̄tū ad fluxū naturaleʒ. ſcdo q̄tū ad īnaturalē. ibi: Mulier que patit̄ mult' dieb[9]. Circa primū ſciendū ꝙ mulieres a tpe q̄ incipiunt eē apte ad ↄcipiendū vſq͂ ad tps quo deſinūt concipere quolibet menſe cōiter patiuntur hanc paſſionē: q̄ vocatur fluxus ſanguinis mēſtrui niſi impediatur per infirmitatē vel conceptū: ⁊ ꝓ tali paſſione ſeptē dieb[9] ſeparabat̄: ita ꝙ nō admittebatur ad locū ſacrificij: nec aliq̄s cōicabat cū ea ī cibo ⁊ lecto. hec etiā immūdicia ad alia deriuabat̄ inanīata ⁊ aīata. qd̄ notat̄ cū d̄r: Omīs q̄ tetigerit eā ⁊c.
d Si coierit cū ea vir. H ꝓhibet̄ nō ſolū ꝓpter īmūdiciā ↄtractā ex ea ſicut ex ꝓcedentib[9]: ſ; etiaʒ qꝛ ex tali coitu ſolent generari pueri monſtruoſi: vtpote patientes aliquē defectum in aliq̄ pte corꝑis vl' etiā in toto: ſicut leprā vel aliquā ↄſilem īfirmitatē. e Jmmūdus erit ſepte dieb[9]. j. xx. ca. d̄r ꝙ talis dꝫ interfici. Ad qd̄ dicēdū ꝙ ibi loq̄tur de eo q̄ ſcient̄ accedit ad mulierem mēſtruatā: ⁊ cōuincit̄ de h in iudicio. hic āt loq̄tur de eo q̄ accedit ignorāter: ⁊ de eo cui[9] factū eſt occultū.
f Mulier q̄ patit̄. Hic cōſequēter agit̄ de immundicia fluxus ſanguinis ex infirmitate. Et pmo de pollutione. ſcdo de purgatione. ibi: Si ſteterit. Circa pmuʒ d̄r. ꝙ durāte īfirmitate iſta dꝫ iudicari imūda: ſic mulier patiēs menſtrua tpe illi[9] flux[9]. ⁊ ptꝫ lrā. g Si ſteterit. hic ↄñr agit̄ de ei[9] purgatiōe. Et pmo q̄tū ad tēpus. cū d̄r: h Nūerabit ſeptē dies. ſ. a tpe q̄ ceſſauit īfirmitas. ſcdo q̄ ad ſacrificiū deo offerēdū ꝓ ſua ſanatione. cū d̄r: Offeret ꝓ ſe ſacerdoti duoſ tur. ⁊c. ⁊ ſeq̄t̄:

C † 43. di. c. ſ. ante finem ꝗ. vnde bene ꝑ moyſen.

D

M 5 Docebitis

a Docebitiſ. Hoc neq̄ de leproſis neq̄ de his q̄ tangūt morticina ſanciuit.
b Immūdicias. Omē pctm̄ imūdicia ē anie: ſed idolatria maxime. c Tabernaculū. Interiorē hoiem in q̄ imago dei.

a Docebitis ergo. Hic ponit̄ concluſio intenta: ⁊ dirigitur ſermo ad ſacerdotes vt doceant populum cauere ab immundicijs predictis. b Et non moriatur in ſordibus ſuis: id eſt pro ſuis ſordibus: ſi immundi accedant ad locum tabernaculi. Hic conſequenter recapitulat. cum dicitur: c Iſta eſt lex eius ⁊c. Et patet littera ex predictis.

Io. 1. a Verbū q̄z caro factū ē: ⁊ hā. ī nob̄.
d Iſta ē lex. que ſibi coherēt ⁊ communez intētionem hn̄t: nectere cōſueuit: vt oñdat quō debeāt intelligi: et q̄ cū q̄bus cogniti one intellect⁹ ɔiūgant̄. e Et q̄ pol. coi. Qui p̄cepta iudaica docet: ⁊ male docet bōa: immūdus ē dūz q̄ ad lr̄am ptinēt extra tp̄s profert: et ſicut mūdus vtit̄

ſ Titū. 1. d imundis. vn̄: Oia mūda mūdis ⁊c.

A f Et q̄ men. tem. Hi ſunt q̄ impietatē docēt: cū genuſ hūanū errore idolatrie ſit detētū in menſtruis. i. in ſeparatiōe malicie.

C. XVI Locutuſq̄ ē dn̄s ad ⁊c. Unū corp⁹ leg̃ facit: et coherētia in vnū redigit. Cum enī ɔtrarie doctrine multiplices differentias expoſuerit: nunc vna lege eā redarguit: commune ɔtra eā p̄ceptum ſubijciens ⁊ cauſaz mort̃ ipſi⁹ oñdens. Ignis eī alienus aliena doctrina a deo: ppterea diuino igne ɔſumpti ſunt q̄ ignē alienū obtulerūt. nā ɔtra ſpm̄ ſctm̄ agūt q̄ iniqua docēt. Siue ḡ q̄s idolatriā doceat: ſiue diuīa mādata prauē exponēdo corrumpat: ſiue iudaica doctrina ſic vtat̄ vt polluat̄ ɔtra tp̄s. ſ. ⁊ intentionē ipſi⁹ legis lr̄az ſequēs: ignē alienum deo offert. ideo igne ſpirituali ɔſumptus celerem trāſgreſſiōis penā non euadit: ſed cū hi mortui fuerint ⁊ defecerint: ſanctior obtinebit q̄ ſequit̄. Vn̄ poſt mortē eoꝝ dn̄s hec ad moyſen loq̄tur:
b Loquere ad ⁊c. Quātū parcat nob̄ deus: quantū ſit de ſalute noſtra ſollicit⁹ in ſuperioribus didicimus. Cuſtodia noſtre ſalutis ⁊ dux doctrina eſt. Circa hāc ergo legiſlator maxime diligens eſt: non ſolū vt in p̄ceptis dn̄i aut iudaicis fabulis: aut ī aliquo idolatrie fantaſmate doctores nō excedāt: ſed ne occaſione theologie in īpietatē cadāt: ſicut heretici q̄ ꝓprio ſenſu diuīa ⁊ ſublimia exq̄rētes: ab eccleſiaſtice moderatiōis corpe exciſi ſunt: q̄d p̄ntibus cauet̄ v̄bis. i Corā ꝓpitiatorio. Lxx. Corā facie ꝓpitiatorij. Aperte ḡ ſacerdotes vl̄ q̄ſlibet ꝓhibet xp̄i exq̄rere diuitatē: igredi īteriora velamiſ. xp̄s h̄z velamē. i. carnē q̄ tegit diuitatē: ſic ſctāſctōꝝ viſibile velamē. Arcā q̄z teſtimonij appellat carnē xp̄i mlt̃ noib⁹ mlt̃

alludens

ſ magiſtri.
a immūdicie eius. Docebitis ergo
a ſ ſubditos. b ſ fugite fornicationē. ſ oſtendit quare hoc dixit. c ſ mentis vel corporis.
b filios iſrael vt caueant imūdicias ⁊ nō moriant̄ ī ſordibus ſuis
a ſ morte impietatis. ſ ſpūaliter corporaliter.
c cū polluerit tabernaculū meū q̄d
a ſ qui corruptā doctrinā ſeminat.
d eſt inter vos. Iſta ē lex ei⁹ q̄ patit̄
e fluxū ſemis: ⁊ q̄ polluit̄ coitu: ⁊ q̄
f menſtruis tp̄ibus ſepatur: vel q̄
ſ fidelis.
iugi fluit ſanguine ⁊ hois q̄ dormierit cum ea.
ſ mixtus idolatrie.

Ca. XVI

g Locutuſq̄ ē dn̄ſ ad moyſen p⁹ mortē filioꝝ duoꝝ aaron: q̄n offerētes ignē
a ſ Similiter ſacerdotes debent ſibi inuicem hec precipere.
alienū interfecti ſūt. Et p̄cepit ei
a ſ aaron. i. altam conuerſationem habens ad dei ſanctificationem aſcendit.
h dicēs: Loquere ad aaron fratrez
a ſ omib⁹ cōmunē proponit legem q̄ diuina perſcrutantur myſteria. ſed primū ſacerdotibus.
tuum: ne omni tēpe ingrediatur
a ſ diuinā contemplationē in qua habitat ſanct⁹ ſanctorū. b ſ carnē chriſti q̄ fuit pro nobis propitiatorium p proprium ſanguinem.
i ſctūariū quod eſt intra velum coraz propitiatorio quo tegit̄ arca
ſ Lxx. facie ꝓpitiatorij. i. diuinitate. vn̄: Nō videbis faciem meam ⁊c.

Ca. XV

Moraliter. b† Vir q̄ patit̄ fluxū ſeminis ⁊c. Scd̄m dictū ſaluatoris Lu. viij. ſemen eſt verbuz dei. Vir igit̄ ſeminifluus eſt doctor theolog⁹ vel p̄dicator curioſus ⁊ vaniglorioſus v̄ba multiplicans ad ſui oſtentationē vl̄ ad queſtū ⁊ nō ad vtilitatem audientiū. † Omē ſtratū in q̄ dormierit immūduz erit. p hoc ſtratuz intelligit̄ fauor ⁊ laus hoīm in q̄ tanq̄ in lecto talis doctor vel p̄dicator q̄ſcit. † Et vbicunq̄ ſederit. nā talis doctor vel p̄dicator ſedet in cathedra peſtilentie. † Si q̄s hoīm tetigerit lectū ei⁹ ⁊c. p tangentē lectū ei⁹ ⁊ ſedentē in ei⁹ loco intelligunt̄ illi q̄ fouēt eū in ſuo malo. † Si ſaliuā ⁊c. p ſaliuā ei⁹ q̄ d̄r infectiua intelligit̄ verbū malū egrediēs ab ore ei⁹. doctor enī vl̄ p̄dicator q̄ nō intēdit niſi queſtū vel fauorē hoīm: frequēter cū bonis q̄ dicit ꝓrūpit in mala verba ⁊ inhoneſta. nā ex abundantia cordis os loq̄tur. Matth. xij. † Vas fictile q̄d tetigerit ɔfringet̄. p vas fictile intelligit̄ auditor ad malū pron⁹: ⁊ iō ſi doctrina talis doctoris ī corde tangatur: ita corrumpet̄ de cōmuni curſu q̄ ad nihiluz valebit vltra. q̄d ſignificat̄ p h̄ q̄d d̄r ɔfringet̄: † Vas āt ligneū lauabit̄ aqua. i. ſi auditor n̄ ſit ita pron⁹ ad malū q̄d p ei⁹ doctrinā corrumpat̄ tn̄ ex ea peiorabit̄: ⁊ ſic indiget lotione p ɔtritionē ⁊ ɔfeſſionē: ⁊ ſic exponat̄ in alijs in q̄bus fit mētio de lotione. f† Si ſanat⁹ fuerit ⁊c. hic agit̄ de emundatiōe dicti doctoris vel p̄dicatoris mali. nā durāte ſtatu p̄ntis vite: nullus eſt ita malus q̄n reuerti poſſit ad ſtatū gr̄e. ideo ſubdit̄: g† Enūerabit ſeptē dies poſt emūdationē ſuā. emūdatio iſta fit p verā ⁊ pfectā ɔtritionem. p ſeptē dies intelligunt̄ ſeptez dona ſpūſſancti q̄ cū gr̄a infundunt̄: ⁊ ordine nature verā ɔtritionē ſequunt̄: quia tn̄ vere cōtritus ⁊ ſanat⁹ cōfiteri tenet̄. ideo ſeq̄tur: † Et lotis veſtib⁹ ⁊ toto corpe. p q̄d intelligit̄ pura confeſſio q̄ntum ad pctā que ſignificantur p corpus: et circūſtantias aggrauantes q̄ ſignificant̄ p veſtes. i† Octauo die ſumet duos turtures. i. immediate poſt ɔfeſſionem incipiet ſatiſfacere p opa penitentie que ſignificant̄ p turtures ꝓ cantu gemitū hn̄tes. ⁊ bene dicit̄ duos turtureſ. nā opera penitentie nō valent niſi fiant ex charitate que p binariū ſignificatur ꝓpter geminā dei ſcȝ ⁊ ꝓximi charitatem. a† Vir de q̄ egredit̄ ſemen coitus lauabit aq̄ omne corpus ſuū. p tale ſemen quod eſt immundū intelligitur verbū malū ſcurrile ⁊ inhoneſtū. p lotionē toti⁹ corporis intelligit̄ mentis emūdatio aqua ɔtritiōis ⁊ cōfeſſionis. † Veſtem ⁊ pellē quā habuerit lauabit. i. ɔuerſationē ſuā exteriorē meliorabit. c† Mulier q̄ redeunte menſe patit̄ fluxum ſanguinis. Per ſanguinem intelligit̄ pctm̄ mortale. Pſ. l. Libera me de ſanguinib⁹ de⁹ de⁹ ſalut̃ mee. Per mulierē vero ſic patientē intelligit̄ hō mollis ⁊ effeminat⁹ ⁊ inſtabilis q̄ freq̄nter peccat mortaliter ⁊ iterū recidiuat. † Septē dieb⁹ ſepabit̄. ⁊ q̄m ſeptenario dierū totū tp̄s reuoluit̄. ideo p ſeptē dies intelligit̄ totū temp⁹ q̄ talis ſubiacet peccato: ⁊ toto illo tp̄e immūdus eſt ⁊ euitādus ab alijs ne peccato ei⁹ inficiant̄. iō ſubditur: † Omis q̄ tetigerit eā immūdus erit. p talē enī tactū intelligit̄ aliqua cōmunicatio mala cū tali pctōre. f† Mulier que patit̄ mult̃ dieb⁹ ⁊c. p quā intelligitur hō mollis ⁊ effeminat⁹ in peccato ſuo pſeuerans ⁊ toto tempe illo immundus eſt ⁊ euitādus ab alijs ne ei⁹ peccato inficiātur. g† Si ergo ſteterit ſanguis ⁊c. i. ſi pctm̄ ceſſauerit p verā ⁊ pfectā ɔtritionē. h† Enumerabit ſeptē dies ⁊c. exponatur ſicut ſupra eodē ca. vbi d̄r: Enūerabit ſeptē dies ⁊c.

Ca. XVI

Locutuſq̄ ē dn̄s. Supi⁹ actū ē de purgatione ab imūdicia inq̄ntū tāgit aliquas pſonas vel aliquā in ſpeciali. hic ɔñter agit̄ de purgatiōe generali: q̄ tangebat totū ppl̄m: ⁊ fiebat. x. die mēſis ſeptimi: cui correſpondet ſeptēber apud nos mō p̄dicto Exo. xij. Circa quā purgationē q̄ttuor deſcribunt̄. p̄mū eſt modus p̄parati ōis. ſcd̄m act⁹ imolatiōis. ibi: His rite celebratis. tertiū cult⁹ celebrationis. ibi: Cunq̄ portauerit. quartū rit⁹ ſucceſſiōis. ibi: Menſe ſeptimo. Circa primū ſciendum q̄ iſtud feſtū fiebat duplici de cauſa. Una eſt: quia illa die fuit eis denunciatū p moyſen pctm̄ de conflatione vituli remiſſum. Alia cauſa eſt: q̄ ſicut p̄z ex p̄cedentib⁹: frequēter ⁊ ex mult̃ cauſis ɔtrahebāt immūdiciā. ⁊ ideo q̄ aliq̄ ꝓpter negligentiā vel ignorantiā ſeu aliā cauſam omittebant emūdari. iō ſemel in anno fiebat generalis purgatio. ⁊ ideo vocabat̄ dies expiatiōis: ⁊ q̄ ſm̄ q̄ dicit apl̄s ad Hebre. vij. Lex enī cōſtituit hoīes ſacerdotes infirmitatē habentes: ⁊ p ɔſequēs erāt peccatores ſicut ⁊ alij. ideo primo fiebat expiatio ꝓ ſacerdotibus: poſtea p populo. Circa primum premittit̄ monitio ſummi ſacerdotis. cū dicitur: e Loquere ad aaron fratrē tuū ne omni tempore ingrediat̄ ſanctuariū q̄d eſt intra velum. i. illam partem que dicitur ſanctaſanctorum in qua erat arca ⁊ propitiatorium: quia hoc nō debebat fieri regulariter niſi ſemel in anno. vt dicit

apoſtolus

Pſ.131. alludens effectibꝰ. Et hinc Dauid ait: Exurge dñe in requiem tuã: tu ⁊
arca ſan.tue. Hec eſt arca que teſtimoniũ reddidit chriſti ſub pontio pila
to. hec eſt etiã ꝓpitiatoriũ. Vel ꝓpitiatoriũ.i. chriſti carnẽ: vel euange
liũ. Ipſe enĩ multis vocaꝛ noĩbus: nec eſt tantologia: ſed ꝓ diuerſis effe
ctibus diuerſa ſunt noĩa. Velamen dicit carnẽ: qꝛ chriſti tetigit diuinita
tem. Aliquãdo arcam. qđ dñs exponit dicens:
Joh.2.d Soluite templũ hoc: ⁊ in tribus diebus reedifi
cabo illud. Aliqñ nubem: qꝛ mũda: leuis ⁊ ſub
Eſa.19.a tilis. Vñ Eſaias: Aſcendet dñs ſup nubẽ leuem
⁊c. Nubem quoqꝫ euangelicã predicationẽ ap
Iſai.5.b pellamus. Vñ: Mandabo nubibꝰ meis ne plu
ant. In nube enĩ tam chriſti caro ꝙ̃ euãgelica ꝑ
dicatio intelligiꝛ. Nihil amplius queramus ꝙ̃
nobis tradit ſermo euangelicus: vel ꝙ̃ ex carne
dominica pcipimus. a Vitulũ ꝓ pec. of. Mi
randus ordo. Cũ enĩ dixiſſet qꝛ non eſt ſemp in
grediendũ in ſancta: ne temere ⁊ incircũſpecte
accedere ꝑſumamꝰ: qñ ⁊ quõ ĩgrediamur oñdit.
Vitulũ of. ꝓ pec. Initium ꝑdicatiõis diuine
chriſtꝰ eſt: ⁊ paſſio eiꝰ. ſi hec nõ fuiſſet ⁊ ab errore
tam gentili ꝙ̃ iudaico hoĩes nõ liberaſſet: de di
Mat.11.d uinitate patris loq̃ nõ poſſet. Nemo enim nouit
patrẽ niſi filius: ⁊ cui voluerit filiꝰ reuelare.
b Tunica li. ⁊c. fe. ⁊c. co. li. Qui de deo locu
turus eſt: ⁊ ipm ſm poſſibilitatẽ viſurus omibꝰ
armeꝛ virtutibꝰ: quaꝝ quattuor generales ſunt
iuſticia: caſtitas: fortitudo: ſapientia. c Fe
minalibus. Vbi referꝛ quõ Moyſes aaron fra
trem ſuũ induerit. de feminalibꝰ nihil diciꝛ: ad
genitalia ⁊ verenda noſtra lex nõ mittit manũ:
ipſi ſecretiora noſtra ⁊ ꝯfuſione digna tegere de
bemus: ⁊ ꝯtinentiã puritatis ⁊ feminum deo iu
dici reſeruare de ceteris. virtutibꝰ ſapiẽtia.ſ. for
titudine: iuſticia humilitate ⁊ huiuſmodi poſſũt
alij iudicare. pudicitiã ſola nouit ꝯſcientia: ⁊ hu
1.Cor.7.e mani oculi certi eſſe nõ pñt. Vñ: De virginibꝰ au
tem dñi ꝑceptũ nõ habeo: ac ſi Moyſes loq̃tur:
Feminalibꝰ ego nõ veſtio nec impono alicui ne
ceſſitatem: qui vult eſſe ſacerdos: ipſe ſe veſtiet.
Ipſi ergo aſſumamus feminalia: ipſi nr̃a veren
da tegamus: vt nulli pateant: ne qñ intramꝰ in
ſanctaſanctoꝝ ſi qua turpitudo apparuerit mor
te moriamur. Hiero. ad fabiolã. Scđm Hebre
os ratio feminũ ⁊ generationis ad carnẽ ꝑtinen
Gen.3.d tis terre ꝑ eam deputatur. Unde: Terra es: ⁊ in
ſ'alia tranſlationem. terrã ibis. Et cauſas huius rei quõ de paruulo
ſemine ⁊ fediſſimis initijs tanta vel hominũ vel
diuerſa rerũ pulchritudo naſcaꝛ eſſe obuolutas
⁊ humanis oculis non patere. Ideo lineis femi
nalibus femina vel femora velanꝛ. d Cũ lo
tus fue. Aqua baptiſmi: prius enĩ oportet eum
aqua ⁊ ſpiritu regenerari: ⁊ ſic ꝑdictis virtutibꝰ
indui: vt chriſtũ induaꝛ: qui ĩmolatus eſt tanꝙ̃
aries in holocauſtũ.i. ꝑfectionẽ virtutũ. Ipe enĩ
Eph.4.c eſt ſm Apłm vir ꝑfectus et menſura etatis: his
adeptis in ſanctaſanctoꝝ ingrediꝛ: nõ ſubſtanti
am dei diſcutiẽs: ſed diſpenſationẽ chriſti intelli
gere cupiens. e Suſcipietqꝫ ab ⁊c. Chriſtꝰ
ꝓ nobis ĩmolatꝰ eſt de filijs iſrael ſm carnẽ. Vñ
Rom.9.a Paulus: ex q̃bus chriſtus ſm carnẽ. Duos hir
cos ꝓ pctõ. Chriſtꝰ enĩ oblatꝰ eſt ad exhauriẽda pctã. Et vnũ arietẽ in
Heb.10.b holocauſtũ: qꝛ ad ꝑfectionẽ virtutũ ⁊ vite ꝓuectũ oblatꝰ eſt. Vñ Pau
Rom.7.a lus: Mortificati eſtis ꝑ corpus xp̄i. f Duos hircos ⁊c. Quia tã pro
pctõribꝰ ꝙ̃ ꝓ iuſtis chriſtꝰ oblatꝰ eſt. recte hircus ꝓ pctõribus. vitulus
aũt ꝓ iuſtꝭ appellaꝛ. Vñ ait: Cum obtulerit vitulũ orabit ꝓ domo ſua:
id eſt iuſtis q̃ ſunt domꝰ dei. Duos hircos ſta. Quidã dicũt alteꝝ hir
cum dño ſacrificandũ. alterũ diabolo tanꝙ̃ lex ſumope nõ probibeat di
Exo.20.a cens: Non erunt tibi dij alieni. Augꝰ. Duos hircos. Hircus ĩmolan
dus a quibuſdam in bono accipitur. Emittendus in malo: quia q̃ in he
remum mittit eum: lauat veſtimenta ſua cum redierit: ⁊ corpus aqua: et
ſic ingreditur caſtra. Sed qui alterius hirci carnes extra caſtra combu
rit abluitur. Diſtricte ergo tangẽda eſt allegorica ſignificatio.
Duos hircos ſta. fa. Quia xp̄s deus ⁊ hõ ſm humanitatẽ paſſus: ſm
diuinitatem impaſſibilis: ſumuntur duo hirci ⁊ ſtatuunꝛ coram domino
in oſtio tabernaculi. Ipſe enĩ eſt verũ oſtium qđ ducit ad oſtium taber
naculi teſtimonij qđ eſt in celis: mittit aaron ſup vtrũqꝫ ſortẽ qua diuini
tatem ⁊ humanitatẽ diuidi intelligamus vt hec patiaꝛ: illa ꝯfortet pati
entẽ: vnã dño: alterã capro emiſſario chriſto ſcilicet.

¶ In ſolitudinẽ

a ſ Curioſe ſecreta rechrens q̃ſi altiora te ne q̃ſieris quoꝝ fides ſalutẽ: periculũ affert diſcuſſio.
vt nõ moriaꝛ: qꝛ in nube appare a b
bo ſuper oraculum niſi hec ante c
a ſ Ingreditur ſacrificium chriſti qui immolatꝰ eſt pro nobis.
a feceri t. Vitulum pro peccato of d e
a ſ xp̄m q̃ eſt dux ouiũ hic ĩmolatꝰ eſt ꝓ iſaac. b ſ ꝑfectionẽ virtutũ.
feret et arietem in holocauſtum.
ſ iuſticia. ſ caſtitate.
b c Tunica linea veſtieꝛ: feminalibꝰ f
lineis verenda celabit. Accingeꝛ
a ſ fortitudine. b ſ ſapientiam: quia organũ ſapientie in capite eſt. c ſ virtutũ facultatem acq̃ſitionem celerem habilem gratãqꝫ ſignificat: ideo omnia iubet eſſe linea.
çona linea: cidarim lineã impo
net capiti. Hec enĩ veſtimẽta ſũt
b ſctã: quibꝰ cunctis cum lotus fue
ſ miranda ſacramenta.
e rit induetur: Suſcipietqꝫ ab vni g
uerſa multitudie filioꝝ iſrael du
os hircos pro peccato: et vnum
a ſ qꝛ xp̄s paſtor ouiũ. b ſ ꝑfectionẽ virtutũ.
arietẽ in holocauſtũ. Cunqꝫ ob h
ſ ꝓ hoĩe quẽ ſuſcepit. ſ qꝛ etiam iſtos redemit.
tulerit vitulũ: ⁊ orauerit ꝓ ſe ⁊ ꝓ i
f domo ſua: duos hircos ſtare faci k
ſ ipſe oſtium celi.
et coram dño in oſtio tabernacu
li teſtimonij: mittens ſup vtrũqꝫ l
ſortem: vnam dño: ⁊ alteram ca
pro emiſſario. Cuius exierit ſors
a ſ offeretvrꝰ aaron ſacerdos ĩ eternũ ſm or. m. ſ pacti. b ſ ſeipſum. c ſ humani generis.
dño: offeret illum pro peccato:
a ſ Sup quẽ venit emiſſionis ſors in quo chriſti diuinitas ſignificatur.
cuius autẽ in caprũ emiſſarium
a ſ Impaſſibilem cuſtodiens vt deprecetꝛ: nemo enim poteſt dimittere peccata niſi ſolus deus.
ſtatuet eum viuũ coram domino:
ſ vel eum.
vt fundat preces ſup eo: et emit m

apoſtolus ad Hebre. ix. Si aũt alꝭ eſſet ingredien
dum hoc erat ex aliqua neceſſitate ſupueniente: vt
in motione caſtroꝝ: vt habeꝛ Nume. iiij. ad inuol
uendũ ea q̃ erant intra ſanctaſanctorum. a Vt
nõ moriaꝛ. ſi indiſcrete ⁊ irreuerẽter ingrediatur: ⁊
propter hoc in principio hu
ius capituli recordaꝛ mors
duorum filiorũ Aaron qui
mortui ſunt offerẽtes ignẽ
alienum: vt dictũ eſt. ſ. x.
ca. b Quia in nube ap
parebo ſuper oraculũ. hoc
dupliciter exponitur. Vno
modo de nube que erat ſu
pra tabernaculum q̃diu fi
lij iſrael fuerunt in deſerto.
Alio modo de nebula con
ſurgẽte de thuribulo quan
do ſummꝰ ſacerdos ingre
diebatur ſanctumſanctoꝝ:
in quo ibi cremabat incen
ſum: vt habetur infra.
c Niſi hec ante fecerit. nõ
ꝙ deberet hoc facere quo
tienſcunqꝫ intraſſet: ſed ſo
lum in die expiationis qui
erat dies ingreſſus regula
ris: vt dictum eſt. Cõſequẽ
ter ponitur informatio eiuſ
quid agere debeat pro ſe et
domo ſua. cum dicitur:
d Vitulũ pro peccato of
feret: id eſt offerendũ pre
parabit de ſuo: in memoriã
peccati Aaron in conflati
one vituli aurei. e Et
arietẽ in holocauſtum. in
memoriam arietis ꝓ Iſaac
immolati. Gene. xxij.
f Tunica linea veſtietur:
feminalibus lineis veren
da celabit. Hic tm̃ ponun
tur quattuor veſtimenta q̃
erant communia ſummo ſa
cerdoti ⁊ alijs inferioribus
ſacerdotibus: vt dictum fu
it Exo. xxviij. cuiꝰ ratio aſ
ſignatur. ſ. g Suſcipi
etqꝫ ab vniuerſa multitudi
ne ⁊c. quia ſoluebantur de
communi ſumptu.
h Cunqꝫ obtulerit vitu
lum ⁊c. Hoc non eſt intelli
gendum de oblatione vitu
li coram dño in altari holo
cauſtoꝝ: qꝛ de illo habetur
in parte ſequenti: ſed de ob
latione que fiebat ſacerdo
ti: quando enim ab aliquo
fiebat oblatio alicuius ani
malis ad immolandũ domino. primo offerebaꝛ ma
nibus ſacerdotis: ⁊ poſtea ſacerdos offerebat do
mino: ſic in iſta oblatione que erat de ſumptu ſacer
dotꝭ. ipſe ſacerdos primo accipiebat ſibi animal de
terminans illud ad immolãdũ: ⁊ poſtea offerebat
domino. ⁊ ideo cum dicitur hic: Cunqꝫ obtulerit:
ſic eſt intelligendum: id eſt ad offerendum diſpoſu
erit: quia hic agitur de preparatione ad immolati
onem: ⁊ eodem modo exponendũ eſt quod ſubdi
tur: i Et orauerit. In hebreo habeꝛ: Et expia
uerit. i. ad expiandũ determinauerit ſeu ordinaue
rit: k Duos hircos ſtare faciet. ꝑ manꝰ ſibi mi
niſtrantiũ. l Mittens ſup ⁊c. qꝛ ꝑ ſortes de
terminabaꝛ q̃s illoꝝ hircoꝝ eſſet ĩmolãdus ⁊ quis
mittendus in deſertũ modo qui habeꝛ. ſ. Quali
ter autẽ licitũ ſit vti ſortibꝰ habeꝛ. ſ. Num. xxxiij.
m Vt fun. p̃. ſup eo. qꝛ rogabat dñm vt pena de
bita ꝓ pctis ipſi trãſferret ĩ illũ hircũ vt diceꝛ. ſ.

B

Vis rite

R a In ſolitudinē: id eſt in ſinum patris: q̄ nullus accedit
niſi ipe ⁊ ſpūſſanctꝰ. abijt ergo. ſ. opandi virtutē cohibuit:
⁊ poꝛtauit ingꝛates noſtras: nō vt haberet: ſed vt cōſume/
Deu. 4. d ret. Deus eni ignis ꝯſumēs eſt. In ſolitudinē. de q̄ dici
Pſ. 62 tur: Terra deſerta inuia ⁊ inaquoſa ⁊c. Ibi hoſtis locū nō
habet vbi deꝰ manet. In celum eni
diuinitas tp̄e paſſiōis abijſſe dicit:
nō locū mutans: ſed quodāmō vir
tutē cohibēs vt poſſent ipſi ꝯſūma
re paſſionē. b Vitulū. Q̄ñ xp̄s
in iudaice plebis liberatiōe offert:
vitulus dr̄: q2 legis iuſtificationez
Mat. 5. b obſeruabat. Vñ ait: Non veni legē
Gal. 4. a ſoluere ſed adimplere: q̄ factꝰ eſt ex
muliere: vt eos q̄ ſub lege erant re/
dimeret. Recte ḡ dr̄ vitulus q̄ſi mā
C datis legis ſubiugatus. Sacrifi
cium chꝛiſti eſſe quidē carnis ꝑ vir
tutem diuinitatis: ⁊ in beneplacito
patris: ⁊ propiciationem ꝓ peccatꝭ
noſtris: ⁊ ad ſubminiſtrationē ſpi/
ritus pagi legiſlatoꝛ manifeſtat.
c De prunis altarꝭ ⁊c. Spirituali
Ioh. 13. c bus verbis que Iohannes egreſſo
iuda in cena ſcripſit: q̄bus exponit
quō ipe cum ſit in patre ⁊ pr̄ in ipo:
Ibi. 15. a ſpm̄ mittat quō pater agricola: ipe
vitꝭ: palmites apl̄i: et alia multa q̄
ad pietatē accendunt tanq̄ȝ carbo/
nes ignis. d Hauriens manu.
Lxx. Implebit manꝰ ſuas thymia/
mate cōpoſitiōis: ſubtilis ſubtilia:
ſcȝ ſpiritualia oꝛans nō terrena.
Pſ. 140. e Thymiama. Oꝛationē. Diriga
tur oꝛatio mea ſicut incenſum in cō
Ioh. 17. b ſpectu tuo. oꝛauit eni chꝛiſtus ꝓ di
ſcipulꝭ. f Ut poſitis ⁊c. Aaron
ꝓ dignitate ſacerdotij xp̄m ⁊ alios
ſacerdotes ſignificat. Chꝛiſtꝰ ſuper
ignem. i. doctrinā ponit aromati/
ca. i. oꝛationem: et vapoꝛ nebule. i.
virtus oꝛationis operit oꝛaculū. i.
carnē ex qua nobis propiciatio pec
catoꝝ in xp̄o qui ē ⁊ teſtimoniū.
C Ponit autem et quis ſacerdos de
chꝛiſto loquēs in igne doctrine ſpi
ritualis aromata oꝛationis cuiꝰ vir
tus operit oꝛaculū qd̄ eſt ſup teſti/
monium: nec ꝑmittit eum q̄rere de
paſſione chꝛiſti que ſunt ſupꝛa vir/
tutē q̄rentꝭ: ⁊ non moꝛiet̄ imodera
tis. ſ. q̄ſtiōibꝰ. g Et nō mo. Caro
eius non vidit coꝛruptionem: quia vapoꝛe aromatū operie
Pſ. 15 batur virtute. ſ. oꝛōnis. de qua dr̄: Nō dabis ſctm̄ tuū vide
re coꝛruptionē. h Cōtra ꝓpi. Quia ad ꝓpitiationez
noſtrā ⁊ illuminationē xp̄s paſſus eſt: q̄ ꝓpitiatoꝛiū dicit̄
Zach. 6. c ⁊ oꝛiens. Vñ: Ecce vir oꝛiens nomē eius. Et alibi: Viſita/
Luce. 1. g uit nos oꝛiens ex alto. Uel ꝯtra ꝓpitiatoꝛium. i. in conſpe
ctu patris. ſepties: quia remiſſionē peccatoꝝ ⁊ ſpm̄ſanctuȝ
nobis donauit. i Cunq̄ȝ mactauerit ⁊c. Quia de com
muni maſſa hominū factꝰ eſt chꝛiſtus. recte hircus vocat̄:
q2 hoc aīal pilis aſpeꝝ ⁊ hirſutū: ⁊ ꝓ peccato genꝰ huma
num. Vñ cōuenienter ait: Cunq̄ȝ mactauerit hircū ꝓ pec/
cato ꝑpl̄i. i. humani generis: qd̄ quondā nō ꝑpl̄s: nūc autē
ꝑpl̄s: ex q̄ eius primitias aſſumpſit xp̄s. Ut ḡ monſtraret
de iudeis ꝑncipaliter: ſed ⁊ oīs nature q̄ in pctō eſt primiti
as chꝛiſtū poꝛtare: vitulū et ſimul hircuȝ aſſumpſit: ⁊ quia
vnū ſacrificiū ⁊ vnus effectus neceſſario cōmunia in hirco
agunt̄ et vitulo. Cernis eni q2 hircus occidit̄ ante deū. i.
patrē: et ſanguis infert̄ in interioꝛa velaminis. i. ad eundē
patrē: et expiat̄ ſanctuariuȝ maſſa. ſ. humani generis q̄ ab
initio ſancta fuit ⁊ tabernaculū ſpūſſancti. k In taber.
⁊c. Qd̄ ſuperius ſanctuariū hic tabernaculum teſtimonij
vocat. Eadem eni rōne ⁊ ſctā et tabernaculū teſtimonij di/
citur maſſa hūani generis. Si eni tabernaculū teſtimonij
1. Coꝛ. 15. f celū ē: recte ſctā noiat̄. celeſtꝭ ē hō nr̄. de q̄ Paulꝰ ait: Sic
poꝛtauimꝰ imaginē terreni ⁊c. hic recte ſctā noiat̄ q̄ eſt in
medio immūdiciaꝝ: q2 paſſiōibꝰ carnis oppugnat̄ chꝛiſtꝰ.

Sanctuariū

a tat illū in ſolitudinē. His rite ce/ a
ſ chꝛiſtus. ſ carnem.
b lebꝛatis offeret vitulū: ⁊ rogans b
a ſ humanitatē quā ſaluandā accepat. b ſ pa/
rentela. c ſ propꝛij ſacrificij pontifex.
pro ſe et domo ſua: immolabit
ſ lingua erudita igne ſpiritus repleta.
c eū. Aſſumptoq̄ȝ thuribulo qd̄ de c
ſ Cherubin vbi ignis intelligibilis.
d prunis altaris ipleuerit: ⁊ hauri/
a ſ q2 ꝓ multis ⁊ de multis. b ſ oꝛatio
nem. Dirigat̄ oꝛatio mea ſicut incenſum in con. ⁊.
e ens manu cōpoſitum thymiāma
a ſ q2 caro viſibilis: ipſe autem inuiſibilis.
in incēſum: vltrā velū intrabit in
ſ Lxx. offeret in interioꝛa velaminis.
f ſctā: vt poſitis ſup ignē aromati
bus nebula coꝛū ⁊ vapoꝛ operi/ d e
at oꝛaculū qd̄ eſt ſupꝛa teſtimoni f
g um: ⁊ nō moꝛiat̄. Tollet q̄ȝ de ſan g
a ſ virtutē diuinitatis ſignificat.
guine vituli: ⁊ aſperget digitō ſe h
h pties ꝯtra propitiatoꝛium ad oꝛi i
ſ chꝛiſtum.
i entem. Cūq̄ȝ mactauerit hircum k
ſ humani generis.
pro pctō populi infert ſanguinē
ſ apud patrem.
eius intra velum ſicut pꝛeceptuȝ
ſ In q̄ iugo crucis gentes ſubijciēde
eſt de ſanguine vituli: vt aſꝑgat
monſtrantur. ſ genus humanum.
e regiōe oꝛaculi: ⁊ expiet ſanctua l
rium ab immūdicijs filioꝝ iſrael:
⁊ a pꝛeuaricatiōibꝰ eoꝝ: cunctiſq̄ȝ
peccatis. Iuxta hunc rituȝ faciet m
k i tabernaculo teſtimonij qd̄ fixū

a His rite celebꝛatis. Hic ꝯſr̄ deſcribit̄ actꝰ imolatiōis q̄ agē/
dus erat ī die expiatiōis: q2 ſacerdos imolabat ꝓ ſe ⁊ domo ſua
vitulū. qd̄ notat̄ cū dr̄: b Offeret vi. ⁊c. ⁊ dicunt aliq̄ q̄ erat
vitula rufa. de q̄ hr̄ Nume. xix. ⁊ q̄ noiat̄ hic vitulus pꝛo ſpecie
nō ꝓ ſexu. ⁊ h̄ videt̄ dicere mgr̄ in hiſtoꝛijs: ſ; h̄ nō videt̄ veꝝ: q2
vitula rufa imolabat̄ extra caſtra: h aūt
vitulus in atrio tabernaculi. Itē illa of
ferebatur ꝓ toto ꝑpl̄o: hic aūt ꝓ pecca/
to ſacerdotis ⁊ domꝰ ſue tm̄. Itē offerēs
illam erat immūdus: offerens aūt iſtuȝ
nō erat imūdus cū hr̄et ingredi eadē die
intra ſanctūſanctoꝝ: ad inferendū ibi de
ſanguine vituli imolati: vt ſtatim ſubdi/
tur. Sunt etiā cū hoc alia plura diſſonā
tia vt ptȝ intuenti textū hic ⁊ ī libro Nu
meroꝝ: ꝓpter q̄ opoꝛtet dicere q̄ vitulus
hic ſit aliꝰ a vacca illa rufa. c Aſſum
ptoq̄ȝ thuribulo qd̄ de prunis altarꝭ im/
pleuerit. ſ. altaris holocauſti. ſm̄ aūt ea
q̄ dicta ſunt Exo. xxx. iſtud thuribulum
erat intra ſctm̄ſctōꝝ ꝓpe ingreſſuȝ: ⁊ ibi
ſacerdos poꝛtabat carbones viuos de
altari holocauſtoꝝ in bacilla ⁊ ſuppone
bat incēſum: et nebula inde ꝯſurgēte: in
trabat vltra ſacerdos in ſanctūſanctoꝝ.
hoc etiā videt̄ ꝑ illud qd̄ habet̄ Hebꝛe.
ix. Aureum hn̄s thuribulū. Si autē ali/
quis velit dicere q̄ illud thuribulū poꝛ/
tabatur ab extra intra ſanctūſanctoꝛum
opoꝛtet dicere q̄ ꝓ tanto Hebꝛe. ix. dr̄ eē
in ſanctoſctōꝛuȝ: q2 illuc inferebat̄ in die
expiationis: vt hic dr̄: d Nebula co
rū. ꝯſurgens de thuribulo. e Operi
at oꝛaculū. i. ꝓpitiatoꝛiū qd̄ oꝛaculū dr̄:
eo q̄ inde audiebant̄ diuia reſponſa.
f Qd̄ eſt ſupꝛa teſtimoniū. i. ſup arcaȝ
in qua eſt lex q̄ teſtimoniū dr̄. g Tol/
let q̄ȝ de ſanguine vituli. imolati ꝓ eo et
domo ſua vt dictū eſt. h Et aſperget
digito ſepties. ad denotandū ꝑfectaȝ re/
miſſionē peccatoꝝ: que ſeptenario nume
ro deſignat̄: eo q̄ totꝰ decurſus tpis ſe/
ptē diebꝰ cōpꝛehēdit̄. i Cōtra ꝓpi/
tiatoꝛiū ad oꝛientē. dicūt hic aliq̄ expoſi
toꝛes noſtri q̄ licet tabernaculū ſic eſſet
diſpoſitū q̄ ingreſſus eſſet ab oꝛiente. ſeȝ
modo ꝯtrario nr̄is eccleſijs: tn̄ adoꝛatio
⁊ aſperſio huiꝰ ſanguis erat verſus oꝛi/
entē: ⁊ in hoc approbat̄ modus oꝛādi ec
cleſie: vt dictū eſt. Sed hoc nō videt̄ ali/
qualit̄ veruȝ: q2 ſi aſperſio ſanguinis de
qua ſit hic mētio fieret ꝯtra oꝛientē: ſeq̄/
retur q̄ facies ipoꝝ cherubin exiſtentiū ex vtraq̄ȝ parte ꝓpitiato
rij eēnt verſus occidentē: ⁊ doꝛſa eoꝝ verſus illā partē taberna/
culi q̄ dicebat̄ ſancta. cuiꝰ ꝯtrariū hr̄. ij. Paral. iij. vbi dr̄ q̄ faci
es ipoꝝ cherubin erāt verſe ad exterioꝛē domū. i. ad illā parteȝ
tēpli que vocat̄ ſancta: ⁊ dicebat̄ domꝰ exterioꝛ reſpectu ſancti/
ſanctoꝝ: qd̄ dicebat̄ domus interioꝛ. Templū autē Salomonis
ſm̄ oēs doctoꝛes fuit diſpoſituȝ in ſitu ad modū tabernaculi.
Item qd̄ dicit̄ de approbatione modi oꝛandi nō valet: q2 docto/
res noſtri cōiter dicūt q̄ ideo adoꝛemꝰ verſus oꝛientē: ne aſſimi/
lemur iudeis adoꝛātibꝰ verſus occidentē. Et iō dicenduȝ eſt q̄
cū dr̄ hic: Cōtra ꝓpitiatoꝛiū ad oꝛientē. nō accipit̄ hic oꝛiens re/
ſpectu mundi ſeu tabernaculi: ſed reſpectu ꝓpitiatoꝛij tm̄: q2 cū
ſacerdos aſꝑgens ſanguinē habuit doꝛſum ad oꝛientē mūdi: il/
la pars ꝓpitiatoꝛij q̄ obijciebat̄ ſuo aſpectui erat eiꝰ pars oꝛien
talis. pars aūt occidētalis erat verſus partē poſterioꝛē taberna
culi: vt de facili pōt quilibet imaginari. k Cunq̄ȝ mactaue/
rit hircum pro peccato. Ille eſt hircus de quo pꝛedictum eſt q̄ ꝑ
ſoꝛtem eſſet immolandus: ⁊ de eius ſanguine inferebat ſacerdos
intra ſanctūſanctoꝛum. l Et expiet ſanctuarium. Nō eſt in/
telligendum q̄ ſanctuarium haberet in ſe aliquod peccatū expi/
andum: cū eſſet res inanimata: ſed dicebatur quodāmodo pol/
lui ex peccatis ſacerdotum ⁊ populi: ſicut et eccleſie noſtre ꝓ ali
quo facinoꝛe in eis facto: vnde et indiget reconciliatione. ⁊ hoc
eſt quod dicitur: Ab immundicijs filioꝛum iſrael ⁊c. ⁊ patet.
m Iuxta hunc ritum faciet tabernaculo teſtimonij: id eſt poſt
expiationeȝ ſanctiſanctoꝛum expiabit reliquā partē tabernaculi

que dicebat̄

a Sanctuarium. Genus humanum carnem aſſumēdo: vt in proprie ſanctuario carnis rogaret per crucem. b Donec egrediatur. Humano. ſcilicet more ſpiritum emittens: ⁊ carnē in ſepulchro relinquens. c Et ſumptum ſanguinem. Quia paſſione ſua cornua altaris. i. q̄tuor principales virtutes ſanctificauit. d Expiet. Chriſti ſacrificio expiantur celeſtia. Unde ipā autē celeſtia maiorib⁹ hoſtijs expiantur q̄ iſtis. e Ab immūdicijs. Quantū ad celorū v̄tutes nō indigent expiari que ſunt ī ſanctificatione ꝑhenni. Sed quia frequenter peccatoꝝ noſtroꝝ fumus

Pſ.17. aſcendit. de quo dicit̄: Aſcēdit fu

Ione.1.a mus ī ira eius. Et de niniue. Malicia ei⁹ aſcēdet corā me. Recte ab immūdicijs noſtris expiat ſuper nos choros: vt abominabilē auferat odorem. Ideo non ſimpliciter aſpergit ſed ſepties: q: venia pctōrū noſtroꝝ celeſtia mundantur.

Moralit̄ f Poſtq̄. Moral. Ambro. quoq̄ in ep̄la ad ſimplicianū ait: Sicut duo ſūt in agro: vn⁹ aſſumit̄ ⁊ alter relinquit̄. ita duo hirci: vn⁹ ſacrificat̄ ⁊ alter in deſertū emittitur nulli vtilis: nec edendus a ſacerdotū filijs. Sicut enī ex alimētis quod bonū eſt editur: qđ malum eſt aut inutile ꝓijcitur: ita et bona epulatoria dicim⁹ que ſunt eſui apta. Non placebit ergo dño ſi manducaret ſacerdos ſacrificiū in quo ſit fraus oblationis nō ſedule cōfeſſionis ſinceritas. Ideo hircus iſte in deſertum dimittendus eſt: vbi errauerunt patres noſtri nec peruenerunt ad terram ꝓmiſſionis: ſed interijt a terra memoria eorum. Denicq̄ ſunt epula-

Eſa.58.d toria opera. Unde: Erunt ſabbata terre vobis eſce. Epulatoria. n. opera ⁊ refectoria requies in deo. g Et poſita vtraq̄ ⁊c. Man⁹ impoſitio benedictionē miniſtrat in ſacrificio: aut remiſſionē peccatorum: aut ſpiritumſanctū que eſſe non poſſunt in eo ſuper quem cadit ſors diaboli. Multa quoq̄ circūſtantia ſunt que illi ſentētie contradicūt. Et poſita. Ut oſtēdatur q: verbum impaſſile īmortale in carne ꝓ nobis ſufficiens ſacrificium ſuſcepit: huic recte oīa pec

Eſaie.53.b cata imponunt̄: q: peccata nr̄a ꝑ-

1.Pe.2.d tulit in corpe ſuo. Lxx. Imponet

Mat.27.c ea ſup caput hedi viui. In q̄ ſignificatur ſpinea corona capiti ei⁹ impreſſa. In ſpinis enī ſignificantur pctā. h Per ho. p. ⁊c. Chriſtū q̄ eſt oīa ſui ſacrificij: ſacerdos: ſacrificiū ⁊ cult⁹ ⁊ altare. Paratuz

Eſa.50.b ſm illud: Ego aūt nō ꝯtradico: retrorſuz nō abij: corp⁹ meū dedi ꝑcutientib⁹ ⁊c. Chriſt⁹ ergo ſeipm ꝑ hedū viuū imolans: ipe ſe ꝑ hominē paratū. i. ꝓpriā virtutē mittit hircū viuentē in ſolitudinē: immortalē. ſ. impaſſibilēq̄ diuinitatē ad inuia nobis loca:

Jo.13.a ⁊ oī malicia deſerta: Un̄ Johes: Sciens ieſus q: oīa dedit ei pater in man⁹: ⁊ q: a deo exiuit: ⁊ ad deū vadit.

Adamantius. In Homelijs ſup Leuiticū: hircum qui dño immolat̄ dicit ſignificare eos q̄ ad ſortem dn̄i deſtinant̄: ſicut laçar⁹ ille q̄ in ſinū abrae deportat̄ ab angelis. Hircū vero q̄ dimittit̄ in heremum: reprobos ſignificare vel iudaicū populū: qui a facie domini pro peccatis ſuis abijciuntur: ſicut diues purpuratus in inferno ſepultus.

Hominem

a ſ vel ſordium. ſ Lxx. immundiciarum.
eſt inter eos ī mēdio ſortiū habi- a
a ſ Non q: omēs tunc excluderent̄. ſ Nullus gentilis vel iudeus vel leuita vl̄ ſacerdos: Omēs enī declinauerūt ſimul inutiles facti ſunt.
tatiōis eoꝝ. Nullus hoīm ſit in b
ſ intelligibili: nemo ſancte viuebat.
tabernaculo qñ pōtifex ſctūariū
a ingredit̄ vt roget pro ſe ⁊ pro do
mo ſua ⁊ pro vniuerſo cetu iſrael:
b donec egrediat̄ tabernaculū. Cū c
a ſ captiuitatē noſtrā releuās ⁊ ſedere faciens in celeſtib⁹. b ſ thymiamat̄. ſ. q̄đ ē ſedes cherubin.
aūt exierit ad altare qđ corā dño
c eſt oret ꝓ ſe: ⁊ ſūptū ſanguinē vi-
tuli atq̄ hirci fundat ſup cornua
ei⁹ ꝑ gyrū: aſpgēſq̄ digito ſepti-
a ſ Cauſa quare debeat mūdari.
d e es: expiet et ſctificet illud ab im-
f mundicijs filioꝝ iſrael. Poſtq̄ d
emūdauerit ſctūariū ⁊ tabernacu
ſ Chriſtū ſm diuinitatem.
lū ⁊ altare: tūc offerat hircū viuē
g tē: poſita vtraq̄ manu ſup caput
ſ q: oīa pctā noſtra portauit.
ei⁹: ꝯfiteat̄ oēs iniquitates filio e
rū iſrael: et vniuerſa delicta atq̄
ſ deo.
peccata eoꝝ que imp̄ccās capi- f
h ti eius: emittet illum ꝑ hoīem pa
ratū in deſertuz. Cunq̄ portaue g
ſ chriſtus qui portauit peccata noſtra.
rit hircus omēs iniquitates eoꝝ
ſ in celū. ſ qui ante capt⁹ inter hoīes.
ī terrā ſolitariā: ⁊ dimiſſus fuerit
ſ xp̄s ver⁹ montanus.
in deſerto: reuertet̄ aaron ī taber
a ſ celum. b ſ ſordib⁹ mortalitatis ⁊ paſſibilitat̄: q̄b⁹ indut⁹ eſt ꝓ peccatis noſtris.
naculum teſtimonij: et depoſitis
veſtib⁹ quib⁹ pri⁹ indutus erat
cum itraret ſanctuariū: relictiſq̄ h
ſ loram manifeſtabit carnem. ſ celo.
ibi lauabit carnē ſuā in loco ſan i
ſ glorie ſue. vñ: Dñs regnauit: decorē indut⁹.
cto: indueturq̄ veſtibus ſuis. Et k l
a ſ de mundo. b ſ patri. ſ ſeipm. ſ quod nemo poterat offerre niſi ipſe.
poſtq̄ egreſſus obtulerit holo-
a ſ aſſiſtens vultui dei ꝓ nobis.
cauſtū ſuuz ac plebis: rogabit tā

que dicebat̄ ſancta: ⁊ h̄ vocat̄ hic tabernaculū teſtimonij: q: cōtinebat duas partes tabernaculi. ⁊ ideo noīatur nomīe totius. a In medio ſortiū habitatiōis eoꝝ. In hebreo habet̄: In medio ſordiū eoꝝ: q: tabernaculū erat in medio caſtroꝝ. populus aūt habitans in circūitu frequēter incurrebat ſordes pctōꝝ: q̄ redundabant in tabernaculū quodāmō vt dictū eſt: licet aūt trāſlatio nr̄a ad eundem ſenſum reducat̄: credo tñ eam eſſe corruptaz vitio ſcriptoꝝ q̄ acceperūt. t. ꝓ. d. ⁊ ideo ſcripſerūt ſortiū ꝓ ſordiū. b Nullus hoīm ſit in taber. ⁊c. q: tūc ſumm⁹ ſacerdos debebat eſſe maxime eleuat⁹ in deū: ⁊ ꝓpter hoc excludebat̄ ſocietas alioꝝ q̄ poſſet impedire ipm. c Cū aūt exierit ad altare. ſ. thymiamatiſ qđ erat extra ſctūſctōꝝ: vt dictū fuit Exo. xxx. propter qđ expiato ſctōſctōꝝ oportebat ſacerdotē exire ad expiandā aliā partē tabernaculi: in q̄ erat altare thymiamat̄. q̄ facto exibat tabernaculū ad offerendū hircuz emiſſariū. ⁊ hoc eſt qđ ſubdit̄:

d Poſtq̄ emūdauerit ſanctuariuz ⁊c. Sequit̄: Tunc offerat hircū viuentez in atrio. e Confiteat̄ oēs iniq̄tates ⁊c. nō explicando oīa in particulari: quia impoſſibile erat tūc fieri: tum ꝓpter breuitatē tpis. tum q: ſacerdos nō oīa peccata ꝓplī ſciebat: ſed in generali: ſicut facimus in ꝯfeſſione facta in ꝑncipio miſſe vel hmōi. f Que imp̄cans capiti ei⁹. q: rogabat dñm vt penam debitā pro illis peccatis vellet trāſferre in hircū illuz qui emittebat̄ in deſertū: vt ibi relinqueretur a feris deuorandus ꝓ hoīb⁹ morte dignis ꝓ ſuis peccat̄. g Cūq̄ portauerit. Deſcripta expiatiōe. hic ꝯñr deſcribitur cult⁹ celebratiōis q̄ ꝯſiſtebat in cōſummatione ſacrificij: in crematione illorū que erāt cremanda in altari holocauſtoꝝ: ⁊ in crematione incenſi ſup altare thymiamatiſ: ⁊ in iſto officio ſummus ſacerdos deponebat veſtimēta linea: in q̄bus prius miniſtrauerat: ⁊ accipiebat ornamenta pontificalia. Cui⁹ rationē aſſignant doctores noſtri: q: miniſteriuz expiationis qđ preceſſerat debebat fieri cū humilitate: ſed ꝯſummatio ſacrificij cum ſolēnitate: ⁊ ad ſiſitudinez hui⁹ pontifex euāgelicus in aſperſiōe baſilice quā dedicat quaſi in expiatiōe ei⁹ lineis ⁊ minorib⁹ vtitur indumētis: ⁊ etiaz in ſabbato baptiſmali ⁊ conſecratiōe fontiū: ⁊ in immerſione cathecuminoꝝ: cū. ſ. trāſferunt̄ peccata eoꝝ: ſiſib⁹ vtitur indumētis. Cū aūt his pactis ad miniſtrationez accedit altaris: pontificalib⁹ ⁊ p̄cioſis veſtib⁹ infulatur: vt dicit magiſter ī hiſtorijs. Ra. Sa. aliā rōnē aſſignat dicens: q̄ cū veſtibus lineis intrabat ſctūſctōrum: ne miniſter eſſet ſicut dñs. qđ eſt ſic intelligēdū: q: ſanctūſanctoꝝ erat loc⁹ ipſi⁹ dei quaſi ipſum repreſentans: vt dictum fuit Exo. xxv. ⁊ ideo ꝓpitiatoriū aureuz ⁊ alia que erant ibi aurea: erāt q̄ſi quedam dī ornamenta. ꝓpter qđ pontifex nō debebat ibi ingredi cū aureis ornamētis: ſed miniſteriū qđ agebat extra ſanctūſanctoꝝ in ornamentis pontificalib⁹ in q̄bus erat aurū: vt dictū fuit Exo. xxviij. exercebat: et ſm vtrūq̄ dictum in tali mutatione veſtiū man⁹ ⁊ pedes lauabat in labio eneo. ⁊ h̄ eſt qđ ſequit̄: h Relictiſq̄ ibi. ſ. veſtimentis prioribus. i Lauabit carnem ſuam in loco ſancto. q: labiū p̄dictum erat in atrio. k Inducturq̄ veſtibus ſuis. i. pontificalibus ſibi appropriat̄: q: prius miniſtrauerat in veſtimētis lineis: que erant cōmunia etiā ſacerdotibus minorib⁹: ⁊ ꝯñr deſcribit̄ cōſummatio miniſterij. cū dicitur: l Et poſtq̄ egreſſus ⁊c. ⁊ patet littera ex predictis. Et ſubditur quid debeat facere ille qui duxerat hircū in deſertum. cum dicitur:

Ille vero

Glo. ordi.

h Hominem vero paratũ: chriſtũ vel angelos ei⁹. Unde recipit vnuſquiſq; quod meretur.
a Ille vero q̃ dimiſerit caprũ ⁊c̃. Origenes. Aſcendit in cor tuũ concupiſcentia: q̃libet cogitatio praua: abijce: ſors eſt apompei. Abijcies autem ſi habueris tecũ parati manum hominis: id eſt ſi lectio diuina ſit in manibus tuis: ⁊ ante oculos p̃cepta dei: tunc vere eris paratus. Similiter ſi cetera vitia aſcenderunt in cor tuuꝫ: expelle: mitte in heremum. Si vero aſcendat in cor tuum miſericordia: iuſticia: pax et huiuſmodi. hec de ſorte domini ſunt offerũtur ad altare. pontifex accipit: et reconciliat deum tibi. Is ergo in quo eſt ſors apompei: non eſt piger: nec eſt occupatus ſecularibus: ſed parat⁹ promptus ⁊ vigilans. Qui ſi ſordeſcere videtur: quia contingit immundũ: lauabit veſtimẽta ſua: ⁊ erit mundus. Hoc moraliter ad vnumquẽq; noſtruꝫ ptinet. Homo paretur: ip̃a ratio que intra nos eſt: per quam nobis boni maliq; diſcretio ẽ: que ſi videtur ſordeſcere: quia diſcit ⁊ pertractat q̃ mala ſunt: tamen ſi ea abijciat: tunc melioribus cogitationib⁹ purificata ac diluta videbitur munda.
G Chriſtus quoq; lauare dicitur veſtimenta ſua ⁊ fieri mũdus
Zach. 3. a propter illud: Uidi ieſuꝫ ſacerdotem magnum indutum veſtimenta ſordida: quod ſi intelligitur de aſſumptione carnis: ⁊ hic in lauandis veſtibus poteſt eadem figura ſeruari.
b Menſe ſeptimo decima diemen. ⁊c̃. Orige. In qua ſolẽnitas repropitiationis: et in qua ſola pontifex ſolus indut⁹ omnib⁹ pontificalib⁹ veſtib⁹ ⁊ ſemel in anno ingredit̃ in ſancta ſanctoꝝ. Populũ eni̇̃ derelinquens: ingredit̃ vbi eſt repropitiatoriũ ⁊ ſup̃ repropitiatorium cherubin: vbi eſt arca teſtimonij ⁊ altare incenſi: q̃ acceſſus eſt ſoli pontifici. Pontifex eſt chriſtus: qui p̃ totum annũ
Luce. 4. c cũ pp̃lo erat. de quo dicit̃: Euãgeliçare pauperib⁹ miſit me: ⁊ vocare annũ acceptũ dñi. et ſemel in iſto die repropitiationis intrat i ſancta ſanctoꝝ. i. impleta diſpenſatione penetrat celũ: ⁊ intrat ad patrẽ: vt faciat eum propitium: ⁊ exoret ꝓ omnib⁹ in ſe credentib⁹. Dies ꝓpitiationis manet nobis: donec occidat ſol. i. mũdus finem accipiat. Stam⁹ enim ꝓ forib⁹ operientes potificẽ nr̃m cõmorantẽ intra ſctãſctõꝝ: ⁊ orantẽ pro peccat̃ eoꝝ q̃ ſe expectãt ſuper q̃s ſors eius venit vt ſint pars domini ⁊ electio: non ꝓ ea parte que ꝓ indignitate ſua ſpernitur ⁊ abijcitur. Unde dicit̃ hircus apompeius: id eſt abiect⁹ ꝯ refutatus.

Et locut⁹

Leuitici Ca. XVI

a ſ membris ſuis. b ſ pinguedinem charitatis.

pro ſe q̃ pro populo: ⁊ adipem

a ſ vt holocauſtum pingue fiat.

q̃ oblat⁹ eſt p̃ peccat̃ adolebit

ſ ſeip̃m. ſ chriſtus.

a ſuper altare. Ille vero qui dimi a

a ſ aſſumpta immortalitate ⁊ impaſſibilitate.

ſerit caprum emiſſarium laua-

ſ ante ſordida.

bit veſtimenta ſua et corpus a-

a ſ angeloꝝ vel eccleſie. de qua dicit̃: Terribilis vt caſtrorũ acies ordinata.

qua: ⁊ ſic ingredietur caſtra. Ui b tulum autem ⁊ hircum qui pro peccato fuerãt immolati: ⁊ quorum ſanguis illatus eſt in ſan-

ſ vel ſanctuariũ.

ctuario vt expiatio cõpleretur: aſportabũt foras caſtra: ⁊ com- c burẽt igni tam pelles q̃ carnes eorum ac fimum: ⁊ quicunq; cõ d buſſerit ea: lauabit veſtimenta ſua ⁊ carnem aqua: ⁊ ſic ingredietur caſtra. Eritq; vobis hoc le-
b gitimũ ſempiternũ. † Menſe aũt e

a ſ veniet dies cum auferetur ab eis ſponſus: ⁊ tunc ieiunabunt.

ſeptimo decima die menſis af- fligetis aĩas veſtras: nullũq; facietis opus ſiue idigena ſiue aduena qui peregrinatur inter

ſ in qua paſſus eſt chriſtus.

vos. In hac die expiatio erit veſtri atq; mundatio: ab omnib⁹ peccatis veſtris coraꝫ domino

a ſ Omne ſeruile opus nõ facietis in eo.

mundabimini. Sabbatum eni requietionis eſt: et affliget̃ animas veſtras religiõe perpetua.

a ſ chriſtus q: iudeorũ ſacerdotes nõ poterãt. impoſſibile enim erat ſanguine taurorũ aut hircorum peccata auferri.

Expiabit autem ſacerdos qui f

ſ Unxit te deus deus tuus oleo leticie pre conſortibus tuis.

vnctus fuerit: et cuius manus

a ſ Tu es ſacerdos in eternum ſm or. melchiſe.

initiate ſ̃t vt ſacerdotio fungat̃

a ſ obediens patri vſq; ad mortem. b ſ pro ſacerdotibus iudeorum qui hec conſummare non poterant de quibus chriſtus ſm carnem.

pro patre ſuo. Induėtq; ſtola linea ⁊ veſtibus ſanctis: ⁊ expiabit ſanctuarium ⁊ tabernaculũ teſtimõij atq; altare: ſacerdotes quoq; et vniuerſum populum. Eritq; vob̃ h̃ legitimũ ſempiternum: vt oretis pro filijs iſrael: et pro cunctis peccatis eorum

ſ quia chriſtus ſemel pro peccatis noſtris mortuus eſt.

ſemel in anno. Fecit igitur ſicut g
preceperat domin⁹ moyſi. h

Nico. de lyra

a Ille vero qui dimiſerit caprũ emiſſariũ lauabit veſtimenta ſua. p̃ aſperſionem aque expiationis in qua erant cõmixti cineres vacce ruſe. b Uitulũ autẽ ⁊ hircũ ⁊c̃. Seq̃tur: c Aſportabũt extra caſtra ⁊c̃. ad deſignandum ꝙ deberet totaliter a peccato elongari q̃tum ad actũ ⁊ circũſtantias ⁊ occaſiões peccati. d Et quicũq; combuſſerit ea: lauabit veſtimenta ſua ⁊c̃. aqua aſperſionis modo ſupra dicto. e Menſe auteꝫ ſeptimo. Hic cõſequenter deſcribitur circa expiationem ritus ſucceſſionis: quia pertinebat ad ſummum ſacerdotem miniſteriũ illius diei: premittitur tamen tempus cũ dicit̃: Menſe autem ſeptimo decima die menſis. in reuolutiõe cuiuſlibet anni: affligetis aĩas veſtras: q: ſicut predictuꝫ eſt erat dies expiatiõis peccatoꝝ ſacerdotũ et totius populi. ideo generaliter oĩs debebãt p̃ ieiuniũ affligi in corpore: ⁊ p̃ debitã ꝯtritionem in mente. f Expiabit aũt ſacerdos q̃ vnctus fuerit. i. ſummus ſacerdos q̃ in officio patris ſucceſſerit ⁊ exequet̃ officiũ expiatiõis ſicut p̃dictũ eſt. g Fecit igit̃. ſ. aaron q̃ erat ſũm⁹ ſacerdoſ. h Sicut p̃. dñs moyſi. q: aduẽiẽte decima die ſeptimi mẽſis celebrauit dictã expiationẽ: eo mõ q̃ ſupra determiatũ eſt.

Moraliter. d† Locu Ca. XVI tuſq; eſt dñs ⁊c̃. Hic agit̃ de ingreſſu ſummi pontific̃ in ſctm̃ſctõꝝ in die expiatiõis q̃ erat dies deciã ſeptimi menſis. Allegorice vero p̃ hũc ingreſſuꝫ figurat⁹ fuit ingreſſus xp̃i i celũ nõ i alieno ſanguie ſic̃ pontifex leg̃ intrabat: ſ̃ p̃ ꝓpriũ ſanguinẽ: ſic̃ exponit ap̃ls Heb. ix. Et q̃m ip̃e xp̃s ſicut ẽ ſacerdos nr̃: ita eſt ⁊ hoſtia ꝓ nobis ĩmolata et nõ hoſtia q̃cũq; ſ̃ hoſtia p̃fectiſſima. iõ figuratus fuit p̃ plures hoſtias pontific̃ legalis hic poſitas. ſicut vnũ p̃fectũ p̃ plura imp̃fecta ſcꝫ p̃ vitulũ: arietẽ ⁊ hircũ. cui⁹ rõ eſt: q: vitulus eſt bos iuuẽculus ⁊ tenellus. Sic̃ aũt ſupra dictũ eſt xp̃s d̃r bos ꝓpter fortitudinẽ ad laboꝛes ſuſtinenduꝫ. chriſtus vero in iuuẽtute ſua imo in pueritia ſua labores ſuſtinuit in p̃ſecutione herodis. nã tũc portat⁹ fuit in egyptũ p̃ viã longã ⁊ aſperã. tũc etiã mortẽ imo multas mortes vt ſic liceat loq̃ quodãmõ ſuſtinuit. nã in q̃libet puero ab herode occiſo q̃rebat̃: ⁊ ſic in eo quodãmõ occidebat̃. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ figurat⁹ fuit p̃ vitulũ ĩmolatũ. Siſr p̃ arietẽ. nã ipſe eſt dux fideliũ ſicut aries ouiũ: ⁊ ꝓ ip̃is ĩmolat⁹ fuit: ſic̃ ip̃e dicit Joh. x. Aniam meã pono pro ouib⁹ meis. Siſr p̃ hircũ ꝓpter ſi̇̃tudinẽ carnis peccati. In hac auteꝫ oblatiõe fuit duplex hircus. vn⁹ ĩmolat⁹ in tabernaculo. ali⁹ emiſſus in deſertũ a feris deuorandus: ⁊ p̃ vtrũq; fuit xp̃s figurat⁹. nam paſſus fuit in ciuitate hierl̃m in q̃ erat templũ flagellatione ⁊ ſpinee corone impoſitiõe: ⁊ etiã extra ciuitateꝫ crucifixione. Moraliter autẽ p̃ ingreſſum ſummi ſacerdotis in ſanctũſanctorũ ſignificat̃ acceſſus ſacerdotis noue leg̃ ad offerẽdũ eũ in altari q̃ eſt ſctũſſanctoꝝ. de q̃ ſacerdote d̃r hic ꝙ p̃mo debet lauari. ſ. p̃ verã ꝯfeſſionem: deinde veſtiri: ⁊ p̃mo q̃ttuor ornamentis cõmunibus pontifici ⁊ alijs ſacerdotib⁹. ſc̃do in ꝯſummatione ſacrificij q̃ttuor alijs ſũmo ſacerdoti ꝓprijs. que vero ſint iſta ornamẽta ⁊ que moral̃ ſignificatio coꝝ dictum eſt ſupra Exo. xxviij. Oblatio vero hui⁹ ſacerdotis eſt xp̃s in ſacramento euchariſtie ꝯtent⁹ q̃ figurat⁹ fuit p̃ vitulũ arietẽ ⁊ hircũ ſicut ſup̃i⁹ eſt exp̃ſſum.

In ca. xvj. vbi dicit̃ in poſtilla: Uitulũ offeret pro peccato.

Additio. Cum iſte vitulus non ſolũ ab aaron ſed a ſucceſſorib⁹ ſuis ſemel in anno. ſ. in die expiationis eſſet offerendus: vt ptꝫ in fine capituli hui⁹: nõ videtur rõnabilit̃ dictũ: ꝙ offerebat̃ pro peccato

aaron

Additio

A Aarō ad nihilū ei videbat̃ ꝓficere ſūmis ſacerdotib⁹ ipſi aaron ſuccedētib⁹ facere mēoꝛiā ꝑdeceſſoꝛ ſui de h̄ i q̄ peccauit. merita ei patrū ꝑſentant̃ a filijs i ſuis oꝛōnib⁹: ſic̃ i mult̃ locis habet̃: nō aūt demerita. vnde meli⁹ videt̃ dicendū ꝙ vitulus iſte offerebat̃ ꝓ peccato ꝓpꝛio: ſiue ſacerdotis offerent̃ q̄cūq̧ eſſet ille: qꝛ nullus erat ſine peccato. vnd̄ ſeq̄tur in lr̄a: Cūq̧ obtulerit vitulū oꝛabit ꝓ ſe ⁊ ꝓ domo ſua: ⁊ hoc ē etiā qd̄ dicit apl̄s ad Hebꝛe. ix. In ſecūdo aūt introibat ſemel in anno ſolus pontifex: nō ſine ſanguine quē offerret pro ſua et populi ignoꝛantia. Qꝛ aūt aries immolaret̃ in memoꝛiā arietis Iſaac eſt conſonū ratiōi. ſ. vt deus haberet in memoꝛiam merita patrū. ſcʒ Abraam immolātis ⁊c̄. ⁊ Iſaac q̄ ad immolandū ſe obtulit.

Replica

Correctoꝛij ꝯtra Burgē. In cap̄. xvj. poſtillatoꝛ dicit oblationem vituli ſemel per ſummū ſacerdotem factam in anno inter cetera in rememoꝛationem peccati Aaron. Sed Burgē. dicit hoc irrationabile: quia nihil proficiebat ſummis ſacerdotib⁹ huiuſmodi memo ria: etiam

ria: etiam qꝛ in oꝛationib⁹ debent rememoꝛari merita patrum non demerita. Reſpōdeo ꝙ rationabile eſt vt in oꝛationib⁹ et oblationib⁹ fieret rememoꝛatio non mō virtutis: ſed etiā peccati predeceſſoꝛū. Ibi enim fit rememoꝛatio collate gratie: hic remiſſionis ⁊ venie ⁊ ablationis culpe: quod mirū ſi vitulus non pro peccato Aaron: ſed in memoꝛationem peccati Aaron offerat̃: ſicut aries in memoꝛiam obedientie Iſaac ⁊c̄. Nec eſt verū ꝙ ſolū merita patrū non demerita reducant̃ ad memoꝛiam oꝛantiū ⁊ offerentiuʒ: quia ſcriptura ſacra plena eſt huiuſmodi modis oꝛandi: Peccauim⁹ cū patrib⁹ noſtris ⁊c̄. Vide Danielem: Heſter: Tobiam: Iudith ⁊c̄. Nec eſſet irrationabile ꝙ quilibet ſacerdos offerens vitulū reduceret ad memoꝛiam: ꝙ illi⁹ vituli oblatio eſſet meritoꝛia ablutionis culpe propꝛie: ſicut quondam fuit culpe paterne que erat in vituli fabꝛicatione: ⁊ ſicut vitulus aliquādo fuit populo cauſa idolatrie: ita eius immolatio fit memoꝛia placationis diuine: dum hoc deo mactare ſtuduerit qd̄ aliq̄n ſtultus ꝑpl̄s adoꝛauit ⁊c̄. que non irrationabiliter ad memoꝛiā reduci poſſunt.

Glo. oꝛdi.

Et locut⁹ eſt dn̄s ad moy. d. ⁊c̄. Ca. XVII Preſenti lege demōſtrat̃: qꝛ nō tm̄ moyſi ſed om̄ib⁹ cōmūiter loq̄tur domin⁹: Om̄es ſcire cupit qd̄ om̄ib⁹ expedit: legem. ſ. tempoꝛalem eſſe: ⁊ expleto ſuo tempoꝛe obſuari ſupuacue. Expletio vero tp̄is ꝑfecta: deſtructio loci in q̄ ſacrificia ꝑcepit offerri: intimando cū q̄ extra caſtra: ſiue foꝛis tm̄ extra tabernaculū teſtimōij ſacrificauerit: interire de popul' ſuis: vt ſcʒ deſtructo tabernaculo ⁊ loco ſacrificia fineʒ habeāt. Sanctas vero actiones ⁊ que edificant

Exo. 20. b humanam mentem: vt patrem ⁊ matrem honoꝛare: ⁊ ꝓximos diligere et ſimilia: loco nō circūſcripſit: qꝛ ſemper pꝛoſunt: ⁊ cum euangelio conueniūt. Quicunq̧ ergo nunc figuras agūt: deſtruct i loci ſanguinem effundūt: ⁊ cōmunem cōuerſationem maculant: in cōmuni peccant ſicut q̄ ſanguinem fundunt. Eoꝛū quoq̧ ſanguinem fundunt: quos exemplo ſuo in erroꝛem mittūt. b Homo q̄libet de ⁊c̄. Quaſi figure legis tempoꝛales ſunt: ⁊ in loco certo ſunt: q̄ deſtructo nō poſſūt manere. c Si occiderit o. ⁊c̄. Non de his dicit: qui occidūt ad vſum veſcendi. pꝛiuata enim ſacrificia ꝓhibuit: ne ſibi q̄ſq̧ ſacerdos eſſe audeat: ſed illuc afferat vbi ꝑ ſacerdotem offerat. hoc nanq̧ in cōſuetudine cauendū pꝛemonuit. Cū ergo non liceret offerri ſacrificia: niſi in tabernaculo

3. Re. 18. f lo cui templuʒ ſucceſſit: Helias tamen extra templū ſacrificauit: quando ⁊ ignem de celo impetrauit: ⁊ prophetas demonioꝛum conuicit. Sed cum iubet ille qui legem conſtituit aliquid fieri quod in lege pꝛohibuit: iuſſio ip̄a pro lege habet̃: que a legiſlatoꝛe datur. Spiritus enim dei q̄ erat in Helia q̄cq̄d in hac re fecit cōtra legem eſſe non potuit: quia datoꝛ eſt legis. d Et nequaq̄ vltra immolabūt hoſtias ſuas demonib⁹. Cū a domino dictum

Exo. 20. a ſit: Non facies tibi idolum: nec omnē ſimilitudineʒ eoꝛū que in celo ſunt ſurſuʒ: ⁊ in terra deoꝛſum: ⁊ quecunq̧ ſubt⁹ terram

Ibi. 32. b conflatilem vitulū fecerūt: ⁊ ei ſacrificium obtulerunt: alligurire cupientes

Gal. 3. d ſacrificium. Lex ergo quaſi pedagogus eoꝛū precipit deo ſacrificare: vt in hoc occupati abſtinerent a ſacrificio idolatrie. Talia tn̄ ſanciuit ſacrificia q̄b⁹ myſteria ſignificarent̃ futura. e Cū q̄b⁹ foꝛ. ⁊c̄. Idolatriā foꝛnicationē vocat. quia deus deſpōdit ſibi aīas nr̄as. Dicit̃ ergo foꝛnificatio ab illo diſceſſio. Terret etiā eos qui in carne foꝛnicant̃: cū peccatū foꝛnicationis cōparat idoloꝛū cultui ⁊ demonum oblationi. f Homo q̄cunq̧ de filijs iſrael ⁊ de aduenis q̄ ꝑegrinantur ⁊c̄. Aug⁹. Si idem repetitur mandatum: neceſſarium et vtile oſtenditur: ſed tamen ſupe

Ca. XVII

a Et locut⁹ eſt dn̄s ad moyſen dicens:

[ſ oībus cōmuniter datur hec lex.]

Loq̄re aaron ⁊ filijs ei⁹ ⁊ cūct' filijs iſrael ⁊ dices ad eos:

[a ſ auctoꝛitas ꝑcepti. ſ nō hō.]

Iſte ē ſermo quē mādauit dn̄s:

b dicēs: Homo quilibet de domo

c iſrael ſi occiderit ouē aut bouē ſiue caprā i caſtris vl' extra caſtra:

[ſ vbi tm̄ licet offerri.]

⁊ nō obtulerit ad oſtiū tabernaculi teſtimonij oblationem dn̄o:

[ſ homicidij.]

ſanguis re⁹ erit. Quaſi ſi ſanguinē fuderit: ſic ꝑibit de medio populi ſui. Idō ſacerdoti offerre debēt filij iſrael hoſtias ſuas quas occidūt in agro: vt ſctificent̃ dn̄o ante oſtium tabernaculi teſtimonij: ⁊ imolent eas hoſtias pacificas dn̄o. Fundetq̧ ſacerdos ſanguinem ſuper altare domini ad oſtium tabernaculi teſtimonij: et adolebit adipem in odoꝛē ſuaui-

d tatis dn̄o: et nequaq̄ vltra immolabunt hoſtias ſuas demoni

[ſ recedendo a vero ſponſo.]

e bus cum quib⁹ foꝛnicati ſunt: Legitimū ſempiternum erit illis et

[ſ Lex. hō hō.]

poſteris eoꝛū. Et ad ipſos dices:

f Homo de domo iſrael et de aduenis q̄ ꝑegrinantur apud vos:

[a ſ Iam ꝑfectum non modo inceptum.]

qui obtulerit hōlocauſtū ſiue victimā: ⁊ ad oſtiuʒ tab'naculi teſtimonij nō adduxerit eā vt offerat̃ domio: interibit de populo ſuo.

Nico. de lyra

A

Et locut⁹ eſt domin⁹. Ca. XVII Poſtq̄ actum eſt de purgatiōe generali que fiebat ꝑ q̄dam ſacrificia vt viſum eſt. hic ꝯſeq̄nter agit̃ de loco ſacrificij: ⁊ pꝛimo determinatur ſacrificij locus. ſecūdo excludit̃ gentilis modus. ibi: Homo q̄libet de domo. Circa pꝛimuʒ pꝛohibet̃ extra locū ſacrificij immolatio: ſecundo oblatio. ibi: Homo de filijſ iſrael. Circa pꝛimū dicit̃ ſic: q Hō q̄libet de do. iſrl' ſi occi. bo. aut ouē ſiue ca. in ca ⁊c̄. nō eſt intelligēduʒ hoc de q̄libet occiſione: qꝛ licituʒ erat talia aīalia q̄ ſunt etiā imolaticia occidere in caſu ⁊ comedere: nō ſolū extra templū ſʒ etiaʒ extra hierſm: vt habet̃ Deut. xij. ſed intelligit̃ de occiſiōe ꝑ modū ſacrificij: q̄ n̄ fuit licita extra atriū tēpli: poſtq̄ tēplū fuit edificatū ꝑ ſalomonē: nec extra atriū tab'nacli an̄ tēpli edificatōeʒ. ⁊ h̄ notat̃ ꝑ h̄ qd̄ ſubdit̃: c Et nō obtu. ⁊c̄. Ex q̄ pʒ ꝙ loq̄t̃ de occiſis ꝑ modū ſacrificij. d Reus erit q̄ſi ſi ſan. fuderit. ſ. hūanū: qꝛ puniēdus eſt ſicut de homicidio. e Ideo ſacerdoti offerre debent filij iſrael hoſtias ſuas. aliter enī vſurparēt ſibi officiū ſacerdotis ſicut faciūt idolatre. vn̄ ſubdit̃: f Quas occidūt in agro. i. occidere ꝯſueuerūt. idolatre ei in agris ⁊ alijs locis indifferent̃ ꝓ ſua volūtate immolabāt hoſtias idolis: ⁊ in hoc filij iſrael imitabāt̃ eos ſalteʒ pro magna parte: anteq̄ ꝑ legem eis datam determinaret̃ loc⁹ ſacrificij ſcʒ ip̄m tabernaculū ante edificationē templi. Et poſtea ip̄m tēplū qd̄ ſucceſſit tabernaculo. g Et nequaq̄ vltra immo. hoſtias ſuas demonibus. ſicut faciebāt ante dationem legis: ritum gentiliū imitantes. h Homo de filijs iſrael. Hic conſequēter ꝓhibetur extra locum ſacrificij determinatū oblatio. cum dicit̃: Homo de filijs iſrael: id eſt iudeus natione. i Et de aduenis. i. de conuerſis ad iudaiſmū. k Qui obtu. ho. ſiue victi. h̄ dr̄ ad cōprehēdēdū om̄e gen⁹ ſacrificij. l Et ad oſti. ta. teſt. nō adduxerit. i. extra locum determinatum a deo quodcūq̧ ſacrificiuʒ obtulerit. m Interibit de populo ſuo. ⁊ ſic patet ꝙ eandem penam incurrit immolans ſacrificium extra locum determinatum a deo: et offerens. et ideo ſi vnus

B

† De cōſe. di. 1. c. non opoꝛtet.

¶ tamen ſuperiꝰ tm̄modo occidentē vt faceret ſacrificiū: ſed nō pficientem iuſſit puniri. Ait enim: Qui occiderit bouē aut ouē ſiue in caſtris ſiue extra caſtra ⁊c̄. vbi ꝓhibetur ab eo quod tēratur. hic autē ait: Qui obtulerit holocauſtū ſiue victimā ⁊c̄. Jam pfectum ſacrificiū ſignificās: pari tamē pena plectunť. Qui enim incipit: ⁊ ſi liceat facit: nihil differt ab eo q̄ fecit. Utrīqꝫ enim pena deputať: vt de populo ſuo eȷ̈ciať: nec de circūciſione glorieť: ne de genere iſrael dicať: ſed inter pꝛeputiū habentes reputeť. Qui ergo nūc legꝰ figuras extra templū celebrāt: fruſtra ſe iſraelitas vel iudeos iactant. a De aduenis. Gentilibus q̄ nō ſunt coniuncti iudeis: ſed apud nos. Apud eos q̄ppe fuimus: vt legē eoꝛū ⁊ ꝓphetas ⁊ ꝓmiſſam hereditatē habentes: nō tm̄ ipſis ſed deo adherētes. ꝓpterea iuxta. Lxx. homo hō dixit: vt oñdat tam eos q̄ in circūciſione q̄ꝫ qui in pꝛeputio adherēt deo hoc debere mandatū ſeruare. b Si co. ſan. ⁊c̄.

Myſtice Myſtice. Sanguinē homicidiū intelligimus. fratris odiū homicidium eſt. Qui enī odit fratrē ſuū homicida eſt. Abſtinēdum eſt igiť ab om̄i ſanguine. i. ab omni odio fratrū: q2 ſup talem aīam: que talez
Pſ. 13. comedit ſanguinē. ſm̄ illud: Qui deuorauit ple. me. ſicut eſ. pa. obfirmat faciem ſuam deus: chꝛiſtū. ſ. qui eſt imago patris. Qui enim videt filiū: videt ⁊ patrē. Ipſe
Ibidē. 33. enim iudex eſt. de quo d̄r: Ultꝰ autē dn̄i ſup facientes mala: vt p. d. ter. me. e. Ipſe aūt comedentē ſanguinē pdit de populo ſuo de cōmuni. ſ. hominū genere: q2 ſicut
Mat. 25. c immiſericoꝛdē ⁊ impiū cū malignis ſpiritibus mittit in ignē eternū q̄ pꝛeparatus eſt diabolo ⁊ angelis eiꝰ: vt aūt oñderet q̄ꝫtum debeamꝰ eſſe inuicē miſericoꝛdes: q̄ꝫtum diligētes: oſtendit q2 ꝓ expiatiōe noſtra ſanguinē ſuū fuderit dicens: Ego dedi illū vobis ſanguinē. ſ. xp̄i. c Anima car. Augꝰ. Aliquid vitale eſt in ſanguine: q2 p ipſum maxime in hac carne viuitur: qui per om̄es venas coꝛpꝛis diffun-
† ditur. Ipſam vitam coꝛpoꝛis vocauit ani-
32. q. 2. ca. mam. nō vita que migrat ex coꝛpoꝛe: ſed
Moyſes. que moꝛte finitur. Qua locutiōe dicimꝰ
D iſtam vitā tempoꝛalē: nō eternam. moꝛtalem: nō immoꝛtalē: cū ſit immoꝛtalis aīa que poꝛtať ab angelis in ſinu abꝛae. ⁊ cuī
Luce. 23. b diciť: Hodie mecū eris ī paradiſo. Scd̄m
Act. 20. e hoc dicit Apl̄s: Non facio aīam meā pꝛecioſioꝛem me: vbi ſe oſtendit paratū moꝛi ꝓ euangelio. Aīam enī que migrat ex coꝛpoꝛe pꝛecioſioꝛem faciebat: cū tantum meritum acquirebat. d Homo q̄cunqꝫ. Eſicius. Multa deo cura eſt de nobis:
Ma. 5. f ne alterutrū noceamus. ꝓpterea pcutien-
Ibidem ti iubet alteram dare maxillam: ⁊ auferēti pallium: tunicam dimittere: ⁊ nō in iudicio contendere: ne ex contentione velimus etiam nocere: ſed patiēdo ipſuz coꝛrigere. Ideo legiſlatoꝛ ſanguinis mandatū recapitulat: vt fraudes ⁊ aſtutias nocendi varias auferat dicens: Si venatione ſiue aucupio ⁊c̄. e Venatiōe. Fraude que ad ſanguinem vitamqꝫ pertinet.
Pſ. 93. Unde: Captabant in animā iuſti: ⁊ ſanguinem innocentez ꝯdem.
Ibidē. 123 Et rurſus: Aīa noſtra ſicut paſſer ere. eſt de la. ve. Hoc ē ſi peccātem viderit: eū qui venatiōi ⁊ dolo ex infirmitate vel ſimplicitate expoſitꝰ eſt. f Uel auē ⁊c̄. Cū. ſ. q̄ a terrenis ſe remouet: q̄bus veſci licitū eſt. Tales enī violenti ⁊ auari comedūt. Unde ſi inuicē comeditꝭ videte ne ab inuicē cōſumamini. Uel qm̄ priꝰ erāt iuſti recte inť mūda cōputanť. g Opiat illū ⁊c̄. Peccata ꝯfitētiū terra opit tāq̄ꝫ īferiꝰ remanētia: ⁊ p pn̄iam moꝛtificata. Quoꝝ ꝓhibitꝰ ē clamoꝛ ad celos aſcēdere: q̄ aſcēdebat clamoꝛ ſodomoꝝ: q̄ nolebāt penitere. h Aīa q̄ co. ⁊c̄. Supiꝰ dictū ē. Qui tetigerit moꝛticina a beſtȷ̈s capta. i. q̄ ī talibꝰ cōicauerit. h āt d̄r: Aīa q̄ comederit totū. ſ. pctm̄ ſuū fecerit: ⁊ ex eo voluntatē ſuā expleuerit.

¶ Ego ſum

ideo ſi vnꝰ immolaret ſacrificiū: ⁊ alius offerret: pari pena eſſent puniendi. Sciendū aūt q immolare ſacrificium ⁊ offerre extra tabernaculū vel templū fuit ꝓhibitū ad vitandū idolatriā ad quā iudei erant pꝛoni: q2 ſi licitū fuiſſet cuilibet īmolare vbi vellet: ſicut faciebāt gentiles idolatre: cito ad gentilē ritū declinaſſent. Si aūt aliq̄ ſancti leguntur immolaſſe ⁊ obtuliſſe ſacrificiū extra tabernaculū: ſicut de Manue legitur Judic. xiȷ̈. vel extra templū ſicut de helia legiť. iij. Reg. xviȷ̈. hoc fuit p reuelationez dei: ſic ptz de manue qui h̄ fecit p monitiōez angeli. ⁊ helias in monte carmeli fecit h̄ inſtinctu ſp̄ūſcti: qđ ptz in miraculo ſeq̄nti: q2 ignis deſcēdit de celo ⁊ ꝯſumpſit ſacrificiū eiꝰ in ſignū diuine acceptatiōis. illa enī q̄ ſunt mala eo q ꝓhibita: q2 pñt eſſe occaſio mali: cuiuſmodi eſt offerre ſacrificiū deo extra locū determinatū ſunt diſpēſabilia: ſecus aūt eſt de his q̄ ſūt p ſe mala: nec poſſunt p ſe fieri. a Hō q̄libz de domo. Hic ꝯſr ꝓhibetur modus gentilis. Gentiles enī aliqui de ſanguine aīaliū immolatoꝛum idolis edebant: ⁊ iō ꝓhibitꝰ fuit generaliť iudeis eſus ſanguinis: nō ſolū ratiōe pꝛedicta: ſed ne p h̄ pꝛonioꝛes fierent ad effundenduz ſanguinē humanuz. ⁊ h̄ eſt qđ d̄r: b Si comederit ſanguinem. In hebꝛeo habeť: Om̄em ſanguinem. Ex q̄bꝰ ptz q eſus ſanguis generaliter eſt ꝓhibitus. c Obfirmabo faciē meā cō. ani. il. i. firmiť ⁊ abſqꝫ retractatiōe puniā eū moꝛte. d Et diſp. eā de po. ſuo. ſemē eiꝰ delēdo. e Quia a. carnis. i. vita ī ſanguīe ē. i. pꝛincipaliť ibi ꝯſiſtit. f Et ego dedi illuz vobis: q2 ſanguis aīaliū īmolatoꝛū ꝓ peccatis filioꝝ iſrael partim ponebať ſup altare holocauſti: et partim effūdebať ad baſim eiꝰ: vt frequēter dictū eſt. s̄. Sequitur: g Quibꝰ veſci licituz eſt. ad excludendū feras ⁊ aues īmundas ſupꝛa determīatas. xi. ca. h Aīa q̄ comederit. Hic ꝯſr ꝓhibeť alius modus gentiľ: q2 aliq̄ gentiles comedebāt carnes aīalium p ſe moꝛtuoꝝ vel laceratoꝝ a beſtȷ̈s: qđ pꝛohibeť hic. ⁊ intelligitur de aīalibus ſm̄ ſpeciē ſuā licitis ad eſum: ⁊ h̄ fuit ſupius ꝓhibitū: iō tm̄ hic replicať: vt ſi aliq̄s fecerit cōtrariū p ignoꝛantiam: et poſtea delictū ſuū cognouerit: ſciat q̄d debeat facere. qđ oñdiť cū d̄r: i Lauabit veſtimenta ſua ⁊c̄. ⁊ ptz lr̄a ex ſupꝛadictis.

¶ Lxx. homo homo.
Homo q̄libet de domo iſrael: et a†
a de aduenis q̄ pegrinanť inť eos:
b ſi comederit ſāguiez: obfirmabo c
faciem meam cōtra aīam illius:
⁊ diſperdaz eam de populo ſuo: d
¶ vita carnalis que finitur moꝛte.
c q2 anima carnis in ſanguine eſt. e
a ¶ ſanguinem chꝛiſti. b ¶ crucem in qua fuſus eſt ſanguis.
Et ego dedi illum vob: vt ſup al- f
¶ als meo.
tare meuz expietis pꝛo animabꝰ
¶ chꝛiſti. b ¶ ſue que ab ipſa plaſmata ⁊ cum carne aſſumpta.
veſtris: ⁊ ſanguis pꝛo anime piaculo ſit. Idcirco dixit filȷ̈s iſrael:
Omnis aīa ex vobis non comedet ſanguinem: nec ex aduenis q̄
d peregrinantur inter vos. Homo
quicunqꝫ de filȷ̈s iſrael: ⁊ de aduenis qui pegrināťur apud vos:
e ſi venatione ſiue aucupio ceperit
¶ quemlibet vulgarem carnalē: ⁊ paſtiōibꝰ incubantem ſed cauſarū cōmunium expertem.
f feram vel auē quibꝰ veſci licituz g
a ¶ oꝛando: cōfitendo. vnde: Effundo in cōſpectu eius oꝛationē meā. b ¶ peccatū quod peccauit. c ¶ .i. peccata que cōmiſſa ſunt ex fragilitate fratrum nolite exponere: ſed ſanguinē eius qui capi viſus eſt: tradite terre: operiētes. ſ. venia ⁊ cōpaſſione: hunc autē comedit qui diffamat peccatū pꝛoximi: quia anime moꝛs peccatum.
g eſt: fundat ſanguinē eius ⁊ operiat illū terra. † Aīa eī omīs carnis in ſanguine eſt. Ud̄ dixi filȷ̈s iſrl̄:
Sanguinē vniuerſe carnis nō co †
medetis: q2 anima carnis in ſanguine eſt: ⁊ q̄cūqꝫ comederit illū:
a ¶ in peccato moꝛtuū.
h interibit. Aīa q̄ comederit moꝛti h
a ¶ a diabolo qui peius eſt: inranēū enim moꝛtuus eſt: vt eum captum teneant demones.
cinum vel captum a beſtia: tam de indigenis q̄ꝫ de aduenis lauabit veſtimēta ſua ⁊ ſemetipm̄ aq̄: i
a ¶ hominē exterioꝛē. b ¶ interioꝛē. c ¶ baptiſmi vel lachꝛymarum.
⁊ ꝯtamiatꝰ erit vſqꝫ ad veſperuz:

Morali. Ca. XVII
In hoc capitulo cū diciť: b† Homo q̄libet de domo iſrael ſi occiderit bouē ⁊c̄. nō pꝛohibetur quelibet occiſio aīalis: ſed illa que fit p modum ſacrificij vel oblationis: que ꝓhibita fuit fieri extra locū a deo determinatum: qui p̄mo fuit tabernaculū Moyſi: poſtea vero templū Salomonis. et per vtrūqꝫ figurata fuit eccl̄ia extra quam non eſt licitum fieri ſacrificium: ſicut faciūt heretici ⁊ ſciſmatici. † Sanguinem vniuerſe carnis non comedetis ⁊c̄. Per hanc pꝛohibitionem moꝛaliter intelligitur pꝛohibitio detractionis in qua comeditur ſanguis animarum: et ſimiliter homicidȷ̈: per quod effunditur ſanguis coꝛpoꝛum: et ſic traditur beſtȷ̈s et auibus ad incoꝛpoꝛandum: et ſimiliter pꝛohibetur oppꝛeſſio in-

noctiuꝫ

Ca. XVIII

a Ego ſum domin⁹. Quaſi cognoſcite veſtrū creatorem: diligēter ſeruate eius p̄cepta. b Iuxta cōſuetudinē ⁊c. Intētionē toti⁹ legis aperit vt a malis. ſ. abſtineam⁹: ⁊ bona teneam⁹. c Nec in legitimis. Nō enī ſolū a fornicatione: auaritia ⁊ ſupernicatione: ſed etiā a diuinationibus ⁊ augurijs: ⁊ oīm generibus ⁊ augurijs: ⁊ oīm gentium ſuperſtitionibus p̄cipit abſtinere. d Viuet i eis. Quia in ipſis vera vita ⁊c. Quia in ipſis vera vita in chriſtū credētib⁹: q2 qui videt filium ⁊ credit in eū: habet vitam eternā. hoc in prioribus iudicijs ⁊ p̄ceptis nō addidit: lex enī nō viuificat niſi euangelium ſuperueniat. e Omnis homo ad pri. ſā. ⁊c. Prohibet ne aſtute ad peccantes in lege cognationis occaſione accedam⁹: vt tandē turpia facta eoꝝ ꝓdam⁹. Unde ſubdit: Ego do. Omnis hō ⁊c. Lxx. Homo hō ad oēm domeſticā carnis ipſius nō accedet ⁊c. Quēadmoduꝫ enī hō duplex: ſic duplicia p̄cepta: interiorē ⁊ exteriorē hoiēm docētia lex exteriorē cōſanguineis miſceri ꝓhibet: ſicut gentes quarū hereditatem accepturus erat iſrael: qui adeo diſſolutus ⁊ deditus carnis voluptatibus: vt vnus multas vxores accipiat: vt ſic ſaltē ab alienigenis abſtinerent. Generatiōes legiſlator exequitur ꝑ ordinē a q̄b⁹ cōtinere debēt: ne cōfūdant generationes: ⁊ diſperean̄t hereditates. Taliū cōiūctionē turpitudinē appellat: vt abominādā inhorrēdāq; oſtendat. Notādūq; ꝙ cū in p̄ncipio huius legis dixiſſet: Ego dn̄s de⁹ veſter. Iterauit ego domin⁹: ſignificans q2 nobis carne cōiūct⁹ eſt: ⁊ noſtre cognationis particeps: tantā ergo cognationē offendere dānabile eſt. f Ego domin⁹. Nō manifeſtās peccata hoīm: ſed delens et tegens qḋ fuerit cōfeſſione deletum vel detectum. g Turpitudineꝫ. Prohibet cū m̄re concūbere. Ibi enī ē turpitudo matris ⁊ patris. Nā poſtea ꝓhibet vbi dicit: turpitudinē vxoris patris tui nō reuelabis: turpitudo enī patris tui eſt. Ubi expoſuit quō in matre vtriuſq; ſit turpitudo. i. patris ⁊ matris. In nouerca eī tm̄ patris eſt. Prohibet nos reuelare quelibet pctā a cognatis vel amicis nobis credita: ne. ſ. maledictione Cham patiamur: q̄ patris nuditatē fratrib⁹ patefecit. Patres intelligim⁹ ḋ q̄b⁹ paulus dicit:
Gen. 9. d
Seniorē ne increpaueris: ſꝫ obſecra vt patrē: fratres q̄ꝫ ⁊ m̄res ⁊ ſorores de q̄b⁹ addidit. Iuuenes vt frēs: anus vt m̄res: iuuēculas vt ſorores. poſtremo cū oīb⁹ fidelib⁹ cognationē habeam⁹: ſm̄ illḋ:
1. Ti. 5. a
Multi vnū corp⁹ ſum⁹ i xp̄o. ſinguli aūt alter alterius membra. iuxta. Lxx. decē gradus cognatiōis enumeran̄t: cui⁹ numeri ſūt oīa mādata legis oſtēdentes quia quiſq; turpitudinē ſp̄ualiū carnaliū vel cognatoꝝ reuelat: toti⁹ legis tranſgreſſor eſt.
Ro. 12. b

¶ In charita-

[Joh. 6. f — marginal reference beside "in chriſtū credētib⁹"]

ſ p̄dicto. ſ vel fiet.
hoc ordīe mūdus erit. Qḋ ſi nō lauerit veſtimenta ſua vel corpus: portabit iniquitatē ſuam.

Ca. XVIII

Locutuſq; ē dominus ad moyſen dicens: Loquere filijs iſra-
ſ qui hoc precipio.
a el ⁊ dices ad eos: Ego ſū domi- b
a ſ cuius vos ſerui. ſ Lxx. ſtudia.
nus deus vēſter: Iuxta conſue- c
tudinē terre egypti in qua habi-
b taſtis non facietis: ⁊ iuxta morē d
regionis chanaan: ad quā ego introducturus ſum vos nō agetis:
ſ religionibus.
c neq; in legitimis eoꝝ ambulabi- e
a ſ. i. q̄ eſt iudicio et diſcretione p̄cipio.
tis. Facietis iūdicia mea ⁊ p̄cep- f g
a ſ proficiendo.
pta mea ſeruabitis: ⁊ āmbulabi-
a ſ hoc ſecūdo dicit in quo vetus et nouum teſtamentū innuit.
tis in ēis: Ego domin⁹ deus veſter. † Cuſtodite leges meas atq; h
a ſ nō auditores legis iuſti ſunt: ſed factores.
d iudicia: que faciēns homo viuet i
in eis: Ego domin⁹ deus veſter.
a ſ quaſi rationalis: qui enī accedit nō eſt homo ſed iumentum. ſ genus ꝓponit cui et ſpecies ſupponit.
e † Omīs hōmo ad ꝓximā ſangui- k
nis ſui nō accedet: vt reuelet tur-
f pitudinē ei⁹. Ego domin⁹. † Tur- l
ſ hac locutione cū his ꝑſonis cōcubitū vetuit.
pitudinē patris tui ⁊ turpitudinē mātris tue nō diſcōopies: Ma- m
a ſ cū matre peccando. b ſ ne cōfundan̄ generatio ne idem ſit filius et frater.
ter tua eſt: nō reuelabis turpitu-
g dinē ei⁹. Turpitudinē vxoris pa- n
tris tui nō diſcoopies: Turpitudo enī patris tui eſt. Turpitudi- o
nē ſororis tue ex p̄re ſiue ex ma- p

---

nocentū in qua cōmedit ſudor ⁊ ſanguis eorum.

Ca. XVIII

Locutus eſt dominus. Poſtq̄ poſita ſunt precepta amotiua immundicie. hic cōſequēter ponun̄ precepta ordinatiua vite. ⁊ primo q̄tum ad ordinationem cōmunis ſtatus: ſecūdo q̄tum ad ordinationē cultus. ca. xxj. Prima in duas: q2 primo dan̄ precepta abſolute. ſcḋo cum determinatiōe pene. ca. xx. Prima adhuc in duas: quia primo ordinat̄ homo inq̄tum eſt principiū ꝓpagationis. ſecūdo ꝓut eſt principiū humane operationis. ca. xix. Prima adhuc in tres: quia primo ponit̄ inductio ad obſeruantiam dicendorū. Secundo ſubdit̄ explicatio p̄ceptorum. ibi: Omnis homo. Tertio cōcludit̄ comminatio reſpectu tranſgreſſorū. ibi: Nec polluamini. Circa primū primo ponit̄ inductio ex auctoritate p̄cipiētis. cū dicit̄: A
b Ego ſum dominus de⁹ veſter. quaſi diceret: licet ſim deus omniū per creationē ⁊ dominus ꝑ generalem gubernationem: ſum tamē veſter deus ſpeciali modo ꝑ eductionem de egypto: ⁊ legis dationem: ⁊ ꝑ ſpecialem ꝓtectionem ⁊ ꝓuiſionem: vt patet ex decurſu libri Exodi.
c Iuxta conſuetudinē terre egypti in qua habitaſtis nō facietis. Licet intendat excludere a filijs iſrael omnem gentilem ritū: ⁊ omnē modū viuendi inordinatū: tamē ſpecialiter exprimit egyptios: q2 filij iſrael diu habitauerāt inter eos: ⁊ aliqua de ritu ⁊ moribus eorū acceperāt. d Et iuxta morem regiōis. chanaan ad quā ego introducturus ſū vos. q2 in terra eoꝝ habitaturi erant: ⁊ homines de facili accipiūt mores terre in qua habent habitare: ⁊ potiſſime quia egyptij ⁊ chananei erant vitioſi in his q̄ poſtea ꝓhiben̄. Iuxta morem. i. mores eoꝝ. Non agetis. e Nec in legitimis eorū ambulatis: id eſt in eorum ritu colēdi. ambulabitis. Secūdo ponit̄ inductio ex vtilitate obediētis cū dicit̄: f Facietis iudicia mea. q̄tū ad p̄cepta iudicialia. g Et p̄cepta mea ſeruabitis. q̄tum ad moralia. h Cuſtodite leges meas. q̄tum ad cerimonialia: ⁊ que ſit vtilitas hui⁹ obſeruationis exprimit̄. cum dicit̄: † Rom. 10. b
i Que faciens homo viuet in eis. Primo vita nature: q2 ſm̄ decurſum vete. teſta. ptꝫ ꝙ q̄diu filij iſrael ſeruauerunt dei mandata fuerūt in quiete ⁊ ꝓſperitate: quādo autē declinauerunt a dei obedientia fuerunt dati in gladium famem et captiuitatem. Secūdo vita gratie: q2 licet opera legis ſm̄ ſe accepta nō iuſtificarēt: tamē inquantū fiebant ex obedientia ad deuꝫ: ⁊ fidem mediatoris venturi iuſtificabant: propter quod talis iuſtificatio in ſacra ſcriptura attribuit̄ fidei ⁊ obedientie ad deum. Tertio vita glorie apud deum: q2 illa opera erant meritoria vite eterne modo iam dicto: nō tamē habende ſtatim: ſed amoto impedimento generali ꝑ mortē chriſti. † 33. q. 8. hec ſalubriter. † 30. q. 3. piſcarium. B
k Omnis homo. Hic conſequenter ponit̄ explicatio p̄ceptorum ordinātium hominem ꝓut eſt principium propagationis: debita aūt ꝓpagatio impedit̄ dupliciter. Uno mō ex illegitimitate ꝑſonaꝝ. Alio mō ex inordinata copula carnali: ⁊ ideo p̄mo excludūt̄ ꝑſone illegitime ad cōtrahendum. ſecundo caſus inordinate copule. ibi: Ad mulierē q̄ patit̄ mēſtrua. Circa primū excludūt̄ primo ꝑſone illegitime ratione ꝯſanguinitatis. ſcḋo ratione affinitatis. ibi: Turpitudinē patrui tui. Circa primuꝫ dicit̄ ſic: Omnis homo ad ꝓximā ſanguinis ſui nō accedet: nō eſt intelligendum per hoc ꝙ omnis gradus conſanguinitatis ſit ꝓhibitus in cōtractu matrimonij: ſed illi gradus ſunt ꝓhibiti q̄ inferius exprimun̄. Alij aūt cōceſſi intelligun̄. l Turpitudinē patris tui. ⁊ pro id eſt. i. turpitudinē matris tue. in hoc enī ꝓhibet̄ cōcubit⁹ cū matre: q2 ſi ipſa ſit vxor patris tūc reuelat̄ turpitudo patris: q2 vir ⁊ vxor ſūt vna caro: ⁊ ſic eſt ibi reuelatio duplicis turpitudinis. ſ. patris ⁊ matris. Si aūt nō ſit vxor tunc eſt ibi reuelatio vnius turpitudinis. ſ. matris: ⁊ hoc eſt qḋ ſubdit̄: m Mater tua eſt nō reuelabis ⁊c. et ptꝫ: n Turpitudinē vxoris patris tui. i. nouerce tue. Et in oībus iſtis ꝑ reuelationē turpitudinis intelligit̄ quicunq; cōcubitus carnalis. vnde et membra deſeruientia cōcubitui dicūtur verenda. o Turpitudinē ſororis tue ex patre. tantū. p Siue ex matre. tm̄: ⁊ multo forti⁹ ſi ex vtraq; parte.

R ※ Que domi

Rom.13.c In charitate enī peccat q̄ plenitudo legis eſt. a Foris genita eſt. Aug⁹. Ex matre ſi de priori viro ſuſcepta cū matre in domū venit: ſꝫ cū hm̄ōi ſorore rem habere ꝓhibet: ſi nō licet turpitudinē ſororis reuelare ex quolibet parēte q̄tomagis ex vtroq̄ꝫ. Quid aūt ē ꝙ interpoſita ꝓhibitione cōcubit⁹ etiā cū ſuis neptibus ſiue de filio ſiue de filia ſequit: Turpitudinē vxoris pr̄is tui nō reuelabis? Si eni huc uſq̄ꝫ dixiſſet intelligeremus etiā cū filia nouerce ꝓhibitū fuiſſe cōcubitū quā ex priore viro nouerca peperiſſet: nec huiꝰ cui ꝓhibet eſſet ſoror vel ex patre vel ex matre: cū vero addidit ex eodē pr̄e ſoror tua ē nō reuelabis turpitudinē ei⁹. Manifeſtat de ſorore eē factā ꝓhibitionē: cū fuerit ex patre: et ex nouerca de qua iā ſupra dixerat: ſꝫ forte aptius voluit ꝓhibere qđ ſuperi⁹ dixit obſcure. b Filie vxoris ⁊c̄. Aug⁹. Nō cū filia nouerce ex priori viro videat ꝓhibere cōcubitū: cū ei cui ꝓhibet ſoror nō ſit: vel ex patre vł ex mr̄e addidit ꝙ ex eodē pr̄e. c Turpitudinē

L fra. pa. Aug⁹. Querit vtrū h̄ viuo fratre an mortuo ꝓhibitū ſit? Si fratre viuo: h̄ in generali cōtinet p̄cepto q̄ ꝓhibet hō ad alienā vxorē accedere. Quid eſt ḡ ꝙ tā diligēter domeſticas ꝑſonas ꝓprijs diſtinguit ꝓhibitionibus. Nō eni qđ ꝓhibet de vxore patris. i. de nouerca viuo patre accipiēdū eſt: ⁊ nō potius de mortuo. viuo eñ pr̄e q̄s neſciebat eē ꝓhibitū cuꝫ oīs aliena vxor ꝓhibeat? Videt ḡ de his ꝑſonis loq̄ q̄ poſſūt nō habētes viros cōuenire in matrimoniū: niſi fuerit lege ꝓhibitū ſicut fert eſſe cōſuetudo ꝑſarū. Sꝫ ſi fratre mortuo intelligat h̄ eſſe ꝓhibitū: mortuo fratri nō erit ſemē ſuſcitādū. Sic ergo accipiēdū eſt: Nō licet ducere vxorē fratris defuncti: ſi defūctus poſteros reliq̄t: vel ꝓhibitū eſt vxo-

Deu.24.a rē fratris duci cui dat⁹ eſt libell⁹ repudij: poſſet ei aliq̄s putare ꝙ talē liceret ſibi ducere: ⁊ adulterū non timere. d Nec acce. ⁊c̄. Lxx. Et ad vxorē ei⁹ nō introibis: ꝑinde hāc enim turpitudinē dicūt fratris patris ei⁹. i. patrui pudēda. ſ. vxoris. e Turpitudinē vxo. In matre cōcupiſcētia: actio intelligit in filia: in nepte mors. Cōcupiſcētia eni parit pctm̄: pec-

2.Re.11.a catū mortē vel aliud pctm̄ ſicut dauid ex cōcupiſcētia adulterauit: ⁊ ꝓ adulterio occidit.

f Ut reue. ig. ⁊c̄. Quaſi familiare ⁊ cogna-

Gal.6.a tū eſt vobis pctm̄. Unde inuicē debem⁹ cōdolere: ⁊ onera noſtra portare: vt adimpleamus

1.Pe.2.d legē xp̄i: q꞉ pctā noſtra portauit. g Sorores vxoris ⁊c̄. Non ꝓhibet quālibet ſupducere

† di.5. ad eius. qđ licebat antiquis ꝓpter abundantiā ꝓpagationis: ſed ſororem qđ tamē fecit iacob: q꞉ nōdū ꝓhibitū lege fuerat: vel q꞉ ſuppoſitiōis fraude decept⁹ erat: quā vero poſterius accepit de placito veniebat: ſed iniuſtū erat priorē dimitti ne faceret eā mechari. h In pelicatū. Lxx. in çelū illius: quaſi hoc eſſet çelus inter ſorores quaſi nō ſit ⁊ inter nō ſorores. An poti⁹ ne hoc aīo fiat: vt ī çelū ſororis ſoror ſu-

1.Cor.7.c ꝑducat? In pace nos vocauit de⁹: pacē cū oībus habeam⁹ maxime cū ꝓximis. In iudaica quoq̄ꝫ cōuerſatiōe nō decet eccleſiaſticā ſuſcipere: nec typicū paſcha cū vero celebrare: nec

Gal.5.a circūciſionē cū baptiſmate. Unde paulus: Si circūcidimini xp̄s vobis nihil ꝓderit. Mortificata ergo iudaica cōuerſatione eccleſie debet cōiūgi: q̄ eſt ſoror legis: eoſdē habet doctores: eoſdē ꝓphetas. Sꝫ iudaica cōuerſatio emulat: q꞉ ad eccl̄iaꝫ trāſierūt diuitie ei⁹. Un̄ pau-

Ibidē.4.c lus ait: Emulāt vos nō bene vxor nāq̄ꝫ prior çelat: q꞉ ſubintrat ſecū-

Gen.30.b da. Un̄ Lya ait: Parū ne tibi videt qđ p̄ripueras maritū mihi. i Ad mulierem ⁊c̄. Cū hoc ſuperi⁹ ſufficienter ꝓhibuiſſet: hic etiaꝫ repetit: forte ne in ſuperiorib⁹ videret figurate accipiendū: vbi talia ꝓhibent: que remota obſeruatione vmbrarū in nouo teſtamento cu-

Ezec.18.b ſtodienda ſunt. In Eçechiele quoq̄ꝫ inter illa q̄ non figurate: ſed manifeſte peccata ſunt: accedere ad menſtruatā interdicit et iuſticie meritum eſſe ſi nō accedat: qua in re non natura damnat: ſed concipiende proli noxiū ꝓhibetur. k Cuꝫ vxore ꝓximi ⁊c̄. Hic probibet rur-

Exo.20.b ſus adulteriū: quod etiam in decalogo ꝓhibet: vnde apparet illa ita eſſe ꝓhibita: vt etiam mortuis viris nō ducant vxores: quarum ꝓhibet turpitudinē reuelari.

(ſ. ex patre.)

a tre que domi vel foris genita eſt a nō reuelabis. Turpitudinē filie b filij tui vel neptis ex filia nō reuelabis: q꞉ turpitudo tua eſt. Tur- c

b pitudineꝫ filie vxoris patris tui quā pepit patri tuo: ⁊ ē ſoror tua d nō reuelabis. Turpitudinē ſoro- e ris pr̄is tui non diſcooperies: q꞉ caro eſt patris tui. Turpitudinē f ſororis matris tue nō reuelabis

c eo ꝙ ſit caro matris tue. Turpi- g

(ſ. aīs patrui.)

tudinē fratris pr̄is tui nō reuela

d bis: nec accedes ad vxorē eius que tibi affinitate cōiūgit. Tur- h pitudinē nur⁹ tue nō reuelabis: q꞉ vxor filij tui eſt: nec diſcoope- i ries ignominiā eius: Et vxorem k

e fratris ſui nullus accipiat. Tur- l pitudinē vxoris fratris tui nō reuelabis: q꞉ turpitudo fr̄is tui ē.

(ſ. i. ne putas tibi ambas habere licere.)

Turpitudinem vxoris tue ⁊ filie m

(a ſ. neptē vxoris de filio tuo: vel de filia ꝓhibet duci vxorē.)

ei⁹ nō reuelabis. Filiām filij ei⁹ n

f ⁊ filiā filie illi⁹ nō ſumes: vt reueles ignominiā ei⁹: q꞉ caro illius o

g ſūt: ⁊ talis coit⁹ inceſtus ē: ſororē p

h vxoris tue ī pelicatū illi⁹ nō accipies:

(a ſ. opera eorū publicādo: nō tn̄ parces ſi nō ſcādalizent auditores.)

nec reuelabis turpitudinē

i ei⁹ adhuc illa viuēte. † Ad mulierē q̄ patit mēſtrua non accedes: q r†

(ſ. ſapiētia.)

k nec reuelab feditatē ei⁹. † Cū vxo s

(ſ. gentilis qui ꝓximus in natura. b ſ. cōmunicando. ſ. actionis doctrine.)

re ꝓximi tui nō cōibis: nec ſemi-

a Que domi. vel foris genita. i. in matrimonio vel extra matrimoniū. b Turpitudinē filie filij tui ⁊c̄. cui⁹ cauſa ſubdit cū dicit: Quia turpitudo tua eſt: q꞉ fili⁹ ⁊ filia ſūt de patris ſubſtātia. c Turpitudinē filie vxoris patris tui. nō eſt aliud p̄ceptū a p̄cedēti de ſorore vt dicunt aliqui. ſed ē magꝭ explicatiuū cauſe. cum dicitur: d Et eſt ſoror tua. ſ. ex parte patris. vel dicendū ꝙ differt a p̄cedenti ſicut pars a toto: q꞉ in p̄cedenti probibet concubitus cuꝫ ſorore: tam ex parte patris q̄ꝫ ex parte matris: ⁊ hoc ſiue genita ſit ī matrimonio ſiue extra. hic autē ꝓhibetur cōcubitus cū ſorore ex parte pr̄is tātū: ⁊ genite in matrimonio.

e Turpitudinē ſororis pr̄is tui. i. amite. ⁊ eodem modo ꝓhibetur matrimoniū inter fratrem ⁊ filiam eiuſdē: quia idē gradus eſt. f Turpitudinem ſororis matris tue ⁊c̄. cuius cauſa ſubdit. cū dicit: Eo ꝙ caro ſit matris tue: quia ipſa et mater tua in eodem gradu deſcenderunt a patre.

g Turpitudinē patrui tui. Hic conſequēter excludunt ꝑſone ratione affinitatis. Et primo excludit vxor auunculi. ſecūdo nurus ꝓpria videlicet. cū dicit: h Turpitudineꝫ nurus tue. cuius cauſa ſubditur. cum dicit: i Quia vxor filij tui eſt. ⁊ ꝑ conſequens eſt vna caro cum eo.

k Et vxorem fratris ſui nullus accipiat. hoc nō eſt in hebreo: nec in libris correctis.

l Turpitudinem vxoris fratris tui ⁊c̄. cui⁹ cauſa ſubdit: Quia turpitudo fratris tui eſt: quia vir et vxor ſunt vna caro. excipit tamē caſus. ſ. qñ frater moritur ſine liberꝭ: tūc enim frater viuens non ſoluꝫ poteſt eam accipere in vxoreꝫ ſed etiam tenet eam accipere vt ſuſcitet ſemen fratri defuncto. vt habet Deu. xxv.

m Turpitudinē vxoris tue ⁊ filie eius non reuelabis. In hebreo habet: Turpitudineꝫ mulieris et filie eius: quia ꝓhibetur accipi filia cuꝫ matre vel poſt ipſam. n Filiam filij eius ⁊c̄. cuius cauſa ſubditur: o Quia caro illi⁹ ſūt. quia deſcenderunt ab ea: licet mediate. † Le.20.a

p Sororem vxoris tue in pelicatū illius non accipies: id eſt ad concubitū. In hebreo habetur: Sororem vxoris tue nō accipies ad anxiandum: quia ſi vna ſit magis dilecta q̄ꝫ alia: oritur inuidia min⁹ dilecte ad magis dilectam. ⁊ ꝑ conſequēs odium ⁊ anxietas vite inter illas: cum tamen inter ſorores debeat eſſe pax et concordia et amor. ⁊ propter hoc ſubditur:

q Adhuc illa viuente. quia ſi prima ſoror ſit mortua talis inuidia non oritur: ⁊ ideo alia ſoror tunc accipi non ꝓhibetur. r Ad mulierem. Hic conſequenter excludunt aliq̄ caſus qui ſūt ꝯtra bonū ꝓlis ex inordinato coitu ſeu emiſſione ſeminis. cū dr̄: Ad mulereꝫ q̄ patit mēſtrua ⁊c̄. q꞉ ex tali cōcubitu ſolet generari ꝓles mōſtruoſa ſeu defectiua: vt dictū ē. s̄. s Cum vx. ꝓ. tui nō coibis. q꞉ h̄ nō ſolū ē ꝯtra ꝓximi fidelitatē: ſed etiā cōtra ꝓlē inquātū falſus heres ſubſtituitur ⁊ verus defraudat ſaltē in parte.

De ſemie

De ſemine

a De ſemine tuo ⁊c̄. Cõuenienter hec ſubiũgũ-
tur. Intẽdit enĩ legiſlator a libidine tã ſenſibili
q̃ intelligibili legi ſubditũ cohibere. vñ ⁊ ꝓhi-
bet ⁊ mẽſtruata: vxor q̃z ꝓximi: q2 in tali cõmix-
tione adulteriũ eſt nõ cõiugiũ. Vñ ſubdit: Nec
ſeminis cõmixtione ma-
Heb.13.a culaberis. Coniugiũ au-
tem honorabile eſt: et
thorus imaculatus. Cũ
ergo de duplici fornica-
tione loqueret: recte ad-
iungit: de ſemine tuo nõ
dabis ido. mo. ⁊c̄. Se-
men autem non ſolum fi-
lios et conſanguineos:
ſed omnem actionem et
doctrinã intelligimus:
que idolis cõſecrare nõ
1.Tio.6.b debem⁹: quia radix om-
nium malorum cupidi-
Eph.5.b tas que eſt idolorũ ſer-
uitus: Sed nec ea doce-
re debemus que ad ido-
latriam pertinent. Sic
enim ad mulierem men-
ſtruatã nõ ingredimur
nec in errore gentilium
miſceamur.
b Nec polluet ⁊c̄. Nõ
ſolum luxuriando: vel
idolis imolando: ſed et
gentilium philoſophias
in eccleſiam introducen-
1.Cor.6.c do. Quis enim conſen-
ſus tẽplo dei cũ idolis?
c Mulier non ⁊c̄. Nõ
ſolum viris: ſed ⁊ mulie-
ribus lex poſita eſt. Vn-
Pro.31.b de: Mulierẽ fortem q̃s
inueniet. Sicut enĩ ma-
ſculus animam fortẽ et
conſtantem in virtutib⁹
ſignificat: ſic mulier di-
gnitatem ſuã cuſtodien-
Gen.2.d tem deſignat: facta eſt eĩ
in adiutoriũ viri: que ta-
lis eſt nõ debet iumẽto-
rum coitu maculari.
d Ne polluamini ⁊c̄.
Quãta pollutio ſit in p̄-
dictis pena pollutorum
oſtendit: Nec incaute p̄-
tereundum: q2 ea que in-
uicem ſibi coniuncta ſũt
in vnum colligit: vt oſtẽ-
Jaco.2.b dat: quia qui in vno pol-
lutus fuerit in omnib⁹
offendit. e Contami-
nate ſunt ⁊c̄. Demones
qui propter multitudi-
nem dicũtur gentes vni-
uerſe. Qui cũ omni pec-
cato gaudeant: p̄cipue
fornicatiõe ⁊ idolatria:
quia in his et corpus et
anima maculatur: ⁊ to-
tus homo qui terra dici-
tur. Sed viſitauit deus
terram.i. hominum ge-
nus. f Omnis ani-
ma que fecerit ⁊c̄. Qui
enim poſt euangelicam
predicationẽ talia cõmittunt: aliã mali medici-
nam nõ inueniũt: nec in ſorte hominũ ſed demo-
nũ erũt. g Cuſtodite mãdata ⁊c̄. Quaſi mea
ſũt mãdata nõ hoĩs: ad cui⁹ imaginẽ facti eſtis:
1.Cor.3.c quã polluere nõ debetis: quia templũ dei eſtis:
et ſpiritus dei habi. in vobis.

ſ in tantũ vt polluaris.
a nis cõmixtõe maculaberis. †De ſe- a†
mine tuo nõ dabis vt conſecret
a ſ Lxx. principi. b ſ hoc ad ſingula referatur ſupradicta.
b idolo mõloch: nẽc pollues nomẽ b
ſ cui⁹ gloria ſingularis incõmutabilis.
dei tui: Ego dñs. Cum maſculo c
ſ q2 contra naturã. ſ q2 viriliter agentẽ ⁊ fortem nõ debes effeminare.
nõ cõmiſceberis coitu femineo q2
a ſ Symmachus ineffabile. b ſ cũ actionibus ſcz beſtialiũ vt nephãdis voluptatib⁹ polluaris.
ãbominatio ẽ. Cũ oĩ pecore nõ
c coibis: nec maculaberis cũ eo. †Mu- †
lier nõ ſuccũbet iumẽto: nec mi-
b ſcebit ei: q2 ſcelus ẽ. Nec pollua- b
ſ predictis.
e mini in oĩbus his quibus cõta-
a ſ q̃titas pene q̃titatẽ culpe oſtendit.
minate ſũt gẽtes vniuerſe quãs e
ego eijciã ante cõſpectũ veſtrũ: ⁊
quibus polluta ẽ terra: cui⁹ ego
a ſ pollutionẽ. b ſ viſitauit nos.o. ex al. c ſ ſcabrones etiã cõtra eos ꝓducẽdo. d ſ demones q̃ dixerũt: Si eijcis nos mitte nos ĩ gregẽ porcorũ.
ſcẽlera viſitãbo vt euõmat hãbi-
tatores ſuos. Cuſtodite legitia f
mea atq3 iudicia: vt nõ faciatis ex g
oĩbus iſtis abomiationib⁹. tam
a ſ q̃ in lege nutrit⁹ ⁊ ab infantia doct⁹. b ſ qui deforis vobis adiectus nõ intus nutrit⁹.
indigẽna q̃3 colon⁹ qũi peregri-
nat apud vos. Oẽs ei execratio
a ſ demones q̃ antiquiores ſunt conditione.
nes iſtas fecerũt ãccole terre qui
a ſ humanã.ſ. terrã ade ſuggerẽtes inobedientiã et quotidie mala ſuggerũt.
fuerũt ante vos ⁊ põlluerũt eã.
a ſ q2 a dño viſitati eſtis. b ſ intelligibilis terra vñ diſcedite a me male.i ig.eter.qõ pa. eſt.d.⁊c̄. Et itẽ: Diſcedite a me oẽs q̃ opamini iniq̃ta. ⁊c̄.
Cauete ĝ ne ⁊ võs ſimiliter euõ- b
ſ Similia.
mat cũ paria feceritis: ſicut euo-
f muit gentẽ q̃ fuit ante vos. Oĩs i
aĩa q̃ fecerit de abominationib⁹
ſ nunc et proſus in futuro.
his q̃ppiã: ꝑibit de medio ppl̃i k
g ſui. Cuſtodite mãdata mea. No-
ſ quorum pena deberis terreri.
lite facere q̃ fecerũt hi q̃ fuerunt
ante vos: ⁊ ne polluamini ĩ eis:
ſ hoc tertio dicit. in duobus enĩ teſtib⁹ vel tribus ſtat omne verbum.
Ego dñs deus veſter.

a De ſemine tuo ⁊c̄. hoc exponit dupliciter. Vno mõ accipiẽdo ſemen ꝓ
ſpermate: q2 ſicut aliq̃ ſacrificabãt idolis de ſanguine ſuo. vt p3. iij. Reg.
xviij. de ſacerdotib⁹ baal q̃ incidebãt ſe cultris ⁊ lanceolis donec ꝑ fũde-
rent ſãguine: ita etiã aliqui idolatre faciebãt ſacrificiũ de ſuo ſemine: q2 eſt
ſanguis magis digeſtus. Alio mõ exponit accipiẽdo ſemen ꝓ puero nato
ex ſemine: q2 aliq̃ idolatre ſacrificabant de pueris
ſuis idolo p̄dicto. Erat eñi vt dicũt hebrei idolum
cupreũ ad formã hoĩs factũ interi⁹ cõcauũ: ⁊ ĩ illa
cõcauitate fiebat ignis quouſq3 idolũ eẽt q̃ſi igni- †Ju.10.a
tũ: ⁊ tũc ponebat puer iter man⁹ idoli ⁊ ſacerdos
tympana ꝑcutiẽs tm̃ ſonitũ faciebat: q̃ vox pueri
moriẽtis audiri nõ poterat: ne parẽtes cõpaterent
ſed magis crederent aĩam acceptã a dijs in quiete
⁊ ſine dolore. b Nec pollues nomẽ dei tui. attri-
buẽdo ipm̃ idolis. c Cũ maſclo nõ cõmiſceberis.
q2 talis coit⁹ eſt ꝯ naturã: ⁊ vocat ſodomiticũ vi-
tiũ a ſodoma ciuitate: q̃ ꝓpter h̃ ſcel⁹ ſubuerſa legi-
tur Gen. xix. Silr alij duo caſus ſequẽtes ſũt ꝯtra
naturã ⁊ mag' q̃3 iſte: q2 ĩ eis cõmixtio ẽ ad aĩal al-
teri⁹ ſpeciei. ⁊ p3 lr̃a. d Nec polluamini. Hic cõ-
cludit cõminatio reſpectu trãſgreſſorũ: ⁊ ponit ex-
emplũ de chananeis ꝓpter vitia p̄dicta a terra ſua D
delendis. cũ d̃r: e Quas ego eijciã ⁊c̄. ⁊ ex h̃ cõ- †Ju.10.c
cludit ꝓpoſitũ cũ d̃r: f Cuſtodite legiti. mea.i.
p̄cepta ordinãtia ad deũ. g Atq3 iudicia.i. p̄ce-
pta ordinãtia ad ꝓximũ. h Ne ⁊ vos ſilr euo-
mat.i. ignominioſe ⁊ turpiter eijciat tã q̃3 abominã-
biles deo ⁊ hoĩb⁹. i Oĩs aĩa.i. oĩs homo.
k Peribit d̃ me. po. ſui. ꝑ iudiciũ hũanũ ſi fuerit
cõuict⁹. vel ꝑ iudiciũ diuinũ ſi euaſerit hũanũ. Cir-
ca capl̃m iſtud põt poni breuis moralitas. ꝑ reuelã-
tionẽ eĩ turpitudinis intelligit indebita detectio
criminis q̃ fit. xij. modis ſm q̃. xij. vicib⁹ hic dictã
reuelatio replicat. in primo gradu ẽ detractor q̃ di-
cit aliq̃d: vt min⁹ de alio habeat. ĩ ſcđo eſt maliuo-
lus q̃ tacẽdo innuit vt peius ſuſpicet. in tertio re-
p̄henſor q̃ nimis exaggerat: vt grauı⁹ credat. ĩ q̃r-
to ſuſurro q̃ in aure loquit: q̃ſi ex charitate mouea-
tur. in quinto bilinguis q̃ aliter de p̄ſente: aliter d̃
abſẽte loq̃t: ⁊ vnũ vni, ⁊ alterũ alteri. ĩ ſexto adulã-
tor q̃ p̄ſtẽ etiã de malo cõmẽdat: vt ei p̄ alijs placẽ-
at. in ſeptimo emulator q̃ iuxta malũ alteri⁹ bona
ꝓpria fingit et demõſtrat: vt fama alteri⁹ vileſcat.
in octauo murmurator q̃ malũ ſeminat: vt oĩb⁹ cla-
reat. in nono maledicus q̃ v̄ba mala recitat: vt tur-
batio excitet. in decimo ſimulator q̃ mala aliorũ ex-
aggerat: vt ipſe iuſtus putet. ĩ vndecimo diffama-
tor q̃ ex relatiõe malorũ apparẽtiũ verba bona ob-
nubilat: vt innocẽs cõdẽnet. in xij. mẽdoſus qui d̃
alijs falſa refert ſciẽter: vt in h̃ delectet. Signũ eĩ
habit⁹ generati eſt delectatio ĩ ope. ij. Ethicorũ.

Moraliter. In h̃ ca. po Ca. XVIII
nũt ꝓhibitiões de reue-
lationib⁹ turpitudinũ ꝑ quas intelligunt moralit
reuelationes indebito mõ facte pctõrũ occultorũ. et
ꝑſone h̃ notate ad ꝑſonas diuerſorũ ſtatuũ poſſũt
applicari. Per patrẽ enĩ oĩs ſupior vel ſenior põt
intelligi. ſm illud: Eſt pater etate pr̃ ille vocat ho-
nore. Per matrẽ ⁊ amitã ⁊ nouercã oĩs mulier ſe-
nior vel bñfica ſicut mat. Per fratrẽ carnalẽ ſeu le-
galẽ põt ĩtelligi oĩs coeu⁹ ⁊ maxĩe catholic⁹. Per
ſororẽ vero carnalẽ vel legalem oĩs mulier coeua:
maxime chriſtiana. Per filiũ oĩs hõ iunior ⁊ diſci-
pulus. Per filiã intelligit nurus ⁊ nept' quocũq3
mõ ⁊ oĩs mulier iunior ⁊ diſcipula. Reuelare igit
pctm̃ occultum cuiuſlibet ꝑſonarũ dictarũ indebite
moraliter eſt ei⁹ turpitudinẽ reuelare: ⁊ ꝑ pctã oc-
culta iſtarũ ꝑſonarũ ĩtelligũt pctã occulta oĩm alia-
rũ ꝑſonarũ: niſi ſm formã charitatis ſcz ei q̃ p̄eſt et
põt ꝓdeſſe ⁊ ꝑſonarũ ⁊ ſtatuũ periculis p̄cauere.
r† Ad mulierẽ q̃ patit mẽ. ⁊c̄. ꝑ hãc mulierẽ intel-
ligit ſenſualitas ſm Aug'. ⁊ rõ d̃r vir ei⁹ ſm eum.
mulier igit d̃r mẽſtruata q̃n ſenſualitas eſt vitijs corrupta: ad quã vir acce-
dit q̃n rõ ĩ malo ſibi aſſentit: ⁊ ex tali aſſenſu ſequit part⁹ pcti malus: ſic̃ ex
acceſſu ad mulierẽ mẽſtruatã de cõmuni curſu ſequit part⁹ mõſtruoſus.
a† De ſemine tuo nõ dabis vt cõſecret idolo moloch. ſicut dictũ eſt ſupra
ſemen eſt verbum dei. igitur ſemẽ idolo moloch cõſecrat quãdo ad exercẽ-
da ſortilegia nequiter applicat: ſicut venenum latẽs ſub melle ꝓpinatur.

† Mulier nõ ſuccũbet iumẽto. Moraliter mulier ſuccũbit iumento qñ diſcipulus mollis ⁊ effeminatꝰ doctori peſtifero ſe ſubijcit: ⁊ ꝑ talẽ doctrinã diſcipulꝰ iumẽtis inſipiẽtibus cõparaṫ et ſimilis illis efficiṫ.

In ca. xviij. vbi ḋr i poſtil. Que faciẽs hõ viuet in eis.

Additio. j.

Cũ ħ ḋr. Que faciẽs hõ viuet ĩ eis: non videṫ ĩtelligẽdũ ꝺ vita nature. Nã lꝫ verũ ſit ꝙ in ſtatu vete. le. ꝓſperitas ⁊ aduerſitas filioꝝ iſrl' cõiṫ ſeq̃baṫ ex obediẽtia vel inobediẽtia eoꝝ reſpectu mãdatorũ dei: ħ tñ erat ĩ vniuerſali reſpectu totiꝰ ꝑpli: nõ aũt reſpectu cuiuſlibet ꝑſone ſingularꝭ. Multi ei iuſti etiã ĩ illo tꝑe affligebãtur ⁊ ꝑſecutiões patiebãṫ: vt ṗtꝫ de Joſia rege. ⁊ Hieremia et alijs. Vñ qꝛ ħ loq̃ṫ ſinglariṫ dicẽs: Que faciẽs hõ viuet ĩ ea: ĩtelligẽdũ ẽ de vita grẽ vel glie: ꝓut ĩ poſtilla ſeq̃ṫ. Nõ aũt de vita nature: iuxta illud Eccũs. ix. Uniuerſa eq̃ eueniant iuſto ⁊ impio ⁊c. In eo. ca. xviij. vbi ḋr in poſtilla: Ois aĩa. i. omnis hõ: Peribit de medio ꝑpli ſui: ꝑ iudiciũ humanũ.

Additio. ij.

Nõ eſt ĩtelligẽdũ ꝙ vbicũq͂ ḋr ĩ lege Peribit ꝺ medio ꝑpli ſui: ꝙ talꝭ tranſgreſſor ꝑ iudiciũ hũanũ interficiaṫ ſi fuerit cõuictꝰ: eẽt eĩ valde durũ dicere ꝙ ꝑ comeſtionẽ modice adipis vel ſãguinis: aut ꝑ iũctionẽ modici fermẽti ĩ alicuiꝰ domo ĩ paſchate cõdẽnareṫ hõ ſnĩa capitali. vñ ſm Hebreos nũeranṫ ĩ lege moſaica. xxxvj. caſus ĩ q̃bꝰ ḋr: Peribit vel ĩteribit de ꝑplo ſuo: q̃rũ aliq̃ ſũt ĩ q̃bꝰ iudicio hũano cõuicti erãt rei morte corꝑali: alij xo nõ ſic: ꝫ ſemꝑ relinquebanṫ iudicio diuino. Qui aũt ſunt iſti caſus vel illi: eſſet lõgũ enarrare et ſuꝑfluũ: cũ iam iſta q̃ ꝓ maiori parte iudicialia ſunt ceſſent.

Glo. ordi.

Ca. XIX

A a Sancti eſtote ⁊c. Orige. Quid ſignificet ħ nomẽ qḋ ẽ ſctm̃ req̃rẽdũ ẽ: Sãcta dicũṫ vaſa miniſterij: ⁊ ſctã veſtimẽta: loca q̃ꝫ in vrbibꝰ vel ſuburbi-

† 81. di. c. oportet et. c. ꝓpoſuiſti et. c. pluri-mos. bꝰ ſacerdotibꝰ deputata ſctã dicũṫ: ⁊ primogenita boum vel pecorũ. Si ḡ intueamur q̃ ſenſu hec dicunṫ ſãcta: aduertemꝰ quõ operã demꝰ vt ſãcti ſimꝰ. Natꝰ ẽ mihi primogenitꝰ bos: nõ lꝫ eũ occupare ad cõe opus: qꝛ dño ſãctus. Nulli ḡ qḋ ſanctũ eſt ſeruire debet niſi ſoli deo: ad vſus cões cõibꝰ debemꝰ vti. Qui ḡ ſe deo vo-

2 Timo. 2 a uit ſeꝑatus a negocijs ſeculi: ⁊ ab his q̃ carnaliter viuũt: vt ei placeat cui ſe ꝓba-

1. Cor. 3. c uit: ſanctꝰ appellaṫ. Dũ ei vulgo miſceṫ: nõ põt eſſe ſanctꝰ. Sãcti eſtote ⁊c. Qua-

2. Teſ. 3. b ſi ſeꝑamini etiã a fratre iordinate ãbulãte: ⁊ ab oĩbꝰ cõcupiſcẽtijs ſeculi. Sic eritꝭ p̃mogeniti vituli. Nõ opeṫ ꝑ vos petm̃: nec iugũ ĩponat malicia: deſeruite tm̃ ſacerdotalibꝰ vſibꝰ: qꝛ ego ſctũs ſũ: lõge. ſ. ab oĩbꝰ q̃ opanṫ ⁊ colũt ſiue ĩ celo ſiue in terra: oẽm excedo creaturã quã feci: vos ḡ eſtote ſegregati ab his q̃ nõ ſũt ſancti. Grecꝰ q̃ꝫ ſermo agios extra terrã ſonat: vt. ſ. ĩ celo cõuerſationẽ habeatis.

B b Unuſq̃ſq͂ ⁊c. Suꝑ fundamẽtũ edificat: q̃ſi eſtote ſãcti vt ſctũs habitet ĩ vobis: ⁊ nature dignitatẽ impẽdite honorãdo patrẽ ⁊ mrẽm. c Sabbata mea ⁊c.

Exo. 20. b Mãdata legꝭ volẽs recapitulare. i. nõ occides: nõ furaberꝭ ⁊c. Inq̇t ſabbata mea cuſtodite. Uerũ eni ſabbatũ ẽ ab oĩ ma-

¶ 23. lo ceſſare. Vñ moyſes: Oñe opꝰ ſeruile nõ facietis in eo. Sabbata mea. Uolẽs nos deꝰ de intelligibili requie docere: ⁊ ꝺ mũdi cõſũmatione qñ ĩpoſſibile ẽ cibum parare vel opari: nec circa aliq̇d corꝑale

Exo. 16. f occupari ait ꝑ Moyſen: Sabbata hodie dño nõ ĩuenietꝭ illud ĩ agro ⁊c. Nota qꝛ nõ ait ſabbatũ: ꝫ ſabbata: qꝛ ĩtelligibilis requies nõ ab vno ꝫ ab oĩbꝰ carnalibꝰ q̇eta eſt et abſoluta: iõ ĩ ħ loco pluꝰ ſabbatoꝝ nomẽ ĩ diuina ſcriptura poſitũ eſt vt ſcias: qꝛ ſabbatũ plena eſt ⁊ ꝑfecta q̇es.

d Si imola. ⁊c. Oia fere legis capl'a reiterat vt eoꝝ memoriã auditoribꝰ ĩfigat: ꝫ maxime neceſſaria: ſicut ħ mãdatũ qḋ ſuperiꝰ ꝓpoſuit cũ de ſacrificijs ageret. Sacrificiũ ſalutare accepit: ĩ quo q̃ ad ſalutẽ ṗtinẽt neceſſe eſt opari. vt aũt ſit acceptabile oportet

1. Tim. 2. b ĩmolari pietatẽ ⁊ pudicitiã. Hoc eĩ ſm aplꝫ bonũ ẽ ⁊ acceptũ corã ſaluatore nr̃o deo: q̇ vult oẽs ſaluos fieri. Comedere aũt ĩ die ĩmolationis ⁊ altero: eſt in vita p̃ſenti q̃cũq͂ ad ſalutẽ ṗtinẽt opari: hodie eĩ ⁊

Jaco. 4. b cras ꝓ p̃ſenti ſeculo accipiũṫ. Vñ Jacobꝰ: Qui dicitis hodie et craſtino ibimꝰ in ciuitatẽ ⁊c. Dies tertia: qꝛ in ipã dñs a mortuis reſurrexit: figurã gerit futuri ſeculi et reſurrectiõis in quo nõ licebit opari ſed operũ ſuſcipere retributionẽ. Qui ergo hic viuit tanq͂ꝫ illic opaturus ſit tanq͂ꝫ die tertia ſacrificiũ manducaturus: a legiſlatore hoc facere ꝓhibeṫ: qꝛ virtutẽ impfectam relinquit tanq͂ꝫ ibi ꝑficere poſſit. e Cum meſſueris ⁊c. Ut dilectionẽ adinuicem habeamus: vt amatores et miſericordes in paupes ſimꝰ: p̃ſenti capitulo p̃cipiṫ. Debemus eni egentibus dare nec debita violenter exigere: ⁊ reliquias

bonoꝝ

Ca. XIX

l Locutꝰ eſt dñs ad moyſen dicẽs: Loquere ad oẽm cetũ filioꝝ iſrl'

a ¶ qꝛ eſtis templũ dei. ¶ recte ſanctificationẽ ꝓponit: qꝛ fundamentũ virtutis eſt.

a ⁊ dices ad eos: † Sãncti eſtote qꝛ c

¶ quaſi ſine ſãctitate nõ poteſtis mecũ eſſe.

b ego ſctũs ſuꝫ dñs deꝰ vr̃: Unuſquiſq͂ patrẽ ſuũ ⁊ matrem ſuã ti- d

c meat. Sabbata mea cuſtodite: e

a ¶ . i. condeſcendere his quos idoloꝝ lex vana et prophana deprimit.

Ego dñs deꝰ veſter. Nolite con- f

a ¶ quoꝝlibet aĩaliũ ſtatuas: vel pecunie theſauros: quos quaſi deos adorant q̃ congregant: nec inde aliquid minuere p̃ſumunt.

uerti ad idola: nec deos conflati g

¶ non alio indigetis.

les faciatꝭ vobis. Ego dñs deus

a ¶ vl' ſalutariũ. ca. ſ. q̃ ad ſalutẽ ṗtinẽt ꝫ operãdo

b veſter. Si imolaueritꝭ hoſtiã paci b+

a ¶ deo acceptabilis. b ¶ in p̃ſenti. ſ. vita.

ficoꝝ dño vt ſit plãcabilis: eo i

die quo fuerit ĩmolata comedetꝭ eã ⁊ die altero. Quicq̇d autẽ reſiduũ fuerit ĩ diẽ tertiũ igne com

¶ vt poſt hanc vitã puter ſe ꝙ minꝰ fecit ꝑfecturꝰ

buretꝭ. Siq̇s poſt biduuꝫ comederit ex ea: ꝓphanꝰ erit ⁊ impie

a ¶ qꝛ ĩꝑfecte oꝑatur ⁊ diuine legi calũniaṫ.

tatis reus: portãbitq͂ iniq̇tatem

a ¶ quia vitã egit imperfectã que ſaluaſſet ſi conſummaſſet eam.

ſuam: qꝛ ſctm̃ dñi polluit: ⁊ ꝑibit

a ¶ ſaluandoꝝ. b ¶ ager mundus meſſura doctrina: meſſores doctores.

e aĩa illa ꝺ mediõ ꝑpli ſui. Cũq͂ meſ k+

¶ conteres. ¶ alias tondes.

ſuerꝭ ſegetes tr̃e tue: nõ tõdebis l

vſq͂ ad ſolũ ſupficiẽ terre: nec re- m

Nico. de lyra

Ca. XIX

a† l Locutꝰ eſt dñs. Hic ↄ̃ſr ponũṫ p̃cepta ordinatiua vite ꝓut hõ eſt pncipiũ oꝑatiõis. Oportet autẽ

b quãtũ ad ħ hoĩem ordinari reſpectu affectꝰ rõnalis: motꝰ vegetabilis: actꝰ ſenſualis: ⁊ cõuictꝰ ciui- †1. Pet. 1. c

lis. Et ſm ħ iſtud ca. diuidiṫ ĩ q̃tuor ꝑtes. ſcḋa ibi: Jumenta tua. tertio. ibi: Nõ augurabimini. q̃rta ibi: Corã cano capite cõſurge. Circa primũ ſciẽdũ ꝙ affectꝰ rõnalis bñ ordinaṫ erga ſuꝑiores ꝑ reuerẽtiã: erga pauperes ꝑ miſericordiã: erga oẽs ꝑ innocentiã. Et ſm hoc pria ꝑs pñcipalis huius ca. diuidiṫ ĩ tres. ſcḋa incipit ibi: Cũ meſſuerꝭ. tertia. ibi: Nõ facietis furtũ. Circa p̃mũ ḋr ꝑ moduꝫ p̃ambuli. b Loq̄re ad oẽm ce. ⁊c. qꝛ magna ꝑs legꝭ ad quã oẽs obliganṫ: ĩ ħ ca. replicaṫ.

c Sãcti eſtote. ħ cõcludiṫ ex dictis ĩ ca. p̃ce. vt turpitudies ⁊ immũdicie ſint excluſe: ĩmũdicie aũt excluſio eſt ſctitatis ſeu mũdicie concluſio. Conſequenter induciṫ hõ ad parẽtũ reuerẽtiã. cũ diciṫ:

d Unuſq̃ſq͂ pa. ſuũ ⁊c. offenſam eoꝝ p̃cauẽdo: ⁊ qꝛ ex ſenſibilibus manuducimur ad inſenſibilia. iõ ↄ̃ſr induciṫ hõ ad reuerẽtiã dei q̇ ẽ paṫ ſpũalis. cũ ḋr: e Sabbata mea cu. Qualiter ſit aũt intelligẽda obſeruatio ſabbati: dictuꝫ fuit diffuſiꝰ Exo. xx. ⁊ qꝛ maxia irreuerẽtia fit deo qñ eiꝰ cultꝰ idolis tribuiṫ. iõ ſubdiṫ: f Nolite cõuerti ad idola. eis quãcũq͂ reuerẽtiã exhibẽdo. g Nec deos cõfla. ꝑ ħ excludunṫ idola q̃ fiũt ꝑ ſculpturã: ſeu ꝑ quẽcũq͂ aliũ modũ. Sꝫ ſcptura loq̇ṫ ĩ caſu frequẽtiꝰ accidẽte: qꝛ vt frequẽtius fiebãt de auro vel argẽto vl' alijs metallis. Et qꝛ ſacrificia illiꝰ tꝑis nõ erãt accepta ſm ſe: ſꝫ inq͂ꝫtũ fiebant ex obedientia ad deũ. vt. ſ. dictũ eſt. ideo ſubdiṫ: h Si ĩmolaueritis hoſtiã pacificoꝝ dño vt ſit placabilis. i. ſi vultis ꝙ ſit deo placita facietis qḋ ſubdiṫ: i Eo die quo fuerit ĩmolata comedetis ⁊c. qꝛ ſic p̃ceptuꝫ eſt de hoſtia pacifica. ſ. vij. ca. Sꝫ qꝛ ibi nõ determinauit penã trãſgreſſiõis. iõ hic repetiṫ vt dicta pena exprimaṫ. cũ ḋr: Et ꝑibit aĩa illiꝰ ⁊c. k Cũq͂ meſſueris. Hic ↄ̃ſr poniṫ ordinatio rõnalis erga pauperes ꝑ miſericordiã. cũ ḋr:

l Nõ tõdebis vſq͂ ⁊c. Aliq̇ expoſitores dicũt ꝙ vera lr̃a eſt: tõdes. i. cõteres. ⁊ ḋr a tõdo. is. ſꝫ ħ nõ videtur verũ: qꝛ hic nõ loquiṫ ſcriptura de tritura ſegetũ: ſed de collectione eaꝝ ⁊ ideo vera lr̃a ẽ: Nõ tõdebis. i. nõ ſecabis. m Uſq͂ ad ſolũ. qꝛ ſicut dicunt aliqui debebat dimitti ſtipula paupibꝰ colligẽda. Sed

hic nõ

S honoꝝ noſtroꝝ cōcedere imitādo deū datorē oīm. Propterea metētes vel vin/
demiantes vult aliq̄d derelinquere pauperi ꝛ ꝓſelyto: ne datori oīm videaꝛ in/
grat⁹: q̄ alijs diuitias dedit: alios de alioꝝ reliquijs viuere voluit: vt ſic ꝓbaret
diſpēſationē diuitū: ꝛ patientiā pauperū. Pauperes ei ꝛ ꝓſelytos nō abijcit q̄b⁹
Cor. 8. b etiā ſic victū ꝓuidit. Vñ ſubdit: Ego dñs de⁹ veſter. ſ. q̄ diuites facio: q̄ ꝓ vobis
paup̄ fio: q̄ ꝓpter miſeriā inopū ꝛ gemitum paupeꝝ aliq̄n
Allego. exurgā. Allego. Cū meſſueris ꝛc̄. Apte oſtēdit q̄ do/
ctores iudeoꝝ tot⁹ legis īterp̄tationē nō capiūt: ſ3 q̄daz
Mat. 5. a paupi ꝛ ꝓſelyto derelinquūt gētib⁹. ſ. q̄b⁹ d̄r: Beati pau
peres. ſ. ꝛc̄. Qui ꝛ ꝓſelyti ſūt: q̄ cognatiōi abrae ſe inge
Exo. 20. b rūt. Q̄d ḡ d̄r: Nō occides: nō mechaberꝭ: metūt iudeorū
doctores. Que aūt ſpūalē habēt īterp̄tationē: ſicut emū/
dationes: ſacrificia: ꝛ ſiīa cōcedāt eccl̄ie doctorib⁹ ꝛ q̄ il/
lis metētib⁹ decidūt. i. q̄ ipi nō intelligūt.
Eſaie. 5. b a Neq̄ ī vinea tua ꝛc̄. Vinea dñi ſabaoth domus iſrael
eſt: q̄ debuit facere vuas ꝛ fecit ſpinas: quondam tñ pau/
cos racemos habuit. i. ſanctos diuerſi tp̄is: q̄s iudei col/
ligere ꝛ in diuitijs ſuis theſauriçare nō poſſunt: q̄ nō imi
tanꝛ vitam coꝝ: ſed pauperi ꝛ ꝓſelyto derelinquūt. No/
biſcū enī ſūt quotquot iuſti apud eos fuerūt. Unde me/
morie coꝝ a nobis ꝛ nō ab illis annis ſingulis celebranꝛ
vt experimento diuinū eloquiū comprobeꝛ.
b Non facies furtū. Aug⁹. Hoc in decalogo poſitū eſt
q̄d dicit: Nō mētiemini: nec calūniā facietis. In h̄ p̄cepto
videꝛ cōtineri: Neq̄ falſū teſtimoniū dices. q̄ calūnia ſi/
ne mendacio fieri non p̄ot: q̄d falſo teſtimonio cōcludiꝛ.
S3 queriꝛ vtrū aliq̄ cōpēſatione faciēda ſint (ſicut pene
videꝛ oībus) q̄ mētiēdū ſit ꝓ ſalute vbi nemo lediꝛ: an
ſilr ḡ furādū: etiā q̄n ei cui fit cōſuliꝛ. Velut ſi q̄s volenti
ſe occidere fureꝛ gladiū. Sicut calūnia ad mai⁹ gaudiu3
Gen. 44. a futuꝝ fiebat q̄ ioſeph fratrib⁹ de cypho inferebat: q̄bus
etiā explorationis falſū crimē intēderat. Fortaſſe enī fur
tū nō ē niſi q̄n alieno occulte ablato ꝓxim⁹ lediꝛ: ꝛ calū/
niā: q̄n falſi criminis obiectione ꝓxim⁹ lediꝛ. Mēdaciu3
aūt nō poſſum⁹ dicere tūc tm̄ eſſe. Cū ei a ſciēte d̄r: mēda/
ciū eſt: ſiue q̄s ſiue nemo ledaꝛ. Abſolute aūt d̄r: nō men/
Exo. 16. a tiemini: ſicut illud: Nō facies tibi idolū: nō mechaberꝭ:
nō furaberꝭ. Idolatria aūt aut mechia ꝛ furtū ſicut ē dif/
finitū: inſtū eſſe nō p̄ot. Et nō occides: q̄ cū hō iuſte occi
diꝛ: lex occidit: nō tu. Nūq̄d ſilr p̄ot dici: cū hō iuſte men
Exo. 1. b tiꝛ: lex mētiꝛ? Mētite ſūt obſtetrices: ꝛ bona de⁹ illis re/
Joſ. 2. a tribuit. Mētita raab ꝛ liberata. An ex q̄ dictū ē in lege:
nō mētiemini: ex illo nō licuit in tali caſu vel eā mentiri: ſ3
Ibidē. 6. c magis quia iniuſtum erat mēdaciū ideo ꝓhibitum: non quia ꝓhibitum ideo in/
iuſtū. Forſitan ergo ſicut obſtetrices nō remunerate ſūt: q̄ mētite ſunt: ſed q̄ in/
fantes liberauerūt. ꝛ ꝓpter hāc miſcdiam veniale fuit pctm̄ nō tñ nullū. Sic raab
liberata ꝓpter liberationē exploratoꝝ: ꝓ q̄ fuit veniale pctm̄. S3 ne putet q̄ſq̄ in
ī ceterꝭ pctīs ſi ꝓpter liberationē hoīm fiāt ita poſſe cōcedi veniā: multa ei mala i/
tolerabilia ꝛ deteſtāda talē ſequūꝛ errorē. c Nō mētiemini. Cognationē pec/
catoꝝ oſtēdit. Multa putam⁹ parua q̄ ſūt maxia: vt mēdaciū: piuriū: q̄ furto ſūt
cōiūcta: ꝛ recte: q̄ hec furto coopanꝛ. d Nō piu. ꝛc̄. Lxx. Nō leuabitis nomē
meū ī iniuſtū iuſiurādū. i. ī iuſto ē: nō ſolū q̄ p̄uaricaꝛ: ſ3 etiā q̄d iīuſte cuſtodiꝛ: ſic
Mat. 14. a iuramētū herodis ad filiā herodiadis. talia iuramēta nō debēt fieri: vel ſi fiāt cu
ſtodiri. e Nec pollues ꝛc̄. Malefaciēdo: q̄ iuſiurādū trāſgredi nō potes. De⁹
ei p quē iuras intm̄ vult bona: vt ſi mala mineꝛ: nō tñ inferat ſi penitentes videat
Johel. 2. c vt pietatē impēdat. Vñ addit: Ego dñs: pius. ſ. miſericors p̄ſtabilis ſup malicia.
f Nō facies calūniā. Aug⁹. Oīa q̄ ꝓhibenꝛ cōmitti ī ꝓximū: ad h̄ vnū referēda
ſūt q̄d dictū eſt. Nō nocebis ꝓximo. Nā q̄d ſequiꝛ: Nō rapies: niſi ad hoc refera
tur ne rapiendo noceaꝛ: euenit vt nō rapiendo q̄s noceat: nā gladi⁹ inſanienti ra
piendus eſt. g Nec vi oppri. ꝛc̄. Paulatim auditorē erudit: ꝛ q̄ videnꝛ parua
magis cōiūgit: vt q̄ diffinita maloꝝ pena terrenꝛ: abſtineāt a minorib⁹: Que enī
Jaco. 2. b ſociantur in mādato ꝛ in pena. Qui eī in vno offenderit: oīm re⁹ erit. Ideo vim
calūnie cōiūgit. Nec differt quō q̄s res ſuas pdat: vel fraude vel potētia: vel q̄li/
bet alio mō. h Nō morabiꝛ opus ꝛc̄. Merces. ſ. qua. forſitan viuit cū vxore et
filijs ꝛ parētib⁹. Si differꝛ deficit vict⁹ etiā ſi in craſtino recipiat vim ꝛ calūniā p
tulit: q̄ iterū vñ viueret nō habuit. i Opus mercē. ꝛc̄. Merces p̄dicatoris ex
verbo eſt p̄dicationis q̄d nō debet apud nos morari. i. ocioſum eſſe vſq̄ mane: in
futurū. ſ. ſeculū q̄ huic nocti ſuccedit in quo eſt lux inextinguibilis. Ex ꝓuentu ei
diſcipuli creſcit merces magiſtri. k Nō maledices ſur. ꝛc̄. Surdo maledicere
eſt abſenti et nō audienti derogare. Corā ceco offendiculū ponere eſt diſcretā q̄/
dem rem agere: ſed ei qui lumē diſcretionis nō habet ſcandali occaſionē p̄bere.
l Non facies q̄d ini. ꝛc̄. Summam ꝛ pfectam iuſticiā lex maxime in p̄ſentibus cō/
ſtituit: recto itinere ꝓcedens: prius ꝓuidens pauperibus: deinde potētes ꝛ prin
cipes erudiens. Oſtendit enim nō debere pſonā accipi: nec furtū vel calūniam fa
cere nec piurare: que et ſi diuitibus et potentibus aliquādo contingunt: ꝓpria ta
men pauperū peccata ſunt: qui ad hec paupertate videnꝛ compelli: Unde ſalo/
Prou. 30. b mon: Aut egeſtate cōpulſus furer et periurē nomē dei mei. Ui autem opprimere
ꝛ mercedem priuare et ſurdum ac cecum irridere: diuitū et potentum ſunt.

S Non eris

a manētes ſpicas colliges: neq̄ in
ſ iuſtos ſanctos. ſ que nō in
vinea tua racemos ꝛ grana deci
telliguntur. ſ gentilibus.
dētia cōgregabis: ſ3 paupib⁹ et
ſ diligenter tractanda.
pegrinis carpēda dimitteſ: Ego
a ſ pro vobis paup̄ et peregrin⁹ in mūdo. ſ q̄ omnia dedi deſidero aliq̄d mihi dari. b ſ in quo proximus leditur.
b domin⁹ de⁹ veſter. Nō facieſ fur a
ſ aliquo modo.
c tū: non mentiemini: nec decipiet b c
d vnuſquiſq̄ ꝓximū ſuū. † Nō piu d
e rabis ī noīe meo: nec pollues no e
a ſ gloriā ei⁹ in te trāſferendo.
f mē dei tui: Ego dñs. Nō facies f
g calūniā ꝓximo tuo: nec vi oppri/ g
ſ merces operis quā meruit.
h i mes eū. † Nō morabiꝛ op⁹ mercē h
k narij tui apud te vſq̄ mane. Nō i †
a ſ inobediēti: vnde Eſaias: Surdi audite et ceci venite ad vidēdū: hi nō ſunt maledicendi ſ3 docendi et corrigendi. b ſ ignorante.
maledices ſurdō: nec corā cecō po k †
a ſ praua dicendo vel agendo.
nes offendiculū: ſ3 timebis dñm l
ſ qui iſta prohibet.
l deū tuum: q̄ ego ſum dñs. Non m
facies q̄d iniquum eſt: nec iniu/ n

hic nō eſt intellect⁹ ſcripture: ſed magis
de ſpicis ꝓpe terrā nō ſeminatā exiſtenti
b⁹. vñ ī hebreo h̄r: Non finies vel cōple/
bis angulū terre tue ad metēdū: q̄ ī col/
ligēdo meſſem ſuā nō debebat aliq̄s ꝓce
dere vſq̄ ad extre
mitates cāpi ſui:
vbi meſſis partim
cōculcaꝛ a trāſeū/
tib⁹: partim a be/
ſtijs corrodiꝛ: ꝓ/
pter q̄d illud q̄ re
manet nō ē magni
valoris. ꝛ iō lex p̄
cepit illud dimitti
paupib⁹ ſic ꝛ ſpi/
cas fugiētes ma/
n⁹ metētiū: ꝛ alia
q̄ ſubdūꝛ. ꝛ p̄3 lit
tera. a Nō fa/ C
cieꝭ fur. Hic p̄ſr †
ordinaꝛ affect⁹ rō Deut. 5. c
nalis ad oēs p in
nocētiā. rō enī na
turaꝭ dictat nulli
eſſe nocēdū: ꝛ iō p
mo ꝓhibet nocu/
mentū facto ꝛ oc/ †
culte. cū d̄r: Non Deu. 24. c.
facietis fur. Qua Tob. 4. c
liter aūt iſtud ſit i
telligēdū dictū fu
it pleni⁹ Exo. xx.
ſcdo ꝓhibet nocu
mētū v̄bo. cū d̄r:
b Nō mētiemi.
Licet ei oē mēda/
ciū ſit fugiēdū ge/
neraliter tñ hic ꝓ
hibeꝛ mēdaciū p̄/
nitioſū ſpāliter. iō
ſeq̄ꝛ: c Nec de
cipiet ꝛc̄. Cōſeq̄n/
ter ꝓhibeꝛ nocumētū v̄bo iuramēto fir/
mato. cū d̄r: d Nō piurabis ī noīe meo.
ꝛ q̄ p tale iuramētū nō ſolū fit iniuria p
ximo q̄ lediꝛ: ſ3 etiā ipſi deo q̄ ī teſtē falſi
tatis adduciꝛ iō ſubdiꝛ: e Nec pollu.
no. dei tui. Cui⁹ rō ſubiūgiꝛ: Ego dñs. ꝛ
ideo mihi honor et reuerētia debeꝛ. Cōſe
quēter ꝓhibeꝛ nocumētū facto apto. cū
d̄r: f Nō facies calūniā. Calūnia eni3
eſt extorſio rei aliene cū quadā appenti
rōne ſed nō vera. g Nec vi opprimes
eū. motu volūtatꝭ inique abſq̄ rōnis alle
gatione. h Nō morabiꝛ op⁹ mercēna
rij tui. i. merces opis ſui: q̄ tales cōiter
ſūt paupes de quotidiano labore viuen/
tes: ꝛ iō nō poſſūt expectare ſolutionem
abſq̄ ſuo detrimēto. i Non maledices
ſurdo. Hic accipiꝛ ſurdus nō ſolū priua/
tus ſenſu audit⁹: ſ3 etiā nō audiēs: ſicut ē
abſens. k Nec corā ceco pones offen
diculū. Silr hic accipiꝛ cecus nō ſolū pri
uatus viſu ſed etiā nō videns vel nō ad/
uertēs offendiculū. Dicit etiā Ra. Sa. h̄
q̄ cecus hic ītelligiꝛ ignorās vel ſimplex
de quo ꝓhibeꝛ dari ſibi ſciēter cōſiliū ma
lū ī aliq̄ negocio. iō ſubdiꝛ: l Sed ti/
mebis dñm deū tuū. q. d. l3 nō debeas ta
les pſonas timere: tñ debes cauere a no/
cumētis coꝝ timore dei q̄ videt ꝛ vindi/
cabit. cōſequēter ordinaꝛ rōnalis affect⁹
q̄tum ad iudices. cū diciꝛ:
m Nō facies quod iniquū eſt. penā in/
debitā alicui imponēdo. n Nec iniu/
ſte iudicabis. motus fauore vel odio ſen/
tentiā iniuſtā ꝓnunciando.

a Non eris criminator. Eſicꝰ. Lxx. Non ambula/
bis in dolo in gente tua. Dauid quoqꝫ ꝯiungit dolo
Pſ. 5. homicidium: vnde Virū ſanguinū ⁊ doloſū abo. do.
Dolus enī eſt occultus gladius: vt velociter dolum
fugiamus q̄ tanto crimine eſt cōiunctus b Nō ſta/
bis ⁊c̄. Quaſi non te coniun/
ges his qui ꝓximis inſidian/
tur: ſicut multi alijs ſociati fa
ciunt qđ ꝑ ſe nō poſſunt.
c Nō queras vl. id eſt ne vl/
ciſcendi libidine rapiaris duʒ
arguis vt letari vel conſolari
velis de alieno malo: ſed po/
tius cōſulere illi quē arguis.
Unde ſcđm. Lxx. ſequit̄: Nō
iraſceris filijs populi tui. Sic
enim recte ira diffinita eſt que
D ſit vlciſcendi libido.
d Jumenta tua ⁊c̄. Hec ad
lr̄am videnť eſſe ridicula: nec
a ꝓphetis et ſpiritualibus vi
ris ſunt obſeruata. Unde da/
3. Re. 1. c uid dicit: Ponite filiū meum
ſalomonem in mulam meam.
Oportebit aūt ſm litteraʒ ea
que ex tali cōmixtione naſce/
Pro. 31. b bāť abominari. Mulier quo/
qꝫ fortis inuenit lanam ⁊ linū
⁊ operata ē vtile manibus ſu/
is. e Homo ſi dormi. Cum
prohiberet iumēta miſceri cū
iumētis alterius generis, eos
ſcʒ qui ſunt ſub iugo chriſti ſu
ſcipere iugū legis: oportune
† 23. q. 4. cū in lege. hoc ſubdidit oſtendens: q2 et
ante aduentū chriſti quicūqꝫ
exterius miſcebať iudeis: in/
digebat ſacrificio veri arietꝭ.
Homo ſi dor. ⁊c̄. Nota q̄ꝫ/
ta differētia libertatis ⁊ ſerui/
tutis. In libera ei deſpōſata:
mors adulterij pena ē. In an/
cilla autē nobili. et ſm Lxx.
Cuſtodita homini. i. deſpōſa/
ta ſacrificiū iubeť offerri: non
mortē inferri. Spiritualiter tñ
hec intelligenda ſunt.
f Nobilis. Lxx. Cuſtodita
homini. i. ſynagoga cuſtodita
legi q̄ chriſto non poterat de/
ſpondi priuſq̄ꝫ moreret̄ littera
Rom. 7. a legis. Unde mortui eſtis legi
per corpus chriſti: vt ſitis al/
terius. ancilla eſt ſynagoga:
Gal. 4. c ſm illud: Abraā duos filios
habuit: vnum de ancilla et
E vnū de libera. g Uapula/
būt ambo. Lxx. Uiſitatio erit
eis. i. liberabūť a ſeruitute le/
gis ſm ꝙ filijs iſrl̄ de egypto
Exo. 3. c liberādis dicit̄: Uiſitās viſi/
taui vos. h Et nō morien
tur ⁊c̄. Quāuis ſm litteram
agerēt: nō ſm ſpiritū quia le/
giſlatoris intentionē ignora/
bant: facilius aſſequebanť ve
niam. i Quando ingreſſi.
⁊c̄. Permanet in ꝓpoſito oſtē
dens fructū bonū ante xp̄i ad
uentum nō habuiſſe iudeos: cuʒ dicit fructū non eſſe
edendum in triennio nec mundum: ſed quarto anno
mundandū: nec dicit̄ quid ſit mundatio. Spirituali/
ter aūt intelligendū eſt qđ dicit̄: Quando ingreſſi
fueritis ⁊c̄. Terrā vocat diuinā ſcripturā quā primo
iudei ſuſceperunt. Unde plantare ligna pomifera p̄ce
pta ſunt. Lignorū autē plantatio: meditatio legis eſt
1. Cor. 3. b et p̄dicatio: ſm ꝙ dicit̄: Ego plantaui: appollo riga/
uit ⁊c̄. bona quidē mandata erant tanq̄ꝫ ligna pomi/
fera: ſed

a ſ vt pro paupertate a iuſticia declines: q2 deꝰ iu/
ſtus iudex: nec debes eſſe miſericordior illo.
ſ O iudex.
ſte iudicabis. † Nec cōſideres pſo a
a ſ q2 nemo potentior deo cuius eſt iudiciū cuiꝰ
perſonā geris in iudicando.
nā pauperl: nec honores vultuʒ b
potētl. Juſte iudica ꝓximo tuo.
a Nō eris criminator: nec ſuſurro i c d
b pplis. Non ſtabis ꝯtra ſanguinē e
ꝓximi tui: Ego dñs. † Nō oderis f
a ſ quēlibet hominē. b ſ q̄uis aſtute odiſſe
fingas vt corrigas. vnde nolite quaſi inimicū ex/
timare illū: ſed corripite vt fratrē. c ſ nō laten
fratrē tuū in corde tuo ſed publi/ g
ter detrahēdo. ſ conſentiendo.
ce argue eum: ne habeas ſup illo h
ſ Mihi vindictā ⁊ ego retribuā dicit dñs.
c peccatū. † Nō queras vltionē: nec i k
ſ vt vindices.
memor eris iniurie ciuiū tuorū.
a ſ hec ē totiꝰ legꝭ cōfirmatio ⁊ abbreuiatio: ple
nitudo eni legis ē charitas. b ſ Lxx. ꝓximū.
† Diligēs amicū tuū ſicut teipſū: l
ſ q̄ verā charitatē erga vos habeo Maiorē hac
dilectionē nemo habet vt aīam. ſ. p. q. p. a. ſ.
Ego dñs: † Leges meas cuſtodi
ſ populares.
b te. Jumēta tua ſi facies coire cū m †
ſ cū iudeis ⁊ gētibꝰ. a ſ eccliam tibi cōmiſſaʒ.
alteriꝰ generis aīantibꝰ. † Agrūʒ †
a ſ catholica doctrina et heretica.
non ſeres diuerſo ſemine. Ue/ †
ſ cultura chriſti et idolorū: nō poteſtis deo ſerui
re et mammone.
ſtē q̄ ex duobꝰ texta eſt nō indue
ſ particeps factꝰ doctrine et cōmixtꝰ ei per le/
gis conuerſationē.
e ris. Hō ſi dormierit cum muliere n
a ſ per verbū doctorale. b ſ per culpā.
coitu ſeminis q̄ ſit ancilla etiam
ſ per naturā. ſ ſanguinis chriſti.
f nobilis ⁊ tñ precio nō redempta
ſ qua libertate xp̄s nos liberauit.
g nec libertate donata: vapulabūt o
h ambo ⁊ nō morient̄: q2 nō fuit libe p
ra. Pro delicto autēʒ ſuo offeret q
dño ad oſtiuʒ tabernaculi teſti/
ſ chriſtum. ſ chriſtus.
monij arietē: orabitqꝫ pro eo ſa/ r
ſ alꝭ peccato.
dos ⁊ pro delicto eiꝰ coram dño:
⁊ repropiciabit̄ ei: dimittet urqꝫ
i pctm̄. Cū ingreſſi fueritis terrā s

a Nec cōſideres pſonā pauperis. nō ꝓhibet̄ condeſcenſio ad pau/
peres ī his q̄ poſſunt fieri abſqꝫ leſione iuſticie: ſed in his tm̄ ꝑ que iu
ſticia lederet̄. b Nec honores vultū potētis. lʒ enī potētes rōne
ſui ſtatus ſint p̄ alijs minoribus honorādi in cōibus: nō tñ ī his ꝑ q̄
iuſticia lederet̄. c Nō eris criminator. detegēs crimē ꝓximi tui ma
niſeſte. d Nec ſuſurro. faciēs hoc occulte.
e Nō ſtabis ꝯtra ſanguinē ꝓximi tui. iūgēs
te illis q̄ machinant̄ in morte innocentis.
f Nō oderis fratrē ⁊c̄. ex rancore ⁊ odio diſ † Deu. 1. c
ſimulās peccatū ſuum donec poſſis deſtruere Rom. 2. b
eū. g Sed pu. ar. eū. i. voce expſſa: ſm illud Eph. 10. c
Matth. xviij. Si peccauerit in te frater tuꝰ va Ecc. 6. b
de ⁊ corripe eū ⁊c̄. Si āt ꝑ hoc qđ dr̄ publice: ī Jaco. 2. b
telligat̄ correptio facta ī publico ſeu iudicio:
tūc eſt intelligendū đ peccatis q̄ poſſunt ꝓba
ri: ⁊ tūc talis correptio ꝑtinet ad iudicem exe/
quendo: ad accuſantē et teſtes denūciando et
teſtificando. h Ne habeas ſup illo pctm̄. † Ecci. 19. b
Si enī correctionē fratris ſui aliq̄s omitteret Mat. 18. c
vt in peius rueret: faceret ꝯtra charitatē. Luc. 17. a
i Nō queras vltionē liuore vindicte: poteſt
tñ queri amore iuſticie. k Nec memor eris
iniurie ciuiū tuoꝝ. ſ. ad vindicandū liuore vin
dicte: pōt tñ haberi memoria ad vindictā amo
re iuſticie. l Diliges amicū tuū ſicut teip/
ſum. li ſicut nō importat equalitatē ſed imita/ † Ecci. 10. a
tionis ſiſitudinē: q2 amicabilia ad alterū ve/
niūt ex amicabilibꝰ ad ſeipm̄. vt habet̄ Ethi/
corū. ix. m Jumenta tua. Hic ꝯñr ordina/
tur hō q̄tū ad motū vegetabil̄. ſm aūt phm̄
ij. de aīa. duo ſunt opa aīe vegetatiue. ſ. gene/
rare ⁊ alimento vti. Uſus vero alimenti duo † Mat. 5. g
reſpicit. ſ. nutritionē ⁊ augmētū. primo igitur Mar. 12. c
ordinat̄ hō reſpectu generationis. ſcđo reſpe Luc. 10. e
ctu augmēti. ibi: Quādo ingreſſi fueritis. ter Gal. 5. c
tio reſpectu nutritionis. ibi: Ego dñs. Circa Jaco. 2. c
primū ordinat̄ hō in generatione alioꝝ ab ho
mine inq̄tū alia ꝑ hominē ad generādū appli
cant̄: ⁊ q̄tū ad hoc dicit̄. Jumenta tua ⁊c̄. q2 † Deu. 22. b
ex aſpectu taliū poſſent hoīes aliq̄ induci ad
beſtialitatis vitiū qđ eſt coitus cū beſtijs: p̄ci
pitur etiā hoc in deteſtationē idolatrie: q2 ido
latre colentes celi militiā in cōiūctionibꝰ pla/
netarū faciebāt cōiūctiones diuerſoꝝ aīaliū:
⁊ eadē rōne diuerſa ſemina in eodē agro con/
iunctim ſeminabāt: ⁊ veſtibus ex pluribꝰ cō/
textis: vtpote ex lana ⁊ lino: vl̄ ex diuerſis co
loribꝰ vtebant̄ in veneratione ſiderū: ꝓpter
qđ talia ꝓhibent̄. Dicit aūt Joſephus ꝙ ve/
ſtis ex duobus cōtexta alijs niſi ſūmo ſacerdo
ti ꝓhibebat̄: q2 in veſtibus ſummi ſacerdotis
erāt tales varietates: ⁊ iō nō erāt licite alijs.
Scđo ordinat̄ hō reſpectu generatiōis in ſpe
cie hūana ꝑ h̄ ꝙ excludit̄ illicitus coitꝰ cū dr̄:
n Homo ſi dormierit cū muliere coitu ſemi/
nis q̄ ſit ancilla etiā nobilis. ſ. genere: vēdita
tñ in ancillā. In hebreo habet̄: Que ſit ancil/
la et parata viro: vbi dicit Ra. Sa. ꝙ ſcriptu
ra loquit̄ de ancilla chananea affidata ſeruo
hebreo quorū matrimoniū erat inchoatū ſed
nō pfectū: ⁊ tūc fornicat̄ cū iudeo libero: q2 li/
cet hebrei liberi nō poſſint cōtrahere cū cha/
nanea: ſerui tñ poterāt de voluntate dñi. vt di
cit: o Uapulabūt ambo. In hebreo habe/
tur. Uapulabit ipſa. i. verberabit̄ ipſa. cuius
cā ſubdit̄: p Quia nō fuit libera. ⁊ iō non
habebat vñ offerret ꝓ petō ſuo: q2 ſeruꝰ ⁊ an/
cilla quicquid habent eſt dñi ſui: ⁊ dato ꝙ ha
beret tñ offerre nō poterat in tēplo cū eſſet ali/
enigena: nec erat adhuc deſponſata iudeo: ſed de viro coeunte cū il/
la q̄ iudeꝰ ⁊ liber erat ⁊ offerre de ſuo poterat ſubdit̄: q Pro deli/
cto aūt ſuo offeret ⁊c̄. ⁊ ꝙ intelligat̄ de ſolo viro: ptʒ ꝑ hoc qđ ſubdi/
tur: r Orabitqꝫ ꝓ eo ſacerdos ⁊c̄. Uel aliter q2 nō fuit libera. in
hoc reddit̄ cauſa quare ipſa ⁊ vir fornicans cū ea nō incurrunt penā
mortis: q2 de libera ſimpliciter affidata viro hebreo ſi fornicet̄: dicit̄
Deut. xxij. ꝙ vterqꝫ debet mori. s Quando ingreſſi fueritis. Hic
cōſequēter ordinat̄ homo circa augmētationē in vegetabilibus ſiue
plantis. cum dicit̄: Quando ingreſſi fueritis terrā. Ex quo patet ꝙ
iſtud

fera:ſed illi quod debeant nō faciebant:tantū ſequētes litte/
rā. Fructus ergo.i.operatio legis triennio erat immūda : ab
abraam vſqʒ ad dauid:a dauid vſqʒ ad trāſmigrationē : inde
Mat. i. a vſqʒ ad chriſtū. Sicut mattheus diſtinxit. Quarto anno fru/
ctū legis ſanctum cōmendat ꝛ laudabilem : nō tn̄ adhuc eſſe
iudeis eſibilem. Fructus eni legis in
quarto anno.i.in aduentu chriſti: ſā/
ctus et laudabilis quē ſanctusſancto
rum faciebat:cui⁹ opera laudabilia ꝛ
Mat. 9. a glorioſa. Unde et in paralytico gra/
batum portante glorificabant deum
qui dedit talem poteſtatē hominib⁹:
ſed nōdum edebat iudeus: quia non
conuerſus. In quinto vero anno.i.
p̄dicantibus apoſtolis fructum eius
ederunt quicunqʒ crediderunt.
Moralit̄ a Et plantaueritis ꝛc̄. Mor. Greg.
Ligna pomifera opera virtutibus fe
cunda. Preputia auferimus cū de in
inchoationis infirmitate ſuſpecti pri/
mordia operū noſtrorum nō approba
mus. Poma q̄ germinant noſtris eſi
bus nō aptamus:quia cū primordia
laudant̄ boni operis:non debet hoc
paſcere animū operantis: ne dū laus
ſuauiter capitur:fructus operis intē/
peſtiue comedat̄. Qui igitur incboa
te virtutis laudeʒ receperit:quaſi plā
tati ligni fructū ante tēpus comedit.
Ps. 126. Unde: Vanū ē vobis ante lucem ſur
gere.ſ.poſtqʒ ſe. Ante lucem ſurgere
eſt ante claritatē retributionis eterne
in p̄ſentis vite nocte gaudere.
b Non comedetis ꝛc̄. Totū iudeo/
rum ꝛ gentilium radit fermentū. Un
de nūc ꝓhibet a legis ſeruitute:nunc
Allego. a gentilium errore. Alle. Non co/
medere ſup montes eſt ſupbis cogita/
tionibus nō paſci:ꝺ quibus Eſaias:
Eſa. 40. a Omnis mons et collis humiliabit̄.
Non augurari volucribus nō atten/
dere que rapiunt ſemen pietatis. Co
mam in rotundū tondere eſt cogita/
tiones demonibus cōſecrare. Barbā
radere eſt virtutis perfectionem cor/
rumpere:ficte operando. Carnem nō
incidere eſt delectationes nō ſuſcipe/
re:que et anime nocent ꝛ corpus cor/
rumpunt. Stigmata praua doctrina
que anime infigit̄ et difficulter abolet̄. c Non augu/
rabimini ꝛc̄. Per partē totū ſignificat:oēs hmōi ſupſti/
tiones condemnās. Qui eni talia curat obſeruare deum
videt̄ infamare:tanqʒ plus ſcientie auibus qʒ homini/
bus cōtulerit. d Neqʒ in rotūdū ꝛc̄. Sicut barbari fa
ciunt debet quiſqʒ eſſe cōtentus naturalib⁹ ornamentis:
ne creatorē videat̄ accuſare tanqʒ impotentē opus ſuuʒ
pficere nec in honore demonū cicinnos nutrire ꝛ vouere
ſicut ſtudent pagani puerorū capita demonibus offerre
ꝙ maxime hic videt̄ ꝓhibere. e Stigmata. Legiſla/
tor etiā curā noſtri decoris gerit ne carne abutamur in
his etiā que corpus deturpant. f Filiam tuā. Carna
Ps. 21. lem vel animaʒ. Unde: Erue a framea de⁹ animā meam:
ꝛ de manu canis vnicam meam. Hec recedēdo a deo for/
nicat̄ cum demonibus. g Sabbata mea ꝛc̄. Ab vno
ſabbato omne legitimum ocium ſabbatum appellatur.
Sic ab vna generali abſtinentia ſtudet legiſlator per ſin
gula currere precipiēs nos ab omni malo abſtinere. Un/
de addit: Sanctuarium meum metuite. Sicut enim qui
digne accedunt ſanctificant:ſic qui inique preſumunt et
Le. 10. a immundi accedunt qʒtū eſt in ſe polluunt:ſicut nadab ꝛ
1. Cor. 11. g abiu:vnde apoſtolus: Inter vos multi infirmi ꝛ imbe/
cilles ꝛc̄. Inde additur: Ego dominus ſanctus ſcʒ et in
ſanctis habitans:ꝛ ſanctorum iudicans iniuriam.
b Ad magos. Lxx. Uētriculos.i.phitones:vel falſos
ꝓphetas qui de ventre cordis ſui fabulas quaſdā ꝛ fetē/
tes doctrinas ꝓferūt. i Nec ab ario. ꝛc̄. Lxx. Uene/
ficis qui demonum.ſ.nomina inuocant ꝛ aliquando cor
pus curant vt animam interficiant.

a ꝛ plātaueritiſ in ea ligna pomife a
a ſ nō approbantes operū primordia. b ſ ope
ra que incipiunt.
ra:auferētis preputia eorū. Pō/ b c†
ma q̄ germinant imūda erūt vo/ d
ſ in aduentu chriſti.
bis:nec edet̄ ex eis. Quarto an/ e
no oīs fructus ſanctificabit̄ lau/
ſ predicātib⁹ apoſtolis.
dabilis dn̄o. Quīto aūt anno co f g
medet̄ fruct⁹:cōgregātes poma
q̄ ꝓferūt. Ego dn̄s deus veſter. h
ſ Lxx. Non comedetis ſup mōtes: ſicut in feſtis
idolorū comedebant gentiles.
b † Non comedetis cum ſanguine.
c Nō augurabimini: nec obſerua/ i k
d bit̄ ſomnia. Neqʒ ī rotūdū atton l+
a ſ Lxx. ne corrūpas faciē barbe.
debit̄ comā:nec rādetis barbā.
a ſ ſicut gētiles ſpem reſurrectiōis nō habētes.
vn̄ : Ne cōtriſtemi ſicut et ceteri q̄ ſpeʒ nō habēt.
Et ſup mortuo nō īcidet̄ carnes m†
e vſtras:neqʒ figuras aliqs:aut ſti/ n†
gmata facietis vobis. Ego dn̄s.
ſ qui debes corrigere.
f Ne ꝓſtituaſ filiā tuā ne ꝯtamine o
a ſ .i.habitatores terre. ſ corp⁹ qd̄ ē de terra ī
quo dn̄at̄ oīs iniquitas fornicāte aīa. b ſ Lxx.
fornicatione. c ſ feriationes ab omni malo.
g tur terrā ꝛ ipleat̄ piaculo. Sāb/ p
ſ ne indigne intretis.
bata mea cuſtodite:ꝛ ſanctuariū
ſ qui in ſanctis habito.
meū metuite: Ego dn̄s. Nō decli q
h i netis ad magos:neqʒ ab ariolis r

iſtud p̄ceptum non erat obligatoriū ante ingreſſum terre pro
miſſionis. a Et plātaueritis in ea.lig.pomi.p hoc intelli/
gunt̄ fructus generaliter etiā vinearū. b Auferetis p̄pu/
tia eorū.i.primo flores ſeu gēmas ne erūpant in fructus.du/
plici de cauſa. Prima eſt quia arbores poſtea ſunt minus vti
les quādo nimis cito faciūt fructum.
Scd̄a qr idolatre tales fructus tāqʒ
primitiuos reputabāt dijs gratioſos
ꝛ eos idolis offerebāt ideo ſequit̄:
c Poma q̄ germināt. trib⁹ primis
annis: qr aliqn̄ nō auferebant̄ pfecte
flores vel gēme ex negligentia vel ob
liuione. d Immūda erāt vobis.ra
tione p̄dicta. e Quarto anno om
nis ꝛc̄. In hebreo habet̄. Laudanti/
bus dn̄m:qr fructus quarti anni offe
rebant̄ domino ꝛ cedebāt in vſum ſa/
cerdotū. f Quinto aūt anno. ꝛ de
inceps. g Comedetis fruct⁹.qr do/
mini arborū poterāt inde comedere:
vendere et dare pro ſua voluntate.
h Ego dn̄s. Hic ꝯſequenter ordina/ † Aliqui ha/
tur homo reſpectu nutritiōis : in hoc bene carnē
ꝙ ꝓhibet̄ eſus ſāguinis:cuius rō fre cū ſanguie
quenter in p̄cedentibus expreſſa eſt. d. 17. d
i Non augurabimini. Hic ordinat̄
humana vita qʒtum ad actum ſenſua
lem inqʒtum ꝓhibent̄ auguria ꝛ ſup/
ſtitiones in quibus fiebant quedam
apparitiones p illuſiones ſenſuum. ꝛ
qʒtum ad hoc dicit̄: Nō augurabimi/
ni. Auguriū eſt ꝓprie diuinatio per
garritum ſeu volatum auiū.tamē hic
accipit̄ generaliter ꝓ omni diuīatiōe
ſupſtitioſa que fit in vigilia : ꝛ maxi/
me q̄ fit ex aliqua illuſione ſenſuū ex/
teriorum. k Nec obſeruabitis ſom
nia.in quibus fiūt frequenter illuſio/
nes demonū p motionē ſenſuū interi/
orum.qualiter auteʒ diuinatio poſſit
fieri p ſomnia dictū fuit Gen̄.xl. Sciē
dum etiā ꝙ animalia et aues et etiaʒ
piſces eo ꝙ carent ratione:ꝛ totaliter
ducunt̄ impetu naturali frequēter p
cipiunt immutationem cōtinentis fu
tura de ꝓpinquo: ꝛ ſm̄ hoc mouent̄
ad aliqua:ſicut delphini imminēte tē
peſtate de ꝓfundo maris exeunt ad
ſupficiē:ꝛ per hoc naute prenoſticant
de tempeſtate futura:ꝛ hoc modo cōiecturare de futuris ꝓceden/
tibus ex cauſa naturali per motū auiū animaliū ſeu piſcium inqʒ/
tum preſentiunt impreſſionem cauſe agentis non eſt ſupſtitioſum
ſed licitū. Prenoſticare autem de futuris ad que nō ſe extendit cā
naturalis.vel ſi ſe extendat nō tamē fit p̄noſticatio p ſigna natu
ralia modo p̄dicto ſed̄ modo ſupſtitioſo eſt illicitū. l Neqʒ in/
rotundū ꝛc̄. Hoc p̄cipit̄ in deteſtationē idolatrie:qr idolatre faci/
ebant talia.vnde dicit̄ Baruch vj. Sacerdotes ſedēt habētes tu/
nicas ſciſſas:ꝛ capita ꝛ barbā raſam. m Et ſup mortuo nō inci/
detis carnē veſtrā:qr idolatre hoc faciebant:vt habet̄.iij. Reg⁹.
xviij.vbi dicit̄ ꝙ ſacerdotes Baal incidebāt ſe cultris ꝛ lāceolis
donec pfunderent̄ ſāguine. n Neqʒ figuras aliquas.in veſtra
carne:qr talia ſūt ſigna pactoꝝ cū demonib⁹. o Ne ꝓſti.fi.tuā.
h exponit̄ dupliciter.vno mō de ꝓſtitutiōe ad fornicationē corpa
lem.alio mō de ꝓſtitutione ad fornicationē ſpūalē ꝛ corpalē. Sa/
cerdotes eī idoloꝝ qn̄ volebāt abuti aliq̄ puella: fingebāt ꝙ de⁹
q̄ colebat̄ ī idolo diligebat eā ꝛ volebat vti ei⁹ cōcubitu:ꝛ parētes
puelle credētes ſacrificiū facere deo ſuo mittebāt eam de nocte ad
phanū idoli vbi ſacerdotes ea abutebant̄ ī tenebris:ꝛ illa crede/
bat ſe a dijs cognoſci. Et factū cōſile narrat Joſeph⁹.xx. antiqta/ Joſephus
tū rome accidiſſe tp̄e Tiberij ceſar̄.ſ.paulinā pulcherrimā femi/
nā p ſacerdotes Iſidis deceptā q̄ ī phano Iſidis quedā iuuenem
amore ei⁹ accēſū loco numinis de nocte ad ſuū cōcubitū ꝓpter pe/
cuniā ei ꝓmiſſam ꝛ datā admiſerūt: ꝓpter qd̄ idē īpator phanuʒ
fecit dirui ꝛ ſacerdotes crucifigi. p Et impleat̄ terra piaculo.i.
pctō nephario.ſm̄ ꝙ habet̄ Judi.xx. Nunqʒ tn̄ nephas ꝛ tā grā
de piaculū factū eſt in iſrl̄. q Non declinet̄ ad magos ſcʒ ad
querendum aliquid ab eis:et dicunt̄ magi qui ſuperſtitioſe diui/
nant p aſtra. r Nec ab ariolis.q̄ in extis aīalium ſacrificato/

Job.12.b a Corã capite ⁊c. in ſenibꝰ eſt ſapiẽ
tia ⁊ ĩ multo tp̃e prudẽtia. Hinc pau
1.Tim.5.c lus ait: Preſbyteri duplici honore
digni habeant̃: maxime qui laborãt
in verbo ⁊ doctrina. b Si habita
uerit ⁊c. Terra a deo nobis data eſt
virtutũ .ſ. cultura ⁊ bona doctrina.
Si q̃s ergo ad fidez noſtrã conuerti
G voluerit ⁊ ciuis terre noſtre aſcribi:
Nõ affligamꝰ eũ: nec ĩponamꝰ gra
ue iugũ: ſicut phariſei ꝯ q̃bus dicit̃:
Mat.23.a Alligãt onera grauia ⁊ importabi
lia: digito aũt ſuo nolũt ea mouere.
Sit nobis ſicut indigena: qui .ſ. nu
tritꝰ ẽ in fide ⁊ creuit ĩ pietate: Hinc
petrus ad eos q̃ credẽtes ꝯ gentibꝰ
Act.15.b circũcidere volebãt. ait: Quid ten
tatis deũ ĩponere iugũ ſup ceruices
diſcipuloꝝ. c Nolite facere ⁊c. In
p̃cedentibꝰ p̃cipit in iudicio iuſticiã
ſeruari: hic in põderibꝰ et mẽſuris:
⁊ abutamur ad iuſticiã iuſticie t̃mi
nis. hec enĩ termini ſunt vendenti
bus et emẽtibꝰ ſicut leges iudicibꝰ:
vt ab oĩ iuſticia cõtra ꝓximũ caueã
tur. Ut enim diuiti agroꝝ poſſeſſio
nes ⁊ pecunie theſauri: hoc enĩ pau
peri mẽſura vini ⁊ tritici ⁊ hmõi.
Moralit̃ Orige. Moraliter. Nolite fa. ⁊c.
In iudicio mẽtis nõ debemꝰ iniuſte
agere: nec mẽſuras natural̃ iuſticie
corrũpere: aliter noſtra aliter ꝓximi
Mat.7.a pctã iudicãtes: In q̃ enĩ iudicaueri
mus: iudicabit̃ ⁊ de nobis: ⁊ in qua
mẽſura mẽſi fuerimꝰ: remetiet̃ nob̃.
Statheras quoq3 diuinas et menſu
ras diuinas iuſtas habeamus .i. le
ges diuine ſcripture ſãcte et iuſte cu
ſtodiamꝰ: nihil noſtrũ inferentes: ni
hil ſuũ auferẽtes: ne nobis iſtud di
Mat.15.a cat̃: Quare trãſgredimini manda
tũ dei ꝓpter traditiões vr̃as.
☞ Locutus

aliq̃d ſciſcitemini vt polluamini
a ꝑ eos. Ego dñs deꝰ veſter. Corã a b
ſ deferẽdo. ſ vt minores q̃z tibi aſſurgant.
capite cano cõſurge: ⁊ honora ꝑ c
ſ etate vel ſapientia.
ſonã ſenis: ⁊ time dñm deũ tuũ.
ſ nouiter cõuerſus.
b Ego ſũ dñs. † Si habitauerit adue
a ſ virtutũ cultura: doctria bona. b ſ fidelis fa
na ĩ tẽrra vr̃a ⁊ moratus fuerit ĩ
ctus. ſ ꝗ infidelis fuit.
ter vos: ne exprobretis ei: ſed ſit d
a ſ nutritus et doctus in fide. b ſ diliges ꝓxi
mũ tuũ ſicut teipſum.
ĩter vos q̃ſi indigena: ⁊ diligẽt̃
eum quaſi voſmetipſos. Fuiſtis e
ſ ante fidẽ. ſ alieni a deo. ſ in mundo.
ei ⁊ vos aduenę in terra ęgypti:
a ſ qui oẽs volo ſaluari et neminẽ perire.
c Egõ dñs deꝰ veſter. Nolite face f
a ſ accipiendo ꝑſonã. b ſ iuſte iudicare .ſ. h.
c ſ genus ſequentiũ ſpecierũ.
re iniquũz aliq̃d in iudicio in rẽ
a ſ metallorum. b ſ vini vl̃ olei aut milium.
c ſ qua pondera. g
gula: in põdẽre: in mẽſurã. Stã h i
tur argentũ et hmõi.
thera iuſta ⁊ ęq̃ ſint põdera: iuſtꝰ k
ſ nõ alıꝰ.
modius: ęquuſq3 ſextarius: Ego
a ſ cuius vos ſerui. ſ a quo creati. b ſ qui in
multis feci volũtatem veſtrã.
dñs deꝰ veſter quĩ eduxi vos de
a ſ nolite eſſe ingrati ſed b ſ tanq3 theſaurũ.
ſ ne pereat vnus apex aut vnũ iota.
terrã ęgypti. Cuſtodite oĩa p̃cę
pta mea ⁊ vniuerſa iudicia: ⁊ fa
cite ea: Ego dñs.

rũ demonibꝰ ſup aras idoloꝝ diuinãt.
a Ego dñs deꝰ veſter: a quo debetis
inquirere veritatẽ ꝑ ꝓphetas a me in
ſpiratos. b Coraz cano capite. Hic
ꝯſñr ordinat̃ hõ q̃ztũ ad cõuictũ ciuilẽ
ĩ quo requirit̃ reuerẽtia ad antiquos.
⁊ iõ ſubdit̃: c Et honora ꝑſonã ſe
nis. qꝺ eſt intelligendũ de ſene moribꝰ
⁊ ſapientia ornato: vt dicit Ra. Sa. Se Exo.22.e
cũdo ad ciuilẽ cõuictũ requirit̃ huma
nitas ad extraneos. ⁊ q̃ztũ ad h̄ dr̃: Si
habitauerit aduena ⁊c. ⁊ ſubdit̃:
d Nõ exprobret̃ ei. ⁊ ſubdit̃ cauſa:
e Fuiſtis ei ⁊ vos aduene. Factũ ẽ ei
exprobrare alterıꝰ defectũ ĩ ſeipo exi
ſtẽtẽ: q2 h̄ ẽ ꝓpriũ defectũ reducere ad
memoriã. Tertiõ ad ciuilẽ ꝯuictũ req̃ri
tur iuſticia ad oẽs: q2 nll̃a cõitas ſtare
põt abſq3 iuſticia: etiã illoꝝ q̃ aduerſã
tur iuſticie. cuiuſmõi ſũt latrões: niſi ei
ĩter ſe iuſte diuiderẽt latrocinia: ſtatim
ĩter eos oriret̃ diſcordia ⁊ coꝝ ſocietas
deperiret. q̃ztũ igit̃ ad obſeruationẽ iu
ſticie dr̃: f Nolite fa. ini. ⁊c. accuſan
do: teſtificãdo: ſeu ſniam ꝓferendo.
g In regula. ⁊ vocat̃ hic regula illo
rũ mẽſura q̃ linealiter mẽſurant̃: ſicut
pãni ĩ quoꝝ mẽſuratiõe vlna ẽ regula.
h In põdere: ĩ mẽſura. ⁊ vocat̃ h̄ pon
dus mẽſura coꝝ q̃ põderibꝰ mẽſurãt̃.
iõ ſubdit̃: i Stathera iuſta ⁊ eq̃ ⁊c.
Mẽſura aũt hic ꝓprie accipit̃ ꝑ deter
minata cõtinẽtia vaſoꝝ q̃bꝰ liq̃da vel
arida mẽſurant̃. iõ ſubdit̃: k Iuſtꝰ
modius equuſq3 ſextarıꝰ. Moralit̃ ini
quũ habent iudiciũ q̃ facta ꝓpria bñ:
alioꝝ male interp̃tãt̃. Ineq̃lẽ regulã q̃
retinẽdo odiũ iplorãt veniã: h̄ q̃ mẽſu
ra mẽſi fuerint remetiet̃ eis. Ineq̃le põ
dus q̃ defectꝰ alioꝝ põderãt multũ: ſu
os ãt parꝝ. Ineq̃lẽ mẽſurã q̃ grauia aliĵs
ĩponũt ⁊ digito ſuo nolũt mouere.
※ Locutus

Moraliter

Moraliter. a† In huiꝰ capituli ꝓceſſu Ca. XIX
plura ponunt̃ quoꝝ ſenſus l̃ralis
eſt etiã moralis ꝓpter qꝺ ſũt ptrãſeunda. h† Si imolaueri
tis hoſtiã pacificoꝝ dño vt ſit placabilis. eo die q̃ fuerit imo
lata comedetis eã ⁊ die altero. Per hoſtiã pacificoꝝ moralit̃
intelligit̃ opꝰ meritoriũ. ꝑ duos dies duo tp̃a: ſcz tp̃s ꝓducti
onis reꝝ a deo: ⁊ tp̃s reductionis oĩm in ipſum. Primũ tp̃s
eſt ab Adam vſq3 ad xp̃m. Scꝺm vero a xp̃o vſq3 ad iudiciũ.
Per h̄ g̃ qꝺ dicit̃ ꝙ hoſtia pacifica comedi debet primo die ⁊
altero: ſignificat̃ ꝙ opus meritoriũ in duobꝰ dictis tp̃ibꝰ ha
bet locũ ⁊ nõ poſt iudiciũ. k† Cũ meſſuerĩ ſegetes terre tue
⁊c. ꝑ hoc dat̃ intelligi ꝙ de oĩbꝰ bonis a deo datis hoĩ debet
indigentibꝰ miſericorditer ſubuenire: ⁊ maxime de bonis ſpi
ritualibꝰ q̃ cõmunicata aliĵs nõ diminuũt̃: ſz potıꝰ augmentã
tur. l† Nõ maledices ſurdo. ꝑ ſurdũ hic intelligit̃ q̃cũq3 nõ
intelligẽs alterıꝰ male dictũ ſiue ſit ſurdus corꝑaliter vel ab
ſens localiter vel ignorãs idioma maledicẽtis. k† Nec co
rã ceco pones offendiculũ. dando ſimplici occaſionem ruine:
Matth. xviij. Quicũq3 ſcãdaliꝫauerit vnũ de puſillis iſtis q̃
in me credũt expedit vt ſuſpẽdat̃ mola aſinaria in collo eiꝰ et
demergat̃ in ꝓfũdum maris. m† Iumenta tua non facias
coire cum alterıꝰ generis animãtibꝰ. Per iumẽta ſignificant̃
ſubditi ſimplices: q̃ nõ ſũt ꝑmittẽdi cũ hereticis ⁊ malis hoĩ
bus habitare: q2 de facili decipiũt̃. † Agrũ nõ ſeres diuer
ſo ſemine. ꝑ agrũ intelligit̃ eccl̃ia q̃ nõ eſt ſeminanda doctrina
habẽte admixtũ cũ veris falſa. † Veſte q̃ ex duobꝰ cõtexta
eſt nõ indueris. qꝺ moraliter facit q̃ habitũ partim religioſuz
et partim ſecularẽ induit. ſil̃r ille q̃ ſub habitu religioſo ſecula
riter viuit. e† Poma q̃ germinãt imũda erũt vobis. ꝑ po
ma germinãtia intelligunt̃ bonoꝝ operũ primitiua q̃ ꝓ tanto
dicũt̃ imũda q2 nõ ſũt ab aliĵs cõmẽdanda nec de ipſis debet
operãs gl̃iari: q2 de facili poſſũt in oppoſitum trãſmutari.
l† Neq3 ĩ rotũdũ attõdebitis comã nec radetis barbã. Mo
raliter

Moraliter

raliter comã in rotũdũ attõdit q̃ ipſam ad excitationẽ carna
lis laſciuie curioſe diſponit. Sil̃r barbã radit q̃ virilitatẽ ani
mi in femineã mollicieẽ cõuertit. m† Et ſup mortuo nõ icide
tis car. ve. Moral̃r aũt h̄ faciũt q̃ de morte amicoꝝ imodera
te triſtãt̃ ⁊ ꝯ deũ murmurãdo loquũt̃. n† Neq3 figu. all. ⁊
ſtigma. ⁊c. Moral̃r h̄ faciũt hypocrite triſtes q̃ exterminãt fa
cies ſuas vt appareãt hoĩbus ieiunantes Matth. vj.
In ca. xix. vbi dicit̃ in poſtilla: Locutus eſt dñs.

Additio. In h̄ ca. nõ ſolũ replicant̃ p̃cepta decalo
gi ꝑ totũ fere: vt ptz l̃ram intuẽti: ſz etiaz
multa ſupaddunt̃ q̃ ad ꝑfectiorẽ modũ obſeruãdi p̃dicta p̃
cepta ptinẽt: vnde et iſtud capitulũ apud antiquiſſimos He
breorum ſpecialiter a ſui principio vſq3 ad illũ locum vbi di
cit̃: Diliges ꝓximũ tuũ ſicut teipſum: incluſiue notabiliſſi
mũ reputat̃. ⁊ q2 in eius expoſitiõe poſtilla valde breuiter ſe
expediuit: iõ circa eiꝰ declarationẽ vlterıꝰ iſiſtẽdũ videt̃. Cir
ca qꝺ primo inquirendũ videt̃ q̃ fuit ratio iteratiõis p̃cepto
rum decalogi a moyſe in hoc loco: licet enĩ ꝓut quidã dicunt
hec iteratio fuerit ad maiorẽ firmitatẽ: ⁊ vt magis mẽtibꝰ eo
rũ memoria p̃ceptoꝝ infigeret̃: tñ hoc nõ videt̃ littere conſo
nũ cũ moyſes nõ ꝓcedit hic vt repetitor legũ: ſicut in Deut.
h̄ ſolũ vt primo ſeu nouiter de mãdato dei ea ꝓponẽs. nõ enĩ
dr̃: hec p̃cepit vobis ĩ ſinai. h̄ ſimpl̃r loq̃t̃ p̃cipiẽdo: ac ſi hacte
nꝰ nõ fuiſſent a deo eis p̃cepta ſaltẽ ſub forma q̃ hic tradunt̃.
Ad qꝺ videt̃ dicẽdũ ꝙ ꝓut dictũ fuit Exo. ij. ca. ĩ pria addi
tiõe: ſic̃ ĩ ſciẽtĵs ſpeculatiuis ex notioribꝰ ⁊ ꝯfuſis ꝓcedit̃ ad
minꝰ nota ⁊ magĩ determiata: vt ptz ĩ prĩo Phy. ita etiã opor
tet eũ q̃ vult ĩducere hoĩem ad xtutẽ ꝑ obſeruãtiã p̃ceptoꝝ
de actibꝰ xtutũ: vt ex illis eũ inſtruere incipiat q̃ ſũt notiora
⁊ faciliora. ⁊ iõ ĩ decalogo prĩo tradito a deo faciliora ⁊ cõlo
ra p̃cepta ponũt̃ tã ĩ his q̃ ordinãt ad deũ q̃z ĩ his q̃ ad ꝓxi
mũ: vt ibidẽ fuit latıꝰ expoſitũ: vñ ĩ datiõe legĩ cũ ppl̃s nõ eẽt
ſolũ rudis: h̄ q̃ſi nouit̃ icipiẽs ĩ diſciplina xtutũ: idcirco nõ
※ fuit eis

fuit eis tūc expꝛeſſus modus obſeruādi illa p̄cepta: ꝓut pōt cadere ſub lege diuina: ſꝫ vt p̄cepta illa ex interioꝛi motu tanq̄ volētes ⁊ eligētes iplerēt: ſꝫ ſolū fuerūt eis ꝓpoſita ſaltē pro maioꝛi pte q̄tū ad act⁹ exterioꝛes: ꝓut poſſūt cadere ſub lege etiā hūana q̄ de exterioꝛib⁹ tm̄ iudicat. In h̄ aūt loco cū iā populus lꝫ rudis eēt: tñ magis erudit⁹ in hmōi diſciplina tāq̄ expt⁹ in mult̄ ⁊ varijs iudicijs diuinis: q̄ iter ipos cōtigerāt p̄cepta decalogi eis iterāt̄: exp̄mēdo ſeu īnuēdo modū ea obſeruādi ꝓut ſub lege diuina cadere debēt. ſ. vt ex motu interioꝛi ad opa v̄tutū exterioꝛa ꝓcederet̄: qꝺ ſic ptꝫ: Nā circa parētū obſequiū ī datiōe leḡ dꝛ: Honoꝛa p̄rē tuū ⁊ matrē. Qꝺ q̄dem p̄ceptū ipleri pōt ꝑ ſolos act⁹ exterioꝛes. Honoꝛ eī q̄ eſt exhibitio reuerētie ī ſignū v̄tut̄: vt hr̄ in. j. Ethi. ī ſolo actu exterioꝛi pōt ipleri: ī q̄ ſigna reuerētie demōſtrāt̄: in hac aūt iteratione dꝛ: Vnuſq̄ſq3 matrē ⁊ patrē ſuū timeat. Cōſtat aūt q̄ timoꝛ eēntialiter ī interioꝛib⁹ cōſiſtit: qꝺ ē difficili⁹ iplere q̄ p̄mū: ⁊ etiā dat modū q̄ impleri debeat p̄ceptū illud. ſ. Honoꝛa patrē tuū ⁊ matrē. ſ. q̄ talis honoꝛatio exterioꝛ ꝓcedere debeat ex timoꝛe iterioꝛi. ſ. filiali ſeu reuerētiali. Idē ptꝫ ī ſecūdo p̄cepto hic tradito. cū dꝛ: Sabbata mea cuſtodite. In pꝛima enī traditiōe decalogi habet̄: Memento vt diē ſabbati ſctifices: vbi ſabbatū ponit̄ ī ſingulari: hic aūt dꝛ ſabbata ī plurali: qꝺ nō vacat a myſterio: vñ Glo. Nota q̄ nō ait ſabbatū ſꝫ ſabbata: q2 intelligit̄ requies q̄ nō ab vno ſꝫ ab oīb⁹ carnalib⁹ quieta eſt ⁊ abſoluta: ⁊ iō in h̄ loco pluraliter ſabbatoꝝ nomē ī diuina ſcriptura poſitū eſt: vt ſcias q2 ſabbatū plena ⁊ pfecta q̄es eſt: hec ī glo. Et attēdēdū q̄ lꝫ foꝛte qꝺ dꝛ ī hac glo. q̄ ſabbatū plena ⁊ pfecta eſt quies: intelligat̄ de requie eterna: tñ ſatis dat̄ intelligi: q2 quies ſabbati ꝓut cadit ſub p̄cepto legis vniuerſalis debet eē ab oībus impeditiuis quiet̄ eiuſdē: qꝺ nō intelligit̄. cū dꝛ: ſabbatū in ſingulari. vñ ptꝫ q̄ hec iteratio difficilioꝛ eſt ⁊ pfectioꝛē modū p̄cipit in obſeruatione ſabbati q̄ pꝛima ꝓpoſitio. ſ. in datiōe legis. Idē ptꝫ in ꝓhibitiōe idolatrie: de qua hic dꝛ: Nolite cōuerti ad idola ⁊c. hic enī act⁹ interioꝛ in hmōi ꝓhibitione videt̄ cōtineri. Cōuerſio enī hūana ꝓpꝛie intelligit̄ in coꝛde. vñ Iohel. ij. ca. Cōuertimini ad me ī toto coꝛde veſtro. q̄ quidē ꝓhibitio ſe extendit etiā ad illos q̄ cultus ſeu ſupſtitiones idoloꝝ mētaliter appꝛobāt: licet exterius nihil hoꝝ oſtendāt: qꝺ nō fit in datione legis circa h̄ expꝛeſſum: ⁊ q2 foꝛte ex ſe aliq̄s putaret q̄ tota ꝓhibitio idolatrie cōſiſteret in mente: ſic q̄ qui mētaliter idola nō coleret: licite poſſit eis ꝑ actus exterioꝛes exhibere cultū: ꝓut foꝛte quidā eſtimauerūt. iō ſubdit: Nec deos cōflatiles faciet̄ vobis: vt intelligat̄ q̄ licet q̄s in mente ad idola nō cōuertat̄: fabricat tñ ea ꝑ actū exterioꝛē: nihilomin⁹ eſt trāſgreſſoꝛ hui⁹ p̄cepti: Similit̄ circa ꝓhibitionē piurij infra paucis īterpoſitis dicit: Nō piurabis ī noīe meo: nec polluens nomē dei tui. Circa qꝺ ſciēdū q̄ in pꝛīa pticula ſupaddit̄ q̄ nō ſolū in noīe dñi tetragrāmaton ꝓhibet̄ piuriū: vt in pꝛīa traditione decalogi vbi dꝛ: Nō aſſumes nomē dei tui ī vanū. vbi p̄dictū nomē magnū expꝛimit̄: ſꝫ etiā in quocūq3 noīe diuino ꝓhibet̄ piuriū. In ſcđa vero pticula cū dꝛ: Nec polluens nomē dei tui: ſupaddit̄ alia. ſ. ne q̄s quaſi obligat⁹ iuramēto aliqꝺ malū cōmittat ſicut legit̄ de iuramēto Herodis ad filiā herodiadē: talis enī iurās cuſtodiēdo iuramētū videt̄ nomē dñi polluere: vt ī glo.

Similit̄ circa ꝓhibitionē homicidij dicit: Nō ſtabis ꝯtra ſāguinē ꝓximi tui: ī quo auxiliū ⁊ cōſiliū vel fauoꝛē homicidij videt̄ ꝓhibere: nec ſolū iſta q̄ in actib⁹ exterioꝛib⁹ cōſiſtūt: ſꝫ etiā rancoꝛ coꝛdis ꝓhibet̄. cū dꝛ: Nō oderis fratrē tuū in coꝛde tuo ⁊c. ⁊ q2 iſta negatiua ſūt nec cōphēdūt itentionē legiſlatoꝛis circa oꝛdinationē hoīs ad ꝓximū: iō finalit̄ cōcludit dicēs: Diliges amicū tuū. i. ꝓximū ſm trāſlationē. Lxx. ſicut teipſū. In h̄ enī mādato toti⁹ legis cōfirmatio ⁊ abbꝛeuiatio cōſiſtit: vñ Ro. xiij. Qui diligit ꝓximū ſuū: legē impleuit. ſimiliter circa ꝓhibitionē3 furti addit: Ne decipiat vnuſquiſq3 ꝓximū ſuū. Nō facias calūniā nec vi oppꝛimes: ⁊ multa alia q̄ ſequūt̄ ad ꝓhibitionē cuiuſcūq3 iniurie ſeu dāni q̄ in bonis ꝓximi poſſunt inferri: vel etiā in eius fama: vt cū dicit̄: Non maledices ſurdo nec eris criminatoꝛ: nec ſuſurro ī pplis: nec in directione actuū ignoꝛātis. cū dicit̄: Nec coꝛā3 ceco pones offendiculū: nec etiā p̄ſtando fauoꝛē iniuſtū in iudicio. cu3 dicit: Nec iniuſte iudicabis. nō ꝯſideres pſonā pauper̄. Cōſtat aūt q̄ oīa p̄cepta p̄dicta negatiua q̄bus ꝓhibent̄ iniurie vel nocumēta quecūq3 ꝓximo inferenda poſſūt ipleri ſine h̄ q̄ homo diligat ꝓximū: poteſt enī hō nō habere odiū fratris ſui in coꝛde ſuo: nec querere vltionē ab eo ⁊ oīa hmōi: ⁊ tñ cū hoc nō diligere eum. Cū enī amoꝛ et odiū ſint paſſiones cōtrarie poſſibile eſt vt quis neutrā habeat circa ꝓximū: ſicut poſſibile ē

q̄ aliqꝺ

q̄ aliqꝺ coꝛpus nec ſit albū nec nigrū: Vñ ſequit̄ q̄ licet q̄s impleret oīa p̄cepta negatiua p̄dicta circa fratrē: non tñ ex h̄ ſequit̄ q̄ impleret p̄ceptū in dilectione ꝓximi circa eū: ille tñ qui diligit ꝓximū ſuum ſicut ſeipſum omnia p̄dicta p̄cepta negatiua circa ꝓximū implet. Cui⁹ ratio ē: Nā ī hoc p̄cepto de dilectione ꝓximi licet nō impoꝛtet̄ equalitas dilectionis eo q̄ amicabilia ad alterū venerūt ex amicabilibus ad ſe vt ptꝫ. ix. Ethi. impoꝛtat̄ tñ ꝑ hoc p̄ceptū dilectionis q̄ homo velit bonū aīe et honoꝛis ſeu fame et oīm alioꝝ que licite homo poſſet ꝓ ſe velle: q̄uis prius ſibi ⁊ potius iſta bona vellet: ⁊ hoc impoꝛtat̄ ꝑ h̄ q̄ dicit̄: Diliges ꝓximū tuū ſicut teipſu3. Nā poſtq̄ enumerauit omniū maloꝝ genera q̄ ꝓhibētur inferri ꝓximo. ſubdit: Diliges ꝓximū tuū ſicut teipſum: vt intelligat̄ q̄ ſicut homo diligendo ſeipſū nō ſolū oīa mala p̄dicta inquantū in ſe eſt a ſeipſo amoueat: ſed etiā eoꝛum cōtraria. ſ. bona pꝛocuret: pari mō ꝓximū diligat: ſeruato tamē oꝛdine charitatis qui intelligit̄ in hoc qꝺ dicit̄: Sicut teipſum. Exemplar eī pꝛius ⁊ poti⁹ eſt exēplato. Ex q̄bus ſeq̄tur q̄ implere hmōi mādata de dilectione ꝓximi pfectius ē q̄ implere cetera mādata circa eū p̄ter p̄ceptu3 dilectionis. nā ꝑ impletionem iſtius p̄cepti affirmatiui virtualiter implētur omnia alia negatiua circa ꝓximū ſed nō ecōtra: vt dictu3 eſt. Sequit̄ etiā ex dictis q̄ p̄ceptum de dilectiōe ꝓximi ꝑ ut in lege diuina tradit̄ ſnō eſt de p̄ceptis iuris naturalis p̄mo per ſe notis. Manifeſtū eſt enī q̄ talia p̄cepta pꝛima iur̄ naturalis ſunt eadē apud oēs: ſed cōſtat q̄ p̄cipui ph̄i qui de naturali dictamine rationis maxime ſcrutati ſūt vt Peripatetici hoc nō inuenerūt. nā tractātes de amicitia q̄ apud eos virtus eſt: vel nō eſt ſine virtute: vt in. viij. Ethi. ipſam poſuerūt ſolā eſſe inter viros virtuoſos quoꝝ alter alterū veracit̄ agnoſceret eſſe talē: qꝺ eſt de rariſſime cōtingentib⁹: qꝺ non eēt ſi de pꝛimo dictamine rōis naturalis h̄ p̄ceptū eſſet. Sꝫ ꝯtra h̄ videt̄ ſentire ſctūs doctoꝛ ī pꝛima ſcđe. q. c. arti. iij. in reſpōſione ad pꝛimū argumētū: vbi dicit q̄ p̄cepta ꝺ dilectione dei ⁊ ꝓximi ſūt pꝛīa ⁊ cōia leḡ nature: q̄ ſūt ꝑ ſe nota rōni hūane: vel ꝑ naturā vel ꝑ fidē. Et idē ī eadē. q. arti. xj. ī coꝛpoꝛe queſtionis: di. q̄ q̄dā ſūt p̄cepta rectiſſima ⁊ adeo manifeſta q̄ editiōe nō indigēt: ſicut mādata de dilectiōe dei et ꝓximi: ⁊ h̄ videt̄ tenere in multis alijs locis: qꝺ valde mirādū eſt ꝓpter p̄dicta: niſi foꝛte ſanct⁹ doctoꝛ loquat̄ ī ſtatu nature integre nō aūt in ſtatu nature lapſe: qꝺ tñ nō intelligit̄ bñ ex v̄bis ſuis: p̄ſertim cū hāc rōnē aſſignet quare iſta duo p̄cepta nō fuerint poſita inter p̄cepta decalogi: q̄ q̄dē p̄cepta aliā admirationē inducūt. Nā ſi hec duo p̄cepta iō nō ponūtur iter p̄cepta decalogi: q2 ex ſui manifeſtatione editione nō indigēt: multo min⁹ debuiſſent poni inter p̄cepta ſupaddita decalogo: quoꝝ rō nō eſt cuilibet manifeſta: ſꝫ ſolū ſapiētib⁹ ſm ipm in eadē. q. Sequit̄ ex dictis q̄ h̄ p̄ceptū de dilectiōe ꝓximi ē difficili⁹ ceteris p̄ceptis q̄ oꝛdināt ad ꝓximū: qꝺ ſic ptꝫ: nā q̄ diligit ꝓximū ſicut ſeipſū pꝛompte ⁊ delectabiliter exercet erga ipſū opa amicitie: ſicut erga ſe talia opa exercet. Ille aūt q̄ nō diligit ꝓximū ſicut ſeipm: licet alia p̄cepta negatiua ſupꝛa dicta ipleāt abſtinēdo ſe ab odio ꝓximi ⁊ alio nocumēto ſibi inferēdo: nō tñ eſt neceſſe vt h̄ faciat pꝛompte ⁊ delectabiliter. poſſūt enī iſta impleri timoꝛe pene: vel quadam ſimulatione ſine ꝓmptitudine nec delectatione qꝺ non cōtingit in eo q̄ ꝓximū diligit ſicut ſeipm. nā cū amoꝛ ſit cauſa delectationis ſub p̄cepto de dilectione ꝓximi cadit: vt implēs hmōi cū delectatione ⁊ hilaritate opa amicitie exerceat erga ꝓximū: vt in pꝛima ſcđe. q. c. arti. ix. ī reſpōſione ad tertiū argumētū: et ſic ex vi hmōi p̄cepti dat̄ modus adimplendi alijs p̄ceptis ad ꝓximū oꝛdināatib⁹: licet ex vi alioꝛū p̄ceptoꝛū q̄ nō dant̄ de dilectione: ſed de abſtinēdo a nocumēto vel odio ꝓximi: talis modus nō cadat ſub p̄cepto. Cōcoꝛdat aūt huic expoſitioni qꝺ in pꝛima traditione decalogi ꝑponit̄ vt p̄ambulū. Ego ſū dñs de⁹ tu⁹ qui eduxi te de terra egypti. In quo oſtēdit̄ q̄ de⁹ volebat eos inducere ad obſeruantiā p̄ceptoꝝ ex recognitione redēptionis accepti. In hac autē ſecūda iteratione decalogi p̄mittit̄ vt p̄ambulū: Sancti eſtote qm̄ ego ſctūs ſū dñs deus veſter. In quo oſtēdit̄ q̄ hic intendit eos inducere ad p̄ceptoꝝ obſeruantiā ex imitatione diuine ſāctitatis. Cōſtat aūt q̄ altioꝛ modus veniēdi ad virtutē ſeu ad opa virtuoſa eſt: cū q̄s imitari intēdit diuinā bonitatē ſeu ſanctitatē q̄tū hūana fragilitas ꝑmittit: q̄ cū quis ex recognitione beneficij p̄cepti ad h̄ inducit̄: ſicut maioꝛ eſt perfectio ſeu bonitas diuina in ſe conſiderata que infinita eſt: q̄ ſi conſideretur ex certo beneficio alicui impenſo: qꝺ ſemꝑ eſt finitū: vnde hoc dictu3: Sancti eſtote ⁊c. Nō

videtur

videt intelligendũ vt cõcluſio p̃dictoꝝ ꝓut poſtillator dicit: ſed magis vt p̃ambulũ ſequẽtiũ: nõ enĩ ſolũ ĩ hoc p̃ambulo exhortat ad ſeparationẽ ab oibus immũdicijs ſeu turpitudinib⁹ corporalib⁹ q̃ in p̃cedenti capitulo tractant: ſ etiã ab ĩmundicijs ſpũalib⁹ ꝛ intrinſecis: d q̃bus in h capitulo tractat vt dictũ eſt. ꝛ iõ dicit: Qm̃ ego ſctũs ſũ dñs deus veſter ꝛc. Sanctitas enĩ diuina nõ ſolũ eſt a contagijs corporalibus a q̃bus etiã ſpũs maligni ſunt ĩmunes: ſed etiã a ſpiritualibus q̃buſcũq;. Si aũt querat quare inter p̃dicta p̃cepta ĩ h capitulo cõtenta omittit p̃ceptũ. Nõ mechaberis. Dicendũ q᷑ in p̃cedẽti ca. fuerunt multa ſupaddita illi p̃cepto. ſimiliter ꝛ infra in hoc capitulo q̃dã alia eidẽ ſupaddunt: idcirco hic non iterat cũ alijs. Precepta aũt de nõ cõcupiſcendo rem ꝓximi tui ſatis includunt in hoc p̃cepto de dilectione ꝓximi in quo conſtituit finẽ hmõi iterationis: Finis enĩ p̃cepti charitas eſt: prima Thimo. j. vnde ea que ſequunt. cum dicit: Leges meas cuſtodite: Iumenta tua nõ facias ꝛc. Precipue pertinet ad cerimonialia: vt ex ipſis patet: ꝛ exponant ꝓut in poſtilla. Si autẽ querit de ordine horũ p̃ceptorũ quare deuiat ab ordine prime traditionis: qꝛ ibi incipit a p̃ceptis ordinãtib⁹ ad deũ: hic aũt de his que pertinent ad proximum. Dicendum q᷑ prima traditio ſequit ordine dignitatis: quia illa que ordinãt in deum ſunt potiora. In hac aũt ſecũda traditione: quia dilectionem proximi principaliter exprimere intendebat reſeruata explicatione primi p̃cepti charitatis: qđ maius ꝛ ſummũ p̃ceptũ legis eſt: ad vltimaꝫ explanationẽ legis ſcꝫ in Deut. vj. Quãdo iam auditores erant magis ꝓuecti: ſcriptura ſequit ordinẽ noſtre cognitionis ſenſitiue ſcđm quã proximus eſt nobis magis notus q̃ȝ deus: iuxta illud. j. Ioh. iiij. Qui nõ diligit ꝓximum ſuũ quẽ videt: deum quẽ nõ videt quomodo poteſt diligere? ꝛ ideo p̃poſuit primũ preceptum de obſequio parentum in quo matrẽ antepoſuit patri: eo q᷑ etiam ſcđm noſtrã cognitionẽ mater primo innoteſcit filio q̃ȝ pater adiungit etiã huic p̃cepto de cuſtodia ſabbatorũ: quod ꝑtinet ad p̃cepta ordinatiua in deum: quia eſt preceptũ affirmatiuũ: ꝛ ſic iteratio incipit ab affirmatiuis. Cetera autẽ ordinant diuerſimode ĩ qua ordinis diuerſitate dat quodãmodo intelligi pluralitas p̃ceptoꝝ: ſcđm quã cuilibet coꝝ obſeruãtia neceſſaria eſt ad ſalutem: quia vt Iacobi. ij. ca. Qui in vno deliquerit: factus eſt omniũ reus. Introducit autẽ in hac iteratiõe: Si immolaueris hoſtiã pacificã domino vt ſit placabilis: ad oſtendendũ q᷑ actus interior mentis de quo in hac iteratione potius intẽdebat q̃ȝ in prima traditione eſt apud deũ principaliter acceptus. Vñ in hebreo habet: Si ĩmolaueris hoſtiã pacificã dño ſit placabilis: ꝛ ẽ ſenſus: vt ſit acceptabile obſequiũ deo: ſic vt nihil p̃mittat de agendis circa ipſam. ꝛ exemplificat d hoſtia pacifica q̃ minimũ locũ tenet in ſacrificijs innuẽdo q᷑ ſi de cerimonijs aliq̃d omittat totũ eſt ꝓphanũ.

Itẽ in h ca. xix. vbi dicit: In hebreo hr̃: videt eẽ addẽdũ.

Additio. ij.

Qđ in hebreo vbi ĩ h loco dr̃ ſm̃ Ra. Sa. Et parata viro: eſt vnũ vocabulũ obſcurũ qđ ſm̃ Ra. Moy. gerundeñ. ſignificat cõcubinã: ꝛ ſic ſcriptura loquit de ancilla chananea q̃ eſt ancilla alicuius liberi hebrei cũ q̃ nõ ꝯtraxit matrimoniũ ſꝫ eſt ei cõiũcta in cõcubinatu: ꝛ ſic tales nõ incurrũt penã mortis: cũ nõ ſit ibi adulteriũ. vnde dicit: Vapulabit ipſa. i. verberabit: qꝛ nõ fuit libera: ꝛ ſic nõ habet vnde offerat ꝓ pctõ ſuo. Vir vero ꝓ delicto ſuo offert ꝛc. ꝓut ĩ poſtilla.

In eo. ca. vbi dr̃ in poſtilla: Auferetis p̃putia coꝝ: videt eſſe addendum.

Additio. iij.

Quod in hebreo hr̃ in h loco: Preputiabit p̃putia coꝝ: ꝛ ẽ ſenſus: q᷑ illi fruct⁹ ſũt imũdi ꝓpt rõnes ĩ poſtilla allegatas: ꝛ iõ reputãdi ſũt ſicut p̃putia q̃ apud hebreos refutãda ſũt tãq̃ȝ ſupflua ꝛ iutilia: vñ ſequit: Poma q̃ germinãt ĩmunda erũt vobis: Ex q̃ ptꝫ q᷑ nõ auferebant primi flores ſeu gẽme ne erũperent in fructus: ꝓut dicit in poſtilla: ſed p̃mittebãt creſcere: ꝛ tamen eſus eoꝝ erat illicit⁹ ꝛc.

Replica.

correctorij ꝯ Burg. In ca. xix. cũ poſtill. breuit ꝛ clare ſe expediuiſſet de replicatione p̃ceptoꝝ: Bur. facit lõgã digreſſionẽ: ĩ qua prio reprobat ſctm̃ Tho. cui⁹ dicta tñ ĩ ꝓlogo ſui opis firmiter credit eẽ igne charitat examinata ꝛ naturalis rõnis dictamine multipliciter purgata: hic tñ abijcit ꝛ ſepe poſtillatorẽ redarguit q᷑ aliqñ ex manifeſta rõne ea declinauit. Notat ꝯñr in eadẽ digreſſione poſtillatorẽ: aſſerens q᷑ exponat illud dictũ: Sancti eſtote qm̃ ego ſanctus ſum: vt cõcluſionẽ p̃dictoꝝ cũ ſit p̃ambuluꝫ ſequentiũ. Sꝫ apparet Bur. nõ diligẽter hic vidiſſe poſtillatorẽ. nõ enĩ ponit illud: Sancti eſtote ꝓ cõcluſione: ſꝫ poti⁹ ꝓ cõcluſionis pricipio cã et rõne: vt ptꝫ bñ intuẽti dicta poſtillatoris.

Glo. ordi.

Ca. XX

L Ocutus ẽ ꝛc. Freq̃nter lex eadẽ repetit vt eorũ memoriã infigat legẽti: q̃dã tñ noua iterſerit ne ſupfluere videat: ſed noua inquirendo iã dicta ſtudioſius inquirant. Vñ ſuperi⁹ quedã ꝓhibẽdo penã tacuit vt querẽtes q̃ vel q̃lis ſit in ſequentibus diligenter inueſtigem⁹. Cũ enĩ
F. 18. c ſuperi⁹ moloch ꝓhiberet ſacrificari idipſum penã addendo repetit populus. ſ. terre lapidabit eũ: nõ ſolũ principes. Nec his cõtẽtus addit: Ego ponã faciẽ meã ꝯ illũ ꝛc. b Contaminauerit ſanctuariũ ꝛc. Quicũq; ſemen ſuũ idolis conſecrat ſanctuarium dei polluit et nomen eius: quia imaginem dei quã habet demonib⁹ deuouet. Ipſuꝫ quoq; q̃ȝtum in ſe eſt polluit: qui imaginem dedit et ſpiritũ vite inſufflauit: dum ĩmũdo ſpiritui imago dei ꝓſtituit. Qui filiũ q̃ſq; vel diſcipulũ vi
Eph. 5. b tio auaricie afficit q̃ ẽ idoloꝝ ſeruitus: ſimiliter ſãctuariũ ꝛ nomẽ dei polluit. Eodẽ modo

Ca. XX

a L Ocutus eſt do minꝰ ad moyſen dicẽs: [ſ naturalib⁹ iudeis. ſ hoc iã ſuperius dixerat: ſed hic penã addit.] Hec loq̃ris filijs iſrl': Homo de filijs iſrael ꝛ de aduenis qui habitãt ĩ iſrael: † Si q̃s de ſemine ſuo [ſ naturalibus. ſ proſelytis.] [a ſ idolũ moabitarũ qđ interp̃tat rex.] dederit idolo molõch: morte moriatur: Populus terre lapidabit eũ: ꝛ ego ponã faciẽ meã ꝯtra illũ: ſuccidãq; eũ de medio populi ſui: eo q᷑ dederit de ſemiẽ ſuo mõloch: ꝛ contaminauerit ſanctua- b [ſ non ſolũ. ſ. princeps.] [ſ ſanctorum.] [a ſ carnali: vel diſcipulũ quẽ ĩ docẽdo genuerit. b ſ Arx. principi. ſ principi huius ſeculi qui operatur in filijs diffidentie.]

Nico. de lyra

Ca. XX

a† L Ocutuſq; ẽ dñs. Supraposita ſũt p̃cepta ordinatiua vite abſq; determinatiõe pene: hic eadẽ licet nõ oĩa replicant cum dicta determinatione. Ratio aũt hui⁹ ordinis eſt: quia intentio legiſlatoris eſt ciues facere bonos et virtuoſos. hoc aũt eſt quando bene operant ex amore iuſticie: ꝛ ideo p̃miſit p̃cepta abſq; determinatiõe pene: ꝑ hoc inſinuãs q᷑ eſſent adimplenda ex amore boni: ſed qꝛ nõ oẽs ſunt virtuoſi ſed pauci reſpectiue: ideo replicauit p̃cepta cũ determinatiõe pene: vt ĩpfecti ea adimplerent ſaltem timore pene. † 3. 18. c Primo igit ponit dicta determinatio. ſcđo determinationis rõ: ibi: Cuſtodite leges meas. tertio intẽta cõcluſio. ibi: Vir ſiue mulier. Circa primũ ponit determinatio circa rõnalem. ſecũdo circa irraſcibilẽ. ibi: Qui maledixerit patri. tertio circa cõcupiſcibilẽ. ibi: Si mechatus. Circa primũ ponunt duo caſus de idolatria que ex dictamine rationis eſt fugienda. Primus ponit cum dicit:

b Si q̃s dederit de ſemine ſuo idolo moloch morte moriat. frequẽtius autem loquit ſcriptura de moloch q̃ȝ de alijs idolis. tñ qꝛ ſacrificiũ ſibi oblatũ erat magis horridum: vt ptꝫ ex p̃dictis. xviij. ca. tum quia multi circa hoc erant inclinati credẽtes q᷑ ex tali pueroꝝ oblatione cõſequerent poſtea quicquid vellẽt. Ex hoc aũt qđ dicit hic: De ſemine ſuo. qđ importat partem. dixerũt aliqui doctores hebreoꝝ modo indebito littere ĩnitẽtes: q᷑ ſi aliq̃s daret oẽs pueros ſuos idolo moloch nõ incurreret penã p̃dictã. qđ videt valde abſurdũ: tñ quia pars includit in toto. ꝛ ideo dans totum dat etiam partẽ. tñ etiaꝫ quia dans totum grauius peccat: propter quod nõ minus ſed magis debet puniri. ꝛ ideo alij volentes colorare dictum predictum dixerunt q᷑ dans totum ſemen idolo moloch ita grauiter peccat q᷑ non poteſt aliqua pena expiari in vita p̃ſenti etiã morte. Et iõ dixerũt doctores q᷑ nõ incurrit penã mortis: qꝛ reſeruat maiori pene. ſ. gehenne. Sed iſti volentes ſaluare dicta doctorum ſuoꝝ dicunt cõtra verbum domini Ezech. xviij. Si autem impius egerit penitentiam ꝛc. et ſequit: Omnium iniquitatum ſuarũ quas operatus eſt nõ recordabor. Ex quo patet q᷑ nullũ eſt peccatũ qđ in vita p̃ſenti nõ poſſit expiari. c Succidãq; eũ. delẽdo ei⁹ poſteritatẽ. d Et cõtaminauerit ſanctuariũ meũ. alibi ſacrificando q̃ȝ ad ſanctuariũ meũ

¶ dē mō licet de ceteris vitijs rōcinari: ne q̄s corpus qđ ē tēplū
xp̄i et habitaculū ſpūſſancti q̄buſlibet polluat imūdicijs. Ta
le enī p̄cipit puniri ab oībus: q2 oīm eſt inimicus ⁊ glorie om
niū aduerſat᷑. a Q̄ ſi ne. ⁊c̄. Prouocat alios cōtra illū et
terret ſi neglexerint penā tā ſtudioſe p̄ceptā: deo ipo iraſcente
⁊ ferente ſniam. b Nec volue. ⁊c̄.
Eſici⁹. Malū eſt p̄mittere etiā eos q̄
foris ſūt fornicari a deo ⁊ adherere
diabolo: ſꝫ multo magis đ medio po
puli: h̄ eſt enī totū gregē lupo cōcede
re. Cōſentiētes aūt: q̄. ſ. poſſūt accuſa
re vel arguere vel mouere ⁊ nō faci
unt: nō effugient iudiciū. Ponit de⁹
Pſ. 33. c faciē ſup illū: de qua dicit᷑: Vult⁹ dn̄i
ſu. fa. ma. ⁊c̄. c Via q̄ de. ⁊c̄. Gran
de pctm̄ eſt ad magos vel ariolos de
clinare: hoc eſt eī a deo recedere. Sūt
aūt magi intelligibiles q̄ in noīe dn̄i
falſa ꝓphetāt. Sūt arioli deceptores
⁊ adulatores q̄ veneficis v̄bis audi
tus multoꝝ corrūpūt ⁊ a v̄itate auer
tūt. d Qui ma. ⁊c̄. Orige. De his
ſupius p̄cepta dedit: ſꝫ q̄ pena inobe
dientem moneret nō aſcripſit. eadē ḡ
repetunt᷑: ⁊ cuiuſlibet pena decernit᷑.
Ibi ḡ p̄cepta dant᷑: hic iuſtificatiōes
dāt᷑ ⁊ iudicia: q̄b⁹ qđ iuſtū eſt pecca
tori indicat᷑. Notādū aūt qđ nō cōti
nuo penas cū primis p̄ceptis ſtatuit:
q2 amore nō timore p̄cepta debent cu
ſtodiri. Si cōtēpſeris nō tā hō q̄ꝫ con
tēptor punieris. Prouocat benigne
filiū ne puniat cōtēptorē ſeruū.
Orige. Qui male. ⁊c̄. Nomē p̄ris
vel m̄ris grāde myſteriū ē: pater tibi
de⁹ ē ſm̄ ſpm̄: celeſtis hierl̄m mater.
Prīo tibi de⁹ pat̄ eſt q̄ genuit ſpm̄ tu
um. Scđo tibi pater eſt carnis. Pa
ter cui⁹ miniſterio in carne natus es.
†Exo. 21. b Qui ḡ maledixerit patri vl̄ m̄ri mor
Pro. 20. c rio. oportet te parē gratiā referre pa
rentibus. Si cōtumelioſus fueris pa
tri carnali: eris ⁊ ſpūali: de matre q̄ꝫ
idē eſt. Sicut ſeru⁹ corporali dn̄o cō
tumelioſus: deū quoq̄ꝫ inhonorat q̄
carnali dn̄o nomē ſuum accomodat.
Nullo ergo mō contradicere debem⁹
patri vel matri dicāt faciūt q̄ volunt.
Quomō poſſum⁹ vicē gr̄e illis redde
re a quibus geniti ſum⁹: nutriti: eru
diti q̄b⁹ auctorib⁹ deū agnouimus?
Quid igit᷑ expectandū eſt illis q̄ ne
gāt deū eſſe auctorē mūdi: ⁊ q̄ de cele
ſti hierl̄m dicunt᷑ ad aliquā terrenā
ciuitatē inuertūt ſenſib⁹ deprauatis.
e Sāguis eius ⁊c̄. Quia ipſe eſt ſi
bi cā mortis ſi ſic punit᷑ q̄ carnali pa
tri maledixerit: quō punietur q̄ chriſtū
blaſphemauerit: nec ob audiuit dicē
Ioh. 3. c ti: Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua ſpūſā
cto ⁊c̄. morte. ſ. morietur. alienat⁹ a re
gno celoꝝ re⁹ eſt. nihil enī graue: nec
operoſū aut laborioſū ei p̄ceptū eſt.
f Si mechat⁹ ⁊c̄. Aug⁹. Hic aliq̄d
noluit diſtare inter quēlibet virum ⁊
ꝓximū: q̄ꝫuis ſepe ꝓ hoīe ponat ꝓxi
mū: ⁊ neceſſario ſequit᷑: ſi ab vxore cu
iuſlibet abſtinendū eſt: multo magis
ab vxore ꝓximi. Si forte repetitio eſt
oſtēdēs q̄ꝫtū malū adulterare ſit vxorē cuiuſlibet viri: h̄ ē enī
adulterare vxorē ꝓximi: nihil eīn ꝓximius eſt q̄ꝫ homo hoī.
Si mechat⁹. Eſici⁹ ⁊c̄. Adulteriū corpale malū eſt. Spūale
peius: hoc carni: illud ſpiritui cōtumeliā facit: hoc homini: il
2. Cor. 11. a lud deo. Spūaliter adulterat q̄ legis dogmata corrūpit. adul
terat mulierē viri q̄ corrūpit eccleſiā chriſti. de qua dicit᷑: De
ſpondi enī vos vni viro: vir. ca. eri. xp̄o. adulterat aūt doctri
nā prauā ſeminando: nō chriſti. Eſt etiam ſacerdos vel quili
bet doctor vir eccleſie a chriſto ſibi cōmiſſe. Quorū ſi quis ma
culauerit

culauerit eccleſiā ꝓximo facit iniuriā: id eſt chriſto qui ei cō
miſit hanc curā. g Qui dormierit ⁊c̄. Hec ſuperi⁹ dicta ⁊
expoſita ſūt: vbi dictū eſt: Nō reuelabit turpitudinē patris
tui ⁊c̄. Sed hic aperte tangit eū q̄ idem qđ ꝓximus agit: ne
peccati ſocietate erubeſcēs ꝓdit in quo mortis penā legiſla
tor ſanxit. Nouerce aūt virū cōiūxit
q2 qđ in patrē a filio deliquit᷑: h̄ in fi
liū a patre cōmittit᷑: ⁊ illis vtrobiq̄ꝫ
impietas. Orige. Supradictū eſt:
Turpitudinē no tue. n̄ re. Sꝫ q2 leḡ
hui⁹ vel p̄cepti pena nō erat ſubſcri
pta: idem repetit vt penā ſubſcribat:
Heb. 10. e ait ap̄ls: Irritā faciēs q̄s legē moyſi
ſine vlla miſeratiōe: duob⁹ aut trib⁹
teſtib⁹ morit᷑ q̄ꝫto maioribus ſuppli
cijs dign⁹ putabit᷑: q̄ filiū dei cōculca
uerit ⁊c̄. In lege adulter vel adultera
nō poterāt dicere penitentiā petim⁹:
veniam dep̄camur. Mori neceſſe erat
ī criminib⁹ ſingulis q̄bus erat pena
mortis aſcripta: apud xp̄ianos vero
cū nō erat p̄ceptū vt corporaliter pu
niant᷑: nec ptās data eſt epiſcopis: p̄
ſenti morte dānare quā habebāt pre
ſbyteri in lege. Dicim⁹ ḡ qđ lex moyſi
crudelis: ⁊ euāgeliū xp̄i in deteri⁹ re
ſoluit: abſit. Sꝫ in vtroq̄ꝫ eſt dei beni
gnitas diuerſa diſpēſatiōe: in lege ad
ulteriū morte puniebat᷑: vt q̄ hic puni
ebant᷑: nō ampli⁹ punirent᷑: plena er
go lex miſericordia que p̄nti pena pur B
gari voluit: ⁊ futurā excludit. Nunc †
aūt ad purgationē nō infert᷑ pena cor Num. 11. b
poralis: ſed ſacerdos p̄niam iniūgit: Ioſ. 5. b
quā vtrū quiſq̄ꝫ gerat vt veniā merea
tur ipſe ꝓuideat: Qua enī menſura Luc. 6. e
menſus fuerit remetiet᷑ ei: ſcđm illud:
Potū dabis nob̄ lachrymis in mēſu Pſ. 79.
ra. Sunt ḡ peccata q̄ ducūt ad mortē
ideo cōſequens eſt vt quotiēs q̄s cō
miſerit: totiens moriat᷑. Multas eſſe
mortes ſignificat ap̄ſus dicens: Qui 2. Cor. 1. b
de tantis mortib⁹ eripuit nos ⁊ eripit
⁊c̄. hoc eſt de mortib⁹ peccati: videba
tur imortalis eē hac cōi morte: q̄ ait:
de tantis moribus eripuit nos ⁊c̄. Si
enī eripuit et eripit: et eripiet: nunq̄ꝫ
erit quādo moriat᷑: quē deus ſemper
eripiet. Videndū ergo ne forte grauis
ſit nobis q̄ morte aīe punimur q̄ꝫ illis
q̄ corporaliter puniebant᷑: q2 nobis in
futurū reſtat pena: illos abſoluebant
ſoluta ſupplicia. Qui ergo ſemel cō
miſerit: ſcđo nō facit qui ſecundo vl
tra nō addat: eſt enī apud rectū iudi
cē pene moderatio: nō ſolū ꝓ qualita
te ſꝫ etiā ꝓ quātitate. ¶ Qui dor.

riū meū ac polluerit nomen ſctm̄ a
a ¶ q̄ in ſcia ē nutrit⁹: hec ei fructuoſa terra eſt.
a meū. Q̄ ſi negligens populus b
terre: ⁊ quaſi paruipēdēs iperiū
¶ qui ſibi nocet et alijs.
meū: dimiſerit hoiem qui dedit
¶ Lxx. principi.
b de ſemine ſuo moloch: nec vo
luerit eū occidere: ponā faciē meā
¶ imitatores vite ⁊ doctrine.
ſup hoiem illū ⁊ cognationē ei⁹:
a ¶ nō ſolū q̄ faciūt puniunt᷑: ſed qui conſentiunt facientibus.
ſuccidāq̄ꝫ ⁊ ipm̄ ⁊ oēs q̄ cōſenſe
runt ei vt fornicarent᷑ cū moloch
c de medio populi ſui. Aia q̄ decli c
a ¶ Lxx. ver riculos. b ¶ Lxx. veneficos.
nauerit ad magos et ariolos: et
a ¶ recedendo a deo. b ¶ vult⁹ aūt. d. ſ. f. m.
fornicāta fuerit cū eis: ponā faci
em meā cōtra eā: ⁊ interficiā illā
a ¶ vt ſupra. b ¶ q2 polluti ſūt q̄cūq̄ꝫ hec faciūt.
de medio populi ſui. †Sanctificā
mini ⁊ eſtote ſancti: q2 ego ſctūs
ſum dn̄s deus veſter. Cuſtodi
¶ que illi p̄uaricari ſuadent.
te precepta mea ⁊ facite ea: Ego
a ¶ quaſi illi polluūt contra legē dicētes:
domin⁹ qui ſanctifico vos. Qui
¶ ingratus nature beneficijs et creatori qui omnium pater eſt.
d maledixerit patri ſuo aut matri d
a ¶ grauis pena q2 grauis culpa rectā oſtendit eſſe ſententiā dum ſubdit: patri matriq̄ꝫ ⁊c̄.
morte moriat᷑. Qui patri matri
e q̄ꝫ maledixerit: ſanguis ei⁹ ſit ſup
f eū. Si mechatus q̄s fuerit cum e
vxore alterius: ⁊ adulteriū ꝑpe
a ¶ eccleſia. ¶ ſacerdotis epiſcopi immo chriſti
¶ alias coniuge.
trauerit cum vxore proximi ſui:
¶ qui doctrinā prauā ſeminat. ¶ q̄ ſuſcipit.
morte moriant᷑ ⁊ mechus ⁊ adul
¶ ſupra expoſitum eſt.
g tera. Qui dormierit cū nouerca
ſua: ⁊ reuelauerit ignominiā p̄ris
ſui: morte moriāt᷑ ambo: Sāguis
coꝝ ſit ſup eos. Si q̄s dormierit
¶ quia ſimile peccatū.
cū nuru ſua: vterq̄ꝫ moriat᷑: q2 ſce
lus operati ſunt: Sanguis coꝝ ſit

Nico. de lyra

riū meū quaſi locus ſacrificij mei eēt
cōtaminat⁹. a Ac polluerit nomē
ſanctū meū. ipm̄ moloch attribuēdo.
b Q̄ ſi negligēs pp̄lus terre. Ex q̄
patet q̄ illi qui debent corrigere cri
mina ſi negligant conſentientes repu
tant᷑. ⁊ eādem penā incurrunt. Scđs
aūt caſus ponit᷑ cū đr: c Aia q̄ de
clinauerit ad magos ⁊c̄. ⁊ ptꝫ ſnia ex
p̄dictis ca. xix. q2 hic ſolū addit᷑ pena
cū ſubdit᷑: Interficiā illā ⁊c̄. d Qui maledixerit. Hic con
ſequēter ponit᷑ determinatio pene q̄ꝫtū ad iraſcibilē in vno
caſu. cū dicit᷑: Qui maledixerit patri ſuo vl̄ matri: morte mo
riat᷑. Nō eſt tn̄ intelligendū q̄ ex vna maledictiōe aliquis in
currat penā iſtā: ſꝫ q̄n fuerit aſſuefactus ⁊ ſerioſe fecerit non
ioco: ſicut fuit declaratū Exo. xxi. e Si mechat⁹. Hic cō
ſequēter determinat᷑ pena q̄ꝫtū ad cōcupiſcibilē: ⁊ replicant᷑
eadē p̄cepta q̄ ſuperi⁹ dicta ſūt. ⁊ ſolū hic addit᷑ determina
tio pene. ⁊ iō ptꝫ littera ex. ſ. dictis vſq̄ꝫ ibi:

Pecus

☞a Qui dor. cũ ⁊c̃. Hoc pctm̃ iniuria nature eſt: vñ ⁊ morte. ſ.
multari decretũ eſt. Spũaliter ei qui fortis aīo ⁊ maſculus.
Vir ei ī diuina ſcriptura ꝑfectꝰ in virtutibꝰ noīaꝰ: verbis pra
uis vel actionibꝰ effeminare caueamꝰ: ne cũ ipſo diſſoluamur
⁊ ſimul moriamur. b Qui ſupra vxo. Seuā huic delicto pe
nā decernit. Qui ei ex matre ſūt geniti his quos filia genuit
cũ vnus pater ſit incertũ ē vtrũ fratres ſint an auunculi. Ca
ueaꝰ ḡ tā incerta cōmixtio. Sꝫ q̄ oīs peccati cōcupiſcētia ma
ter eſt. Si q̄ nobis cōcupiſcētia ſit actionē nō coniūgamus ei.
Roñ. 8. c Qui ei ꝟ facit igne incēdiꝰ: ⁊ ꝯcupiſcētia: ⁊ actio eiꝰ. Si eniꝫ
facta carnis ſpũ mortificauerimꝰ: viuemꝰ. c Qui cũ iumē
to ⁊c̃. Nimia ꝯtra eos exerceꝰ diſtrictio q̄ intm̃ iniq̄ ⁊ libidi
ni dediti: vt inaudita ſcelera cōcupiſcerēt: vñ viris vel mulie
ribꝰ cōmixtis quadrupedibꝰ mortis penā indixit: fidelibꝰ q̄ꝫ
L nō erit hec lex ſupflua: ſi q̄drupedia volūtates prauas ad ter
rā pronas intelligamꝰ: q̄ manꝰ ſicut hoīes nō habēt: q̄ omni
hũana actiōe carēt. vñ cognatiōes nobiſcũ nō habēt. Vir ḡ vł
mulier q̄ nō lāguore nature: ſꝫ deliberatiōe eis coherēt vel co
ierit reus eſt mortis: ipe quoqꝫ mori diciꝰ illis mortuis: neqꝫ
† 15. q. 1. cũ mulier. enī pſe ſubſiſtūt: nec vlla pcti ſubſtātia ē ſed ī peccatoribꝰ ope
raꝰ. Augꝰ. Qui cũ iumento ⁊c̃. Queriꝰ quō pecus reũ ſit:
cũ nec rōnale nec legis capax ſit: an queadmodũ transferunꝰ
verba metaphorica ab aīali ad aīale: ſicut dr̄ vētꝰ iprobus vel
iratũ mare: ita et hic trāſlatũ a rōnali ad irrōnale: nā inde pe
cora iuſſa ſunt interfici: q̄ tali flagitio cōtaminata indignā re
fricāt memoriā facti. d Qui ac. ⁊c̃. Sciens. Hoc tollerabi
Geñ. 20. a le videbaꝰ: q̄ abraā de ſara dixit: Soror mea ē ex p̄re: ⁊ nō ex
Ibidē. 11. d m̄re: ſꝫ eos q̄ de thara patre abraā geniti ſunt moyſes enume
rās nuſq̄ ſare fecit mētionē. Qđ ſi ſorori ſue abraā nupſit: an
tē h̄ q̄ deũ cognoſceret fecit. Hec ḡ lex talē cōiūctionē ꝓhi
Tropo. buit. Qui acceperit. Tropoꝰ. Turpitudinē ſororis ex pa
tre et nō ex matre videt ⁊ accipit: q̄ turpē actionem a p̄re vel a
m̄re: in qua. ſ. deliquerūt: admiraꝰ ⁊ imitaꝰ nō ſolũ ꝑſcrutās
q̄ nō oportuit: ſed cōiūgēs ſe parētũ prauitati q̄ ſoror eiꝰ diciꝰ
q̄ſi ab eiſdē genita parentibꝰ. Quia vero filiȷ̄ publica paren
tũ peccata faciēdo ſimilia: recte in cōſpectu ppl̄i infligiꝰ pena.
vel iuxta. Lyr. in cōſpectu filioꝝ generꝭ ſui: eorũ. ſ. q̄ talia cogi
tant imitari. vt vniꝰ afflictio multoꝝ ſit correctio. e Vide
Geñ. 4. b rit tur. ⁊c̃. Augꝰ. Id eſt cōcūbēdo cognouerit. ſicut ibi: Co
gnouit adā vxorē ſuā. i. ei mixtus eſt. qđ aũt ait: Portabunt
iniquitatē ſuā. i. ipſum peccatũ pena erit. f Qui coierit ⁊c̃.
Intēdit legiſlator cōtinētiā ſuadere: ne more pecoꝝ cũ mulieri
bus cōtinue miſceamur: ſꝫ velut coacti ad vſũ cōtinēdi paula
tim veniamꝰ. Mirũ aũt qđ nũc tales de populo ſuo diſpdi ꝑ
cipit: cũ ſupius eiſdē legē purgationis indixerit. Cōtēplemur
ḡ mēſtruatā gētiliũ ſapientiā a deo remotā de volatu auiũ: et
curſu ſiderũ: ⁊ mēſuris celi diſputantē: cũ hac dormire. i. dele
ctari: vel reuelare ⁊ eiꝰ ꝓferre fontēq̄ totiꝰ erroris exponētē
audire ipiũ eſt: Ideo talis interficieꝰ de medio ppl̄i ſui ne no
mineꝰ hō q̄ imaginē dei ⁊ ſeipm̃ ignorādo creatorē a ſe aliena
1. Cor. 3. d uit. Ipſa quoqꝫ interficieꝰ ne ſapia noīeꝰ: q̄ ſapiētia huiꝰ mũ
di ſtulticia eſt apud deũ. g Turpitudinē ⁊c̃. Sororibꝰ pa
rētũ filios miſceri ꝓhibet: vt generatiōes nō cōfundanꝰ a pa
Allego. rentibus reuerentia exhibeaꝰ. Allego. Scđm ſpm̃ vero et
parentũ peccata debemus velare: ⁊ eoꝝ q̄ eis ſociati ſūt: quaſi
fratres ⁊ ſorores: q̄bꝰ nuda parētes latere nō poſſunt. Vñ ad
dit Ignominiā carnis ſue nudabit. Lyr. Sine filiȷ̄s morienꝰ
. i. ſine ꝟtutibus q̄ ē peſſima ſterilitas. h Qui col. ⁊c̃. Eſiciꝰ.
Oſtendit q̄ cā filioꝝ cōiugiȷ̄ ſocietas hũano generi data eſt.
Deu. 25. b que enī nũc tanq̄ abominabilia ꝓhibet: ī Deuteronomio cō
pellit ⁊ iubet dicēs: Quādo habitauerint fratres ſimul ⁊ vnꝰ
D abſq̄ liberis mortuꝰ fuerit: vxor defūcti nō nubet alteri: ſed
Ruth. 4. c accipiet eā frater eiꝰ ⁊c̃. Sicut Boos Ruth lege cognationis:
libidinis aũt cā talē ꝓhibet cōiūctionē; Interp̄tatio ꝟo ſpũa
lis ſupioribꝰ ſimilis ē. Augꝰ. Qui coi. cũ vxo. p. ⁊c̃. Quicũ
q̄ dormierit cũ cognata ſua: ⁊ turpitudinē cognationis reue
lauerit: ſine filiȷ̄s morieꝰ. Queriꝰ quouſq̄ ſit obſeruāda iſta
cognatio cũ lōginquo gradu liceat accipere vxorē: ſemp̄q̄ li
cuerit. Sꝫ intelligendũ eſt ex his gradibus nō licere quos ꝓ
hibuit: ſꝫm quos dictũ eſt. Quicũq̄ dormierit cũ cognata ſua
⁊c̃. vbi aliqua p̄termiſit intelligēdũ: ſicut ſororē de vtroq̄ pa
rente: ⁊ vxorē fratris matris. i. auunculi. Nā de vxore patrui
primũ ꝓhibuit. Sine filiȷ̄s morienꝰ: forte intelligendũ eſt le
ge cōſtitutũ: vt qui de his nati fuerint filiȷ̄ nō reputenꝰ. i. nul
lo iure ſuccedāt parētibꝰ. i Cuſtodite le. ⁊c̃. nō ſufficit par
tē legis cuſtodire: neceſſe habemꝰ obſeruare oīa p̄cepta ⁊ iudi
cia. k Noli ambu. ⁊c̃. Nō ſolũ iudeis: ſꝫ oībꝰ gentibꝰ hec
obſeruāda ſunt: ſi deo ſeruire volūt.

a ſ in virtutibꝰ ꝑfecto.
a ſup eos. Qui dormierit cũ mā
a ſ verbis ⁊ exēplis nos cũ ipſo effeminādo.
ſculo cōitu femīeo: vterq̄ opatꝰ
ē nefas morte moriaꝰ: ſit ſāguis
b eorum ſup eos. Qui ſupra vxo
ſ actionem. ſ concupiſcentiā.
rem filiā m̄rem eiꝰ duxerit: ſcelꝰ
a ſ Scienter. b ſ penitens. c ſ Concupiſcē
tia et actione.
opatꝰ ē: Viuus ārdebit cuꝫ ēis:
nec ꝑmanebit tantum nefas in
ſ beſtiali cupiditate.
c medio veſtri. Qui cũ iumēto ⁊
a ſ deliberādo ⁊ ꝑſeuerādo. b ſ eterna.
pēcore coierit mōrte moriatur:
a ſ Mortuo pecore: peccatũ nō operaꝰ.
b ſ idē quoq̄ dicit mulieribus.
pēcꝰ quoq̄ occidite. † Mulīer q̄ a
ſuccubuerit cuilibet iumento ſi
mul iterficieꝰ cũ eo: Sāguis eo
d ruꝫ ſit ſup eos. Qui acceperit ſo
rorem ſuaꝫ: filiā patris ſui: vel fi
e liā matris ſue ⁊ viderit turpitu
dinē eiꝰ: illaq̄ cōſpexerit fratris
ignominiā: nefariam rem opati
ſ vt ceteri terrenꝰ.
ſunt: occidenꝰ in cōſpectu ppl̄i
eo q̄ turpitudinē ſuā mutuo re
a ſ penā iniq̄tatis. ſ ipm̃ pctm̃ erit pena.
uelauerint: ⁊ portabūt iniq̄tātē
ſ delectatione adheſerit.
f ſuā. Qui coierit cũ muliere ī flu
a ſ palā aliȷ̄s fecerit
xu mēſtruo ⁊ rēuelauerit turpi
a ſ totũ errorē idolatrie et ſacrificioꝝ
tudinē eiꝰ: ipaq̄ appuerit fōntē
a ſ vt nō ſit de populo dei qui imaginē dei cōta
minauerit nec illa ſapientia nomineꝰ.
ſāguinis ſui: itērficienꝰ ambo đ b
g medio ppl̄i ſui. Turpitudinē ma
tertere tue ⁊ amite tue nō diſco
operieſ: q̄ hoc fecerit ignominiā
carnis ſue nudauit: portabunt
h ābo iniq̄tatē ſuā. Qui coierit cũ
vxore patrui vł auũculi ſui ⁊ re
uelauerit ignominiā cognatio
ſ qđ eſt ſumma pena.
nis ſue: portabūt ābo pctm̃ ſuũ
a ſ Nō q̄ filiȷ̄ taliũ interficienꝰ ſed filiȷ̄ eis lege
ſuccedere ꝓhibenꝰ.
abſq̄ liberꝭ morieꝰ. Qui duxe c
rit vxorē fratris ſui rē illicitā fa
cit: turpitudineꝫ fr̄is ſui reuela
ſ voluntate.
i uit: abſq̄ liberꝭ erit. Cuſtodite le d
a ſ omnes. b ſ ſicut iudicauit deus in filio iſ
raelitidis q̄ blaſphemauit. ſ opere.
gēs meas atq̄ iudicia ⁊ facitē
ſ ſicut gentes. ſ Eȷ̄ciat.
ea: ne ⁊ voſ euomat t̄ra quā ītra e
ſ in peius ꝓficiendo.
k turi eſtꝭ ⁊ hitaturi. Nolite ambu f
a ſ ſupſtitionibus quas legitimas putant.
b ſ demonũ qui multis dominabanꝰ.
lare in lēgitimis nationũ quas

a Pecus q̄ꝫ
occi. nō q̄ pec
cauerit cũ non
habeat libeꝝ ar
bitriũ: ſꝫ ī dete
ſtationē crimi
nis ⁊ ne ex aſpe
ctu talis aīalis
aliq̄ inclinareꝰ
ad idē vitium.
Qui coierit cũ
mu. in flu. men.
⁊c̃. ſequiꝰ:
b Interficien
tur ambo. hoc
eſt intelligēduꝫ
quādo aliq̄s ſci
enter mulierem
menſtruatā co
gnouerit: ⁊ fue
rit de hoc cōui † 8. 13. b
ctus in iudicio.
Si aũt eſſet oc
cultũ: imũdus
eſſet ſeptē diebꝰ
vt dictuꝫ eſt. ſ̄.
xv. ca. Qui co
ierit cum vxore
patrui. ſequiꝰ:
c Abſq̄ liberꝭ
morienꝰ. qđ ex
ponit Ra. Sa.
dicēs q̄ ſi tunc
haberent pue
roſ ſepelirēt eoſ
ante mortē ſuā.
⁊ ſi nō haberēt
tunc: nec habe
rēt de cetero ſi
cut p̄uati a deo
et ſic morerenꝰ
abſq̄ liberis.
Beatꝰ Augꝰ.
aliꝰ exponit di
cēs: q̄ ſi ex tali
matrimonio ali
q̄ pueri naſcerē
tur: illegitimi
reputarenꝰ: nec
ſuccederēt ī he
reditate. ⁊ iō ꝑ
hoc itelligiꝰ pe
na exheredati
onis: ⁊ eodem
mō exponiꝰ ca
ſus ſequēs.
d Cuſtodite le
ges meas. Hic
ꝯſ̄r ponit p̄di
cte determina
tionis rō: ad h̄
enī determina
ta eſt pena p̄di
ctarũ trāſgreſſi
onuꝫ: vt hoīes
ſaltē timore pe
ne coercerenꝰ a
trāſgreſſione le
gis. ⁊ hoc ē qđ
dr̄: e Nec et
vos euomat ter
ra. tāq̄ abomi
nabiles.
f Nolite am
bu. ī legit. nati
onum. i. in ritu
⁊ modo viuen
di ipſarum.

☞ Lacte

✠ Ego

Glo. ordi.

G a Lacte. Delitijs beatitudinis quib⁹ nihil ſuauius: nihil dulci⁹ ⁊ ſine oī labore ⁊ dolore erunt: ſicut lac ⁊ mel que ſine noſtro labore ꝓpant. b Ego dñs. Qui dixi: ne cogi
Deu. 6. d
tetis dicentes qd cōedemus aut quid bibem⁹ aut q operi mur. hec eñ oia gentes inquirunt. Qui aūt ſublimiore cōuerſationē ⁊ retributionē ſequūt ſe pari debēt a ceteris gentibus.
Morali. c Sepate et. ⁊c. Mora. Iumēta vel pecora ꝑplares: volatilia cōtēplatores lex appellat. Oīs popularis mūdus ꝓpter ſimplicitatē a plurib⁹ iudicat. Sīr ꝯtēplatiuis ſ; nō ita eſt. popularis eñ debet eē prudens in bono: ſimplex in malo: hic eñ ſolus mundus eſt. Cōtemplatiuus quoq; ꝯſciam d; hr̄e mundam: ⁊ fidē nō fictam. Qui h nō habent ad vaniloquia cōuertunt nō intelligentes neq; que loquuntur neq; de quibuſ affirmant. diligenter g mundi ſeparati ſūt ab imūdiſ vt mūdos ſeqmur: imundos fugiamus. Notandum ꝙ ꝙ diſcrete in quadrupedibus ⁊ volatilibus hic legiſlator diſtinguit et nō in reptilibus terre. Cūcta enim q mouent in terra imunda ſunt ⁊ rena ſapiunt. ſ. quibus de⁹ venter ē ipoꝝ.
d Et q vo. ⁊c. Aug⁹. Videt dicere q nō ſunt hec natura imunda: ſed pro aliquo ſacramenti ſigno: quia oſtendit eis imunda tanq; immūda eis nō eſſent: niſi oñſa fuiſſent.
e Lapidib⁹. Quia vanis erroib⁹ ſimplicē populū ſeducunt vñ ventrē nutriunt ⁊ auditoribus placere cupiunt quales hodie in eccleſia multi
Rom. 16. c
ſunt. de quib⁹ Paulus ait: Hi enim nō ſeruiunt xp̄o: ſed ſuo ventri ⁊ ꝑ dulces ſermones: ⁊ bñdictiones ſeducūt corda innocentiū. Ca. XXI
f Ne cōtaminet. ſ. ⁊c. Id eſt nihil omittet ex his que expediat ſacerdotem docere: ⁊ nolunt obedire: qui ex inobedientia moriuntur: niſi tm̄ i cōſanguineis ⁊ ꝓpinquis ⁊c. Oportet eñ ſacerdotē diligentiam adhibere populo ne peccet: ſed cognatis precipue ⁊ domui ſue. Si quis eñ ſuoꝝ ⁊ maxie domeſticoꝝ curā nō habet: fidem abnegauit ⁊c. In his g peccātibus ſacerdos neceſſario polluitur vtpote qui quotidie imo ſemper debet eis que ad ſalutem ſunt ꝓuidere ⁊ circa eos ne peccent que morte digna ſunt vigilare. In patre q; ⁊ matre h idem intelligendum eſt. Sepe eñ doctorē filiū ſacerdotalis dignitas facit: q nō eſt nupta viro. Si eñ cognati ſacerdotu; ſemetipſos ſeparerint: vt alia domus fit in eis peccantibus: nō polluūtur. Qdiu eñ eis adherent: ꝓpinqtatis ⁊ cognationis legem cuſtodientes: contaminationis coꝝ recte ſunt participes. cohabitantium eñ nō poterit ignorari peccatū.
g Niſi tm̄ ⁊c. Hiero. ad Fabiolā. Super oēm animā que mortua eſt nō ingredietur ſacerdos. Nō accedet. ſ. vbi peccatum eſt ⁊ in peccato mors: anima que peccauerit ipſa morietur. Quis ſit potens ⁊ diues: ⁊ multitudinem offerat victimarum. Si mortuus eſt nō tangitur: a pontifice nō videt Si aūt reuiuiſcit: ⁊ ad vocē ſaluatoris egredit de ſepulchro ⁊ faſcijs peccatoꝝ ſolutus incedit: intrat ad eū pontifex: cū eo manet: ⁊ cū eo reſurgente prandet. Super mr̄e ſua ⁊ pr̄e nō inquinabit. Multa nos cogit facere affect⁹: ⁊ dū corporū ꝓpinquitates reſpicimus: corpis ⁊ anie creatorem offendimus. Qui aūt amat aut patrē aut matrē ſup xp̄m: non ē eo dignus. Multi monachoꝝ dum parentibus miſerentur animas ꝑdiderunt. Super patre aut matre pollui nō licet: quanto minus ſuper fratre: ſorore cōſobrinis familia ac ſeruis. Gen⁹ regale ⁊ ſacerdotale ſumus: illū attēdam⁹ patrē

Textus

ſ princeps huius mundi eijcietur foras.
ego expulſur⁹ ſum añ vos. Oia
ſ facere coegerunt. ſ eijciendo a cordibuſ hoim.
eñ hec fecerūt: ⁊ abominatus ſū
eas. Vob autem loqr: Poſſidete
a ſ viuentiū quā olim habuerunt. b ſ gratia non meritis. ſ in eternum
terrā eoꝝ quā dabo vobis in he
poſſidendam. ſ abundantem.
a reditatem: terrā fluentem lacte ⁊
b melle. Ego dominus de⁹ veſter a
qui ſepaui vos a ceteriſ populis.
ſ populares.
c Sepate ⁊ vos iumentū mundū b
ſ Contemplatiuos.
ab immundo: ⁊ auē mūdam ab
immunda. Ne polluatis animas
vr̄as in pecore ⁊ in auibus: ⁊ in
ſ hic nihil diſcernit: oia eñ erant immunda.
d cūctis q mouent in terra: ⁊ q vo/
a ſ Si videantur immunda.
bis oſtendi eſſe polluta. Eritiſ mi c
ſ impolluti. ſ factus forma vite vobis.
hi ſancti: qr ſctūs ſum ego dñs ⁊
ſeparaui vos a ceteris populis
a ſ vtriq; ſerui cauet q vtrūq; creauit.
vt eſſetis mei †Vir ſiue mulier in d†
quibus phitonicus vel diuinati
a ſ Qui corruptus alios corrumpit.
onis fuerit ſpūs: morte moriat:
ſ popul⁹ cui maxime nocent.
e lapidibus obruent eos: ſanguis
eoꝝ ſit ſup illos. Ca. XXI
Dixit quoq; domin⁹ ad e
moyſen: Loquere ad ſacerdotes filios aaron ⁊
a ſ Littera a pollutionibus mortuorum abſtinere precipit ſacerdotes.
f dices ad eos: Ne contaminetur
ſ. i. luctu. ſ. mortuorum: vel peccatis mortiferis.
ſacerdos in mortib⁹ ciuiū ſuorū:
ſ quib⁹ debem⁹ adhibere maiorē curā.
g niſi tm̄ in cōſanguineis ac ꝓpin/

Nico. de lyra

a Ego dñs de⁹ vr̄ ⁊c. per ſignū circūciſionis ⁊ dationē legiſ.
b Sepate ⁊ vos ium̄. mun. ab imūdo. In hebreo hr̄: Beſtiaꝝ mundā ab immunda. iumentū eñ ꝓprie acceptum d; qſi iuuamentum quod. ſ. deſeruit homini tantum in laborādo: ſic equ⁹ aſinus ⁊ ſimilia: que omnia ſunt immunda ad eſum. ⁊ ideo diſtinctio mundi ab immundo nō habet hic locum. c Eritis mihi ſancti. qr ſi aīalia munda debent ſepari ab imūdis. multo fortius hō qui eſt rōnalis creatura d; ſepari a peccatoribus.
d Vir ſiue mulier. h ꝯñr ponit interta cōcluſio. intentio eñ pncipalis quare determinate ſunt pene in caſib⁹ pdictis eſt ad deſtructionē idolatrie ⁊ circūſtantiaꝝ eius. ideo finaliter cōcluditur. Vir ſiue mulier in qui. phi. vl' diui. fu. ſpi. mor. mo. non eſt h intelligendū ſi aliqui fuerit arrepticij a demōibus i eis loquentibus abſq; procuratione illorum in quibus ſunt tales ſpūs mali: qr tale quid eſt penale ⁊ nō culpabile. Si aūt ꝑ ꝓcurationē alicuius hoc fuerit directe vel indirecte ita ꝙ ſit ei culpabile: tunc incurrit penā iſtā.

Moraliter.

Ca. XX. In hoc capitulo repetuntur aliq ſuperius prohibita vt addat pena vt de idolo moloch ⁊ turpitudinibus nō reuelandis. quorum ſenſus myſticus ſupra eſt poſitus. Itē ponūt hic aliqua quoꝝ ſenſus lr̄alis ē moralis. ⁊ ideo ſunt ꝑtranſeunda vſq; ꝓpe finē capituli vbi dicitur:
d† Vir ſiue mulier in quib⁹ phitonicus vel diuinationis fuerit ſpūs morte moriant. ꝑ phitonicū ſpm̄ intelligit ars ⁊ volūtas ad inueniendi mēdacia ⁊ maxime cū tali fictione ꝙ habeāt talia ex reuelatione dei vel angeli boni vel etiā mali vel ex aliq ꝟtute occulta qcūq; ſit illa: ⁊ de iſtis dicit: morte moriant: qr moriunt h morte culpe et poſtea morient morte gehēne. q Apocal. xxj. d; mors ſecunda. †Deu. 18. b 1. Re. 28. b
In ca. xx. vbi d; in poſtilla: Qr ſi negligens populus terre.

Additio. j.

Ex hac lr̄a non hr̄ ꝙ negligētes corrigere crimina eandē penam incurrant: ſed ſolum ſi ſunt cōſentientes. d; eñ in lr̄a: Succidāq; ipm ⁊ oēs q conſenſerint. non enim dixit: Et oēs q neglexerint: ſed qui conſenſerint: ex quo patet ꝙ negligentes licet ſint digni pena: non tamen eandem penam incurrunt ſicut tranſgreſſores: niſi cum hoc ſint conſentientes. In eodem ca. vbi dicitur i poſtilla: Qui maledixerit patri ſuo vel matri morte moriatur ⁊c. A

Additio. ij.

Qr autem ex vna maledictione patris quis incurrat penam capitalem: dictu; fuit ſupra in additione ſuper Exod. xxj.

Ca. XXI

Dixit quoq; dominus. Poſtq; poſita ſunt precepta ordinatiua vite quantum ad cōmunem ſtatum: hic cōſequēter ponuntur precepta ordinatiua vite quantum ad diuinum cultum. ⁊ primo quantum ad miniſtrantes. ſecūdo quātum ad miniſtrata ca. xxij. Circa primum oſtenditur primo qd circa ſacerdotes minores ſit obſeruandum. ſecundo quid circa ſacerdotem magnum. ibi: Pontifex. tertio qui ſunt inepti ad ſacerdotium. ibi: Locutuſq; eſt dominus. Circa primum inhibetur ſacerdotibus minoribus ne interſint funeribus: niſi certarum perſonarum que in littera exprimuntur et patet littera. Cauſa huius duplex eſt. vna quia ex hoc contrahebant quandam immundiciam ſeu irregularitatem impedientem eos ad tempus a miniſterio tabernaculi: a qua oportebat eos primo purgari. et ideo magis arcebantur a funeribus q; alij qui non habebant ſic miniſtrare in tabernaculo. Scda ratio eſt. qr ſacerdotes qui magis debebāt hr̄e cognitione; de reſurrectione

qui nunq̄ morit̄: aut q̄ ꝓ nobis morit̄. Qui deo viuens mortuus eſt: vt nos mortu
os viuificaret: ſi q̄d habemus de egypto: qđ p̄nceps mundi ſuū poſſit agſcere: tenē
Mar.14.e ti egyptie cū pallio relinquamus. Sindone optus adoleſcens victū dn̄m ſequebat̄.
1.Tim.6.b Incurriſſet in laqueos niſi expedit᷒ ꝛ nud᷒ ꝓſequentiū impetus declinaſſet redda
mus parentibus que parentū ſunt: ſi tn̄ viuūt: ſi filios ſuos ſeruientes deo pr̄i ꝑfer
ri ſibi gloriant̄. Sed hoc de maximo pontifice ītelligit̄: ſic̄ in
ſeq̄ntibus oñdit̄. Minorib᷒ vero aliquid indulgetur.
a Nō radent ca. Hiero. ad Fabiolā. Sūmus aūt pontifex
nec diſcoopiet. Qui hꝫ cydarim: ꝛ nomē dei portat in fron
te: ꝛ diademate ornat᷒ eſt regis: ꝛ ad ꝑfectā xp̄i ꝑuenit etatē
ꝛ ſemper eius gloria ꝓtegend᷒ eſt: veſtimēta ſua nō ſcindet:
2.Re.13.d qꝛ candida: qꝛ īpolluta. Thamar amiſſa pudicitia ſcidit tuni
Mat.26.f cam. Cayphas ꝑdito ſacrificio rupit publice veſtimenta ſua.
Sup oēm aīam q̄ mortua ē n̄ ingredietur ꝛ ď ſctis nō egrediet̄
Mat.12.c ne polluat ſctificatōꝫ dī ſui: ꝓ ocioſo v̄bo q̄ꝫ rōnē reddem᷒
Quicq̄d nō edificat audiētes in ꝑiculū v̄tit̄ loq̄ntiū. Si ali
q̄d repꝛehenſibile dicim᷒ de ſanctis egredimur: ꝛ vocabulum
xp̄i polluim᷒ in q̄ nobis blandimur. Quanto ḡ magis pon
tifex (quē oꝑtet eſſe ſine crimine: tantarūq̄ꝫ virtutū vt ſemꝑ
moretur in ſctis) paratus victimas offerre ꝓ populo: ſeque
Deu.5.a ſter hoīm ꝛ dei ꝛ carnes agni: ꝛ ſanguinē ſacro ore cōficiens
qꝛ oleū ſctm̄ xp̄i dei ſui ſup eum eſt: non polluat veſtimenta.
Gal.3.d Quotq̄t eīn in xp̄o baptiçamur xp̄m induim᷒: ſeruem᷒ tuni
cam quā accepim᷒: ſctm̄ cuſtodiemus in ſancto. Ille mōtan᷒
Luc.10.c habitator q̄ de hieruſalē deſcendit in hiericho: nō pri᷒ vulne
ratus eſt q̄ꝫ nudatus: vxorē virginē accipiet ꝛc. pontifex cui
B hec p̄cepta dant̄: xp̄s a q̄buſdam intelligit̄: de q̄ dr̄: Tu es
Ps.109. ſacerdos in e. ſm or. m. Et in zacharia. Audi ieſus ſacerdos
Zach.3.b magne ꝛc. h̄ eſt cui ſordida pctōꝝ nr̄oꝝ veſtimenta tollūtur:
Joh.17.a vt recipiat gloriā quā habuit priuſq̄ꝫ mundus eſſet. Sed ne
ſcripture vim facere putemur: interp̄temur in mēbris qđ re
ferat̄ ad caput: ꝛ ſic diſputemus de vero lumine: vt deriuet̄
Mat.5.b ad eos quib᷒ xp̄s donauit vt lumen ſint. Nō radēt ca. ꝛc.
Nimis egre dolere ſacerdotes de mortuis ꝓhibet lex tāq̄ꝫ
qui ſpem future vite habent ꝛ populū docent: ꝓpterea non
ſolū in ꝓprijs pctis vigilare ꝛ ſanā mentē hr̄e: ſed etiā ī alie
nis q̄ ſupra taxata ſunt: caput ꝛ barbā ſapiam ꝛ ꝑfectionem
1.Cor.11.c ſignificant. Aīn caput nr̄m dr̄ xp̄s in q̄ ſolo recte ſapim᷒. Me
rito barba ꝑfectionē: caput ſapiam ſignificat: qꝛ veniētibus
ad annos diſcretionis: ꝛ iuuēilis etatis: barba naſcit̄. Pec
Eph.2.a catores dicuntur mortui: ſm illud. Cū eſſemus mortui pctis
cōuiuificauit nos ſibi xp̄s. Nō ḡ oꝑtet ſacerdotis caput aut
barbā radi ſup mortuū: qꝛ nō oportet cogitationes que ſicut
capilli caput: ita ſapiam ornant alio peccante corrūpe: ſꝫ in
tegras cōſeruare vt poſſit exhortari arguere increpare.
b Pollu. nomē ꝛc. Quod eſt magnū in gentib᷒: vos aūt
Mala.1.d dicit Malachias polluitis illud in eo qđ dicitis. Menſa do
mini deſerta eſt. In pctō eīn ſacrificij nomen dei polluūt ſa
cerdotes. c Scortū ꝛc. Sacerdos quilibet nam de ſum
mo poſtea dicet ꝙ nō niſi virginē ducat vxorē. d Que
repu. ꝛc. Quia culpabilis inuenitur hanc non debet ducere
ſacerdos vxorē ne p̄dicet eius abſentiam lr̄alem.
e Sit ḡ ſan. Si ſacerdotes datā iam ſibi a deo ſctificationē
cuſtodiūt ſctificant ipm̄ deū: q̄ cū in natura ſctūs ſit a ꝑtici
pibus glorie ſue voluit ſanctificari. f Sacer. filia. Graue
cuiuſlibet filiā fornicari: ſꝫ maxie ſacerdotis q̄ dꝫ hr̄e filios
1.Tim.2.a ſubditos in oī caſtitate. Sacerdotis fi. Synagoga nō ſo
lū vxor: ſꝫ ꝛ dei filia appellat̄: ſꝫ vtrūq̄ꝫ deprauans aliena fa
Eſa.49.d cta eſt. Unde relinquet̄ filia ſion ſic̄ vmbraculū in vinea ꝛc.
Oſee.2.a Et alibi. Fornicata eſt mr̄ eoꝝ qđ igne ſit exuſta: incēdij mō
ſtrant veſtigia. g Pontifex ꝛc. Chriſtus magn᷒ dn̄s nr̄: ꝛ magna virtus eius q̄
ꝓ nobis factus eſt ſacerdos ꝛ hoſtia. h Conſecrate ſunt. Alij ſacerdotes ī ſan
guine vituli ꝛ arietis cōſecrabant vel cōſummabant. ſ. manus ſuas: ipe vero ꝓprio
ſanguine crucifixis manibus. i Veſtimēta nō ꝛc. Eſici᷒. Ex q̄ eīn verbū caro fa
ctū eſt: totus carni ſue ineſt nec vnq̄ꝫ ab ea vel crucifixa vel ſepulta ſepat᷒ eſt: de me
lioribus eius indumētis dr̄: Amictus ſum lu. ſi. ve. abyſſus ſic̄ veſtimentū: amictus
eius h̄ ē pōtificis habit᷒ q̄ ꝓfunda ſapie ꝛ ſcie luce indicat̄ veſtitus: hec vere ſancta
Ezech.13.c ſunt indumenta. k Ad oēm ꝛc. Lxx. Aīam mortuā: Aīa que peccauerit ipa mo
riet̄. hac morte maxime gentes perierunt q̄ nec legē nec doctrinā habuerūt: ſed ipe
pctā oīm tulit: ꝛ tn̄ impollutus manſit. Aug᷒. Ad oēm mor. ꝛc. Lxx. Sup omnē
animā mortuā nō introibit. Quō dicat aīam mortuū: corpus mortuū difficile eſt in
telligere: corpuſ tn̄ anima deſtitutū rectricis ſue nomē accepit: qm̄ reddendum ē illi
ſicut edificiū qđ eccleſia dr̄: cū homines exierint tamen eccleſia vocatur. Sed cū cor
pus viuentis anima nō dicat̄: quō aīa cū mortuū fuerit dr̄. Porro ſi animā mortuā
intelligimus a corꝑe ſeparatam: vt mortē dicamus ipam ſeꝑationē: ſic̄ dicimur mor
tui peccato: qꝛ peccato nō vtimur: ſic aīa corꝑi mortua: qꝛ ipo nō vtit̄. Quō pōt q̄s
intrare ſuper animam mortuam quod ſacerdos prohibetur? an vitam temporalē ani
mam que mortua eſt in corpore anima migrante que mori non poteſt. Non quia illa
vita

ſ quib᷒ ſepe filiū preficit ſacerdotalis dignitas.
q̄s. i. ſup patre et matre ꝛ filio ac
filia: fratre q̄ꝫ et ſorore virgine q̄
a ſ alienata. ſ. a domo ſacerdotis.
nō eſt nūpta viro: ſed nec in p̄n
a cipe populi ſui cōtaminabit̄. Nō a†
a ſ ſapiaꝫ. b ſ ꝑfectionē ſapie. c ſ. i. nō ſcādalizē
tur aliq̄ peccāre: nec carnale ex h̄ ſapiaꝫ debēt ſu
radent caput nec barbā: neq̄ꝫ car †
mere. a ſ In ſciſura ſapia carnis ē iō de iudeis
carnalia ſapientib᷒ ait Paul᷒: videte cōciſionē.
nib᷒ ſuis facient inciſuras. Sācti
a ſ Dn̄ Malachias: O ſacerdotes qui polluitis
nomē meū: Et paulopoſt: offert̄ ſup altare meū
panem pollutum.
b erūt dō ſuo: ꝛ nōn polluēt nomē
ei᷒. Incenſū eni dn̄i et panes dei b c
a ſ Synagogā de q̄ dicit Eſaias quō facta ē me
retrix ciuitas fidelis.
c ſui offerūt: ꝛ iō ſcti erūt. Scōrtuꝫ d†
ꝛ vile ꝓſtibulū nō ducet vxoreꝫ:
d nec eā q̄ repudiata ē a marito: qꝛ
cōſecratus ē deo ſuo: ꝛ panes ꝓ
e poſitionis offert. Sit ḡ ſanct᷒: qꝛ
et ego ſctūs ſum dn̄s q̄ ſctifico
ſ chriſti. ſ Synagoga
f vos. Sacerdot̄ filia ſi dep̄henſa e†
fuerit ī ſtupro: ꝛ violauerit nomē
g pr̄is ſui: flāmis exuret̄. Pontifex f† g†
ſ vnct᷒ p̄ ꝑticibus ſuis. a ſ Nūciabo fratrib᷒
meis nomen tuum.
id ē ſacerdos maxim᷒ int̄ frātres
a ſ chriſtianos: q̄ fecerit voluntatē pr̄is mei ille me
us frater ꝛc. ſ Unxit te de᷒ de᷒ t. o. l. p̄. c. t.
ſuos: ſup cui᷒ caput fuſū ē vnctiō
ſ Lxx. xp̄m oleū dicit ſcriptura. i. ipm̄ xp̄m.
nis oleū: ꝛ cuius man᷒ in ſacerdo
ſ Lxx. cōſūmate. ſ dn̄s regnauit decorē indut᷒
h tio conſecrate ſunt: veſtituſq̄ꝫ eſt
eſt indu. forti. ꝛc. a ſ qꝛ lugētes detrahebant ſi
bi ornamenta.
ſanctis veſtibus: caput ſuum nō h
a ſ Cydari. ſ ornatū detrahendo. ſ q̄ mos erat
lugentibus. ſ eccleſiā nō patiet̄ ſcindi ꝑ hereſes
i diſcooꝑiet: veſtimēta nō ſcīdet:
k ꝛ ad oēm mortuū nō īgredietur i

futura: nō decebat ita lugere mortu
os ſic̄ cōem ppl̄m. a Nō radent
ꝛc. h̄ expoſitū ē. ſ. xix. ca. h̄ tn̄ replica
tur qꝛ oēs ad h̄ tenerent̄: ſpēalr̄ tn̄ ſa
cerdotes q̄ debebant eē alijs mūdio
res. ꝛ h̄ eſt qđ
ſubditur:
b Incenſuꝫ
eīn dn̄i. ſup al
tare thymia
mat̄. c Et
panes ꝛc. ſup
mēſā ꝓpōnis.
d Et iō ſan
cti erūt. i. ab ī
mundicijs ma
gis elongati.
qꝛ vilitās vxo
ris redundat
in virum cum
ſint vna caro.
ideo ſubditur
Scortū et vile
ꝓſtibulum nō
ducet vxorem:
et quia ſimilit̄
ſtupruꝫ filie re
dundat in pa
trem qui eam
dꝫ cuſtodire.
ideo ſequit̄:
e Sacerdot̄
filia ſi dep̄hen
ſa fuerit in ſtu
pro. i. deflora
ta ipa ꝯſentiē
te. f Flam
mis exuretur.
qꝛ filia ſacer
dotis debebat
pollere maiori
mundicia. iō
puniebat̄ gra
uiori pēa. alie
autē virgines
dicto mō de
florate nō pu
niebant̄ morte
niſi eſſent viro
affidate: vt di
ctū fuit ſupra.
Exod. xxij. et
idem habet̄.
Deutro. xxij.
dic̄ tn̄ Ra. ſa.
ꝙ h̄ ē ītelligē
dū de filia ſa
cerdot̄ mari
tata: vel ſalteꝫ
affidata: ꝛ nō
de illa q̄ ē oīno liba a viro. Sꝫ h̄ vide
tur ꝯriū textui q̄ nullā facit exceptio
nem. Itē cōtra intentionē legis. qꝛ ſic
nō eſſet differentia q̄tū ad h̄ int̄ filiā
ſacerdotis ꝛ filiā hoīs alteri᷒: qꝛ filia
cuiuſcūq̄ꝫ maritata vel affidata ſi for
nicetur dꝫ lapidari ſm legem datam
Deutro. xxij. ꝛ Exod. xxij. ꝛ ita lex h̄
de filia ſacerdotis eſſet ſuperflua: iō
p̄ma expoſitio videtur melior.
g Pōtifex. h̄ ꝯn̄r oñditur q̄d obſer
uandum ſit circa ſacerdotem ſūmum
cū dr̄: h Caput ſuū nō diſcoopiet.
amouendo cydarim de capite ſuo ꝓ
luctu mortui. i Et ad oēm mor.
nō īgre. oīno. qꝛ ſemꝑ debebat eē pa
ratus miniſtrare corā dn̄o. ꝛ iō mag̃
arcebatur a contagione ex mortuis
alij

N vita anima fuerit:ſed q꞉ ꝑ ꝑſitiam ſbſiſtebat nomē eius acce/
perit. anima eñ oīs carnis ſanguis eius eſt:ꝗ mortuus eſt in
corpe mortui. Nō eñ abſcedēte aīa abſceſſit. Uetuit ꝗ ſūmū
ſacerdotē ſup pr̄is vel matris funus intrare qꝺ ſcōm nō pro/
hibuit. De ſctis nō exhibuit dum.ſ.eoꝝ funera celebrant. De
ſanctis ꝓhibitus eſt exire: ſic ſeptem
diebus quibus ſanctificabat: de ſan/
ctis ꝓhibitus eſt exire.non aūt ſemp
Sane ſi vxores ducere: filios gigne/
re:ſacerdotes ſūmi nō vetant. Mag
orit queſtio:cū hoīem cōiugali cōcu/
bitu imundū dicat vſq; ad veſperum
⁊ cū abluerit corpus ſuū:⁊ iubeat ſa/
cerdos ſūmus ꝓpter incenſum conti
nuationis bis q̄tidie intrare intra ve
lū vbi erat altare incenſi:nec quēꝗ̄ i/
mundum ad ſctā fas eſſet accedere:
quō quotidie id ſūmus ſacerdos im/
pleat ſi filios ꝓcreabat:de egritudie
rūderi poteſt qꝺ gr̄a dei non egrota/
bat. Cōſequitur ergo vt aut cōtinens
eſſet:aut aliquibus diebus incenſum
intermitteret:aut ſi illꝺ intermitti nō
poſſet qꝺ nō eſt niſi ꝑ ſummū ſacerdo
tem īponi poſſet:nō fieret imundꝰ coi
tu cōiugali:merito ṗcipue ſanctifica/
tionis ſue aut ſi etiam ad ipm ꝑtinet:
qꝺ de oībus filijs iſrael in ſequētibꝰ
dicit vt nō accedat ad ſancta:ſi cui ac
cidit aliq̄d imundicie:illud ꝓ pctō re
ſtat accipere qꝺ nō nullis diebꝰ ñ ipo
nebatur incenſum. a Sup patre
⁊c. Adamantius: Oīs hō i pre ⁊ mr̄e
pollutus eſt. Solus xp̄s in hac gene/
ratione mūdus ingreſſus eſt: in mr̄e
pollutus nō eſt:q꞉ ſine cōcupiſcentia
genitus eſt: q꞉ioſeph miniſteriū tm̄
ꝑſtitit.vñ pr̄is vocabulū ꝓmeruit:ṗ/
terea verꝰ pr̄ oīm deꝰ. Mr̄ hieruſalez
celeſtis. Quicūꝗ̄ ꝗ peccant:in patre
cōtaminant ꝯ quē pctā comittūt i mr̄e
cōtaminant ꝗ poſtꝗ̄ crediderūt in ali/
quo ledūt eccleſiaz:vel celeſtis mr̄is
libertatē indigna pcti ſeruitute macu
lāt. Augꝰ. Queri pōt q̄re ſuper fu/
nus pr̄is ſui ſacerdos ꝓhibet itrare.
Quō eñ poterat eſſe ſūmꝰ ſacerdos
nōdū mortuo patre:cū eos lex iube/
at pr̄ibus ſuccedere. Sed neceſſe erat
nōdū ſepulto ſūmo ſacerdote ꝯtinuo
ſbſtitui aliū ꝓpter cōtaminationis incenſum. De egritudine
aūt poſſumꝰ dicere:forte nō ſolere ſūmos ſacerdotes niſi ſubi
to mori nō ṗcedente egritudine:ſicut de populo aaron ſcp̄tu
ra teſtat. b Ego dñs ꝗ ſctifico. Augꝰ. De moyſe etiā di/
Exo.19.b ctum eſt:⁊ ſctificabis eū. Sz moyſes ſanctificat viſibilibꝰ ſa/
cramentis ꝑ myſteriū:dñs aūt inuiſibili gr̄a ꝑ ſpūm vbi ē to/
tus fructus etiā viſibiliū ſacramentoꝝ:ſine hac ſanctificatio/
ne viſibilia ſacramenta nihil ꝓſunt. Inuiſibilis tñ ſanctifica
tio ſine viſibili ꝓdeſt. Tollerabilꝰ eñ ꝗs dixerit ſine illa iſtā
nō eē:quā ſi fuerit nō ꝓdeſſe.cū iſta ſit oīs illiꝰ vtilitas. Sine
Act.8.b viſibili ꝗ̄z inuiſibilis eſſe pōt. Simoni mago viſibilis ſcz ba/
ptiſmus nō ꝓfuit:q꞉ inuiſibilis nō affuit.ſz quibꝰ inuiſibil affu/
it:ꝓfuit:etiā ſi viſibilia ſacr̄a nō ꝑceperūt:nō tñ moyſes ꝗ vi/
ſibilit ſacerdotes ſanctificat:vbi ipe fuerit ſacrificijs vl oleo
ſanctificatꝰ oñdit. Inuiſibiliter xp̄o ſanctificatū nemo negat:
Mat.3.b idē de Johāne baptiſta dici pōt ꝗ prius baptiçator ꝗ̄ bapti/
çatus appuit:vñ ſanctificatū eſſe claruit. Ꝗuis viſibilit factū
nō inuenit añꝗ̄ baptiçaret. ħ de latrone ꝗ̄z cui ſecū crucifixo
Luc.23.f dñs ait: Hodie mecū eris in paradiſo.neꝗ̄ eñ ſine ſanctificatio
ne inuiſibili tanta felicitate donatus eſt. Ex his colligit inuiſi
bilē ſanctificationē quibuſdā affuiſſe ⁊ ꝓfuiſſe ſine viſibilibꝰ
ſacramētis ꝗ̄ ꝓ cōtemptoꝝ diuerſitate mutata ſunt. viſibilem
vero ſanctificationē ꝗ fit ꝑ ſacramenta viſibilia ſine inuiſibili
poſſe adeſſe:nō poſſe ꝓdeſſe:nec tñ viſibile ſacramentū ideo
cōtemnendū eſt. Nā cōtemptor eius inuiſibiliter ſanctificari
Act.10.g nō pōt. Hinc Cornelꝰ ⁊ ꝗ cum eo erant iam ſpū ſanctificati:
baptiçati ſunt:nec ſupflua iudicata eſt viſibilis ſanctificatio:
q꞉ inuiſibilis ṗceſſit. c Virginē du. Hiero.ad Fabiolam:
Uidua eſt cuius maritus mortuꝰ eſt. Eiecta ꝗ a viuo marito
eijcit. Meretrix ꝗ multoꝝ patet libidini. Accipiet vxorē vir
ginē de genere ſuo:nō alienigenā.ne in mala terra nobiliuz
ſeminū frumenta degenerent:non meretricē ꝗ multis expo/
ſita fuit:nō eiectā ꝗ ṗori cōiugio indigna.nō viduam:ne pri
ſtinarū meminerit voluptatū:ſz illaz
animā ꝗ nō hz maculā neꝗ̄ rugā:ꝗ i
xp̄o renata:innouat de die in diem.
Vñ: Deſpōdi eñ vos vni viro vir. C
ca.exi.xp̄o. Nolo diſcipulā cōiugem/
ꝗ̄ pontificis ꝗ̄cꝗ̄ hr̄ veteris homis.
Si ꝯſurreximꝰ cū xp̄o ꝗ ſurſū ſunt ſa/
piamus: ṗteritoꝝ obliti:futuroꝝ aui
di. Infelix ſimō ꝗ poſt baptiſmuz de
antiꝗ matrimonio cogitauit: nec ad
virginalē venerat puritatē petri con/
ſortio indignꝰ fuit. d Uiduā aūt
⁊ repu.⁊c. Adamantiꝰ. Qui peccat
abiectus eſt etiam ſi ep̄s taceat:vel iḡ †Eze.44.f
rantia:vel negligentia:nō ꝓdeſt ho/
mini gr̄a.animā abiectā xp̄s nō ducit
vxorē:nec pollutā:ꝗ.ſ.tm̄ peccatū vo
luit ⁊ optauit:q꞉ magnꝰ pōtifex oīno
puram requirit animam quam ſibi iū
gat:⁊ vnū ſpm̄ efficiat qui peccat ad
mortē:abiectꝰ ē ꝗ venialiter pollutꝰ ē.
e Sordidā ⁊c. Que vadit pꝰ ama/
tores.ſ.demones qui animā pulchrā
.i. ad imaginem dei factā adulterare
cupiunt. f Homo de ſemine.
Hec ſm lr̄az accipere nimis videt ab
ſurdum eſſe. Tales macule nō ſunt in
hoīm ꝑtāte vel voluntate. Per ma/
culas ergo corpoꝝ:vitia animorū de/
ſcribit:cum eñ cām populi preſul ſu/
ſcipit quaſi ad egrū medicus accedit.
Qui ſi eger eſt qua ṗſumptione vult
mederi? Ille ergo ad exemplum dz ꝑ
trahi ꝗ cunctis paſſionibus mortuus
ſpūaliter viuit cuius intentioni corpꝰ †33.diſ.ca.
nec oīno ꝑ imbecillitatem: nec valde vſꝗ̄ adeo.
ꝑ contumeliam refrangatur. 49.diſ.ca.
g Si cecus. Lumen contemplatio/ 1.36.diſ.c.
nis ignorans ꝑſitis vite tenebris preſ 1.1.q.1.c.ſa
ſus:qui dum venturam lucem dilige/ cerdotes.
ter nō ſpicit:neſcit quo porrigat ope 43.diſ.c.ſi.
ris greſſum. h Si clau. Qui ſcz in ſi.
videt quo pergere debeat: ſed infir D
mitate mentis nō poteſt facere quod
deſiderat. ☞ Si paruo

ꝗ iudaico ppl̄o ex ꝗ fuit ſm carnem.
a oīno. Sup patre ꝗ̄ ſuo ⁊ matre a
non cōtamiabit nec egrediet de b c
a ꝗ ⁊ ſi peccatoribꝰ cōdeſcēdit eū ſctūs eſt ⁊ i ſan
ctis deſcit:q꞉ celū nō deſeruit ꝗ̄ꝗ̄ cū publicanis
⁊ pctōribꝰ māducet. b ꝗ ſpūmſanctū.hic eſt eñ
oleum ſancte vnctionis.
ſctis : ne polluat ſctūariū dñi: q꞉
oleū ſctē vnctionis dei ſui ſuper
a ꝗ ꝗ huiꝰ legiſlator q̄lis ſit lex ſubdit:virginē du
cet ⁊c. b ꝗ eccleſiā Deſpōdi eñ vos.v.vi.⁊c.
b c cū eſt: Egō dñs† Virginēz ducet
a ꝗ ſynagogā. ꝗ amiſſa deo. ꝗ a deo ꝑ idolatriaz
b ꝗ alij eiectam.
d vxorē. Uiduā aūt ⁊ repudiatā et
a ꝗ Nota q꞉ fideles ſuos nō vult iudeoꝝ obſerua
tionibꝰ cōicare. b ꝗ hereſim ꝗ multoꝝ ptz libidini.
e ſordidā atꝗ̄ meretricē ñ accipiet
a ꝗ virginē.i.eccleſiā vel animā. b ꝗ fideles.
ꝗ nō mittat margaritas ante porcos.
ſz puellā de populo ſuo:nē cōmi/ d
a ꝗ Lex.ſemē.i.verbū dei. b ꝗ Lex.genere ſuo
humano.ſ. c ꝗ iudaicis moribus.
ſceat ſtirpēm gēneris ſui vulgo e
a ꝗ ō ꝗ ipe ſm carnē. b ꝗ iō nō eget ſacrificijs
⁊ purificatione iudeoꝝ: Ego ſum ꝓ oībus ſacrifi
cium ⁊ purgatio.
gētis ſue:q꞉ ēgo dñs ꝗ ſanctifi/
co eū. Locutuſꝗ̄ ē dñs ad moy/ f
f ſen dicēs: Loq̄re ad aarō† Homo
de ſemine tuo per familias ꝗ ha/ g
ꝗ peccati.
buerit maculaz nō offeret panes
deo ſuo:nec accedet ad miſteriū
a ꝗ ꝗ nō pōt efficere qꝺ faciendū ſe cognoſcit.
g h eius. Si cecus fuerit:vel ſi clau/ h

Nico.de lyra

ꝗ̄ alij ſacerdotes. a Super patre quoꝗ̄ ſuo ⁊ ma.ſi mori
antur. b Nō contaminabit.iſte due ꝑſone ſunt hic expꝑſ
ſe ad maiorem declarationem dicti.q꞉ ſi nō debebat cōtamia
ri in morte pr̄is ⁊ mr̄is:multo plus debebat vitare talē cōta
minationē in alijs. c Nec egrediet de ſanctis.etiā a lon
ge ſequendo feretrū.⁊ q꞉ vir ⁊ vxor ſunt vna caro.iō ſbdit:
Uirginē ducet vxorem ⁊c. ſequitur: d De populo ſuo.
quod fuit inſtitutum a principio:tamen fuit conceſſū vt poſ/
ſet accipe vxorē de ſtirpe regia:⁊ ħ ꝓpt nobilitatē generis:
⁊ vt rex ꝗ ṗeſſet in tp̄alibus:⁊ summꝰ ſacerdos qui preeſſet i
ſpūalibus:eſſent magis cōcordes qꝺ faciebat ad bonū regi
men populi:⁊ vt reges per familiaritatē ſacerdotū eēnt ma/
gis edocti de lege diuina:⁊ talis cōmixtio videt concedi per
hoc qꝺ ſubditur: e Ne cōmiſceat ſtirpē generis ſui vul/
go gentis ſue.i.cōibus de populo : ⁊ per hoc videtur conce/
di cōmixtio cum ſtirpe regia. Sciendum aūt ꝙ predicta que
ſpecialiter ſunt ordinata circa ſacerdotes ⁊ potiſſime circa
ſacerdotē magnū ad eoꝝ excellentiā: ꝓpter ħ fuit vt haberē
tur a ppl̄o in maiori reuerentia:q꞉ ħ redūdabat in honorem
cultus diuini. f Locutuſꝗ̄ eſt dñs. ħ ꝯſnr oñdit ꝗ debe
ant reputari inepti ad ſacerdotiū:licet ſint de ſemine aaron.
cum dr̄: g Qui habuerit maculā.i.notabilē deformitatē
⁊ ħ fuit ordinatū quia tales homines videntur cōtēptibiles
ne ex ħ vileſceret ſacerdotale officium.⁊ exp̄munt iſte defor/
mitates magis in ꝑticulari.cū dr̄: h Si cecus fuerit ⁊c.
⁊ patet littera vſꝗ̄ ibi:

a dus: vel ſi paruo vel grandi tor/
ſ diſcretioneſcʒ virtutes a vitijs diſcernimus.
b to naſo: ſi fracto pede: ſi manu
c d ſi gibbus: ſi lippus: ſi albuginem
e f habẽs in oculo: ſi iugẽ ſcabiẽ: ſi i
g h petiginẽ in corpe: vel hernioſus
ſ quamlibet de predictis.
i Omnis q̄ hũerit maculã ð ſemĩe aa/
ron ſacerdotis nõ accedet offerre
hoſtias dño: nec panes deo ſuo:
veſcetur tñ panibꝰ qui offerunt̃ i
ſanctuario: ita dũtaxat vt intra
ſ corpus xpi.
velũ nõ ingrediebat̃: nec accedat
ſ Scandalizare populũ.
l ad altare: qꝛ maculã hʒ: ⁊ cõtami
nare nõ dʒ ſctũariũ meũ: Ego do
ſ dicens: Eſtote ꝑfecti ſicut pr̃ vr̃ celeſtis perfe/
ctus eſt.
k minꝰ q̄ ſctifico eos. Locutꝰ ẽ ergo
moyſes ad aaron ⁊ filios eius ⁊
ad oẽm iſrael cuncta que ſibi fue
ſ que predicta ſunt.
rant imperata.

a Si paruo vel gran. ⁊c. Paruo naſo eſt qui ad tenẽdã menſuram diſcretionis idoneus non eſt: naſo enim odores fetoreſcʒ diſcernimus. naſus grandis ⁊ tortus: eſt diſcretionis immoderata ſubtilitas: q̄ pluſcʒ oportet vel decet excreſcens: actionis confundit rectitudinem. b Fracto pede. Qui viam dei pergere nõ poteſt: ⁊ boni opis expors eſt: nõ vt claudus q̄ ſaltem cũ infirmitate tenebat. c Si gibbus. Terrena ſollicitudĩe preſſus: ad ſuperna nõ reſpiciens inferiora tñ inſpiciens. d Si lippus. Lippus cuius ingenium ad cognitionẽ veritatis emicat: ſed opatio carnalis obſcurat. In lippis enim pupille ſane ſunt: ſed humore defluente palpebre groſſeſcunt: cuius crebra infuſione acies etiã pupille vitiantur. e Si albugi. Albuginẽ habet qui veritat̃ lucem videre non ſinitur: quia arrogantia ſapientie vel iuſticie eccatur: pupilla enim nigra videt: alba non videt quia ſenſus humane cogitationis: ſi ſtultum te vl̃ peccatorem intelligit: cognitionem intime claritatis apprehendit: ſi candorem iuſticie vel ſapientie ſibi attribuit. a ſupna cognitione ſe excludit. f Si iugem ſca. Cui. ſ. petulantia carnis ſine ceſſatione dñatur ĩ mente. In ſcabie nãcʒ feruor viſcerum ad cutem trahitur: in quo luxuria ſignatur: quia ſimiliter cordis temtatio ad operationem ꝓſilit. g Si impetigi. Impetiginem habet in corpe qui auaricia vaſtat̃ in mente: que ſi in paruis non compeſcitur: ſine menſura dilatat̃. Impetigo ſine dolore corpus occupat: et membrorum decorem fedat: auaricia quocʒ dum animum delectat exulcerat: qꝛ dum acquirere nititur ad inimicitiam accẽditur: dolorem in vulnere non facit. quia eſtuanti animo de culpa abundantiam promittit: decor membrorum fedatur: quia p eam aliarum virtutum pulchritudo deprauatur: quaſi totum corpus exaſperat quia per omnia vitia animum ſupplan/
1. Tim. 6. b tat. Radix enim omnium malorum cupiditas. h Vel hernioſus. Alij ponderoſus. quia. ſ. turpitudinem non exercet in opere: ſed adhuc continua cogitatione grauatur in mente: qui totis cogitationibus ad laſciuiam defluit: tancʒ in corde geſtans pondus turpitudinis. i Omnis q̄ ⁊c. Quiſq̄s cuilibet horum vitio ſbijcit̃: pães dño offerre ꝓhibet̃: ne aliena dicta diluere nõ valeat: quẽ adhuc ꝓpria delicta deuaſtãt. Augꝰ. Ablata ẽ oĩs dubitatio. Nemo ſũmorum vel ſecũdorum ſacerdotũ dʒ ad ſancta accedere ſi ĩmundꝰ eſt. Sequit̃ ꝗ cõtinẽtia ſacerdot̃: ne propter filiorum generationẽ aliquibꝰ diebus nõ imponeret incenſum cõtinuationis qḋ ſũmi ſacerdotes ſoli q̄tidie mãe ⁊ veſpe imponebant. Quia pꝰ coitũ coniugalẽ etiam loto corpe ĩmundus erat vſcʒ ad veſperum a q̄ incenſum neceſſe erat ĩponi. Oportet ſacerdotẽ eſſe animo ⁊ cõuerſatiõe ĩmaculatũ: quẽ ſic moyſes duodecĩ maculis iuſ̃. Lxx. mundũ eẽ ꝑcepit: ſic Paulus duodecim ꝯſuare eũ monuit dicẽs:
Titũ. 1. b Nõ ſupbũ: nõ iracundũ: nõ violentũ ⁊c. eſt enim dei diſpenſator q̄ ſubiectis virtutibus debet ꝑcellere. Hoc quocʒ in eccleſia fit ſi quis maculatus fuerit: ⁊ penitẽdo ceſſauerit ſanctis cõmunicare non prohibetur: miniſtrare autem vel ad velum accedere: ⁊ ad altare non licet. Velum enim et
Heb. 13. c altare corpus chriſti eſt. Unde paulus: Habemus altare de quo comedere non habent poteſtatem qui tabernacu/
Ibid. 10. d lo deſeruiunt: Et alibi: Habentes fiduciam in introitu ſanctorum per velamen. i. carnem eius. k Locutus eſt ergo ⁊c. Moyſi dignitatẽ cõmẽdat: alijs enim pauca. Ipſi vero loquit̃ deus omnia: quia iuſtus eſt: ⁊ imago xpi eſt. Nos quocʒ monet maioribus ⁊ perfectioribus attendere q̄ cõtinue fruuntur eterna viſione. l Et contami. non ⁊c. Inordinate agẽdo populũ ſcãdaliꝫent putantes ſuperfluum eſſe dei miniſterium: ⁊ iuſticiã et iudicium.

a Si gibbus. i. gibboſus in pectore vel in dorſo. b Si iugem ſcabiẽ. i. continuam vel pungentem. c Si impetiginem. i. ſcabiẽ ſiccã q̄ ſine dolore corpis corpus fedat ⁊ deformat. Et idem eſt iudicium de alijs deformitatibus notabilibus propter quas redditur hõ contemptibilis alijs. iõ ſbdit̃: Omnis qui habuerit maculã ⁊c. ⁊ patet. d Veſcetur tñ panibus q̄ offeruntur. h̃ dr̃ ad differẽtiã panũ ꝓpoſitionis qui fiebant de cõi ſumptu: ⁊ nõ erat licitũ de eis comedere niſi ſolis ſacerdotibus. cetera patẽt. Moraliter ſacerdotali officio reddũtur indigni. Cecus. i. ignarus diuine legis cum ſacerdotium ſit officium doctoris. Claudus. i. iniuſtus. qꝛ eſt officiũ diffinitoris in foro conſcientie. Naſo deformis. i. indiſcretus: quia eſt officium diſcretoris lepre a nõ lepra. Fractus pede. i. ineptꝰ ad gradiendum in via morum: qꝛ ſacerdotiũ eſt officiũ ꝑcurſoris. Mancꝰ. i. ĩpotens opari ꝟtuoſe cũ ſit officium cultor̃ ĩ vinea dñi. Gibboſꝰ. i. ſupbꝰ. cũ ſit officiũ exẽplator̃. Lippꝰ. i. videñ obſcure ĩ ptinẽtibꝰ ad ſalutẽ: cũ ſit officiũ ductoris. Habẽs albuginẽ ĩ ocl'o. i. auarꝰ cũ ſit officiũ largitor̃. Habẽ iugẽ ſcabiẽ. i. caſtrimargiã: cũ ſit officiũ ꝑdicator̃: cuiꝰ ẽ caſtigare corpꝰ ſuũ ⁊ in ſeruitutẽ redigere. Hñs ĩpetiginẽ. i. luxuriãm: cũ ſit officiũ ꝯſecratiõis agni ĩmaculati. Hernioſus. i. ruptꝰ vel põderoſus. i. ad t̃rena affectuoſus: cũ ſit officium genitoris: qꝛ habet gignere filios ſpũales ĩ eccleſia dei.

Ca. XXI

Moraliter. Nõ cõtaminet̃ ſacerdos ⁊c. h̃ minores ſacerdotes arcent̃ ab ingreſſu ad funera niſi valde ꝓpinquorum. ſ. pr̃is matris. filij. filie. fratris ⁊ ſororis ꝟgis. pontifex aũt ab omni funere arcet̃ penitus vt hr̃. j. eo. ca. per h̃ aũt ſignificat̃ ꝙ minores ſacerdotes noue legis debẽt ab opibꝰ mortuis q̄ ſunt pctã magis ceteris homibꝰ elõgari. ⁊ pontifices multo magis debent a talibꝰ elongari quãto ſunt in ſtatu digniori: de vtriſcʒ vero dr̃: a† Nõ radent caput nec barbam. Moraliter caput radere eſt ſuo ſupiori detrahere. Similr̃ radere barbã eſt vigorem animi ſui ad mollicism reducere muliebrem. † Nec in carnibus ſuis faciant inciſuras. i. in capitulis vel collegijs ſuis non faciant ſciſmata vel diſcordias. † Scortum ⁊ vile proſtibulum nõ ducet vxorẽ. p ſcortũ intelligit̃ carnalis ſapiã q̄ vilis eſt: qꝛ eſt terrena animalis ⁊ diabolica. vt dr̃ Iaco. iij. Hanc aũt ſapiam nõ debet ſibi cõiungere pontifex vel ſacerdos noue legis ſed ſapiam ſpũalem que deſurſum eſt. de q̄ dr̃ Sap. viij. Hanc mihi q̄ſiui ſponſam aſſumere. e† Sacerdotis filia. per hãc intelligitur monialis xpi ſummi ſacerdotis filia ſpũalis. † Si deꝓhẽſa fuerit in ſtupro ⁊ violauerit nomen patris ſui. votum caſtitatis frangendo. f† Flãmis exuretur. ſ. gehenne niſi purgetur per opera penitẽtie. g† Põtifex. i. ſacerdos maximus ſequit̃ poſtea: c† Nec egrediet̃ de ſanctis. i. de ſua dioceſi. niſi pro vrgente neceſſitate: vt ſemꝑ ſit paratus ſuo populo ſubuenire. † Virginem ducet vxorẽ. i. ſapiam que deſurſum eſt: que bñ dr̃ virgo: quia eſt ĩcorrupta vt poſſit dicere id Sap. viij. Hanc mihi queſiui ſpõſã aſſumere. † Viduã ⁊ repudiatã ⁊ ſordidam atcʒ meretricem nõ accipiet. per viduam intelligitur ſapiã legalis quãtũ ad cerimonialia q̄ a tpe mortiſ xpi eſt ſine ſponſo. per repudiatam ſapiã t̃rena que diſtrahit animũ a diuinis. per ſordidã ſapiã animalis que bene dr̃ ſordida: qꝛ ꝟſatur circa carnis delectabilia. p meretricem intelligitur ſapiã diabolica que in libris propheticis continet̃. tales enim ſponſas non debet aſſumere ſed a ſe abijcere. † Nõ de ſemine aaron ⁊c. ibi ponuntur repulſi a ſacerdotio leuitico. per quos ſpũaliter intelliguntur repellendi a ſacerdotio euangelico cum dr̃: Si cecus fuerit. i. ignorans ea que requirunt̃ ad officiũ ſacerdotale. † Si claudꝰ. i. declinãs a rectitudĩe veritatis agnite. † Si grãdi vel puo vel tor. na. p naſũ qui diſcernit odores diſcretio ſignificat̃. p defectũ aũt diſcretiõis aliq̄ñ excedit hõ menſurã recte rõnis ⁊ h̃ ſignificat̃ p naſũ grãdẽ: aliq̄ñ vero deficit a mẽſura recte rõnis qḋ ſignificat̃ p puũ naſũ. aliq̄ñ vero iniq̄ agit qḋ ſignificat̃ p naſũ tortũ. † Si fracto pede. i. impotens ad ꝓcedendũ in via morum. † Si manu. i.

Moraliter

impotēs ad agendum ea q̄ ſpectant ad ſacerdotale officium
a† Si gibbus.ꝑ tumorē ſupbie. † Si lippus.i.nimis
carnalis ad ꝯpinq̄s:ꝑ h̄ eñ mentis ocul⁹ obſcurat̄. † Si
albuginē habēs in oculo.i.nimis p̄ſumens de candore pro
prie ſanctitat̄. b† Si iugē ſcabiē.q̄ ſignificat carnis petu
lantiā. c† Si impetiginē.q̄ ſine dolore totū corp⁹ occupat
ꝛ carnē fedat.iō ſignificat auariciā q̄ oīa mēbra mouet ad ma
le acquirēdū ꝛ hoīem vilē reddit ꝛ odioſum. † Uel herni
noſus.i.rupt⁹ ꝑ quē ſignificat̄ male cuſtodiens ſecreta q̄ nō ē
apt⁹ ad ſacerdotiū ꝓpt ꝯfeſſionis ſecretū.
In ca.xxj.vbi d̄r in poſtilla: Uirginē ducet vxorē.ꝛ ſequit̄:
De populo ſuo ꝛc̄.

Additio. In h̄ ꝙ d̄r: De ꝑplo ſuo:nō itelligit̄ de genere ſacerdotali vel leuitico tm̄:ſ; ſufficit ꝙ ſit de ꝑplo iſraelitico. Nunq̄ȝ eñ vt credo legit̄ fuiſſe prohibitū ſūmo ſacerdoti vt ꝯheret cū aliqua de alia tribu q̄cūq̄ȝ: ſic̄ etiā nec fuiſſet diſpēſatū ſeu cōceſſum vt acciperet vxorē de ſtirpe regia:q; indifferēter poterant matrimoniū ꝯhere cum muliere de quacunq̄ȝ tribu:dum tñ eſſet v̄go:ꝛ non eſſet vidua vel ſordida ſeu repudiata. Qd̄ aūt ſubdit̄ in lr̄a noſtra Nō cōmiſceat ſtirpē generis ſui vulgo gentis ſue:in hebreo h̄r: Nō polluat.ſ.q̄ intelligeretur polluere ſi cōmiſceret̄ alienigenis.

Replica correctorij (cui p̄dictaꝝ ſibi ꝓhibitaꝝ. contra Burgeñ. In ca.xxj. Burgeñ.poſuit quandā extortā ſnīam illi⁹ dicti: Ducet vxorē de populo ſuo:oppones ſe cōmuni ſententie omnium doctorum nr̄orum dicentium tribus leui ꝛ iuda coniunctas:ꝛ neutram illarum tribuum vxoribus plebeorum coniungi ꝛ econuerſo. ꝛ puto ſoli Burgeñ.hic non fore credendum contra ſententiam cōmunem omnium.

Glo. ordi.

Ca.XXII

a Que ipi offerunt. Que obtulerūt ſc; ſacerdotib⁹ ꝑ eos dño offerēda. nota ſcificationis gen⁹ qd̄ fit voto ꝛ deuotōe offerēt̄.ſ; vtrꝫ hoīes eodē mō ſeipos ſcificare dicāt̄:cu; in aliq̄ re ſeipos vouent obſuādū ē. b Qui ac.ꝛc̄.q̄ſi ñ ſolū a miniſterio myſtico officio abſtiñeat ſ; nec tāgat q̄ oblata ſūt.mūd⁹ enim ad mūda d; accedere.
c Qui fu.le. Nō ſenſibilē leproſū abomiatur:q̄ i vitijs patit̄:ſ; ſpūalē qd̄ ibi expōit q̄ tetigerit imū. ſuꝑ mortuū ſiue iuſ̄. Lex.oēm imūdiciā aīe.i. petm̄.
d Ex q̄ ꝛc̄. Hiero. ad Fabiolā.ſi q̄s ſacerdotū ſemīe fluxerit ad ſacerdotalē mēſā ꝓhibetur accedere econtrario vidua cui⁹ cū ſara defecerunt muliebria: ꝓpter continentiam ꝛ caſtitatem recipitur:ꝛ de erario tēpli alitur: ſi filios habuerit redditur ſoboli: vt miniſtretur veris viduis: ꝛ ſacerdotalibus cibiſ ſuſtentatur:nullius alterius amore teneat̄.
e Cuſtodidient p̄cepta. Precepta domini cuſtodientibus ea cauſa ſunt iuſtificationis ꝛ ſalutis: tranſgredientibus vero peccati ꝛ mortis:ꝛ precipue in perceptione ſan
1.Cor.11. f ctorum. Qui eñ̄ manducat et bibit indigne iudicium ſibi manducat ꝛ bibit.
f Inquilinus ſacerdotis. Qui non pure nec diligenter in eccleſia verſatur : ſed tanq̄ȝ migraturuſ:ſed glorie aut queſtus cauſa et tanq̄ȝ mercenarius
Ioh.10.b memoratur:qui non ē paſtor cuius non ſunt proprie oues.

Cuilibet

[Biblical text, Ca. XXII]

Ca.XXII

a† l Locutuſq̄ȝ eſt dñs ad moyſen dicēs: Loq̄re ad aaron ꝛ ad filios ei⁹ vt caueāt ab his b q̄ ꝯſecrata ſunt filioꝝ iſrl̄:ꝛ nō cōtaminēt c
Nō oſtendant vile et cōtaminatū viliter tractando.
a nomē ſanctificatoꝝ mihi: q̄ ipi offerunt:
a q̄ iraſcor ꝛ vindico. b nō ſolū ſacerdotē ſed oēm ſanctorum miniſtrum hanc legem vult obſeruare.
Egō dñs: Dic ad eōs ꝛ ad poſteros eoꝝ
q̄ȝdiu durabit.
b Ois hō q̄ acceſſerit de ſtirpe vr̄a ad ea q̄ cōſecrata ſunt: ꝛ q̄ obtulerūt filij iſrl̄ dño in q̄ eſt imūditia ꝑibit corā dño: Ego ſū d
xp̄ian⁹ in baptiſmo adoptat⁹ ꝛ fact⁹ cognat⁹ ꝛ fr̄.vñ: Gen⁹ electū regale ſacerdotiū:gens ſancta appellantur.
c dñs. Hō de ſemine aaron q̄ fuerit leproſus:aut patiens fluxum ſeminis:non veſcetur de his q̄ ſcificata ſūt mihi donec ſanetur. e†
a vt ſupra dictū eſt. Nō vult pollutos cōcedere ſerā anq̄ȝ ſaneutur. Et nō ſolū ſacerdotes ſ; etiā miniſtrātes vult abſtinere a ꝑceptione ciboꝝ ſcrōꝝ:donec penituerint.
† Qui tetigerit imundū ſuꝑ mortuo:ꝛ ex quo egredit̄ ſemē quaſi coitus: f† d g
ꝛ qui tangit reptile ꝛ q̄libet immūdum cuius tactus eſt ſordidus:imundus erit
penitenciam.
vſq̄ȝ ad veſperū:ꝛ nō veſcet̄ his que ſanctificata ſunt:ſ; cū lauerit carne; ſuam ꝛ
penitentie lachrymis lauabo ꝑ ſingu.no. le.me.ꝛc̄.
aqua ꝛ occubuerit ſol tūc mūdat⁹ veſcet̄
cibū quē ego dedero caro mea eſt. Nō oꝑtet ꝑticipare menſe dñi ꝛ demoniorum.
de ſanctificatis:q; cibus illi⁹ eſt.† Morticinum ꝛ captu; a beſtia non comedent: h i†
panis ſc; qui de celo deſcendit.
e nec polluetur in eis: Ego dominus. Cuſtodient p̄cepta mea vt non ſubiaceāt
Sic.
peccato:ꝛ moriantur in ſanctuario cum
hec eſt cauſa mortis. a qui penitentes.ſ.in cōmunionē ſanctorum accipio:pollutos excipio.
polluerint illud. Egō dominus qui ſan
a qui legem euangelij non ſuſcipit. qui diabolo cognatus alienus eſt a deo.
ctifico eos. Ois ālienigena nō comedet k†
f de ſctificatis. Inquilinus ſacerdotis et l†
a Jude⁹ q̄ fructum obſeruantie legis carnaliter querit.
mērcennarius nō veſcēt ab eis. Quem m n
a xp̄o.q̄ ipſos a ꝑticipatione ſcrōꝝ ꝓhibuit cōuerſos accedere ꝑmittit. b Empti eñ eſtis p̄cio magno ꝛc̄. c vernaculus qui in domo nutritus ꝛ fide eccleſie educat⁹. d euāgelica doctrina q̄ ē argentū igne examinatū ꝓba.ter.ꝛc̄.
aūt ſacērdos ēmerit : ꝛ q̄ v̄nācul⁹ dōm⁹

Nico. de lyra

Ca. XXII

l Locutuſq̄ȝ eſt dominus. Poſtq̄ȝ deſcripta ſunt precepta ordinatiua diuini cultus quā A
tum ad miniſtrantes: Hic conſequenter ponuntur precepta diuini cultus ordinatiua quantum ad miniſtrata. Et primo oſtenditur quid ſit obſeruādum circa iam oblata. ſecundo quid circa offerenda.ibi: Locutuſq̄ȝ eſt dominus.tertio ad vtrunq̄ȝ ponitur ratio inductiua. ibi: Cuſtodite mandata. Circa primum ponitur multiplex preceptū ſecundo tranſgreſſionis remedium . ibi: Qui comederit de ſanctificatis. Circa primum excludūtur octo perſone ab eſu ſanctificatorum:videlicet leproſus:feminifluus:immundus ex tactu:immūdus ex eſau alienigena:inquilinus:mercēnarius: filia ſacerdotis:nupta. Ratio litteralis autem huius excluſionis eſt propter reuerentiam cultus diuini. Nam ex eo ꝙ non quilibet admittebatur ad eſum oblationum que cedebant in vſum ſacerdotum ſed excludebātur perſone immūde:viles et extranee:habebantur oblationes in maiori reuerētia. Ratio autem figuralis fuit:quia per h̄ deſignabatur ꝙ quilibet non eſt admittēdus ad perceptionem euchariſtie:ſed tantum perſone fideles ꝛ munde.patet aūt littera paucis exceptis:que exponentur diſcurrēdo. b Caueant ab his que conſecrata ſunt . vt non irreuerenter et indebite ad tangendum ꝛ comedendum ſe ingerant . conſecrata filiorum iſrael: hic dicuntur oblata ab eis. c Et non contaminent nomen ſanctificatorum mihi:id eſt oblatoru; mihi.quia ſicut dictum eſt vileſcerent in reputatione hominum.ſi quilibet etiam immundus eis veſceretur. d In quo eſt immundicia peribit coram domino. ſicut nadab ꝛ abiu.vt dictum fuit ſupra.xj. cap. †Exo.22 b Eze.49.g
Conſequenter explicat in ſpeciali immundicias excludētes ab eſu ſctificatoꝝ.cū d̄r:
e Hō d̄ ſemīe aarō ꝛc̄.ꝛ pt; ex p̄cedētib⁹. B
f Qui te.im.ſ.m.i.ex ꝑtinētib⁹ ad mortuum:ex q̄ꝝ tactu hō efficit̄ imūd⁹: prout h̄r Num.xix. g Et ex q̄ egredit̄ ſemen.i. q̄ tetigerit feminifluū. h Quia cib⁹ il.ē. eo ꝙ ē de ſemīe aarō. i Morticinū .i. ꝑ ſe mortuū.ꝛ loquit̄ ſcptura de aīali mundo ſm ſuā ſpēm:ſ; ex mō moriēdi efficiūtur carnes imūde ꝛ illicite ad eſum.
k Ois alienigena ꝛc̄.h̄ accipitur alienigena omnis qui non eſt de ſemine aaron. exceptis aliquibus poſtea expreſſis.
l Inquilinus ſacerdotis. qui manet ad tempus tm̄ in domo eius:ꝛ non eſt de genere eius. m Et mercēnarius. qui fuit ꝓ mercede ſacerdoti:q; iſti ſūt ſui iuris.
n Quē aūt ſacerdos emerit . in ſeruum. ꝛ q̄ v̄naculus dom⁹ ei⁹ fuerit.i.fu⁹ nat⁹ ꝛ nutrit⁹ in domo ſacerdotis.

a Cuilibet ex populo nupta. Non ſufficit in fide xp̄i nutriri. ꝑmanere ⁊ creſcere ī ea debem⁹: nec alienigenarū cuilibet. i. aliene a deo doctrine: vel legi: vel actione cōmiſceri. nec quia de patribus ſumus fidelib⁹: idō de ſanctis ꝓſumam⁹: vbi ⁊ ipi fideles perſiſtamus. b Qui comederit de ſan. ⁊c. Sancta ſanctoꝝ corpis xp̄i myſteria: de q̄

Luc. 1. d dictum eſt: Q̄d naſcet̄ ex te ſanctū vocabit̄ filius dei: ab h̄ nō ſolū alienigenas ⁊ inq̄linos accedere ꝓhibuit: ſed ne ꝑ ignorātiā ꝑcipiat̄ interdicit̄: ꝑ ignorantiā aūt ꝑcipit q̄ dignitatē ⁊ virtutē ei⁹ neſcit. Vn̄ ſalomō

Prou. 23. a Cū ſederis vt comedas cū ꝑncipe diligent̄ attende q̄ poſita ſunt ante te. c Addet quintā ⁊c. Lxx. Sup ipm̄. Quinta ꝗ non aliunde: ſꝫ de ipo ⁊ cū ipo vel ſup ipm̄ addi iubet̄: hic eſt ſermo ꝓlatus ab ipo chriſto ſup dn̄icū myſteriū. ipe nos ab ignorātia remouet: nec carnale vel terrenū aliq̄s putet: hic bn̄ quinta d̄r: q: ſpūs ⁊ ſermo quē tradit quinq̄ ſenſus nr̄os componit: nec ſolum iuſtum ꝓducit ad myſteriū: ſed auditū ⁊ viſum tactūq̄ ⁊ adoratū: vt nihil terrenū de his q̄ ſuperna ſunt ſuſpicemur.

d Et da. ſa. in ſan. Sanctificationē myſtici ſacrificij: ⁊ a ſenſibilibus ad intelligibilia. tranſlationē vero ſacerdoti optet dari: q: ꝑ eius virtutē ⁊ ſermonē ſanctificata ſūt que videntur vt oēs excedant ſenſus.

e Filioꝝ iſrael. Fideleꝫ populū ſignificat q̄ ꝑ hoc myſteriū deum videt: ⁊ quecunq̄ deo conſecrat in dn̄icum ſacrificium ſancta ſanctorum ſunt: q: ex eis conficitur corpus xp̄i. Ipe em̄ eſt ꝑmitie noſtre cōſperſionis idō recte ex noſtris ſubſiſtit primitijs.

f Locutus eſt do. a. mo. d. Nō ſolū ſacerdotes mundos eſſe: ſed oblationes populi mūdas eſſe iubet: vt ſciat fidelis q: oblatio intelligibilis: q: dꝫ viuere ſctē ⁊ ipollutus

Mat. 28. d eſſe ſicut ſacerdos xp̄i: Docete omnes gentes baptizare eos in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti: docentes eos cuſtodire quecūq̄ mandaui vobis. Qui ergo holocauſtū

L deo promiſit que eſt vita perfecta: videat vt talis oblatio ſit impolluta. aliter em̄ non ſuſcipitur. g Homo de domo iſrael. Ad litteram quoq̄ ſi offeras bouē vel ouē aut caprā aut aliquid huiuſmodi: ſacerdotibus primitias dando: vel pauperes paſcēdo: vel diuina edificia conſtituendo. vl̄ aliquid quod pertineat ad ipm̄ deū faciēdo. Ideo enim holocauſtum dicitur: impolluta ſit hec oblatio: non tamen pollutionem nominat: vt ſpiritualem intelligamus pollutionem que eſt ex rapina: iniuſticia: auaricia: ⁊ huiuſmodi.

h Hō qui obtu. ⁊c. Precepit oblationē populi mundam eſſe: adiungit quales miniſtri debeant eſſe ⁊ offerre.

i Pacificorum ⁊c. Que valeant ad ſalutem et pacem: et ſi non poſſit recte philoſophari: ſicut qui omnia reliquit: qui ſtudet

1. Cor. 15. e virginitati et huiuſmodi. Stella em̄ differt a ſtella in claritate.

k Si cecum fuerit. Qui deum ignorat: ⁊ eius miniſterium: nec alijs poteſt exponere. Unde circa ſe ⁊ circa alios: ⁊ circa miſte

Eſa. 56. d rium negligenter ait. Unde Eſaias: Videte quoniam omnes neſcierunt vniuerſi canes muti non valentes latrare.

l Si fractum. Pede vel manu: cui⁹ actio ſcilicet vel voluntas debilis eſt vel diſtorta: non eſt dignus ſalute ⁊ ſacris altarib⁹.

m Si cicatricem. Detractorem notat. peſſimus enim hic morbus: ⁊ aſperrimum vulnus nō facile mitigatur.

Si papulas

---

a ſ Myſticis panibus ⁊ viuificātib⁹. ſ aīa in baptiſmo regenerata.

ei⁹ fuerit hi cōedent ex eis. Si fi- a b

a ſ xp̄i qui eſt ſacerdos in eter. ſm or. melchiſedech. b ſ peccato.

a lia ſacerdotꝭ cuilibet ex populo

ſ Iudei. ſ. ⁊ gētil: vl̄ heretici ſocietatē ãplectēſ.

nupta fuerit: de his q̄ ſctificata

ſ corpore chriſti.

ſunt ⁊ de primitiuis nō veſcet̄: c

a ſ Erroꝝ penit⁹ relinquēs ⁊ ſepeliēs. b ſ ab illis quoꝝ abhorret ſocietatē.

Si autē vidua vel repudiata

ſ opibus malis.

⁊ abſq̄ liberis reuerſa fuerit ad

ſ eccleſiam. ſ chriſti. a ſ dum in fide feruebat: ⁊ virtutibus iuueneſcebat: de qua dicitur: Adoleſcentule dilexerunt te.

domū pr̄is ſui: ſicut puella ꝯſueuerat alet̄ cibis pr̄is ſui. Omnis

ſ q̄ nō eſt xp̄i fili⁹ vel eccleſie ne ſanctū detur canibus ⁊ margarite porcis.

alienigena comedēdi ex eis nō

b habet ꝑtātem. Qui cōederit de d

a ſ Myſterij corpis ⁊ ſanguis. b ſ Neſciens virtutem ⁊ dignitatem.

c ſctificātis ꝑ ignorantiam addet

q̄ntā ꝑtem cum eo qd̄ comedit

d ⁊ dabit ſacerdoti i ſctūariū: nec

ſ quintam addendo.

e ꝯtaminabūt ſctificata filiorum

iſrael q̄ offert dn̄o: ne forte ſuſti

a ſ in comedēdo q: nō cōem ſed myſticū debēt intelligere cibum. b ſ q: in deū cōmittit̄ ꝓprie in lege delictū vocatur: vn̄ addit: Ego domin⁹ qui ſanctifico vos.

neant iniq̄tātē delicti ſui cū ſan

a ſ cōtra quē agit̄ q̄ ſctā ipie ꝑcipit: q̄ myſteriū meū ad ſanctificationem non ad cōtaminationē propoſuit.

ctificata cōederint. Ego dn̄s q̄

f ſctifico eos. Locut⁹ eſt dn̄s ad e

moyſen dicēs: Loq̄re ad aaron

⁊ ad filios eius: ⁊ ad oēs filios

g iſrl̄: diceſq̄ ad eos. Hō d̄ domo f

iſrl̄: ⁊ de aduenis q̄ hitant apd̄ g

vos: q̄ obtulerit oblationē ſuā

a ſ ꝓmiſſa ex neceſſitate. b ſ voluntarie ſacrificabo tibi ⁊c.

vl̄ vota ſoluēs: vl̄ ſpōtē offerēſ:

q̄cq̄d illud obtulerit in holocauſtū domini: vt offeratur ꝑ vos

a ſ virilis fortis ſtabilis ad offerēdum. b ſ a peccato.

maſculus immaculatus erit: ex h

a ſ de bobus offert q̄ legē ope ipler. b ſ quas ſimplex offert. c ſ q̄s penitens offert.

bobus ⁊ ouibus ⁊ ex capris. Si

ſ peccati.

maculā hūerit nō offeretiſ: neq̄

h erit acceptabile. Homo qui ob- i

i tulerit victimā pacificoꝝ dn̄o:

vel vota ſoluēs: vl̄ ſpōte offerēſ:

ſ vt ſupra.

tam de bobus q̄ꝫ de ouib⁹ immaculatū offeret vt acceptabile ſit. k

k Ois macula nō erit i eo. Si ce- l

l m cum fuerit: ſi fractū: ſi cicatricē m n

---

a Hi comedent ex eis. quia ſūt q̄dā res ipi⁹ ſacerdotis.

b Si filia ſacerdotis ⁊c. i. alicui q̄ nō ē de genere ſacerdotali.

c Nō ve. q: ē emācipata a pr̄e: facta vna caro cum marito: et idō trahitur ad modum viuendi mariti. d Qui comederit. hic ponitur tranſgreſſionis remedium quando illa tranſgreſſio fit ꝑ ignorantiā: q: dꝫ reddere qd̄ comeſtū eſt: ⁊ ſup hoc quintā partē: eo q̄ nō adhibuit debitā diligentiā ad ꝑcauendū ſibi de comeſtione ſanctificatoꝝ: ⁊ idō nō excuſat̄ a toto ſed ſolū a tanto. Moraliter per comeſtionē ſanctificatoꝝ itelligit̄ ꝑceptio euchariſtie: a qua excluduntur iſte perſone. Leproſus. i. peccatis aſſiduus qui peccat ex corruptione habit⁹. Seminiflu⁹. i. mendoſus q̄ defluit verbis falſis. Immūdus ex tactu. i. luxurioſus. q: luxuria ē circa delectationes tact⁹. Immundus ex eſu. i. carnoſus vel guloſus. Alienigena. i. excōicatus: ⁊ a ſocietate gentis xp̄iane preciſus. Inquilinus. i. inconſtans q̄ manet ad temp⁹ ſed tpe tētationis recedit. Mercenari⁹. i. cupid⁹ vel auar⁹ q̄ non habet oculū niſi ad tꝑale lucrū. Filia ſacerdotis. i. effemiat⁹ ⁊ moll̄.

e Locutuſq̄ eſt dn̄s. H̄ ꝯn̄r oſtēdit̄ q̄d obſeruādū ſit circa offerēda. Et primo oſtēdit̄ q̄ debeāt offerri. ſcd̄o a quib⁹ ꝑſonis. ibi: De māu alienigene. tertio deīminat̄ tempus oblationis. ibi: Locutuſq̄ ē dn̄s. Adhuc circa offerenda ꝑmo ponit̄ generalis deīminatio. ſcd̄o circa h̄ ponit̄ q̄dā exceptio. ibi: Bouē ⁊ ouē aute. ⁊c. Circa ꝑmū ſciēdū q̄ ī oī ſacrificio generalit̄ h̄ erat obſ̄uādū q̄ aīal offerendū ī ſacrificijs optebat eē immaculatū. i. abſq̄ defectu alicui⁹ mēbri vel notabili deformitate: ita q̄ macula nō accipit̄ ꝓ varietate pellis: ſꝫ mō dicto. In ſacrificio vero holocauſti qd̄ totū icendebat̄ ad honorē diuinum: et ſic erat dignius alijs ſacrificijs: hoc erat conſeruandum ſpecialiter q̄ offerret̄ aīal maſculinū tm̄. q: ſexus maſculin⁹ ꝑfectior ē: eo q̄ femina eſt mas occaſionatus. et h̄ eſt qd̄ d̄r: f Hō de domo iſrl̄. i. iude⁹ natione. g Et de aduenis. i. alienigena conuerſus ad iudaiſmū. h Maſcul⁹ imaculat⁹ erit ex bobus ⁊ ouibus ⁊c. q: ex his tribus ſpēb⁹ aīaliū tantū fiebat ſacrificiū. i Homo qui obtulerit victimam pacificorum. ſcꝫ pro beneficio obtento vel obtinendo. k Immaculatū offeret. Veruntamen non ſemꝑ oportebat q̄ eſſet animal maſculinum. Conſequenter oſtenditur qualit̄ animal debeat dici maculatum. cum d̄r: l Si cecum fuerit. i. carens duobus oculis vel vno. m Si fractum. i. fracturam habens in aliqua parte corporis. n Si cicatricem: id eſt notabilē deformitatem remanentem poſt ſanationem plage.

Si papulas

¶ a Si papulas. Lxx. Linguā inciſam:q̄ ꝓpt̄ ſordidā vitam
Ps.49. ꝑdidit docēdi fiduciā:peccatori dixit deus: Quare tu enarraſti
iuſticiā meā ꝛc. b Scabiē vel impeti. Fornicator ſignifi/
cat̄ q̄ maculat corp᷒ ſuū:q̄ eni̅ fornicat̄ in corpus ſuū peccat.
c Nō offe.ea do.ꝛc. Lxx. Nō offerent hec dn̄o: tales eni̅ in
miniſterio altaris nō ſunt offerendi:
ſacrificiū pacificoꝝ nō addit ſic ſup᷒
vt de miniſtris altaris hoc dici intel/
ligamus:q̄ holocauſtū debent eē: et
vitā ꝑfectā ꝛ cōſummatum agere.
d Aure ꝛ cauda ꝛc. Aure amputa
tus eſt:q̄ inobediens eſt:qui verbis
turpibus delectatur:bona aduerſat̄.
e Voluntarie ꝛc. Talis eni̅ vl' man
data opat̄:ꝛ dr̄ bos:vel ſimplex eſt ꝛ
ouis appellat̄. Ideo nō oīno aduer/
ſamur:aut in parte inimici deputam᷒
Sed docemus ꝛ exhortamur.
f Vel tonſis ꝛc. Qui illatis tētatio
nibus cedit:ꝛ aīe fortitudinē perdit.
Nō eni̅ optet hic pati nec cedere ho/
Ps.41. ſti affligenti. Vn̄: Vt quid triſtis in/
cedo dū affligit me inimicus.
g Ablatiſq̄. Qui vna actione pra
na q̄ſi cultro ſeipm̄ occidit a coniun/
ctione dei priuatus: ꝑle v̄tutis et ſi/
gnis virilitatis:alter eni̅ qui paula/
tim conteritur. h Bos ouis ꝛ ca
pra ꝛc. Pater oīm natura eſt. Sub
hac oē genus hoīm:peccatoꝝ ſcʒ ꝛ
iuſtoꝝ ſeptem diebus eſt. Si quis.n.
mandata opet̄:vel ſimplex ſit vl' pec
cator ſeptē diebus.i.pñtis vite ſeclo
optet eū ſuſtinere iura nature:ſʒ octa
ua die reſurrectionis ſub hac mr̄e nō
erit:ſʒ ꝑfecta hoſtia dn̄i qd̄ in hac vi/
ta eē nō poterit:vbi oīa incerta ꝛ mu
Eccl.11.d tabilia. Vn̄ ſalomō: Ante morte nō lau
des hoīem. ¶ Nō imo/

a b habēs:ſi papulas aut ſcabiē vel a+ b+
c ipetiginē nō offeretis ea dn̄o:ne
q̄ adolebit᷑ ex eis ſup altare dn̄i:
a ſ Curtat᷒ ē cauda q̄ de nouiſſimis nō cogitat.
d Bouē ꝛ ouē aure ꝛ cauda ampu c+
a ſ vt mortificent pctō ꝛ viuāt deo ꝛ tibi poſſint coniūgi. ſ Lxx.ocides tibimetipi.
e tatis voluntarie offerre poteſt: d
ſ .i.ad miniſteriū tales offerri nō pñt ſi tñ peni tuerint ſuſcipiendi ſunt.
votū aūt ex his ſolui non poteſt. e
a ſ q̄ creſcente malicia plē ſibi virtutū cōterit ꝛ quibus vir poſſet cognoſci.
f Omē anial qd̄ vel contritis vel †
g tōſis vel ſectis ablatiſq̄ teſticul᷑
a ſ terra noſtra cōuerſatio bona quā a deo excolendam percipimus.
eſt:nō offeret᷑ dn̄o:ꝛ in terra vr̄a
hoc oīno non facietis. De manu f+
a ſ q̄ ab extraneis ad eccleſiā venit extra doct᷒ b ſ corruptos.
alienigene non offeretis panes
ſ Incorruptibili.
deo veſtro:ꝛ q̄cquid aliud dare
voluerit:qꝛ corrupta ꝛ maculata g
a ſ qꝛ vos incorrupto deo ꝛ eccleſie q̄ eſt ſine macula deſeruitis.
ſūt oīa nō ſuſcipietis ea. Locutuſ h
h q̄ ē dn̄s ad moyſen dicēs. Bos
a ſ Euāgelica grā. Dn̄ Paulus:per euangeliū ego vos genui.
ouis ꝛ capra cum genita fuerint:
a ſ tota pñti vita q̄ ſeptē dieb᷒ voluit. b ſ vt nutriantur lacte doctrine.
ſeptem diebus erunt ſub vbere
ſ eccleſie. a ſ reſurrectionis qꝛ tunc anima et corpus ſanctū ſacrificium erunt.
mr̄is ſue:die aūt octauo:ꝛ dein/ i
ceps offerri poteſt dn̄o: Siue illa k

Nico. de lyra

a Si papulas.i.puſtulas ex quib᷒
orit̄ dolor ꝛ ſcabes. b Aut ſcabi/
em vel impetiginē.hec expoſita ſunt
ſupra in ꝑnci.ca. Et eadem rō eſt de
alijs notabilibus deformitatibus:qꝛ
talia reddunt animal contemptibile.
iō nō debet dn̄o offerri in ſacrificium
ne vileſcat cultus diuinus:ꝛ qꝛ domi
no debent offerri meliora. c Bo/
uem ꝛ ouem.h̄ ꝯñr oñditur in quo ca
ſu maculata aīalia poſſunt offerri:cū
dr̄: Bouem ꝛ ouem aure ꝛ cauda amputatis: In hebreo habe
tur: Bouē ꝛ ouē ſupfluū ꝛ diminutū.i.habentē aliqd̄ mēbrū
ſupfluū:ſicut tertiū oculū:vel tertiā aurem:vel deficientē in
vno oculo vel aure vel hmōi.ꝛ redit in eandē ſententiā cum
tranſlatione nr̄a:qꝛ tam iſti defectus q̄ʒ illi reddunt aīal ma/
culatum. d Volūtarie offerre potes.etiā in ſacrificiū:vt
dicunt cōiter expoſitores noſtri:ſed ſi aliq̄s eēt obligat᷒ ad ta
le ſacrificiū nō poterat ex tali animali fieri:ſʒ h̄ dictū videtur
contradicere textui p̄cedenti:cum dr̄: Nō q̄ obtulerit victimā
pacificoꝝ dn̄o:vel vota ſoluens:vel ſponte offerens immacu
latum offeret vt acceptabile ſit.ex quo patet q̄ ſacrificium de
animali habente talē defectū nō eſſet deo acceptū.etiam ſi eēt
oblatū volūtarie ꝛ abſq̄ obligatione:ꝛ ideo quod dicit̄ hic:
Volūtarie offerre potes. Aliter exponit Ra. Sa. dicens q̄ h̄
intelligit̄ de oblatione q̄ fiebat ſacerdotibus tm̄:vt de precio
talis aīalis fierent aliqua neceſſaria in tabernaculo vel tēplo
vtpote repatio cortinaꝝ ſeu vtenſiliū quibus vtebant̄ miſtri
tabernaculi:ſed nō poterat ex eo ſacrificiū fieri:nec de eo ali/
quid offerri ſup altare.iō ſubdit̄: e Votū aūt ex his ſol/
ui nō pōt.h̄ accipit̄ votū ꝓ quocūq̄ ſacrificio.vnde ī hebreo
hr̄: Ad ſanctificationē nō placebit.i.ad ſacrificium.
f De manu alienigene.h̄ ꝯñr oñdit̄ a qb᷒ non debent ſacrifi
cia accipi.cum dr̄: De manu alienigene.ꝛ vocatur h̄ alienige/
na q̄ non eſt iudeus natione nec cōuerſus ad iudaiſmū: quia
a talibus nō debebat accipi aliq̄d offerendū in altari:poterat
tū accipi pecunia vel alia dona ex quoꝝ p̄cio emerent̄ illa q̄
eſſent offerenda: ꝛ h̄ mō dr̄.ij. Mach.iij. q̄ ſeleucus aſie rex
ex ſumptibus ſuis p̄ſtabat ea q̄ ꝑtinebant ad ſacrificia.
g Quia corru.ꝛ macu.ſunt oīa.ſacrificia eni̅ ꝛ oblatiōes ve
teris legis nō erant accepta ſm̄ ſe ſed ex fide offerentiū.idō
gentiles qꝛ nō habebant circūciſionē q̄ erat ſignū fidei repu
tabant̄ īmundi:ꝛ p ꝯñs dona eoꝝ
ꝛ iō nō poterant offerri in ꝓpria ſpe/
cie:vt dictū eſt. Ra. Sa. aliter expōit
paſſum iſtū. Ad cuius intellectū p̄mo
ponenda eſt hebraica lr̄a que talis ē:
De manu alienigene nō offeretis pa
nem deo vr̄o de oībus his:qꝛ corru/
ptiones eoꝝ in eis ſunt ꝛ macula ī eis
eſt:nō ꝓficient eis. Dicit igit̄ q̄ lex
iſta dat̄ ad remouendū dubiū: qꝛ lex
nō fuit data gentilibus ſed iudeis tm̄
ꝛ ideo p̄ceptū de oblatione īmacula/
toꝝ tm̄ nō aſtringebat gentiles ꝓpt̄
qd̄ ſacerdotes iudeoꝝ poſſent crede/
re q̄ aīalia maculata oblata a gentili
bus ex deuotione poſſent offerri ī al/
tari holocauſtoꝝ:ꝛ iō h̄ remouet̄ per D
h̄ qd̄ dr̄ hic: Corruptiones eorum ꝛc.
dicit tñ q̄ aīalia īmaculata īmolatica
poterant ab eis recipi ꝛ offerri: ſed h̄
dictū videt̄ eſſe ꝯ textum vbi dicitur
De manu alienigene nō offeretis pa/
nes deo vr̄o. In panibus tñ non po/
terant eſſe tales macule ſic ī aīalib᷒.
Et ſi dicat̄ q̄ aliq̄ panes poterant eſſe
maculati ex aliq̄ mixtione indebita.ꝛ
de talibus loquit̄ hic:nō valet qꝛ ab/
ſolute dr̄: Nō offeretis panē:ꝛ indefi
nita lex eq̄pollet vniuerſali:ꝛ ſic ob/
latio panis generaliter videt̄ ꝓhibi
ta recipi a gentilibus:ꝛ eadem ratio/
ne oīm aliaꝝ rerꝝ. Itē de agno paſcha
li q̄ īmolabat̄ extra locū ſanctum:q̄a
ī hierl̄m vbiq̄ poterat īmolari:vt hr̄
Deutro.xvj. ꝛ Exo.xij. q̄ nullus po
terat admitti ad cōmeſtionē eius niſi
prius circūciſus ꝛ conuerſus eſſet ad
iudaiſmū. Et multo fortius videt̄ q̄
nullus eſſet admittendus ad offeren
dū aliq̄d in loco ſacro: niſi iudeus vl'
cōuerſus ad iudaiſmū. Ita illi quorū
oblatio recipiebat̄ ad offerendū ſup
altare:ingrediebant̄ atriū tabnaculi
in q̄ erat altare holocauſtoꝝ:vt patet
ex p̄dictis in multis locis:ſed genti/
les nō debebāt ingredi.vt ptʒ Thre/
noꝝ.j.vbi dr̄: Vidit gentes ingreſſas
ſanctuariū tuū.de quibus p̄cepas vt nō intrarent in eccleſi
am tuā. Et Ezech.xliiij.vbi dr̄: Sufficiant vobis oīa ſcelera
veſtra domus iſrael:eo q̄ inducitis filios alienos incircūci
ſos corde:ꝛ incircūciſos carne: vt ſint in ſanctuario meo et
polluant domū meā. Sacerdotes eni̅ cupiditate ducti intro
ducebant gentiles intra atriū vbi erat altare holocauſti vt
ꝑciperent ab eis oblationes:ꝛ Act̄.xxj.iudei īſurrexerunt
in Paulū dicentes cum violatorē templi:eo q̄ credebāt eū
introduxiſſe trophimū qui erat gentilis in atriū templi vbi
nazarei ſoluebant votū ſuū:ꝛ ſic patet q̄ nō erat licitū reci/
pere aliq̄d a gētilib᷒ vt offerret̄ in eadē ſpecie:vt p̄dictum ē.
Lr̄a eni̅ hebraica non facit pro dicto Ra. Sa. cum dr̄:qꝛ cor/
ruptiones eorum in eis ꝛc.quia per hoc non intelligitur ali
ud niſi q̄ immundicie gentilium inquantum erant incircūci
ſi ꝛ idolatrie dediti redundabant in oblationibus eorum.ꝛ
ſic ptʒ q̄ lr̄a hebraica in hoc loco non differt a tranſlatione
noſtra in ſenſu:licet q̄ʒtū ad aliq̄d differat in verbis.
h Locutuſq̄ ē dn̄s.h̄ ꝯñr agit̄ de tpe offerendi.cum dr̄:
i Die aūt octauo ꝛc.qꝛ añ octauā diē fetus nati ſunt nimis
molles ꝛ impfecti.ꝛ iō añ octauā diem nō debebant offerri
dn̄o:ſic nec aīalia impfecta ꝓpter defectū alicui᷒ mēbri.
k Siue illa bos ſiue ouis nō īmolabunt̄ ꝛc.h̄ fuit p̄ceptū
vt iudei q̄ erant crudeles exercerent̄ ad pietatē circa bruta
aīalia:vt p h̄ mitiores efficerent̄ erga hoīes. Videbat̄ autē
quodāmō crudele q̄ mr̄ cū fetu īmolaret̄.ꝛ iō h̄ fuit ꝓhibi/
tū rōne dicta. Item qꝛ aliq̄ idolatre ſm̄ ritū ſuū matrem cum

a Nō immolabūt. Legale paſcha ſignificat: qꝛ hec moyſes in die paſcha/
Deut.16.a tis tradidit imolāda iudeis dicēs: Immolabis paſcha dn̄o deo tuo oues et boues ⁊c. ħ paſcha celebrare non pñt qui verum ſuſceperunt.
b Una die cū ⁊c. Quia vetuſ paſcha tempus ſuū habuit cui tpe ſuo nouum ſucceſſit: chriſt⁹ aūt figurale paſcha i cena celebrauit: ⁊ poſt aliā horā quaſi alia die verum paſcha ſubſtituit: vel vere alia die: qꝛ quartadecima die ad veſpeꝝ agebat paſcha iudeoꝝ. Quicquid aūt poſt veſperum ē: alterius diei eſt: forſitā vero ī his fetib⁹ xp̄s ſignificat: de q̄
Eſa.9.b dr̄: Puer nat⁹ ē nobis: ⁊ fili⁹ datus ē nob. ħ nō eadē die qua vitulus ⁊ ouis occiſus ē: nā q̄rtadecima die paſcha celebrauerūt: In craſtio xp̄m crucifixerunt. C.XXII
A c Hę ſunt ferie dn̄i ⁊c. Si ſb
† De ferijs c.licet. tiliter attendas preſentia inuenies legiſlatorē etiā in littera ſpūalia interponentem: Ait.n. Hę ſūt ferie domini: q̄s vocabitis ſctās. Et addidit: Sex diebus facietis opus in q̄ oſtēdit: qꝛ p̄me ferie ſunt in operib⁹ hōis: bona eñ valde fec̄ deus in ſex dieb⁹. Scd̄a feſtiuitaſ ſeptimi diei req̄es eſt quā nēo celebrare poterit niſi opa bona ⁊ deo digna fecerit. Nō eñ fruſtra p̄miſſum eſt. Sex dieb⁹ facietis opus. Si q̄s.n. ad imitationem dei bona egerit: qð ē ſex diebus operari requieſcit ſabbato intelligibili. Hę ſūt ferie ſcilicet ⁊c. Non domino ſicut alie omnes: ſꝫ domini proprie: quibus hoſte deuicto genus humanum ſaluauit ⁊ a captiuitate reduxit. Tempore dominice paſſio/
Exo.12.a nis. vnde: Menſis iſte principiū mēſium primus erit in menſibus anni. principium enim noue vite: ⁊ cōuerſationis ſctē: veſpera q̄ dn̄s paſſus eſt
1.Joh.2.c Uñ: Filioli nouiſſima hora eſt.

Quartadecima

ſ figurale paſcha.
a bos: ſiue ouis non immolabunt
ſ vero paſchate qð fer⁹ dr̄ ꝓ tp̄is nouitate: ⁊ qꝛ figura tandem pepit veritatem.
b vna die cū fetib⁹ ſuis. Si immo a
a ſ Euāgelicā cōuerſationē q̄ dn̄o grāꝝ actiōes agit. Dn̄: Luceat lux vr̄a corā hoīb⁹ vt ⁊c.
laueritis hoſtiam ꝓ gratiarū acti
ſ ſuſceptibilis.ſ.
one domino: vt poſſit eſſe placa/
ſ operando contemplando.
bilis: eodem die comedetis eam
a ſ aliq̄d incorrectū vel incōſūmatū. b ſ In principio. c ſ futuri ſeculi q̄ nō licet opari.
Nō rēmanebit q̄cq̄ in mane diei
ſ q̄ hic legē cōſtituo ibi iudico. hic talenta cōmitto: ibi rōnem exigo.
alterius: Ego dn̄s. Cuſtodite mā b
data mea et facite ea: Ego dn̄s. c
ſ nomē meū per vos blaſphemetur.
Nō polluat̄ nomē meum ſanctū d
ſ In futuris non p̄rib⁹. ſ verorum.
vt ſctificer in medio filioꝝ iſrael: e
ſ Ne redeatis.
Ego dn̄s q̄ ſctifico vos: ⁊ eduxi vos de terra egypti: vt eſſem vo
ſ vt cognoſceret̄ me deū qð erit cū ipe erit oia in omnibus.
bis in deū: Ego dn̄s. Ca.XXIII
Locutus eſt dn̄s ad moyſen dicēs: Loq̄re filijs iſrl̄ ⁊ f†
dices ad eos† Hę ſunt ferię
a ſ ad imitationē dn̄i: vt i ſabbato quieſcatis.
dn̄i q̄s vocabit̄ ſctās. Sēptē die
bus faciet̄ op⁹: dies ſeptim⁹: qꝛ g
ſabbati requies eſt: vocabit ſanctus. Omne op⁹ non facietis in
ſ In q̄ nō ē opandū: ſed mercede operum fruendum.
eo: ſabbatum dn̄i eſt in cunctis
ſ p̄ns vita pegrinatio ē: ibi ppetua ⁊ vera habitatio eſt: qꝛ i domo p̄ris mei mā.mul.ſunt.
habitationibus vr̄is. Hę ſunt fe h
ſ triumphantis.
rię dn̄i ſanctę quas celebrare de
a ſ Nō dicit hoc de feſtiuitatibus iudeorum qui figuris ſeruiunt ſed fidelium.
betis tēporib⁹ ſuis.† Mēnſe p̄mo i

fetu idolis imolabant. Eiſdē rōnibus p̄cipit Deutro.xxij. q̄ ſi quis inuenerit nidū ⁊ mr̄em incubantē pullis q̄ nō teneat ſimul matrē cū filijs: ſed patiat matrem abire captos filios tenens. a Si imolaueritis hoſtiā. ħ ſ̄.vij.ca. poſitū eſt ⁊ expoſitū: ſed hic repetit ad maiorē impſſionē. b Cuſtodite mādata mea. Hec ē concluſio huius capituli videlicet obſeruatio p̄dictoꝝ. cui⁹ rō ſbdit cū dr̄: c Ego domin⁹. .i. tāte auctoritatis q̄ debetis ſimplr̄ obedire. d Nō polluatis nomē meū. offerēdo imunda ſup altare meum. e Ut ſanctificer ī medio filioꝝ iſrl̄. nō q̄ ꝑ ſacrificia aliq̄d accreſcat ſanctitati diuine: ſꝫ magis ipis offerētib⁹ deuote: ideo dr̄: In medio filiorum iſrael.

Moraliter. Locutuſq̄ ē dn̄s ⁊c. hic agit de excludendis a come Ca.XXII. ſtione ſanctificatoꝝ legis: ꝑ quos figurant excludendi a perceptione eucharıſtie tp̄e noui teſtamēti cum dr̄: e† Hō de ſemine aaron q̄ fuerit leproſus. ꝑ quem ſignificatur hō petis aſſiduus qui peccat ex corruptiōe habitus. † Aut patiens fluxū ſeminis. ꝑ quē intelligit aſſuetus mēdacib⁹ verbis. f† Qui tetigerit imundū. ꝑ immundū ex tactu intelligit luxurioſus. Nā luxuria eſt circa delectabilia tactus. i† Morticinū ⁊ captū a beſtia non comedent. per immundū ex eſu intelligit guloſus ſup cibū ⁊ potū immoderate effuſus. k† Ois alienigena nō comedet de ſanctificatis. ꝑ quē intelligit excōicatus ⁊ a conſortio fidelium p̄ciſus. l† Inquilinus ſacerdotis ⁊ mercēnarius non veſcētur ex eis. ꝑ inquilinū q̄ nō habet ſtabilē manſionem intelligitur inconſtans ⁊ vagabundus. ⁊ ꝑ mercennarium cupidus ⁊ auarus q̄ nō habet oculū niſi ad tp̄ale lucrū: nō ſunt apti ad recipiendū eucharıſtie ſacr̄m. b† Si filia ſacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit de his q̄ ſanctificata ſunt ⁊ de p̄mitijs non veſcet. ꝑ filiā ſacerdotis intelligitur xp̄ianus mollis ⁊ effeminatus qui neſcit reſiſtere peccatis: ꝑpter quod ad receptionē eucharıſtie non eſt aptus. i† Homo qui obtulerit victimā pacificoꝝ ⁊c. hic excludunt animalia ad ſacrificium inepta per que figurant perſone inepte ad offerendū dn̄o ꝑ religionis ingreſſum cum dr̄: l† Si cecum fuerit. ꝑ qð intelligit hō ſtolidus carēs induſtria. m† Si fractū. i. impotens ad religionis onera ꝑferenda. n† Si cicatricem habens. i. notā infamie ratione criminis enormis. a† Si papulas. i. puſtulas dolorem ⁊ ſcabiē ⁊ fetorē afferentes. ꝑ quas intelligunt murmurationes ⁊ detractiones. b† Aut ſcabiē vel impetiginē. i. carnis petulantiā vel auariciā ſicut dictū eſt capitulo p̄cedenti. c† Bouē ⁊ ouē aure et cauda amputatis. ex his non poteſt votū ſolui dn̄o. Per defectum auris intelligit rebellio ⁊ inobedientia. ꝑ defectū caude ſignificat defectus pſeuerantie. hoīes aūt iſtos defectus habētes nō ſunt recipiendi ad votū ꝓfeſſionis in religione. † Omne animal quod vel contritis vel ſectis ablatiſq̄ teſticulis eſt nō offeretis dn̄o. ꝑ quod intelligitur q̄ impotētes ad generandū filios in eccleſia dei verbo ⁊ exēplo nō ſunt in ea ꝓmouendi. f† De manu alienigene nō offeretis panes deo veſtro. ꝑ quod ſignificat q̄ in eccleſia recipiēda nō eſt excōmunicati oblatio.

Locutus eſt dn̄s. Hec eſt tertia pars Ca.XXIII p̄ncipal̄ hui⁹ libri in qua agit de tp̄ibus offerendi q̄ q̄dem tpa ſunt ſolēnitates in quib⁹ fiebant ſpecialia ſacrificia vltra quotidiana. Et p̄mo agit de tp̄e dictaruꝫ ſolēnitatū. ſcd̄o ponit inductio ad obſeruantiaꝫ cap.xxvj. ca. Circa primum p̄mittunt ſolēnitates q̄ durabant per aliquā ꝑtem āni. ſcd̄o ſubduntur ille q̄ durabant ꝑ totū annū †Exo.12.c xxv.ca. Adhuc circa primū p̄mittunt ille que ꝑtinebāt generaliter ad totū pplm̄. ſcd̄o q̄ ſpēalit ad ſacerdotes.xxiij. Num.28.c ca. Prima in duas. qꝛ p̄mo p̄mittit obſeruatio ſolēnitatis ſabbati q̄ fiebat qualibet hebdomada. cum dr̄: g Dies ſeptimus ⁊c. oē op⁹ nō facietis in eo. qꝛ etiā illa q̄ ꝑtinebant ad cibū ⁊ potū nō poterant illo die ꝑpari. ſed die p̄cedenti: vt hr̄ Exo.xvj qualiter aūt ſabbatū ſit obſuandū: plenius dictū fuit Exo.xx. Sed hic ⁊ in plurib⁹ alijs locis repetit hmōi obſeruatio vt magis cordibus hoīm imprimeret. b Hę ſunt ferie. hic ſecundo ponuntur ſolēnitates que fiebant ſemel in anno. Et primo agit de ſolēnitate paſche. ſecūdo de ſolēnitate pentecoſtes. ibi: Numerabitis ergo. tertio de ſolēnitate tubarum. ibi: Locutuſq̄ eſt dominus. quarto de ſolēnitate expiatiōis. ibi: Decio die. q̄nto d̄ ſolēnitate tabnaculoꝝ. ibi: Et locut⁹ ē dn̄s. Adhuc p̄mo agit de ſolēnitate paſchali. ſcd̄o de oblatiōe p̄mitiaꝝ q̄ fiebat infra feſtū paſche ibi: Locutuſq̄ ē dn̄s. Circa p̄mū ſciēdū q̄ ſolēnitas paſchal̄ celebrabat ī mēoriā bñficij q̄ educti ſūt filij iſrl̄ de egypto. q̄ q̄dē eductio fuit.xv. die mēſis p̄mi. ⁊ iō tūc fiebat ſolēnitas illa. Incipiebat tñ a veſpe p̄cedēt̄ diei ī q̄ veſpe imolabat agnus paſchal. de cui⁹ imolatiōe dictū fuit pleni⁹ Exo.xij. ⁊.xiij. ⁊ ħ ē qð dr̄ ħ: i Mēſe p̄mo.xiiij. die ⁊c. Dicebat aūt illa imolatio phaſe. i. tr̄ſit⁹: quia angelus ī illa nocte

percutiens

a Quartadecima die ⁊c. Interro-
gemus iudeos quare quartadecima
die feſtiuitatem agere nõ iuſſit: ĩ qua
figurale paſcha conſtituit: ſed memo-
riam eius faciens prima die açymoꝝ
ꝙ poſt illam erat fieri definiuit. Uult
em̃ ſciri quid ſit inter figurã ⁊ verita-
tem. Memorat ḡ quartamdecimã: ꝙ
figurã habebat: ſed feſtũ agere preci-
1.Cor.5.c pit quintadecima: in ꝙ paſcha noſtꝝ
immolatus eſt chriſtus.
b Phaſe dñi eſt. Quia paſſus eſt
dñs non moꝝ tpa finiuit: ſed reliqui-
as nouiſſime hore et veſptine reliqt
vt in omnem terram exeat ſonus coꝝ
Ps.18. ⁊ in fines orbis terre vba eo-
rum. Ad veſperũ quoqꝫ vel in veſpe-
ꝝ medio: paſcha ꝓpriũ pueniens crucẽ
ſuã celebrauit: qꝛ ſup myſticũ veꝝ pa-
ſcha diſcipulis tradidit. Moꝝ ḡ erat
Joh.13.c iam quando iudas accepta bucella
ad ꝓdendũ exiuit. Sequenti die pa-
ſcha cõpleuit. Uñ quintadecima die
legiſlator hanc feſtiuitatẽ conſtituit:
⁊ ſolẽnitatẽ açymoꝝ ꝑdicauit.
c Septẽ diebus ⁊c. Si vere paſcha
celebrare volumus ſeptem diebus.i.
ſemper ab omni malicia açymi eẽ de-
bemus ⁊ maxie a iudaico errore. Uñ
1.Cor.5.c ait apoſtolus: Non in fermento vete-
ri neqꝫ in fermento malicie ⁊ nequicie
ſed in açymis ſinceritatis ⁊ vitatiſ.
Joh.8.d d Omne opus ⁊c. Qui facit pecca-
tum ſeruus eſt peccati. non debemus
ſeruire peccato cum paſcha celebra-
mꝰ in quo a peccato nos libauit xpſ.
e Seruile nõ facietis ⁊c. Non per-
mittit agere ſeruilia alijs diebus qui-
bus nos prohibuit. Unde ſubdit: ſed
offeretis ſacrificium in igne dño.
f Sacrificiũ in igne ⁊c. Lxx. Holo-
cauſtomata. vbi innuitur quod ab oĩ-
bus ceſſare iubet ſeruilibus: ꝑterea
nõ ſolum primam ſed ⁊ ſeptimam no-
minauit: vt totam cõprehenderet vi-
tã humanã: qꝛ illa initium: hec finis
in ꝙ oĩa poteſt comprehendi.
g Altero die ⁊c. Potuit dicere ſe-
cunda açymoꝝ: ſed ne ad ſequentem
diem noſtram duceret intẽtionẽ.ſ. in
craſtinũ pene dixit: altera die ſignifi-
cans reſurrectionẽ que ſucceſſit paſſi-
oni: ſicut dies diei. h Atqꝫ in eo-
dem die ⁊c. Reſurrectionis.i. eleuati-
onis manipuli.i. quando reſurrectio-
nem celebramus: dominici ſacrificij
obliuiſci nõ debemus: ex quo oblatꝰ
eſt manipulus. i Oleo ⁊c. Opoꝛ-
tet em̃ perfectã humanitatẽ: ⁊ perfe-
ctã diuinitatẽ in vnum conuenire: in
oleo.i. per eam quam circa nos habu-
it miſericordiam: ſic em̃ ſacrificium
odoꝛ ſuauitatis dño inuenitur: ſi que
de eo digna ſunt intelligimus.
k Liba quoqꝫ vini ⁊c. Ecce intelli-
gibilis oblatio melchiſedech ꝙ in pa-
ne ⁊ vino perficitur: inde q̃rta pars
hin offert vt per quartam partẽ euã-
gelica doctrina ſignificetur. per liba-
tionem vero ſermo dñicus eſt ꝙ ait:
Mat.26.c Hic eſt meus ſanguis ꝙ ꝓ multis ef-
fundetur in remiſſionẽ pctõꝝ.
l Panem et. Oblatio preſentiũ do-
noꝝ que eſt chriſti myſterium recõ-
ciliauit nos deo: ⁊ cibum preparauit
nouum. m Polentam. Lxx.
Fricta citrea non manducabitis. ꝑce-
pta. n. xpi ñ ſolũ noua: ſꝫ citrea.i. mol-
lia:

a q̃tadecĩa die mẽſis ad veſpe-
b ruꝫ phaſe dñi ẽ: ⁊ q̃ntadecĩa a
die mẽſis huiꝰ ſolẽnitas do-
c mini ẽ açymoꝝ. Septẽ diebꝰ b
açyma comedetis: dies pmꝰ c
erit vobis celeberrimꝰ ſanctꝰ
d e qꝫ. Oẽ opꝰ ſeruile nõ facietis d
f ĩ eo: ſed offeretis ſacrificium e
ĩ igne dño ſeptẽ diebꝰ. Dies f
ãt ſeptimꝰ erit celebrioꝛ ⁊ ſan-
ctioꝛ: nullũqꝫ ſeruile opꝰ faci-
etis ĩ eo. Locutuſqꝫ eſt domi- g
nus ad moyſen dicens: Lo-
quere filijs iſrael: ⁊ dices ad
a ſ Euãgelicã virã vel doctrinã: cuius fru-
ctus primi ⁊ puriſſimi.
eos: Cũ igreſſi fueritiſ terraꝫ h
a ſ nõ alius. ſ ꝓprio oꝛe annunciando.
ſ docendo cõuertẽdo ad fidẽ colligendo.
quã ego dabo vobis: ⁊ meſ-
a ſ verbũ ſuſcipientes: vñ meſſis q̃dẽ mul-
ta: operarij aũt pauci. ſ corpus chriſti qui
ſueritiſ ſegetẽ feretiſ manipu- i
ſũma ⁊ primitie meſſis. a ſ pdicationis.
los ſpicaꝝ primitias meſſis
a ſ xp̃m qui ſeipm̃ immolauit ⁊ ſuſcitauit.
b ſ a mortuis ſuſcitando.
vrẽ ad ſacerdotẽꝫ ꝙ eleuabit k
a ſ corpꝰ ꝓpriũ. xp̃s em̃ reſurrexit: primitie
dormientium.
faſciculũ coram dño: vt acce-
g ptabilis ſit ꝓ vobis: altero l
ſ reſurrectiõis: qꝛ pria dies ẽ dñice paſſiõis
die ſabbati: ⁊ ſctificabit illũ.
h Atqꝫ ĩ eodẽ die ꝙ manipulꝰ
ſ myſtice.ſ. myſticꝰ agnꝰ immoletur.
conſecratur: cedetur agnꝰ im-
maculatus anniculus in ho-
locauſtum dñi: ⁊ libamenta m
a ſ qꝛ ſine eo ſpũaliter intelligi nõ poſſunt.
offerẽtur cũꝫ eo due decime
i ſimile cõſperſe oleo ĩ incẽſuꝫ
domini odorem ſuauiſſimũ:
k liba quoqꝫ vini quarta ps n
l hin. Panem ⁊ polentam et o
m pultes non comedetis ex ſe-
gete vſqꝫ ad diem qua offer-
tis ex ea deo veſtro. Prece-
ſ Nec locus nec tempus mutat chriſti
myſterium.
ptuꝫ eſt ſempiternũ in gene-
rationibus cunctiſqꝫ habita-
culis veſtris. Numerabitis p
ergo ab altero die ſabbati
ſ dominico. hic eſt enim altera dies ſabba-
ti in qua reſurrectio.
in quo obtuliſtis manipulũ
a ſ quibus finitis ſanctiſpiritus aduentũ
meruimus.
primitiarum ſeptẽm hebdo- q
madas plenaſ vſqꝫ ad alterã
diem expletionis hebdoma-

percutiens pmogenita egyptioꝝ tranſibat
domos hebreoꝝ: in quaꝝ ſupliminaribus
erat de ſanguine agni ĩmolati: nihil percu-
tiens in eis ſed magis ſaluãs. a Et q̃n-
ta. ⁊c. Incipiebat tñ ſicut dictũ eſt a veſpere
pcedentis diei in ꝙ nõ debebat appere fer-
mentũ ſeu fermentatũ in domibꝰ hebreoꝝ.
b Septẽ diebꝰ açyma comedetꝭ. qꝛ tot die-
bus durabat ſolẽnitas. Comedebant autẽ
açyma in memoriã huiꝰ ꝙ filij iſrael iminen-
te exitu de egypto ñ poterãt fermẽtare egy-
ptijs cogẽtibꝰ eos exire: vt hr̃ Exo. iij. B
c Dies primus erit vo. cele. Erat em̃ cele-
brioꝛ q̃nqꝫ ſequentibꝰ. ideo ſubditur:
d Oẽ opꝰ ſeruile nõ fa. in eo. poterant
tamen pparari illa ꝙ erant ad cibuꝫ et potum
neceſſaria: qꝛ talia opa nõ reputant ſuilia.
e Sed offe. ſa. ⁊c. Iſtud ſacrificiũ deſmia-
tur. j. Nume. xxviij. f Dies aũt ſepti-
mus erit celebrioꝛ. nõ reſpectu primi ſed re-
ſpectu intermedioꝝ: in quibus nõ ſolũ erat
licitũ ppare ea ꝙ ad victũ ptinent ſed etiaꝫ
alia opa facere. Cõſiderandũ tñ ꝙ q̃ñcũqꝫ
occurrebat dies ſabbati.ſ. pma vel ſeptima
die huius ſolẽnitatis: vel in aliqua inter-
media: illa dies erat obſeruanda: ſic ꝙ nul-
lum opus fieret etiã circa ppatiõeꝫ ciboꝝ.
g Locutuſqꝫ eſt dñs. hic ꝯñr agiť de obla-
tione pmitiaꝝ que fiebat in craſtino paſce:
cũ dr̃: h Cũ igreſ. ⁊c. Ex ꝙ ptꝫ ꝙ iſtd̃ p-
ceptũ de pmitijs nõ obligabat donec eſſent
in tra ꝓmiſſionis. i Et meſ. ſe. Nõ ẽ in-
telligẽdũ ꝙ tũc eẽt meſſis cõis ſegetũ: quia
nõ poterat eſſe ita cito: ſꝫ tũc hoĩes collige-
bãt ſpicas appropinq̃ntes ad maturitatem
ꝙ magis feſtiabãt ad hoc ĩ aliq̃ pte tre iſrľ.
Et dicunt hebrei ꝙ erat ĩ ſorte neptalim: ⁊
de his offerebanť pmitie ĩ paſcha: ⁊ hoc eſt
qđ dr̃: Feretis manipulos ſpicarum ⁊c.
k Qui ele. fa. In hebreo hr̃: Qui eleua-
bit gomoꝛ. ⁊ ſilr̃ ꝯñr ĩ iſto ca. vbi hr̃: Mani-
pulꝰ: in hebreo hr̃ gomoꝛ. qꝛ licet apportaren-
ť ſpice ꝓ pmitijs: tñ añq̃ꝫ de ipſis fieret
ſacrificiũ torrebanť igni: vt hr̃. ſ. j. ca. ⁊ per
ꝯfricationẽ excutiebanť grana: de q̃bꝰ iple-
bať gomoꝛ ꝙ ẽ decĩa ps ephi: vt dictuꝫ fuit
Exo. xvj. ⁊ ide fiebat ſacrificiũ. l Alto
die ſab. In heb. hr̃: In craſtio ſabbati. ⁊ ac-
cipiť hic ſabbatũ nõ ꝓ die ſeptĩa ſeptimãe:
ſꝫ ꝓ pma die paſce ꝙ erat. xv. die mẽſis pmi
ꝙ etiã vocať ħ ſabbatuꝫ: eo ꝙ requies erat
ab oĩ ope ſuili: ⁊ oblatio dictaꝝ pmitiaruꝫ
fiebat. xvj. die eiuſdẽ mẽſis. m Et liba.
ſcꝫ illa ꝙ ſil̃ cũ agno offerebanť in holocau-
ſtũ ⁊ ꝙ ſint illa oñdit cũ dr̃: Due decie ſi. ⁊c. C
n Quar. ps hin. ſꝫ Papiã duplex ẽ hin
vnũ maiꝰ qđ ꝯtiet q̃ſi duas q̃rtas pariſiẽſiũ
⁊ dimidiã. aliđ minꝰ qđ ꝯtiet duas q̃rtas.
Credo tñ ꝙ meliꝰ ſit dicẽdũ ꝙ q̃titas huiꝰ
mẽſure ⁊ aliaꝝ ꝙ ponũť ĩ ſcptura: nob̃ eſt ĩ-
certa qꝛ mẽſure liq̃doꝝ ⁊ aridoꝝ multuꝫ va-
rianť ſꝫ varietatẽ tẽpoꝝ ⁊ locoꝝ. o Pa-
nẽ ⁊ po. ⁊c. Intẽtio legis huiꝰ ẽ ꝙ nulluſ ei-
bꝰ factꝰ ex ſegete noua comedereť ab eiſ do-
nec oblatio pdicta pmitiaꝝ facta eſſet.
p Numerabitis. hic cõſequenter agiť de
feſto pentecoſtes: quod celebrabatur ĩ me-
moriam beneficij legis date: que data fuit
quinquageſima die ab egreſſu de egypto:
die egreſſus excluſo: vt oſtenſum fuit Exo.
xix. ⁊ iõ celebrabať q̃nq̃geſima die a prima
die feſti paſchaliſ excluſiue. ⁊ hoc eſt qđ dr̃:
Numerabitiſ ḡ ab altero die ſabbati.i. a cra-
ſtio paſche ĩcluſiue. q Septẽ heb. ple.i.
quinquaginta dies: qꝛ ſeptem hebdomade
plene faciũt. xlix. dies. ⁊ dies ſeq̃ns ẽ dies
quinquaginta. ideo dicitur vſqꝫ ad alteraꝫ
diem expletionis.

Mat. xi. d lia: Vñ: Iugũ meũ ſuaue eſt ⁊c. vel manib⁹ cõtrita ⁊ emũ/
data: ſic eñi citrea alij interp̃tant̃: q: xp̃i p̃cepta actionem
⁊ correctionẽ q̃rũt. a Quinq̃ginta dies. Hec dies dñi
ca eſt: in q̃ pentecoſtes feſtiuitatẽ celebramus: quã iudei:
nec ſm lrãm: nec ſm ſpm̃ celebrant: q̃ nec dies ſm legem
numerant. b Offeretis nouũ ſa. ⁊c. Nouũ: nõ vetus
nõ ſeculare. Adueniens ſiquidẽ ſpũs: totã vitã humanaꝫ
renouauit: q: xp̃i inſtitutionẽ confirmauit: ⁊ vite ꝯfirma/
Ioh. xvi. c tionẽ in illis p̃fecit. vñ De meo accipiet ⁊ annũciabit vob
Ideo nõ in alia die aduenit: ſed in q̃ reſurrectio fuit ⁊ ob/
latus manipulus ĩtelligibilis vt oñdat: q: noua conuerſa
tio reſurrectione xp̃i ⁊ aduentu ſpũſſancti perfecta eſt.
c Habitaculis vr̃is ⁊c. Quia eſt habitaculũ p̃cipuum
Ps. 83. de quo dicitur: Beati q̃ habitant in domo tua dñe. Et alibi:
Ibidẽ. 26. Vnã petij a dño hanc requiram vt inhabitem.
d Panes p̃mitiaꝝ ⁊c. Prius eñi dñs euangeliũ cuꝫ le/
Matt. v. c ge p̃fecit ⁊ docuit: audiſtis q: dictũ eſt antiquis: Nõ occi/
des: Ego aũt dico vobis oĩs q̃ iraſcit̃ frĩ ſuo reus erit iu/
Act. i. a dicio. H eñi legẽ cõiunxit euãgelio. Hinc Lucas ait: Que
cepit ieſus facere ⁊ docere ⁊c. e De duabus decimis
⁊c. De doctrina. ſ. q̃ p diuinitatẽ ⁊ p̃fectã humanitatẽ do/
cet: nec aliter pñt coq̃ niſi per talem doctrinam.
f Septem agnos. Pro ſeptẽ donis ſpũſſancti que vocat
agnos: q: ſpũſſanctus vnũ eſt cum xp̃o de q̃ ſcriptum eſt:
Ioh. i. d Ecce agnus dei: ecce qui tollit pctã mundi: iõ nemo poteſt
i. Cor. xii. a dicere dñs ieſus niſi in ſpũſancto. g Et arietes duos
⁊c. Quib⁹ inimicus ventilat̃: hec ſunt ſup̃iora mandata:
Mat. xix. c ⁊ v̓tutes quas alte ſequunt̃ vt oues (v̓bi grã) Vade et
vende oĩa q̃ habes: ⁊ da paup̃ibus. h Cum libamen/
ii. Cor. ii. d tis ⁊c. Que ſunt ſciã ⁊ correctio. Vñ: Deo autẽ grãs ago
qui odorẽ ſcĩe ſue manifeſtat p nos: q: xp̃i bon⁹ odor ſu/
D mus ⁊c. i Duoſq; agnos ⁊c. Mãdata pacis ⁊ ſancti/
Heb. xii. d monie. Vñ: Pacẽ ſeq̃mini cũ oĩbus ⁊ ſanctimoniam ⁊c.
Hec q: ap̃lico ſmõe dicta ſunt p̃cipit offerri cum panib⁹
p̃mitiaꝝ q̃ doctrinã xp̃i ſignificant. Vñ in ſequentib⁹ cũq;
eleuauerit eos ſacerdos cũ pãib⁹ p̃mitiaꝝ. k Cedẽt ĩ
vſum ⁊c. In vſum eius ſacerdotis. i. xp̃i q̃ eſt ſacerdos no
ſter: ⁊ dñs nr̃: ipſius ſunt panes p̃mitiaꝝ ⁊ agni mãdato/
rum: ipſe in Paulo loquebat̃: ipſe oĩa que dicta ſunt obtu
lit: primus pacẽ diſcipulis annunciauit: ⁊ ſanctimoniã cu/
ſtodiuit ſicut ſanctuſſanctorum. l Celeberrimum. In
quo gentium vocatio non modo predicata eſt: ſed imple/
Act. ii. b ta: quando parthi ⁊ medi ⁊ elamite: ⁊ cetere gentes audie
runt apoſtolos loquentes varijs linguis magnalia dei.
m Poſtq̃ ⁊c. Eadem ſuperius dixiſſe videtur. ſed ibi:
Non complebitis meſſionẽ veſtram. hic autem ait: Non
ſecabitis eam vſq; ad ſolum: ⁊ differentiam innuit ipſa mu
tatio verboꝝ. n Segetẽ terre ⁊c. Conuerſationis cui⁹
meſſio poſt reſurrectionem xp̃i: ⁊ aduentum ſpũſſancti: nõ
tamen oẽm ſcientiam quam in futuro ſumus habituri tra/
dit verbum predicationis. Sunt enim que nunc non poſ/
ſunt nobis releuari. Vnde in predictis feſtiuitatibus hãc
legem interpoſuit. o Pauperibus et peregrinis di/
Luc. ix. g mittetis eas. Lxx. Pauperi ⁊ proſelyto: id eſt chriſto qui
Ioh. i. a non habuit vbi caput reclinaret: ⁊ in propria venit: et ſui
eum non receperunt: hic ſolus intelligit qui remanent.
Rom. xi. d Vnde: O altitudo ſapientie ⁊ ſcientie dei q̃ incomprehenſi/
bilia ſunt iudicia eius ⁊c.
p Menſe ſeptimo primo die menſis. Septenarius con/
ſummationem vel ſpiritualem vel generalem ſignificat:
Gen. ii. a hinc deus die ſeptimo requieuit ⁊ ſua requie noſtram ſi/
gnificauit. Vnde qui ingreſſus eſt in illam requiem ab
operibus ſuis ſicut deus a ſuis. Initium vero conſumma
i. Ioh. ii. c tionis temporum: aduentus domini eſt. Vnde: Filioli no
uiſſima hora eſt. Hoc tempus appellat primam ſeptimi mẽ
ſis ſicut principium conſummationis nobis requies etiaꝫ
eſt: quos ab operibus malis ceſſare fecit: ⁊ a iugo graui
Mat. xi. d liberauit. Vnde: Venite omnes qui laboratis et onerati
Ibidem eſtis ⁊c. Et diſcite a me quia mitis ſum ⁊ humilis corde: ⁊
inuenietis requiem animabus veſtris. q Clangenti/
bus tubis ⁊c. Quia p̃dicat ſaluatoris reſurrectionẽ q̃ me
moriale eſt generalis reſurrectionis: q̃ ſm ap̃lm erit ĩ vo/
ce archangeli: ⁊ in tuba dei. r Oẽ op⁹ ſ̓uile ⁊c. Qua
E ſi nõ eſt opus ſ̓uilia agendi: q̃ añ feciſtis. Sꝫ ſicut exhibu
iſtis membra veſtra iniquitati ad iniquitatem: ita nunc
exhibete ſeruire iuſticie in ſanctificationem. hoc eſt enim
verum holocauſtum. s Decimo die menſis huius ſe/
ptimi ⁊c. Propitiationẽ ⁊ a pctĩs libationẽ acq̃ri ĩ hũilita
tate

a de ſeptime. i. quinquaginta di/
a ſ tãq̃ vetera excludit ſacrificia: legẽ euan/gelium introducit.
b es: ⁊ offeretis nouũ ſacrificiuꝫ a
ſ Eccleſijs.
c dño ex omnib⁹ habitacul̓ vr̃is
a ſ Lxx. Separati: q: oĩ ſapia p̃cipuit ⁊ a ſecu lari ſepari. b ſ legẽ ⁊ euãgeliũ q̃ cibũ conti nent animarum.
d e pães primitiarũ duos de du b
abus decimis ſimile fermẽta/
te q̃s coquet̃ ĩ primitias dñi:
f Offeretiſq; cum panib⁹ ſeptẽ
agnos ĩmaculatos ãniculos:
ſ xp̃m. ſ patriarcharum de his enim ſm carnem natus eſt.
g ⁊ vitulũ de ãrmẽto vnũ: ⁊ ari
etes duos ⁊ erunt in holocau
h ſto cũ libamentis ſuis ĩ odorẽ c
a ſ q: ſpũſſcti feſtiuitas ẽ q̃ cõſumat omnia: ⁊ p̃fecta vult eẽ ſacrificia omnia.
ſuauiſſimũ domino. Facietiſ ⁊
a ſ penitẽtie ſermonẽ inducit.
i hircũ p pctõ: duoſq; agnos
anniculos hoſtias pacificorũ.
Cũq; eleuauerit eos ſacerdos
ſ pro refectione animarum.
cum panibus primitiarum co
k ram dño: cedent in vſum ei⁹:
ſ hic nota excellentiam eius.
l Et vocabit̃ hũc diẽ celeberri
ſ alij ſanctum vel ſancti. a ſ quod ſeruiat peccato.
mũ atq; ſanctiſſimuꝫ. Oẽ op⁹
ſ In q̃ ſpiritus aduenit: q: vbi ſpiritus: ibi libertas.
ſ̓uile nõ facietis in eo: Legiti/
mũ ſempiternũ erit in cunctis
habitaculis ⁊ generationibuſ
a ſ q: hec pietate plena ſunt: etiã ad litteraꝫ cuſtodienda ſunt.
m n vr̃is † Poſtq̃ aũt meſſueritiſ ſe/ d
getẽ terre vr̃e: non ſecabitiſ eã
a ſ Ea ſignificat q̃ nobis ad plenã ⁊ p̃fectaꝫ ſciam deſunt.
vſq; ad ſolũm: nec remanẽtes
a ſ. i. q̃ nr̃am fugiunt ſciam: q̃ſi decidẽtia de manu meſſoris colligere non tentet̃. b ſ xp̃o q̃ paup ⁊ p̃egrinus p nobis factus eſt.
o ſpicas colligetis: ſed pauperi/
buſ ⁊ p̃egrinis dimittetis eaſ:
Ego dñs de⁹ veſter. Locutuſ/
q; eſt dñs ad moyſen dicens: e
p Loquere filijs iſrael: Menſe ſe
ptimo prima die menſis erit
ſ. i. cõſummationis principio.
vobis ſabbatum memoriale
q clangentib⁹ tubis: ⁊ vocabit̃
ſ q: in eo vocati ⁊ adoptati ſanctificantur.
r ſanctum. Omne opus ſeruile
non facietis in eo: ⁊ offeretis f
holocauſtum domino. Locu/ g
tuſq; eſt dominus ad moyſen
s dicens: † Decimo die menſis
ſ a peccatis.
hui⁹ ſeptimi dies expiationũ

a Et offeretis no.
ſa. i. de nouis frugib⁹
nõ in grano ſicut ĩ pa/
ſchate: ſed in panibus
iõ ſbdit̃: b Pães
primitiarum duos de
duabus decimis ſimi/
le. in quolibet eñi pãe
erat vna decima. ſm
alios in quolibet pãe
erant due decime: ⁊ ac
cipit̃ h decima p deci
ma parte ephi. de cui⁹
quantitate dictuꝫ fuit
Exod. xvi. in fine. Ex
dictis hic ⁊ alibi patet
q̃ ter in anno ſoluebã
tur primitie. p̃mo ĩ pa/
ſchate de nouiſ graniſ
ſcdo in pentecoſte de
nouis panibus. tertio
in ſeptembri de nouis
fructibus de quib⁹ red
dende erant primitie:
quia ſm Ra. Sa. non
dabantur p̃mitie d̓ ter
renaſcentibus niſi de
ſeptẽ ſpẽbus. ſ. frumẽ/
to: hordeo: vite: oliua
malogranato: ficu: et
palma. vt dictum ẽ ſu/
per Deutro. xxvj.
c Cũ libamentis ſu/
is. q̃ determinat̃ Num.
xxviij. Cetera patent
ex ſupradictiſ vſq; ibi:
d Poſtq̃ aũt meſſueri
tis ſegetem non ſeca/
bitis eam vſq; ad ſo/
lum ⁊c. In hebreo hr̃:
Quãdo metes ſege/
tes t̃re tue nõ finieſ vl̓
cõplebiſ ãgulũ t̃re tue
iſtd̓ ẽ expoſitũ. s. xix.
ſꝫ h repetit̃ ad maiorẽ
ĩpreſſionẽ. e Lo/
cutuſq; eſt dñs. h ꝯñr
agit̃ de feſto tubarum † ũ.19.b
qd̓ fiebat ĩ mẽoriam li
berationis iſaac ab ĩ/
molatione: vt habet̃
Gen. xxij. ⁊ iõ illa die
clangebant in corni/
bus pecorum: q: ari/
es immolatus p ipſo
inter fructeta cornib⁹
herebat: vt dicit̃ ibi/
dem. Erat etiam talis
clangor prima die mẽ/
ſis ſeptimi quaſi que/
dam preparatio ad fe/
ſta ventura in eodem
menſe: ſcilicet feſtum
expiationis: ⁊ feſtum
tabernaculorum: ⁊ pa
tet littera ex dictis vſ/
q; ibi: f Et offere/
tis holocauſtum domi
no. non determinatur
hic qualis debeat eſſe
iſta oblatio: ſed deter/
minatur Nume. xxix.
g Locutuſq; ⁊c. hic
ꝯñr determiat̃ d̓ feſto ex
piationiſ: qd̓ celebraba/
tur in memoriam illi/ † B.16.f
us beneficij quo do/
minus indulſit pec/
catum

tate anime et afflictione ex his intelligimus.
Hanc debemus agere a veſpe. i. a penitētia in-
cipere quā fecit xp̄s initiū p̄dicationis ſue pe-
nitentie ſupedificāda ē vita bona: ⁊ virtutibꝰ
cōſūmata. Un̄ adiecit. offeretis holocauſtum
dn̄o. a Dies ꝓpitiationis ⁊c. Duo ſignifi-
cat. q: in hoc tp̄e ꝓpitiationē ſuſcipiemꝰ: ⁊ idō
in illo ab oī malo abſtinere debemus.
b Nihil ḡ operis ⁊c. Semꝑ a malis ⁊ ſuper-
fluis ſignificat eſſe ceſſādū. Un̄ ⁊ dn̄s nec cā̄m
dicere cōcedit: nec cogitare quid comedaṫ: aut
q̄d bibatur: aut induatur: verū eī̄ ⁊ ſabbatū
ſabbatoꝝ annunciauit. c Affligetis ⁊c.
Recapitulatio eſt humilitatis que eſt funda-
Mt.18.a mentū ⁊ baſis virtutū. Un̄ dn̄s ait: Quicūq;
ſe humiliauerit ſic̄ puulus iſte: hic eſt maior in
regnū celoꝝ. d A q̄ntodecimo die ⁊c. hoc
numero inchoaṫ feſtiuitas: q̄ ex ſeptem et octo
cōpoſitus eſt: quoꝝ vnus p̄n̄s ſeculū: alter nu-
merus ſignificat futuꝝ: ideo feſtiuitatē ſeptem
diebus cōſūmari p̄cipiens: alterū diez celeber-
rimū atq; ſanctiſſimū cōmemorauit: nec cuz ſe-
ptē annunciauit: ſed ſeparatim poſuit: futuꝝ nā-
q; ſeculū p̄n̄s ſequitur tanq̄ʒ aliud. Septem er-
go diebus feſtiuitatem tabernaculoꝝ indixit.
Quicunq; eī̄ p̄n̄ti mundo vtiṫ vt tabernacu-
lo in eo poteſt feſtiuitatē hr̄e ⁊ letari ſpe futuri
ſeculi. Si eī̄ terrena domus diſſoluitur: edifi-
catio non manufacta in celis habetur.
e Dies quoq; ⁊c. Nota eadem de primo et
de octauo die. q: ſ. reſurrectionis dies ſecun-
da eſt ⁊ initiū futuri ſeculi p̄mus in xp̄o ē con-
uerſationis principiū: ⁊ futuroꝝ exordiū: octa-
uus vero p̄n̄ti ſuccedit ſeculo: qḋ ſignificaṫ in
ſeptimo: p̄terea ſancti habent requiem ſuam: ⁊
vitam futuram in hac vita. Unde apoſtolis di-
Luc.17.e ctum eſt: Regnum dei intra vos eſt.
f Cetus. Lxx. egreſſus: quia hinc exitus. ibi:
Phil.1.d habitatio. Unde: Cupio diſſolui ⁊ eē cū xp̄o.
g Hec ſunt ferie dn̄i ⁊c. Legiſlatori conſonat
1.Th.5.d Paulus dicens: Semper gaudete: ſine inter-
miſſione orate: in omnibus grās agite. Moy-
ſes quoq; feſtiuitates celeberrimas atq; ſan-
ctiſſimas exponens quotidiana libamina ⁊ ſa-
crificia permiſcuit. Ideo feſtiuitates illas no-
minibus expreſſit: ſed ſtatim ſubdidit: offere-
tiſq; in eis oblationes dn̄o ⁊c. Uoluit eī̄ nos
ſemꝑ gaudere ⁊ feſtiuitatē agere ⁊ orare. hec
eī̄ eſt quotidiana libatio ⁊ holocauſtum: que
tunc offerimus cum corꝑa noſtra hoſtiam vi-
uentem deo exhibemus: ⁊ cum apoſtolo dica-
2.Ti.4.b mus: Ego eī̄ iam delibor: ⁊ tempus reſolutio-
nis mee inſtat: ideo ſubiungit: exceptis ſabba-
tis domini ⁊c. Quia cum a malo declinauerī-
mus etiam ſuper iuſticias quas ſc̄m tēpus deo
promittimus: aliq̄n eī̄ ieiuniū: aliq̄n oblatio-
nē paſſionū: vel in p̄iculis: vel voluntarie pro-
mittimꝰ. h A q̄ntodecimo ⁊c. Quintuſde-
cimus ex ſeptē ⁊ octo cōpoſitus euāgelicā p̄di-
cationē ſignificat: q̄ ꝯſiſtit ex p̄n̄ti vita ⁊ futura
hanc componit: illam preparat.
i Die p̄mo ⁊ die octauo. Qui ē octauꝰ: eſt et
p̄mꝰ ſcḋl: p̄terea p̄mꝰ q̄ p̄dicatio diſpēſaṫ. ⁊ a pec-
catis ceſſaṫ: i fine requiē et̄nā largiṫ. Deide cū
feſtiuitatē. vij. diebꝰ p̄dicaſſet: p̄mū diē requiez
appellauit: ſeq̄ntes tacet: vt v̄tutū opam dādā
ſignificet: trāſfert ad octauam diem requiem
quia fidelibus legem facientibꝰ req̄es in futu-
ro ſuaṫ. k Die p̄i. fru. Fructꝰ ē xp̄s. Un̄:
Iſa.11.a Egredie. vir. d̄ r. ieſ. ⁊c. q̄ aptat v̄tutes ſuo tp̄e
Ps.1. Erit tanq̄ʒ lignū qḋ plātatū ē ſecꝰ d̄curſus aq̄ꝝ:
qḋ fructū ſuū dabit i tp̄e ſuo. l Spatulaſ-
Pſal.91. q;. ⁊c. Iuueneſcētia iuſticie germīa: q: iuſtꝰ vt
palma florebit: q: d̄ palma nihil reſpuiṫ nec d̄
his q̄ iuſte viuūt: addit ⁊ ramos ligni den. ⁊c.
m Et ramos ligni. Dēs. ſ. v̄tutū fructus: ſʒ
maxime miſc̄diam quā optet eē ꝯtinuā ⁊ p̄ma-
Eccl.9.b nētē. Un̄: Oleū de capite tuo nō deficiet.

De torrente

ſ omnium.
erit celeberrimus: et vocabitur ſan-
ſ Sanctoꝝ. ſ penitendo. ſ vt ſanetis.
ctꝰ: affligetiſq; animas veſtras in eo: ⁊ a
ſ bona perfecta ſupedificando. b ſ vitā cōſummatam.
offeretis holocauſtū dn̄o. Omē opꝰ ſuile b
ſ a malis ceſſabitis.
a nō facietis in tp̄e diei huius: quia dies
ꝓpitiatiōis eſt: vt ꝓpitietur vobis do-
minus deus veſter. Omnis aīa que af-
a ſ q: nō ſequiṫ humilitatē xp̄i qui ſeipm̄ humiliauit vſq;
flicta nō fuerit die hoc: ꝑibit de popu-
ad mortem. ſ terreni.
lis ſuis: ⁊ que operis quippiam fecerit
ſ Sanctorum.
b delebo eam de populo ſuo. Nihil ergo
opis facietis in eo. Legitimum ſempi-
ternū erit vobis in cūctis generationi-
a Lxx. Sabbatū ſabbatoꝝ: vt ſcʒ intelligamus illud quod
excedit infirmitatē iudeorum.
bus ⁊ habitationibus vr̄is† Sabbatū
c requietionis eſt: ⁊ affligetis aīas vr̄as.
Die nono menſis ſeptimi a veſꝑa vſq; c
ad veſperū celebrabitis ſabbata vr̄a.
Et locutus eſt dn̄s ad moyſen dicens: d
d Loquere filijs iſrl̄: A q̄ntodecimo die
a ſ vt in hac vita a malis feriemur: in qua ſicutini taber-
naculis eſſe debemus.
menſis huiꝰ ſeptimi erunt ferie taberna-
a ſ q̄ nouit p̄n̄tibus i tabernaculo vti prima dies. i. initiū
a ſanctificatione vocationis incipit ei.
culoꝝ ſeptē diebꝰ dn̄o. Dies p̄rimꝰ vo-
cabiṫ celeberrimꝰ atq; ſanctiſſimꝰ. Om-
ſ q: nulli in ſeculo ſeruiunt q̄ q̄ in eo ſunt tranſitoria in-
telligunt. ſ omni tempore.
ne opus ſeruile nō facietꝭ i eo: ⁊ ſeptem e
a ſ ꝑfectā cōuerſationē. b ſ a q̄ ē. c ſ futura vita.
e diebꝰ offeretꝭ holocauſta dn̄o. Dies q̄ʒ
ſ p̄dicta agentibꝰ. a ſ q: ſc̄i vocabunṫ i ꝑpara hitacula
octauus erit celeberrimꝰ atq; ſc̄tiſſimꝰ:
a ſ qḋ. ſ. hic ꝑpaſtis id eſt voſipſos. ſ cōgregatis vndi-
f ⁊ offeretis holocauſtū dn̄o: eſt eī̄ cetꝰ
q; ſctis oibꝰ. ſ oēs eī̄ eritis ſicut angeli dei.
atq; collecte. Omē opꝰ ſuile nō facietꝭ in
g eo. Hec ſunt ferie domini: quas vocabi-
tis celeberrimas atq; ſanctiſſimas: of-
feretiſq; in eis oblationes domino: ho-
ſ mortificate membra veſtra. ſ orōnes continuas.
locauſta ⁊ libamenta iuxta ritum vni-
ſ quibus declinamus a malo.
uſcuiuſq; diei: exceptis ſabbatis domi-
ni: doniſq; veſtris: et que offeretis ex
ſ qḋ ſolet fieri p̄iculo. ſ ſola voluntate.
h voto: vel q̄ ſpōte tribuetꝭ dn̄o. A q̄nto
ſ plenitudinis temporum.
decimo ergo die menſis ſeptimi quan-
do congregaueritis omnes fructus ter-
ſ a malis vocantes.
ſ q̄diu viuitis.
re vr̄e: celebrabitꝭ feriaſ dn̄i ſeptē diebꝰ.
ſ qui reſurrectionē ſignificat. ſ nō iam ſeptimo.
i Die primo ⁊ die octauo erit ſabbatū. i.
k req̄es. Sumetiſq; vobꝭ die p̄rio fructus f
ſ Iuuenes ramos.
l arboris pulcherrime: ſpatulaſq; palmaꝝ
m et ramos ligni denſarum frondium: et

catū de fabricatione
vituli: ⁊ idō celebra-
baṫ decia die mēſis
ſeptimi: q: tūc deſcē-
dit moyſes de mōte
portās ſcḋas tabu-
las in ſignū ꝓpitia-
tionis diuie. ſequiṫ:
a Affligetiſq; ani-
mas vr̄as i eo. Tūc
eī̄ debebant affligi
iudei vigilijs ⁊ ieiu-
nijs. b Et offere-
tis holocauſtū dn̄o:
mō q̄ determinatur
Nume. xxix.
c Die nono mēſis
ſeptimi ⁊c. q: ſic̄ di-
ctum eſt frequenter
dies ſolēnes iudeoꝝ
incipiebant a veſpe-
re p̄cedentis diei.
d Et locutus ē do-
minus. h̄ ꝯn̄r agitur † De ferijs c.2.
de feſto tabernaculo-
rū qḋ celebrabatur
in memoriam illius
bn̄ficij q̄ dn̄s filios
iſrael. xl. an. ſuſtenta-
uit in loco deſ̄to in
tabernaculis habi-
tando. et incipiebat
iſta feſtiuitas a. xv.
die menſis ſeptimi:
et durabat per. vij.
dies. prima tamē die
q̄ erat celebrior ceſſa-
batur ab omī opere
ſuili: ⁊ ſimiliter die
octaua in qua cele-
brabatur aliḋ feſtū
quod dicebaṫ feſtuʒ
cetus vel collecte: q:
eadē die colligebaṫ
pecunia ꝓ ſacrificijs
ꝑ annū fiēdis: ⁊ alijs
neceſſitatibꝰ tabna-
culi vel tēpli que de-
bebāt fieri de cōibꝰ
ſūptibꝰ: ⁊ ptʒ lr̄a ex
dictꝭ paucꝭ exceptꝭ q̄
exponēṫ. e Et ſe.
di. of. ho. Que autē
ſint iſta dēminatur
Nume. xxix. Et ſilr̄
de ſacrificijs fiendis
in feſto cetus vel col-
lecte determinatur
ibidez. f Sume-
tiſq; vobis die p̄ri-
mo fructus arboris
pulcherrime ⁊c. que
aūt ſit arbor iſta nō
d̄r. dicūt tn̄ aliqui ꝙ
ſunt poma citrina:
q: ſūt valde pulchra
iſta tn̄ fiebāt ad de-
notandū ꝙ dn̄s in
terra deſerta ſuſten-
tauit eos diu abſq;
defectu notabili: vt
hr̄ Deuṫ. ij. vbi d̄r:
Nouit dn̄s iter tuuʒ
hitās te. xl. an. et ni-
hil tibi d̄fuit ⁊ ad de-
ſignādū ꝙ d̄ illo d̄ſ-
to trāſierꝭ ad t̄rā fru-
ctiferā ⁊ d̄lectabilē.

Et locutꝰ

F

G

a De torrente ⁊c̄. De pn̄ti ſcʒ vita q̄ fluit tanq̄ torrens tēta/
Ps.109. tionibus ⁊ tribulationib⁹ ebulliens. Uñ: De torrēte ī via bi
bit: ꝓpterea exaltauit caput: in cruce. ſ. pēdēs. Ca. XXIIII
b Precipe filijs iſrl̄ ⁊c̄. Cādelabrū euāgelica vita: in q̄ vir
Matt.5.b tutes ſplendent ſic̄ lucerna. Uñ: Nemo accendit lucernam et
ponit eā ſub modio ⁊c̄. his lucernis
iunctū eſt oleū. i. elemoſyna q̄ cetere
v̄tutes irrigantur: ne extinguantur
h̄ oleū fatue v̄gines nō hūerunt: iđo
excluſe ſunt. h̄ dʒ eſſe đ oliuis puriſſi/
mū: ⁊ nō de rapina: vel ꝓ laude hūa
Prou.3.b na elemoſynā faciamus. Uñ de p̄mi/
tijs frugū tuaꝝ da paupib⁹: lucerne
Matt.5.d ardent ex̄ velum. i. añ xp̄m q̄ ait. Qđ
vni ex minimis feciſtis mihi feciſtis.
In tabernaculo. i. in celo: vbi miſeri/
cordes abſcondunt theſauros.

a ſ ramos. ſ. cōtinētie ⁊ caſti cōiugij. Salix enim
fruct⁹ nō fac̄. b ſ i eū credēdo ⁊ eo patiendo.
a ſalices de torrēte: ⁊ letabimini co
a ſ Non eſt impijs gaudere dicit dn̄s.
ram domino deo veſtro: celebra
bitiſq; ſolēnitatē ei⁹ ſeptem die/
a ſ. i. p̄ceptū ⁊ iſtitutū dn̄i qđ ſemp̄ ē obſuādū.
bus p āñū. Legitimū ſempiter/
nū erit in generationib⁹ veſtris.
Mēſe ſeptimo feſta celebrabit̄ :
ſ De tota pn̄s vita ꝓ vmbraculo habeatur ſcʒ.
⁊ habitabit̄ i vmbraculis ſeptē
ſ a ſ ver⁹ iſraelita q̄ cū abraam reliq̄t oīa ⁊ in ta
bernaculis cū iſaac coheredib⁹ ꝓmiſſionis hitat.
dieb⁹. Ois qui de genere iſrael ē
manebit in tabernaculis: vt di/
ſ quaſi non obliuiſcantur bñficij mei: ⁊ egyptie
ſeruitutis ⁊ liberationis.
ſcant poſteri veſtri qđ in taberna
ſ Nota: vt imitentur eum qui ait: Uulpes fo/
ueas habent: ⁊ volucres celi nidos: filius autem
hois nō hʒ vbi caput ſuum recliner.
culis habitare fecerim filios iſrl̄:
ſ de terrenitate mūdi: de ſeruitute pharaonis.
Cum educerem eos de terra egy
pti: Ego dn̄s deus veſter. Locu/
tuſq; eſt moyſes ſup ſolēnitatib⁹
dn̄i ad filios iſrl̄. C. XXIIII

Et locutus eſt domin⁹ ad a
moyſen dicens: Precipe b+
a ſ elemoſynā q̄ irrigāt cetera bona.
filijs iſrl̄ vt afferāt tibi ole
a ſ laborib⁹ ꝓprijs. b ſ vt nihil cupiat huma/
um de oliuis puriſſimū ac lucidū c d
ne laudis. ſ virtutes.
ad concinādas lucernas iugiter e f

Ni. de Lyra. Ca. XXIII ſ Uſq; in

Moraliter. Locutus eſt dominus ad
moyſen ⁊c̄. h̄ agit̄ de ſeptē ſolēnitati/
bus veteris teſtamenti. ſ. ſabbati pa/
ſce. pentecoſtes. tubaꝝ. expiationis.
tabernaculoꝝ. cetus. Feſtū ſabbati fi
gurauit quietē ſpūalem mētis ī xp̄o.
feſtū paſche reſurrectionē xp̄i de ſe/
pulchro. feſtū pentecoſten deſcenſum
ſpūſſancti in ſigno viſibili ſup aplos
alioſq; credentes. feſtū tubarū p̄di
cationē aploꝝ. feſtū expiationis emū
dationē ꝑplī xp̄iani a pctīs. feſtuʒ ve
ro tabernaculoꝝ figurauit pegrinati
onē fideliū in h̄ mūdo in q̄ ꝓcedunt
de v̄tute in virtutē ꝓficiēdo. feſtum
cetus ſignificauit collectionē ſctōꝝ
in regno celoꝝ ꝓpt̄ qđ iſtđ feſtū ſan/
ctiſſimum vocabatur.

In ca. xxiij. vbi đr ī poſtilla: Et ſi/
militer die octaua.

A Additio. Ex h̄ ꝙ iſta dies
octaua dicebatur
feſtū cete vel collecte: nō h̄r ꝙ eadem
die colligeret̄ pecunia ꝓ ſacrificijs ⁊
hmōi: tñ quia ſil̄r dies ſeptīa feſti pa/
ſche dicebat̄ feſtū collecte. vt habet̄
ī. Deutro. xvj. ⁊ tñ in illa die null⁹ dic̄
ꝙ colligebant̄ pecunie: tū qꝛ manife
ſtū eſt apđ doctores hebreos cōmuni
ter: ꝙ illa collectio ꝓ neceſſitatib⁹ cō
munibus ſacrificioꝝ hmōi fiebat per
totā terrā ꝓmiſſionis in p̄ma die menſis. xij. q̄ p̄cedit ꝑ men/
ſem principium anni ſequentis: vt habetur per ſcripturas eo
rum autenticas: de quo ⁊ ſilib⁹ q̄ nō ꝑtinēt ad errores ſuos.
illis credendū ē. Uñ feſtū cet⁹ đꝛ ex h̄ ꝙ erat dies celebris ī q̄
ppl̄s debebat adunari ſeu colligi ad vacādū diuinis: ⁊ ꝑ ꝯn̄s
ceſſare ab opib⁹ ſuilib⁹. Uñ ſemp̄ ſubiungit̄ immediate huic
dictioni: cet⁹ ſeu collecte: ī hac materia ceſſatio ab opib⁹: vñ h̄
đꝛ: Eſt eñi cet⁹ atq; collecte: oē op⁹ ſuile nō facietꝭ in eo. Et ſi/
militer Deutro. xvj. de ſeptīa die paſche. ſʒ circa h̄ ē attēden/
dū: qđ h̄ feſtū qđ fiebat ꝑ ſeptimū diē tabernaculoꝝ nullam
hʒ rōnē lr̄alem q̄ ꝑtineat ad mēoriā p̄teritoꝝ. Nā feſtū taber
naculoꝝ cui h̄ feſtū ꝯtinuabat̄ qđ celebrabat̄ ꝑ ſeptē dies cō
tinuos: erat mēoriale eoꝝ q̄ fuerūt facta ī deſto. Uñ ī lr̄a đꝛ:
Hitā. ī vm. ſeptē dieb⁹: ⁊ ita vt diſcāt poſteri vr̄i ꝙ ī tabnacul̄
hitare feceri filios iſrl̄. De die āt octaua lʒ eēt celeberrīa ñ fit
mētio ī cui⁹ p̄teriti mēoriā ſit: vñ tota rō hui⁹ feſti ē figuratīa
đ futuro. nec ē dicēdū ꝙ ꝑ iſtđ feſtū figurabat̄ adunatio ꝑplī
⁊ paꝝ p̄ſtita ī t̄ra ꝓmiſſiōis: qꝛ ſi ſic đbuiſſet ceſſare p⁹ īgreſſū
t̄re ꝓmiſſiōis: ſic̄ figura ceſſat aduēiēte figurato: vñ dicēdū vi
det̄ ꝙ h̄ feſtū figurabat ꝯgregationē fideliū ī eccl̄ia xp̄i ī pn̄ti
vel ī regno celoꝝ futuro. Cui⁹ ſignū ē: ꝙ in tota lege moſaica
ſeptenariū celebrat̄: ſic̄ ptʒ đ ſabbato int̄ dies hebdomade: ⁊
de ſeptem diebus paſche: ⁊ ſeptem diebus tabernaculoꝝ: et
de celebratiōe pētecoſtes p⁹ enūerationē ſeptē hebdomadaꝝ
⁊ de mēſe ſeptīo ī q̄ plurima ⁊ p̄cipua feſta celebrabātur: vt ī
h̄ ca. Sil̄r dies ſeptīa ī veteri lege nō fuit celebris: niſi tm̄ ī h̄
loco ī q̄ manifeſte denotat̄ ꝙ expletis oīb⁹ feſtis veteris leḡ
q̄ oīa ī h̄ ca. recitant̄. īmediate ſuccederēt feſta xp̄i: q̄ ī octaua
die ſcʒ
die ſcʒ reſurrectionis īcipiūt ſeu exordiū recipiunt: ꝓut iſta
largi⁹ ī glo. tractant̄: q̄ nō ſūt ītelligēda ad ſenſus myſticos
ꝯtinere: ſʒ ad lr̄alē rōne p̄dicta.

Replica correctorij ꝯ Burgeñ. In ca. xxiij. vbi poſtilla
tor ad lr̄am exponit q̄re dies octaua p⁹ feſtū tabernaculoꝝ
dicebatur cetus vel collecta: Burgē.
contradicit aſſerēs illius diei octaue
nullū eſſe ſenſum lr̄alem niſi figura/
tiuū de futuro ⁊c̄. In q̄ digreſſione ſe
inuoluit in multis. p̄mo qꝛ arguit per
locū ab auc̄te negatiue dicens nō ha
betur in lr̄a: igit̄ nō eſt veꝝ. Ptʒ aūt
hoc eē argumentū cōfirmās errorem
Huſitaꝝ. Scđo qꝛ dic̄ ſeptimā paſche
dici cetus ⁊ collecte: vt ptʒ Deutro.
xvj. tñ vt dicit tūc nō colligebant̄ pe
cunie: ſʒ poſtillator exponit illum lo/
cum multipliciter. vno mō vt h̄: tunc
eñi Burgeñ. ibi nō ꝯdicit. tertio incō
uenient̄ ſine allegatiōe ſacri canonis
ꝯponit auc̄tem hebreoꝝ catholic̄ do
ctorib⁹ cū poſtillatore cetū ⁊ collectā
ad lr̄am exponētib⁹: vt ptʒ ī ſcholaſti
ca hiſt. circa libꝝ Nūeroꝝ ca. đ ceno
phegia: q̄rto qꝛ ſine rōne ⁊ auc̄te di/
cit dici collecte nullā eē expoſitioneʒ
lr̄alē ex aliq̄ facto p̄terito: qđ falſum
videt̄: qꝛ ſcholaſtica hiſtoria ⁊ poſtil
lator ⁊ alij doctores catholici aſſignāt
rōnē lr̄alē nullā abſurditatē hñtē: q̄
rō etſi ī lr̄a ñ exp̄mat̄: vt dic̄ Burgē.
ex lr̄a tñ trahi pōt nō abſurde: certe
eñ ē apđ oēs: ꝙ collecte fiebāt ꝓ cōi
vſu ſacrificioꝝ: ſʒ q̄ tp̄e fiebant ex lr̄a
nō h̄r: niſi h̄ ⁊ Deutro. xvj. Sūt etiaʒ
alie feſtiuitates q̄b⁹ ī lr̄a nō dat̄ rō lr̄a
lis: q̄ tñ ex̄ lr̄am ſine abſurditate per
doctores ſepe aſſignat̄: ſicut expoſitio
multoꝝ pſalmoꝝ ad lr̄am q̄ a ſanctis
etiā doctorib⁹ varie pōit̄: ſi eñ lr̄a de
oīb⁹ redderet rōnē facile eēt lr̄ām ex/
pōere cui⁹ tñ expoſitionis multiplicit̄
difficultas oñdit̄ a btō Hiero. in ꝓlo
go biblie. Nec aſſignatio Burgē. ex
littera habet colorem. Dicit enim fe/
ſtum cetus vel collecte dici ex eo: q̄a
populus debebat adunari ſeu colligi
ad vacandum diuinis ⁊ per conſe/
quens vacare ab opibus ſeruilibus:
ſed littera videtur contradicere huic
aſſignationi Deutro. xvj. vbi đꝛ quia collecta dn̄i dei tui eſt:
⁊ non dicit̄ qꝛ collecta populi eſt: ſed dn̄i dei tui eſt. Collecta
aūt dn̄i dei nō videt̄ poſſe ītelligi de collecta populi: ſed de
collecta facta a populo ad honorē dn̄i dei: vt ex effectu dica/
tur collecta dn̄i dei: ⁊ vt illa collecta cōpetēti⁹ fieret prohibe
tur in eo die opus ſeruile: vt cōpetentius ppl̄s conueniat ad
cultum dei: vt etiā dicit Burgeñ. vbi collecta fieret: ne per
opus ſeruile alicui cōuenienter excuſationi locus eſſet. P⁹
lr̄alem igitur expoſitionē: figuralem quā Burgeñ. ſumit ex
gloſa ordinaria laudo: qꝛ fidei fauet.

Capi. XXIIII

Et locutus eſt dominus. Deſcriptis ſolēnitatib⁹ par/
tinentib⁹ ad totum populum generaliter: Hic conſe/
quenter ponuntur pertinentes ad ſacerdotes ſpecia
liter. Et primo deſcribitur huiuſmodi cultus. ſecundo ponit̄
incidens caſus. ibi: Ecce autem ⁊c̄. Prima in duas: quia pri
mo agitur de compoſitione lucernarum. ſecundo de propo/
ſitione panum. ibi: Accipies quoq; ſimilam. Utrunq; enim
pertinebat ad officium ſacerdotum: ⁊ cedebat ad honorem
⁊ cultum diuinum. Circa primum dicitur. b Precipe fi/
lijs iſrael ⁊c̄. quia oleum vnde lucerne debebant impleri: de
bebat a populo miniſtrari. c Puriſſimū. ſine amurca
aut fece aliqua. d Ac lucidum. vt eſſet aptum ad dan/
dum lumen. e Ad concinnandas lucernas: id eſt com
ponendas. f Iugiter: id eſt continue: licet arderent ſo/
lum de nocte ſm aliquos: ſicut ⁊ agnus oblatus in holocau
ſtum mane et veſpere dicebatur iuge ſacrificium: vel dicitur
iugiter: quia oēs ſeptē lucerne ardebāt de nocte. de die vo
tres tm̄ ſm ꝙ dicit Joſephus.

Extra velum

a Uſqꝫ in ma. Futuri ſeculi.ſ.tunc eñ nō erit tēpus orandi vel elemoſynam dādi.
Pro.3.d Vñ: Ne dicas amico tuo: vade ⁊ reuertere: ⁊ cras tibi dabo. Neſcitis eñ qd pari/
Ioh.1.a at ſuꝑuentura dies. b Sup candelabꝝ ⁊c. Chriſtus qui eſt lumen verū ⁊ illumi
1.Pet.2.a nat oēm hoiem ve. in hunc mundū. Et pctm̄ nō fecit: nec inuentus eſt do. in o. eius.
Act.2.a Sup hunc ardet lucerna.i.ſpūſſctūs qui in igneis linguis ſup diſcipulos apparuit:
huic puriſſimū oleū.i.mundā vitā debemus offerre: ſciētes
q: nō oēs pñt incendere illū: ſed ſolus xp̄s ⁊ filij eius: q̄ ple/
Eſa.61.a nus ſpū ait: Spūs dñi ſup me. Qui etiā ait: Ignē veni mit/
Luc.12.f tere in terrā: ⁊ quid volo niſi vt accendat: hunc inſufflans:
Ioh.20.f q̄ſi incendēs ait: Accipite ſpm̄ſanctū: hec aūt lucerna nō ac
cendit: niſi ꝑ vitā ⁊ conuerſationē mundā: vel accenſa cito
1.Theſ.5.d extinguit: vñ ſpūm nolite extinguere ⁊c. c Accipies q̄ꝫ
ſimilā ⁊c. Beda. Duodecim panes in menſa tabernaculi.xij.
ſunt apli: ⁊ oēs eoꝝ doctrinā in eccleſia ſeq̄ntes. Qui q̄niā
vſqꝫ ad cōſūmationē ſeculi ꝑplm dei reficiunt panibus verbi
ideo.xij. panes ꝓpoſitionis nunq̄ recedunt de menſa dñi:
hi nō de qualibet farina: ſꝫ de ſimila iubent fieri. Qui vero
verbū vite miniſtrant neceſſe eſt prius virtutū frugibus ſtu/
dere: vt q̄ admonent: faciendo cōſeruent vel cōmendent. Hi
bñ altrinſecus ſup menſam ſtatuunt ꝓpter concordiā chari
tatis ⁊ ſocietatis: nā ⁊ dñs binos ad p̄dicandū miſit: q: p̄di
catores ſcti nunq̄: vel in aſſertione veritatis: vel in affectu
dilectionis ſunt diuiſi. Thus luciddiſſimū ſupponit in monu
mentū oblationis dñi: q: ꝑfe actioni dñi ⁊ doctrine orō pura
ſuꝑadditur: vt ꝑ hec vtraqꝫ rite ſociata: ſemꝑ mēoria ſacre
oblationis in conſpectu dei appareat. Panes ſingulis ſab/
batis mutantur: q̄ ꝑ ſeptem dies operandi in menſa fuerint
poſiti q: doctores ſancte eccleſie cōpleto laboris ſui tp̄e eter
na in celis quiete remunerantur: alios in opus ſui laboris
ſub eadem ſpe retributionis relinquunt. Coquebant panes
añ ſabbatū: ſm Joſephū. Duo ⁊ duo diuiſi: ⁊ ſabbato mane
oblati ſup menſam ponebant: ſeni ad alterutroſqꝫ conuerſi
duabus patenis aureis ſuppoſitis thure plenis q̄ ꝑmanebāt
vſqꝫ ad aliud ſabbatū: ⁊ tunc alij afferebant: illi ſacerdoti/
bus dabant: ⁊ thure incenſo in igne ſacro in q̄ oīa holocau/
ſta fiebant: aliud thus ſupponebat: q: prius nobis deuote
cōuerſationis accipienda req̄es ⁊ vita eterna ꝓmittit: ſic tñ
vt ꝑ labores ⁊ opa bone vite ad eam ꝑueremus.
d Coques ex ea duodecim ⁊c. Orige. Sermo dñi panis ē
ſed multiformis: ali⁹ in publico docet plebē de operib⁹ miſe
ricordie ⁊ beneficentie qui cōis videtur. Eſt alius ſecretus
de fide vel reꝝ ſciā diſſerēs: hic eſt mundus: ⁊ ex ſimila cōfe
ct⁹: ⁊ in cōſpectu dñi ſup menſam mundā ꝓponendus: ſolis
ſacerdotib⁹ ſeꝑand⁹. Tu ḡ ſi hēs ſciam ſecretoꝝ.i.ſi de fide
dei: ſi de myſterio xp̄i: de vnitate ſpūſſcti diſſerere ſcient po/
tes. Panes ex ſimila deo offers: ſi cōib⁹ monit̄ ⁊ moraliter
ꝑplm inſtruis. Cōes panes obtuliſti: de duab⁹ decimis pāis
vnus fit: nō d̄r cui⁹ mēſure decie ſint. Que ḡ iſta res ē: cui⁹
mēſura ⁊ mod⁹ nō noiat nec cōp̄hendit. Denarius nume
rus vbiqꝫ pfect⁹ eſt: q: tota nūeri rō ⁊ origo ſurgit ex ipo. In
h̄ ḡ oñdit recte auctor ⁊ origo oīm de⁹: ſꝫ ſi in eccleſia de ſo/
lo p̄re loq̄mur: vni⁹ decime panē facim⁹. Si de ſolo filio ſilr.
Si aūt dixero: q: pr̄ in filio eſt: ⁊ fili⁹ in p̄re: ⁊ q: pr̄ ⁊ filius
vnum ſunt: de duabus decimis ſimile munde vnum panem offero: qui dat vitā mū/
do: vetus quoqꝫ ⁊ nouum teſtamentum ⁊ vnum vtriuſqꝫ domini ſuſcipiendo et pre/
dicando vnum panem offero. Menſure quidem ipſius id eſt ſubſtantie nomen com
p̄hēdere vel inuenire nequeo: patrem tamen ⁊ filium vnum confitendo: panem
vnum ex duabus decimis offero: non vt vnus panis ex vna decima fiat: ⁊ alius ex
alia: vt ſint due decime ſeparate: ſed due decime ſint vna maſſa ⁊ vnus panis: quia
non ſeparo patrē a filio: nec filium a patre. Proponuntur panes duobus poſitioni
bus: nec de patre ⁊ filio ſermo ſit ꝑmixtus. Nunc aūt vnus eſt panis. q: vna ſubſtā
tia: due poſitiones.i.ꝑſonarū ꝓprietates. Aliū eñ dicimus patrem qui nō ſit filius
⁊ illum filiū qui non ſit pater: ⁊ ſic duas decimas in vno pane ſeruamus: ⁊ añ deum
duas poſitiones cōfitemur. Sꝫ magni paſtoris ē has menſuras ſeruare: ⁊ de p̄re ⁊ fi
lio ſmonē ſic optet cōiūgere vel diſiūgere: vt panis vn⁹ appeat. Et menſure ſue.xij.
panes fieri iubentur: iuxta numerum tribuum iſrael: in quo totius nature rōnalis
forma continetur. Duodecim nanqꝫ putantur eſſe generales eius ordines qui figu/
rantur in.xij. tribubus: in quibus regalis erat quidam ordo qui iudas nominatur.
Alius ꝯſacerdotalis q̄ leui d̄r: in q̄ ordie templū dī ⁊ altare collocatū ē. Alius ordo
iſachar ⁊ alij q̄ꝝ rationē nō eſt hui⁹ tp̄is explanare: q̄ tñ trib⁹ panē ſuū hꝫ añ deum.
Et lꝫ aliq̄ trib⁹ de cōcubiña deſcēdert: ⁊ ꝑtim libere ⁊ ꝑtim ſuiles ſūt: ꝓ oīb⁹ tamē de
duab⁹ decimis pāis ſup menſam ponit.ſ.mundā.ſup mēte ſctām et puram.
e Ecce aūt egreſſus ⁊c. Mulier iſraelit̄ ſapiā ſpūalis nō dꝫ coire cū egyptio.i.cū
ſapientia exteriori. Qui enim naſcitur.i. docetur de tali coitu filius eſt egyptij.i. ſa/
piētie ſecularis q̄ꝝ ea didicit: obtinere cōtēdit: talis aliq̄ñ in caſtris eccleſie cū iſrae/
lita rixatur: qui totū ſe ſapīe dei dedicauit nō q̄rēs ſapiam hui⁹ mūdi: neqꝫ p̄ncipiū
hui⁹ ſeculi: ⁊ blaſphemat fili⁹ iſraelitidis nomē: nō mētionē xp̄i faciēs. Notādū āt
q̄ non determinat: quod vel cuius nomen, adhuc eñ nomē xp̄i ignotum erat: de quo
ait gabriel

ſ aū xp̄m q̄ ait: qđ vni ex mi.m.f.m. feciſtis.
extra velū teſtimonij in taberna a†
ſ celo. a ſ xp̄s ver⁹ ſacerdos q̄ paupib⁹ cōpatit
culo federis. Ponetqꝫ eas aarō b
a ſ cōtinue: vñ oleum de capite tuo nō deficiet.
b ſ pr̄ tu⁹ q̄ videt in abſcōdito reddet tibi.
a a veſpere vſqꝫ in mā̄e coraꝫ dño c†
ſ vt hec lex inetern̄ū duret.
cultu rituqꝫ ꝑpetuo in generatio
ſ Euangelicam conuerſationem.
b nibus veſtris. Sup cādelabrum †
ſ ab oī errore ⁊ hypocriſi vt lucerne añ deū lu/
ceant ⁊ nō añ homines.
mundiſſimū ponentur ſemper in
a ſ q: p̄dicatores primi debēt virtutū frugibus
ſtudere.
c ꝯſpectu dñi. Accipies quoqꝫ ſimi d†
a ſ apl̄os ⁊ ſeq̄ces eoꝝ q̄ amminiſtrant cibum
verbi dei: vel panem verbi.
d laꝫ ⁊ coques ex ea duodecim pa e†
ſ vt omnes ſint perfecti.
nes qui ſinguli habebūt duas de f
ſ propter concordiam charitatis.
cimas. Quoꝝ ſenos altriſec⁹ ſup g
ſ eccleſiam. ſ ſine macula ⁊ ruga.
mēſam puriſſimā corā dño ſtatu
ſ orationem.
es: ⁊ pōes ſup eos thus luciddiſſi/ †
ſ vt.ſ. ſacre oblationis mēoria i cōſpectu dei ſit.
mū: vt ſit panis i monimētū ob/ h
ſ q: alijs in requiem aſſumptis
latiōis dñi: Per ſingula ſabbata i†
ſubſtituuntur predicatores noui.
mutabūtur corā dño: ſuſcepti a fi k
lijs iſrl̄ federe ſempiterno: erūtqꝫ
aarō ⁊ filioꝝ ei⁹ vt cōedāt eos i lo l m
ſ non vbiqꝫ. a ſ Eccleſia vel corporib⁹ ſanctis
ſm illud: Templum dei ſanctum eſt: quod eſtis
vos.
co ſctō: q: ſānctū ſctōꝝ eſt de ſa/
e crificijs dñi iure ꝑpetuo. Ecce āt n†

a Ex velū. qđ diuidebat ſctm̄ ⁊ ſan
ctūſctōꝝ. q: candelabrū erat ex̄ ſctm̄
ſanctoꝝ: in illa ꝑte tabernaculi q̄ di/
cebat ſanctum vel ſancta.
b Ponetqꝫ e.a.i. cōponet. c A
veſpere vſqꝫ in
ma. q: in mane
oēs extingue/
bant ſm ali/
quos: vel aliq̄
ſm Joſephuꝫ
vt dictū ē. Ad
quid aūt pone
rentur iſte lu/
cerne: ⁊ q̄d ſi/
gnificarent di
ctū fuit Exo.
xxv. capitu.
d Accipies
q̄ꝫ. h̄ dñr agit
de ꝓpoſitione
panū: quorum
materia erat
farina triticea
puriſſima: et
d̄ ſūptu popu/
li miſtrāda.
e Et coques
ex ea duodeci
pāes. Ad offi
cium eñ ſacer
dotū ꝑtinebat
iſtos pāes for
mare ⁊ coq̄re
ꝑ modū expo/
ſitū Exo. xxv.
f Singuli
habebūt duas
decīas. Et ac
cipitur hic de/
cima ꝓ decia
parte ephi.
g Quorum
ſenos altriſe.
quia de iſtis
duodecim pa/
nibus fiebant
duo ordines ⁊
in quolibet or
dine erant ſex
panes vn⁹ ſu/
per alium ⁊ in
ſūmitate cuiuſ
libet ordis erat vas aureū plenū thu
re luciddiſſimo. h Ut ſint pa. ⁊c.
q: panes cedebāt i vſum ſacerdotum
⁊ thus cremabat in honorē diuinū.
i Per ſingula ſab. muta. q: amot̄
prioribus ponebantur noui.
k Suſcepti a filijs iſrael. q: mate/
ria huiuſmodi panum ab eis accipie
batur. vt. ſ. dictum eſt.
l Erūtqꝫ aarō ⁊ fi.c. In neceſſitate
tñ poterāt alijs dari ad eſum: ſic achi
melech dedit ipi dauid: vt hr̄.j. Reg.
xxj. m Ut comedant eos in loco
ſancto. id eſt intra atrium tabernacu
li in vna exedra ad hoc parata.
n Ecce aūt egreſſus. hic ponit ca/
ſus incidens de blaſphemo in iurgio
⁊ deſcribitur iſte caſus poſt deſcripti/
onem dictarum ſolēnitatum: q: in ſo/
lēnitatibus ſolent hoīes lautius co/
medere ⁊ bibere. ⁊ per cōſequēs iur/
gari defacili: ⁊ int̄ iurgia ꝓrūpe ad
blaſphemias. primo igit deſcribit hu
ius blaſphemi trāſgreſſio. ſcđo puni/
tionis determinatio, ibi: Miſerunt
cum

B

Luce.i.c ait Gabriel: Et vocabiť nomen eius ieſus: de quo nomie Paulꝰ ait: dedit ei
Phil.2.b nomen qď eſt ſup omne nomē ⁊c. Cū vero qui in tali ſapiā cōfidit: blaſphe/
mat nomē xp̄i dicens eū inequalē patri: ex eccleſiā pelliť: ꝗ audierūt ponēt
1.Coꝛ.11.a manū ſup caput eiꝰ: qꝛ caput viri xp̄s: caput xp̄i deus ꝗ ī xp̄o blaſphemať.
Ecce aūt ⁊c. Orige. Duo litigant: vnus ex integro iſraelita: ꝗ litigat et nō peccat: alter ex maioꝛi pte.i. ex pte egyptiꝰ cuius pctm̄ deſignať. Iſraelita rōnabiliter litigat. In exo do quoq; iſraelita ſupat: egyptius cadit: ꝗ veritatē defendit ⁊ eccleſiaſticā fidē: integer iſraelita litigat cū egyptio: ꝗ ex pte xp̄o credit: ⁊ ſcripturas recipit: ſed nō integre ⁊ fideliter ſenſum capit. Ꝧ ex mr̄e iſraelita eſt: ſex ex pte egyptius. Qui vero fidei crude/ litate ⁊ nois ꝓfeſſione chriſtianus eſt ⁊ catholicꝰ ex vtraq; pte iſraelita eſt. Qui aūt ꝓfeſſione xp̄ianuſ: intellectu fidei hereticus ⁊ puerſus: mr̄em hꝫ iſraelitam: ⁊ patrē egyptiū: pterea cū ꝗs ſcripturas legit: ⁊ ſequiť lr̄am ⁊ intellectū repudiat ſpūalem: mr̄em habet iſraelitā.i. lr̄am ⁊ carnalē ſenſum quē ſequiť: habet egyptiū patrē. ideo contra catholicuꝫ litigat qui ſm̄ lr̄am ⁊ ſpūm iſraeliticus eſt. Qui de pr̄e egyptio eſt: noīat nomē ⁊ maledicit: qꝛ negat creatoꝛeꝫ eſſe mundi: ⁊ patrē xp̄i. Nos aūt qui lr̄am ⁊ ſpirituꝫ ſequimur dicimus: neq; ſm̄ lr̄am maledicendū: neq; ſm̄ ſpūm blaſphemandū. Maledici eīm in deū et in ꝓximū: regnū dei nō poſſidebūt. Vn̄ ⁊ per moyſen tā aſpere vindicat deus in maledicū. iō aūt nō dixit: cuius nomē nominās maledixerit: vel dei vl' hoīs: ne ſi de deo diceret: de hominibus dediſſe licentiam aliquis eū putaret. Qui enim maledicūt ⁊ ſi non ex coꝛde: nō ex voto vel animo iniquo īmundiciā tn̄ la/
Eſa.6.c bioꝝ (ſm̄ Eſaie verbū) ⁊ inq̄namēta oꝛis incurrūt.
Iſte aūt licet matre iſraelitide de egyptio tamē ꝓgenitus exijt ⁊ nominans nomen maledixit: puto niſi exiſſet: nec litigaſſet: nec nominās maledixiſſet. Exiit eīm a veritate: exijt a timoꝛe dei: a fide: a charitate
†.23.q.5.c. quid ḡ. De pe. diſ.3.c. ſunt pluref er.c.grat. p hec eīm quis exit de caſtris eccleſie: etiam ſi epiſcopi voce minime abijciať: ſic ecōtrario aliquis nō re/ cto iudicio foꝛas mittiť: ſed ſi aūt nō exijt.i. non egit vt meretur exire. nihil lediť. īterdū eīm ꝗ foꝛas mittitur intus eſt: ⁊ qui foꝛis eſt intus videť retineri.
a Miſerūtq; eū ⁊c. Moyſes nō ex auctē ſua ſnīaꝫ ꝓfert ꝯtrie blaſphemantē: ſꝫ dei p̄cepto reſeruāſ: mittit in carcerē: lex eīm odit eū ꝗ blaſphemat ꝯ quē frequenter trinitatē p̄dicat: ſꝫ nō manifeſte ſic euāgeli/
Ioh.3.c um: iō illū ad iudiciū euangelij reſeruauit. Qui nō credit in filiū iam iudicatus eſt. b Hō homo ⁊c. Augꝰ. Locutio eſt tāq; dicať hō ille: aut ille.i. ꝗcū/ q; hō: nō ſicut quidā putāt: hō hō ita dici tanq̄ lau/
†.23.q.5.c. reos. dabiliť q̄ſi hō: nō q̄liſcūq; velut etiā ſilis petoꝛi: ſed ꝗ vere ſit hō quē ſenſū nō eē vex: ſꝫ locutionis Ꝧ eē ſcp̄turax apte Ꝧ oñdiť eū in eo dꝛ ꝗ culpať: nō ꝗ laudať. Hō hō ⁊c. Augꝰ. Si maledixerit deū ſuū peccatū accipiet. Nominās aūt nomē dn̄i moꝛte moꝛiať q̄ſi aliud ſit maledicere deū ſuū: aliud noīare nomē dn̄i: ⁊ illud ſit pctm̄: Ꝧ aūt tm̄ nephas vt etiā moꝛte dignum. Cuis hoc loco ita intelligendum ſit quod dictum eſt nomen do/ mini: vt cum maledictio fiat id eſt maledicendo nominet. Quid ergo diſtat inter illud peccatum: ⁊ hoc tantum crimē? An foꝛte hoc ipſum repetēdo mōſtrauit non leue eſſe pctm̄ ſed moꝛte puniendum: ſed quia per diſtinctionem hoc intulit non dicens: nominans enim ſed nominans ante ſub obſcurum factum eſt: ⁊ ideo ſi hoc recte intelligitur: notandum eſt locutionis genus.
Eſicius. Lxx. Homo homo qui maledixerit deo peccatum accipiet: ꝗ aūt
Deuť.6.a nominat nomen domini moꝛte moꝛiatur: tanq̄ maledicere deo ſit minus: ⁊
Ibidem nominare nomen dei ſit grauius: deus autem et dominus eſt. Unde: Dominus deus tuus deus vnus eſt. Et alibi: Diliges dominum deum tuum ex toto coꝛde tuo: nomen eius quod eſt: cuius nominatio ita punitur? Quare nomina dei in ſcripturis manifeſtanť: ſiq̄d nominant ſic puniuntur. Sꝫ blaſ/
Mat.12.c phemia ꝗ ſcienter cōmittiť: maxīa pena vindicať. Vn̄ ꝗ peccauerit in ſpūm nō dimitteť ei.i. ꝗ in ſciā blaſphemauerit: ꝗ eſt donū ſpirituſſancti. Vn̄ ⁊ alij
1.Coꝛ.12.a dať p ſpm̄ ſmo ſcie. Maledicit ḡ deū ꝗ inſcienť blaſphemat ⁊ peccatum recipit.i. penā peti: qꝛ ſciam quā debebat hr̄e nō habuit. Nomen vero dn̄i no/
Ibidem minat ꝗ in ſciā blaſphemat: hoc aūt facit qui eiꝰ ſciam p ſpm̄ acq̄ſiuit. Nemo eīm pōt dicere dn̄s ieſus niſi in ſpūſancto. Ideo iuſte ſine miſericoꝛdia punitur: ſiue a patribus tanq̄ ciuis eruditus: ſiue nouiter didicit tanq̄ pegrinꝰ. Noīat aūt talis ⁊ blaſphemat: ſic filꝰ iſraelitidis noīauit ⁊ blaſphemauit.
c Qui pcuſſerit et o. Lxx. Qui pcuſſerit aīam hoīs ⁊c.i. ꝗ ad iniquitatem traxerit: animā vero aīalē hoīem ītelligit: ꝗ nō p̄cipit que ſunt ſpiritus dei.
Augꝰ. Qui pcuſſerit aīam hoīs ⁊ moꝛtuꝰ fuerit ⁊c. Non ait qui pcuſſerit

Spūalis ſapientie.
egreſſus filius mulieris iſraelitꝭ:
ſeculari ſapientia. catholicos.
quē peperat de viro egyptio inť a
p ſecularem ſciam impugnans ſpiritualem.
filios iſrael iurgatꝰ eſt ī caſtris cū b
viro iſraelite. Cūq; blaſphemaſ/ c
a filiū dicens minoꝛē patre: ⁊ huiuſmodi.
ſet nomē: ⁊ maledixiſſet ei: addu/
ctus eſt ad moyſen. Vocabať āt d
retributio vel pacifica.
mr̄ eiꝰ ſalamith filia dabri de tri
a bu dan. Miſerūtq; eū in carcerē e
Lex. ſeruat blaſphemos euāgelio iudicandos.
in euangelio.
donec noſſent quid iuberet dn̄s.
conſolando legi.
Qui locutꝰ eſt ad moyſen dicēs:
Educ blaſphemū extra caſtra: et f
ponāt oēs ꝗ audierūt manus ſu g h
qꝛ cōtra dn̄m ꝗ caput ē xp̄i blaſphemauit.
as ſup caput eiꝰ: ⁊ lapidet eū vni i
uerſus populus. Et ad filios iſrl' k
Scienter.
b loqueris† Hō hō qui maledixerit
penam peccati venialis.
deo ſuo poꝛtabit pctm̄ ſuū: ⁊ qui
a Scienter. Aq̄la: vir ꝗ blaſphemauerit deū ſuū: ⁊ accipiet ſibi iniq̄tatē: ⁊ denominās nomen dn̄i moꝛte moꝛiať. b ſpiritus. Dominus enim ſpiritus eſt.
blāſphemauerit nōmē dn̄i: moꝛ/
te moꝛiať: Lapidibus obruet eū
in eccleſia nutritus.
oīs ppl'i multitudo: ſiue ille ciuis
nouiter adiunctus.
ſiue pegrinꝰ fuerit† Qui blaſphe/
anime que eſt peccatum.
mauerit nomē dn̄i: moꝛte moꝛia
c tur.† Qui pcuſſerit ⁊ occiderit ho l

eum. tertio determinationis executio. ibi: Locutuſq; ē moyſes. Circa p̄mū ſciendū ꝙ dicūt Ꝧ aliꝗ hebꝛei ꝙ iſte blaſphemus eo ꝙ erat de tribu Dan ex pte mr̄is voluit figere tabnaculū ſuū cū illis ꝗ erant ď tribu Dan: ſꝫ fuit ꝓhibitus ab illo iux quē volebat figere tabnaculū eo ꝙ occupabat ſpaciū ſuū: ⁊ ſic rixati ſūt adinuicē ⁊ cā eox deducta eſt ad moyſen ꝗ ſententiauit cōtra illū qꝛ caſtra nō ſituabanť ſm̄ lineā matrū ſꝫ patrum: vt hr̄ Nume.ij. vbi dicitur: Singuli p turmas atq; vexilla et domos cognationum ſuax caſtrametabunť In hebꝛeo hr̄: Et domoſ patrū ſuox caſtrametabunť: xp̄t quam ſnīam cōturbatꝰ: poſtq̄ exierat de loco iudicij blaſphemauit nomen dn̄i: ⁊ iō Ꝧ fit mentio expſſa de mr̄e ſua. ⁊ de tribu Dan: ⁊ ſm̄ Ꝧ exponiť lr̄a: cuꝫ dꝛ: Ecce aūt egreſſus ſcilicet de loco iudicij vbi fuerat cōdemnatus.
a Quem pe. ⁊c. Iſte vir egyptius fuit ille quē interfecit moyſes ⁊ genuit iſtuꝫ blaſphemū de adulterio. ꝓut tactum fuit Exoď.ij.
b Iurgatꝰ ē ī caſtriſ .i. ꝓpter ſituationem tētoꝛij ſui ī caſtris ratione p̄dicta. c Cūq; blaſ. ⁊c. hebꝛei dicūt: Cūq; explanaſſet no/ mē dn̄i. dicūt eīm aliꝗ ꝙ ī publico nomīauit nomē dn̄i tetragrāmaton qď erat illicitū nominare niſi in ſacerdotū bn̄dictionibꝰ: ⁊ illď nomen maledixit.
d Vocabať aūt mr̄ †Exo.21.b
eius ſala. de qua dictū Deuť.19.b
fuit Exo.ij. e Mi/ Matt.5.f
ſerūtq; ⁊c. Ꝧ ꝯtr̄ poīť punitiōis eiꝰ determīatio. ⁊ ſcďo rōne hmōi determīatiōis fit q̄dā repetitio ď lege taliōis. ibi: Qui pcuſ. Circa p̄mū dicūt aliꝗ hebꝛei ꝙ iō fuit miſſꝰ ī carcerē donec ſup Ꝧ ſciret ſnīa dī: eo ꝙ igrabať vtx īcurriſſet penā moꝛtꝭ. Alij āt dicūt ꝙ bn̄ ſciebať ip̄m īcurriſſe penā moꝛtꝭ: qꝛ iā p̄ceptū fuerat a dn̄o Exo.xxj. Qui maledixerit pr̄i moꝛte moꝛiať: ⁊ multo foꝛtiꝰ incurriť hec pena ꝓ maledictiōe dī: ꝗ ē pr̄ oīm per creationē: ⁊ ideo fuit recluſuſ vt ſciretur qua moꝛte deberet moꝛi: qꝛ hoc nō fuit determīatuꝫ a dn̄o. ⁊ iō determinať Ꝧ cum dꝛ: f Educ blaſphemū ex caſtra. tanq̄ omnibus abominabileꝫ ⁊ execrabilē. g Et ponāt oēs qui audierūt. ſ. ip̄m blaſphemamantē. h Manus ſup caput eiꝰ. tanq̄ teſtes. dicēdo: Malicia tua te adduxit ad moꝛtē: nō nos.
i Et lapidet eū vniū. ppl's ad terroꝛē alioꝝ.
k Et ad filios iſrl' loq̄ris. ꝓteſtando ꝙ ſili moꝛte moꝛieť ꝗ blaſphemauerit nomē dn̄i.
l Qui pcuſſerit. Hic occaſione huius addiť repetendo de lege talionis. cuꝫ dicitur: Qui pcuſſerit et occiderit hominem moꝛte moꝛiať.

ſ hoīem ⁊ mortuus fuerit: ſ; aīam hoīs cū po-
Mat.10.c tiꝰ feriat corpꝰ. Ūn: Nolite timere eos q̄ cor-
pus occidūt. animā ꝗ vitam corpis appellat
q̄ fit p animā ⁊ hinc voluit oñdere homicidā
q̄ animā hoīs pcutiat. i. pcutiēdo vita hoīem
priuet. Cur ꝗ addidit ⁊ mortuꝰ fuerit: ſi iam hoc ipo oñdit homicidū ꝙ animā hominiſ pcuſſerit. i. hō a pcutiē te vita priuatus ſit: ante exponere voluit quomodo accipiendū ſit ꝙ dixit animā homis percuſſam: ⁊ ſic ait: et mortuus fuerit. tanq̄ diceret. i. mortuus fuerit: hoc eſt enim aīam hoīs eſſe pcuſſam.

a Fracturam p fractura ⁊c. Lxx. Contritionem pro contritione id eſt ſi docendo: ſuadendo: ſcandaliçādo aliquam virtutem proximi contriuerit.

b Dentem pro dente. Uirtutem loquendi. Dentes enim pro verbis accipiunt. vñ:
Ps.56. Filij hoīm dētes eoꝝ
Cāt.4.b arma ⁊ ſagitta ⁊c. Et pulchriores ſunt oculi eius vino: ⁊ dētes eiꝰ lac. clan. Clariora eñi ⁊ apertiora ſūt verba euangelij lacte legis.

c Qui percuſſerit iumentum ⁊c. Hec ſm lrām iudeis erant neceſſaria: qui non pote-
Mat.5.f rant capere: ſi quis pcuſſerit te in dexteram maxillam: prebe ei et alteram. Sed cum eſſent maliuoli mala inferre volebant: ⁊ non pati. Ideo metu alterne pene erant a ſcelere reuocande.

d Et adduxerūt ⁊c. Experimento ipo legem confirmatā oſtendit: vt ⁊ tu blaſphemare timeres: ⁊ peccatū fugeres: quod non ſolū pnceps: ſ; tota multitudo vindicat. Oēs eñi cōit blaſphemos debēt pūire q̄ oīm auctori nō metuūt detrahere: ⁊ oēs ab eo ſepare.

e Qñ igreſſi ⁊c. Eſiciꝰ. Terra ꝯuerſatio bōa
Ps.142. de qua dicitur: Spūs tuus bonꝰ deducet me in terrā rectā. Sex annis ſeres agrū tuuȝ ⁊c. Dum. ſ. in hac vita ⁊ in viſibili creatura ſumꝰ quā ſignificat ſenariꝰ: ſex eñi diebꝰ creata ſūt oīa que videntur: ſeptimo aūt anno ſabbatū erit ter. re. domini. Cum enim poſt preſens tē-
Heb.4.c pus ſabbatum vēit: de quo Paulus ait: Relinquitur ſabbatiſmus pplo dei: quē dies ſeptimꝰ ſignificat: in q̄ reqeuit deꝰ ab opibꝰ ſuis. ſ. viſibilibꝰ: iā nō erit opandi tempus.

f Seres agꝝ tu. ⁊c. Per agrū ⁊ vineā cum iſtum ſeminari. ⁊ illam amputari prohibuit omne genus agri intelligendum eſt: neq; eñi in olıueto vel quolibet alterius generis agro aliquid operandum ſit.

a ſ Anime que eſt peccatū. b ſ q̄ aīaliter viuit q̄ cōparatur iumentꝭ inſipientibꝰ: ſiliꝰ factꝰ ē illis

minem: morte moriaꝶ. Qui pcuſ- a†
ſ quāuis popularem ⁊ ebetē errare fecerit ſeipm
ſerit aīal: reddat vicariū. i. aīam
compenſabit. a ſ peccati.
p aīa. Qui irrogauerit maculaȝ b c
a ſ nō ex toto ad ipietatē traxerit. ſ ſm culpā
cuilibet ciuiū ſuorū: ſic fecit ſic fi-
ſuſtinebit penā. a ſ Si oculum ſciencie cecauit.
a et ei. Fracturā p fractura: oculuȝ
a ſ in futuro iudicio.
b p oculo: dentē p dente reſtituet
a ſ cuiuſcūq;. ſ. virtutē cōtriuerit ipiꝰ virtꝰ cōte-
Qualē inflixerit maculā: talē ſu-
reꝶ p nihilo reputabiꝶ. a ſ Sculeum ebetum.
c ſtiere cogeꝶ. Qui pcuſſerit iumē-
a ſ ſeipm p iumento. b ſ aliq̄ mō docēdo.
c ſ diſcretum rationalem.
tū: reddat aliō: Qui pcuſſerit hō- d
a ſ ipe ſicut hō. b ſ vel rectū.
minē pūnieꝶ: equū iudiciū ſit iter e
a ſ nouiter eccleſie iunctus. b ſ ab infantia in eccleſia educatus.
vos: ſiue peregrinus ſiue ciuis
peccauerit: qꝛ ego ſum dñs deus
veſter. Locutuſq; ē moyſes ad fi- f
d lios iſrael: ⁊ eduxerūt eum q̄ blaſ-
phemauerat extra ac lapidibus
oppreſſerūt feceruntq; filij iſrl' ſic pce-
perat dñs moyſi. Ca. XXV

Locutuſq; ē dñs ad moy- g†
ſen in mōte ſinai: dicēs:
Loq̄re filijs iſrl': ⁊ dices
a ſ conuerſationem bonam.
e ad eos: Qñ igreſſi fueritis terrā b
ſ In lege preceptis.
quam ego dabo vob: ſabbatiçet
a ſ toto tpe pñtis vite. ſ Sic. b ſ vt poſt ſabbatiçet terra.
f ſabbatum dño. Sex annis ſeres
a ſ legem i cuiꝰ opatiōe ppl's iudeoꝝ laborabat.
b ſ Euangelicā vitam cuius xps vitis vera nos palmites pater agricola.
agrū tuū: ⁊ ſex ānis putabis vinē
am tuaȝ: colligeſq; fructus eius:

⁊ intelligiꝶ de occidente a ꝓpoſito nō a caſu. vt pȝ p illud qð hꝶ Exod. xxi. vbi dꝛ ꝙ interficiens a caſu debebat ſaluari in ciuitate refugij. a Qui pcuſſerit aīal reddat vicariū. i. aīal eiuſdē ſpēi ⁊ valoris: vel pciū ſm arbitriū iudicū. b Qui irro. i. fecerit. c Maculā. h accipiꝶ macula pro mutilatione ſeu leſione q̄ nō pōt curari ſine notabili deformitate: eo mō quo aīal dicebaꝶ maculatū ſm legē. Et q̄liter iſtd ſit itelligendū dictū fuit plenius. Exo. xxi. vbi pleniꝰ actū eſt de lege talionis. d Qui pcuſ. ho. pu. et ſm expoſitores nr̄os intelligitur de pcuſſione ad quam nō ſequiꝶ mors: nec mutilatio: nec deformitas notabilis: qꝛ talis dȝ puniri ad arbitriū iudicū. In heb. hꝶ: Qui pcuſſerit hoīem moriaꝶ. Et dicit Ra. Sa. ꝙ D
loquiꝶ iſta lex nō de q̄cūq; hoīe: ſed de pr̄e: qꝛ percutiens patrē graui pcuſſione dȝ mori. etiā ſi mors non ſequaꝶ: vt dictū fuit Exo. xxi. Uel dicēdū ꝙ loquiꝶ h de hoīe generaliter ⁊ de pcuſſione ad quaȝ ſequiꝶ mors. ⁊ repetiꝶ id qð in pncipio huius partis dictū fuerat ad maiorē expſſionē. e Equū iudiciuȝ ſit inter vos ⁊c. Accipiꝶ h pegrinus gentilis cōuerſus ad iudaiſmū: q̄ licet reciperetur q̄tū ad ea que ptinēt ad ſalutē: nō tñ q̄tū ad ea q̄ ſunt honoris in regimine ppli p q̄ dꝛ aliq̄s ſimplr ciuis: ad qð recipiebātur aliq̄ gentiles cōuerſi pꝰ tertiā generationē: aliq̄ pꝰ decimā ⁊ aliq̄ nūq̄: vt hꝶ Deutro. xxiij. Si quis aūt iudeꝰ interfeciſſet gentilē nō cōuerſum ad iudaiſmū nō icurriſſet penā mortis. ſm ꝙ dicit Ra. Sa. prout expoſui Exod. xxi. f Locutuſq; eſt moy. h ponitur executio pene ſm ſniam dñi ꝯ blaſphemū ſupra dictum ⁊ patet lr̄a.

Moraliter. Precipe filijs Ca. XXIIII iſrl' vt afferāt ⁊c. Moraliter lucerne iſte plati ſunt ⁊ doctores eccleſie quibus dꝛ Matth. v. Uos eſtis lux mūdi. ⁊ iſte lucerne cōcinā de ſunt oleo miſericordie corde ⁊ opere puriſſimo. i. ſegregato ab intētione laudis humane: ac lucido. p fraterna edificatione. Matth. v. Sic luceat lux vr̄a corā hominibꝰ vt videant opa veſtra bona ⁊ glorificent patrē veſtrū q̄ in celis eſt. † In tabernaculo federis. i. in eccleſia vbi cōueniunt fideles i federe charitatis. c† A veſpe vſq; mane. i. toto tpe vite pñtis qð eſt veſptinum vſq; ad tps vite future. qð eſt matutinū per apparētiā vere lucꝭ. † Super cādelabro mundiſſimo. i. xp̄o q̄ ſuſtentat bonos eccleſie platos ⁊ doctores: ſic ipe dicit Joh. xv. Sine me nihil poteſtis facere. d† Accipies quoq; ſimilā q̄ eſt farina tritici purgatiſſima ⁊ ſignificat doctrinā euāgelicā q̄ ē ſanctiſſima. e† Et coques A
ex ea. xij. panes. q̄bꝰ ſignificanꝶ duodeci apl'i euangelica doctrina informati p xp̄m ⁊ igne ſpūſſcti decocti. † Et pones ſup eos thuſ. i. deuote orōnis i† Per ſingula ſabbata mutabunꝶ. p ſabbatū qð req̄es interptaꝶ celeſtis req̄es ſignificaꝶ: terminatꝭ eñi laboribꝰ aploꝝ trāſlati fuerūt ad requiē celoruȝ ⁊ ſucceſſerūt eis ſcti epi imitātes pfectione aploꝝ q̄ ſilr trāſlati ſunt: ⁊ ſic erit de imitatoribꝰ apoſtoloꝝ vſq; ad finē mūdi. ⁊ hec eſt mutatio dextere excelſi n† Ecce aūt egreſſus ⁊c. h agiꝶ de cuiuſdam blaſphemi pena p quā ſignificatur punitio heretici qui blaſphemat eccleſiā dī cū dꝛ: f† Educ blaſphemū ex caſtra. nā hereticus excōicandus eſt ⁊ ſeparādus ab eccleſia ⁊ ſi pmanſerit obſtinatus iuſticie ſeculari dȝ tradi morte puniēdꝰ. iō ſbdiꝶ: i† Et lapidet eū ppl's. Qui percuſſerit ⁊ occiderit hoīeȝ morte moriaꝶ. ille moraliꝶ occidit hoīem q̄ ptrahit ipm ad mortalē culpā: ⁊ ſic icurrit mortꝭ gehēne penā. a† Qui pcuſſerit aīal reddat vicariū ⁊c. iferēs eñi dānū teneꝶ ad reſtitutionē: ⁊ ſi non hȝ vñ: dȝ agere penitentiam ſm culpe quantitatem. Ca. XXV

Locutuſq; eſt dominus. Supius actū ē de ſolēnitatibꝰ dierum: h ꝯñr agitur de ſolēnitatibꝰ annoꝝ: ⁊ diuidiꝶ in duas. in ptē pncipalem et incidentalē. ſcda ibi: Qñ vēdes q̄ppiā. Pria adhuc i duas. qꝛ pmo agiꝶ de ſolēnitate āni ſeptimi. ſcdo de ſolēnitate āni q̄nq̄geſimi. ibi: Numerabis q̄ȝ. Circa pmū ſciēdū ꝙ annꝰ ſeptimꝰ erat remiſſionis: quia tūc remittebanꝶ debita nō potētibꝰ ſoluere: ⁊ ſerui dimittebanꝶ liberi. Hoc tñ eſt intelligendū de ipotentibꝰ ⁊ ſeruis iudeis vel cōuerſis ad iudaiſmū. vt hꝶ Deuꝶ. xv. vbi agiꝶ de anno. vij. q̄tū ad iſta. ſ; h agiꝶ de ipo inq̄tū erat ſolēnis ad quietem terre. ⁊ hoc eſt qð dꝛ: b Quando ingreſſi fue. terram quā ego dabo vobis ſabbatiçetis ſab. do. quieſcendo. Dicit autem Augꝰ. ꝙ terra colebatur ſeptimo anno ⁊ ſeminabatur: ſed non colligebatur a dominis: ſ; totum pauperibus dimittebatur. et ſm hoc intelligitur quies terre: quia

Que ſpōte

non

Glo.ordi.

a Que ſpõte ⁊c. Coꝝ.ſ.q̃ h fa/
cimus in futuro fructũ mãduca/
Pſ.127. bimus.vñ: Laboꝛes manuũ tua/
rum mãducabis: beatus es ⁊ be
ne tibi erit ⁊c. b Sed erũt ⁊c.
Nõ ꝓhibet dñs veſci q̃ ſpõte na/
ta ſunt:ſed reponere in vſum pro
priũ. c Numerabis q̃z ⁊c.
Interrogemus iudeos ſi ſeptimũ
diẽ (vt aiunt) legiſlatoꝛ honoꝛa/
uit ⁊ ab opibus vacare p̃cepit q̃/
re quinquageſimũ annũ celebra/
ri precepit. Septẽ.n.hebdomade
annoꝝ.xlix.faciunt. Non ẽ q̃nq̃/
geſimo vacare opteret niſi myſte
rium lex ſignificaret q̃ꝺ iudeoꝝ
infirmitas nõ caperet. Duplex.n.
a deo oĩm ſignificatur ꝯſũmatio:
vna cuiuſq; ſingularis:altera oĩ/
um cõmunis:quando temp⁹ ope
randi non erit. In ſuperioꝛibus
primam:in his inſinuat ſecundã.
d Septem hebdomadas ⁊c. In
hebdomada dierum humanum
ſeculum diuiditur. Cum igitur h
B numerus multiplicatus in ſemet
ipſo fuerit: ⁊ tota completa etas
ſeculi: ⁊ tempus diuolutum ad fi
nem peruenerit ſuccedet quinq̃/
geſimus:quaſi.xlix.anno in quo
erit reſurrectio. Unde ſubdit clã/
gens buccina menſe ſeptimo ⁊c.
1.Theſ.4.d Unde Apls: In tuba dei deſcen
det de celo ⁊ moꝛtui qui in chꝛiſto
ſunt reſurgẽt incoꝛrupti: opoꝛtet
enim ſuſcitantem precedere tubã
ideo in quadrageſimo et nono
anno in quo cõmunis eſt cõſum/
matio tuba canere precepit.
e Menſe ſeptimo. Quia q̃ſi ſe/
ptimo menſe etatis mundi xp̃s
venit:primus menſis qui in para
diſo fuit:ſecundus vſq; ad diluui
um.tertius vſq; ad abꝛaam.quar
tus vſq;quo deſcenſum ẽ in egy/
ptum. quintus vſq; ad tranſmi/
grationem.ſextus vſq; ad aduen
tum xp̃i. ſeptimus ipſe aduẽtus.
f Sanctificabiſq; an. Quaſi in
ſanctimõia expectetur ⁊ cogitet.
pacẽ eñ debemus ſequi ⁊ ſancti/
moniã ſine qua nemo videbit de
um. g Unuſquiſq;. Patriar
chaꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ. Eſt quedam fa/
milia hoſpitalis: cui preeſt abꝛaã
Eſt ⁊ alia caſtitatis:cui preeſt io/
ſeph. Eſt ⁊ alia manſuetudĩs:cui
preeſt moyſes.
h Quãdo vendes ⁊c. Quiſq;
vẽdere põt vel emere. Ũn: Pau
1.Coꝛ.3.d l⁹: Oĩa vr̃a ſum⁹ ſicut ⁊ vos nr̃a.
Hoc ſm lr̃am moꝛalr̃ iſoꝛmat: vt
i ſcetib⁹ ꝓximis cõpatiamur: ne
q̃s nimiũ moleſt⁹ de pauperũ ne/
ceſſitatib⁹ negocietur: ne ſtudeat
poſſeſſiones alioꝝ acq̃rere:ſz idi/
gentib⁹ cõmodare ⁊ commodata
paulatĩ de fructib⁹ agroꝝ recipe.
i Iuxta nũeꝝ. Id eſt ſm virtu/
tem cuiuſq;.anni enim etatem ſi/
gnificant:in qua mãifeſtatur q̃d
poſſit quiſq; ſm coꝛpus.
k Quanto plures. Ideſt:ſi po/
teſt multum operari multum fru/
tum exiget:ſi multum non poteſt
parum rependet. feret enim hic
C trigeſimum.iſte ſexageſimum: il/
le centeſimum fructum.

Facite

Leuitici Ca. XXV

Eterna requie.
Septio ãt anno ſabbatũ erit trẽ a
a q2 nihil erit neceſſe opari:nec opa legĩ vel euã
geliȷ. b ꝑ hãc cõem culturã mãdata iplẽdo.
requietionis dñi: agrũ nõ ſeres
a a pte totũ denoĩat. euãgelica mãdata pure
obſeruãdo. b coles. c Que naturalis lex ſug
gerit:nec doctoꝛe idiget nec lr̃is.
a ⁊ vineã nõ putabis. Que ſpon/ b
a Lxx.vuam ſcificationis.i.myſteria xp̃i.
te gignit hum⁹ nõ metes: ⁊ vuas c
primitiaꝝ tuaꝝ nõ colliges quaſi
vindemiã. Annus eñ reqetiõis
b terrẽ ẽ:ſed erũt vobis in cibũ ti/ d
a quẽ inuitaſti nõ vt ſeruũ ⁊ ancillã ſubieciſti.
bi et ſeruo tuo ancillẽ ⁊ mercẽna
Lxx.inq̃linio.i.philoſopho q̃ adiacet tibi:q̃ ter
rã bonam intraſti.
rio tuo ⁊ aduenẽ q̃ peregrinatur
a idiotis. b infidelib⁹ mãſuete facris.
apud te. Iumentis ⁊ pecoꝛibus e
putabunt viuere in ſecula ſeculoꝛum.
tuis oĩa quẽ naſcunt̃ prẽbebunt
c d cibũ. Numerabis quoq; tibi ſe/ f
Lxx.ſeptem requies.
ptem hebdomadas annoꝝ.i.ſe/
pties ſeptẽ q̃ ſil̃ faciũt q̃draginta
e nouẽ: ⁊ clanges buccina mẽſe ſe/ g
a ꝑfectionẽ ſignificat:q2 denarius perfectus eſt
b q2 bonitate ⁊ clementia gen⁹ hũanũ ꝑfecte a
coꝛruptione liberatur.
ptimo: decimã die menſis ꝓpi/
tiationis tpe i vniuerſa terra ve
q2 omẽs a coꝛruptione liberabuntur quibus in
adam dictum eſt: Terra es ⁊ in terram ibis.
f ſtra. Sanctificabiſq; annum q̃nq̃ h
a oĩm pctõꝝ oĩm laboꝝ. b q2 generalis re
geſimũ ⁊ vocabis remiſſionẽ cũn i
ſurrectio. vel tuc.
ctis habitatoꝛib⁹ terrẽ vr̃ẽ. Ipſe
Initiatus vel remiſſiuis.
eſt eñ iubile⁹. Reuertetur hõ ad
Lxx.patriam:ꝑadiſum.ſcʒ.q̃ vera patria eſt.
g poſſeſſionẽ ſuã: ⁊ vnuſq̃ſq; rediet
ad familiam ſuam priſtinã: q2 iu/
bile⁹: ẽ ⁊ q̃nquageſimus annus.
vt ſupra. q2 xp̃s fruẽdi non operandi.
Nõ ſeretis neq; metetis ſponte i
agro naſcẽtia ⁊ primitias vinde/
reponendo in vſum propꝛium.
miẽ nõ colligetis ob ſanctificatio
a q2 reddet vnicuiq; iuxta opera ſua.
nẽ iubilei:ſz ſtatim oblata come/
a deo venim⁹ ad quẽ redeundum eſt.
detis. Anno iubilei redient oẽs
a patriã celeſtẽ ſinguloꝝ remunerationẽ q2 i do
mo patris mei manſiones multe ſũt. docendo
h ad poſſeſſiones ſuas. Quãdo vẽ k
a aliquã doctrinã bonã. b eccleſiaſtico.
c diſcernendo
des quippiam ciui tuo vel ẽmes
Supra virtutem doctrinam ingerendo onera
impoꝛtabilia imponendo.
i ab eo ne ꝯtriſtes frẽm tuũ:ſed iu
vel laudis.
xta numerũ annoꝝ iubilei emes
ſm hoc q̃ꝺ fructificare põt diſcipulus.
ab eo ⁊ iuxta ſupputationẽ frugũ
k vẽdet tibi. Quãto plures ãni re/
mãſerint p⁹ iubileũ tanto creſcet

Nico.de lyra

nõ exercebat̃ ꝑ vtilitate tempoꝛali colen/
tiũ. Oẽs aũt hebꝛei ⁊ Andreas ſup locũ
iſtum dicũt q̃ terra anno.vij.nõ colebat̃
nec ſeminabat̃: ⁊ h magis cõcoꝛdat textui
q2 ſtatim ſubdit̃: Sex annis ſeres agrum
tuũ ⁊c.ſubdit̃: a Septimo aũt anno
ſabbatũ erit terre. Si eñ coleret̃ nõ eẽt re
quies terre. vñ ⁊ ſubdit̃: Agrũ ñ ſeres ⁊c.
b Que ſponte gignit humus nõ metes.
illa ſunt q̃ naſcuntur in cãpis ex granis de
cidentibus tpe meſſis abſq; alia cultura:
⁊ illa nõ debebant dñi campoꝝ appꝛopria/
re ſibi. c Et vuas primitiaꝝ tuaꝝ. di/
cũt aliqui q̃ loquit̃ h de fructib⁹ vinee añ
quartũ annũ q̃ erãt immũdi: vt hr̃.ſ.xix.
ca.ſz nõ eſt veꝝ imo de fructib⁹ anni ſepti/
mi loquit̃ qui abſq; cultura naſcebantur.
vñ ꝑmittit̃: Anno.vij.agꝝ non ſeres ⁊ vi
neã tuã nõ putabis: ⁊ de vtriſq; fructibus
ſubdit̃: d Sed erunt vobis in cibũ ⁊c.
q2 inde viuebant cõiter dñi ⁊ ſui paupes:
⁊ ꝑegrini: etiã beſtie: nõ ſolũ domeſtice:ſz
etiã ſilueſtres.vñ ſubdit̃: e Iumentis
et pecoꝛibus. In hebꝛeo habet̃: Iumẽtis
tuis ⁊ beſtijs. ⁊ ꝑ beſtias h intelliguntur
aĩalia ſilueſtria ſm hebꝛeos. f Nume/
rabis q̃z. h ꝯñr agit̃ de ſolẽnitate anni q̃n
quageſimi: de quo eſt duplex opinio: tam
apud hebꝛeos q̃z apud latinos. eo enim q̃
dicitur hic: Numerabis q̃z tibi ſeptẽ heb
do.⁊c. dicunt aliqui q̃ annus iubile⁹ erat
vltimus annus huius numeri.ſ.xlix. dice
batur tñ q̃nq̃geſimus reſpectu p̃cedentis
iubilei iclusiue. ⁊ ſm h annus iubile⁹ erat
idẽ cũ anno ſeptimo remiſſiõis hebdoma/
de vltime annoꝝ p̃dictoꝝ. alij aũt dicunt
q̃ annus iubileus erat annus immediate
ſequens annos.xlix.p̃dictos. ⁊ ſic erat q̃n
quageſimus a p̃cedenti iubileo excluſiue.
Et ſm h annus iubile⁹ erat immediate ſe/
quens annũ ſeptimũ vltime hebdomade
⁊ tunc erant duo anni ſibi ſuccedentes im
mediate in quibus t̃ra q̃eſcebat: ita q̃ nõ
colebat̃ nec ſeminabat̃: ⁊ vtriq; opinioni
poteſt lr̃a de facili applicari. f Et clã
ges buccina mẽſe ⁊c. Dicunt aliqui q̃ iſte
clangoꝛ fiebat menſe ſeptimo anni p̃cedẽ/
tis iubileum: ſicut hoĩes ante natiuitatez
dñi p̃clamant feſtum. clamãdo natale na/
tale. Alij aũt dicunt q̃ iſte clangoꝛ fiebat
ſeptimo menſe anni iubilei: ⁊ h videt̃ veri
us. vnde ⁊ vocatur iubile⁹ ab iſto clango/
re. ſm q̃ dicit Ra.Sa. ⁊ rõnabiliter. vbi
eñ dicimus iubileũ: In heb hr̃ iobel: q̃ꝺ
ſignificat coꝛnu vel buccinã. vñ Exoꝺ.xix
vbi dr̃: Cum aũt cepit clangere buccina.
In hebꝛeo hr̃ iobel. h Sctificabiſq;
annũ q̃nquageſimũ.i.applicabis ad diui/
nũ cultũ. i Et vocabis remiſſionẽ. q2
tũc remittebant̃ ſuitutes ⁊ debita: ⁊ etiaz
exules ꝑmittebant̃ redire ad t̃rã ſuã. vñ
ſequit̃: Reuertet̃ hõ ad poſ.ſuã: ⁊ vnuſq̃ſ/
q; rediet ad familiã p̃ſtinã. cetera patẽt ex
p̃dictis. k Qñ vẽdes. hec eſt pars in/
cidentalis in qua ponuntur duo inciden/
tia ex predictis. eo enim quod dictum eſt
immediate q̃ in anno iubileo omnes redi
bant ad poſſeſſiones ſuas: ſequitur q̃ poſ
ſeſſiones non poterant vendi niſi vſq; ad
iubileum: ⁊ ideo neceſſarium fuit determi
nare modum venditionis. Item quia di/
ctum eſt ſupꝛa q̃ ſeptimo anno non pote/
rat ſeminari nec meti: opoꝛtebat determi/
nare de modo prouiſionis: ⁊ ideo p̃mo tra
ditur modus venditionis in generali. ſe/
cundo modus prouiſionis anni.vij. ⁊ viij
ibi: Q2 ſi dixerit̃. tertio reuertitur ad mo
dum venditionis in ſpeciali. ibi: Terra

quoq;

N a Facite pcepta rc. Ne quis audita moderatione vē
dendi ⁊ emendi ſegnior fieret: ⁊ cōdeſcēſio ipa noceret:
caute adiūgit: facite pcepta rc. Nemine ſiquidem vult
vacare: ſ; ſ; ỽtutē fructificare. Uirtutē q; ɔſcia cuiuſq;
examiat. b Et iudi rc. Nō corrūpētes ītētio; vel opa/
tionē eoꝝ velut ſi qs elemoſynā tribuit ſi alij noceat vt
alij pſit: pceptū em̄ qd elemoſynā fieri iuſſit iuſtā eē vo
luit. c Qꝫ ſi dixe. rc. Quia p duos ānos terram
vacare pceperat ne conturbarentur tanq̄ ſolliciti quid
comederent aut quid biberent ait: Dabo bñdictionem
Mr. 6. d meam rc. Et notandū qꝫ cū xp̄s dicat: Nolite cogitare
de craſtino. lex iubet ne cogitent de tribus annis.
d Dabo benedictionē rc. Chriſtū. Uñ bñdiximꝰ vob
in noie dñi. i. xp̄o q̄ eſt nomē patris. Qui patrē nob no/
minauit ⁊ manifeſtauit: hic venit in ſeptio anno. i. in p/
fectione quā ſignificat ſenarius: ⁊ vt hominem reforma
ret quē formauerat die ſexto: qd ibi ſextus dies ibi ſextꝰ
dr annus: qꝫ inter formationē nr̄am ⁊ reformationē mul
ta tpa defluxerunt. e Terra q; rc. Augꝰ. Alij codi/
ces habent: terra nō venundabit in pphanationem: ne
quis. ſ. terrā quam accepit a deo audeat vendere ppha/
nis: qui in ea impietatē exerceant: ⁊ deos alienos colāt
Alij in confirmationē. i. nō ita cōfirmet venditio: vt in
tpe remiſſionis nō recipiat eam venditor: qꝫ mea eſt rc.
Ideo ſm pceptū meū q̄ſquis habet vti debet.
f Si attenuatus rc. Que ſit nr̄a ſubſtantia quō eam
alienamus: quō eam recipimus p ordinē docet: h; q̄ſq;
poſſeſſionē bonā: cōuerſationē ſanctā: alius ỽginitatē;
habet: aliꝰ cōtinētia pollet: hic pemīnet ſacerdotio: ille
paupeꝝ patrocinio: quiſq; ſm virtutē h; poſſeſſionem:
ſed p deſidiā cogitationes noſtre infirmant: ⁊ a ppria
poſſeſſione ex pte cadimus: docet quō reſtituatur.
Gal. 6. a g Poteſt redimere rc. ſm illud: Si poccupatꝰ fuerit
hō in aliq̄ delicto: vos qui ſpiritales eſtis huiuſmodi i/
Ibidem ſtruite in ſpiritu leuitatis. alter alterius onera portate
rc. ⁊ ſic liberare fratrē poſſumus a paupertate: ⁊ redi/
mere poſſeſſionē eius: vt quodāmodo cōmunis ſit.
h Uſq; ad annū rc. Annus. qꝫ oēs horas in ſe h; et
dies menſes ⁊ circūitus oēs: pfectionē ſignificat. pecca
tū aūt pfectū ⁊ diuturnū: nō niſi pfecta penitētia emen/
dat: in q̄ ieiuniū: orō: cilitiū: elemoſyna: ⁊ lachryme pa
gunt. p hec em̄ plēa remiſſio acquiritur.
i Qui vēdiderit do. rc. Nō exp̄mitur vēditor: nec p.
pinquus dr: nō em̄ vnus eſt ſ; totꝰ ppl's: nec de cogna/
tione iudeoꝝ: ſ; ſodome ⁊ gomorre. Qui vendiderit
do. rc. In ſupiori caplo ſpūalē cuiuſq; cōuerſationē ex/
poſuit: h generaliter de ſynagoga vel eccleſia tractare ī
tendit: qꝫ eccleſia gentiū libertatē accipit: ſynagoga in
ppetuū fuit exceptis leuitis. i. aplis: ⁊ q̄ adherēt eis.
Gen. 25. d Orige. Qui ven. rc. De iacob ſcriptū eſt. Hō ſimplex
Exo. 1. d ⁊ habitans domi. ⁊ de obſtetricibꝰ iudeoꝝ vel hebreoꝝ
qꝫ timebant obſtetrices deū fecerūt ſibi domos. Timor
g obſtetricibꝰ cā fuit domoꝝ. Iacob vero ſimplicitas ⁊
innocentia domū inhabitare fecit vel dedit: hec ē domꝰ
nō manufacta in celis quā nemo edificare pōt: niſi cum
timore dñi: nemo habitare niſi cū ſimplicitate mentis: ⁊
puritate cordis ſ; ſepe q̄ bene agēdo: ⁊ bñ viuēdo: ⁊ re/
cte credēdo: hāc domū ɔſtruxit: īcurrit petm̄ alicuiꝰ de/
biti ⁊ hāc a crudeliſſimo feneratore cogit venūdare: et
labores ſuos ī alios trāſfundere ſ; clemētia legiſlatoris
occurrit: vt īfra certū tp̄s redimi poſſit: ſi tñ manꝰ eius
inuenerit pciū pnīe. ſ. lachrymis cōgregatū ⁊ manibus
.i. laboribꝰ boni opis inuētū: annꝰ aūt ē q̄ venit dñs mit
tere cōfractos ī remiſſionē: ⁊ penitētibꝰ dare ſalutē. Do/
mꝰ āt q̄ ī celo ē ī ciuitate murata ē. Murꝰ celi firmamētū
ē: hāc pñt hr̄e pauci: q̄. ſ. ɔuerſatio; hñt ī cel: Quibꝰ dr:
1. Cor. 3. c Dei edificatio eſtis: alij hñt domos ī vicijs qbꝰ nō ē mu
rꝰ: ſ; adiacet ager fecūdꝰ: illi fortaſſe q̄ ſibi pparāt habi
Dan. 5. a taculū ī t̄ra viuētiū. d qbꝰ dr: Bti mi. q̄. ipi. p. ter. Iſtas
domos ſi forte lapſus acciderit: ſp ē facultas recupādi.
Si. n. nos aliq̄ culpa mortal' iuenerit nō ī crimie morta/
li: nō ī blaſphemia fidei: q̄ muro eccleſiaſtici ⁊ aplici do/
gmat' cincta ē: ſi vel ī ſmōis vel ī moꝝ vicio ɔſiſtat: h ē
vēdidiſſe domū q̄ ī agro ē: vel ī vico cui murꝰ nō ē. h g
culpa: hec venditio ſp reparari pōt: nec infdicit aliqñ de
hmōi penitētiā agere: ſ; nō de grauioribꝰ criminibꝰ qd ē
ī infidelitate ipenitētē pſeuerare vſq; ad finē ī iniq̄tate
pdurare. ī grauioribꝰ crimibꝰ ei ſemel tm̄ ɔcedit pnīe locꝰ

G cōia

⁊ preciū: Et q̄to minꝰ tpis nūera
ſ vel minus. ſ vel emptori.
ueris: tāto minoris emptio cōſta
bit. Tempus em̄ frugū vēdet tibi
ſ graue onus imponendo.
Nolite affligere cōtribules vr̄os:
a ſ q̄ dicit: Tollite iugū meū ſup vos: quia ſuaue
eſt ⁊ onus meum leue.
ſ; timeat vnuſq̄ſq; deūz ſuum: qꝫ
a ſ q̄ dixi: Nō oēs capiunt verbum iſtud: qui po/
teſt capere capiat.
a ego dominꝰ deꝰ veſter. Facite pre
ſ In memoria.
b cepta mea ⁊ iudicia cuſtodite et
implete ea: vt hitare poſſitꝫ ī terra
ſ. i. diuina lege ſpūalis ſcripture ⁊ bona cōuerſa/
tione quā deus poſſidere ⁊ colere precepit.
abſq; vllo pauore ⁊ gignat vobis
ſ vitam eternam.
humos fructus ſuos quibꝰ veſca
a ſ Saciabor cum apparuerit g. t. b ſ vel diabo
li cuiuſlibet perſecutoris.
mini vſq; ad ſaturitatē nullius im
c petū formidantes. Qꝫ ſi dixeritis a
ſ in cuiuſq; cōſūmatione.
quid comedemus anno ſeptimo
ſi nō ſeuerimꝰ neq; collegerimus
d fruges nr̄as: dabo bñdictionē me
ſ quo reformatus eſt homo. ſ homo.
am vobis anno ſexto et faciet
a ſ quibus in eterna beatitudine nutriamur q̄ hic
xp̄o iuuante virtutū ⁊ operum ſemina iecimus.
fructus triū annoꝝ. Sereti ſq; an/
no octauo: ⁊ cōedetis fruges ve/
teres vſq; ad nonū annuz donec
e noua naſcant edetis vetera. Ter/ b
ra q̄ nō vendetur in perpetuum:
a ſ nō vr̄a q̄ aduene eſtis. b ſ naſcēdo. c ſ viuē
do q̄ cogimini migrare moriendo.
q̄uia mea ē: ⁊ vos āduene ⁊ cōlo/
ſ qui celum ⁊ terram impleo.
ni mei eſtiſ. Uñ cūcta regio poſſeſ
ſionis vr̄e ſub redēptionis cōditi
a ſ perditis diuitijs ſpūalibus. b ſ fidelis.
f one vēdet. Si āttenuatus frāter †
a ſ diabolo. ſ cogitationē peti ſuſcipiens. ſ con/
uerſationem.
tuꝰ vēndiderit poſſeſſiunculā ſuā
ſ cogitatione fidei.
g ⁊ voluerit ppinquꝰ eius: pōt redi †
mere qd ille vēdiderat. Sin autez
ſ qui ſibi cōpatiatur. ſ Satiſfactionis.
nō habuerit pximū: ⁊ ipe preciuz
ad redimendū potuerit inuenire:
ſ bone conuerſationis.
cōputabunt fructꝰ ex eo tpe quo
a ſ peccauit. b ſ ſatiſfactionis ⁊ correctionis.
vēndidit: ⁊ quōd reliquū ē reddet
ſ opponet diabolo. ſ ſatiſfactione reddita.
emptori ſicq; recipiet poſſeſſionē
a ſ opatio vel p ſe vel p pximū. ſ vt prauā cogita
ſuā. Qd ſi nō iuenerit mānꝰ eiꝰ vt
tionē ad actū. a ſ diabolꝰ. b ſ praua ſuggerēdo
reddat pciū hēbit ēptor qd emē/
h rat vſq; ad ānū iubileū. In ipo. n.
oīs vēditio redibit ad dñm et ad
a ſ ſynagoga vēdit ab his qbꝰ ihabitāda dabat.
i poſſeſſorē pſtinū. Qui vendiderit ⁊

quoq;. Circa pmū C
ſciendū qꝫ ex q̄ nō
poterāt vēdi poſ/
ſeſſiones niſi vſq;
ad annū iubileuz
ad hoc qꝫ eſſet iu/
ſta venditio opor
tet hr̄e reſpectum
ad t'minū iubilei.
vt q̄to plēs eēnt
āni vſq; ad iubile
um tāto plꝰ vēde/
rēt ⁊ q̄to paucio
res tāto minus: ⁊
ptꝫ lr̄a. a Qd
ſi dixeritis. h ɔñr
agit de mō puiſi/
onis: qꝫ dñs q̄ eſt
verax ⁊ potēs ad
iplēdū: dic qꝫ āno
ſexto t'ra proferet
fructꝰ ī tāta abun
dātia qꝫ etiā ſuffi/
cerēt ad ſuſtētatio
nez hoim vſq; ad
tp̄s q̄ noui fructꝰ
haberent de ſemi/
natis octauo āno
⁊ patet littera.
b Terra q;. hic
reuertit ad modū
vēditionis ī ſpēa/
lit pmo agitur de
vēditione agroꝝ.
ſcdo domoꝝ. ibi:
Qui vnediderit
domū. tertio pſo/
naꝝ. ibi: Si paup
tate cōpulſuſ. Cir
ca pmuz detmīat D
qꝫ vēdens poſſeſ/
ſionē ſuā ex paup
tate: poterat redi/
mere ſi veniret ad
pīguiorē fortunā:
⁊ ſilr ppinquꝰ eiꝰ
⁊ ſi emptor leuaſ/
ſet aliquos fructꝰ
valor de pcio de/
bebat defalcari: ⁊
reſiduū reddi em
ptori. terra em̄ p/
miſſionis erat ipi
us dei imediate.
iudei aūt ibi habi
tātes nō erāt niſi
ſic coloni. ⁊ iō do/
minꝰ noluit eam
aliter vēdi ſeu ali
enari: ⁊ patet lr̄a.
c Qui vendide
rit domū rc. h agi
tur in ſpēali de vē
ditione domorum
vbi determinatur
qꝫ domꝰ q̄ erāt in/
tra ciuitates vel
villas muratas: ſi
vēderent poterāt
redimi infra annū
vēditionis: aliter
nō poterāt redimi
de cetero etiā ī an
no iubileo. Domꝰ
aūt q̄ erāt in villiſ
non muratis ſem/
per poterant redi E
mi vſq; ad iubileū

P ⁊ defal

ꝗ cōia q̄ freq̄nt̄ incurrim⁹: ſemꝑ pe-
nitētiā recipiunt: ⁊ ſp̄ redimunt̄.
a Agroꝝ iure vē. Quia euāge-
lio ꝓximi ſunt nō legi. Jō ſemper
pōt redimi exq̄ xp̄s venit: vſq̄ ad
ſcōm aduentū ꝑ ptes redimunt̄.
Lxx. Ad agꝝ terre eſtimabunt̄:
Matt. 13. f de q̄. ſ. dr̄: Simile ē re. ce. the. ab. ī
agro. i. euāgelio: ī q̄ theſaur⁹ eſt:
myſteriū xp̄i. ſ. b Edeſ leuita
rū ⁊c̄. Si ſacerdotalis fuerit do-
mus vel leuitica: vbicunq̄ fuerit
ſiue ī ciuitate: ſiue ī agro ſemꝑ hȝ
redēptionē. Sacerdos mēs conſe
crata deo dr̄: ⁊ vocat̄ leuita: q̄ ſp̄
aſſiſtit deo ⁊ volūtati ei⁹ miſtrat:
ꝑfect⁹ ḡ v̄tute ⁊ oꝑe ī fide ⁊ acti-
bus ſacerdos ⁊ leuita accipiend⁹
eſt. huic ſi ɔtigit domū celeſtē vē-
dere ſic̄ Dauid q̄ aſperit vxorem
2. Re. 12. c Vrie: ſtatim redemit dicēs: pecca
ui. Si etiā ſcōpturas diuinas legi-
mus ⁊ ſctōꝝ patrū in his delicta
aliq̄ recēſem⁹: ſi ſm aplm̄ dicim⁹:
1 Cor. 10. b Quia hec oīa ī figura cōtigebāt
illis: ⁊ ſcripta ſunt ad correctionem
nr̄am: ħ mō ſp̄ dom⁹ eoꝝ redimit̄
q̄ ſemꝑ ꝓ culpis eoꝝ a doctorib⁹
ſatiſfactio reddit̄ oñdentib⁹ ex di
uinis ſcripturis ħ formas fuiſſe
⁊ imagines futuroꝝ: nō q̄b⁹ deli-
cta ſctōꝝ arguerent̄: ſȝ quib⁹ pec-
catores ī ſocietate ſctōꝝ venturi
oñderent̄. Jta ḡ poſſeſſio ſacerdo
talis nūq̄ a ſacerdote ſeꝑat̄: etiā
ſi aliq̄ñ diſtricta fuerit ſp̄ redimit̄
q̄ charitas oīa patit̄: oīa ſperat
†. 14. q. 3. c nūq̄ charitas cadit: pōt āt diſtra
putant. hi. i. ī pctm̄ īcidere: q̄ pōt aliq̄s
f ſuꝑedificare: ligna fenū ſtipulā q̄
ſūt oꝑa pcti: q̄ ħ edificat diabolo
domū vēdit: dat pciū pcti: ſatiſfa-
ctionē. ſ. deſiderij. c Subur-
bana ⁊c̄. Alij agri. i. cōuerſatiōes
v̄tutes: ⁊ doctrie: he ſeꝑate ſunt
a cītatib⁹ eoꝝ q̄ ꝑ ipos cōſtitūt: et
ſaluant̄: ⁊ nō vendunt̄: q̄ gratis
accipiunt̄: gratiſ dant̄. d Si
attenuat⁹ ⁊c̄. Mirare legiſlatoris
ſapiam ⁊ pietatē: ī hūilib⁹. n. ſblī-
mia expōit: ſm lr̄am v̄o dat regu
lam pietat̄. e Qui eduxi ⁊c̄.
Quaſi ſic̄ de dn̄o egyptioꝝ vos
libaui: ⁊ abiect̄ pctōib⁹ ī t̄rā cha
naneoꝝ iā mūdatā īduxi: ita no-
lo vos ſb dn̄o pctōꝝ teneri: neq̄
pctōꝝ ſocietatē ā plecti. ſȝ cū peni
tere voluerit ⁊ cohabitatiōe ⁊ fa
cultat̄ largitiōe ſuſtētet̄.
f Si pau. ⁊c̄. Multa pietate lr̄a
plēa ē: ſȝ ſpūal̄ itellect⁹ plenior.
g Sȝ q̄ſi m. Neq̄ ſbdit⁹ ē: ſȝ tn̄ ħ
lib̄ ē: ſic q̄ ꝑ vos ɔūſ⁹ ē ſbiec⁹ q̄dē
ē: ſȝ dignitate gr̄e diuīe frater eſt.
h Nec af. ⁊c̄. q̄ ī q̄ iudicas iudi
Matt. 7. a cabert̄: ⁊ eadē mēſura q̄ mēſi fue-
rit̄ remetiet̄ vob. i Ser. ⁊ an
cil. ⁊c̄. Oñdet q̄d diſtet int̄ eos q̄ſ
ex īfidelib⁹ do ſaluam⁹ q̄ſq̄ iā fi-
deles: ⁊ nob̄ ſiles vocatiōiſ ⁊ con
uerſatiōis dignitate ꝓ tpe v̄tuti-
b⁹ attenuatos corrigim⁹. hi. n. vſ-
q̄ ad iubileū apō nos opant̄. illi
āt ſui ſt̄ ppetui. k Qui ex ⁊c̄.
Judeoꝝ ɔgnati hētici: q̄ ead ē no
biſcū pdicāt miſteria q̄ſi ſint ī t̄ra
vr̄a: ſȝ nō recte ⁊ pfecte credunt.
l Hos ha. ⁊c̄. Quos de gētbus
ꝗ aut de

ſ legis prophetie. ſ hieruſalem.
domum intra vrbis muros: habebit licentiam
a ſ. i. in vno eñ anno in q̄ xp̄s oīb⁹ remiſſionē dedit ⁊ maxīe iudeis: vñ
vt pdicarem annum placabilem domino ⁊c̄.
redimendi donec vnus annus impleat̄. Si non
ſ Jn aduentu xp̄i. ſ diabolus.
redemerit ⁊ anni circulus fuerit euolut⁹ emptor
ſ demones.
poſſidebit eā ⁊ poſteri eius in perpetuū: ⁊ redi-
a ſ Lxx. remiſſionē quā rogauit eis xp̄s dicēs: Pr̄ ignoſce illis. q̄ neſci
unt quid faciūt. b ſ q̄ ſine lege: vñ pagani dicuntur.
mi nō poterit etiam in iubileo. Sin autē in villā
ſ gentilis eccleſia. ſ patriarchas ꝓphetas legem.
a fuerit domus q̄ muros nō hȝ agroꝝ iure vēdet̄.
ſ remiſſione crucis.
Si ante redempta nō fuerit: in iubileo reuertet̄
a ſ quotquot eis ſociantur. b ſ apłoꝝ q̄ hereditatē nō poſſidēt ī terra.
b ad dn̄m ſuū. Edēs leuitaꝝ q̄ in vrbib⁹ ſunt ſemꝑ
poſſunt redimi. Si redempte nō fuerint: in iubi
a ſ oēs familie apłis adherētes eoꝝ erant poſſeſſiones.
leo reuertentur ad dn̄os: q̄ domus vrbiū leuiti
c caꝝ ꝓ poſſeſſionibus ſunt inter filioſ iſrl̄. Subur a
ſ apoſtolorum.
bana aūt eoꝝ nō veneant: q̄ poſſeſſio ſempit̄na b
ſ dignitate conuerſatione.
d eſt. Si attenuatus fuerit frater tuus ⁊ infirmus
ſ operatione ⁊ virtutum. a ſ q̄ nūc ad fidem venit. b ſ q̄ adhuc errat
manu: ⁊ ſuſcepis eum q̄ſi aduenā ⁊ pegrinum: ⁊
huc ⁊ illuc. a ſ pane verbi dei. b ſ ne moriatur a deo alienus. c ſ. i.
ne abundantius virtutū operatione exigas.
vixerit tecū: nec accipias vſuras ab eo: nec ā pli⁹
a ſ ne nimis opprimas cū angarijs. b ſ quaſi imitare Paulū dicēte:
Factus ſum infirmus infirmis.
quā dediſti. Time deū tuū: vt viuere poſſit fr̄ tu⁹
apō te. Pecuniā tuā nō dabis ei ad vſurā ⁊ fru-
a ſ cui⁹ iugū ſuaue q̄ hoīem nolo peccare nec ſupra vires alicui⁹ exigere.
gū ſupabūdātiā nō exiges. Ego dn̄s de⁹ veſter:
e q̄ eduxi vos de terra egypti: vt darē vobis ter-
ſ virtutis attenuatione.
f raȝ chanaā ⁊ eſſeȝ de⁹ vr̄. Si pauptate cōpulſus c
a ſ pcio doctrie ⁊ correctionis. ſ cōuertēdū ⁊ corripiendū ſe tibi tradi-
derit. b ſ fidelis equalis vocatione ⁊ conuerſatione. c ſ nimia crude-
litate affligens. d ſ. i. nō ſubdetur tibi tanq̄ ſeruus: ſed libertate q̄
xp̄s nos liberauit.
vendiderit ſe tibi frater tu⁹: nō eū opprimes ſer
a ſ Non vere q̄ cito domū ⁊ agrū recuperabit.
g uitute famuloꝝ: ſed quaſi mercēnari⁹ ⁊ colonus
a ſ q̄ ꝑfectā penitentiā integre mundatus ⁊ ꝑfect⁹ pōt operari apō ſe.
erit: vſq̄ ad ānū iubileū operabit̄ apō te: ⁊ poſtea
a ſ virtutibus quas habebat anteq̄ venderētur. ſ ſanctorum.
egrediet̄ cū liberis ſuis: ⁊ reuertetur ad cognati
a ſ cōuerſationis ſortē ⁊ gratie quā dedit eis verus pater de⁹. b ſ quaſi
ſemel facti ſerui mei: ⁊ a ſeruitute mundi ⁊ diaboli liberati ⁊ ſi ad modi-
cum lapſi ſunt: nolo tñ vt dignitatem perdant in perpetuum.
onem ⁊ ad poſſeſſionem patrum ſuoꝝ. Mei eñ
ſerui ſunt: ⁊ ego eduxi vos de terra egypti. Nō
ſ quaſi empti ſunt precio magno nolo vt fiant ſerui hominum.
h veneent conditione ſeruorum. Nec affligas eū
ſ quem conuertiſti. ſ quem predicatione acquiſiſti.
i per potentiā: ſed metuito deum tuum. Seruus d
a ſ gentilibus qui nondum credūt: ſpem tamen habent fidei ⁊ ſalutis.
⁊ ancilla ſint vobis de nationibus que incircūi
a ſ iudeis qui nobiſcum legunt legem ⁊ prophetas: ſed nō nobiſcum in
telligunt.
tu veſtro ſunt: ⁊ de aduenis qui peregrinantur e
k apud vos vel qui ex his nati fuerint in terra ve
l ſtra. Hos habebitis famuloſ: ⁊ hereditario iure
ſ diſcipulos veſtros. ſ. i. nulla remiſſi-
one dimittentur.
trāſmittetis ad poſteros ac poſſidebit̄ eternū:

defalcatione tñ facta
de pcio quantū value
rant emptori. Rō autē
hui⁹ diuerſitat̄ erat vt
ciuitates ⁊ ville mura
te remanerēt maḡ po
pulate: ⁊ iō ſtatutū fu-
it vt dom⁹ illaꝝ vendi
te ñ poſſent redimi ni-
ſi pmo anno: vt ꝑ hoc
hoīes eēnt minus ꝓ-
ni ad vēdendū. Excipi
unt̄ tñ ab ħ dom⁹ leui-
taꝝ q̄ erāt in vrbibus
muratis q̄ vendite ab
eis poterāt ſemꝑ redi
mi mō. ſ. dicto. Cuius
rō aſſignat̄ in lr̄a: q̄ le
uite nō habebant ptē
in agris ſic̄ alie tribuſ:
⁊ iō dom⁹ eoꝝ q̄ erant
in vrbib⁹ reputabant̄
eis q̄ſi pro hereditate
agroꝝ: ⁊ iō ſic̄ mō re-
dimi poterāt. ⁊ pȝ lr̄a.
a Suburbana autē
eoꝝ nō veneant. i. ven
dent̄. vñ v̄ſus. Exulo
vapulo veneo fio qua
tuor iſta. Senſum paſ-
ſiui ſb voce gerūt alie-
na. i. ſub voce actiui.
b Quia poſſeſſio ſem
piterna ē. ſuburbana
eñ ꝓprie dicta erant
q̄dā loca ī circūitu ci-
uitatū q̄ erant cōia: vt
hr̄ Numeri. xxxv. vbi
iſta materia tangitur
plenius. ⁊ iō dr̄ ħ poſ-
ſeſſio ſempit̄na: q̄ cōi-
tas nō morit̄ ſȝ ꝑſone
ſingulares: ⁊ iō null⁹
poterat aliq̄d vendere
ibi: q̄ nō habebāt ali-
quid ꝓpriū.
c Si pauptate. ħ cō-
ſeq̄nt̄ agit̄ de vēditiōe
ꝑſonaꝝ: vbi determia
tur q̄ ſi aliq̄s hebreuſ
eſſet empt⁹ in ſeruum:
vel hebrea in ancillaȝ
deberet tractari ami-
cabiliter: ⁊ nō ſic̄ ſerui
aliaꝝ nationū: ⁊ in an
no iubileo poterat ta-
lis egredi liber ⁊ ſi an
nus ſeptim⁹ remiſſiōis
veniret añ annū iubi-
leū poterat egredi ſilr̄
vt dictū fuit Exo. xxi.
Erant eñ oēs hebrei
ſui ipi⁹ dei immediate
eo q̄ redemerat eos d̄
ſuitute egypti: ⁊ iō no
lebat eos alit̄ vendi.
Sec⁹ āt erat de ſeruis
empt̄ aliaꝝ nationū:
⁊ ħ ē q̄d ſbditur:
d Ser. ⁊ an. ⁊c̄. q̄ nō
ſūt ɔūſi ad iudaiſmū.
e Et de aduenis. i.
de cōuerſis. ſic̄ pȝ Jo
ſue. ix. Qr̄ gabaonite
ſemper fuerūt ſui mul
titudinis: ſȝ eēnt con-
uerſi ad iudaiſmū. Si
aūt aliq̄s iude⁹ eēt vē
dit⁹ ī ſuū

aut de iudeis aut de hereticis cōuertimus quaſi ſeruos τ ancillas in ꝑpetuū acq̄rimus: q: ꝓ eis doctrine pecuniā expendimus: τ filijs vr̄is. i. diſcipulis docēdos tradere poſuimus: ſicut Paulus Tito cretēſes timotheo epheſios docendos cōmiſit. a Frēs autē τc. Quaſi nō eadē dignitate apō vos erunt quos de impijs conuertiſtis: et q̄s lapſos reparaſtis. b Si inualuerit. Id eſt ſi nouiter fidei vr̄e cōiunctus: τ gentilis vel iudeus vel hereticus ꝟtutib⁹ claruerit vt poſſit arguere τ exhortari. Si inualuerit τc. ſm l̄ram q̄tuz diligat libertatē oñdit. Ideo eñ iſraelitā alienis nō ꝑmittit ſuire: ſz ꝑcipit redimi. c Qui voluerit τc. Turpe eſt eñ hoīem ī fide ab infantia nutritū taliū ſbire magiſteriū: q̄ repente mgr̄i facti ſūt. Vñ hiero. heri in foro: hodie in altari: heri ſoci⁹ hiſtrionū hodie ꝯſecrator ꝟginū. d Patru⁹ τ patruelis. Patrueles ſūt q̄ nos ī fide genuerūt frēs eoꝝ conſiles ꝑdicatores filij frm̄ diſcipuli conſimilium. e Cōſanguine⁹. Qui remotior patruo vel patrue

Leuit. 5. a lis: ſz remotior affini. Qui eñ ſuoꝝ τ maxie domeſticoꝝ curā nō hꝫ: fidē abnegauit. f Affinis. In cognatione fidei īcarnationis xp̄i: q̄ de carne eius τ oſſibus ſumus. g Sin aūt τc. Pro libertate nr̄a τ gloria ſpūſſanctus agit: τ quecūq̄ ſuuz peti ꝟtutib⁹ redimi ꝑcipit h Et ipe τc. Qui paup factus eſt in petō: cū ꝑus virtute et doctrina diues eēt recte ſeipm̄ liberat dū exhortādo cōſulendo ad virtutem reuocat. i Supputatis τc. Id eſt tractando apō ſe q̄ ꝟtute q̄ correctione ſtudioſe penitētie remiſſionē petōꝝ poſſit apphēdere τ ꝑcedere. Sic eñ q̄ pecuniā reddit ēptori annum remiſſionis nō expectat: ſic q̄ eq̄les ad delēdū peccatū exq̄rit ꝟtutes: penitētiā anticipat. Sic zache⁹ q̄ mul

Luc. 19. b ta abſtulerat ait: dimidiū bonoꝝ meoꝝ do paupib⁹ τ ſi quē defraudaui reddo q̄druplū. Jō dñs ait il

Ibidem li: hodie ſal⁹ huic domui facta ē k Reddet τ ꝑciū: Id eſt ſm ea q̄ peccauit optet ꝑcium reddere. Qō gula peccauit: ieiuniū corrigat: qō garrulitas admiſit: ſiletiū deleat. τ ſilr ꝯrijs ꝯria curāt.

Ego dñs τc. m Nō facietis. C. XXVI l Cultum idoloꝝ tam viſibiliuz q̄ȝ inuiſibiliū prohibet. n Sculptile. In edificijs domoꝝ τ poſſeſſionibus agroꝝ aliquam veſtri memoriā ſculpere cupientes.

in fide veſtra nutritos.

a fratres aūt vr̄os filios iſrl̄ ne op

b primatis ꝑ potētiā. Si inualuerit a

opatio fortitudo ſcꝫ.

apud vos manus aduene atq̄

a non habens exhortatorem vel conſiliatorem. b Qui olim fide eruditus τ tibi conuerſationis ſorte equatus.

ꝑegrini: τ attenuat⁹ frater tuus

a ꝑ verbo doctrine. b conuerſationem ſuam dando ſcilꝫ. c diſcipulatu ſuo ſcꝫ.

vēdiderit ſe ei: aut q̄cq̄ȝ de ſtirpē

eius: poſt venditionem poteſt re

probatis fidelibus.

c dimi. Qui voluerit ex fribus ſuis

doctrina data ne ampli⁹ eoꝝ doctrinā querat.

d redimet eum: τ patruus τ patru

e f elis τ cōſanguine⁹ τ affinis. Sin

g h i aūt τ ipe potuerit redimet ſe: ſup

ex quo peccauit.

putatis dūtaxat annis a tpe vē

perfectam remiſſionem peccatorum.

ditiōis ſue vſq̄ ad annū iubileū

menſura peccati conſiderata qui facit peccatū ſeruus eſt peccati.

τ pecunia qua vēditus fuerat iu

xta annoꝝ numerū: τ rōne mer

a .i. ſi multe virtutes τ actiones correctioneſq̄ neceſſarie ſunt.

cenarij ſupputata. Si plures fue

rint anni q̄ remanēt vſq̄ ad iubi

k leum: ſm hos reddet τ precium.

ſi pauc. ſ. ꝟtutib⁹ τ correctiōib⁹ pōt cōmēdari

Si pauci: ponet rationem cum

eo iuxta annoꝝ numeꝝ τ reddet

emptori quod reliquū eſt anno

rū q̄bus aū ſeruiuit mercedibus

a .i. cōſideratis. ſ. peccatis quibus ſub peccato venundat⁹ fuiuit. b q̄ſi cōpatiēdo quantori⁹

īputatis: nōn affliget eū violenť

ſuccurre. a .i. ſi eq̄libus petō virtutib⁹ ſeipm̄

ī ꝯſpectu tuo. Quod ſi ꝑ hec redi

redimere nō pōt. perfecta τ diſtricta penitētia

mi nō potuerit: āno iubileo egre

a opib⁹ bonis q̄ aū petm̄ habuit. b ſuſpirans

dieť cū liberis ſuis. Mei eñ ſer

tes ad libertatem. De mundo.

ui ſunt filij iſrael: quos eduxi de

terra egypti. Ca. XXVI

qui illa egi et hec precipio.

Ego domin⁹ de⁹ veſter. b

Nō facietis vobis ido c†

auaricia eſt idolorum ſeruitus.

n lū τ ſculptile: nec titulos d e

ditus in ſuū alicui cōuerſo ad iudaiſmū: poterat redimi ꝑ ſeipm̄ ſi pinguior fortuna ſibi occurreret: vel ꝑ ꝓpinq̄s ſuos: defalcatione tñ facta de precio redēptionis: quantū ei⁹ ſuitus valuerat emptori: τ h̄ eſt qō dr̄: a Si inualuerit τc. τ ſi ꝑdictis modis nō poterit redimi: egredieť liber cum liberis ſuis in anno iubileo. cuius cauſa reddiť cum dr̄: Mei. n. ſerui ſunt filij iſrl̄ quos eduxi de terra egypti: τ ideo nolebat q̄ poſſent vendi ſimpliciter τ ad ſemper in ſeruitutem humanam.

Moraliter. Locutuſq̄ Ca. XXV eſt dñs τc. h̄ agiť de ſeptimo anno in q̄ q̄es erat terre cū dr̄: a† Septimo aūt anno ſabbatū erit terre. Per ānū ꝟo ſeptimū pōt intelligi ſeptenari⁹ ꝟtutū q̄b⁹ q̄eſcit terra. i. hō de terra format⁹: vt hr̄ Geñ. ij. q: ꝑ q̄tuor virtutes cardinales habet hō q̄etē in ſeipō: Nā ꝑ temperantiā τ fortitudinē q̄eſcunt vires cōcupiſcibilis τ iraſcibilis a paſſionib⁹ inordinatiſ. per prudentiā aūt τ iuſticiā quieſcunt intellect⁹ τ voluntas a motib⁹ τ actibus indebitis. per tres virtutes theologicas. ſ. fidem ſpem charitatē q̄eſcit hō in deo quiete que datur per grām in vita pn̄ti. f† Numerabis quoq̄ tibi ſeptē hebdomadas annoꝝ. hic agiť de q̄nq̄geſimo anno qui erat ann⁹ req̄etionis generalis. ꝑ quē figurata fuit req̄es patrie celeſtis: ꝓpter qō ann⁹ ille dicebatur iubile⁹ ad ſignificandū continuā celeſtiū iubilationē. Pſ. lxxxiij. Bt̄i qui habitant in domo tua dñe: in ſecula ſeculoꝝ lau. te. Itē in anno iubileo ſinguli redibant ad poſſeſſiones ſuas ī ſignū qō in patria celeſti ſinguli electi accedūt ad manſiones ſibi debitas ſm gradus varios meritoꝝ: ꝓpť qō dicit ſaluator Joh. xiiij. In domo patris mei māſiones multe ſunt: ſi q̄ min⁹ dixiſſem vob. Vado pare vobis locū. † Si attenuat⁹ frať tuus vēdiderit poſſeſſiunculā ſuā. ꝑ frēm attenuatū ſignificať xp̄ian⁹ animi ꝟtute deſtitut⁹ q̄ vendit poſſeſſiunculā ſuā. i. aīam ſuā diabolo ꝑ mortalē culpā. † Propinqu⁹ ei⁹ pōt redimere. i. ꝑ ꝓpinquū iſtū intelligiť ꝑdicator vel hō q̄cūq̄ bonus q̄ ꝑ bonā exhortationē ſuā vel conſiliū reducit eū ad gr̄e ſtatū. o† Qui vēdiderit domum intra vrb. ꝑ vrbem eccleſia deſignať: de q̄ dr̄ Eſa. xxvj. Vrbs fortitudinis nr̄e ſion. ſaluator poneť in ea murus τ antemurale. Dom⁹ aūt intra vrbē iſtā ſignificat ordinē vel bn̄ficiū eccleſiaſticū. Ille igiť domū intra vrbem vendit qui pro bn̄ficio vel ordine eccleſiaſtico conſequi pecuniā intēdit ſed dicta dom⁹ infra annum poterat redimi. ꝑ qō ſignificabatur. q̄ ſi talis intentio corrupta manet intra animū ꝑ pn̄iam pōt deleri. ſi vero tranſierit animū ꝑ factū exterius pena que taxať in iure ꝑ penitentiam non remouetur. Cetera huius capituli moralia ſunt vel myſticatio parum valet propter quod pertranſeo. G

In ca. xxv. vbi dicitur in poſtilla. Sciendū q̄ annus ſeptimus erit remiſſionis.

Additio. Qō aūt in anno ſeptio nō remittanť debita: niſi tm̄ nō potētib⁹ ſoluere: nō credo q̄ hēat fundamētū in l̄ra: nec hebrei q̄ ī iſtis locis l̄ram exq̄ſite ſequunť. h̄ dicūt: ſz q̄ remiſſio debitoꝝ de q̄ h̄ agiť intelligiť generalit̄ tā de potētib⁹ q̄ȝ īpotētib⁹. Qualiť aūt hoc ſit intelligendum proprio loco videnduz eſt ſcꝫ Deute. xv. Replica correctorij ꝯ Burgeñ. Illud quod notatur ca. xxv. pertractabiť Deutro. xv. infra. Ca. XXVI

Ego dñs de⁹ vẽ. Poſtq̄ȝ actū ē de ſolēnitatib⁹ q̄ ꝑtinēt ad cultū diuinū. h̄ ꝯñr inducit populus ad obſeruantiā eaꝝ. Et hoc quadrupliciter. primo per prohibitiones. ſcđo ꝑ promiſſiones. ibi: Ego dominus ſi in ꝑceptis me is τc. tertio ꝑ cōminationes. ibi: Qō ſi non audieritis me. q̄rto ꝑ ꝯſolationes. ibi: Quod ſi τ de his. Circa primū ꝓhibet idolatriā: vt inducať ad cū dicitur: ad obſeruātiam cultus diuini. cū dicitur Ego dñs deus veſter cui cultū latrie debetis: et nulli alteri. ideo ſubditur: c Non facietis vobis idolum: ſcilicet opere fuſili. τ ſic prohibet idolatriam in idolis metallicis. d Et ſculptile. ſcꝫ per dolationem: et ſic prohibet idolatriam in ſtatuis ligneis. e Nec titulos erigetis: Id eſt altaria ꝓ idolatria. A

a Nec inſignẽ ⁊c̃. Cumulũ auri ⁊ argenti aut ꝓcioſoꝝ lapidũ in q̃bꝰ ſeducunť auari: ſic̃ gentiles in idolis. b Cuſtodi. Ab oĩ malo abſtinẽdo: ⁊ oĩ bono vacãdo: h̃ ẽ eñ veꝝ ſabbatũ. c Si in ꝓce. ⁊c̃. Quid fieri: q̃d vitari deberet predixit. In fine q̃ obſuãtibꝰ ꝑmia: q̃ ꝑuaricãtibꝰ ſupplicia debeantur enumerat. Si ĩ ꝓceptis ⁊c̃. Hec tñ ad lr̃am ſtare nõ pñt. Multi eñ in ꝓceptis dei ambulauert: et multa aduerſa paſſi ſũt. Illõ magis attendere opꝫ q꞉ cuſtodientibꝰ mandata. xxx. benedictiones lex ĩ pñti ca. ꝓdicit q̃s diſtictas in. Lxx. editione interpretũ repies: q꞉ dñs cũ eẽt annoꝝ. xxx. vẽit ad baptiſmũ: vt in ꝑfecta etate donorũ ꝑfectionẽ oñderet. Extũc eñ euangeliũ ꝓdicauit: in q̃ eſt oĩs plenitudo vite ⁊ retributionis q̃ in h̃ ca. ſignificanť. Orige. Si lex carnalis ẽ carnaliter obſuata: bñdictiones carna-

Rom. 7. c les tribuit. Si aũt vt Paulo videť: ſpũalis eſt ſpũalr̃ intellecta: ſpũalem dat obſuata bñdictionẽ: aut nõ obſer-

Eph. 1. a uata maledictionẽ. Un̄: Qui benedixit nos ĩ oĩ bñdictione ſpũali ⁊c̃. Iõ aũt ait: ĩ oĩ bñdictione: q꞉ ſciebat multa ĩplẽda q̃ mãdanť ĩ lege: ⁊ ĩ vnoq̃ꝫ ꝓꝑos agones ĩ q̃bꝰ bñdictionẽ q̃ vinceret mereť. Iuſtꝰ võ q̃ſq꞉ ⁊ ꝑfectꝰ oĩ bñdictione põt bñdici: vt capiat benedictiones leuitici: ⁊ libri nũeri: ⁊ geñ. ⁊ noe ⁊ ſem: et iaphet: ⁊ bñdictiones iſaac ad iacob: ⁊ iacob ad ioſeph: et ephraim: ⁊ manaſſen: ⁊ tandẽ ad. xij. patriarchas. Ne eñ illis ſolis conuenire viderenť. iõ apl̃s ſpũalr̃ noĩauit vt q̃cũq꞉ in ſpũ: vel ṽtute: vel omniũ vel alicuiꝰ iſtoꝝ fuerit poſſit bñdictionis alicuiꝰ vel oĩm ꝑticeps fieri: ſi ſimilẽ ſpm̃ ⁊ ṽtutẽ habuit: ſic̃ Johannes venit in ſpũ ⁊ ṽtute helie.

Joh. 9. c d Mãdata mea. Quale ẽ illud: qui ſabbatũ nõ cuſtodit ab oĩ ſynagoga lapideť: ⁊ hmõi. e Dabo vob̃ ⁊c̃. Lxx. Et dabo ſuꝑfluũ eſt nõ tñ ꝯſuetudine locutionis nr̃e: ſꝫ more ſcꝑturaꝝ additum. f Tꝑibus ſuis ⁊c̃. Orige. Tꝑe oportuno: nõ ebrio: nõ ĩ aliq̃s occupato: prudenť ẽ conuiciat doctor cui miniſtret pluuiam ⁊ tritici menſurã: ⁊ cui dꝫ lac dare ⁊ non det eſcã. g Terra gignit. Lxx. Ligna cãpi dabũt fructũ ſuũ. i. morꝰ aĩe q̃ altiores ſũt moribꝰ ťre. i. carnis nr̃e q̃ꝝ fructꝰ ſũt charitas iuſticia mãſue-

B tudo ⁊ ſilia. b Pomis arbores

Luc. 6. f ⁊c̃. Orige. Nõ põt arbor mala bonos fructus facere: neq꞉ arbor bona fru. ma. fa. arbor bona: iuſticia: prudẽtia: pietas: ſapĩa: ⁊ alie multe q̃bꝰ cõſitus eſt ꝑadiſus. Sup oĩa eſt arbor vite. ſ.

Prou. 3. c ſapĩa de q̃ dr̃: Lignũ vite ẽ his qui apprehenderunt eam.

i Apprehendet meſſium tritura ⁊c̃. Anima q̃ germinat ex ṽbo dei: celeſti pluuia rigata germen producit ad meſſem. Meſſis aũt purgãda in area. i. ſenſus in medio ꝓferendꝰ: ⁊ cũ ceteris doctoribꝰ: vel diuinis voluminibus ꝯferẽdꝰ: vt ſi q̃d inane aut palee aut ariſte ſil̃e fuerit: ſpiritu diſcretionis excutiať: ⁊ ſolũ triticũ cõſeruis in tꝑe diſpenſandũ remaneat. Apphendet ⁊c̃.

Ps. 103. Panis eñ cor hoĩs cõfirmat: vinũ letificat: q̃ de continentia de obſuantijs: ⁊ de cuſtodijs mãdatoꝝ dicunť: frumentũ videnť ex q̃ ꝯficiť panis q̃ corda cõfortat. Ea ṽo q̃ ad ſciam ꝑtinent: ⁊ occultoꝝ exploratione letificãt mentẽ: vino ⁊ vidẽmie cõparanť. Cor eñ letať cũ obſcura explananť. k Uindemiã ⁊c̃. Fructũ aĩe. Uindemia eñ arboꝝ ẽ: h̃ aũt ſiť hr̃e. i. corpore ⁊ aĩa fructificare: magne bñdictionis eſt. Eſiciꝰ. Congregans eñ aĩa ṽtutes ſuas: mox deſiderat alias. Un̄ ſequitur que

a erigetis: nec inſignẽ lapidẽ ponetis ĩ terra veſtra vt adoretis eũ: a
Ego enim ſum dominus deus
¶ Nõ aliꝰ nõ idola. ¶ Nõ veſtra.
b veſter. Cuſtodite ſabbata mea: b
¶ Sanctimonie perfecte ſtudentes.
et pauete ad ſanctuarium meũ: c
¶ ſanctꝰ habitãs in ſanctis diſꝑdens q̃ tẽplũ dei polluũt. ¶ q̃ ſunt recta via.
c Ego dñs. Si in preceptis meis d
a ¶ ꝑficiẽdo. ¶ ita. b ¶ quibus iubetur decimas offerri ⁊ huiuſmodi.
d ambulaueritis et mandata mea
a ¶ in memoria. ¶ intellexeritis. b ¶ ĩpleueritĩ
e cuſtodieritis ⁊ feceritis ea: dabo e
a ¶ verbi dei: vñ expecteť ſicut pluuia eloquium meũ. ¶ nõ q̃ ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos. b ¶ corpus.
f g vob̃ pluuias tꝑibus ſuis et terra
a ¶ caſtitatẽ: ſobrietatẽ: abſtinentiã. b ¶ opibus ¶ virtutes. ſ. pietas: ſapĩa: diſcipl̃ina: ⁊ alie.
h gignit germẽ ſuũ: ⁊ pomis arbo-
i res replebunť. Apphẽdet meſſiũ f
¶ Eficiuſ. Bõa corꝑis: tritura. n. ẽ fructuũ terre
k l tritura videmiã: ⁊ vindemia oc-
¶ aliaꝝ virtutũ ⁊ actionũ. ¶ operando.
m cupabit ſemẽtẽ: ⁊ comedetis pa-
¶ vt ſufficienter opemini.
n nẽ veſtrũ ĩ ſaturitate: ⁊ abſq꞉ pa- g
a ¶ q꞉ domus vr̃a ſupra firmã petrã.
uore habitabitis in terra veſtra.
a ¶ in futuro. b ¶ perfectã. ¶ nõ huius mundi vñ: Nõ veni mittere pacẽ ⁊c̃. c ¶ q̃ poſuit fines tuos pacem ⁊c̃.
Dabo pacem in finibus veſtris
a ¶ aſtrepitu mũdi. ¶ moriemini. b ¶ iuſtus vt leo cõfidit. ¶ q꞉ nõ hẽbitis ꝓ q̃ terreamini.
dormietis ⁊ nõ erit qui exterreat
a ¶ demones. ¶ nõ has corꝑales q꞉ neq꞉ bone neq꞉ male. b ¶ hoſtilis afflictio.
o Auferã malas beſtias: ⁊ gladius h
¶ corpus ⁊ animam.
non tranſibit terminos veſtros.
a ¶ lege dei armati. b ¶ occiſi ieiunio. ¶ demões
p Perſeq̃mini inimicos veſtros
¶ ſi caſtꝰ ſis excidit ante libido ſi piꝰ impietas.
q r ⁊ corruẽt corã vobis. Perſequen
a ¶ q̃ ſpũalr̃ q̃nq꞉ ſenſibus vtunť. b ¶ aſtutia perfectos.
tur quinq꞉ de veſtris centũ alie-
a ¶ finitũ ꝓ infinito. b ¶ cõtrarias virtutes.
s nos: ⁊ centũ ex vob̃ decem milia
¶ Spũales. ¶ ſpũs q̃d eſt verbum dei.
Cadẽt inimici vr̃i gladio ĩ ꝯſpe-
¶ nõ ſuſtinẽtes faciem veſtram.
t v ctu vr̃o. Reſpiciã vos et creſcere i

tur q̃ retro ſunt obliuiſcens: ad priora me extendo.

l Uindemia oc. Orig. q̃ſi dicamus: Seminaui q̃ legis ſũt poſtea oraui vt dñs daret nobis pluuiã in tꝑe facta eſt meſſis: iteꝝ ſemino de ꝓphetica ſcꝑtura: auditoꝝ noualia: poſt hec de euãgelijs ſemino. Poſſumꝰ ꝑ totũ annũ ſeminare poſſumus ⁊ de apl̃icis lr̃is multa ſemĩa iacere: in ſpũ ſeminemus: vt de ſpũ me- Gal. 6. b
tamus vitã eternã. m Panẽ veſtrũ ⁊c̃. Qui de celo deſcendit: et dat vitã mundo: nõ q̃ plus abũdat maliſ q̃ꝫ bonis. n Abſq꞉ pauore ⁊c̃. Si corpꝰ ſtabile fuerit ⁊ aĩa fructificauerit: ſecuri erimꝰ in ťra nr̃a: q꞉ caro nõ Ibidẽ. 5. c
cõcupiſcet aduerſus ſpm̃. o Et gla. ⁊c̃. Quia pax erit in finibꝰ vr̃is: nõ ex cõcupiſcẽtia ſunt bella ⁊ lites. p Inimicos ⁊c̃. Occiſi ieiunio: oro-
ne ⁊ ſilibꝰ. Un̄: h̃ genꝰ nõ eijciť niſi cũ Mat. 17. c
orõne ⁊ ieiunio. q Corruẽt corã ⁊c̃. Lxx. In conſpectu vr̃o morte vr̃a ſcꝫ mortificatis mẽbris vr̃is q̃ ſũt ſuꝑ terrã. i. fornicatiõe: imũdicia: ⁊ hmõi. r Perſeq̃nť q̃nq꞉ ⁊c̃. Orige. Sicut q̃narꝰ ſapiẽtes ĩdicat ⁊ ĩſipiẽtes. Ita centenarꝰ: fideles ⁊ infideles abraã cẽtenarꝰ credidiſſe ⁊ iuſtificatꝰ eẽ de-
ſcribiť: ⁊ peccator centũ annoꝝ maledictus erit. h̃ q̃ꝫ centũ ĩfideles q̃nq꞉ Eſa. 65. d
ſapiẽtes ꝑſequenť. ⁊ cẽtũ fideles non tã nũero q̃ꝫ ꝑfectiõe ſignati: multa ĩfideliũ milia. Hi ſũt doctores q̃ fugant innũeros demones ne credẽtes decipiant. Lxx. Expellent q̃nquagita cẽtũ. Quinq̃gita ſpũalẽ hoĩem ſigni-
ficat: q̃ oĩa dijudicat ⁊ a nemine dijudicať: q̃ ꝑfecta ⁊ diſcreta vtiť ſcientia 1. Cor. 2. d
h̃ q̃ꝫuis aſtutũ ⁊ validũ demonem q̃ ſupra cẽtum: vel qui legio appellatur ꝓpter inobedientiũ ſibi alioꝝ multitudinem perſequi poteſt ⁊ vincere. s Et centũ ⁊c̃. Qui nõ tm̃ ſubtilem ſciam: ſed ⁊ vitã ꝑfectã hñt: q̃ ſpũaliť decuplanť: ⁊ iõ centũ dicunť. ſ. q̃ centenos afferunt fructus. t Reſpi-
ciam vos ⁊c̃. Cuiꝰ reſpectꝰ eſt ſalꝰ. Re- Mat. 26 g
ſpexit dñs petꝝ ⁊ fleuit amare. Si ſol ſegetẽ nõ reſpiciat manet ĩfructuoſa. Segetẽ cordis nr̃i reſpicit deꝰ: et radijs ṽbi ſui illuminat: auget et multiplicat vt magni efficiamur: ſicut magnus factus eſt iſaac ⁊ magnus moyſes ⁊ magnus iohes. v Creſcere ⁊c̃. In operibus bonis vt parua fiãt
magna. Un̄: Qd̃ vni ex minimis me- Mat. 25. d
is fe. mi. fe. ☞ Multiplicabimi.

Nico. de lyra

a Nec inſignem la. In quo prohibetur idolatria in imaginibus lapideiſ. b Cuſtodite ſabbata mea. i. ſolẽnitates que vocantur ſabbata: quia in eis erat ceſſatio ab operibus ſeruilibus: vt patet ex ſupradictis. c Et pauete ad ſanctuarium meũ. i. habete reuerentiã ad ipm: ⁊ nõ ad idolatrie locum. d Ego dominꝰ. hic ꝯñr induciť ppl̃s ad obſeruantiã ꝓdictoꝝ ꝑ ꝓmiſſiões bonoꝝ ſi ea obſuauerint. ⁊ ꝑmo ꝓmittiť eis vbtas terre. cum dicitur: e Dabo vo. plu. temporibus ſuis. i. competentibus ad fructificationem terrenaſcentium. f Apphendet meſ. tri. vin. h̃ eſt dictũ: tãta erit copia bladi q̃ nõ poterit colligi añ tꝑs videmie. ſecundo promittiť eis ſecuritas ab hoſte. cum dr̃: g Et abſq꞉ pauore habitabitis. q꞉ ſine ſecuritate fertilitas paꝝ aut nihil valet. h Auferã malas beſtias ⁊c̃. ita q̃ nõ nocebũt ꝑſonis veſtris nec bonis. tertio ꝓmittiť eis fertilitas in ꝓle. cũ dr̃: i Reſpiciã vos ⁊c̃. ſic̃ ꝓmiſſũ fuit abrae Geñ. xv. iõ ſbdiť: Et firmabo pactũ meum vobiſcum.

✠ Comedetis

a Multiplicabimini ꝛc. Ut pauca
fiant magna vel multa. Un̄ ſi qđ eſt
aliud mandatū in hoc verbo reſtau/
Mat.22.d ratur. Diliges ꝓximū tuū ſicͭ teipm̄.
b Et co. ve. ꝛc. Uetus lex ꝛ ꝓphe/
te: vetera veteꝝ q̄ an̄ legē fuerunt ab
initio mundi: venerūt euāgelia noua
ꝛ apl̄s his ſupuenientibus vetera ꝓ
ijciemus. legē. ſ. ſm̄ lr̄am: vt ſtatuam⁹
ſm̄ ſpm̄. An̄ etiam q̄ꝫ veniret homo
1. Coꝛ.15.f de celo ꝛ naſcerec̄ hō celeſtis: eram⁹
oēs terreni: ſm̄ imaginē terreni ſup/
Coloſ.3.b ueniente nouo hoīe depoſuimus ve/
terē: ꝛ induim⁹ nouū. c Ponam
t. m. ꝛc. Si p̄dicta habemus abiecto
veteri hoīe innouatū eſt coꝛ noſtruꝫ.
Uenit ad nos deus ꝛ hitabit ī nob̄.
d Nō abijciet ꝛc. Orige. Audeo ꝛ
dico qꝛ aīa dei xp̄s eſt: ſicͭ ꝛ verbum
dei ſapīa dei ꝛ v͛tus dei. Tale ē ergo
ac ſi dicat: nō abijciet vos fili⁹ meus.
e Aīa mea ꝛc. Aug⁹. Animam ſuā
deus vocat voluntatē ſuā. Nō enim
eſt aīal habens coꝛpus ꝛ aniam: neqꝫ
ſubſtantiā eius ſilis eſt aīe q̄ eſt crea/
Eſa.42.a tura eius: ſicͭ ip̄e teſtatur. Oēm flatū
ego feci. Sicut ꝗ cum oculos ſuos: et
labia ſua: ꝛ cetera mēbroꝝ vocabula
dicit: nō accipimus eum foꝛma coꝛpis
definitū: p hec intelligim⁹ effectū opa
tionū vel virtutū: ſed cū dicit anima
mea voluntatē eius debem⁹ accipere
pfecta q̄ppe ꝛ ſimplex illa natura q̄
dr̄ deus: nō cōſtat ex anima ꝛ coꝛpe ꝛ
ſpū: nec ip̄o ſpū mutabilis eſt: ſicͭ ani/
ma: ſed ſpiritus eſt deus: ꝛ ſemp ideꝫ
eſt apud quē nō eſt tranſmutatio: hic
aūt acceperunt apollinariſte occaſio/
Baruc.3.d nem q̄ dicunt animā nō hūiſſe ieſum.
f Ambulabo inter v. Hō fact⁹. Un̄
Hic eſt de⁹ nr̄: ꝛ nō reputabic̄ ali⁹ ad
Ibidem eum. Poſt hec: in terra viſus ē ꝛ cuꝫ
hominibus conuerſatus eſt.
g Qđ ſi nō au. ꝛc. Obedientiū bo
na p̄cedenti ca. expreſſit: que aūt ſint
p̄uaricatoꝛum mala in p̄nti capitulo
oſtendit: quoꝛum quedam ad litterā
iudei paſſi ſunt. Oīa vero ſm̄ ſpūm.
Joh.6.f h In egeſtate. Uerbi dei. Un̄: dur⁹
eſt hic ſermo. Quis pōt eum audire?
Quia intellectū legis tranſgrediebā
tur: vt euāgelicū teſtamentū irritum
facerēt. obſcure loquebac̄ eis ne ītel/
ligerēt. i Fugiet̄ nemie. Quia
gētiles nō pſeq̄nc̄: ad expellendū ſed
feſtinant ad ſalutē eoꝛum: ſm̄ illud:
Phil.3.c Seq̄r aūt: ſi quomodo cōp̄rehendā.
k Sin autem ꝛc. Huiuſmodi diſtin
ctionibus frequenter vtitur: quia ie/
ſus frequenter populum iudeoꝛuꝫ cō
uertere voluit: illi autem noluerunt:
Luc.13.g Unde: Quotiens volui congregare
filios tuos ꝛ noluiſti. Hoc autem ma
xime eſt attendendum: quia cum ſe/
ptem coꝛrectiones comminetur: con
tritionem ſuperbe duricie ꝛ dationē
celi ferrei ꝛc. ꝛ ſex tm̄ non ſepteꝫ enu
merat. Sed quia ſeptenarius perfe/
ctus eſt numerus p̄ntis vite: omni/
modam plenā ꝛ integrā vindictam
ſignificat. l Addam coꝛ. Lxx.
Et apponaꝫ caſtigare vos ſepties ꝛc.
etiam hic ſuperfluuꝫ eſt. Septies aūt
pꝛo omni numero eſt accipiendum.
m Et conteraꝫ ſuperbiam duri. ꝛc.
Joh.8.d Qua dicitis ſemen abꝛae ſumus et
nemini ſeruiuimus vnquā. Ideo gē
tibus ſeruietis.

Gladiū

ſ opere complebo. ſ p̄dictum.
a faciam: multiplicabimini ꝛ firmabo pa/
ſ que per legem ꝛ ꝓphetas pꝛomiſſa ſunt ꝛ in benedictioni/
bus patriarcharum.
b ctū vobiſcuꝫ. Et comedetis vetuſtiſſima a†
a ſ ꝓmiſſa legis ꝛ ꝓphetarum. b ſ euangelicis pꝛomiſſis.
c ſ tanq̄ꝫ maioꝛibus.
veteꝝ ꝛ vetera nouis ſuperuenientibus †
a ſ tanq̄ꝫ ſuꝑflua nouis comparata. b ſ firmiter. c ſ eccleſiā
ſ. Lxx. teſtamentum nouum.
c pꝛoijcietis. Ponā tabernaculum meum b†
ſ qꝛ eſt catholica ꝛ cōmunis.
d e in medio veſtri: ꝛ nō abijciet vos anima c†
a ſ Sed ſi quis eſt purificatus vt ſit capax dei in eo ambu/
lat deus. ſ eſſe apparebo.
f mea. Ambulabo iter vos ꝛ ero veſter de⁹ d e
voſqꝫ erit̄ mihi ppl̄s. Ego dn̄s de⁹ veſter
ſ cum ſeruiretis. ſ demonū. ſ qui facit
qui eduxi vos de terra egyptioꝝ: ne ſerui
pctm̄ ſeruus eſt peccati. ſ petōꝝ. ſ quas impoſuerant qui
vos ad captiuitatem deduxerant opere.
retis eis: ꝛ qui cōfregi cathenas ceruicuꝫ f
ſ ad deum.
g vſarum vt incederetis erecti † Qđ ſi non g h†
ſ aure coꝛdis. a ſ opere coꝛpis. b ſ ſed traditiones veſtras.
audieritis me: nec feceritis oīa mandata
ſ ad libitum veſtrum exponendo. ſ non ad voluntatem
mea: ſed ſpꝛeueritis leges meas ꝛ iudicia
meam ſed veſtram interpꝛetando.
mea cōtempſeritis: vt nō faciatis ea que
a me conſtituta ſunt ꝛ ad irritum perdu/
catis pactum meum. Ego quoqꝫ hec faci
h am vobis: Uiſitabo vos velociter ī ege/ i†
ſ ire inuidie. a ſ Interioꝛes vn̄ excecati dicebant: Si dimit
timus eum ſic omnes credent in eum.
ſtate ꝛ ardoꝛe: qui conficiat oculos vr̄os †
a ſ vn̄ clamabāt quouſqꝫ aīam nr̄am tollis. b ſ qꝛ non ē
fertilis terra. ſ doctrinam pꝛo/
ꝛ conſumat aīas vr̄as † Fruſtra ſeretis ſe/ k†
phetarum. a ſ gentilibus in xp̄m credentibus q̄b⁹ inuidet̄.
mentē: que ab hoſtibus deuoꝛabic̄. Po/ †
a ſ vultus domini ſuꝑfacientes mala ꝛc. ſ in ſalutem gen
nam faciem meam contra vos ꝛ coꝛrue/ †
tium offendentes. ſ tanq̄ꝫ doctoꝛibus.
tis corā hoſtibus veſtris: ꝛ ſubijciemini
i his qui oderunt vos. Fugietis nemine m†
ſ in coꝛrectione.
k perſequente. Sin autē nec ſic obedierit̄ n
l mihi addam coꝛreptiones veſtras ſeptu o
ſ perfectionem pene voluiſtis.
m plum ꝓpter peccata vr̄a: ꝛ cōterā ſuper/
ſ vt non pluat vobis doctrinam.
biā duricie vr̄e: Daboqꝫ celū vobis de/ p†
ſ diuinā ſcripturam vobis in fructuoſam.
ſup ſicͭ ferrū ꝛ terrā eneā. Cōſumec̄ ī caſſū q†
a ſ quē diuinis ſcripturis impenditis: quia praue intelligitis.
ſ exterioꝛ homo. ſ virtutum.
laboꝛ veſter: nō ꝓferet terra germen nec †
ſ mentes. ſ fruct⁹ deo acceptabiles.
arboꝛes poma p̄bebūt. Si ambulaueritꝭ r
a ſ nō eīm recte incedunt qui legis ſenſū ꝛ ꝓphetaꝝ ſubuertūt.
ex aduerſo mihi: nec volueritꝭ audire me
ſ nō iā coꝛrectiones ſꝫ penā ſm̄ iniquitatē vr̄am. ſ pfectam
addā plagas vr̄as vſqꝫ ī ſeptuplū ꝓpter
vltionē. a ſ demōes de q̄b⁹ dictū ē: Oēs beſtie agri ludūt ibi
pctā vr̄a. Emittāqꝫ ī vos beſtias agri q̄ s
ſ genere pecoꝛib⁹ ſilem. a ſ tā ī nūero q̄ꝫ ī dignitate.
cōſumāt vos ꝛ pecoꝛa vr̄a: ꝛ ad paucita/ t
a ſ qꝛ nec aquā vite hn̄t: nec deū ſuſcipiunt hoſpitem.
tem cūcta redigāt: deſerteqꝫ fiet vie vr̄e.

a Et comedet̄ vetuſtiſ. ve
terū. i. fruct⁹ terre ita abū/
dabunt: ꝛ tā bone collectio
nis ꝛ maturitatis erunt: q̄
poſſent valde diu ſuari et
comedi a vobis: ſꝫ dimitte/
tis ꝓpter nouos ſupueniē
tes. quarto ꝓmittic̄ eis di/
uina familiaritas cū ſua ꝓ
tectione. cum dicitur:
b Ponā ta. m. in m. vr̄i.
vbi p ſigna euidentia appa
rebit effect⁹ p̄ſentie mee
in reſponſionibus diuinis
ꝛ ꝯſilibus. c Et nō ab
ijciet vos aīa mea. q̄ſi ab/
ominabiles: imo hēbit vos
valde amabiles. d Am
bulabo inter vos. vos pꝛo/
tegendo ꝛ conſolando.
e Et ero veſter deus. per
veruꝫ ꝛ ſpecialem cultum.
f Cōfregi cathenas ceruí
cum vr̄arum. i. abſtuli a vo
bis duriſſimā ſuitutē egy/ † Deu.25.b
pti q̄ tenebamini aſtricti. Hiech.2.a
g Ut incederetis erecti.
Mod⁹ eīm depſſoꝝ eſt ince
dere inclinato capite: ꝛ q̄ñ
liberantc̄ caput eleuare.
h Qđ ſi nō audierit̄ me.
Hic ꝯñr inducic̄ ppl̄s p cō/
minationes: ꝛ cōminac̄ eis
dn̄s q̄ttuoꝛ mala: ſi nō ſua/
uerint p̄dicta: ꝛ h̄ ꝯ q̄ttuoꝛ
bona: q̄ ſūt obſuātib⁹ pꝛo/
miſſa. Pꝛomiſerat eīm ob/
ſeruātib⁹ ſecuritatē ab ho/
ſtibus. Et iō nō obſuātib⁹
p̄mo cōminac̄ īpugnationē
hoſtiū: cū dr̄: Qđ ſi nō au/ C
dieritis ꝛc. ſequitur:
i Uiſitabo vos velociter † Deu.28.b
in egeſtate ꝛ ardoꝛe: ꝓueni
ente ex incurſu hoſtiuꝫ. vn̄
ſubdic̄: k Fruſtra ſere
tis ſementē. q̄ ab hoſtibus
deuoꝛabic̄. l Ponam
faciē meā ꝯ vos. i. intentio
nē ad vos pſequendū. iđo
ſubdic̄: Et coꝛruetis coꝛam
hoſtib⁹ vr̄is. ꝛ ſubditur:
m Fugiet̄ ne. pſe. ex ni/
mio pauoꝛe qđ ē valde tur/
pe. Scđo ꝯ fertilitatē quaꝫ
ꝓmiſerat ſuātib⁹ mandata
cōminac̄ nō ſuātib⁹ ſterili/
tatē. cum dicitur:
n Sin āt ꝛc. i. penas vos
affligētes. o Septuplū
. i. pfecte: qꝛ ſeptenari⁹ nu/
mer⁹ pfectionē ſignificat.
p Daboqꝫ ce. vobis de.
ſi. fer. qꝛ nec ros nec pluuia
deſcēdet inde ſup t͛rā fecū/
dandā. q Et t͛rā eneā. D
. i. ſiccā ꝛ oīno īfructuoſaꝫ.
Tertio cum dicitur:
r Si am. ex aduer. mihi.
ꝯ fecunditatē ꝓlis cōminac̄
eis paucitatē pleb̄. vn̄ ſeq̄c̄.
s Emittāqꝫ in vos beſti/
as agri. i. feroces:
t Que cōſumāt vos. de/
ſerteqꝫ fiāt vie vr̄e ꝓpt̄ pau
citatē habitatoꝝ in terra: ꝛ
nō ſolū cōminac̄ eis pauci/
tatē ex deuoꝛatiōe beſtiaꝝ:

ſed eti

ꝟ
Eph.6.c a Gladiū. Spūs qđ eſt verbū
dei: qđ ꝑ ꝑdicatores iudeos con/
uincit: nec vetus teſta. hēre cū euā
gelio ꝯdicant. b In vrbes.
Prophetas in q̄b⁹ fideles muni/
tiones: ⁊ ſalutē inueniunt: inimi/
ci fugiētes capiunt̄: illic moriunt̄
apertis de xp̄o ꝓphetijs reſiſtere
nō valentes. c Ita vt decem
⁊c. Panem doctrine non habent
iudei exceptis decem preceptis:
q̄z veram ꝓphetarum expoſitio/
nem xp̄m in pleriſq; ꝓphetarum
predicantem fugiunt: alia q̄ ſūt in
lege nolunt ſpūaliter accipe: nec
poſſunt ad lr̄am ſtare. Locus em̄
deſtructus eſt in quo ſacrificia fie
bant ⁊ oblationes: ꝑterea multa
ſunt in eis ridenda: ſic̄ lepra pari/
etum: veſtiū ⁊ ſilia. Sed decē mā
datoꝝ etiam lr̄am cuſtodiri ⁊ im/
E pleri digna eſt: nec mandatū ſab
bati ꝯrium eſt. Quāuis em̄ decē
mādatis inſertū ſit: nō tamen ex
eis eſt. Si aūt ſpeciale ponim⁹ mā
Osee.12.c datum: Ego ſum dn̄s deus tuus:
qui eduxi te de terra egypti: đ do
mo ſuitutis: ꝑfectū decē manda/
torum numeꝝ inuenimus. Prete
rea ſpiritualem requiem ſignat in
qua nō licet opari ſuilia. Hec er/
go ſola panē faciunt in ꝑpl̄o iude
orum: in clibano vno legali. ſ. et
reddunt ad pondus non dilatan
do. ſ. ſed reſtringendo ſenſus. Ce/
leſtis vero doctrina euāgelica ſen
ſum dilatat: vt mulierem videre
ad concupiſcendū adulterium di
cat: ⁊ odiū frīs homicidium. Iđo
nō ſatiant̄ q̄ ī his pāib⁹ nutriūt̄.
d Sin aūt ⁊c. Non ſolū lagiſla
tor ē moyſes: ſꝫ ⁊ ꝓpheta. ait em̄
Deut.18.c Prophetā ſuſcitabit vobis dn̄s
de fribus vrīs: ipꝫ audite ſic̄ me.
Qui cū in alijs xp̄i figurā geſſe/
rit. In h̄ q̄z eū expſſit. Dic̄ em̄ do/
min⁹ de excidio vrbis: de fine mū
di predixit. ſic ⁊ ipe. Naꝫ que hic
dicunt̄ ad vltimā captiuitatē per
tinēt quam iudei ſuſtinuerūt: q̄z in
xp̄ꝫ manū miſerūt: nec ſolū ad lr̄aꝫ
ſed etiā ſpūalr̄ puniti ſūt: q̄z ⁊ le/
gem ꝑuaricati ſunt: ⁊ auctorem le
gis blaſphemauerunt.
e Carnes filiorum: Id eſt diſci/
pulos quos vobis aſſumitis in fi
lios ad eandem doctrinam ver/
bis callidis: ⁊ animam corrūpen/
tibus inducatis.
f Cadetis inter ruinas. Cadit
enim populus cum phariſeis ſpi/
ritualiter cadentibus: quos qua
ſi idola admirabatur popul⁹ tra/
F ditionibus eorum intentus.
g Urbes veſtras. Ad litteram
vel libros prophetarum in quib⁹
ſanctitatis fructum nō inueniūt.
h Tunc placebunt terre ſabba
ta ⁊c. Id eſt requies. ſcilicet voƀ
feriantibus et a lege remotis. cū
in lege et prophetis voluntatem
veſtram non inueniatis.
i Terrebit eos. Sicut folium
fructum: ſic littera abſcondit ſpi/
ritum. Aufer folium accipe fru/
ctum. k Sonitus folij volan
tis ⁊c. hyperbole. Quia etiam le/
uiſſima queq; formidabunt.

Cadent

Qz ſi nec ſic volueritis recipe diſciplinā:
ſ preuaricantes legem.
ſed ambulaueritis ex aduerſo mihi: ego
ſ inferendo vltionem.
q̄z cōtra vos aduerſus: incedā ⁊ ꝑcutiam
a ſ qui pri⁹ corripuerā vt ſicut creſcit iniq̄tas creſcat ⁊ pena.
vos ſeptiēs ꝓpter pctā vr̄a: īducāq; ſup a
ſ vel vltionis.
a vos gladiū vltorē federis mei. Cūq; cōfu b
b geritis in vrbes: mittā peſtilentiā in me/ c
dio veſtri: ⁊ trademini hoſtium manib⁹:
a ſ firmamentū ſpiritualis doctrine.
c poſtq̄ꝫ cōfregero baculū pānis vrī: ita vt d e
a ſ decē legis mādata. ſ lege.
dēcem mulieres in vno clibano coquant
ſ doctrine. ſ diſtricti ſenſus.
panes: ⁊ reddāt eos ad pōd⁹: ⁊ comedet̄ f
ſ q̄z arta eſt ⁊ praua doctrina. ſ vox xp̄i qui ait: Si
b ⁊ nō ſaturabimini. Sin autē nec ꝑ hec au
credideritis moyſi crederitis forſitā ⁊ mihi. de me em̄ ille ſcripſit
a ſ detrahētes doctrine ⁊ miraculis.
dieritis me: ſed ambulauerit̄ cōntra me:
a ſ inducendo captiuitatē. ſ cum ſancto ſanctus eris ⁊ cum
peruerſo peruerteris.
⁊ ēgo incedā aduerſus vos in furore cō
a ſ perfecta vltione. ſ .i. ſicut multiplicaſtis peccata multi/
trario: ⁊ corripiam vos ſeptēm plagis ꝓ
plicabo penas. ſ ſicut Maria filia eleazari.
e pter pctā veſtra: ita vt comedatiſ carnes g
filioꝝ veſtroꝝ ⁊ filiaꝝ veſtraꝝ. Deſtruam h
ſ principes doctores. ſ virtutes falſas.
excelſa veſtra: ⁊ ſimulacra confringam.
f Cadetis inter ruinas idoloꝝ veſtrorum:
ſ quā ꝓ peccatoribus poſui ⁊ neglexiſtis.
g ⁊ abominabit̄ vos aīa mea in tm̄ vt vr/ i
a ſ in quibus non habitem.
bes veſtras redigā in ſolitudinē: ⁊ dēſer/
a ſ templum ſacrificia. ſ ſicut ante.
ta faciē ſanctūaria veſtra: nec recipiā vl/ k
ſ ſacrificioꝝ. ſ a vobis auferendo. ſ vr̄am ſcripturam
tra odorem ſuauiſſimū: diſperdamq; trā
a ſ admirando. b ſ gentiles quas putatis inimicos vr̄os.
veſtrā: ⁊ ſtupēbūt ſup ea inimici vēſtri cū l
ſ ſcripturā intelligentes. a ſ vel vero.
habitatores illius fuerint. Uos āutem m
a ſ vt ſitio ſicut prius erant gentiles deū nō habentes.
diſperdām in gentes: ⁊ euaginabo poſt
ſ verbi dei. a ſ a deo vel a ſanctis. ſ ad litteram vel ſcri/
vos gladiū: eritq; terra vr̄ā deſerta: ⁊ ciui/
pturarum munitiones. a ſ ſcripture. ſ. vete.
h tates vr̄e dirute. Tunc placebunt tērre n
a ſ quibus ſola ſ ⁊ deſerta erit a vobis.
ſabbata ſua cūnctis diebus ſolitudinis
ſ coniuncti ⁊ ſubditi nouo teſtamento ⁊ ſi nolitis.
ſui. Qn̄ fueritis in terra hoſtili ſabbati/
ſ ab inq̄ſitione noſtra.
ꝫabit ⁊ requieſcet ī ſabbatis ſolitudis ſue:
a ſ q̄z nō eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris.
b ſ polluta iniquitatibus veſtris.
ēo qđ non rēquieuerit in ſabbatis veſtris
a ſ tpe vete. teſta.
qn̄ hābitabatis in ea. Et qui de vobis
a ſ poſt cladem ⁊ captiuitatem.
b ſ timent em̄ lr̄am legis quam putant diſcordare a nouita
rēmanſerint: dabo pāuorem in cordibus
te euāgelij. ſ gentiliū ad fidē cōuerſorum.
i eoꝝ ⁊ in regionib⁹ hoſtium: terrebit eos o
a ſ nō vox ſed em̄ ſon⁹ eoꝝ. ſ lr̄e legalis quā vidēt eccleſiaꝫ
negligere ⁊ ſpm̄ in ea q̄rere. ſ conſortiū fidelium.
k ſonitūs folij volātis: ⁊ ita fugient quaſi

ſed etiā ex gladijs inimicorum
vñ ſubdit̄: a Inducamq;
⁊c. i. trāſgreſſionū feder̄ mei.
b Cumq; confugeritis in vr/
bes. a facie gladij.
c Mittam peſtilentiam ī me
dio veſtri: ⁊ trademini in ho.
⁊c. ita q̄ nō poteritis ibi ſalua
ri: ſed ꝑ nimia miſeria et fame
cogemini vos tradere hoſtib⁹
vr̄is. d Poſtq̄ꝫ confrege.
ba. pa. i. ſuſtamentū cibi.
e Ita vt decē mu. ⁊c. i. ita pa/
rū habebūt de paſta q̄ vnus
paru⁹ cliban⁹ ſufficit pro deceꝫ
domib⁹. f Et reddant eos
ad pōdus. i. diſtribuāt ī domi/
bus ſuis ad pondus ꝓpē pau
citatē. Dic̄ aūt h Ra. Sa. q̄ in
h̄ cōminat̄ eis dn̄s corruptio/
nē bladi ⁊ paſte: in tantum q̄
panes inde formati ī furno po/
ſiti frangerent̄ in ꝑtes minu/
tas: q̄ extracte de furno diuide
rentur ad pondus vt quelibet
mulier haberet ꝑtem ſuam de/
bitā: vlteri⁹ cōminat̄ eis pauci
tatē cauſatam ex ſeipſis. cū đr:
Sin aūt nec ꝑ hec audieritis
me. ⁊c. ſequit̄: g Et come.
car. ⁊c. qđ fuit impletū in obſi/
dione ſamarie. vt h̄r̄. iiij. Reg.
vj. ⁊ in obſidione hieruſalē ꝑ
Tytū ⁊ veſpaſianū: vt dic̄ Io/
ſephus li. de iudaico bel. q̄rto
ibi: h Deſtruā excelſa ve.
ꝯ diuinā familiaritatē quā ꝓ/
miſerat obſeruantib⁹ mandata
eius. cōminatur eis ſtractio/
nem ſui auxilij ⁊ totalē deiecti
onem. cū đr: Deſtruam excelſa
vr̄a. i. loca alta in quibus ido/
lis immolabant. i Et abo/
minabit̄ vos aīa mea: ſtrahē
do effectum pn̄tie mee. etiam a
templo. ideo ſubditur. Et de/
ſerta faciam ſctūaria veſtra.
k Nec recipiam vltra odoreꝫ
ſuauiſſimum. i. ſacrificia q̄ tem
pore obedientium tantū fuerūt
mihi odorifera ⁊ placita.
l Et ſtupebūt ſup ea inimici
vrī. de tanta abiectione vr̄a.
m Cum habitatores illius fu
erint: quod adimpletū eſt quā/
do rex aſſyrioꝝ trāſtulit iude/
os ⁊ in ciuitatibus eoꝝ habita
re fecit extraneos: vt habetur
iiij. Reg. xvij. Cōminatur etiā
ꝑſecutionem ⁊ abiectionem in
terra aliena cum dicitur: Uos
autem diſperdam in gentes et
euaginabo poſt vos gladium.
n Tunc placebunt terre ſab/
bata ſua. Tunc em̄ quieſceret a
cultura: propter defectum ha/
bitantium: eo q̄ tempore quie
tis ipius ſcilicet anno ſeptimo
et quinquageſimo non permit
tebatur quieſcere propter cupi
ditatē iudeoꝝ. ⁊ ideo tunc red
detur ſibi quies maior ⁊ proli
xior q̄ꝫ fuerit ſubtracta.
o Terrebit eos ſonitus fo/
lij volantis. quia homines in
terrore poſiti ad modicum fre/
mitum credunt adeſſe aduerſa
riorum impetum.

Cadent

Glo. ordi.

a Cadēt nul. ⁊c. Nō cū ꝑſequimur eos: ſꝫ ſeq̄mur vt reuocem⁹. b Corruēt ⁊c. Diſputantib⁹ nobis cū eis: diuerſa ꝓferunt teſtimonia alternatim: ſed alternis cōturbabūt̄ ꝟbis: alter alterꝝ conturbat dū ſꝫ buenire videtur. c Incircūciſa mens. Quia incircūciſi corde vitiorum

Rom. 2. d polluti. ꝑputio nō .n. q̄ in carne ē circūciſio. d Federis mei ⁊c. Lxx. Pctā ſua placita habebunt penas. ſ. q̄s ꝓ pctis patiētur. e Qđ pepi. ⁊c. Nota ꝙ tpis ⁊ generis ordinē mutauit. Lxx. q̄z nō dicūt teſtamenti iacob iſaac ⁊ abraā: ſꝫ teſtamēti iacob: teſtamēti iſaac: teſtamēti abraam: tria teſtamēta innuētes legē. ſ. ꝓphas ⁊ euangeliū. Antiquior lex: antiq̄ ꝓphe: euangeliū nouū qđ pre gr̄e plenitudine ꝑponitur velut iacob q̄ tpe ⁊ generationis ordie erat nouiſſim⁹. Coniungit̄ vero tāq̄ cognata et conuenientia. f Terre q̄z ⁊c. Scripture. ſ. quaꝫ mādabo eiectis iudeis qui eam ꝑuaricati ſunt vel preuaricabant̄ et praue interpretabantur. g Attñ ⁊c. Hī in fine capli blandit̄: ⁊ q̄s minis terruerat ꝓmiſſis conſolatur. h Non penitus ⁊c.

Ro. 11. c Cecitas ex pte contingit in iſrael: donec plenitudo gentiū ſub intraret ⁊c. i Nec ſic deſpexi ⁊c. Qui ſalutē oīm volo. ideo poſt tātas iniq̄tates etiā iudeoꝝ reliq̄as ſaluo. k Hec ſūt ⁊c. Uſq̄ ad certuꝫ tp̄s leḡ lr̄aꝫ ſignificat obſuādā. Iudeis q̄z os obſtruit: q̄ etiā nūc volūt iplere lr̄aꝫ cū illeꝫ iā venerit q̄ tunc in deſ lac p moyſē dedit ſi eſcā p ſe āt pfcā dōauit. iō ait: Int̄ ſe ⁊ filios iſrl̄ viſq̄ꝫ. ſ. vēiat ⁊ apiāt̄ ocl̄i cecoꝝ: ⁊ audiāt aures ſurdoꝝ: vt rlicta ſupficie lr̄e trāſferat legē ad pfectioꝫ gr̄e: n̄ ſoluēdo: ſꝫ iplēdo. l In mō. ſi. Nō i

Pſ. 13. ſiō. Ūn videbit̄ dˢ de

Ibid. 49. oꝛ i ſiō. Et alibi: Ex ſion ſ. d. e. De⁹ māifeſte vēiet. Et i Malachia:

Mala. 3. a Subito vēiet ad tē. ⁊c.

Nō qui

Leuitici Ca. XXVI

verbi qđ audient a fidelibus.
a gladium. Cadēt nullo perſequē- a
b te: et corruent ſinguli ſuper fra-
diſputationes. quaſi vieti.
tres ſuos quaſi bella fugienteſ.
Nemo veſtrū audebit inimicis
reſiſtere: pibitis inter gentes: et
nouū teſta. firmamentū erroris veſtri.
hoſtilis vos terra cōſumet: Q̄
conuerſi.
⁊ ſi de his aliq̄ remāſerint: tabe b
in ſtudio legis. vt ſupra.
ſcent in iniq̄tatib⁹ ſuis in terra
a quā polluūt etiā cōuerſi ſemp ad legē ſuſpirando. b que imitantur.
inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ ꝓpter peccata
patrum ſuorum ⁊ ſua affligent̄
penitendo.
donec ꝯfiteāt̄ iniq̄tates ſuaſ: et
quib⁹ ipſis ſimiles. verba.
maloꝝ ſuoꝝ recordēt̄ q̄b⁹ ꝑuari
mea negligēdo. vel ex toto auerſi: vel ficte cōuerſi. peruerſus cōtra ꝑuerſos.
cati ſūt i me: ⁊ ambulauerūt ex
aduerſo mihi. Ambulabo igit̄
a vñ ad emulationē vos adducā nō in gentē.
⁊ ego cōtra eos: ⁊ inducā illos i
vñ ſm euangeliū inimici propter vos. penitendo.
c terrā hoſtilē dōec erubeſcat icir
cūciſa mens eoꝝ. Tūc orabunt
ꝓ impietatibus ſuis: ⁊ recorda
Euangelium.
d e boꝛ federis mei qđ pepigi cū ia
ꝓphete. lex.
f cob ⁊ iſaac ⁊ abraam. Terre q̄z c
mēoꝛ ero: q̄ cū relicta fuerit ab
qꝛ deſolata ab illis.
eiſ: cōplacebit ſibi i ſabbatis ſuis
ipſi em̄ ſolitudinē fecerunt.
patiēs ſolitudinem ꝓpter illos.
vel aūt. preuaricationis ſibi conſcij.
Ipſi vero rogabūt pro peccatis
non facientes: vel male intelligentes.
ſuis: eo ꝙ abiecerit iudicia mea
non veſtras.
g ⁊ leges meas deſpexerint. Attñ
Scriptura euangelica.
h etiā cū eſſēt i terra hoſtili nō pe-
reliquie ſalue fient.
i nit⁹ abieci eos: neq̄ ſic deſpexi
vt cōſumerēt̄: ⁊ irritū facerē pa-
ctū meū cū eis. Ego. n. ſum dn̄s
a vt ſim dn̄s de⁹ eoꝝ in conſpectu gentium.
de⁹ eoꝝ: ⁊ recordaboꝛ federis
mei priſtini qñ eduxi eos de ter
ra egypti: i ꝯſpectu gētiū vt eēm
deus eorum. Ego dominus de
a nullo interrogante data. b q̄ a dn̄o interrogato iudicata ſūt.
k us. Hec ſūnt precepta atq̄ iudi
a generales. anteq̄ veniret.
cia ⁊ lēges quas dedit domin⁹
l inter ſe ⁊ iter filios iſrael in mō-
te ſinai per manum moyſi.

Nico. de lyra

a Cadent nullo ꝑſequente. qꝛ hoīes ex terrore fugientes frequenter cadunt in precipitia: ⁊ aliquando cadunt mutuis gladijs non diſtinguentes ſocios ab aduerſarijs: vt hr̄ Iudic. vij. de fugientibus corā Gedeone ⁊ ſocijs eius. b Q̄ ⁊ ſi de his aliqui remanſerint. Hic ꝯſr̄ inducitur populus ad obſeruantiaꝫ mandatoꝝ per conſolationes: qꝛ quantūcūq̄ fuerint abiecti: ſi aliqui remanſerint ⁊ afflictione dante eis intellectum peccata ſua recognouerint: ⁊ ꝓ ipſis orauerint: ꝓmittit̄ eis diuina conſolatio. vñ ſubdit̄: Tunc orabunt ꝓ impietatibus ſuis: ⁊ recordaboꝛ federis mei ⁊c. c Terre q̄z memoꝛ ero. reducendo ibi habitatores ſuos. Cetera patent ex dictis.

Moraliter.

c† Non facietis vobis ido. ⁊c. Ca. XXVI Illa q̄ ponūtur in huius capituli ꝑncipio ſuperius ſunt poſita vſq̄ ibi. † Si in preceptis meis ambulaueritis ⁊c. vbi obſuantib⁹ dei mādata ꝓmittunt̄ bona tpalia ſb quibus intelligunt̄ bona ſpūalia ꝑncipaliter eſſe promiſſa. cuius rō eſt: qꝛ dei ꝑmiū ꝑncipaliter intentum nō eſt min⁹ bonū: ſed maius q̄ opus meritoriū. Maꝫ finis melioꝛ eſt his que ſunt ad finē. bonuꝫ aūt tpale minus bonū eſt q̄ opus meritoriū: ꝓpt̄ qđ ſb bonis tpalib⁹ h ꝓmiſſis intelligunt̄ bona ſpūalia ꝑncipalit̄ ꝓmiſſa cū d̄r: c† Dabo vobis pluuias. i. doctrinas ſalutiferas Deutro. xxxij. Cōcreſcat vt pluuia doctrina mea. fluat vt ros eloquiū meū. † Temporibus ſuis. qꝛ tp̄s eſt loquēdi ⁊ tp̄s docendi Eccs. iij. † Et terra gignit germē ſuū. per terrā intelligitur corp⁹ humanū qđ fuit de terra formatū: vt d̄r Geñ. j. igit̄ terra gignit germē ſuū: qñ corp⁹ hūanū exercitat̄ p opus meritoriū. † Et pomis arbores replebūtur. i. vires anime interiores bonis actib⁹ interiorib⁹ applicabunt̄. f† Apphendet meſſiū tritura vindemiā. Per meſſes intelligunt̄ gentiles. vñ dicit ſaluatoꝛ de gentilib⁹ Ioh. iiij. Ecce regiones iā albe ſūt ad meſſem. Per vindemiā vero ſignificat̄ conuerſio generalis iudeoꝝ Eſa. v. Uinea dn̄i exercituū dom⁹ iſrl̄ eſt. Quā cōuerſionē ꝑceſſit cōis cōuerſio gētiluꝫ ſignificata p triturā meſſiū. Quia tñ añ gētiles aliq̄ de iudeis fuerunt cōuerſi. ſ. apl̄i ad ꝑdicationē xp̄i et plures alij ad ꝑdicationē petri: vt patet Act. ij. ⁊ iiij iō ſbdit̄: † Et vindemia occupabit ſementem. Et h eſt qđ dicit Apl̄s Rom. xj. Cecitas ex pte ꝯtigit in iſrl̄ vt plenitudo gentiū intraret ⁊ ſic oīs iſrl̄ ſalu⁹ fieret. Et bñ ex pte ⁊ nō ex toto: nā aliq̄ iudei illuminati fuerūt p xp̄i fidē añ gētiles licet cōis ꝯuerſio gētiluꝫ ꝑcedit cōem ꝯuerſionē iudeoꝝ. † Comedetis panē vr̄m in ſaturitate: h eſt panis eucharistie q̄ dat hic plēitudinē gr̄e ⁊ poſtea dabit ſatietatē glie. g† Et abſq̄ pauore hītabitis in t̄ra vr̄a. nā in ꝑmitiua eccleſia fideles ſaltē q̄ ad multos ꝑſecutionib⁹ nō terrebāntur: ſꝫ magis ꝯſolabant̄ Act. v. Ibant apl̄i gaudentes a cōſpectu concilij quoniam digni habiti ſunt ꝓ nomine ieſu contumeliam pati. † Dabo pacem i finibus veſtris. ſ. cordis de qua dicit̄ Lu. ij. Gloria in altiſſimis deo: ⁊ in terra pax hominibus bone voluntatis. † Auferam malas beſtias. i. demonum furias quoꝝ p xp̄m reſtricta eſt poteſtas. † Et gladius nō trāſibit t̄mios vr̄os. i. demonū v̄t⁹ nō ꝑualebit ſup vos. Poteſt aūt aliter exponi lr̄a ab illo loco abſq̄ pauore habitabitis in terra. de terra viuentiuꝫ vbi non eſt pauoꝛ hoſtium: eſt etiam ibi pax que exuperat omnem ſenſum. infernales etiam beſtie non habent ibi acceſſum nec per conſequens timetur ibi gladius eorum. † Perſequimini inimicos veſtros. i. demones. † Coram vobis. fugientes Iaco. iiij Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Poteſt hoc etiam exponi de apoſtolis ⁊ alijs viris ſanctis qui fugabāt demones a corpibus obſeſſis. i† Reſpiciā vos. oculo. ſ. clementie. † Et creſcere faciā. qđ patet impletū in multiplicatione eccl̄ie. a† Et comedetis vetuſtiſſima vete. i. accipietis vobis illa q̄ ꝓmiſſa fuerunt antiquis pr̄ibus. Ūn dicit xp̄s apoſtolis Lu. x. Multi reges et prophete voluerūt videre q̄ vos videtis: ⁊ non viderunt. † Et vetera ꝓijcietis nouis ſupuenientib⁹. p vetera ſignificantur bona terrena q̄ promittebant̄ in veteri teſtamento Eſa. j. Si audi-

G

† 1. Cor. 6. d

eritis me bona terre comedetis. Per noua vero intelligunt bona ſpūalia ⁊ celeſtia q̄ ꝓmittunt in nouo. Matth. v. Beati paupes ſpū qm̄ ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Tpe vero noui teſtamēti multi a ſe abijciunt bona terrena ⁊ tpalia vt conſequantur ſpūalia ⁊ eterna: vt manifeſte patet in pauperibus religioſis b† Ponā tabernaculū meū in medio vr̄i. i. eccleſiā meam de q̄ dr̄ Apocal. xxj. Ecce tabernaculū dei cū hōib⁹ ⁊ habitabit cū eis. c† Et nō abijciet vos aīa mea. ſocietatē vr̄am refugiēdo. Matth. vl. Ecce vobiſcū ſum oībus dieb⁹ vſq ad cōſummationē ſeculi. h Qr ſi nō audieritis me ⁊c. h ꝯ͞tr trāſgreſſorib⁹ mādatoꝝ ſuoꝝ de⁹ cōminat mala tpalia ſub quibus intelligunt mala ſpūalia. cū dr̄: i† Viſitabo vos velociter in egeſtate. ſubtrahēdo a vobis bona gr̄e et glorie. † Et ardore. ꝑmittēdo accēdi in vobis ignē cōcupiſcētie et poſtea ignē gehēne. k† Fruſtra ſeretis ſementē. i. fruſtra facietis op⁹ bonū de genere. † Que ab hoſtib⁹ deuorabitur. i. a demonib⁹ ꝑpt finē intentionis ꝑuerſe: qꝛ bonū illd̄ nō facietis ꝑpt deū ſed ꝑpter finē malū. † Et corruetis corā inimicis vr̄is. i. corā demonib⁹ q̄ faciēt vos ruere de pctō in pctm̄ ⁊ finaliter in infernū. m† Fugietis nemine perſequēte. i. peccabitis ex vr̄a malicia abſq temptatione alia. p† Daboq celū vo. de. ſic fer. i. ſubtrahā a vob̄ miſericordie mee teneritudinē. q† Et terrā eneā. nā ad ſubtractionē diuine gr̄e ſequit mētis obſtiatio q̄ ꝑ terrā eneā deſignat. † Cōſumet incaſſum labor veſter. qꝛ ſine gr̄a nō valet exercitiū corpis vel mentis in opib⁹ de genere bonis. ꝑpt quod ſequit: † Nō ꝓferet ⁊c. q̄ de facili pn̄t applicari. ideo dimitto ⁊ ad ꝓlixitatē vitandam.

In ca. xxvj. vbi dr̄ in poſtilla: Ponā tabernaculū meū in medio vr̄i.

Additio. j.

Licet plan⁹ ſēſus lr̄e hui⁹ qd̄ dr̄: Ambulabo int vos: poſſit intelligi. ſ. vos ꝓtegēdo ⁊ ꝯſolādo ꝑut in poſtilla: tn̄ vlteriori ſenſu intelligit ⁊ magis ꝓprie: cū de⁹ in carne aſſūpta eēt ambulaturus greſſib⁹ corꝑalib⁹ int illos: ⁊ ſic illa ꝓmiſſio fuit īpleta in aduētu xp̄i: qn̄ xp̄s in ꝓpria pſona diuina ambulauit īter filios iſrl̄: ⁊ erat eis deus. ſ. pplo cū qb⁹ conuerſabat qui eū ꝓfitebant dicētes: Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. Vn̄ ſup illud verbū: Ambulabo inter vos: Glo. Hō factus: vn̄ h eſt de⁹ nr̄ ⁊ nō reputabit alius ab eo: poſt hec ī terra viſus ē ⁊ cū hominibus cōuerſat⁹ ē. hec in glo. Que nō ē eſtimāda myſtica expoſitio ſꝫ lr̄alis. Nā ex h qd̄ dr̄: Ponā tabernaculū meum in medio vr̄i: iā intelligebat ambulatio diuina cū eis: dādo diuina rn̄ſa ⁊ ꝓtegendo ⁊ cōſolando ꝑut. ſ. fuit tactū Exo. in additione. xxxiij. Que qdē ambulatio ibi dr̄: Cū eis. cū moyſes hec petēdo diceret: Obſecro dn̄e vt gradiaris nobiſcum. h aūt nō dr̄ ſic: ſꝫ ambulabo int vos. ⁊ ero de⁹ veſter: qſi manifeſte innuēs q̄ ābularet int eos qſi vnus ex eis. ſ. ver⁹ homo. vn̄ ſubiungit: Et ero de⁹ veſter. Et notandū q̄ Ra. Moy. gerundeū. in ſua expoſitione multa de h tradit: int q̄ ſic dic: q̄ ī futuro tpe. ſ. meſſie pueri iſraelitici ſūt demōſtraturi deū digito: iuxta illd̄ Eſa. xxv. Ecce deus nr̄ iſte: expectauim⁹ eū. Itez ⁊ antiq nr̄i dixerūt futurū ē q̄ de⁹ exercebit cū iuſtis in h ſeculo: in futuro tpe. ſ. tpe meſſie. Que qdē ꝓmiſſiones nūq fuerunt īplete: ſꝫ īplebunt in tpe ꝑfectionis. hec ille. Que qdez vba manifeſte cōſonāt catholice vitati ſm quā ver⁹ meſſias qui eſt ver⁹ deus demonſtrat⁹ fuit digito a pueris hebreoꝝ ⁊ ramis in die palmaꝝ: vt hr̄ Matth. xxj. Qui qdē xp̄s ſepe exercitat⁹ eſt ⁊ cōuerſat⁹ cū iuſtis. ſ. aplis tāq ver⁹ hō. Que qdē ꝓmiſſiones ꝑut iſte auctor cōfitet nūq fuerūt īplete tpe ve. te. ſꝫ ſpectabāt īpleri tpe meſſie: vtinā iſte auctor ītellexiſſet ſeipm̄ ⁊ bn̄ egiſſet. In capi. xxvj. vbi dr̄ in poſtilla. Qr ſi nō audieritis me. h ꝯ͞tr inducit ppl̄s ꝑ cōminationes ⁊c.

Additio. ij.

Iſte maledictiones cōminatorie q̄ in h ca. cōtinent ꝑut cōiter exponunt ſunt ꝓphetice: qꝛ oīa penalia h cōtenta cōtigerunt illi pplo in diuerſis ⁊ varijs tpib⁹. Sꝫ circa h eſt aduertendū q̄ infra Deutro. xxviij. ponunt alie maledictiones ſeu cōminatiōes q̄ in multis aſſimilant iſtis ⁊ int vtraſq ſm Ra. moy. gerūdeū. q̄ inter oēs expoſitores hebreoꝝ de hac materia magis ꝓprie ſcpſit: eſt qdā differētia nō modicū attēdenda. ſ. q̄ cōminationes ꝓphetice in hoc ca. cōtente ꝑtinent ad captiuitatē babylonicā in q̄ fuerūt plenarie īplete. Cōminatiōes vo contēte Deutro. xxviij. ꝑtinēt ad captiuitatē romanā ī qua fuerūt plenarie cōplete: ⁊ in q̄ etiā hodie ſm ipm durant: ex q̄ qdē cōſideratione ſi bn̄ attendat ꝑut in ꝑdicto cap. Deutro. dn̄o diſponēte declarabit cōfundi poſſet error iudeoꝝ improuide ſpectantiū pn̄tis captiuitatis redemptionem per meſſiam inaniter ab eis ſpectatū. Qr aūt cōminationes ꝓphetice in h ca. contente ꝑtineant ꝓprie ad captiuitatē babilonicā patet ex multis q̄ ab ipo Ra. moy. narrant in ſua expoſitione in h loco. Quoꝝ duo q̄ vident ſufficere ad ꝓpoſitū cōcludendū ad pn̄s oñdam ceteris omiſſis: vt tractentur in illo ca. ſupradicto. Deutro. xxviij. vbi deo duce pleni⁹ tractabuntur. Primū qdē ex q̄ ptꝫ q̄ hmōi cōminationes ꝓphetice in h ca. cōtente ꝑtinent ad captiuitatē babylonicā ē: nā in h loco aſſignat tanq cā ꝑcipua deſtructionis eoꝝ peccatū idolatrie: in q̄ fuerūt freqnter ꝑuaricati iudei tpe templi ꝑmi: ꝑut patet. iiij. Reg. xxj. ⁊ in q̄plurimis alijs locis: vn̄ h dr̄: Deſtruā excelſa vr̄a: ⁊ ſimulacra confringā: cadet in ter ruinas idoloꝝ vr̄oꝝ: qd̄ qdē pctm̄ nō inuenit tpe tēpli ſecundi: ſꝫ potius ſacerdotes ⁊ alij viri ruſtici: q̄ tunc tpis populo ꝑſidebāt reſtiterunt idolatrie vſq ad martyriū: vt patet. j. Mach. Scōm vo ex q̄ ptꝫ ꝓpoſitū ſupradictū: ſumit ex ꝑte durationis hui⁹ captiuitatis. ſ. babylonice: q̄ ex iudicio diuino fuit cōmēſurata tpi q̄ nō ſuauerūt ſabbata terre: vn̄ dr̄ h: Tunc placebūt terre ſabbata ſua cūctis diebus ſolitudinis ſue qn̄ fueritis in terra hoſtili ſabbatiçabit ⁊ requieſcet: eo q̄ nō reqeuit in ſabbatis vr̄is qn̄ hitabat in ea: Ex quo patet q̄ tot annis terra eoꝝ requieuit in ſabbatis quot annis fuerūt in captiuitate babylonica. ſ. lxx. annis: vn̄. ij. Paral. vl. de duratione captiuitatis babylonice dr̄: ⁊ cōpletur ſmo ex ore Hiere. xxix. qd̄ nō pōt dici de captiuitate eorū hodierna q̄ hodie trāſcendit mille ⁊ qdringentos annos ⁊ aliqt vltra. Ex quib⁹ patet q̄ maledictiones cōminatorie cū alijs ad h ꝑtinentib⁹ in h ca. cōtente intelligunt eē totaliter īplete in deſtructione hierſm ꝑ chaldeos: licet ꝑtialit qdam earū fuerunt implete etiā in alia captiuitate cū dicit h: Vt comedatis carnes filioꝝ ⁊ filiaꝝ vr̄aꝝ: qd̄ fuit impletū in obſidione hieruſalē ꝑ chaldeos: iuxͭ illd̄ Threno. iiij. vbi de his q̄ cōtigerūt in obſidione hieruſalem tpe chaldeorum dicit: Manus mulierum miſericordium coxerunt filios ſuos facti ſunt cibus earum. Idem etiam fuit impletum in obſidione hieruſalem per Tytum ſm Ioſephum: vt habetur in poſtilla: ⁊ ſic de quibuſdam alijs hic contentis que in vtraq obſidione ſeu captiuitate contigerunt. Omnia tamen in hoc capitulo contenta integraliter contigerunt in prima captiuitate babylonica tm̄: nō aūt in ſcd̄a vt dictum eſt.

Replica

correctorij contra Burgeñ. Sed qd̄ notat Burgeñ. ca. xxvj. vt ꝓmotiuum chriſtiane fidei tranſeat: dummodo cum ſenſu principali qui eſt de chriſto ſenſus littere primarius qui eſt de gubernatione populi per deſertum non abijciatur: ⁊ ſic terminantur replice in leuitico.

Glo. ordi.

a Hō qui ⁊c. Plena Ca. XXVII ſunt hec vba prudētia q̄ optetat agi vel minime: ſupi⁹ ꝑcepit: nunc vel ex toto vel ex pte agentiū dignitatē exponit: quid perfecta vita ⁊ quid mediocris qd incipiens cognitionis dei habeat differētias qꝫ etatū deſcribit. b Animā ſuā ⁊c. Aquila ⁊ theodotio admirabile. Symmach⁹: ſi ſepauerit. Lxx. Honorē aīe ſue. c A vice. ⁊c. Qn̄ pubes: fort: valid⁹ vtutib⁹ ⁊ operibuſ contra ſpirituales inimicoſ. Vnde: Omnis maſcul⁹ a. xx. ānis et ſupra: omnes q̄ ambulant ī vtute ſua huius

A

†De pe. diſ. i. aū c. quez penitet. §. Itē qui do mum.

Num. i. a

Ca. XXVII

Locutuſq eſt dominus ad moyſen dicens: Loquere filijs iſrael ⁊ dices a ad eos †Homo q̄ votuz fecerit et

totam vitam.

b ſpoponderit deo animā ſuā: ſub

.i. xl. dragmas.

eſtimatione dabit preciū. Si fuec rit maſcul⁹ a viceſimo anno vſq

firmus ⁊ fortis.

Nico. de lyra

Locutuſq eſt dn̄s. Ca. XXVII Hec eſt quarta pars ꝑncipalis huius libri prout dictum fuit a principio: ī qua agitur de ſolutionibus ⁊ etiam redemptionib⁹ votorum que ſunt quedam oblatiōes ſpecialeſ. Et primo agitur de voto obligatis. ſecundo de conſecratis. ibi: Omne quod domino conſecrat. tertio de decimis. ibi: Omnes decime. Prima in duas. quia ꝑmo agitur de redēptione votoꝝ. ſecundo remouet circa h dubiū. ibi: Primogenita ⁊c. Circa ꝑmum ꝑmo agitur de voto circa ꝑſonā

ſ huius p̄ciū cōuerſatio.ſ.ꝛ vita ꝛ retributio quā ꝓ ſe offert deo. Quinquaginta ſicli ſunt.i.ſpūalis vita. Quinq̄geſimo.n.die ſpūſſctūs aduenit:ꝛ in.l. āno plenarie daꝛ liberatio ꝛ terre reſtitutio. A.xx.annis vſq̧ ad.xl. intellectꝰ pfectus:fortitudo ꝛ filioꝝ ꝓcreatio. Qui aūt ꝛ intellectū hꝫ ꝛ fortitudinē: vt q̄ intelligit faciat ꝛ filios ſpūales deo facere pōt:p̄ciū eiꝰ eſt.l.didragme.i.pfectus

Mat.5.g fructꝰ ꝛ pfectionis didragme:de q̄ dr̄: Eſtote pfecti ſicut pr̄ vr̄ pfectus eſt. a Siclos. Uel didragmas ſexagenariū fructū.ſ.magnū q̄dē:ſꝫ centenario minorē q: mulier eſt q̄ viro minor eſt. Mulieres tñ ſi ad ſummā menſurā puenerint:ꝛ infirmitatē ſuā intentione

Prou.31.b fortitudinis trāſierūt:maſculi pñt appellari. Un̄: Mulierē fortē q̄s inueniet? Quia ḡ verā cōtinentiam hꝫ.xxx.ſicli vel didragme extimatio eſt.i. ſexagenarius

1.Tim.5.a fructus. Un̄: Uidua eligaꝛ nō minꝰ.lx.annorum.

b A q̄nto aūt an.ꝛc̄. Qui ſenſatus eſt vt pficere incipit:ſed cōuerſatione ieiunij non poteſt ornari.

c Uſq̧ ad vi.ꝛc̄. Qui pficere cepit ſenſibꝰ q̄nq̧.ꝑ ueceꝰ eñ h̄ ē ad xtutē ꝛ pfectionē.xx.eñ ānoꝝ fortes ſunt atq̧ valētes. d Maſculꝰ dabit.xx.ſiclos. Ul didragmas.i.xl. dragmas.i.obolos q̄dringentos. Quadragenarius vero ieiunij ꝛ orōnū ꝓfectum ſignificat. Tot eñ diebꝰ ieiunauit moyſes ꝛ Helias et ipe xp̄s:ꝛ poſt a diabolo eſt tentatus. e Femina x.ſi. Uel didragmas vel ducētos obolos. Cuſtodiaꝫ.ſ.decē mādatoꝝ q̄ duplicanꝛ ſm lr̄am ꝛ ſpm̄:in q̄bꝰ nō eſt p̄ceptū ieiunij:qd̄ ꝓfectos decet nec dum pfectos. f Ab vno m. Uniꝰ mēſis ē q̄ nūc in fide genitus eſt.q̄bꝰ dr̄:q̄ſi mō geniti infantes rōnabiles ſine

1.Pet.2.a dolo lac concupiſcite ꝛc̄. g Quinq̧ ſicli pro fe.ꝛc̄. Uel didragme.ſ.vt maſculꝰ duplices ſenſus habeat:ꝛ q̄ ſenſibiliter audit intelligibiliꝛ ſuſcipiat. Sic eñ ad pfectionē ducitꝛ.ꝑpꝛ qd̄ centū oboloꝝ ē p̄ciū eius:centenarius eñ pfectus eſt. h Pro femina tres ꝛc̄. Pro femina tres didragme.i.fides pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti:vt corde credat:ore confiteaꝛ ꝛ ſunt ei due didragme: ſit autē ei talis fides ad pfectionem. Tres eñ didragme ſex ſunt dragme:ꝛ.lx.oboli qui numerus pfectionē ſignificat. Un̄ ppl's iſrl' ſexcenta milia.i.lx.miliades hꝫ. Erant eñ in eis mediocriter perfecti quaſi iam participes euāgelice ꝯuerſatiōis. i Sexagenarius. Qui excellentiā cōuerſationis ꝓmiſit ſicut virginitatem vel mundi abrenunciationē ſed infirmatus eſt. k Dabit quīdecim ſiclos. Ul didragmas:que ſunt triginta dragme: tres enim fructꝰ bona terra reddidit:cētenariū.i.virginem eē: vel mūdo abrenūciare:ſexagenariū.ſ.ꝯtinētiā:tricenarium.i.caſti cōiugij ꝯūſationē. l Si paup ꝛc̄. Qui multū peccauit:iō interpretatus eſt aq̄la:ſi exceſſit.

m Stabit coram ꝛc̄. Si eñ quēlibet nobis ſb̄ditum dei ſeruitio obtulerimꝰ:in miniſteriū nr̄m recipe non debemus: pmittētes ꝓ eo vel meliorē vel minus bonū. n Et q̄ſtū ille eſti. Id eſt q̄ſtū viderit eū poſſe ſatiſfactionis iponet.ſ.ſi locuplex ē vt diſtribuat pecuniā:ſi ſanꝰ ieiunet:oret:laboret. o Aial aūt ꝛc̄. Quia differētias oblationū q̄ ex nobipiis ſūt et gradus expoſuit:iā coꝝ q̄ nob tanq̄ꝫ pecora ſb̄diti ſūt:q̄ñ ſit oblatio ſctā expōit. p Sctm̄ erit ꝛc̄. ſm legem imaculatū.ſ.ꝛ mūdū: veluti ſi filiū diſcipulū ſuū vel quēlibet nob ſb̄ditū d̄o obtulerimꝰ. q Qd̄ ſi mutauerit ꝛc̄. Ut ſit duplex oblatio: ꝛ inimicꝰ erubeſcat q̄ oblationē mutare ſuggerebat. r Aial immundū ꝛc̄. Ericius. Que nō ſimul ꝛ vngulam findunt et ruminant immunda ſunt. vngulam findunt qui litteram et ſpiritum diſtinguūt. Rumināt aūt q̄ meditādo leges cōtinuā habēt intentionē. Qui ḡ filium talē vel ſeruum vel diſcipulū deo offert:qui nō ex malicia ſꝫ ex infirmitate: nec ruminat:nec vngulā findit:adducat eū ad ſacerdotē q̄ dijudicans vtꝝ bonū an malū ſit ſtatu p̄ciū.i.moderatū iponet ingū.i.mediocrē cōuerſationē: vt declinet.ſ.a malo ꝛ ꝓcedaꝛ ad meliora:iter deteriꝰ.ſ.ꝛ meliꝰ ſm Symmachū vt poſſit dn̄o offerri. Sciēdū eſt ꝙ aliud ē ſctificari:aliō ē ſctm̄ eſſe. Quod eñ ſanctificatur ꝛ offertur ſanctum incipit eſſe qd̄ non erat ꝛ paulatim augmētaꝛ. Quod ſanctum eſt ꝛ dei eſt:non eget augmento quia perfectum eſt. Bonum eſt ergo alioꝝ doctrina et auxilio ſanctificari:ſed melius eſt talem eſſe qui ſe ipſum ꝛ alios poſſit ſanctificare quod paucorum eſt. Sanctificat ergo coram domino qui familiam ſuam ꝛ cognationem tam ſenſibilem q̄ꝫ intelligibilē pure ꝛ ſancte vult conuerſari vt ſit eccleſia dei. Si autem per ſe non eſt idoneus hoc facere:ſacerdos debet conſiderare vtruꝫ bona an mala ſit. Ex diuerſis eñ conſtat perſonis:ꝛ ſm quod poſſunt debet iniungere eis.

Mat.25.a s Quintam partem. Mentem ſcilicet que regit quinq̧ ſenſus:ſine qua virgines fatue ad nuptias non ſuſcipiuntur.

ſ Spūalem
ad ſexageſimū annū:dabit quin
vitā. ſ vel didragmas.i.cēteſimū fructum.
a q̄ginta ſiclos argenti ad menſu- a
a ſ q̄ſi cui hec pfectio deeſt:ſed ad aliā ꝓficit cu
raꝫ ſanctuarij:ſi mulier triginta.
pit. ſ Senſatus ſed nondum perfectus.
b c A quinto aūt āno vſq̧ ad viceſi b
d mum maſculus dabit viginti ſi-
ſ didragme. ſ alſ mulier.
e f clos:femina decē. Ab vno menſe
vſq̧ ad ānū quintū:pro maſculo
ſ q̄ minor ꝛ ſimplicior.
g h dabunꝛ quinq̧ ſicli pro femina
ſ Senex eñ infirmus in propoſito.
ſ fortior.
i tres. Sexagenariꝰ ꝛ vltra maſcu
a ſ vel dragmas. b ſ cuſtodiā.ſ.mandatorum.
ſ infirmior ſicut fornicator.
k lꝰ dabit quīdecī ſiclos:femia decē
l Si paup fuerit eſtimationē red-
ſ aliquā de ſupradictis. ſ offerens ſecundo.
m dere nō valebit:ſtabit corā ſacer
n dote:ꝛ q̄ſtū ille eſtimauerit et vi-
deri eū poſſe reddere tātū dabit.
o Aial aūt qd̄ immolari pōt dn̄o c
a ſ.i.nō debemꝰ penitere ſi obtulerimus.
p ſi q̄s vouerit ſctm̄ erit et mutari d
ſ minus bono.
nō poterit id eſt nec meliꝰ malo e
ſ minꝰ bonū. ſ.i.voluntatē mutandi habuerit.
q nec peiꝰ bono. Qd̄ ſi mutauerit ꝛ
a ſ quod prius erat datum.
ipm̄ qd̄ mutatū eſt: ꝛ illud pro q̄
r mutatū ē ꝯſecratū erit dn̄o. Aial f
ſ hoc ad lr̄ām ſtare non poteſt.
imūdū qd̄ immolari dn̄o nō pōt
ſi quis vouerit adduceꝛ aū ſacer
dotē qui dijudicās vtrū bonum
vel malū ſit ſtatuet p̄cium. Qd̄ ſi
dare voluerit is q̄ offert: addet g
ſ mentis ſapientiam.
s ſupra eſtimationē quintā ptem.

---

ca pſonā humanā.ſcd̄o de voto circa rē poſſeſſam.ibi: Aial aūt. Circa p̄mū ſciendū ꝙ hō nō eſt aial imolaticiū:ꝛ iō votū factū de pſona humana nō erat ſoluendū p eiꝰ imolationē ſed p redemptionē.pſona āt humana ſm diuerſas etates eſt maioris vl' minoris valoris ꝛ plꝰ ꝛ minꝰ poſſet vēdi:ꝛ iō ſm q̄ttuor etates taxaꝛ h̄ p̄ciū redēptionis. A viceſimo eñ anno vſq̧ ad ſexageſimū eſt etas melioꝝ cōditionis. Un̄ ꝛ ſm talē etatē nūerabantur illi q̄ poterāt ad bella ꝓcedere: vt hr̄ Nume.j. ꝛ iō votū factū de pſona humana in tali etate redimebaꝛ maiori precio ſcꝫ vir q̄nq̄ginta ſiclis. mulier.xxx. vota autē facta in alijs etatibus tribꝰ. minꝰ ꝓportionabiliꝛ:ꝛ patet lr̄a. a Ad menſurā ſctūarij.h̄ dr̄:q: aliud erat pōdꝰ quo vtebanꝛ in ſctūario ꝛ q̄ vtebanꝛ i publicis negociationibus de q̄ꝫtitate autēꝫ ſicli dictū fuit Exo.xxx. b A q̄nto aūt āno. Licet eñ pueri q̄nq̧ annoꝝ ꝛ vniꝰ menſis non poſſent vouere: cū nō haberēt vſum rōnis: poterāt tñ obligari voto parentū: vn̄ ꝛ anna mr̄ ſamuelis fecit votū de ipſo etiam anq̄ꝫ naſcereꝛ j.Reg.j. Cetera patēt i lr̄a. c Aial autē h̄ ꝯn̄r agiꝛ de votis factis circa rem poſſeſſam ꝛ primo circa res viuentes. ſecundo circa res nō viuētes. ibi: Hō ſi vouerit domum. Circa p̄mū dr̄: ſic:aial aūt qd̄ imolari pōt.ſ.tā rōne ſpēi:ſicut eſt bos ouis ꝛ capra: vt ptꝫ ex.ſ̄.dictis. q̄ꝫ rōne i diuidui: videlicet aial p̄dictaꝝ ſpecieꝝ non habens aliquam maculam. d Sanctū erit.i.applicatū ad ſacrificium domini. B

e Et mutari non poterit.alio aiali nec p̄cio redimi.et ſi de facto mutaretur pro alio animali:ipſo facto vtrunq̧ animal erat obligatum ſacrificio domini. f Animal immundū.dicit Ra.Sa.ꝙ h̄ nō eſt intelligendū de aiali imundo ſm ſpēm ſuā: vt porcus vel hmōi:ſed de aiali imūdo ſm indiuiduū tm̄: vt bos ouis vel capra habēs maculam cōtractā poſt votum factum de ipſo: propꝛ quam offerri non poterant:ſed debebat redimi.de cuius redemptione ab eo qui votū fecerat.ſubdiꝛ: g Addet ſu.eſti.q.p. Rō aūt q̄re charꝰ vēdebaꝛ voūti q̄ꝫ alteri erat:ne faciētes votū de rebꝰ ſuis haberent oculū ad rehabēdū illa q̄ vouebāt.ꝛ p h̄ votū eēt d̄o minꝰ gratū.

G a Hō ſi vo.ꝛc̃.in ſequentibꝰ dicet: Oē qđ dn̄o conſecraꝛ ſiue homo ſiue animal ſiue ager redimi nō poterit: h aūt domū ꝛ agrū redimi ꝓcipit. Sed forſan h ſm diuerſas intentiones offerentiū decernit: tā ibi nō habeat volūtatē vlteriꝰ habendi qđ penitꝰ cōſecrauit. b Sin autē ille ꝛc̃. Redimere eſt ꝑ doctrinā ꝛ formulā vite familiā libare: ꝛ qcqđ ſanctimonie obuiat diluere: adijciet vero admonitioni ꝛ edificationi ſacerdotis intelligētiam ꝛ frequentem cōmemorationem.

c Quod ſi agꝝ ꝛc̃. Id eſt ſcripturā diuinā cuius vitis xp̄s: pr̄ agricola. In h abſcōdiꝛ theſaurꝰ.i.ſalutaris ꝑdicatio: in h diuerſa ē cuiuſqꝫ poſſeſſio: modꝰ.ſ.ſciendi quē ſibi ꝗſqꝫ obtinere potuit. d Si.xxx.modijs ꝛc̃. In.xxx.modijs hordei vetus teſtamentum. In ꝗnꝗginta ſiclis vel didragmiſ iuxta.Lxx. ſp̄ualē ꝛ ꝑfectā doctrinā intellige. Sꝫ quando hec regula vel ꝑfecte dāda vel minuēda ſit.ꝑ ſeꝗntia intellige. Si ſtatim ab āno incipientis iubilei ꝛc̃. e Si ſtatim ab an.ꝛc̃. Id eſt ſi grē viā quā elegit vult ꝑ ſacerdotez gubernari ꝛ ꝑduci: h exigat ſacerdos. Nō cū doceret ꝑfecta ꝛ ſp̄uali doctrina percepit nō condeſcendens ei: qꝛ nō eſt neceſſe ei. qui donū reuocationis accepit: ſed in doctrina faciat eum permanere quā tradidit. Si autem diminutū eſt aliquid de dono quod percepit: ꝛ ab eo in conuerſatione decidit. h eſt enī pꝰ aliquantulū iubilei agrū conſecrari. Sacerdos aūt reputat argentū in annos reliquos vſqꝫ ad iubileū: vt.ſ.penitētie diffiniat tēpus reliquū: ꝛ detrabiꝛ de ꝓcio. Nā enī minꝰ fec ꝛ deterius vixit diminuit de dono: ꝛ factus ē infirmior ꝛ abiectior: h tn̄ pōt redimere agrū adijciens quintā ꝑtem argenti ad ꝓciū ſuum ſcꝫ doctrine ſacerdotis ꝓpriū intellectum: vt ſui ip̄ius gubernator ꝛ doctor efficiatur. Sic enī ager quē conſecrauit offerēs ſacerdoti ab ip̄o poſſidebiꝛ. f Addet ꝗn.ꝑtē ꝛc̃. Doctrine ſacerdotis ꝓpriū intellectum. doctrina enī ꝛ inſtructione ſacerdotis priꝰ gubnamur: ſed poſtea ꝓficere: ꝛ intellectū nr̄m adijcere debemꝰ. g Sin autē ꝛc̃. Ille ꝯſecrat agꝝ ꝛ redemit agrū ꝗ conuerſationē ſuam alij gubernandā permiſit. ſed eo iuuante prouectus intellectū ꝓpriū addit: vt ſeip̄z regere poſſit. Qui vero alio docente nihil ꝓficit: nec itellectū addit: cui eſt ſemper neceſſe doceri: ꝛ ſepe prauis doctoribꝰ acqeſcit: nō pōt querere mercedē virtutis qua agrum redimeret veniente iubileo.i.tempore remiſſionis tranſeunte.ſ.pñtis vite tempore erit poſſeſſio ſanctificata dn̄o. Conuerſatio enī quā ſemel vel alio gubernante conſecutus eſt ſanctus erit dn̄o. Sed quemadmodum poſſeſſio conſecrata ad ius pertinet ſacerdotum: eius enī lucrum eſt qui continue gubernat. h Et nō de poſ. Quia neqꝫ de cuſtodia maioꝝ ſuoꝝ: neqꝫ ip̄ius emptoris fuerat. i Supputabit ſacerdos ꝛc̃. Recte ſacerdos cum eo ꝗ frēm ad penitētiā monuit verā redēptionē ſupputat ꝗliter.ſ.penitere debeat. ille enī diſtricte eiꝰ actionem ꝛ conuerſationem nouit: qui correxit: hic autem vt ſacerdos perfectaꝫ redēptionē. k Iuxta annorum numerum ꝛc̃. Ex his ſcilicet que de penitentia predicat: ſcriptura enī eſtimatione iubilei vel remiſſionis.

l Et dabit ille qui vouerat eum domino. Non dicit dabunt: ſed dabit. Et ſi enim communi conſilio ſacerdotis ꝛ eius qui ad penitentiam monuit: extimationis diffinitio datur: ille tamen offeret eum qui ad penitendū excitauit: huic enim obediet qui et ip̄ſe penitenti obligatur: vt quod ceperit perficiat.

m In iubileo autem reuertetur ad priorem dominum qui vendiderat eum ꝛ habuerat in ſortem poſſeſſionis ſue. Quia non ſtatim cum penitentia datur vel diffinitur penitꝰ mūdaꝛ. ſꝫ ea pacta. iđo recte ait: In iubi.āt ꝛc̃. pacta.ꝗ.pn̄ia ꝛ remiſſiōe ſuſcepta ꝯuerſatiōis ſue agmē ſuſcipiet. n Omnis eſtiatio ſiclo ſctūarij pōderabiꝛ. At omnis diffinitio

a Hō ſi vouerit domū ſuā ꝛ ſanctificauerit dn̄o: ꝯſiderabit eā ſacerdos vtrū bona ſit an mala: ꝛ iuxta ꝓciū quod ab eo fuerit conſti-
ſ tunc.
b tutū venūdabiꝛ. Sin autē ille ꝗ vouerat voluerit redimere eam: dabit quintā ꝑtē eſtimationiſ ſu-
ſ qꝛ ſanctificatio domꝰ ip̄i aſcribitur.
c pra: ꝛ hēbit domū. Qꝫ ſi agrum b
ſ vt ſanctus incipiat eſſe.
poſſeſſionis ſue vouerit ꝛ cōſecra-
a ſ deputādo ſacerdoti. b ſ doctrinā verbi qua eruditus eſt lege ſp̄uali.
uerit dn̄ō iuxta mēnſurā ſemētis
d eſtimabiꝛ ꝓcium. Si triginta modijs hordei ſeriꝛ terra: ꝗnꝗgita ſi- c
e clis venundeꝛ argenti. Si ſtatiꝫ ab anno incipiētis iubilei vouerit agrū: quātū valere pōt: tāto eſtimabiꝛ. Sin autē pꝰ aliquātulū tp̄is: ſupputabit ſacerdos pecuniā iuxta ānoꝝ ꝗ reliqui ſunt numerū vſqꝫ ad iubileū: ꝛ detrabeꝛ ex precio. Qꝫ ſi voluerit redi- d
f mere agrū ille ꝗ vouerat: addet ꝗntā ꝑtē eſtimate pecunie: ꝛ poſ-
a ſ.i.ꝑ ꝓpriū intellectū ſeip̄m regere.
g ſidebit eū. Sin autē rēdimere no-
ſ doctori.
luerit ſed alteri cuilibet fuerit venūdatus vltra eū ꝗ vouerat redi-
ſ precio doctrine.ſ.vt doceatur.
a ſ.i.tp̄e remiſſionis trāſeūte.ſ.tp̄e pn̄tis vite.
mere non poterit: qꝛ cum iūbilei venerit dies ſanctificatꝰ erit dn̄o ꝛ poſſeſſio ꝯſecrata ad ius ꝑtinet
a ſ ꝗ illū cōtinuo docuerūt. b ſ virtus vel vita patris quā ip̄e negligēdo ꝑdidit.
h ſacērdotū. Si agēr emptus ꝛ nō e
a ſ ſacerdotibꝰ oblatꝰ vt peccatoris ſctā efficiaꝛ cōuerſatio. ſ Exhortādo arguendo ne terra perdatur ex toto.
de poſſeſſione maioꝝ ſctificātus
i fuerit dn̄o: ſupputabit ſacerdos f
k iuxta ānoꝝ nūerum vſqꝫ ad iubi-
l leū preciū: ꝛ dabit ille ꝗ vouerat
m eū dn̄o: In iubileo aūt reuerteꝛ g
ad priorē dn̄m ꝗ vēdiderat eum ꝛ hū erat i ſortē poſſeſſionis ſue:
n Ois eſtimatio ſiclo ſctūarij pon- h i

a Hō ſi vo.do. h ꝯn̄r agiꝛ de redemptiōe votoꝝ circa res inanimatas. Et p̄mo quantū ad domos. ſcđo quantū ad agros. ibi: Qꝫ ſi agruꝫ. Circa p̄mū dr̄ ꝙ redēptio voti facti de domo debebat fieri ſm eſtimationē ſacerdotis cōſiderato valore domꝰ: ꝛ ſi vouēs volebat eam redimere debebat ſupaddere quintam ꝑtem rōne.ſ̄.dicta. ꝛ pꝫ lr̄a. b Qꝫ ſi agꝝ. h ꝯn̄r agitur de redēptione votorum circa agros. Et p̄mo agitur đ agro poſſeſſo ex hereditaria ſucceſſione. ſcđo de agro poſſeſſo ex acꝗſitiōe ſeu emptiōe. ibi: Si ager emptꝰ eſt. Circa primū ſciēdū ꝙ redemptio agri taxabaꝛ ſm quantitatē ſemētis ꝗ ſeminabaꝛ. ꝛ h reſpicit agri quantitatē: quia quanto ager erat maior: tanto plus requirebatur de ſemente duꝫ tamen eſſet ſeminabilis ꝑ totum: ꝛ ſm h maiori ꝓcio redimebaꝛ. Itē ſm diſtantiaꝫ ad annum iubileum: ꝛ hoc reſpicit tp̄is durationem. et ideo quanto plures anni erāt ab obligatione voti vſqꝫ ad annum iubileum: tanto erat maius precium redemptionis: ꝛ iſte due conſideratiōes tāgūtur. cum dicitur: c Si triginta modijs hordei ſeritur terra.L.ſiclis vendeꝛ argenti ſi ſtatim ab anno incipientis iubilei vouerit agꝝ: ꝛ ſic accipitur ꝓ ꝗlibet anno vnus ſiclus: qꝛ a p̄ncipio tp̄is huius voti vſqꝫ ad iubileum erāt.L. anni. Si aūt a voto facto vſqꝫ ad iubileū eēnt pauciores anni: ꝓ quolibet anno deficiente a ꝑdicto numero defalcabaꝛ vnꝰ ſiclus de precio. d Qꝫ ſi voluerit ꝛc̃. vēdebatur aūt ſibi charius ꝗꝫ alteri: nō ſolū rōne.ſ̄.dicta: ſꝫ etiā qꝛ per h damnificabanꝛ ſacerdotes: qꝛ ꝗñ dictꝰ ager alteri vendebaꝛ in anno iubileo reuertebaꝛ ad ſacerdotes: ꝛ erat poſſeſſio cōſecrata dn̄o. ꝗñ aūt vendebaꝛ ip̄i vouenti in iubileo non reuertebaꝛ ad ſacerdotes: ſꝫ remanebat ei qui vouerat ꝛ redemerat. e Si ager. h ꝯn̄r agiꝛ de agro poſſeſſo ꝑ emptionē. cū dr̄: Si ager emptus eſt et nō de poſſeſſione maiorum.i. parentum illius qui emit. f Supputabit ſacerdoſ ꝛc̃.i. determinabit preciuꝫ redēptionis ſm diſtantiā ad ānū iubilei. qꝛ quāto eſt maior diſtantia a tempore voti facti vſqꝫ ad iubileum: tanto debet eſſe maius precium. g In iubileo autem re. ad prio.dn̄m qui ven.eum. ꝛ non ad ſacerdotes: qꝛ nō poterat vēdi niſi vſqꝫ ad iubileuꝫ: vt pꝫ ex.ſ̄ dictꝭ.xxv.ca. ꝛ iđ faciēs votū đ illo agro ñ poterat illū obligare niſi vſqꝫ ad iubileū: qꝛ nihil iurꝭ hēbat i eo vltra. ſecꝰ aūt erat de agro quē hēbat ex hereditaria ſucceſſione: vt ꝑdictū ē. h Ois eſtimatio. in ꝑdictꝭ redēptiōibꝰ. i Siclo ſan.pon. Quia alius erat ſiclus quo vtebanꝛ in alijs.

finitio ſanctis fiat ponderibus.i.de ſacra ſcptu/ra venientibus: exteriora eñ pōdera vt philoſo/phoꝝ vel hereticoꝝ: qb⁹ ỽitas ⁊ pfectiones ho/minũ penſant: nec ſancta nec iuſta ſunt.

a Siclos viginti obolos habet: Id eſt decē mā data: ſm lrām ⁊ ſm ſpūm intellecta. Quicũqȝ autē aut legē aut euangelium rēnuit non hȝ didragma: nec ei⁹ pōdera ſūt ſancta.

b Primogenita q̄ ad dñm ⁊c. Primogenita tā q̄ pecora noſtra ſunt qui nobis obediunt filij ſerui ⁊ diſcipuli. Sed horũ pri/mogenita qui ſic obediũt vt alijs prebeant exēpluȝ ⁊ magiſterium: de quib⁹

Luc.2.d alibi dicitur: Omne ma/ſculinum adaperiens vul uam.ſ.do.vo.aperit enim vuluam generandoꝛuȝ fi lioꝛum: qui ſm deũ inci pit obedire. Vñ Paulus

1.Cor.4.d de Timotheo ait: Qui ē filius meus dilectus ĩ do mino iſe nos cōmouere faciat vias meas ⁊c.

c Nemo ſanctificare p. ⁊c. Nõ qꝛ ſanctificatione indigna ſint: ſed qꝛ ſancta ſunt nec egent ſanctifica/ri vt filius q̄ ſic patrem et matrē honorat: vt etiā ex emplum alijs fiat tāq̄ do offerens honorem qui h̄ precepit. Seruuſ quoqȝ q̄ etiā dñs carnalibus ĩ ſim plicitate cordis nō ad ocu lum ſeruit: ipi deo ſeruitutem impendit.

d Q: ſi immundum ⁊c. Peccatoꝛ qui nec le/gem ſuſcipit: ⁊ ſicut optet meditaꝛ: nec diſtingue re conatur. Quicũqȝ q̄ vehementer obediens ē patri: domino: aut magiſtro: nec tñ legē meditaꝛ aut diſtinguit: pꝛimogenitus quidem pecoꝛibus ſed immũdus eſt.

e Et addet quintā partem ⁊c. Doctrinā ei cũ intellectu offerens: ⁊ ſapienter regens. Inſenſati eñ patris dñi aut magiſtri eſt: obedientiā q̄ ad ſe pertinent ſubditos nō docere ⁊ eoꝝ vitā vt operenꝛ ſm legē nō diſponere. Ad dat igitur ſubiectioni ⁊ doctrine intellectũ. Ipſe eñ ſolus in pñti munus eſt. Ideo ait: addet q̄ntā partem precij: ideo non dixit extimabit eũ ſacer/dos ſicut ſupꝛa.

f Omne quod domino conſecratur ſiue hō ⁊c. Anathematiçare aliꝺ ē aliꝺ eſt ſanctificare. Qꝺ enim anathematiçatum eſt in nulli⁹ hũanũ vſuȝ nec ſacerdotis q̄dē reuerti pōt. Iō q̄ de hiericho aliq̄d furatus eſt. qꝛ anathematiçata erāt perijt. Quecũqȝ aũt ab inimicis iure belli cum quibus non debeant amicitia iungi: filij iſrꝉ rapuerunt: pꝛecipiente domino anathema fecerunt. Nos er/go ſi pugnantes a demonibus ſpolia belli acqui/ſierimus conſecrare deo debemus: vt nihil ĩ eis pꝛopꝛie volũtatis habeamus ſiue homo ſit id eſt ſue poteſtatis: ⁊ nobis cōuerſatione equalis: ſiue pecus id eſt ſubiectus: ſiue ager: id eſt conuerſa/tio noſtre ſoꝛtis.

g Quicquid ſemel ⁊c. Iure belli acquiſitum non poteſt aliquis inimicum ex poliare: niſi perfecte ſubiecerit. Alligato eñ foꝛti vaſa eius diripiuntur. Diabolo ergo alligato au ferentes ſpolia eius conſecramus domino: cum inſidijs eius pꝛeuenti: caput contriuerimus ſer/pentis. Mundi calcatis deſiderijs virtutibus acquiſitis: hac victoꝛia ditati que diripuimus re cte deo offerimus. Sancta ergo ſunt et perfecta: nec noſtra: nec alioꝛum diſciplina egentia: nec au gmentum: nec pꝛofectum ſuſcipiunt.

Domini ſunt

a derabiꝛ. Siclus viginti obolos a
b hȝ †Pꝛimogenita q̄ ad dñm per/ b
c tinēt nemo ſanctificare poterit ⁊ c

a Studioſus in opatione mādatoꝝ dei.
Simplicitate placens.

vouere ſiue bōs ſiue ouis fuerit
d dñi ſunt: Q: ſi immundum anial d
eſt redimet q̄ obtulerit iuxta eſti
e mationē ſuā: ⁊ addet q̄ntā partē

admonitione ſenſatum facere.

precij. Si redimere noluerit ven/
detur alteri: quantumcũqȝ fuerit
f eſtimatum. †Oñe qꝺ dño conſe/ e

a pꝛātis.ſ. b alijs ſubditus.

craꝛ ſiue hōmo fuerit ſiue ānimal

cuiuſlibet conuerſatio.

ſiue ager: ñ vencet nec redimi po

a omnino alienatum a mundo.

g terit. Quicq̄d ſemel fuerit cōnſe/

qꝛ ſcīſſctoꝝ tota poſſibilitate ſua imitatur.

cratũ ſanctũſanctoꝝ erit dño: Et
omnis conſecratio q̄ offertur ab

a vt dicat Viuo aũt iam non ego: viuit vero in me chꝛiſtus.

homie non redimetur ſed moꝛte f

a Siclus viginti obolos hȝ. h̄ dꝛ ad determiatiōnē quātitatis ſicli ſan/ctuarij. ſiclus eñ cōis erat maioꝛ: vt dicit Ra. Sa. qꝛ cōtinebat. xxiiij. obo los. Alij aũt dicũt ꝙ erat minoꝛ: dicentes ꝙ pōd⁹ ſanctuarij erat duplex reſpectu pōderis cōis.

b Pꝛimogenita. h̄ remouet dubiũ circa pꝛedi cta: qꝛ poſſet aliq̄s credere pͥmogenita animaliũ poſſe cadere ſub voto. h̄ remouet cuȝ dꝛ:

c Nemo ſanctificare poterit ⁊ vouere. cuius rō ē: qꝛ nulli⁹ pōt facere votũ dō ni ſi de hoc ꝙ ſuũ eſt. pꝛimogenita autem rōne pͥmo geniture erant ipſius dei: vt patet Exo. xiij. et in pluribus alijs locis. Exo.30.b Num.3.g Ezec.43.d

d Q: ſi immunduȝ eſt animal. hoc nō referꝛ ad pꝛimogenita in quibus erat macula ꝓpter quā non offerebantur: ſed re/dimebantur: verũtamen in redemptione eoꝛum nō fiebat additio quinte partis ſm ꝙ dicit Ra. Sa. h̄ aũt fit hmōi additio: vt patet in lrā: ⁊ ideo ſm ipm refertur ad illud qꝺ ſupꝛa dictũ eſt de re demptione animaliũ mundoꝝ ſm ipm: que ta/men non poterant offerri propter maculam. hic aũt loquitur de animalibus aliter ĩmundis: que licet nō poſſēt offerri dño ad hoc ꝙ aliq̄d de ipis poneretur ſuper altare: poterant tamē offerri ma nibus ſacerdotis vt venderenꝛ ⁊ preciũ ĩ aliqua neceſſaria tēpli conuerteretꝛ: vt in repatione coꝛti †.12.q.2.c. nulli. naꝝ vel vtenſilium vel hmōi: ſi tñ offerens vole/bat redimere addebat q̄ntam partē: ⁊ ſibi chari⁹ vendebatur q̄ alteri rōne pꝛedicta.

e Oñe qꝺ dño conſecratur. h̄ agitur de conſecratis: ⁊ ac cipitur hic conſecratio ꝓ deputatione alicui⁹ rei ad cultum diuinũ abſqȝ reditu ad cōem vſum et tale quid nō poterat vendi vel redimi: ⁊ iō ſb̄diꝛ:

f Nō redimeꝛ ſed moꝛte morieꝛ. Sciendũ tamē ꝙ doctoꝛes tam catholici q̄ hebꝛei breuiter ⁊ ſu/perficietenus tranſeunt paſſum iſtum: cũ tamen habeat multos ſenſus vt videbitur ꝓſequendo: pꝛopter quod hic intendo diutius immoꝛari. Ad intellectũ aũt ſequentium conſiderandum ꝙ vbi tranſlatio noſtra habet hic: Oñe quod cōſecraꝛ dño ⁊c. In heb. hꝛ: Oē heremũ dño. Heremũ āt in hebꝛeo duplicem habet ſignificationem. Uno enim modo ſignificat ſanctificationeȝ. Alio modo ſignificat deſtructionē non quācũqȝ: ſed deſtructionem aliquam ad gloꝛiam dei oꝛdinatam: vt ſit ſenſus: Omne heremum domino. i. omne quod domino conſecratur vel deſtruitur: ⁊ aliquando contingebat ꝙ in eodem facto cōcurrebat he remum ſm vtrāqȝ ſignificationem: licet in diuerſis rebus: ſicut in deſtru ctione ciuitatis hiericho quantum ad ciuitatem ⁊ habitatoꝛes fuit deſtru ctio facta ad dei gloꝛiam oꝛdinata: quia peccata illius ciuitatis hoc meru erant: que per ſententiam domini erant punienda ciuitatis euerſione et habitatoꝛum occiſione. Quantum autem ad ſpolia ciuitatis q̄ poterant cedere in cultum domini fuit ibi heremum quantum ad aliam ſignificati onem: quia aurum ⁊ argentum es ⁊ conſimilia fuerunt domino conſecra ta: ita ꝙ non poterant alijs vſibus applicari. Aliquando ỽo accipiebaꝛ heremum in vno facto pro deſtructione tñ. aliquando ỽo pro ſanctifica/tione tñ. Si aũt accipiaꝛ ꝓ ſanctificatione tñ: ſic talis ſanctificatio pote/rat eſſe in perſona humana vel in animali vel in re inanimata ſm ꝙ dꝛ in littera: Omne quod domino conſecratur ſiue homo fuerit ſiue animal: ſi ue ager: ⁊ ſm hoc illud quod poſtea ſubditur: Non redimetur ſed moꝛte moꝛietur. varie intelligitur. non eñ homo domino conſecratus interficie batur cum non ſit animal immolaticiũ. ſilr nec ager cōſecrat⁹ ē moꝛꝉ vel vite ſuſceptiuus loq̄ndo ꝓpꝛie. ⁊ iō opteret ꝙ accipiaꝛ moꝛs equiuoce. Dicendũ igiꝛ ꝙ ſi res conſecrata dño erat perſona humana: aut erat he/bꝛea: aut gentilis. Si hebꝛea: aut de tribu leui: aut de alia tribu. Si pͥmo modo: pueri a parentibus poterāt cōſecrari dño ad ſuiendũ in taberna/culo dñi vſqȝ ad moꝛtē: ⁊ h̄ mō ſamuel fuit cōſecratus a parentibus vt hꝛ j. Reg. j. ⁊ eodem mō videꝛ ꝙ leuita adultus poterat ſeipſum conſecrare dicto modo: vt hꝛ Deuꝛ. xviij. videlicet q̄ñ leuita manens ex hierſem de uotione ductus veniebat ad manendũ in hirſm vt miſtraret ĩ tēplo. Si aũt q̄s eſſet de alia tribu nō poterat ſic conſecrari: qꝛ nō erat licitũ ei acce/dere ad miniſterium templi vel tabernaculi. ſm ꝙ dꝛ Nume. iij. Extrane us qui ad miniſtrandum acceſſerit moꝛte moꝛieꝛ. ⁊ multo mag⁹ erat illici tum gentilibus. poterant tñ pſone de alijs tribub⁹ iſrael cōſecrari dño ĩ alijs pijs opib⁹ exercēdis: ſic Samſon de tribu Dan fuit cōſecrat⁹ ĩ abſti nētia ab oñi potu inebꝛiatiuo ⁊ cibo ĩmũdo. ad repmendũ iugũ philiſti/noꝝ ſup iſrꝉ. vt hꝛ Iudic. xiij. ⁊ ſilr filia iepte ad ſeruiendum deo in vigi/lijs ⁊ oꝛonibus viuendo in virginitate. ſm ꝙ dicunt hebꝛei Iudic. xj. et de hoc plenius dicetur cũ venerim⁹ ad locũ illũ dño ꝯcedēte. Si aũt erat pſona gētilis: vtpote ſuus vel ancilla hoīs hebꝛei: ſic erat res dñi ſui. ⁊ p ꝯñs poterat cōſecrare eā: qꝛ erat pſona ſerua ſimplr ⁊ ad ſemper. non tñ conſecrabaꝛ ad faciendũ opa leuitarũ: vt dictũ eſt. ſed ad q̄dā opa ſui/

lia ad

ſ a peccato.
morieꝛ †Omnes decime terre: ſi a
ue de frugibus: ſiue de pomis ar
a boꝝ dñi ſunt: ⁊ illi ſanctificãtur.
ſ vt ſibi proſint.
b Si quis autẽ voluerit redimere b
ſ intelligentiam.
decimas ſuas: addet quitã partẽ
eaꝝ. Omniũ decimarum bouis
c ⁊ ouis ⁊ capre que ſub paſtoris c
virga tranſeunt: quicquid de/
cimũ venerit ſanctificabitur do/
ſ qꝛ in his difficilis eſt diſcretio.
d mino. Nõ eligeꝛ nec bonum nec
e malũ: nec altero cõmutabiꝛ. Si
qs mutauerit ⁊ qð mutatũ eſt: ⁊
f ꝓ ꝗ mutatũ eſt ſanctificabiꝛ do/
ſ qꝛ nihil deeſt.
g mino ⁊ nõ redimeꝛ. Hec ſunt pre
a ſ ꝗ poterat itelligere myſteria ⁊ precepta.
cepta que mandauit dñs moyſi
ſ Qui infirmi ⁊ nõ capaces myſterij.
⁊ ad filios iſrael in monte ſinai.

Finit liber Leuitici.

a Dñi ſunt ⁊c. Ei᷒. ſ. ꝗ mãdata legis opera/tur: ſꝫ terrenã remunerationẽ ꝓſtolaꝛ. iõ agit de frugib᷒ terre: decĩa q̃dẽ. i. opatio mandati ſctã eſt: ſꝫ nõ multũ valet. Sꝫ vt valeat: q̃ntã partẽ addat. i. intelligentiã: vt q̃ ſurſũ ſũt ſa/piat ⁊ q̃rat: vt ſic ſibi decĩa ꝓficiat. Eius. n. ꝗ terrena ſapit: decĩa q̃dẽ ſctã ẽ ſꝫ non ipĩ qꝛ quã retributionem ex/pectare debeat neſcit.

†. 16. q. 7. c. ocõ decime De decimis c. 1.

b Si qs autẽ ⁊c. Fm lrãm multa obſcura ⁊ inſolubilia legiſlatoꝛ interpoſuit: vt de an/guſtijs lrã ad latitudinẽ ſpũs curram᷒: que tunc bona eſt cum ac/pitur: quaſi inſtrumentũ ad ſpũale edificiuꝫ. Differentiã ꝗ diſcipu/loꝝ ꝓponit ſicut in pri/mogenitis mũdis vel ĩmundis: q̃dã cũ obe/dientia legis meditationẽ ⁊ ſciam acquirũt: q̃dã ſolã obedientiam habẽt. Sic quidã ope/rantes mandata ſapiẽtiã terrenã habẽt: ⁊ re/demptione egẽt. Quidam nec redemptione egent: nec mutari dñt tanq̃ ꝑfecti ⁊ cõſũma/ti: fruges q̃ꝫ meſſeꝫ de ſemine dicit: ⁊ poma arboꝝ fm tp̃s ſuum.

c Sub paſtoris virga ⁊c. Uirga crucis ſcꝫ q̃bus fides ⁊ amicitia dei donat vt remunerẽ/tur ⁊ amici dei inueniãꝛ. Uñ: Credidit abra/am deo: ⁊ reputatũ eſt ei ad iuſticiã: ⁊ amicus dei appellatus eſt: de quib᷒ ſcriptum ẽ: Dinu/merabo eos ⁊ ſup arenã mul. hi terrenã non habẽt ſapiam: nec in his ꝗ agunt corruptibi/lẽ querũt retributionẽ. Iõ nõ ſpẽale aliquid eoꝝ: ſed qðcũq̃ egerint ſanctũ eſt dño: nec eli/gereꝛ inter bonũ ⁊ malũ. i. deteri᷒ ⁊ melius. Nõ eñ facilis eſt eorum diſcretio. Quia et ſi alterutrum ſuperant ſicut ſtellam ſtella: om/nes tamen in celo ſũt: ſicut qui celeſtia ſequũ/tur: ⁊ ab illo ſolo qui ſctõs diſcernit ↄ̃gſcũꝛ.

Gen. 15. c
Pſ. 138.

d Nõ eligeꝛ ⁊c. Quia null᷒ ẽ ꝗ reſpui poſſit ⁊ qð magis eligendũ ẽ: vel ſic nõ ẽ vr̃e diſcre/tionis. e Si quis mutauerit ⁊c. Eſicins. Paulus ⁊ Barnabas aliq̃ñ diſſenſerũt. Bar/nabas eñ dicebat aſſumendũ marcũ: Paul᷒ aũt eum ꝗ ſemel receſſiſſet non debere aſſumi. Paulus ꝗ aſſumpſit ſylam: q̃ſi deteriore meli/orem. Sed vtrũq̃ ſanctificatum eſt dño. Bar/nabas quippe aſſumpto marco nauigauit cy/prum: qui ſecum predicauit. Qui intantũ cla/ruit vt fieret vnus de quattuoꝛ euangeliſtis. Quod paulus retractans ⁊ cognoſcens: qꝛ nulllus ſanctorum repudiandus eſt: nec faci/le diſcerni poteſt inter ſanctos quis bonus quis melioꝛ: marcum reuocauit: ſcribens ad Timotheũ ait: Aſſumens marcũ deduc tecũ. eſt enim mihi vtilis in miniſterium.

Act. 15. a
2 Tim. 4. c

f Sanctificabiꝛ dño ⁊c. Cũ oĩm curſus di/uin᷒ ſit ⁊ alt᷒ ⁊ ſupne cõuerſationi ꝓxim᷒: fru/ſtra conaris hunc ſubducere: illum inducere ⁊ deo quaſi meliorem conſecrare.

g Hec ſunt precepta ⁊c. Diſcipuli noſtri ꝗ ſunt ꝑfecti: nihil noſtri egent magiſterij. iõ ait ĩmũdoꝝ p̃mogenita eẽ redimẽda: mũdoꝝ ve/ro nequaq̃: ſed nec dño cõſecrata: nec ea que nouiſſime ſũt dicta: ꝑfecta eñ demõſtrata ſũt qꝛ intẽtionẽ diuinã celeſtẽq̃ gerunt.

Prefatio

lia ad tẽplũ vel miſtros ei᷒ neceſſaria: ſic̃ eſt cedere ligna: ⁊ portare aquas ad locũ diuini cultus. Et h̃ mõ ioſue decreuit gabaonitas in miniſteriũ ꝓpi ⁊ altaris dñi: vt hꝛ Joſue. ix. Hoc aũt mõ nõ poterat ↄſecrari ꝑſona hebrea quia nõ poterat eſſe ſerua ſimplr̃ ſꝫ tñ ad tp̃s. ſ. vſq̃ ad ſeptimũ annũ remiſ/ſionis. ⁊ ſi tũc nolebat egredi liber: manebat ſeruus vſq̃ ad iubileum ⁊ non vltra: vt hꝛ Exo. xxj. ⁊ ſ. Leuit. xxv. Si aũt res cõ/ſecrata erat inaĩata: aut erat ĩmobilis vt ager ⁊ tũc diſtinguẽdũ: qꝛ aut erat ager de hereditate paťna ⁊ tunc poterat dño cõſecrari: qꝛ talis ager in iubileo nõ reuertebaꝛ ad prioꝛẽ dñm: ſed remanebat de poſ/ſeſſione tẽpli vel ſacerdotũ. Si aũt ager eẽt acq̃ſitus ꝑ emptionẽ nõ poterat ſic cõſecrari: qꝛ in iubileo de/bebat reuerti ad p̃orem dñm: vt dictũ eſt. ſ. de redẽ/ptione votoꝝ: ⁊ ꝓpꝛ hoc vbi trãſlatio nr̃a ſic habet Omẽ qð dño cõſecraꝛ: ſiue hõ fuerit ſiue aĩal: ſiue ager. In hebreo hꝛ: Siue ager poſſeſſionis vel here/ditatis ſue. Si aũt res ↄſecrata erat mobilis vt auꝝ ⁊ argentũ: es: ſericũ: ⁊ cõſimilia de quib᷒ poterãt fie/ri inſtrumenta tabernaculi vel tẽpli aut alia neceſſa/ria ibidẽ: tunc poterant dño conſecrari: ⁊ de cetero poterant ad vſus alioſ applicari: vt dictũ eſt de p̃da ciuitatis hiericho: ⁊ multa exempla alia ad h̃ ſunt in ſcriptura. Si aũt res conſecrata erat aĩal: aut erat aĩal ĩmolaticiũ: ⁊ tunc ſine mutatiõe aut redẽptione ĩmolabaꝛ dño: niſi poſt conſecrationẽ añq̃ veniret ad locũ ĩmolationis fieret ineptũ ĩmolationi: vt per fracturã tibie vel alterius macule inſanabilis: ⁊ tũc interficiebaꝛ abſq̃ venditiõe ſeu redemptione: quia non poterat alijs vſibus applicari. Si aũt non eſſet animal immolaticiũ: ad tẽpli tñ miniſteriũ vel ſacer/dotũ vtile: vt equus: aſinus ⁊ ſilia: tũc manebat in obſequiũ tẽpli vel ſacerdotũ vſq̃ ad mortẽ: ſicut de ſeruo vel ancilla dictũ eſt. Si aũt accipiaꝛ heremus ꝓ deſtructione ad dei gloriã ordinata: vt ſit ſenſus in allegatione. ſ. poſita. Omne qð dño deſtruiꝛ ⁊c. tunc talis deſtructio aut erat ex ſnĩa dñi: aut iudicũ locũ eius tenentiũ: aut ad implendũ ꝓmiſſum dõ fa/ctum. Si primo mõ: tunc talis deſtructio erat ſimpliciter inferenda: ⁊ h̃ ſiue eſſent ꝑſone humane: ſicut de chananeis ſententiauit dñs vt interficerẽtur a filijs iſrael: fm ꝙ dꝛ Nume. xxxiij. Cũ trãſieritis iordanẽ intrantes terrã chanaã diſꝑdite cunctos habitatores regionis illius: excepti tñ fuerũt Ga/baonite: eo ꝙ p̃ncipes iſrꝉ inconſulto dño iurauerãt eos nõ occidere: ⁊ ꝓpꝛ h̃ mors eoꝝ corꝑalis fuit mutata ĩ ciuilẽ ꝑ ſeruitutẽ: vt hꝛ Joſue. ix. ſiue eẽnt bruta aĩalia. ⁊ ideo ſaul ꝗ in occiſione amalechitaꝝ ex cupiditate pep̃cit aĩa/libus pinguioribus de quoꝝ morte dñs ſententiauerat ſicut ⁊ de hominib᷒ fuit a dño reprobatus: vt hꝛ. j. Reg. xv. ſiue eſſent res inanimate: vtpote ci/uitates ſic deſtructe: qꝛ nõ debebant vltra reedificari. vñ Joſue. vj. dicitur: Maledict᷒ vir ꝗ ſuſcitauerit ⁊ edificauerit ciuitatẽ hiericho. Si aũt talis de/ſtructio erat inferenda ex ſnĩa iudicũ locũ dei tenentiũ: ꝓpꝛ qð dij appellan/tur. Exod. xxij. Dijs nõ detrahes. talis ſnĩa erat executioni danda abſq̃ re/demptione aliq̃: videlicet q̃ñ aliq̃s ꝑ eos erat morti adiudicatus: maxĩe pro/pter homicidiũ: nõ poterat p̃cio aliquo redimi vita eius. vñ Nuñ. xxxv. dꝛ: Nõ accipietis p̃cium ab eo ꝗ reus eſt ſanguinis: ſtatim ⁊ ipẽ morieꝛ. Alio mõ talis deſtructio inferebaꝛ ꝓpter adimpletionẽ ꝓmiſſi dõ facti: fm ꝙ hꝛ Nume. xxj. vbi dꝛ: Et iſrael voto ſe dño obligans ait: Si tradideris popu/lũ iſtũ in manu mea delebo vrbes eius: ⁊ ibidẽ ſubdiꝛ: Et vocauit nomẽ lo/ci illius horma. quod ſignificat deſtructũ: ⁊ deſcendit de heremo qð ſignifi/cat deſtructionẽ. vñ vbi trãſlatio nr̃a habet horma: ſcp̃tura hebraica habet herema. Noĩa eñ hebrea ſcripta lr̃is latinis minus ꝓprie ſcribuntur cõiter. Ex p̃dictis patet ꝙ cũ dꝛ: Oẽ qð dño cõſecraꝛ nõ redimeꝛ ſꝫ morte morieꝛ. mors. n. in diuerſis accipiꝛ equiuoce: qꝛ leuite conſecrati diuino cultui dice/banꝛ mortui ſicut apð nos religioſi: mortui mũdo dicunꝛ. Agri ⁊ res inaĩa/te conſecrate mori vel mortue dicebanꝛ: ſicut poſſeſſiones eccleſie dicuntur amortiçate. ⁊ eodẽ mõ dicendũ eſt de ſeruis ⁊ ancillis. Animalia vero ĩmola/ticia moriebantur ꝓprie ꝑ immolationẽ. Silr ⁊ hoĩes ⁊ aĩalia morti adiudi/cata ꝑ occiſionẽ. Ciuitates aũt deſtructe dicebanꝛ eſſe ſimilitudinarie mor/tue: qꝛ nõ erat reditus ad eaꝝ reedificationẽ: ſicut in hoĩbus ⁊ aĩalibus nõ eſt reditus de morte ad vitã. Sciendũ etiã ꝙ cõſecratio predictoꝝ aliq̃ñ ce/debat in vtilitatẽ ſacerdotũ. aliq̃ñ aũt in neceſſaria ipi᷒ templi fm ꝙ conſe/crans exprimebat in cõſecrando: de illis tamen que poterãt venire ĩ vſũ ſa/cerdotũ vt ſeru᷒ ancilla: ⁊ ↄſilia. a Oẽs decime. h̃ ↄ̃ñr agiꝛ de decimis ꝗ dicũꝛ ſctificate dño: qꝛ erãt deputate ad ſuſtẽtationẽ leuitaꝝ. b Si qs aũt vo. ⁊c. Cui᷒ cã ſupradicta ẽ de redẽptiõe votoꝝ. c Que ſub paſtoris virga tranſeunt. Mod᷒ eſt eñ paſtoꝝ cum v̄ga numerare aĩalia egrediẽtia de caulis ad paſtum: ⁊ ſilr cum reuertunꝛ ad caulas. Cetera patent in lr̃a. Ultimo recapitulat dicens: Hec ſunt mandata ⁊c. et patet.

Poſtilla fr̃is Nicolai de lyra ſup Leuiticũ Finit.

Poſtilla

Moraliter. Hec ſunt p̄cepta ⁊c. ¶ Ca. XXVII hic agiť de voto ⁊ eius redemptiōe. Duplex aūt votū h̄ tangiť. Unū de ꝑſonis aliud de reb⁹ poſſeſſis: ⁊ inter res iſtas cōputanť ſerui ⁊ ancille: qꝛ ſunt q̄dam res dñi ſui: licet ſint rōnales creature. Quantū ad p̄mū votū fit diſtinctio ꝑſonaꝝ ſm̄ ſexū ⁊ ſm̄ etatē ⁊ ſm̄ p̄ciū q̄ vēdi poſſent: ⁊ ſic maioꝛ eſt redemptio viri ꝑ votū deo obligati q̄ȝ mulieris. ⁊ ſilr̄ maioꝛ eſt redēptio viri in etate fortioꝛi. ſ. a. xx. anno ⁊ ſupra vſq; ad ſexaginta q̄ȝ añ. xx. annū ⁊ poſt ſexaginta. Igiť ꝑ etates ſexus ⁊ foꝛtitudines myſtice deſignanť diuerſi ſtatus in quibus hoīes ad plura vel paucioꝛa deo ſūt obligati. nā laici obliganť ad obſ͛uantiā p̄ceptoꝝ. clerici vero in ſacris oꝛdinib⁹ cōſtituti cū hoc obliganť ad obſ͛uantiā caſtitatis. ꝑſone vero religioſe cū h̄ obligate ſunt ad viuendū ī obedientia ⁊ ſine ꝓprio. Inter religioſos aūt aliq̄ plus alijs ſm̄ artioꝛē regulā ⁊ ſtatuta ſunt obligati. Prelati vero ad ponēdum aīam ſuā ꝓ ſubditis qď eſt maximū obligāť. Scđm̄ igitur qď in diuerſis ſtatibus ꝑſone deo ī maioꝛib⁹ ſunt obligate: ſm̄ h̄ ꝓ votis ſuis dant deo maius p̄ciū ſi bñ obſ͛uent ſuū ſtatū ceterꝭ tñ parib⁹. ſ. ꝙ equali charitate opeñť ⁊ hmōi: ⁊ h̄ ꝓpoꝛtionabiliť intelligendo: ⁊ ſm̄ h̄ expectant a deo maius p̄miū. Res aūt q̄ deo ꝑ votū obliganť ſunt ſ͛ui ancille dom⁹ ⁊ agri vt ptꝫ in textu: ⁊ q̄ȝto ſunt maioꝛis valoꝛis tanto maioꝛ eſt voti redemptio in illis dūtaxat q̄ poterant redimi. nā aīalia īmolaticia deo redimi nō poterant ſꝫ opꝛtebat ea īmolari. Per redēptiones igiť iſtas myſtice ſignificatur ꝙ illi q̄ de reb⁹ poſſeſſis plus expendūt in obſequijs diuinis mai⁹ p̄miū expectant a deo. ceteris tñ parib⁹ ſcꝫ facultate charitate ⁊ huiuſmodi que ad meritum operantur. nam pauper vidua que duo minuta miſit in gaçophylatiū plus obtulit deo q̄ȝ diuites qui magna miſerant munera ſm̄ teſtimonium ſaluatoris Mar. xij. et Lu. xxj. ¶ Explicit Leuiticus.

Prefatio in librum Numeri

Liber iſte ⁊ oꝛdīe hiſtoꝛie: ⁊ myſterio q̄rto loco poniť in lege. Oꝛdine hiſtoꝛie: quia in leuitico q̄ tertius eſt agiť de vtenſilib⁹ tabernaculi: ⁊ de oꝛdine leuitaꝝ ⁊ ſacrificij: Hic aūt de dedicatiōe tabernaculi agiť q̄ ſcꝫ de leuitis: q̄d de vtenſilib⁹ tabernali poꝛtare debeant. Myſterio h̄ oñdiť. Excubare circa tabernaculū depoſitū vt dicitur ternis tribubus in ſingulis quartis. ꝑ qď ſignantur. xij. apl̄i ꝑ q̄dripartitū oꝛbē fidē ſancte trinitatꝭ docuiſſe. Sꝫ etiā inter figuras q̄dratura nihil firmius ē: q̄ternarij q̄ꝫ opis ꝑfectio cōmendať. Quarto die facta ſūt luminaria. quarta etas ſub dauid fuit robuſtiſſima. quarta etiā etas hoīs foꝛtiſſima: q̄ttuoꝛ aūt recepti ſunt q̄ ſcͤpſerūt euāgelia. Inter dona ſpūſſancti foꝛtitudo: ⁊ inter penitētiales pſalmos: Miſerere mei deus q̄rtus eſt: ī q̄ de humilitate (ꝑ quā ſum⁹ foꝛtes) agitur. Inter noīa dñi q̄rta eſt foꝛtis: p̄cedunt admirabilis cōſiliari⁹ deus. Sequiť pr̄ futuri ſeculi: p̄nceps pacis ⁊ ſilia. In h̄ q̄ꝫ libꝛo coꝝ q̄ numeranť foꝛtitudo oñditur: dū hi q̄ etate ⁊ v͛tute bello ſunt apti numerari iubentur. Liber numeri qꝛ in eo numeranť iſraelite: tū inde: tū qꝛ māſiones a rameſſe vſq; ad ioꝛ-
1.Cor.10.c danē. Sed qꝛ in figura oīa contingebant illis: ⁊ lex erat vmbꝛa futuroꝝ: ita legenda ē hiſtoꝛia: vt non amittať allegoꝛia. Numerati ſunt iſraelite ſoli: nō ꝓſelyti ⁊ alienigene qui erāt inter illos: nō tñ oēs: qꝛ nec pueri nec femine: ſꝫ tm̄ viri q̄ apti bello erant. Etenī alieni a deo gentiliū ſpurcitia: vel crudelitate iudaica: vel etiā xp̄iani puerilē leuitatē: vel mollicie͂ femineā habētes inter filios dei nō numeranť. Nō ſunt numerati in egypto: ſꝫ poſt q̄ȝ tranſierunt mare rubꝝ: poſt colūnā ignis: in māſione iuxͣ montē ſina: qꝛ manentes ī tenebꝛis peccatoꝝ nō ſunt dei: ſed mundati baptiſmo ⁊ armati manus impoſitione. Māſiones merito. xlij. cōputanť a p̄ma q̄ fuit ī rameſſe vſq; ad ioꝛdanē: vt ꝑ h̄ ſignetur nos ꝑ tot gradus virtutū aſcendere in celū: quot generationib⁹ xp̄s ab abꝛaā deſcendit ad mariā. Intētio moyſi in h̄ ope eſt xp̄ianū pplm̄: et eius ꝓfectū: ⁊ aſcenſū a terra in celū: per iſrl̄ ⁊ ꝑ. xlij. manſiones deſignare. Per iſrl̄ enī xp̄i ppl̄s: ꝑ ꝓgreſſus manſionuꝫ ꝓfectus virtutū ſignificať. Oꝛdo libꝛi talis ē: p̄mo duces populi ⁊ populū circa tabernaculū numeratos ꝑ q̄dꝝ collocat. Leuitas a numero exceptos ad miniſteriū tabernaculi deſtinat. deinde tabernaculū dedicať: ⁊ mod⁹ oblationū: ⁊ cathalogus manſionū cōputať. Deinde ꝓphetia balaā a rege balach ad maledicendū pplm̄ dei induciť. In fine ſex ciuitates oꝛdinanť: tres vltra tres citra ioꝛdanē: ad q̄s ꝯfugeret q̄ nolens ſanguinē ꝓximi effunderet. Leuite inter tabernaculū et ceteros filios iſrl̄ excubantes: diuiſi ꝑ amramitas ab oꝛiente ꝑ caathitas ab auſtro: ⁊ gerſonitas ab occidente: meraritas ab aq̄lone: ſignificant p̄latos eccleſie q̄ ſunt medij inter miniſtros tabernaculi: q̄bus in tp̄alib⁹ ꝓuident: ⁊ inter laicos: q̄bus ī ſp̄ualib⁹ p̄ſunt. Amramite. i. moyſes ⁊ aarō ⁊ hoꝝ filij inſpiciūt ⁊ inuoluūt tabernaculi ſecretioꝛa: ⁊ introducentes caathitas dant eis ꝓprijs humeris poꝛtāda inuoluta: vt videntes nō moꝛianť. Nō ſunt enī ꝓpalāda eccleſie myſteria niſi ſūmatib⁹ viris. i. moyſi ⁊ aarō: qꝛ infirmi inde ſcandaliçanť. Unde ⁊ liber euangelij p̄ſbytero ⁊ diacono poꝛtať aptus. alijs vero clauſus. Gerſonite aūt ⁊ merarite q̄ ſunt indignioꝛes caathitis: nō ꝓprijs humeris: ſed bobus ⁊ plauſtris ſua poꝛtāt onera: Quia q̄ vult venire poſt me: me ſequať. q. ꝑ moꝛtem. Et quātomagis q̄s vult tanto maioꝛ ꝑſecutio. Bñdicetꝭ filijs iſrael: ⁊ dicetis ⁊c. Ab h̄ loco ſumpta eſt bñdictio quam facͭ ep̄s. Duo digiti q̄ eleuanť iuncti legē ſignificant ⁊ ſacerdotium q̄ ꝑ moyſen ⁊ aaron ītelliguntť. Tres verſus q̄ ſequunť continent illā trinā petitionē q̄ fit in verbis ep̄i. Petiť gr̄a ſpūſſancti: vera ſalus: pax eterna. Deinde ſequiť diſtinctio ꝑſonaꝝ: ſemper his verbis: Qď ip̄e p̄ſtare digneť: q̄ cū pr̄e ⁊ ſpūſctō viuit ⁊c. In tabernaculi dedicatione oblata ſūt munera a p̄matibus in vſum eiuſdē: ⁊ ſuſtentationē leuitaꝝ: qď hodie fit cū dedicať eccleſia aliqua. Sicut ⁊ laicoꝝ cōſuetudine mulieri cū deſpōſať viro multa dona offerunť. Et dominus filijs iſrael in egypto in die q̄ educeret: cōceſſit argētea vaſa. Et poſt mare rubꝛum nō duxit eos ſtatim recta via contra hoſtes: ne territi retro abirent. ſed ꝑ circūitū: deinde p̄cepit ne tempoꝛis re. p. t. Caute oīa ꝓuiſa. Introeuntib⁹ enim in eccleſiā p̄mo decoꝛ eius oſtendendus eſt: vt appetať: nō miſeria: vt timeať. Silr̄ ⁊ merarite. ¶ Oꝛige. Diuinis numeris nō oēs digni ſunt: ſed certis p̄rogatiuis deſignati. Unde in hoc libꝛo neq; mulieres educunť ad numerum: ꝓ femina ſcꝫ īfirmitate: neq; ſerui tāq̄ȝ vita moꝛibuſq; degeneres: nec egyptij iſraelitꝭ admixti: vt alienigene ⁊ barbari. Soli iſraelite numeranť: ⁊ nō omnes: ſꝫ a. xx. annis ⁊ ſupꝛa. Nec tm̄ etatis habeť obſeruatio: ſꝫ ⁊ bellici roboꝛis. Deſignatur enī ꝑ verbū dei vt numereť omnis q̄ ꝓcedit in virtute iſrl̄. Puerilis etas nō numeratur: niſi p̄mogeniti: aut de ſacerdotali vel leuitica ſtirpe. Feminaꝝ vero nulla numeratur. Poſſūt hec vacua eſſe myſterijs? Procurauit hoc ſolū ſpūſſanctus q̄ hec dictauit: vt ſciremus qui numerati ſunt: ⁊ q̄ non. Quis dabiť ex h̄ ꝓfectus his qui ſacris voluminibus geſtiūt erudiri? Sed (qꝛ ſm̄ Paulū lex ſpiritalis eſt) ſi trāſcendero pu- Rom.7.e
erilis etatis inſipientiā: vir factus depoſuero que ſunt par- 1.Cor.13.b
uuli: ⁊ factus fuero iuuenis qui vincam malignū: aptus vi- 1.Joh.2.b
deboꝛ his qui ꝓcedunt in virtute iſrael: ⁊ diuinis numeris dign⁹. Cui aūt ineſt puerilis ⁊ lubꝛicus ſenſus: vel feminea ⁊ reſoluta ſegnicies vel egyptij vel barbari moꝛes: apď deū in ſancto numero non habeť. Innumeri aūt apď ſalomonē Eccle.1.b
dicuntur eſſe qui pereunt. Numerati autem omnes qui ſaluandi ſunt. Et de ſtellis dicitur: Qui numerat multitudinē Ps.146.
ſtellarum ⁊c. Et dominus etiam capillos capitis diſcipuloꝝ Mat.10.b
dicit eſſe numeratos: non qui tondentur: vel pꝛoijciunť: vel etate pereunt: ſed qui in naçareis erant quibus inerat virt⁹ ſpiritusſancti ad pꝛoſternendos alienigenas. Uirtutes ergo Judic.15.c
animi ⁊ multitudinē ſenſuū de mente tanq̄ȝ de capite apoſtoloꝛum prodeūtes: capillos capitis appellauit. ¶ Idem. Illď quoq; conſideremus ꝙ nō ſtatim vt egreſſus eſt de egypto populus numeratur: adhuc enī perſequebatur pharao. Sꝫ nec cum mare rubꝛum tranſient venit in deſertum. Nōdum enī temptatus: nondum ab hoſte fuerat impugnatus: confligit contra amalech: ⁊ vincit. Nec numeratur adhuc: nō enī Exo.17.e
ſufficit ad perfectionē tendenti vna victoꝛia: nec accepto mā- Ibid.16.e
ne cibo: ⁊ aque de ſequenti petra poculo. nondum enī ea q̄ 1 Cor.10.a
numeris ſunt apta adoleuerant. Tabernaculum teſtimonij conſtruitur: nec adhuc numerandi tempus: lex per moyſen datur: mos ſacrificioꝛum traditur: purificationum ritus do- Leui.1.
cetur: ſanctificationum leges ⁊ ſacramenta condūtur: ⁊ tūc ad numerum iuſſu dei populus adducitur. Uide ergo quanta tibi tranſeunda: quanto toleranda: quot pꝛouectibus: q̄t temptationibus: quot pꝛelijs: ſcilicet pugnandum: quot vincendum: vt pertineas ad diuinum numerum: ⁊ inter ſctās tribus nūererꝭ: ⁊ poſſis viſitari: ⁊ per dei ſacerdotes aaron